

Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

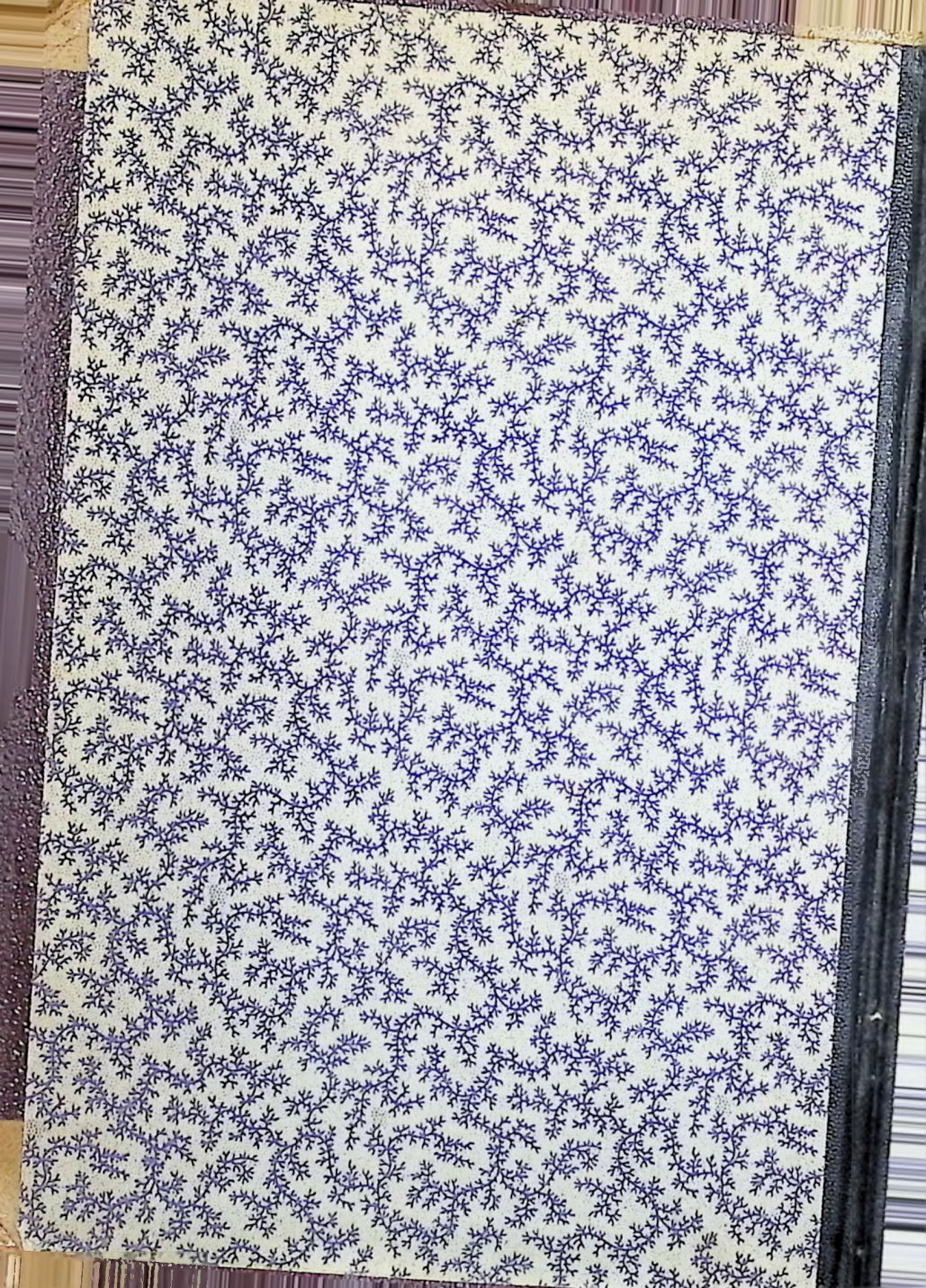
For Romantik og Historie

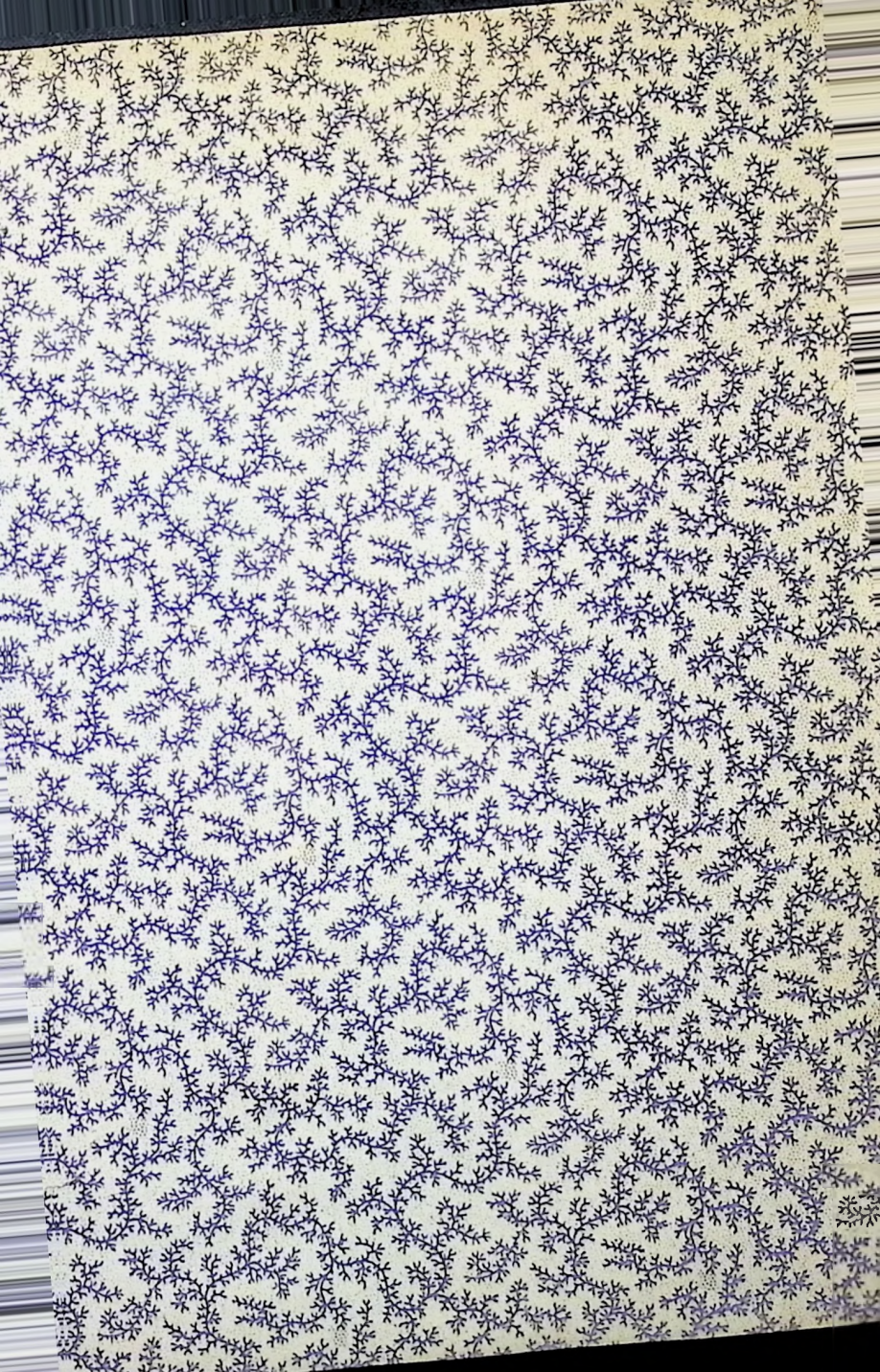
Maanedsskrift. Udgivet af H.P. Holst, 1868-90.

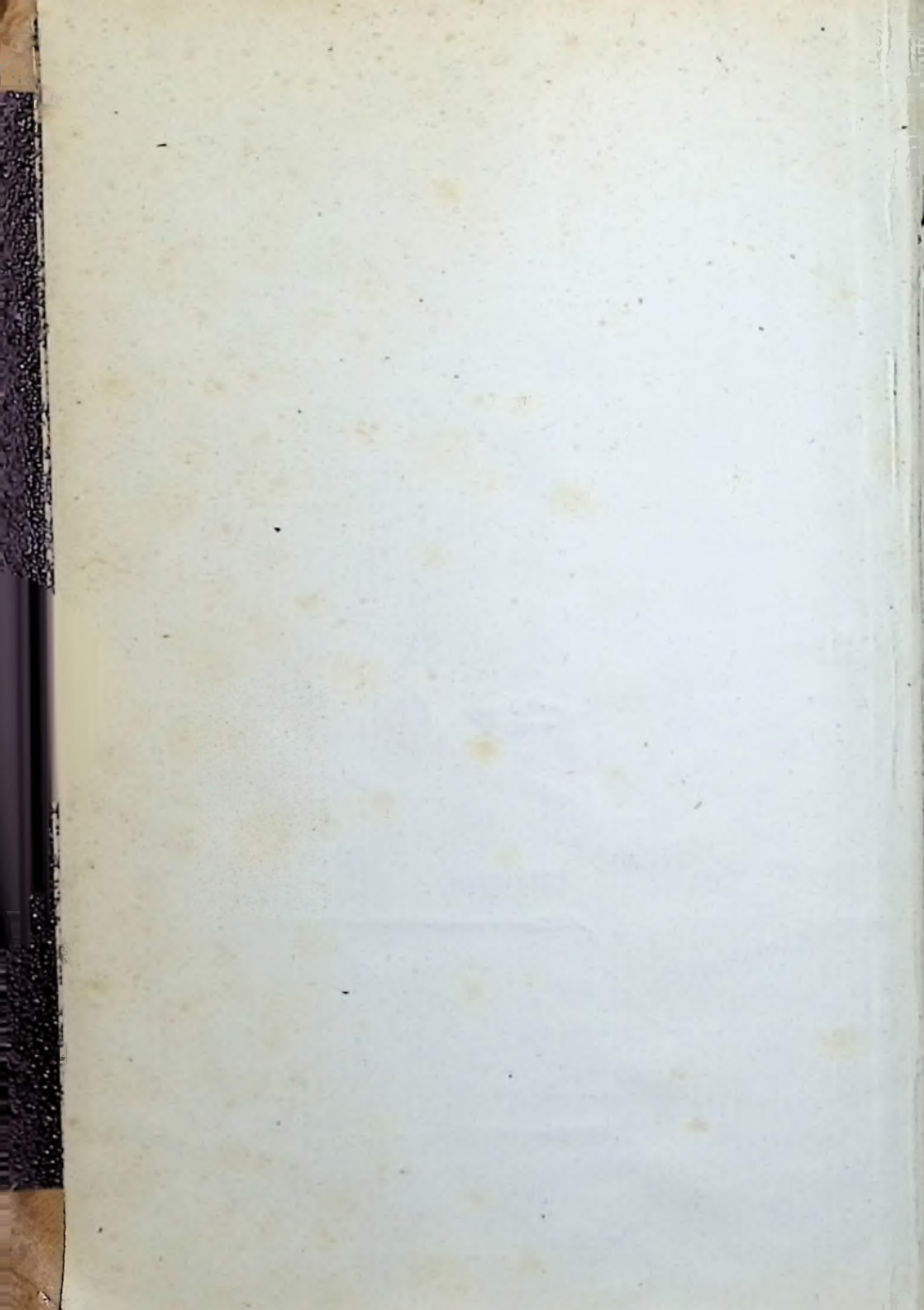
Om indholdet på: <https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p104811.htm>

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

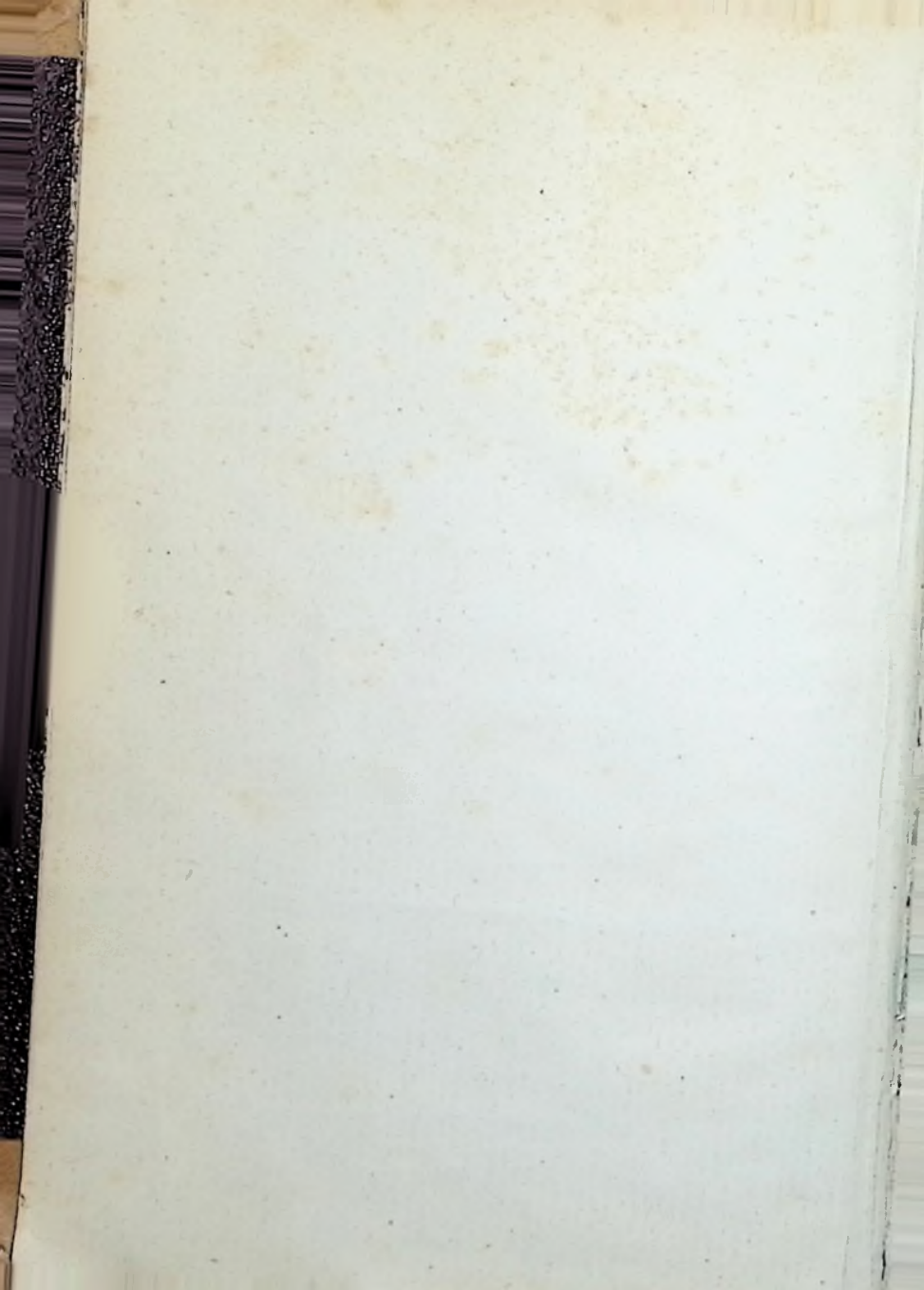
Opdateret den 7. oktober 2023 af Niels Jensen

V. F. W.

H. P. Holst:

For Romantik og Historie.

Mittende Bind.

Kjøbenhavn.

J. Cohens Bogtrykkeri.

1877.

For the year of 1871

HOVEDBIBLIOTEKET
GENTOFTE KOMMUNEBIBLIOTEK

11 = 11
Bibliotek

Bibliotek
1871

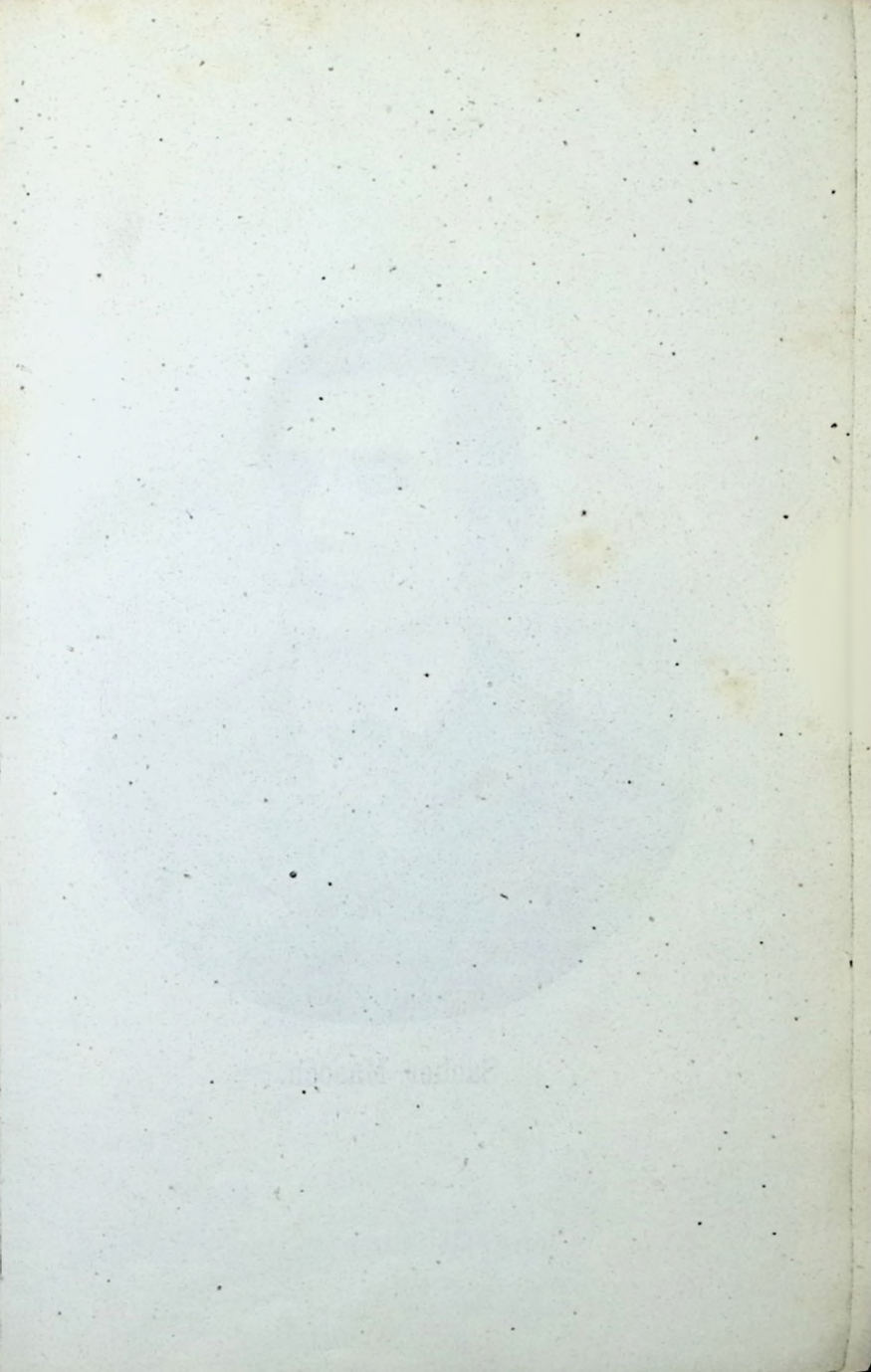
Indhold.

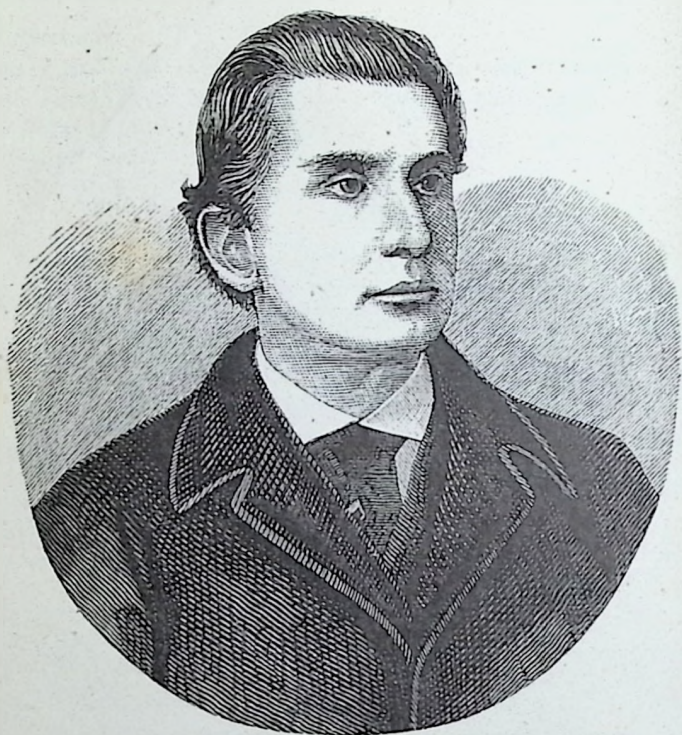
	Side.
Til Prindsesse Thyra. Af S. P. Holst.....	3
Paa Maleri Galeriet. Af Sophus Bauditz.....	5
Fra Sommerferien. Af Christopher Boed.....	7
Parley Pratt. Efter M. C. de Barigny, ved S. P. Holst.	35
Et utrykt Brev fra Dehlenschläger.....	93
Leopold von Sacher Masoch.....	96
Gordon Baldwin. Af Rudolf Lindau, ved S. P. Holst.	99
Et utrykt Brev fra J. E. Heiberg til Skuespiller N. P. Nielsen.....	155
Hvad er der gjort i Danmark for at lindre de Blindes Lod? Af J. Moldenhawer.....	174
De Blindes Sang. Af S. P. Holst.....	183
Freias Gal. Af Carl Nielsen.....	185
Gordon Baldwin. Af Rudolf Lindau, ved S. P. Holst (Sluttet).....	195
Den arabiske Daunelse i Spanien. Af Pastor A. Fa- bricius.....	251
Frederikke Gohmann.....	287
Estersommer, originalt Lytspil i een Akt.....	291
Livserindringer: D. L. Bang. Af Etatsraad Dr. C. Otto	349
Egetræets Stygge. Af Christopher Boed.....	371
J Maanestkin. Af M. B.....	382
Fra fremmede Literaturer. Ved A. B.....	387
Conclaverne. Ved T. G.....	393
Riana.....	408

	Sibe.
Literatur og Kunst	478
Susannes Mand. Af George Bautier, oversat af M. A.	483
Stjernefiggeren Beppo. Novelle af Paul Heyse	532
Literatur og Kunst	582

Portraiter:

Sacher Masoch. — Wilhelm von Lübke. — Skuespiller-
inden Frederikke Goffmann. — Georg Herwegh. —
Th. Barrière — F. W. Hackländer.

Sacher Masoch.

Til Prindsesse Thyra,

den 20de Juni 1877.

Din store Navne lever i tusind Harpers Klang —
Du skal ei heller glemmes i danske Skjaldes Sang,
Thi hun var stærk og mandig og seierrig i Strid,
Men Du er from og fredsæl og elskelig og blid.

Og Gæt har I tilfælles: Du elsker varmt som hun
Det Land, som Eder fostred, dets Skov og Strand og Sund,
Og Du som hun vil værre og frede om dets Folk,
Hun som en Stridens Engel og Du som Fredens Tolk.

Hvis Alle blot Dig kjendte, og Alle blot Dig saae,
Hvor vilde de hinanden da elske og forstaae!
Saa var der ingen Tvedragt og ingen Riv og Splid,
Saa blomstred atter Frodes den Frodegodes Tid.

Thi hver, som faae dit varme og ustyldbrene Blik,
Dg hver, som af det Lyshav en Solstraale fik,
Var end hans Himmel styfuld, den strax blev lys og klar,
Dg selv blev han en Anden, en Bedre, end han var.

Dertil vi trænge Alle, og derfor sendes her
En Hilsen Dig fra Folket, det Folk, som har Dig kjær;
Det veed, at hvor i Verden Dig Skjæbnen fører hen,
Vil dine Længsler drage til Hjemmet Dig igjen!

H. P. Solét.

Paa Maleri-Galeriet.

Af

Sophus Baudix.

Det var oppe paa det store, berømte Galeri.
 Jeg var kommen Raphael og Tizian forbi
 Og standsede da ved et Billede inderst inde,
 Kataloget benævned det kun som en Kvinde.

Mellem rige Façader en aaben Plads man saae,
 Spir og Kupler kneiste mod det solvarme Blaa;
 Saa langt som Diet rakte, drog Hævet sig tilbage,
 Paa Pladsen selv var Trængsel som i Carnevalets Dage.

Winduer bleve aabnede, og Døre stod paa Klem,
 Alle maatte see, og Enhver vilde frem.
 Hvad er der da paa Færde? Jo, allerinderst inde,
 See, der! Imellem Buerne gaaer fremad en Kvinde.

Utydeligt og svagt hendes Skikkelse staaer,
 Og en Uelste knap man om Skjønheden faaer;
 Men dog spiller Mængden kun med i en Scene,
 Der gives til Ære for hende alene.

Saa er det vel Madonna? — Det troer jeg dog ei,
 Hun færdes vist kun sjelden paa den alfare Bei.
 Bestemt man Intet veed, Traditionen fortæller,
 At Kunstnerens Elskede Billedet gjælber.

Maaskee han savned E bue til i klare, rene Træk
 At male hende skjon, ungdommelig og kjæk;
 Maaskee, det kan jo være, har han heller ikke villet
 See hende, den Deilige, for Alles Dine stillet.

I Styggen kun hun stod paa hans bedste Maleri,
 Og dog var hun Sjælen, som aandede deri.
 Han kunde see bag Skoret, og maaskee han turde vente,
 At ogsaa hun, den Æneste, sit eget Billede kjendte.

Fra Sommerferien.

Af

Christopher Bloch.

Min Faders Præstegaard! I denne Treflang tone mine bedste Erindringer mig imøde, og Tumblepladsen for min Barndoms Lege er nu Stedet, hvor mine Længsler og Minder sætte hinanden Stævne.

Naar man fra Landeveien dreiede ind over Markerne, stod den store brede Eg der som en udstillet Trefsvagt, der skulde hilse mig velkommen paa Hjemmets Omraade; saa kom Skoven paa venstre Haand med den lille Mose foran, udover hvilken Bogenes Grene hang; navnlig syntes jeg altid om Foraaret, at Lovet paa Grenene, der bredte sig henover Mosen, var saa stort og strakte sig saa vidt, — dette Byskjer over den mørke Mosegrund drog mig stedse stærkt. Endelig saae jeg da Kirken, Præstegaardshaven og Landsbyen; men nu kom der et Sted, hvor Veien sænkede sig tragtformigt, og her var hele Byen skjult; —

kom jeg da op paa Toppen af den næste Bakke, vidste jeg, at nu var Hjemmet mig nær, og naar jeg da gjenfaae det, efter de mange Dages eller Ugers Forløb, hjemvendende fra Latinskolen til Ferien, syntes jeg altid, at Hestene gik for langsomt. Men just dette var beregnet. Kudsket lod de to Hvide gaae lidt sagtere, for at Indtoget i Byen kunde være desto flottere. Endelig kom vi forbi Kirkegaarden, og nu, lige ved Indkjørslen til Byen, kom de reglementerede Bidstefmæld: Hestene strakte ud, og vi rullede ind i Præstegaarden. —

Denne Indledning sætter jeg her i Spidsen, fordi det Efterfølgende passerede i to Sommerferier, og disse aabnedes altid paa den ovenfor skildrede Maade.

I den første af disse Sommerferier, efter mit første Aar i Skolen, var jeg elleve Aar gammel, men legemligt og aandeligt saa lidt udviklet, at man godt kunde have subtraheret et Par Aar og dog faaet en til min Udvikling mere passende Alder. Jeg var en lille bleg Dreng, hvis største Særkjende vift var en uendelig Naivitet og en stormende Livsglæde, med en Lyst til Spilopper og en Opfindsomhed til at sætte disse i Scene, som ingen Spilopmager skulde skamme sig ved. Paa dette ene Punkt var min Udvikling ikke blot paa Hvide med min Alder, men endog betydelig videre. I kjende det, alle Hjemmets Værelser og Proge, alle Rum i Gaarden, hvor jeg slaktede om fra Morgen til Aften, ligesaa Faders Studerekanumer,

hvor jeg fordreiede Hovedet paa hans Biber, og til Hundehuset, hvor jeg engang „med velvillig Vistand“, som det hedder i Bladene, opførte en Matinée, som mindedes længe.

Til Hundehus brugtes nemlig et dertil indhegnet Brædderum i et Hjørne af en Kornlade, hvortil saa udenfra gennem Muren var lavet en Indgang for Hunden. Jeg havde ofte indefra den mørke Lade mellem Kornegene moret mig med at see paa „Hektor“, som jeg kunde skimte gennem de daarligt sluttende Brædder. Og en Dag, da jeg her havde taget mit Standskvarter, forekom det mig, at Dagslyset, der trængte ind igjennem Bræderne loffede mig til at udføre en eller anden Stordaad. Jeg gif hen og undersøgte Bræderne, — gausfe rigtigt, et af dem var helt løsnet. Jeg forshuede mig nu først med et Stykke af en Luge, der fandtes i Laden, og derpaa recognoscerede jeg Terrainet noiere. Gjennem Bræderne saae jeg „Hektor“ en profil, døsende, som Hunde pleie, i det hede Solskin, med Tungen ud af Munden. Med Brædtet under Armen listede jeg mig ind, efter at have afført mig min Troie, hvoraf jeg lod et Ærme hænge ud af Indgangen til Rummet, sautidig med at jeg satte Brædtet for dette og opløstede et Skrig, som „Hektor“ i den Grad sekunderede, at snart hele Gaardens Befolkning kom til.

„Hektor“ sled i Troieærmet, og efterhaanden lod jeg den saae hele Troien; da denne nu kjendtes som

min, opløstede Pigerne og Konerne i Gaarden et saa gruopvækkende Skrig, som vist ikke er hørt siden Jerichos Mure faldt. Derpaa beghyndte jeg at tage Brædtet fra, saa man kunde skimte Hovedet, og Naabet lod om muligt høiere endnu. Men, da Hektor kjendte mig, logrede den, og et Forbauselsens og Harmens hændende Udbrud gik gjennem Gaarden, da jeg med et Spring satte ud af Hundehuset. De Tilstedeværende, mandligt og kvindeligt Lyende, med hvem jeg laa i stadig Strig, paastode, at jeg exemplariter skulde afstraffes. Naa, — jeg slap med Stuearrest i behageligt Selskab med Luthers lille Katechismus og en irriterende lille, blaatindbunden Udgave af Verdenshistorien, der dog altid syntes mig for stor, og hvis Indhold for mig dannede en mørk Contrast til det himmelblaa Vind. — Ja, ogsaa J, Havens Træer, kjende mine Spilopper, ligesaa det lille Ubletræ, knælende for hvilket jeg bed af Ublerne, for at kunne sige mig fri for at have rapsset dem heelt og holdent, — og til Vindetræerne i Lysthuset, i hvis Top jeg en Sommerdag havde posteret mig med en fyldt Vandkande og besprængte en ældre, distrait Herre, der opholdt sig hos os i Ferien, saa han tilsidst slog Solskjærmen op og sad og læste derunder, medens det stadig dryppede ned over ham. Til sidst spurgte Fader inde fra Vinduet af, om Solen generede ham i Skyggen, eller om han var bange for, at Vindetræerne skulde falde over ham, hvortil der svarede, at det

regnede. „Saa?“ sagde min Fader, „ja nu kommer jeg strax.“ Men hvem, der i en Fart entrede ned af Træet var mig, der dog i Farten var saa uheldig at tabe hele Vandkanden, som med samt sin Restbeholdning udgjød sig over den Læsendes Person, hvilket Syn i den Grad oplivede min Fader, da den Overøste ikke kunde forstaae, hvorfra Ulykken var kommen, — at jeg slap for videre Tiltale.

I den nys omtalte Sommerferie tilbragte jeg i Begyndelsen Tiden stille og estertænksomt: jeg havde jo nok at gjøre med at hilse hver en Blet derhjemme. Og dette gjorde mig i den Grad taus, at man ikke blot roste mig for den heldige Forandring i mit Væsen men tillige antog mig for syg, hvilke Formodninger jeg dog snart paa det Kraftigste modbeviste.

En smuk, varm Sommerdag var min Fader taget bort i en Forretningsreise til en Præst i Nabo sognet, og dette var for mig Signalet til at udsende hele min Hær af Tanker og Planer paa et Felttog, der skulde bringe mig Nydelse og Glæde; Hæderen tænkte der ikke paa, og den blev derefter. — At min Faders Bortreise saaledes blev mig en Grund til at slaae Gjækken løs, var fordi at han altid havde et Die paa hver Finger og tidt selv havde grebet mig under Udøvelsen af mine gale Streger.

Men, nu var han borte: jeg horte Vognen rulle ud af Gaarden og folte mit Hjerte banke stærkere. Inde i Stuen sad Moder og mine to Søstre, det vil

fige hele den øvrige Familie, med deres Haandsarbejde; jeg gik uroligt op og ned ad Gulvet. „Men saa sæt Dig dog ned, Carl“, sagde Moder, „der er ogsaa en evig Uro over Dig.“

Jeg satte mig; men mine Tanker lob des hurtigere: skulde jeg tage Dyret og stange Nal, skulde jeg lede efter Hønsæg paa Høstængene og i Udhusene, skulde jeg bygge mig Lovhytter i Ellekrattet, som jeg saalænge havde tænkt paa? — Under alle disse Overveielser legede mine Fingre mekanisk med hvad der laa nærmest, indtil pludselig min ældste Søster udbrod: „Nei, det er dog for galt, — sidder Du ikke og trevler mine Strømper op?“ — Jeg saa forfærdet paa Strømpen, som jeg ubevidst havde fiddet og leget med.

„Ja, saadan er Du altid“, vedblev min Søster, „man kan Jngenting lægge fra sig, uden Din Touche-à-tout skal have fat i det. Nu har Du i det mindste ødelagt mig sex Dmgange. — Du er ogsaa utaalelig“.

Og i det Samme rev hun heftigt Strømpen fra mig.

„Naa, naa,“ sagde Moder, „lad ham nu have Fred; husk, han har Ferie, — vær nu gode, Børn!“

„Ja, det er godt nok“, sagde min Søster med et knusende Sideblik til mig, „nu kan Du pille Bordtæppet i Charpi.“ Lidt efter reiste jeg mig og gik med langsomme Skridt og bevægede mig i underlige Bugtninger henimod Døren.

„Hvor skal Du nu hen?“ sagde Moder.

„Naturligvis ud at gjøre Familien Gode ved sine Ubekæftstregere,“ sagde min Søster.

„Thy Emmy“, sagde Moder, „det er en styg Tone, hvori Du taler til din Broder, — kom hen til mig, lille Carl.“

Jeg gik ængstelig hen til Moder, der lod sin Haand glide gennem mit Haar og saae mig kjærligt ind i Øinene, mens hun hvidstede til mig: „Hvor skal Du hen?“

„Na, jeg veed ikke, — jeg vil lidt ud blot.“

„Ja, ja,“ vedblev Moder hviskende, „men vær nu en god Dreng og hold Dig i Nærheden; i Mosen maa Du ikke gaae.“

„Nei“, svarede jeg bestemt, „det skal jeg heller ikke.“

Og saa gik jeg. Utsaa Mosen maatte jeg ikke gaae i; „holde mig i Nærheden“, det var Børolen, som jeg bogstaveligt fulgte.

Jeg gik strax ned i Faders Studerekammer. — Det havde en egen Tiltrækning for mig dette Værelse, der var som gjennemtrukket med Tobakslugt, og hvor Alt laa hultertilbulter. Der stod to store, bogfyldte Reoler og midt paa Gulvet et Bord fuldt af alle mulige Papirer og Bøger. Her ved den ene Bæg stod en Bult, hvorpaa Bibelen altid laa; som ganske lille troede jeg, at Fader var det eneste Menneske i Verden, der eiede saadan en stor, heilig Bibel. Et

Billedet af Luther hang ovenover Pulken. Svortidt havde jeg ikke seet Fader sidde her og arbejde med Bibelen opslagen og udpustende store Røgskyer; da havde jeg en næsten hellig Sky for ham. Og jeg kom til at tænke paa Moses, der fik Lovens Bud paa Sinai, medens Herren aabenbarede sig i Røg og Mulm. — I en Krog hang Biberne; der var den store Meerskumspibe med det brune Hoved, der eiede en Farvepragt, paa hvilken jeg ikke kunde see mig mæt, og den lange Pibe med Weichselrøret — og utallige andre. Men Perlen var dog „Napoleon“, som jeg kaldte den. Hovedet var af Porcellain med et Billede af Napoleon den Store, der med Haanden paa Brystet saae ud over Havet, og nedenunder stod: „Napoleon auf St. Helena“. Jeg kan godt huske, at jeg syntes, Reiseren maatte være lykkelig, naar han havde kunnet see sig selv paa et Pibehoved. Saa kom Porcellainssvampdaasen med Guldslyngninger og et Rør, der var indlagt med Perlemor, og hele denne Herlighed endte i en lang, hvid Kjernespidz. — Jeg havde misundt Fader, naar han om Aftenen sad oppe i Stuen med denne Pibe; og, naar jeg da fik ham til at fortælle om Napoleon, blev Alt mig saa levende. Røgskyerne var Krudtrogen, der drev over Balpladsen med Ildglint fra de dødsvangre Svælg; og, naar saa Tobakksfaucen begyndte at arbejde i Svampdaasen, horte jeg Kanonernes svagere Dron mod

Slutningen af Slaget, — og naar Biben var roget ud, var Slaget endt. —

Forsigtigt fik jeg „Napoleon“ ned af Bibebrædtet, stoppede og tændte den og lagde mig, saa lang jeg var, i Faders Lænestol med Fodderne paa en anden Stol, og jeg røg, og jeg røg, og jeg gjorde stetikke Andet. Jeg nød Livet, i Ordets egentlige Forstand, i fulde Drag, saadan som man nyder det, naar man er elleve Aar og sidder med sin Faders Pibe i sin Faders Lænestol. Men, som alle begyndende Tobakrøgere, havde jeg vanskeligt ved at holde Fld i Biben, der ideligt gik ud; ja dette faldt mig ligesaa vanskeligt, som det engang, for jeg var kjendt med den ædle Fdræt, havde været mig at faae Biben slukket, i hvilken Anledning jeg da havde heldt Rand i Hovedet, hvilket, ved senere Eftersyn, forbausede Fader og forarsagede en omhyggelig Opbevaring af Tobakken, som han frygtede for, var bleven for fugtig. Imidlertid, — jeg kunde ikke længe være i Ro og opsogte mig en Bog, for at begive mig ud i Naturen, der straaledede ind til mig i den lyse Julidag. Jeg fandt efter nogen Sagen min Yndling: en illustreret Udgave af Schillers Dramaer og Digte, der interesserede mig mindre for Indholdets end for Billedernes Skjld; men disse vare mig ogsaa mere end nok. Sproget, hvorigjennem Digtningen talte, og dens rige Billeder forstod jeg ikke, men udaf Billedet læste jeg selv Digtet, og

Billedet talte et Sprog, som jeg forstod bedre end noget andet. Navnlig var der et Billede, som altid havde tiltalt mig meget. Man saae to Klipper, der ragede frem ved Siden af hinanden; paa den ene laa paa Knæ en Jæger, der lige spændte Buen for at tage Sigte paa en Gemse, som stod paa den anden Klippe. Men op imellem Jægeren og Dyret hævede sig en stor Bjergaand af et frygteligt Udseende, med et vældigt Skjæg; han udstrakte Haanden afværgende mod Jægeren, som om han vilde sige: „Skyd ikke, thi her er jeg Herster; og, hvis Du dræber denne Gemse, har Du krænket mine Enemærker“. Alt Dette var fortrinligt gjengivet paa Kobberstiftet; navnlig var Aanden holdt i en bleg, ubestemmelig, ligesom henaandet Tone, der lod den træde endnu mere haardnakket frem. — Jeg greb Bogen, tog Biben med mig og listede mig gennem Gaarden; det Øverste af Biben skjulte jeg under min Troie, uden at tænke paa, at Hovedet frit og kjæft hang udenfor og skinnede af alle Kræfter. Jeg gik ned til en Dam, der laa lidt borte fra Haven, omgiven af Popler; her, i en frisk Høstak, leirede jeg mig i den herlige Sommerdag, saae ud over Engene og beredte mig til atter at tænde Biben. Da havde man endnu ikke svenske „Tändstickor, utan Svafvel og Fosfor“, men rigtige, ægte danske Binde med Svovl og Fosfor; jeg tog en saadan frem, strog den adskillige Gange mod min Stovlesaal, og endelig fængede den, — jeg

fordybede mig da, — det havde nemlig begyndt at lufte lidt op, — helt ind i Høstakken og fik endelig Biben tændt. Da dette var skeet, hynes jeg, at jeg saae lidt Jld i Høstakken, der, hvor jeg havde tændt Biben, men jeg blæste lidt paa det, trykkede saa min Haand ind mod Stedet og hengav mig atter til Nydelsen. Jeg foer sammen ved at høre Skridt i Nærheden, og pludselig stod foran mig vor Stuepige, den smukke Caroline. Hun standsede med begge Hænderne i Siden og stirrede med det høieste Udtryk af Forbauselse paa mig, og derpaa forefaldt følgende Samtale:

„Hvad ligger han her og bestiller, Carl?“

„Jeg ryger Tobak.“

„Ja, det seer jeg nok; men det skulde han ikke gjøre, Carl.“

„Det forstaaer hun sig ikke paa, Caroline; pas hun blot Sit, og lad os Mandfolk passe Vort.“

„Sy Carl! hvor han er uartig, og husk paa, at hans Fader er ude idag.“

„Ja, det er netop det, jeg gjør.“

„Samen, hvad troer han nu, Præsten vil sige, naar han kommer hjem og hører det?“

„Siig mig, Caroline, hvad troer hun, at Weggene vil koste næste Aar?“

„Nu vil jeg ikke længer høre paa ham, Carl, men nu vil jeg gaae ind til hans Moder, Carl, og sige, hvad han er for en slemme Dreng, Carl.“

„Det skulde hun ikke, Caroline.“

„Hvorfor ikke det, han?“

„Nei, — fordi Kresten gaer og luger Gulerødder henne ved Bagporten, hun!“

Caroline blev blussende rød, og, med et Kæft med Hovedet, som klædte hende godt, sendte hun mig et lynende Blik og løb saa hurtigt, hun kunde; jeg tittede lidt efter bagved Høstakken: ganske rigtigt, der stod Kresten, stiv og stot, med en Tommelfinger i hver Bugelomme, mens Caroline vred sit Forklæde, som om det var drivvaadt. —

Atter lod jeg Røgen hvirvle sig op i Luften og flyve bort med Vinden, — jeg sendte Røgstyer ind i Høet og havde min Fornoielse af at see Røgen staae ud af Stakken. Det luftede imidlertid mere og mere op. Med Et sporede jeg en mærkelig Lugt som af Noget, der brændte; uvilkaarligt greb jeg omkring mig, men trak i en Fart Hænderne til mig: Høstakken brændte. Endnu kunde det ikke være synligt langt fra; thi det ulmede inden i den, men det vilde uden Tvivl snart bryde løs. Jeg var tilmode, som om jeg havde stukket Ild paa Præstegaarden; jeg folte mig som en Forbryder. Min første Gjerning var at frelse „Schiller“ og „Napoleon“ hen i en Poppel, hvor jeg gjemte dem omhyggeligt, og saa vendte jeg atter tilbage; men i det sidste Dieblik var Ilden tiltaget, og nu overvældede en frygtelig Rædsel mig. Jeg kastede mig paa Knæ, foldede mine Hænder og

sagde, først ganske sagte og langsomt, saa høiere og hurtigere, tilsidst saa hurtig jeg kunde sige det: Gode Gud, lad Ilden gaae ud! Gode Gud, lad Ilden gaae ud! — Men Ilden gik ikke ud; Sommerdagen laa varmt over Marken, Vinden hvistede i Boplernes Blade, Solen brændte. Der kom en summende Myggesværme, lige ind i Ilden fløi den, og see: Bladene vare svedne paa den nærmeststaaende. Poppel, thi nu brød Ilden ud af Stakken. Som en løsladt Fange strakte den sine flammende Arme og sine spillede Tunger ud; det var som den brødes med Vinden eller en anden ushyelig Magt: nu foer den ud og greb til alle Sider, saa veg den atter tilbage, og saaledes vedblev det, medens den høie Stak efterhaanden helt omspændtes af Luerne. Da hørte jeg Skrig og Larm; men, uden at see mig om, styrtede jeg hen til Dammen, foldede Hænderne over Hovedet, og ud sprang jeg. Men neppe havde jeg berørt Vandet, hvor jeg sank i Mudder til midt paa Livet, før en anden Person var mig ved Siden, sprunget ud efter mig. Det var Kresten; han tog mig haardt i Kraven, førte mig i Vand og sagde: nu er han nok bleven rask igjen, Carl!

Jeg taug og turde neppe see mig om; thi fra Præstegaarden og hele Byen kom man stimlende og saae mit ynkelige Tog: dryppende af Vand og Mudder, med Udelæggelsens Værk bag mig, førte Kresten mig ved Haanden ind i Gaarden, hvor Moder mod-

tog mig. — Saaledes maa Herostat have været tilmode, da han havde grundlagt sin Verømmelse. Moder straffede mig med et Kys, og jeg kom i Seng, hvor jeg snart folte de forunderligste Fornemmelser, der fremkaldte saa heftige Virkninger, at der sendtes Bud efter Lægen. Derpaa faldt jeg i en fast Sovn; da jeg vaagnede af denne, stod ved min Side Fader og Lægen, den sidste med Haanden paa min Puls.

„Feiler han noget?“ spurgte Fader. „Nei,“ svarede Lægen, „lidt febrilsk Uro, fremkaldt ved Spændingen, og Et eller Andet, som jeg ikke veed, hvad er.“

Her hvistede Fader et Par Ord til ham, hvorpaa han ganske pludseligt sagde til mig: „Har Du roget Tobak?“ —

„Ja,“ svarede jeg aldeles overrumplet og skjulte mig under Dyngen.

„Det kunde blive Dem en dyr Tobak, Hr. Pastor,“ horte jeg ved Udgangen af Værelset Lægen sige, „hvis Deres Søn røg saadan mange Høstakke om Dagen.“

„Ja,“ sagde Fader, „men det skal vi ogsaa nok sætte en Stopper for.“ —

Efter denne Begivenhed gif den øvrige Del af Sommerferien langsomt og trist; jeg havde vundet et Navn, der indbragte mig en Hyldest, som jeg ikke satte overdreven Pris paa, og til min Person foiedes Epitheta, som vare alt Andet end smigrende

og i alt Fald mig meget ubehagelige. Saaledes horte jeg en Dag, da jeg i nogen Afstand gik forbi Folkene, at der mumlede halvhoit: „Der har vi Brandvæs'net!“ Alt endvidere „Napoleon“ og „Schiller“ fandtes i Poplen, bevirkede forst en lille Prædiken af Fader i Studerekammeret, derefter udvistes jeg af Paradiset, og, naar Fader gik, sattes der en blinkende Smæklaas for, og denne Cherub afholdt mig fra alle Attentater. Forovrigt rog jeg ikke Tobak i de første Maaneder herefter. — Naa, imidlertid nærmede Feriens Ende sig, og jeg kom atter i Skolen, og Erindringen om Branden gled efterhaanden bort i det taagede Fjerne, til en ny Begivenhed atter for mit Blik fremmanede den i hele sin Styrke. —

Et Nav var gaaet, og det var atter Sommerferie. Da jeg den første Aften i Ferien stod udenfor Haven, syntes jeg, at saaledes som Alt laa for mit Blik, saaledes maatte det altid have ligget. Denne Solnedgangshimmel med de stærke Farver, denne milde, bløde Luft, som Træerne indaandede i lange, dybe Drag, alt dette saae ud, som havde det evigt staaet, og som skulde det evigt staae. Og dog — al denne Glands og Rigdom skulde veives hen som Lovet, der skulde bære det hvide Gulv i Winterens Dandsesal, med de feiende Storme. — Det var vist det, jeg tænkte, medens jeg blev saa stille ude i Naturen den Aften; det var vist en dunkel Følelse af Bemtod, der greb mig. — Der er noget af en smuk Død ved en

Sammeraften; ogsaa dette giver den noget af det Bemodige, der er et af Hovedtrækkene i dens Skjønhed. — Som jeg saaledes stod, hørte jeg noget borte en Larm, der efterhaanden tiltog, og tilsidst kunde jeg skjelne Stemmer; samtidigt saae jeg gjennem Træerne Ild og Røg, og jeg hørte Raabet: Den gamle Lade brænder. I en Fart var jeg henne ved Brandstedet, der allerede var omgivet af en Deel Mennesker.

„Den gamle Lade“, — saaledes kaldtes et Udhus, der laa lidt fra Præstegaarden og brugtes til Kornlade; det var en meget hoi Bygning, hvis Straa- tag gik helt ned til Jorden. Da det var blifstille, haabede man at kunne redde den Halvdel af Laden, som endnu var urørt af Ilden; for Præstegaarden var der i det stille Veir og paa Grund af den tilstrækkelig fjerne Beliggenhed ingen Fare. Klokkerne klemte, Byens Drengene raabte og skreg, Kjællinger og gamle Mænd korsede sig; og Gaardens halv-fjerde Mand, Røgterdrengen iberegnet, i Forening med nogle Hospitalsklemmer og enkelte Karle fra Byen kastede af og til en Spand Vand paa Ilden, — men det skuffede Utsammen ikke. Da rykkede endelig Byens Sproite, som opbevarede paa Herregaarden, ind; herved blev Opmærksomheden betydelig bortvendt fra Ilden, og man saae Alle paa det monstrofe Uhyre af en Sproite, om hvis Tilværelse jo Sagnet gik, men som Ingen havde seet før.

Fyldt med Vand blev den, og den gamle, sammenkrumpede Slange, der var svundet ind til en Videnhed og en Tyndhed, der muliggjorde Venævnelsen: Snog, og som var foldet sammen i to Dele, løftedes op for at udtrækkes, men Knækket paa Midten virkede elastisk: den smuttede ud af Haanden paa den, som holdt det, og havde nær slaaet Røgteren overende, men han slap med et ordentligt Nap i Ryggen. Endelig blev dog ved Guidningsforsøg den Skindode vakt tillive, og Vandet begyndte at pible ud af den som af en Druknet. —

„Saa, nu spytter den,“ sagde en af Karlene, og man ventede spændt paa at see en Straale; men der kom endnu ingen, og imidlertid greb Ilden videre om sig.

Goit oppe paa Laden var der paa begge Sider en Vinduesaabning, og ud af den ene af disse stak Ilden af og til en Arm som for at sole sig for. Anstørt var Straaet, thi det var længefiden, Laden var bleven tækket. Nu kom med Et Ilden kraftigt baade udefra og indefra gennem Vinduet, og den anden Halvdel af Bygningen begyndte at brænde. Imidlertid pumpede man stadig paa Sproiten, og pludselig, uden at Noget anede det, stod der en stor tyk Straale ud af den lige ind i Ansigterne paa alle Hospitalslemmerne, der med synlig Interesse havde overværet Oplivningsforsøgene. Nu rettedes Slangen mod Ilden paa den Del af Bygningen, som endnu

stod til at frelse, og nu sproitede den virkelig meget godt. Imidlertid var Doktoren paa Forbitjorsel kommen til, og da han saae mig, sagde han:

„Naa, ja, det er da godt at see, at Du er kommen hjem igjen at holde Sommerferie, — tør jeg spørge, om det er Pipe eller Cigar, Herren har rogt denne Gang?“

„Jeg forsikkrer“ — svarede jeg.

„Jeg tvivler ikke“, sagde han; „havde det været overladt til Dig, saa var nok hele Præstegaarden roget af.“ —

Efterhaanden lykkedes det at indstrænke Ilden til den ene Halvdel af Loden, og endelig blev den slukket, saa den halve Lode stod tilbage. Rosten havde under hele Branden været i en febrilsk Uro, og hans Ansigt var lidt blegt, men jeg tænkte ikke videre over det og glemte det siden i nogen Tid. Der gik nu otte Dage, og den Dag kom, da der skulde afholdes Brandforhør i Præstegaarden. Det var en af disse taagede Sammermorgener, hvor man ikke med Sikkerhed tør vente ondt eller godt Veir. Taagen blev liggende usædvanlig længe. Endnu Klokken 9 om Morgenen, da jeg kom gaaende ud, var Taagen saa tæt, at jeg rundtom mig kun saae uthdelige Omrids og længere borte en uigjennemtrængelig Taagemasse. Jeg gik ned til Dammen, hvor jeg syntes, at jeg saae Omridsene af en menneskelig Skikkelse; da jeg kom nærmere, saae jeg en Pige,

siddende under en af Boplerne med Ryggen imod mig. Da hun hørte mine Trin, vendte hun sig, og jeg saae Caroline, der endnu tjente os; hun saae aldeles forgrædt ud.

„Hør, Carl,“ sagde hun, „han maa ikke sige der inde, at han har seet mig her, Carl!“

„Nei, men hvorfor græder Du, Caroline?“

„Jeg græder ikke, Carl!“

Og i det Samme styrtede Taarerne ud af Øinene paa hende. — Jeg listede mig bort igjen, og, da jeg kom hen til Vedkæsten, hørte jeg Øreslag, og lidt efter stod jeg ved Siden af Kæsten, der huggede Brænde med en Sver, som ikke synes at være tiltænkt Brændet men noget andet Udenforværende. Næsten uvilkaarlig ndbrod jeg:

„Hør, Kæsten, Caroline sidder og græder nede ved Dammen.“

Da jeg havde sagt det, saae han paa mig med et underligt Udtryk i Øinene og brast pludselig i Latter med de Ord:

„Hvad Ganden rager det mig?“ Saa kastede han Øren voldsomt paa Jorden og tog en lang, visken Green i Haanden, som han, ligesom i Tanker, brækkede i Stykker, ganske smaa Stykker, til det blev en heel Haandfuld, saa tog han alle Stykkerne, og med en stærk Haandbevægelse kastede han dem over i Retning mod Ruinen af den gamle Bæde.

„Hvorfor gjør Du det?“ spurgte jeg.

„Hør, Carl,“ sagde han pludselig mildt, „har han seet, at den sorte Høne har faaet Kyllinger?“

Uden at svare ilede jeg ind i Gaarden, hvor jeg virkelig saae den sorte Høne med hele sin Borneskok komme spadserende.

J Spidsen gif Fruen i sin sorte Værdighed med tolv hundige smaa Born efter sig. Og nu glemte jeg Alt for den sorte Høne: Jeg hentede Gryn, som jeg uddelte til de Smaa, under en anerkjendende Skrukken fra Fruen, der ikke selv forsmaaede engang imellem, med oienhyllig Fare for med sit spidse Næb at gjennebore Bornene, at tage sig en lille Forfriskning. Da kom en gammel, hvid And gaaende. Det var aabenbart, at Anden ikke havde seet Gryn i den sidste Maa-
ned; thi, uden at see til Høire eller Venstre, traadte den rask ind i Flokken, sættende sine brede Svømme-
fodder paa Kyllingerne. Men strax foer Hønen i Hovedet paa den, og efter en kort Rømp veg den Pladsen, mens Hønen harmfuld skrukkede frem og til-
bage, som om den vilde sige: „Hm! sikken en Ufor-
stammethed, kan man ikke have Fred i sin Familie-
kreds, hm!“ — Nu begyndte Sæktor at gjøe, og ind rullede en Vogn i Gaarden, hvorpaa, foruden Rudsken, saaes en Person med Guldtresse om Raskjetten og i Uniform, samt en hoi, civilklædt Herre. Det var Branddirecteuren med sin Skriver. Fader kom ud og tog imod dem, Folkene samlede, og, efter et kort Forhør paa selve Brandstedet, — gif man til Frokost-

bordet, medens Folkene bleve samlede i Havestuen, hvor det egentlige Forhør skulde afholdes. Branddirecteuren, der af Titel var Cancelliraad, var en lille, tyk, rødmsket Person, lidt graasprængt med et Par liblige, blaae Dine og et overordentligt Humeur; Skriveren var en lang, tør, visken Person med Brillen og meget smaattalende. Branddirecteuren spiste med Appetit men smukt og uden Graadighed, anbringende en lille Anecdote ved hver Ret omtrent. Moder, der havde opbudt det Bedste, som Huset formaade, bod idelig, og det summede om Dreene med: „De har jo Jugenting paa Deres Tallerken — ikke et lille Kyllingebeen? — Emmy, Brod til Cancelliraaden — De maa virkelig smage min Solbærrum — jeg veed ikke, om De holder af Speilæg.“

Og fra Cancelliraaden lod det: „Tusind Tak, Frue, jeg spiser jo, som alle Mennesker var brændt, og jeg var den eneste Overlevende til at spise hele Verden, — Speilæg, siger De. Ja, sikke Weg. De har nok heller ikke Andet at bestille i saadan en Præstegaard end at lægge Weg, hvad? — Det er noget, Carl, — hvad? — saadan at komme hjem i Ferien og blive dyppet i Flodestum. — Naa, det smager nok godt, Henriksen, hvad?“ — Og ved enhver saadan Henvendelse til Skriveren oplivedes dennes Ansigt ved et eiendommeligt Smil og en forlegen Svaien med Overkroppen, hvorpaa han igjen tog fat med en Graadighed, der mindede mig om den hvide And. En

Slags Rædsel greb mig, da jeg saa denne lange, tynde Person fluge det Ene efter det Andet, uden nogenformhelt synlig Forandring. Cancelliraaden vedblev: „Denne Spegepølse bringer mig til at tænke paa en Historie, jeg har hørt om en Kone, der var bekendt for sine Spegepølser; de havde en sjelden Fasthed, hvilket kom af, at hun bankede sine Børn med dem. — En udmærket Solbærrøm, — hvad Henriksen? Kom De kun lidt Solbærrøm paa Deres Thermometer, saa skal De see, det strax stiger et Par Grader. Naa, nu er jeg sandelig mæt. — Tak for Mad!“

Henriksen fastede endnu et sidste hendoende Blif paa de plyndrede Herligheder, og man samledes i Havestuen. Fader, Cancelliraaden og Skriveren toge Plads, den Sidste med en stor Protokol foran sig; Folkene stode rundt omkring, kun Caroline var ikke tilstede, — som det hed sig, var hun syg. Da Fader saa mig, sagde han: „Det er bedst, Du gaaer, lille Carl, det er ikke noget for Dig.“

„So vist saa,“ sagde Cancelliraaden, „lad Drengen blive, han kan have godt af at høre saadant noget — naa, Folkens, hvem af Jer har saa stukket Ild paa Præstens Lade?“ tilføiede han med et polidst Smil, der ikke forseilede sin Virkning. Folkene bleve siensynligt oplivede, da de mærkede, med hvem de havde at gjøre. De bleve nu udspurgte En for En, men svarede Alle benegtende; tilsidst kom Røgterdrengen

frem. Det var min gode Ven, og jeg saae med Deltagelse paa den lille Stakkel, der ængstelig kom listende frem med sine Træsko i Hænderne; da han kom hen til Cancelliraaden, brast han i Graad og tabte begge sine Træsko, der nær havde ramt Cancelliraadens Fodder.

„Naa,“ sagde denne, „hvorfor græder Du min Dreng? Naa, behold kun Huen af!“

I Forvirringen beghyndte han nemlig at sætte Huen paa. Stammende og stadig halv grædende sagde Drengen paa bredt Jydsk:

„De' er it' mæ, der ha' staaften Ild paa Laaden, — de' er 'et ei!“

„Naa, naa, godt Ord igjen,“ sagde Cancelliraaden. Her kom jeg til at see paa Kresten og blev ganske forbausset ved det Udtryk, hans Ansigt havde. Det blev afvejlende rødt og hvidt, det var, som om en Understrøm af Blod af og til stjød sig op i Ansigtet og efterhaanden forsvandt igjen, og i Dinene glitrede der Noget, der af og til blev borte, og under alt dette saae han ud, som han frøs; jeg saae nu ogsaa, at han rystede næsten umærkeligt paa hele Kroppen. Da slog det mig med Et, at saadan omtrent havde jeg vist seet ud, da jeg havde stukket Ild paa Stakken; og med en Logik, der ikke skulde gjøre nogen Candidatus philosophiæ Skam, sluttede jeg: samme Virkninger, samme Marsager. „Det er ham, der har faaet Ild i Læden,“ tænkte jeg, og, da jeg havde ondt af

den ustyrbige Røgterdreng, traadte jeg, uden at jeg egentlig vidste, hvad jeg gjorde, frem mod Kresten, afbrød Forhøret og sagde: „Det er —.“ Men i det samme kom jeg til at see hen til Binduerne, og bag det Bindue, som var bagest i Stuen, saae jeg Caroline ude i Haven, truende mig med Haanden, og saa forsvandt hun, mens jeg stod forvirret i Begyndelsen af den afbrudte Sætning.

„Hvad er det?“ sagde Cancelliraaden. Alles Opmærksomhed blev nu henvendt paa mig, og jeg var nærved at synke i Jorden. Jeg følte, at trække mig ud af det, kunde jeg ikke, og jeg var bange for, at man nu endogsaa havde mig mistænkt. „Naa, naa,“ sagde Cancelliraaden, „frem med Sproget, hvad er der med Dig?“

Jeg saae atter paa Kresten og pegede paa ham.

„Naa, naa, hvad er det med den Karl.“

„Det er ikke ham, der har stukket Ild,“ sagde jeg.

„Hvoraf veed Du, at det ikke er ham?“

„Jo, det kan jeg see paa ham.“

„Saa, det var Pokkers — naa Du, kom herhen.“

Og Kresten adlød. Nu var hele Opmærksomheden henvendt paa ham. Og nu saae jeg hans Ansigt: det var et Ansigt uden Blod, uden Farve.

„Har Du gjort det?“ sagde Cancelliraaden.

„Ja,“ sagde Kresten neppe hørligt. Og der gik som en mumlende Rasken gennem Folkene.

„Hvorfor løi Du da for?“

Kresten blev Svaret skyldigt og saae paa Fader med et Blik, saa bønligt, at jeg ønskede, at jeg var hundrede Mile borte.

„Naa,“ sagde Cancelliraaden, der begyndte at blive lidlig ved Udsigten til at saae Alt for Dagen, „naa, har Du roget Dig en lille Pipe, min Ven, en ganske lille Pipe inde i Præstens Lade, skjøndt Du mente, at den ikke var en Pipe Tobak værd?“

„Ja,“ sagde Kresten, om muligt endnu sagtere end før; og atter gik den samme Bevægelse som en svag Luftning gennem Stuen.

Fader reiste sig op; han saae alvorlig og lidt bleg ud, og saa sagde han med høi, klar og rolig Stemme:

„Tillader De, Hr. Cancelliraad — det havde jeg ikke ventet af Dig, Kresten. Jeg har forbudt Jer strengt at ryge Tobak i Præstegaarden, — og det kan jeg endda tilgive Dig, — men saa har Du loiet; troer Du, Kresten, at det alene er mig og os Alle, Du har loiet for?“

Kresten saae ud, som om han vilde sige Noget, men blev staaende som en Stotte. Da blev Doren heftigt reben op, og ind ilede Caroline, fulgt af Moder. Nu blev Krestens Ansigt igjen rødt; man kunde ikke forlange det rødere. Pigen var forgrædt, og hulkende sagde hun: „Han har ikke loiet, da han nægtede, at det var ham, — for det er mig, der har stukket Fld paa Laden.“

Der gik et Forbauselsens Tilløb til at sige noget gjennem Forsamlingen, og jeg for min Part vilde nu slet ikke have undret mig, hvis Cancelliraaden havde reist sig og erklæret, at det i Grunden var ham, der var Brandstifteren.

Moder tog Caroline ved Haanden og sagde: „Lad mig tale, mit Barn, — men først maae de andre Folk gaae.“ Folkene bleve sendte ud, og Moder sagde:

„Hun har betroet mig Alt: hun og Kresten ere forlovede.“

Cancelliraaden sloitede her een Gang med et lille Stub til Skriveren, der atter fik sit Tilfælde med Overkroppen og skiftede Farve.

„Det Hele er gaaet saadan til,“ sagde Moder med sin milde, kjærlige Røst, — og jeg tænkte paa, at en bedre Forsvarer kunde Jngen have; — „forleden Aften havde de to Menneſter, Kresten og Caroline, sat hinanden Stevne ude i Laden for at vagle Ringe; men da de skulde sætte dem paa hinandens Fingre, havde Kresten tabt den Ring, han skulde sætte paa Carolines Finger, ned i Galmen derinde; og, da han var bleven fortvivlet, var i en Fart Caroline løbet ud og havde skaffet sig Svovlstikker, som hun, uden at Kresten kunde forhindre det, havde revet af, — og saa var Branden kommen.“

„Ildsvaade ved Uforsigtighed,“ mumlede Skriveren og begyndte at lade Pennen løbe, men blev standset ved et Slag i Bordet af Cancelliraaden, der sagde:

„Lad være at skrive! — først De, Hr. Pastor, — hvad siger De til det Hele?“

Fader sagde: „Det vil jeg overlade til min Kone.“

Moder tog Kresten ved den ene og Caroline ved anden Haand og sagde:

„Tag nu hinanden.“

Efter en lille Pause, der udfyldtes varmt af de Elskende, sagde Cancelliraaden:

„Naa, godt, — hold nu op, for ellers brænder Pinedød hele Præstegaarden af.“ Her hvistede Moder nogen Tid sammen med Fader.

„Jeg frasalder al Dom,“ sagde Fader, „Kresten har altid været mig en tro Karl, og Caroline er en retskaffen Pige — tag hinanden med Gud, Børn!“

Skriveren begyndte igjen at skrive, da reiste den ellers gemytlige Cancelliraad sig op og sagde:

„Hør, Henriksen, De er Fanden gale, — ja, undskyld, Hr. Pastor, — det mest følesløse Menneske, jeg har kjendt! Protocollen i og det strax!“ og her smækkede Cancelliraaden den i for Næsen af ham, „herud med Dem! ind i den anden Stue! Nu har vi ingen Brug for Secretairer. Sidder De og skriver op, hvad de to smiler til hinanden, eller tegner De dem af med Deres Stragetæer!“ Og Henriksen forsvandt rystende og ranglende, og, da han var gaaet, savnede man Intet. „Ja,“ sagde Fader, „det er godt nok at forlove sig, men det er dog bedre at være gift, — jeg skal have en ny Forpagter til November, —

jeg har længe tænkt paa Dig, Kresten. Vil Du være det?" Her forsøgte Kresten og Caroline at kysse hans Hænder, hvilket dog blev afværget.

„Dg sag,“ foiede Fader til, „kan Du jo hjælpe med at bygge Laden op; og vil Du saa forresten være en skikkelig og redelig Forpagter, saa bliver der vel altid Raad for en ny Ring til den Finger, der mangler den.“ Cancelliraaden gjorde et Greb i sin Tegnebog og sagde: „Her er til saamange Ringe, at I kan faae Jer en heel Vænge.“ Dg saa skyndte han sig ud af Stuen, satte sig hurtigt tilbogs, og lige, da han skulde kjøre, sagde han til Moder:

„Ja, lille Frue; idag har De opdaget mere end jeg; men, naar det er Amor, der har stukket Ild, saa er ogsaa Kvinderne de bedste Branddirecteurer.“ Dg saa kjørte han med Henriksen ved Siden.

Jeg gik ud lidt efter. Nu var Taagen borte, og Solen skinnede varmt. Jeg standsede ved Brandstedet: hvad var det, der flimrede i Solskinnet? Jeg saae nærmere til: det var den halvsmedede Ring. Jeg ilede ind med den til Fader, der sagde; „Ja, ja, jeg havde ikke tvivlet paa, at I talte sandt, selv om Ringen ikke var bleven funden, — men,“ tilføiede han spogende, „heraf kan I see, hvor farligt det er at bytte Ringe. Derfor raader jeg Jer, hver især, kun at gjøre det een Gang; det har Moder og jeg gjort, og derved har vi befundet os godt!“

Harley Pratt,

en Erindring fra San Francisco,

efter M. C. de Varigny

ved S. P. Holst.

1.

„Ja jeg tilstaaer, at jeg er nysgjerrig efter at see Deres Romanhelt.“

„Romanhelt? Ja det ligner Ser Franskmænd! I see Romaner og Eventyr i Altting. Kan I da ikke holde Eder til Virkeligheden, tage Tingene, som de ere, Menneſtene, som man skildrer dem, og noies med at have Godfæste paa det virkelige Livs Jordbund?“

Idet Damen, som jeg talte med, sagde disse Ord, trak hun næsten umærkeligt paa Skuldrene og understøttede denne Gestus med et uoversætteligt Udtryk i Dine og Mund, hvori der laa den venſkabeligste Medlidenhed med mit Ubekjendtskab til amerikanske Sæder og Sdeer.

„Ja, Romanhelt,“ gjentog jeg; „jeg holder mig til dette Udtryk, ihvad De end siger. Han er efter

Deres eget Sigende kun fem og tyve Aar. Han kommer fra Oceaniet, og De finder ham en smuk Morgen poetisk indslumret paa den mest profaiske Strandbred i den nye Verden; han seer naturligtvis i Dem en Engel fra Himlen, der er steget ned til Jorden alene for at hjælpe ham, De tager mod ham i Deres Hus, og Deres Mand skjænker ham ubegribeligt nok sit Gæstevenskab. Kan Nogen med større Ret kaldes en Romanhelt, eftersom han ikke har en Dollar i Lommen, kommer — man veed ikke hvorfra, og gaaer — man veed ikke hvorhen. Hvis det ikke er nok til at karakterisere ham som en Romanhelt, saa sig mig blot, hvad han er, og hvad Navn De vil give ham?"

„Det er ganske simpelt en Landsmand, der er blottet for Alt, et ungt Menneske, der er skilt fra sin Familie og sine Venner, og dem er der tusinde andre af her i San Francisco, som De med Ret kalder en profaisk By, thi der foregaaer flere Dramaer her, end De har nogen Anelse om. De kan ikke gaae udenfor Deres Dor uden at støde paa besynderlige Mennesker og besynderlige Eventyr, og saa skulde der være noget Mærkeligt i, at De i denne Metropol for Ulykkelige, Eventyrere, Uergjerrige og Lykkejægere finder et ungt Menneske uden Penge og Venner sovende nede ved Stranden.“

„Meget rigtigt; deri er der ikke noget forunderligt. Jeg paatager mig at finde en halv Snees

Stykker hver evige Morgen, der ere i samme Situation som Deres Protegé — det er nu ikke nogen Roman. Men De finder ham der, De interesserer Dem for ham, og istedenfor at lade ham ligge paa Sandet og under aaben Himmel, giver De ham et Bærelse, et home. Naar jeg spørger Dem om, hvem han er, og hvad han foretager sig, sætter De et hemmelighedsfulde Ansigt op. Jeg bliver ved at paastaae, at han igaar var en Bagabond, og hvad han er imorgen, det veed jeg ikke; men siden De forlanger, at jeg skal see ham og hjælpe ham med Raad og Daad, saa gjor jeg det. Send ham til mig imorgen, eller bedre, jeg seer hen til Dem iaften, saa faaer jeg tillige den Fornoielse at hilse paa Deres Mand, at bede Dem om en Kop Thee og at bringe Dem min Tak, fordi De tænker paa mig, naar det gjælder om at gjore Dem en Tjeneste.“

Den elskværdige Dame, der aflagde dette Besøg hos mig, var tilfreds med mit Forslag og tog Afsted med et hjerteligt Haandtryk; jeg havde ikke lang Tid til at hengive mig til mine Betragtninger angaaende dette Besøg, thi Forretningstilivet optog mig ganste. I Franciscó var paa den Tid, jeg taler om, Livet saa travlt optaget, at det var noget Uhort og Unormt at offere ti Minuter paa en Samtale, der ikke dreiede sig om Forretninger.

Elenore Mac-Bean var en ung Kone paa omtrent fem og tyve Aar med et fint og udtrykfuldt Ansigt,

gift med en overordnet Toldembedsmand i San Francisco, som jeg ofte havde Forretninger med, og dette Forretningsforhold havde, hvad der i San Francisco var noget Ualmindeligt, ført til et intimere Venstabsforhold imellem os. Jeg kjendte ham og hans Hustru allerede i to Aar, og deres Husliv behagede mig. De havde lært hinanden at kjende i New Orleans; Mac-Bean, der dengang var Bogholder i en Njebmandsforretning, havde truffet Miss Lawton hos en fælles Ven. Han havde forelsket sig ikke blot i hendes Skjønhed, men ogsaa i hendes solidere Egenskaber. Under et livligt og muntert Ydre skjulte hun en fintdannet Aand, faste Grundfætninger og en hoi Grad af Religiøsitet. Denne drev hende maaskee undertiden lidt for vidt, thi Uligheden i de forskjellige Samfundslags Vilkaar oprørte hende ligesaameget som den udelukkende Syksten med materielle Interesser, der i Amerika er saa fremtrædende. Hun følte sig tiltrukket af de Fatige og Ulykkelige og spekulerede uafsladelig paa umulige Reformers. Denne Svaghed afholdt imidlertid ingenlunde Malcolm Mac-Bean fra at gjøre Cour til Miss Lawton. Han tilstod hende sin Kjærlighed, og da han havde forviiset sig om, at han var gjenelsket, henvendte han sig til hendes Paarørende. Det fordrer nu engang den amerikanske Etikette; man taler først til Forældrene, naar man er vis paa den unge Piges Samtykke, og da det er Datteren og ikke Moderen, der gifter sig, saa mener man, at Sagen nærmest angaaer

hende, og at det er hende, man først og fremmest maa affinde sig med. Hr. og Fru Lawton som gode amerikanske Forældre svarede derfor ogsaa den unge Mand, at hvis deres Datter vilde have ham, havde de intet at indvende, eftersom han var baade myndig og vaccineret, Medlem af et bestemt kirkeligt Samfund, anbragt i en Forretning og paa god Wei til at skabe sig en Fremtid. Man spurgte ham hverken om, hvor meget han eiede, eller hvormegget han fortsjente, thi det vedkom ikke dem, eftersom de ikke medgav deres Datter andet end deres Velsignelse. Den unge Pige gjorde ingen Hemmelighed af, at hendes Hjerte havde gjort sit Valg, og en Maaned efter var hun allerede Eleonore Mac-Dean.

Tre Aar forløb, der ikke frembød anden Mærkelighed for de unge Egtefolk, end at der i den Tid skjænkedes dem to Børn. Med Forbedringen af deres oekonomiske Vilkaar gik det ikke nær saa raft, hvorfor ogsaa Mac-Dean, der sluttede som saa, at hvor der var kommet to Børn, kunde der komme flere, bestemte sig til, efter Samraad med sin Hustru, at søge en mere indbringende Stilling end den, New Orleans hidtil havde kunnet byde ham. Man talte dengang kun om Californien, om dets Guldminer og utrolige Hjælpelilder. Ved en af sine Benneres Mellemkomst søgte Mac-Dean om en Ansættelse i Administrationen. Han var ung, virksom, gift, hvad der altid er en Ubefaling i de forenede Stater, og han hørte desuden

til det demokratiske Parti, der dengang var ved Roret. Hans Ansøgning, der var udmærket anbefalet, blev taget tilfulde, og i Begyndelsen af 1850 ankom han til San Francisco, modtog sin Ansættelse og rykkede med sin Familie ind i et beskedent Hus i North Beach.

Det gik dengang hurtigt frem for En i Californien, naar det ikke gik tilbage. Mac-Lean, der var intelligent, retskaffen og ærgjerrig, banede sig derfor hurtigt en Wei. Hans Hustru var sparsommelig, hans Indtægter store, og han forstod at anbringe dem fordeelagtigt. Hvad han lagde op, anvendte han til at kjøbe Grundstykker billigt, som han derpaa solgte til høi Pris, og i 1852, da jeg lærte ham at kjende, var han allerede om ikke rig, dog paa den bedste Wei til at blive det. Hans Familie voksede samtidig, og fire Børn hidrog allerede til at oplive hans lykkelige Hjem. Jeg vil endnu tilføie, for at fuldstændiggjøre Billedet af en californisk Husstand, at Mac-Lean tilbød sin Kone, og at han i Modsætning til sine Landsmænd hverken drak eller spillede.

Senad Aften begav jeg mig efter Løste til Fru Mac-Lean. I Sofaen hos hende sad der en ung Person paa omtrent tyve Aar, lang og stiv som en Sphdstage. Hans glatkæmmede Haar, hans Frakke, der hang om ham som en Sæk, hans spidse Albuer og Knæe vilde have givet ham et pudseerligt Udseende, hvis ikke en høi Pande, et alvorligt Blik

og en fin, sammenknebet Mund havde borttaget det Romiske.

„Maa jeg præsentere Dem . . . min Romanhelt,“ sagde Fru Mac-Lean, de to sidste Ord, med en hvissende Stemme; derpaa tilføiede hun høit: „Sr. John Brigham Young.“

Den unge Mand reiste sig op, som om han sad paa en Hjer, rystede min Haand et Par Gange uden at sige et Ord og satte sig derpaa igjen.

Efterat jeg havde vexlet nogle Ord med Fruen i Huset og hendes Mand, vendte jeg mig om til den Fremmede og spurgte ham, naar han var kommen, og hvor han vilde hen. Man spørger bestandig i Amerika, og der er Tugen, som tager Anstød deraf.

„Jeg kom iforgaars med „Kestles“ fra Sandwichsoerne,“ svarede Mr. Young. „Da jeg ikke havde Penge til at betale Overfarten, gif jeg med som Matros. Uden en Dollar i Lommen gif jeg fraborde, og maatte derfor tage mit Matteleie nede paa Strandbredden; men Gud var med mig, thi Fruen der tog mig hjem til sig, og om nogle Dage reiser jeg tilbage.“

„Hvor gaar De hen?“

„Gige mod Vest. Jeg vender tilbage til Saltsoen, til det nye Jerusalem. Jeg haaber at blive anbragt som Condukteur eller Rudsff ved en af de Caravaner, der gaae herfra til Colorado.“

„Men det er jo kun Halvveien,“ indvendte jeg;

De kan da ikke tænke paa at drage igjennem Orkenen uden Bistand?"

„Det staaer i Guds Haand.“

Uden at lade sig bede fortalte han mig derpaa, at han var den syttende Søn af Brigham Young, Mormonernes Overhoved. Hans Fader havde befalet ham at begive sig til San Francisco og derfra til Oceaniet for at prædike den nye Religion. Han havde nu fuldendt sin Mission, og da man ikke havde medgivet ham Penge, havde han maattet leve, som han kunde bedst, men han havde levet. Alt tydede hen paa, at han havde en fast Willie, en uroffelig Tro og en brændende Overbevisning. Han var aabenbart af det Stof, hvoraf man laver Sekterere. Naar jeg udspurgte ham om de Egne, han havde opholdt sig i, fik jeg aldrig Bessked om Andet, end hvad der i dem knyttede sig til hans Lære og hans Mission. Udenfor det havde han Intet seet: Vandet, Klimatet, Jordbundens Frembringelser og Indbyggernes Sæder og Skikke kjendte han slet intet til. Han havde været der, havde prædiket, og Ordet vilde være Frugt; altsom han talte, blev han meer og meer exalteret, hans Tale gik tilsidst over til en formelig Prædiken, der endte med en Profeti om Mormonernes fremtidige Storhed, medens han bandede San Francisco og Alt, hvad der ellers var til, ned i den forreste Afgrund.

Seg var forbauset. Fra Tid til anden betragtede jeg Fru Mac-Bean, hvis Ansigt forraadte hendes Be-

vægelse, og hendes Mand, der havde ondt ved at skjule sin Utaalmodighed. Da John Young havde endt sin Tale, rejste han sig op, tændte sit Lys og gik uden at tilføie et eneste Ord.

„Derksom de ere Alle som han,“ sagde Mac-Dean efter et Diebligs Tausshed, „saa vil de give Washington nok at bestille. Veed Du vel, min Kjære,“ foiede han til, idet han vendte sig til sin Kone, „at jeg vil være meget fornøiet den Dag, da vi blive det Menneſte kvit. Det er ikke godt at tage imod den Slags Folk i sin Familie.“

Fru Mac-Dean undskyldte sig med skyndelig Forlegenhed.

Beiret var smukt, og jeg fulgte Mac-Dean paa Hjemveien, da han forlod os. Samtalen faldt naturligvis paa John Young. Mogle Ord, der undfear Mac-Dean, forraadte en saa beshunderlig Uro, at denn Benſkab ligefrem berettede mig til at ſpørge, hvad der var i Veien.

„Ja det er ſandt, jeg er meget urolig,“ ſvarede han. „I den ſidſte Tid har Eleonore forandret ſig ganſte overordentlig. Hendes Kjærlighed til os er beſtandig den ſamme, og hun opfylder ſine Pligter imod os punktlig ſom altid,“ tilføiede han med en vis Stolthed. „Mit Hus bliver aldrig forſomt, mine Børn nyde den moderligſte Pleie; men hun er langt mere optaget end tidligere af religiøſe Problemer. Hun lytter til Alt, hvad den forrykte Perſon ſiger, med

den største Opmærksomhed, og for to Maanedes siden vilde hun absolut følge de Foredrag, som Parley Pratt, der kalder sig selv Mormonapostlen, holdt hos Samuel Brannan. Jeg fulgte hende en eneste Gang derhen, men jeg har aldrig i saa kort Tid hørt saamange Galskaber. Der var et hundrede Idioter tilstede, som stod og lyttede med gabende Munde, og da jeg paa Hjemturen uforbeholdent udtalte min Mening, maatte jeg høre, at Eleonore ikke delte den, og at hun bebreidede mig, hvad hun kaldte min Mangel paa Ervødighed for Andres Overbevisning. De seer," sagde han med en Indignation, der morede mig, „at vi blive nødt til at oprette en ny Narvaagenheds-Comitee for at blive af med disse Bedragerer."

„Og imidlertid optager De dem i Deres Hus! Det er meget logisk!"

„Ja, det er absurd, det har De Ret i. Men find mig blot en Caravane, hvori jeg kan anbringe ham. Jeg stikker ham en halv Snees Dollars i Lommen, og maaskee," sagde han hen for sig, „har han da det Held at blive skælperet paa Veien af Sioux-Indianerne — saa var man dog fri for ham!"

Med dette fromme Ønske forlod han mig. To Dage efter skrev jeg til Mac-Bean og underrettede ham om, at Caravanen var funden, og da jeg samme Aften gik hen til ham, fandt jeg ham alene med sin Kone og sine Børn.

„John Young er taget bort uden saameget som

at sige mig Tak," sagde han, „og jeg haaber, at Forsynet vil befrie mig for ham for Eftertiden — jeg har faaet nok af ham.“

Denne Begivenhed havde kun efterladt ringe Spor i min Erindring, da jeg nogle Maaneder efter læste i en Avis, at den berømte Mormontaler Parley Pratt vilde tage Ordet i en Forsamling, der skulde afholdes hos Samuel Brannan, som tidligere havde været Skarrekudsk og nu var en af de rigeste Folk i San Francisco og havde hele Handelen med China og Japan mellem sine Hænder. Man forsikrede tillige, at han havde Brigham Youngs Pengeaffairer at bestyre, men vist var det, at han offentlig vedkjendte sig at være Mormon, og at han stillede sit nysopførte Hus, sin Credit og sin Gudshyldelse til Mormonernes Naadighed. Til den omtalte Forsamling havde han overladt dem sin nye Magazinbygning, der kunde rumme over tusinde Tilhørere.

Jeg begav mig derhen til det angivne Klokkeslet. Hele Bygningen var propfuld af Mennesker, som Nysgjerrigheden alene havde loffet derhen, hvilket man tydelig kunde spore af de uærbødige Uttringer og Iystige Bemærkninger, der hørtes fra alle Sider. Hift og her sad der enkelte smaa Grupper, der syntes fordybede i deres egne Betragtninger: det var de sande Troende. Skjøndt Mandsoffene vare i stor Majoritet, lagde jeg dog Mærke til, at der blandt denne Deel af Forsamlingen var langt flere Fruentimmer, end jeg

hadde ventet mig. I en halvdunkel Krog fik jeg Die paa Fru Mac-Dean. Hun saae mig ikke og syntes ikke at have Die for hvad der foregik omkring hende. Hun var oienhyllig andensteds med sine Tanker, og det lod til, at hun ventede.

Endelig kom Taleren, og der indtraadte en oieblikkelig Stilhed. Amerikanerne have instinktmæssig Respekt for den personlige Frihed og holde af at høre Taler. De forunderligste Sætninger, de ravgaleste Meninger kunne debatteres uden at fremkalde saameget som Numlen eller Mishag. Ordet er for dem en Gjenstand for Fetischisme, ligesom enhver Stump beskrevet Papir er det for Buddhisterne. Den menneskelige Tanke er incarneret deri, og derfor boier man sig, uden at man derfor samstemmer med hvad der bliver sagt.

Barley Pratt var oienhyllig ikke langt fra de Trede. Han var lang og mager, Dinene laae dybt inde under de bukkede Dienbrun, og hans Fremtræden var hverken keitet eller forlegen. I sin lange sorte Frakke, der hang løst omkring hans magre Figur, lignede han fuldstændig disse ombankende Prædikanter, som man træffer i Beststaterne, og som holde deres meetings i Skovene, paa en Træbul, for Tilhørere, der trænge til dristige Metaphorer, høittravende Billeder og velsklingende Forbandelser. Kort sagt, det første Indtryk, jeg fik af ham, var ingenlunde ugunstigt; men det varede ikke længe. Man mærkede strax,

at man havde en Mand for sig, der var vant til at beherske sin Videnskab. Ikke desto mindre brod den frem ved enhver Leilighed og forraadte sig snart i de Syn, der udsendtes fra hans Dine, snart i et eller andet Ord, der ligesom imod hans Villie undslap hans Læber. Ligefra det Dieblif, han begyndte at tale, bemægtigede han sig sine Tilhørere, og han slap dem ikke. Han forstod at røre op i deres Indre og at virke paa deres Nerver. Tiden var nær, Diebliffene vare talte, vee dem, der bleve tilbage! Nu gjaldt det om at forlade Alt, ryste Stovet af Fødderne i denne forbandede Stad, opsøge Gud, høre hans Stemme, trænge ind i Utahs uhyre Ørkener, forene sig med det udvalgte Folk og lære at finde Sandheden, som der var at finde. Hans Ord gjorde tydeligt nok et dybt Indtryk; han søgte ingenlunde at bevise, hvad han sagde, men han opstillede som en Mand, der hverken ventter nogen Modsigelse eller frygter den, en Theologi, en Psychologi og en Moral, der vare eneste i deres Slags.

Tilhørerne vare ikke mindre mærkværdige end Prædikanten. Størsteparten af dem var Guldgravere Folk, der føre en haard og farefuld Tilværelse, og som selv ere farlige i et Land, hvor Loven kun eksisterer af Navn, og hvor den Stærkeres Ret er den eneste gjælbende; men i dette forunderlige Samfund, der synes rebelsk mod Alt; hvad der hedder Lov og Civilisation, var dog een Tølelse den frem-

herstende, og den gjenfinder man hos alle Classer i de forenede Stater — det er en medfødt Respekt for alle overnaturlige Sandheder. Barley Pratt kjendte den og forstod at benytte sig af den.

Da hans Tale var endt, gik Enhver rolig til Sit. Fru Mac-Dean var en af de Sidste. Jeg gik hen til hende og tilbød at ledsage hende hjem. Underveis ledede jeg Samtalen hen paa hvad vi nylig havde hørt, men hun var hensunken i Tanker og svarede kun med Enstavelsesord. Jeg selv var distrahit, thi dette Folkers Menneſke havde opkastet saamange Spørgsmaal, udstroet saamange Tanker og fremkaldt saamange Overraskelser, at han syntes mig at være sprungen lige ud af et Galehus. Enkelte af hans Phraser forfulgte mig uophørlig og forstyrrede min Logik, og jeg spurgte mig selv om, hvorledes der dog maatte see ud inde i en saa forstyrret Hjerne som hans. Vi traf Mac-Dean hjemme. Idet han fik Die paa mig, lagde han en Brochure fra sig paa Bordet.

„De kommer fra meeting?“ spurgte han.

„Ja og jeg trænger til at ryste det af mig og faae mig igjen en fornuftig Samtale jo før jo heller.“

„Saa kommer De tilpas!“ sagde han ironisk og rakte mig Brochuren. Det var: „Abrahams Bog oversat fra Papyrus af Joseph Smith.“ Jeg slog op i den og læste: „Jeg var bleven en retmæssig Arving, en Ypperstepræst, der besidder den Ret, som tilhørte Patriarkerne. Den er bleven mig anbetroet af dem,

ja fra Begyndelsen af, for Verdens Skabelse og lige-
til vore Dage, Forstefødselsretten over det første
Menneske, der var Adam, og fra den første Patriark
gjennem Patriarkerne ligetil mig . . ."

„Om Forlæelse, bliver det saaledes ved?“
spurgte jeg.

„Ja paa halvtredshindstyve Sider, der alle ere
ligesom denne, kun maaskee noget mindre klare
endnu.“

„Har De virkelig læst dem?“

„Læst dem . . . nei jeg har lobet dem igjennem.
Hvis De har lyst til at læse dem, saa forærer jeg
Dem Bogen.“

„Nei, Vorherre bevare mig. Jeg vilde jo blive
forrykt paa Halvveien. Men siig mig dog, hvorledes
har De kunnet falde paa at kjøbe denne Piece?“

„Jeg har ikke kjøbt den; jeg fandt den liggende
her, da jeg kom hjem. Den er sendt hertil af den
afstyrlige John Young. Veed De, hvormed Joseph
Smith har læst alt dette?“

„Med sine Dine, formoder jeg.“

„Nei paa ingen Maade: Han paastaer, at han
i en Cisterne i Illinois har opdaget sex Bronce-
tabler med en Bogstavskrift, som Ingen kunde finde Rede i.
Ved Siden af Iaa Urim thummim.“

„Hvad Iaa der?“

„Urim thummim, det er et Par Brillor, som han
tog paa, og i samme Dieblif kunde han læse hver

Toddell. Paa staaende Fod dikterede han derpaa Doversættelsen, som De har faaet en Probe af."

Eleonore horte taus paa os.

"Forstaaer Du det bedre end vi, min Kjære?" sagde hendes Mand til hende.

"Nei . . . men maaskee dog . . . naar jeg ret vilde gjøre mig Umage."

"Nei, lad det blot fare. Fortæl mig hellere lidt om dette meeting. Hvad siger De om Parley Pratt? Det kostede mig Dverbindelse at tillade Eleonore at gaae derhen." — "Du er saa god, Malcolm," sagde hun og greb hans Haand, idet hun gav ham et kjærligt og taknemmeligt Diefast.

Han trak Haanden til sig og vendte sig om til mig, som for, at faae Svar paa sit Spørgsmaal.

"Parley Pratt," svarede jeg, "er en Fanatiker, og han er ogsaa Taler, men Logiker og han ere dødelige Ubenner. Han kan rive Folk med sig, det er muligt, men overbevise dem, det er noget Andet. Ungaaende Polygamien i Særdeleshed har han gaanske eiendommelige Anstuelser. Efter hans Mening er denne velsignede Indretning en Triumf af Anden over Materien. Jeg har altid bildt mig ind, at det var en Medværdigelse af Kvinden, men det lader til, at det er Noget, jeg ikke forstaaer, men at det er paa samme Tid hendes Medværdigelse og hendes Apotheose."

"Er det virkelig sandt? De spørger ikke?"

"Nei paa ingen Maade. Naar man horer ham,

fulde man troe, at Mormonerne vare de kydsteste Mennesker i Verden: Polygamien er en Pligt for dem, en tung Byrde, der er dem paalagt! Da han kom ind paa dette Thema, blev han fuldstændig lyrist; han skildrede os den mormonske Kvinde indeluffet i sit Hus, med Dret tilstoppet for alle Fristelser og for Alt, hvad der roer sig udenfor, kun levende for sin Mand, sine Børn og hvad han kaldte sine „dyrebare Søstre.“ En ædel Skappelyst opflammer hende; hun vugger sig ikke ind i den bedrageriske Tryghed, der følger med et eneste og uopløseligt Baand, hun vil altid behage, altid gjøre Fremskridt og ender med at elske de Kvinder, der gjøre ham lykkelig, som hun elsker, og deres Børn, der ogsaa ere hans, og det gjør hun Utsammen med en overmenneskelig Kjærlighed, der allerede er en Forsmag paa den himmelske Lykke. Var det ikke saaledes?” spurgte jeg og vendte mig om til Eleonore.

„Jo . . . det var omtrent det, han sagde.“

„Ja jeg indestaaer naturligviis ikke for, at det er ordret, men det var Manden.“

„Bravo!“ raabte Mac-Bean og brast i Latter.

„Saa det mører Dem?“

„Ja naturligviis. Indseer De da ikke, at jo flere Dumheder og Fadaisser, Mormonerne komme frem med, desto mindre farlige ere de?“

„Fra det Synspunkt kan man ogsaa see det, og De har maaſtee Ret,“ sagde jeg og stod op.

Det var allerede seent paa Aftenen; jeg tog Afsked med mine Venner og gik hjem.

2.

Der gik tre Uger hen uden at jeg gjensoe Mac-Sean. En uforudseet Begivenhed tvang mig til at reise til San Diego.

Jeg skrev for at underrette ham om, naar jeg sandsynligvis kunde være tilbage; men dengang var Communicationen ikke nær saa let som i vore Dage: Diligencerne væltede hvert Dieblit, Reiene vare usikre. Banditterne tumlede sig frit paa Sletterne, og Bjornene i Skovene til stor Ulempe for de Reisende. Folgen var, at jeg kom flere Dage senere, end jeg havde tænkt mig. Da jeg atter kom tilbage til San Francisco, laa der et Brev til mig fra Mac-Sean: han indbød mig til at spise hos sig netop samme Dag som jeg kom hjem og bad mig indstændig om at komme. „Bliv ikke borte,“ skrev han, „Parley Pratt spiser med os.“

„Parley Pratt? Der har vi en ny!“ raabte jeg. „Det var da en besynderlig Idee og en loierlig Gjæst.“

Smidlertid var min Nysgjerrighed bleven pirret, og jeg skrev et Par Ord til Mac-Sean for at lade ham vide, at jeg var kommen igjen, og at han kunde gjøre Regning paa mig. Noget for Spise-

tid gif jeg hen til hans Contoir, og derfra følges vi ad.

„Siig mig, kjære Ben! om De samler paa Mormoner?“ spurgte jeg ham. „Forst John Young og nu Barley Pratt! Er det ogsaa fornuftigt at tage imod den Slags Folk, og er De ikke bange for . . .“

„Jeg forstaaer Dem,“ afbrød Mac-Dean mig. „Nei jeg troer netop at handle klogt deri. Der er visse Ting og Personer, som man helst maa see lige i Ansigtet. Hvad der er farligt paa Afstand, er det ikke nærved. Eleonore har en livlig og lidenskabelig Indbildningskraft. Hendes Lighedsideer og hendes religiøse Overspændthed gjøre hende forrykt i Hovedet. Jeg vil, at hun med Fingren skal rore ved Dumheden i de mormonske Theorier. Vi vil hjælpes ad at bringe Apostlen paa Glatis, og naar han først er paa Glid, skal han have Lob til at væbe, saameget han lyster.“

„Har Deres kone senere talt om ham?“

„Ja ofte. Hun hører paa ham med en Blanding af Nysgjerrighed og Antipathi. Jeg vil give hende Leilighed til at tilfredsstille begge Dele, og jeg haaber, at Couren iaften skal blive complet, hvis De vil assistere mig.“

„Med stor Fornøielse.“

„De ved, hvormeget Fasthed og Villie formaar ober et Fruentimmer. Hun har hørt Barley Pratt udvikle sine Theorier uden at blive afbrudt eller

modsiget. Han har kunnet glide let hen over de vanskelige Spørgsmaal, omgaae de Indvendinger, som man ellers vilde fremkomme med, og han har imponeret hende ved sin Fanatisme. Naar hun seer ham i Nærheden og saaer Diet op for hans falske Doktriner, vil hun være frelst med det samme."

"Lad gaae! det er muligt, at De har Ret. De er den fortræffeligste Egtemand, jeg kjender, og kan bedst domme om, hvad der maa gjøres."

"De veed," vedblev han bevæget, "hvor hoit jeg elsker Eleonore, og hvor lykkelige vi ere med hinanden. Disse fordomte Theorier have trængt sig ind i hendes Tankegang, og det er mig, der maa curere hende, thi De kan vel begribe," tilsviede han smilende, "at det ikke er af Sympathi, at jeg indbyder saadanne Gjæster!"

"Nei, det er ganske vist, men alligevel . . ."

"Hvad mener De?"

"Veed De, at han allerede har otte Bøner?"

"Ja, det glemte jeg. De Ulykkelige! Men hvorledes vil De forklare det Factum, at han har otte?"

"Det indlader jeg mig ikke paa, kjære Ven. Naar Talen er om Fruentimmer, forklarer jeg ikke noget, men constaterer blot, at det er saa."

Fru Mac-Dean ventede os. Hun modtog mig med det samme hjertelige Venstaa som altid og spurgte mig om min sidste Reise, hvoraf jeg fortalte hende et Par maleriske Enkeltheder. Hendes Mand forlod

os for at hilse paa Bornene og klæde sig om. Vi blev alene.

„Veed De,“ sagde hun til mig, „at vi vente Parley Pratt?“

„Ja. Har De talt med ham siden hint meeting?“

„En eneste Gang. Han kom for at bede om et Bidrag til de udbandrede Mormoner, som led Mangel paa Alt. Malcolm gav ham hundrede Dollars og inviterede ham til idag.“

„Malcolm er Hoimodigheden selv.“

„Ja han er baade hoimodig og god.“

„Hvad Indtryk gjorde Apostlen paa Dem?“

„Ikke noget godt, det tilstaaer jeg. Jeg kunde ikke lade være at fige til min Mand, da han var gaaet, at han havde mishaget mig, og at jeg efter det omtalte meeting havde haft en langt bedre Mening om ham.“

„Saa har Mac-Lean jo Ret,“ sagde jeg til mig selv. Vor Vært kom nu, og saa Dieblikke efter indfandt ogsaa Parley Pratt sig.

Han hilste keitet og rakte mig en stor og knoklet Haand, der ikke syntes mig ganske reen. Jeg fandt ham hæslig, men da jeg havde studeret ham noiere, saae jeg, at han havde en høi og smuk Baaude, og at hans Blik var gjennemtrængende og libligt under de bukkede Dienbryn. Han stirrede paa Eleonore med et Udtryk, der forekom mig vel patriarkalsk. Det Indtryk, det gjorde paa den unge Kone, var tydeligt nok. Han

indsaae uden Tvivl, at han havde begaaet en Feil, og beslittede sig paa at gjøre det godt igjen.

Vi satte os tilbords, og Samtalen var snart i fuld Gang. I Begyndelsen var Barley Bratt meget forsigtig, men lidt efter lidt kom der Liv i ham, og det varede ikke længe, før han efter Mac-Beans og min Tilskyndelse begyndte at udvikle sine Theorier for os. Han underholdt os om Joseph Smiths og Brigham Youngs Aabenbaringer. Jeg tænkte paa urim thummim og smilte saa smaat. Endelig kom han ind paa Spørgsmaalet om Fleerkoneriet — det var det Terrain, hvor vi ventede paa ham, og hvor vi ikke vilde lade ham slippe fra os.

„Jeg troer ikke, at Eders Apostlers Aabenbaringer i det Punkt har været nogen Støtte for den kristelige Moral,“ sagde jeg.

„Fordi De staaer paa en altfor indsnævret Plads, naar De vil domme derom. For Diebliffet er det Styrken og Antallet, der dominere; vi maae derfor blive baade stærkere og talrigere for at faae Magt over Hedningerne og for at kunne gjenopbygge det nye Jerusalem, hvori alle Jordens Folkeslag skulle mødes. Hvilken Vre,“ tilfoiede han med et straalende Blik, „hvilken Vre for en svag Kvinde at kunne bidrage til denne Gjerning, og hvilken Vlykke at kunne skjænke Soldater til denne Armee for Hærstærernes Gud!“

„Lad os et Dieblif gaae ind paa denne Tanke.

Skulde da Polygamien være nødvendig til dette Diemed?"

„Ja, kun Mormornismen kan løfte Kvinden af sin Medbærdigelse.“

„Det forstaaer jeg aldeles ikke.“

„Læg Mærke til,“ sagde han med en Begeistring, der forekom mig sand og oprigtig, „læg Mærke til disse Offre for Ederes Samfundsforhold, disse gamle Tomfruer, der døe uden at efterlade noget Spor, disse faldne Piger, der blive Offre for deres Udsvævelser, men som en sand Mormon vilde have reddet og gjort til Egtefæller og Modre; læg endelig Mærke til disse stakkels Kvinder, der ere gifte med ubærdige, gamle eller ligegyldige Mænd: de døe barnløse med et Hjerte, der tørster efter Moderglæde, og ere i Virkeligheden Enker paa Grund af Monogamiens grusomme Lov, som Mændene opretholde, fordi den stjæler dem sandfælig Tilfredsstillelse og befrier dem fra de Byrder, som Synden fører med sig.“

Jeg lagde Mærke til Eleonore. Hun var smertelig bevæget og kunde ikke tilbageholde et Udtryk af Forbauselse.

„Er det da,“ vedblev han, „første Gang, at I har tænkt over dette Spørgsmaal? Fordi I selv ere unge og lykkelige, see I ikke, hvad der foregaaer omkring Eder. Det er dog den nogne Virkelighed, jeg her har holdt Eder for Dic.“

„Nei,“ sagde Mac-Bean, „De har viist os Fol-

gerne af en Last, som De giver Lovlighedens Charakter. Ved De da ikke, hvorledes de Nationer, der ere hengivne til Flerkoneriet, synke bestandig dybere, idet Kvinden hos dem bliver til et Vegetoi, og Bornene voxe op uden Pleie og Tilsyn."

"Fordi Troen ikke hersker i deres Hjertes," svarede Apostlen. "Tro ikke, at jeg forsvarer Tilfredsstillelsen af de sandselige Lyster! Det er netop det Modsatte, vor Religion lærer os, idet den er bygget paa Selvfornegtelse."

Han gjorde nu et behændigt Tilbagetog. "Bohygamien," tilføiede han, "var heller ikke ubetinget en Lov; den, der ikke vilde, behøvede ikke at ændse den." Derpaa førte han Samtalen umærkeligt hen paa Byen ved Saltøen, fortalte os mærkbærdige Træk fra Brigham Youngs Vandringer med de forfulgte Mormoner, hvorledes de kom til Utah, hvilke Mirakler denne Gaandfuld Menneſter havde udrettet, hvorledes de havde bygget en By i Ørkenen, forvandlet Ørkenen til frugtbart Land og overalt opført Skoler og Templer. Han skildrede os de mormonske Missionairers Tver og Dødsrelser, og hvorledes de paa et Bink af Apostlen drog hele Verden rundt for at udbrede Evangeliet. Han var i Sandhed veltalende, thi han talte af Overbeviisning, og jeg saae, at Fru Mac-Dean horte paa ham med bestandig stigende Interesse.

Jeg søgte forgjæves at føre Samtalen tilbage paa de Theorier, som jeg vidste, at Fru Mac-Deans

Samvittighedsfuldhed og Retfærdighed oprørte sig imod; men jeg havde at gjøre med en raffineret Modstander, der ikke vilde lade sig fange. Han havde fundet det Sted, hvor Harnisset havde et Bræk; han vidste, at han havde for sig et ædelt og rettænkende Væsen, for hvem Alt, hvad der hedder Opoffrelse og Hengivelse, havde en særlig Tiltrækning, men som tillige var et Bytte for en religiøs Exaltation, der ikke kunde lade sig noie med Methodismens kolde og strenge Formularer. Han fremhævede bestandig de forenede Staters Materialisme, Pengebegjerlighed og Sigegyldighed for physiske og moraliske Smerter, for at sætte Mormonerens Uinteresseerthed og Foragt for Mammon i et desto skjønnere Lys. Han viste, hvorledes de rekruterede sig blandt de Fattige, Uvidende og Forladte, medens et lille Antal af oplyste Mænd og Kvinder offrede sig til at prædike, undervise og ombende og viede deres Liv til en ubemærket, men velsignelsesrig Kamp mod Glendighed og Uvidenhed.

Han henvendte Ordene til os, men det var til hende han talte; han kunde læse i hendes Miner, hvilket Indtryk hans Ord gjorde paa hende. I det han fremhævede visse Punkter og gled let hen over Andre, berorte han ogsaa de patriotiske Strenger, der vibrere saa stærkt hos de amerikanske Kvinder i Almindelighed. Han talte om denne nye Stat, der Dag for Dag tiltog i Storrelse og Befolkning, og som burde finde Sympathi og Opmuntring hos alle Rettænkende.

Vi vare aldeles slaaede af Marfen, og der var Intet derved at gjøre. Han vidste meget godt, at han ikke kunde overbevise os, og derpaa forsogte han heller ikke. Derimod gif han bestandig los paa sit Maal. Kvinderne bryde sig i Almindelighed kun lidt om Logiken; den generer dem snarere og er for deres Inderbildningskraft det samme som Buret for Tuglen; den gif han derfor let henover, men han vogtede sig ogsaa for at fortabe sig i taagede Abstraktioner, hvad jeg et Dieblif havde glædet mig til. Derimod var han begejstret, veltalende, overbevisende ligeover for hende, men absurd og smagløs ligeover for os, og jeg endte med den Overbeviisning, at han i mine Dine var bindegaa, men at hans Galstaa var i høieste Grad farlig for en Kvinde som Eleonore.

Han holdt inde og gif i rette Tid — ogsaa deri gav han et Beviis paa sin Behændighed.

„Hvad siger De saa?“ sagde Mac-Lean til mig, da han fulgte mig paa Hjemveien.

„Jeg siger, at det havde været bedst at lade Apostlen blive, hvor han var, og at det ikke var nogen god Idee! Jeg gjorde, hvad jeg kunde, som jeg havde lovet Dem; men De har selv seet, at naar Mænd discutere saadanne Sporgsmaal i en Kvindes Nærværelse, saa er det ikke altid Fornuften, der seirer. De og jeg repræsenterede Fornuften, men han har slaaet os uheldig af Marfen, og jeg vilde ikke have noget imod, at han igjen sad et tusind Mile herfra nede ved Saltsoen.“

Jeg haabede, at dette Dufte snart skulde gaae i Opfyldelse; men der forløb Uger, og Barley Pratt gjorde ikke Mine til at reise. Adviserne havde omtalt, at en Mormoucaravane skulde afgaae under hans Ledelse; men snart af een Grund, snart af en anden udsattes Afreisen, og imens holdt han det ene meeting efter det andet. Jeg saae stadigt Familien Mac-Dean, men ligesom efter en stiltiende Overenskomst talte vi aldrig mere hverken om ham eller hans Værdomme. Mac-Dean undgik det omhyggeligt, og jeg fulgte hans Exempel. Han syntes mig mere optaget end nogen sinde af sine Forretninger og sin Familie; han beskæftigede sig meget med sine Born og var altid om og kjærlig mod sin Hustru. Eleonora havde forandret sig meget; jeg fandt hende ikke sjelden taus, indesluttet og feberagtig, men jeg havde jo ingen Ret til at spørge hende, hvad der var i Veien. En Dag mødte jeg hende nede ved Stranden uden hendes Born, som hun ellers aldrig forlod; hun gik hjemad med urolige Skridt og var tæt tilfløret. En anden Gang havde jeg et Ord til hendes Mand og gik hen til ham paa en Tid, hvor han pleiede at tage sin luncch med sin Familie. Jeg mødte Barley Pratt i den ensomme Gade, hvori de boede. Hendes Mand havde Forretninger paa sit Contoir den Dag, sagde hun til mig, og kom ikke hjem. Jeg talte ikke til hende om mit Mode og nævnte ikke Apostlen med et Ord.

En Søndag Morgen kom Mac-Dean hjem til

mig. Hans Besøg overraskede mig. Jeg skulde spise hos ham om Middagen, og da han var optagen af Forretninger hele Ugen, pleiede han ellers altid at tilbringe Søndagen hos sin Familie. Han var bleg og bekymret.

„Er De fri idag?“ spurgte han mig.

„Ja, jeg er ganste til Deres Tjeneste. Jeg tænkte netop paa at gjøre en Visit paa den anden Side af Bugten, men det kan vente.“

„Saa lad os spadserere sammen,“ sagde han. „Jeg har noget Vigtigt at betroe Dem.“

En halv Time efter havde vi passeret Baggerne, der adstille San Francisco fra Havet, og vi spadserede nu langs ad Stranden til Golden Gate.

„Min kjære Ven,“ sagde han til mig, „jeg er ifærd med at tage en Beslutning, der koster mig megen Overbindelse, men den forekommer mig absolut nødvendig; jeg tænker paa at sende min Kone og mine Børn til de forenede Stater. Min Svigermoder er gammel; hun har mistet sin Mand for to Aar siden og onster at gjense sin Datter. Jeg har længe vægret mig ved at bringe dette Offer, men Omstændighederne gjøre det nødvendigt.“

Jeg blev meget forbauset, thi jeg havde aldrig tænkt mig, at han kunde beslutte sig dertil. Mången en Gang havde vi begge To dadlet disse hyppige Udstillinger i San Francisco, hvor deels den enorme Pris hvori Alting er, deels andre Ubehageligheder tvinge

en Mængde Egtemænd til at lade deres Familier blive tilbage i de forenede Stater, indtil de kunne kalde dem til sig. Men Mac-Sean var rig, hans Forretning indbringende, og han og hans Kone elstede hinanden høit. Det forekom mig derfor at være et taabeligt Indfald, og det sagde jeg til ham.

„De vilde dadle mig mindre, naar De vidste Alt,“ sagde han.

Han fortalte mig nu, at hans Kones Exaltation, istedenfor at tage af, var tiltaget i en mærkelig Grad. Hun havde gjenseet Barley Pratt, og denne havde fortsat sit diaboliske Værk. Eleonores rene Natur, hendes Begeistring, hendes Øhst til at opoffre sig for Audre og den fremragende Stilling, hun indtog i San Francisco, gjorde hende til en Acquisition, som en mormonist Missionair for enhver Priis maatte see at erhverve. Længe havde hendes ærlige Sjæl krympet sig ved at skulle tie; endelig kom der en Dag, hvor hun overtraadte Barley Pratt's Forbud og talte. Hun erklærede reentud, at hun vilde offere sig til Mormonernes Værk og antage deres Lære.

„Hvad vil det sige?“ afbrød jeg ham. „Mener De dermed, at Deres Kone vil forlade Dem, som hun elsker, for at følge denne tredsindstybearige Gjøgler, der har otte Koner i Forveien?“

„De forstaaer ikke, og De vil aldrig lære at forstaae vore amerikanske Kvinder,“ sagde han med Bitterhed.

„Det haaber jeg selv,“ sagde jeg sagte. „Om Forladelse, kjære Ben, at jeg afbrod Dem. Bliv ved, maaskee vil det lykkes mig at komme til Marched.“

Han optog atter sin Fortælling. Eleonore havde altsaa tilstaaet ham Alt og fortalt ham det Hele. Hun haabede nu at overbevise ham, at omvende ham og at formaae ham til at udvandre til Saltsoen. Hun elskede ham, ham alene, og hun haabede, at ogsaa han elskede hende saa hoit, at han vilde følge med hende og medtage deres Børn. Apostlen, der kunde sætte sig ind i de menneskelige Svagheder, havde sagt hende, at siden hendes Mand havde Afsty for Fleerkoneriet, saa vilde hun faae Lov til at blive hans eneste Hustru.

J mit stille Sind fandt jeg denne Tilladelse meget morsom; men jeg vogtede mig for at afbryde ham og spurgte blot mig selv, hvad en fransk Egtemand vilde gjøre i et lignende Tilfælde; men jeg indsaac jo i det Samme, at et fransk Fruentimmer aldrig vilde komme paa saadant et Indfald.

Mac-Sean havde hørt hende tilende; derpaa havde han forsøgt med kjærlig Blidhed at bibringe hende sundere Ideer; men han tilstod, at det ikke vilde lykkes ham. Hun nægtede at give ham sit Ord paa, at hun ikke oftere vilde see Barley Pratt, fordi hun ikke vilde love Noget, som kunde betynde hendes Samvittighed. Overbeviist om, at hun virkelig svævede i Fare, havde han begyndt at tale til hende om Reisen til de for-

enebe Stater. Hvis han befalede det, saa vilde hun, skjondt med stor Sorg, finde sig i at skilles fra ham.

Han taug, men hans fortrukne Miner og dirrende Stemme forraadte tydeligt nok, hvormeget han led. Jeg havde vel endeel Inderbendinger at gjøre ham, men hvad kunde det hjælpe? Hvor grusom denne Løsning end var for dem Begge, havde jeg dog ingen bedre at foreslaae ham. Jeg befandt mig paa et Terrain, der var mig ubekjendt. Med Fanatismen kan man ikke gaae i Rette, det hjælper ikke at diskutere, hvad der er uforstaaeligt, og fra det Dieblit, det var mig klart, at Eleonore ikke elskede og ikke kunde elske Barley Pratt, men at hun elskede sin Mand, indsaae jeg ikke heller, at han kunde gjøre noget andet og bedre end at lade hende forandre Opholdssted og vente af Tiden og de nye Omgivelser, at hun skulde helbredes for sin Galstab.

Det sagde jeg ogsaa til ham og tilbød ham min Bistand; men han havde allerede sørget for Alting. Han havde reist de fornødne Summer til hendes og Børnenes Reise til New Orleans. Idet han meddeelte mig disse praktiske Foranstaltninger, blev han igjen Herre over sig selv og bekæmpede sin Bevægelse; det var, som om han skammede sig over, at han et Dieblit havde forraadt sig.

Otte Dage efter forlod Dampfsibet „California“ San Francisco. Paa Dækket stirrede Eleonore med et tørt og brændende Blik hen paa de skinnende Skipper,

der danne Forbjerget los Lobos. Hun stirrede hen for sig uden at see Noget, og var der Noget, hun saae, var det et sammenkrøllet Papir, som en Ube- kjendt havde stiftet til hende i det Dieblig, hun gif ombord. Det indeholdt kun følgende Ord: „Det er paa Tide. Herren kalder Dem. See Dem ikke tilbage. Jeg venter Dem i Saint Louis indtil den 15de Juni.“ Understriften var: Barley Pratt.

Samme Aften sad Mac-Vean i sin Vænestol og forsøgte forgjæves paa at læse. Ordene løb imellem hinanden. Der indtraadte et Dieblig, hvori den stærke Mand, Stoikeren, sølte, at han maatte give tabt. Hans Dine faldt paa den lille Vizzies Favoritdukke, og denne materielle Grindring om det Barn, som han forgubede, bragte Isen til at smelte. Han skjulte sit Ansigt i sine Hænder og græd.

Dagen efter og de følgende Dage søgte jeg for- gjæves at formaae ham til at flytte hjem til mig. Han kunde ikke løsrive sig fra Grindringerne om sin tabte Lykke. Eleonores og Bornenes Skikkelser mødte ham overalt i disse tause og mørke Værelser, hvor han havde tilbragt saamange lykkelige Aftener med dem. Mac-Vean var dog ikke den Mand, der lod sig knuse af et Slag, selv om det var nok saa haardt, eller som bar sine Videlser til Skue for Andre. Han tog igjen fat paa sit tidligere travle Liv med en fe- beragtig Energi og en halstarrig Villiekraft. Jeg kunde ikke lade være at beundre denne Heroisme, thi

jeg alene vidste, hvad han led. Jeg var umærkelig kommen til at tilbringe alle mine Aftener hos ham, og han var mig taknemmelig for det. Vi talte jævnlig om hende og Børnene: han smigrede sig med det Haab, at der nok vilde komme en Dag, da Eleonore fik Dinene op og indsaae det Tomme og Forkastelige i alle disse falske Doster og latterlige Theorier; hun vilde da skrive ham til og aabne sit Hjerte for ham og igjen vende tilbage og indtage sin rette Plads ved den huslige Urn. Han skulde da igjen høre hendes blide, kjærlige Stemme, og Børnernes muntre Latter skulde igjen oplive det triste og ensomme Hus. Derpaa talte han om sine glimrende Fremtidsplaner, thi hans Forretning havde i den sidste Tid taget et overordentligt Opsving. Hans Hustru havde længe onsket en lille Have for Ungdommens Skyld; han kjøbte et Terrain, der stodte op til hans Bolig, og lod der plante Træer og Blomster. Saa snart han horte om hendes Tilbagekomst, vilde han overraske hende med nye Tæpper og et nyt Meublement — han vilde omgive hende med Luxus og Komfort. Men for at realisere alt dette, maatte han arbejde, arbejde uophørligt — og han fordybede sig da i Overslag og Beregninger. For at faae mere Handlefrihed, søgte han sin Afsted fra den Post, han beklædte, og blev Interessent i en Bankforretning. Hans skarpe Blik, hans bekjendte Rettskaffenhed og hans udmærkede Forbindelser aabnede ham et glimrende Perspektiv, og jeg,

som kjendte hans Udholdenhed og det Maal, han kæmpede for, forundredes slet ikke, naar jeg horte ham omtale som en af de mest fremragende Mænd i San Francisco.

To Maaneder efter Eleonores Afreise fik vi de første Efterretninger fra hende. Da jeg henad Aften kom til Mac-Bean, sad han og læste Breve. Han rakte mig et af dem — det var fra hans Svigermoder. Hun skrev ham til, at hans Kone og Born vare ankomne i god Behold; hun havde fundet Eleonore meget forandret; hun var bleven bleg og mager, men hendes Sundhed begyndte allerede at vende tilbage. Svigermoderen, der kjendte Forholdene, havde omhyggeligt undgaaet Alt, hvad der kunde afficere hendes Datter. Hun havde raadfort sig med den Methodistpræst, der tidligere havde underviist Eleonore. Han havde lovet at see til hende og forsøge paa at bringe hende tilbage til hendes Barndomstro. Hun stolede paa ham, paa sin egen Indflydelse og paa de Omgivelser, hvori Datteren nu levede, og tvivlede ikke om, at det vilde lykkes at helbrede hende. Derpaa fulgte endeel Enkeltheder om Moder og Born, der ere intetsigende for Andre, men ubetalelige for den, der er adskilt fra sine Kjære. Dette Brev gjorde ogsaa paa mig et sundt og tilfredsstillende Indtryk.

„Hun har ogsaa skrevet mig til,“ sagde han, da han saae, at jeg lagde Svigermoderens Brev sammen. „Det stakkels Barn lider ligesom jeg, og der vil vist

behoves lang Tid — længere Tid, end jeg havde tænkt mig — for at raade Bod paa de Ulykker, som disse Glendige have bragt over mig."

Af enkelte Ytringer sluttede jeg, at om hans Kone end forsikkrede ham om sin uforandrede Kjærlighed, gif hendes Tanker dog endnu bestandig i den samme Retning. Der fulgte nu regelmæssigt det ene Brev efter det andet. Jeg fik ingen af Eleonores Breve at see, men af hans egne Ytringer kunde jeg forstaae, at hun trængte bestandig stærkere ind paa ham, for at faae ham til at dele sine Anskuelser. Det var tydeligt, at hverken Moderen eller Præsten havde formaaet at rokke hendes Overbevisning. Begge forbausedes i deres Breve over hendes haardnakkede Modstand. Jeg søgte Forklaringen deri, at hun maatte være i Brevvevling med Barley Pratt, og jeg bedrog mig ikke heller. Kunde dette Forhold fortsættes længe, og var der ikke en Krise i Anmarche? Ogsaa han havde en Aelse derom, men han troede den dog ikke saa nær, som den var. Han tænkte paa at forlade Californien og tage hen til sin Familie; hans Blods var jo hos hende. De vilde tage bort fra Amerika, hvis det var nødvendigt, og opslaae deres Bolig et eller andet Sted i Europa, hvor hun selv vilde, men leve paa den Maade kunde han ikke længer.

En Morgen lod han mig bede om at lade Alting ligge og komme strax hen til sig. Jeg fandt ham i et fortvivlet Humør. Uden at sige et Ord rakte han

mig et Brev, og jeg aabnede det. Hans Svigermoder skrev til ham: „Eleonore er reist bort igaar, gaanske alene, og har i sit Bærelse efterladt dette Brev til Dem. Jeg veed ikke, hvor hun er. Fat Mod, og Gud være med Dem!“ — Eleonores Brev indeholdt kun disse Ord: „Timen er kommen. Jeg tager bort og kan ikke Andet. Tilgiv mig for den Kjærligheds Skyld, jeg altid har baaret til Dig! Herren kalder mig. Hvorfor vil Du fordomme mig til at vælge mellem Dig og ham? Eleonore.“

Jeg ventede mig et Udbrud af Raseri og Forbittrelse; men det kom ikke. Jeg trykkede taus hans Haand, og han knugede min, saa at han nær havde knust den. „Kom til mig iaften!“ sagde han omsider.

„Det skal jeg,“ svarede jeg og lod ham alene.

Hvad foregik der med ham i disse Timer? Jeg veed det ikke. Da jeg kom tilbage henad Aften, bar hans Ansigt Mærker af den Kamp, han havde stridt, men den havde ikke formaaet at berøve ham hans Energi. Jeg saae, at han havde fattet en Beslutning, som Intet kunde forandre. Der var Intet at tale om — jeg var nødt til at lade ham gaae sin Gang.

„Dampstibet afgaaer i Overmorgen,“ sagde han til mig, „og jeg tager med det. Jeg troer, at jeg i alle Maader kan gjøre Regning paa Deres Bistand.“

Jeg nikkede samtykkende.

„Min Procurator er ifærd med at udfærdige en Generalfuldmagt for Dem. De skal, naar Diebliffet

er gunstigt, realisere min Andeel i Banken. Jeg har realiseret Alt, hvad jeg formaaer i Diebliffet, thi jeg behøver Penge, mange Penge. Vil De sælge mit Hus og alt Meublementet saa hurtigt som muligt. Paa Belobet herfor laaner De mig tituſinde Dollars, som De tillige med Renten maa beregne Dem til Indtægt af hvad der indkommer ved Auctionen. De kjender bedre end nogen Anden mine Affairer; realiseer alle de Grundstykker, som jeg har kjøbt i de ſidſte Maaneder; forreſten ſkal jeg levere Dem en noiagtig og detailleret Opſkrift over alle mine Aktiver. Liquidbeer og henlæg Capitalerne, til De ſaaer nærmere Underretning."

Jeg modtog hans Mandat uden at gjøre en eneste Indvending.

"De er en ſand Ven," ſagde han. "Tak!"

I ſaadanne Tilfælde, tænkte jeg ved mig ſelv, er det bedſt at tie og at handle. Jeg veed ikke engang, hvad han agter at gjøre; men han har fattet ſin Beſlutning, og den opgiver han ikke, hvad det end ſkal koſte.

To Dage efter afgik Mac-Bean med det ſamme Dampſkib, der otte Maaneder tidligere ſeilede bort med hans Kone og Born.

3.

Vi flytte nu Scenen hen til St. Louis i Miſſouri. Paa den Tid, da denne Hiſtorie foregik, var

der endnu ikke Tale om nogen Pacificbane. St. Louis var Samlingspladsen og tillige Afgangstedet for alle Udbandrerne fra Øststaterne til det stille Hav's Bredder. Som en fremstuds Forpost for Civilisationen bredte denne Stad sig i No midt imellem uhyre Prairier, der strakte sig Hundreder af Mile lige til Foden af Rocky Mountains.

Den 14de Juni 1856 herstede der et usædvanligt Røre i Omegnen af St. Louis. Et Par Mile mod Nordvest havde Mormonerne under Parley Pratts Commando opslaaet en uhyre Leir. Næste Dag skulde Afreisen gaae for sig. Der vrimlede overalt af Mandfolk, Fruentimmer, Born, Dyr og Bogne. Der herstede den største Forskjellighed i Dragter, Typer og Sprog blandt denne Mennekesmasse, hvor Irlændere, Tydskere, Normænd og Amerikanere og nogle enkelte Repræsenteranter for de latinske Racer tumlede sig imellem hverandre. De sidste vare i stor Minoritet, thi det er fra de tydske og skandinaviske Folkelag, at Mormonerne faae deres fleste Adepter. De nordlige Lande med deres Kulde og Taage, hvor Jorden kun stedmoderligt lonner Mennekeses Anstrengelser, ere ogsaa mest modtagelige for falske og bedrageriske Løfter og lade sig lettest bestikke til langt borte at søge det, som Naturen med gjerrig Haand negter dem i Hjemmet. Det amerikanske Element var ogsaa her det mest fremtrædende: man kjender det øieblikkelig paa de store Bogne fra Vesten, tunge og colossale

Maskiner, hvori en heel Familie med Meubler og Lebnetsmidler for Nax og Dag kan finde Husrum — disse bevægelige Boliger, Fæstninger, naar det behøves, med tilhørende Skydestaar, trukne af en Snees mægtige Oxyer fra Missouri, som efter endt Dagværk drovthygge velbehagelig paa de vellugtende Græsgange. Modsetningen til dem danne de pjaltede Irlændere, hvis Bindevogne, belæssede med en Suppekjedel, en Sæt Kartofler og et Par Sider saltet Flæsk, trækkes af en Hest og et Vesel.

Midt i denne Lummel faaes en ung, udmattet Kvinde snige sig frygtsomt omkring og spørge efter Parley Pratt. Man svarer hende ærbødigt og viser Eleonore, thi hende er det, et stort og plumpt Telt, der ligger omtrent midtvejs i Veiren. En Yankee, der er bleven rørt over hendes blege og sorgfulde Udseende, tilbyder sig at ledsage hende. Han lofter det tunge Lærredsførhæng tilside, og hun staaer endelig ligeoverfor Mormonen.

Han sidder paa en Bænk, der er sammenploiet af uhøvlede Bræder med et Raart foran sig over den Route, som Caravanen har at tilbagelægge; de vanskeligste og farligste Steder ere angivne med røde Punkter. Paa Bordet ligger der forresten Masser af Breve og Papirer. Hans Pande er rhyket, han støtter Hovedet til sin magre og knoklede Haand og er i den Grad optaget af Raartet, at han slet ikke ændsers Eleonore.

„Her er jeg," siger hun endelig med en halvkvalt Stemme.

„Eleonore Mac-Dean!"

„Ja."

„Alene? . . . Hvor er Deres Børn?"

„Mine Børn!" svarede hun med en bristende Stemme; „de ere endnu for unge og spæde, til at jeg turde udsætte dem for de Farer og Anstrengelser, en lang Rejse fører med sig. Jeg har overladt dem til en fortræffelig Dones Dpfigt . . .

„En Hednings!" sagde Apostlen ironisk.

„Ja, men hun har selv været Moder og vil behandle dem godt," svarede Eleonore, der havde ondt ved at bekæmpe sin frembrydende Graad. „Men her er jeg . . . og jeg er beredt til at tjene vor Sag paa den bedste Maade."

Barley Pratt fæstede sit Blik paa Eleonore, som om han vilde gennemskue dette Selvfornegtelsens Dyd hos en Kvinde, der frivilligt opoffer sig selv.

„De har tidligere været Lærerinde?" spurgte han Eleonore.

„Ja; man fandt, at jeg havde Gaver til at undervise," svarede hun med et Udtryk, som om det ikke var hendes eget Jeg, der var Tale om, akkurat som Nonnen taler om sit tidligere verdslige Liv.

„Det vil komme os meget til Nytte. Iblandt de Mange, der omgive os, er der ikke Faa," sagde han med et foragteligt Blik, „som ikke engang kunne

læse. Uvidenheden er forfærdelig. Jeg er ikke bange for Forfølgelser," tilføiede han og reiste sig i hele sin Storrelse, „og jeg frygter ikke Marthyriet. Helgenernes Blod er den himmelske Dug, der frugtbar-gjør Jorden og frembringer Neophyter; men det, jeg frygter som det Allerværste, det er Uvidenheden, dette aandelige Udslæt, dette Intelligentsens Mørke, der vil blive Kilden til vor Undergang og til Hedningernes Seir.“

Han havde strakt Haanden ud, som om han stødte en Fjende fra sig. Eleonore betragtede ham, ligesom Romerne fordem betragtede Sibylla, naar hun grebes af sit profetiske Vanvid.

Dette Udfald varede dog ikke længe. Apostlen var altfor meget Amerikaner, til at han længe skulde være et Bytte for sin Enthusiasme; han blev snart igjen praktisk og positiv som sædvanlig. For anden Gang under denne Samtale kom hans Blik til at hvile paa Eleonore, og han lagde Mærke til, at hun var bleg og lige ved at besvime.

„De lider, Eleonore, sæt Dem!“ sagde han og stjød Bænken hen til hende. „Deres Legeme trænger til Hvile og maastee til Næring.“

Hun gjorde en bekræftende Bevægelse.

„Vent et Dieblit, jeg skal see at faae fat paa Noget, der kan tage sig af Dem, indtil vi komme...“

Han kom strax efter tilbage med en Irlænderinde, der bragte en stor Kop Thee, som oplivede Eleonore.

Hun kunde dog kun med Vanskelighed svare Irlænderinden, der overbældede hende med Spørgsmaal. Parley Pratt betragtede tankesuld denne Gruppe. Han var i Forlegenhed, thi Irlænderindens Paatrængenighed saarede oiensynligt Eleonores kvindelige Instinkter, og dog vovede han ikke at sende denne til St. Louis af Frygt for, at man maaskee allerede havde sat efter hende og endnu kunde frabriste ham hans Bytte.

Da Eleonore lidt efter lidt var kommen til Kræfter, lod han Irlænderinden gaae og sagde med en Bestemthed, der vidnede om, at han var vant til at befale: „Eleonore! det er nødvendigt, at vi blive forenede i denne Aften.“

Hun skjælvede og blev blodrod.

„Forstaa mig vel,“ foiede han til i en alvorlig Tone; „Videnstaben har Intet at gjøre hermed. Vi maae forenes aandeligt for at undgaae Forargelsen; vore Sjæle maae smelte sammen til een for at kunne arbejde for Herren uden at forstyrres af Djævlens Indskydelser. De begynder idag paa et nyt Liv og lægger Haanden paa Ploven for at opdyrke Marken — vee den, som seer tilbage! Den, som elsker sin Fader eller Moder, sine Børn eller Husbond hoiere end mig, er mig ikke værd, siger Herren, en nidkjær Gud! . . .“

Eleonore skjælvede oiensynligt; hendes Hænder, som hun havde foldet omkring Ansæet, knugede sig krampagtigt sammen. Alt hos hende forraadte den

indvortes Kamp, hvormed den stakkels Neophyt søger enten at gribe igjen det Forbigangne, der sonderriver hans Hjerte, eller fri for ethvert Tilfnytningspunkt at kaste sig ind i en Fremtid, som den forvildede Indbildningskraft farver med en overnaturlig Glæds.

Parley Pratt lagde godt Mærke til hvad der afspeilede sig paa Eleonores Ansigt. Han besluttede at slaae det sidste Slag for at sikke sig Herredømmet over den unge Kvinde for bestandig.

„Tiden iler,“ sagde han i en hoitidelig Tone. „Gud selv banker paa Døren, og vi maae lufte op. Et Hverv venter Dem i Utah. Jeg har imorges faaet et Brev fra Brigham Young, hvori han beklager sig over Manglen paa Lærereinder til en Skole for Uldre. En Klasse af henved hundrede unge Kvinder, hvoraf de fleste ikke engang kunne skrive, venter paa Veiledning. Der behøves dertil en ganske særlig Indsigt og Klogt, som forstaaer at tage Hensyn til disse Kvinders Forhold, der næsten alle ere gifte. De alene kan paatage Dem dette Hverv. Ved Deres Ankomst til Utah vil Parley Pratts Hustru blive modtaget med aabne Arme. Jeg vil kalde paa vor Broder Orson, for at han kan forene os endnu iasten, og for at De kan hvile under mit Telt uden at forarge de Svage i Troen.“

Behersket af den uimodstaaelige Magt, som dette besynderlige Meeneffe udøvede over hendes Willie, boiede Eleonore Hovedet til Tegn paa Lydighed; men

saasnart han havde forladt hende, kaldt hun paa Snæ, skjulte sit Ansigt og udbrød fortviblet: „Malcolm! mine Børn! . . . mine Børn!“

I denne Stilling gjenfandt Barley Bratt hende, da han vendte tilbage med Orson. Det var i Begges Interesse at lade, som om de fandt hende henfunken i Andagt, og Giftermaalsceremonien, der forøvrigt var meget kort, fuldbyrdedes uførtøbet.

Saasnart den var endt, gif Barley Bratt hen til sin blege Hustru og greb begge hendes Hænder. Apostlens Blik udøvede den samme magnetiske Magt over hende som altid, og et triumferende Smil fløi hen over hans Ansigt; men det antog hurtigt sin sædvanlige Gravitet. Med en Alvor, som en Præst, der mæsser foran Altret, bøiede han sig hen over Eleonore og trykkede et Kys paa hendes Læber. „Vær velkommen,“ sagde han langsomt, „Du er i Sandhed Kjød af mit Kjød og Been af mine Been. Gud velsigne os og lade os arbejde sammen paa hans Riges Blomstring! Hvil Dig nu! Imorgen kommer jeg og vækker Dig til Afreisen. Broder Orson vil skjænke mig Nattehy i sit Telt.“

Den følgende Morgen brød Caravanen op og defilerede forbi Barley Bratt, der stod omgivet af sine Sectionschefer, hvis Opgave det var at udføre hans Befalinger og overholde en streng Disciplin blandt denne sammenløbne Mæsse. Apostlen kjendte af Erfaring de Vanfæligheder og Farer, der ere for-

bundne med en saadan Reise. Paa den anden Side af Saint Joseph, der ligger et Par hundrede Mill fra Saint Louis, kom man ind paa Indianernes Territorium. Underrettede af deres Spioner sværmede de som Skyer af Navne omkring de Caravaner, der vovede sig ind i Orkenen. Paa deres pilsnare Heste foer de omkring og plyndrede og skalperede Efternølerne og gjorde undertiden dristige Indhug i Caravanens Sider, naar en væltet Vogn eller en knækket Axe standsede den og bragte Forvirring i dens Rækker. Om Natten i Særdeleshed benyttede de sig af den mindste Forsømmelse til at angribe, røve Heste og Kvæg og tvinge Emigranterne til at forlade deres Vogne, som de da gjorde sig en Fornoielse af at udplyndre.

Man var nodt til at rykke langsomt frem, at sørge for en passende Afstand mellem de enkelte Sectioner, at fordele med Kløgt de tappreste og bedst bevæbnede Mænd paa de mest udsatte Punkter, at sende Speidere forud, at beskytte Vagtroppen og at forogge eller formindste Hvilepunkterne efter Græsgangenes Bestaffenhed, og eftersom der var Mangel eller Overflod paa Drikkevand. Der var ingen Veie; man rettede sig efter Compasset og efter saadanne Mærkepunkter, som kun et øvet Øie kunde sætte sig ved. Fra Atlanterhavets op til det stille Hav's Bred var Barley Pratt anseet for at være den dygtigste og mest energiske Fører; derfor betroede ogsaa Mor-

monernes Ypperstepræst Brigham Young ham at føre disse store Caravaner paa flere hundrede Mennesker og flere tusinde Dyr, der hvert Aar drog til Saltsoen for at formere Antallet af det nye Jerusalems Iudbyggere og forøge dets Rigdomme.

Eleonore kunde ikke lade være at beundre den Magt, som denne mærkværdige Mand udøvede over Alle, en Magt, der voksede med hver Dag, naar man lagde Mærke til hans kloge Forholdsregler, hans villiefaste Charakter og hans utrolige Koldblodighed. Barley Pratt, der anede, hvilken Kamp der foregik i den unge Kones Sjæl, hvilken Modvillie enhver Tiltjendegivelse af hans Kjærlighed eller Æmhed maatte fremkalde, og hvilke Grindringer de maatte vække, havde lige siden Eleonores Ankomst holdt sig forsigtig tilbage og sørget for, at deres Forening ligeoverfor hende fik en udelukkende mystisk Charakter. Hun var hans Hustru, men hun var det kun af Navn. For at hyskelsætte hendes Iudbildningskraft og tilfredsstille hendes opoffrende Instinkter havde han betroet hende at have Opsigt med Fruentimmerne og Børnene. Hvergang der blev gjort Holdt, gik Eleonore fra den ene Gruppe til den anden, trostede og opmuntrede de Svage og Fattige og dvælede hos Børnene, der hurtigt havde opfattet hendes kjærlige Sindelag, og til hvem hun uddelte alle en Moders ømmeste Kjærtegn. Naar Caravanen standsede om Aftenen, forsamlede hun Børnene omkring sig, for at

Mødrene imens kunde faae Tid til at tillave deres tarvelige Aftensmad. Naar Parley Pratt, der gif omkring som en Feltherre og gav sine Ordre, kom til den Gruppe, hvori hun udgjorde Centrum, opklarede hans Paande, hans Blik blev mildere, og han undlod da aldrig at henbende nogle opmuntrende og bifaldende Ord, undertiden ogsaa et Raad eller en Ubefaling til hende.

Det var henimod Slutningen af August. Caravanen havde omsider naaet Bredderne af Nebraska mellem Fort-Laramie og „de sorte Spidser“, nogle beshynderligt formede Klipper, der antyde Flodens Overgangssteder. Paa den anden Side udbredte der sig imellem Nebraska og Rocky mountains et couperet Terrain, afvejlende Bakker og snebre Dale, der frembød alvorlige Hindringer for en talrig Caravane. Der begyudte Græsgangene at blive magre, der var Mangel paa Vand, ja endogfaa paa Brændsel til at koge Maaden ved. Parley Pratt havde derfor besluttet at holde Næst her ved Flodbredden i en fjorten Dages Tid. Vogne og Seletoi trængte til Reparationer, og det gjaldt om at udhvile sig tilgavns for at kunne modstaae de Anstrengelser, som den sidste Deel af Reisen vilde fore med sig.

Stedet var udmærket valgt. Floden, der beskrev en rask Krumning i Form af en Hestefo, frembød paa de tre Sider et naturligt Værn imod Indianerne; Leiren kunde altsaa kun angribes fra een Side, men

nogle Skildvagter, der posteredes paa „de sorte Spidser“, beherskede hele Sletten og kunde gjøre Anstrig, saasnart nogen Fare nærmede sig fra denne Side, der forresten beskyttedes af en uigjennemtrængelig Voldborg. Intet undgik Parley Pratts Opmærksomhed. Fra Morgen til Aften inspicerede han disse utallige Enkeltheder, hvoraf en Caravaues Frelse tidt afhænger i Prairierne. Enhver arbejdede efter sine Kræfter og Evner. Mændene gjorde den grovere Gjærning, og Kvinderne vaskede, reparerede Klæder og Pinned og tog sig af Børnene.

Eleonore understøttede ham i hans Gjærning, men hun gjorde det med en feberagtig Iver, der vidnede om, at det kun var hende om at gjøre at befrie sig for hendes egne Tanker og Erindringer. Hvilken besynderlig Contrast mellem det Liv, hun her førte, og hendes tidligere! Hendes Mand, hendes Børn, hendes muntre og lykkelige Hjem havde hun ombyttet med en omflakkende Tilværelses Farer og Anstrengelser, og saa gik hun en Fremtid imøde, som hun ikke vogede at see i Dinene! Det var imidlertid langt fra, at alt dette bidrog til at svække hendes religiøse Iver; den vogede tværtimod under Anstrengelserne. De Omgivelser, hvori hun levede, Prairiernes Tausshed, de styggefulde Skove, de brændende Bonner, der fremsagdes hver Aften, de korte og lidenskabelige Tilraab, hvormed Parley Pratt bestandig sluttede Dagen, Psalmesangen, der klang hen over de uhyre, ensomme

Sletter, hvor Mennesket troer sig nærmere Gud, alt dette i Forening gjorde et mægtigt Indtryk paa hendes Indbildningskraft og bragte hende til i Diebliffet at glemme de grusomme Grindringer, der plagede hende i de lange natlige Timer! Hvorfor havde Gud ikke aabenbaret sig for hende tidligere? Hvorfor havde hun kjendt og elsket denne Mand, der ikke havde villet følge hende? Forgjæves gjentog hun for sig selv, at jo større Offret var, desto heltemodigere var det at bringe det: hendes Hjerte oprortedes imod disse Sophismer af hendes udskældende Indbildningskraft. Hun var Barley Pratts Hustru; denne Tanke vilde ikke forlade hende, og hvor mystisk det Baand end var, der forenede dem, saa oprortedes hun dog imod det, og det var hende umuligt at glemme det.

Naar hendes Sorgmodighed tiltog, sagde hun til sig selv, at Gud vilde lette hende hendes Byrde og belønne hende for hendes Offer. Han vilde aabne Dinene paa hendes Mand, som han havde aabnet hendes. Malcolm vilde da komme til hende med Børnene! Brigham Young vilde gjøre dette intetsigende Egteskabsbaand ugyldigt! Efter saamange haarde Prøvelser vilde de gjenforenes langt fra denne Verden, der kun havde Sands for det Materielle, i dette nye Jerusalem, der var Tilflugtsstedet for de sidste Dages Hellige, og hvis Underværter Barley Pratt saa ofte havde skildret hende; der vilde hun gjenfinde sin Lykke, omgiven af alle dem, hun elskede,

og som hun havde frelst og ført tilbage til den sande Tro.

Hvad gjorde Mac-Sean under alt dette? Ankommen til New-York efter en otte og tyve Dages Rejse over Isthmen ved Panama, gik han kun iland for strax igjen at begive sig til New Orleans. Der opholdt han sig kun i to Uger; uden at meddele sin Svigermoder, hvad han havde for, brugte han denne Tid udelukkende til at ordne Børnens Opdragelse. Saasnart han havde gjort det, tog han en om og lidenskabelig Afsted med dem alle, bad om, at hans Breve maatte blive adresserede til mig i San Francisco og forlod New Orleans under det Foregivende, at han maatte foretage sig en Forretningsrejse, som ikke kunde opsættes.

Han talte ikke om Eleonore; Svigermoderen respekterede hans Tausked, overbevist om, at han ikke vilde høre tale om sin Kone, og at han aldrig vilde tilgive hende. Sandheden er, hvad man først erfarede senere, at han, strax efter sin Ankomst til New Orleans, havde henvendt sig til en af de flinkeste og paalideligste Opdagelsesbetjente og diebliffelig sendt ham afsted med de noiagtigste og bestemteste Instruktioner. Det dreiede sig om at finde hans Kones Spor og at forfølge dette Spor. Var hun vendt tilbage til New York, eller var hun taget til San Francisco for derfra at naae San Bernardino, en Mormonhavn ved det stille Havs Bredder, eller var hun taget bort for

at støde til Caravanen i Saint Louis? Mac-Sean var af den sidste Mening, men hans Algent heldede til den første. Dog, efter først at have været paa Bildspor, opdagede han snart det rette. Capitainen paa „Star of the west“, en Damper, der gik mellem New Orleans, Natchez og Memphis, gjenkjendte i Beskrivelsen strax en Passagcer, som han paa den opgivne Datum havde haft med sig, og hvis Holdning og Bæsen havde overrasket ham. I Memphis opdagede man Hotellet, som hun var taget ind i. Efter to Dages Hvil var hun taget bort og havde indstibet sig til Saint Louis.

Mac-Sean, der i al Hemmelighed havde modtaget disse Oplysninger, beredte sig til følge efter. I St. Louis erfarede han, at Eleonore havde truffet paa Mormonerne der Dagen for deres Afreise. Der var ingen Feiltagelse mulig. Hendes Dragt, hendes fine Bæsen og hendes Sorgmodigheo havde indprentet sig hos Alle, der havde seet hende. Caravanen havde sex Ugers Forspring, men den Langsomhed, hvormed den maatte bevæge sig fremad, og den Route, den maatte følge for at undgaae de rivende Vandløb og det altfor couperede Terrain, forbisjede ham om, at han vilde indhente den, inden den naaede Utah.

Mac-Sean var ikke den Mand, der ved en altfor stor Sikkerdighed vilde fordærve det Hele. Som en god Amerikaner vidste han, at Tiden er kostbar; men da han var beroliget i dette Punkt, tog han alle sine

Forcholdsregler med den mest beregnende Kulde og No. Saasnart han var kommen til Saint Louis, begav han sig med sin Agent hen til Fredsdommeren, foreviste ham sine Papiere og fornaaede ham til at udstede en Befaling til Barley Pratt, ifølge hvilken han strax havde at udlevere ham Eleonore Lawton, hans lovmæssige Hustru. Midt ude i Orkenen havde denne Befaling ingen anden Verdi end den, som den kunde faae ved at understottes af modige og velbevæbnede Mænd. Hvis Mac-Leon ikke havde havt Loven for sig, er det rimeligt, at han ikke engang selv havde bekhvret sig om saadan en Befaling, men han havde nu engang Loven for sig, og det benyttede han sig af.

Han skaffede sig derfor hos Sheriffen Det til at sørge for et posse comitatus. Hvor nemlig Udøvelsen af en Lov kan støde paa Uanseligheder, og det var netop Tilfældet her, kan Sheriffen tillade, at Vedkommende skaffer sig bevæbnet Hjælp til at hævde Loven og sætte dens Villie igjennem. I Lobet af faa Dage havde hans Agent i Værtshusene i St. Louis samlet et halvhundrede forvovne Individuer, Buffalo-Sægere og Prairie-Bagabonder, der ikke vilde have betænkt sig paa at bortføre Brigham Young selv midt i hans Hovedstad. Mac-Leon gjorde et Udvalg blandt disse desperados, kjøbte Muldyr, Heste og Levnetsmidler; kun Vaaben behøvede han ikke at bekhvire sig om, thi hvor fattige disse Folk end var, saa kjendte

de altfor vel Betydningen af Vaaben, til at de ikke skulde være forsynede med udmærkede Carabiner, Krudt af den allerbedste Slags og Kugler i Overflod.

Han udsøgte sig fem og thye Mand, der vare i hoieste Grad forbausede over at høre, at de denne Gang havde Loven med sig. Men de blev jo godt betalte, og een Gang er ingen Gang — det kunde maaskee endogjaa komme dem tilgode, hvis de selv engang skulde faae noget med Øvrigheden at gjøre. Mac-Leans bestemte Optræden behagede og imponerede dem. Han underrettede dem om, at han vilde slække Hovedet paa den Første, der ikke vilde lystre, og de faae, at han var Mand for at holde sit Ord.

Saa snart Forberedelserne vare færdige, satte den lille Trop sig i Bevægelse og tilbagelagde hurtig den Wei, der adskilte dem fra Saint Joseph. Der gjorde man et kort Holdt, som Mac-Lean benyttede til at indhente bestemte Efterretninger om, hvilken Wei Mormoncaravanen havde taget. Mac-Lean kom da paa det Nene med, at det var ved Fort Saratnie, at Mormonerne vilde forsøge at gaae over Nebraska, og derhen begav han sig nu saa hurtigt som muligt. Hans Beregninger slog til, og ved Council-Bluffs fandt de de første Spor af Caravanen. Tomme Kasser og havarerede Sager laae spredte omkring paa Stedet. Ved at undersøge Localiteterne kom man til den Erkjendelse, at det var kun sex Uger siden, at Caravanen havde holdt Raft her. To og tredive Dage efter Af-

reisen fra Saint Louis opdagede Mac-Dean i Horizon-
zonten „de sorte Spidser“; der var det, at man haa-
bede at træffe sammen med Mormonerne.

Efter hans Ordre blev der gjort Holdt. To
Speidere udsendtes og kom tilbage ved Solnedgang
med den Efterretning, at Barley Pratt og hans Ca-
ravane havde slaaet Leir ved Bredden af Nebraska.

Den følgende Dag skulde være den afgjørende.
Mac-Dean samlede sine Folk og gav dem de bestemteste
Forrifter. Ved Daggry begav man sig paa Veien.

Henimod Middag lod Skildvagterne Barley Pratt
vide, at en Troop velberedne og velbevæbnede Folk
nærmede sig til Leiren. Deres ringe Antal lod for-
mode, at de ikke vilde angribe Leiren, ligesom ogsaa
deres sorgløse Ridt vidnede om, at de ikke lagde an
paa at skjule sig.

Uf Forsigtighedshensyn gif Barley Pratt med en
lille bevæbnet Escorte udenfor Leiren for at forvisse
sig om, hvad disse Nyankommende havde ifinde.

Paa Flintestuds Afstand lod Mac-Dean sine Folk
gjøre Holdt og gif ene henimod Mormonerne. Bar-
ley Pratt gjorde det Samme, og snart stode de to
Mænd Ansigt til Ansigt. I dette Dieblit opdagede
forst Barley Pratt, at det var Mac-Dean, han havde
for sig. En Rodmen foer ham pludselig op i Rin-
derne, men hans Ansigt antog strax efter sin forrige
Ubevægelighed. „Hvad vil De?“ spurgte han.

„I Lovens Navn opfordrer jeg Dem til at udlevere mig Eleonore Lawton, min retmæssige Hustru.“

„Og hvis jeg svarer Dem, at hun er ikke her?“

„Saa svarer jeg Dem, at De lyver.“

Barley Bratt foer sammen. „Deri vilde De have Ret,“ svarede han efter et Dieblisks Tausshed, hvorunder de Begge maalte hinanden med Dinene. „Eleonore er her, efter sin egen fri Ville — men hun er ikke længer Eleonore Lawton; hun er min Kone.“

„De lyver.“

„Jeg lyver aldrig. Naar hun siger Dem det selv, saa vil De vel troe mig?“

Mac-Dean taug. Barley Bratt vinkede ad en af sine Folk; han hvistede nogle Ord til ham, og denne vendte strax tilbage til Leiren. Nogle Dieblikke efter kom han tilbage med Eleonore.

Det svimlede for hende, da hun gjenkjendte sin Mand.

„Malcolm!“ raabte hun. „Malcolm! . . . Endelig!“ og hun styrkede sig henimod ham med aabne Arme.

Han standsede hende med en energisk Haandbevægelse.

„Er det sandt, hvad denne Mand siger? Kan paaستاer, at Du er . . . hans Kone?“

Eleonore svarede ikke, men hendes Hjerte bankede, som om det skulde springe, og det blev fort for hendes Dine.

„Tal! Jeg forlanger det. Er det sandt, hvad han siger?“

Hun gjorde en voldsom Anstrengelse for at tale og sagde: „Ja . . . men . . .“

Mac-Dean saae ikke paa hende. Mundingen af hans Carabin sænkede sig langsomt. Mormonen mærkede, at han var fortabt, men i hans Blik var der en Blanding af Udfordring og Triumf. Skuddet gik af. Mormonen dreiede sig rundt og styrtede om med Ansigtet imod Jorden. Kuglen var gaaet gennem hans Hjerte.

Bludselig fusede Mormonernes Kugler omkring Mac-Deans Dren uden at træffe ham; men hans Hest styrtede under ham. Hans Folk, der saae, at han var i Fare, fyrede igjen. To af dem faldt og reiste sig ikke mere. Paa et Bink af Mac-Dean greb et Par af hans Folk Eleonore og satte hende op paa en af Hestene. Mac-Dean svang sig op paa en anden Hest og satte lynsnart afsted, fulgt af sine Folk.

Mormonerne kunde ikke tænke paa at forfølge dem. Orson, der efter Barley Bratts Dod blev Carabanens Forer, befalede, at Profetens Lig skulde føres til Utah for at begravnes i Templet. Paa hans Befaling blev der truffet Forberedelser til Afreisen, og et Par Dage efter brød Leiren op.

Nogle Timer efter denne Tragedie kom Eleonore til sig selv; men det Stod, der havde ramt hende, var altfor voldsomt.

Mac-Lean bragte hende i smaa Dagsreiser til Saint Louis og derfra til New Orleans. Efter at have overgivet den itakfæls Sindsforvirrede i Modrens Hænder, meldte han sig hos Øvrigheden som Arrestant og erklærede, at han havde dræbt Barley Pratt.

Efter Lovene skulde hans Dom fældes, og han fik Lov til selv at forsvare sig. En umaadelig Menneskemæssige opfyldte Retsalen. Mac-Lean blev erklæret skyldig i Mord, men paa Grund af, at han var bleven udfordret til det og kun havde forsvaret sin Ret, blev han dømt til at betale fem Dollars i Bøde og derpaa sat i Frihed under Forsamlingens Subel og Bifald.

Næste Dag begav Mac-Lean sig til San Francisco, hvor han fortalte mig, hvad der var foregaaet.

Kort efter forlod jeg selv Californien og begav mig til Sandwichsøerne. Han reiste til Europa. Hvad blev der af ham? I lang Tid vidste jeg det ikke. En Dag modtog jeg et Brev fra ham, dateret New Orleans. Han skrev til mig: „Eleonore er død; mit Liv er ødelagt, og jeg har ikke Andet at gjøre end følge hende. For dem, der ikke vil begaae Selvmord, er der altid en eller anden Sag, man kan ofre sig for. Nordstaterne paafore os Krig. Som fodb i Syden vil jeg hjælpe til at forsvare vore

Grændjer. Farvel, min Ven! De vil ikke mere høre tale om mig."

Heri bedrog han sig. Jeg horte, at Mac-Bean var bleven dræbt den 2den Mai 1863, idet han i Spidsen for en Flok fortvibledede Mænd forsvarede Spiderne af Friedrichsburg.

Et utrykt Brev fra Oehlenschläger til Skuespiller N. P. Nielsen.

Den 15de Mai 1823.

Kjæreste Herr Nielsen!

Jeg horer til min Sorg, at De skal troe, jeg er Deres Uben, fordi jeg skal have yttret mig uforbeelagtigt over Deres Correggio iastes. Jeg mindes vel, hvad jeg sagde: Jeg erkjendte meget Godt i Deres Fremstilling, men det forekom mig, at hvad jeg bestandig savnede hos Foersom: en vis naiv Munterhed, en mandig raft Selvfolelse, en kraftig pathetisk Begeistring ogsaa undertiden manglede Dem. De var elstverdig, god, ædel og sølsom, og fortjente fuldkommen alle Hjerters Bifald, kun forekom De mig endnu lidt for sentimental og oratorisk, lidt for langsom og syg. Det kan være, jeg tager feil; det kan være, at Slutningen af Stykket med sin Tone selv giver Anledning dertil. Saameget er vist, jeg solte det ikke saaledes, da jeg skrev Correggio. Man maa for alting ikke

smægte sygeligt. Hans Mathed er kun oiebliklig og i det sidste Dieblit dødelig. Han er en sund, barnlig og kraftig Natur. Altid er han varm, livlig, leger med sit Barn, holder af sin Kone og spoger selv med den lumpne Battista i den Tanke, han mener ham det ikke saa ilde. Altid bevæges han med Hurtighed af Følelsen og Phantasien, og græmmer han sig, da er det en rørende Kummer, som ikke klynker mat, men han troster sig selvstændig og dygtig med en christelig Philosophie, dybt rodfæstet i hans Sjæl, og med hoi idealste Forestillinger. Paa denne Maade var det kun muligt at hæve ham, fra Huusfaderdøden til Heltedøden. Og han døer virkelig Heltedød; thi det er en stor og herlig Natur, som bukker under for Skjæbnen, uden næsten endnu i det sidste Dieblit ret at vide det selv.

At De fremstillede meer af dette Væsen end Foersom (med hvem jeg aldrig i denne Rolle var ret fornoiet), derom er ingen Tvivl. Og opfyldte De ikke alle mine Ønsker, saa er det vel muligt, at adskilligt i Stykkets sidste Akt selv har givet Anledning dertil. Jeg er hist og her falden ind i en vis Modetone, hvilken jeg meget vel veed behager Mængden og Tiden, men ikke Naturen og Enigheden. Lad da ikke mine Indvendinger krænte Dem; jeg vil gjerne tage noget af Skylden paa mig selv.

Lad da al Ubillie fare! Jeg erkjender i Dem en ung Kunstner med skjonne Anlæg og med de bedste

Forhaabninger. Kom blev ikke bygget paa een Dag; men Deres Fremstridt ere stærke og i Dine faldende for Alle. Deres Will i Robinson spillede De til min høieste Tilfredshed. Einar Tambeskjælver har været bedre hver Gang: det har jeg sagt Dem ærligt, hvor kan De da troe, at jeg ikke skulde holde af Dem? Tilgiv da, hvis jeg uheldigviis i Aftes har været lidt uforsigtig. Heller ikke et Ord kan man sige, uden at det strax gribes og benyttes af tjenstvillige Vænder. At De har spillet mange Ting fortræffeligt i Correggio, beviser Publikum's enstemmige Bifald; og at De en anden Gang vil kunne gjøre endnu mere, hvis De skulde gaae ind paa mit Synspunkt, er jeg overthydet om. Altsaa Venner som for.

Deres

A. Dehlenschläger.

Leopold von Sacher-Masoch,

hvis Portrait ledsager dette Hefte, er født den 27de Januar 1836 i Lemberg og nedstammer fra en adelig spansk Familie. Stamfaderen Don Matthias Sacher blev saaret i en Træfning i Böhmen, giftede sig der med en Marquise Zementi og ombyttede nu sit eget Fædreland med sin Hustru's. Leopolds Bedstefader Johan Nepomuk blev optaget i den østerrigske Ridderstand og gjorde under vanskelige Forhold Østerrig væsentlige Tjenester. Hans Sønnesøn, den nuværende Forfatter, tog sine Examinex med Udmærkelse, studerede ved Universiteterne i Prag og Graz, tog Doktorgraden og var derefter i en halv Snees Aar Docent i Historie ved Grazer Universitet. Han giftede sig med Baronesse Wanda af Dunajew og trak sig derpaa tilbage til Bruck i Steiermark, hvor han efter sin egen Forklaring har fundet de Drømme virkeliggjorte, som han saa bedaarende har skildret i sin smukke Fortælling: Marcella eller Eventyret om Lykken. (See dette Tidsskrifts 10de Bind, Febr. 1873.) Som Forfatter er han nærmest beslægtet med Turgenief. De vælge deres Stof paa samme Maade og ere stemningsfulde Begge, men Turgenief behandler sit med en Finsked, en rørende og drømmende Ynde, hvori han er uforlignelig, medens Sacher-Masoch er mere energisk og lidenskabelig og forraader en forbausende Kraft og et ualmindeligt Indblik i det menneskelige Hjerte. Turgeniefs Produktion har mere Skjønsbed, men Sacher-Masochs er mere storflaaet og storartet. Begge have haft Revue des deux mondes til Mellemmand for deres Berømmelse, og igjennem dette Skrift ere deres smukkeste Frembringelser blevne forplantede til de forskjellige europæiske Literaturer.

Vilhelm von Lübke,
Forfatteren af „Handbuch der Kunstgeschichte.“

Gordon Baldwin.

En Fortælling af Rudolf Lindau
ved G. P. Solst.

I.

Georg Forbes havde hverken sparet Tid eller Penge for at indrette sin Pebersvendebolig saa smukt som muligt. Han besad nogen Erfaring og havde seet mange Lande og Folkeslag; desuden var han saa rig, at man selv i New York, hans Hjemstavn, talte om hans store Formue — og han behøvede ikke at foretage sig andet end hvad der morede ham. Under saadanne Betingelser falder det ikke vanskeligt, især naar man boer i Paris, at skaffe sig hos sine Bekjendte Navn for at være en Mand med udsøgt Smag. Forbes havde raadspørgt sig med en ung talentfuld Kunstner, der havde ham at takke for nogle store Bestillinger; han havde saaledes i Maaneder beskæftiget de bedste Pariser-Arbejdere og aabnet sin Tapetserer en uindskrænket Credit. Paa denne noget kostbare, men yderst simple og bekvemme Maade var det da ogsaa lykkedes ham at indrette sit lille i Nærheden

af Champs Elysés beliggende Hotel yderst smagfuldt og behageligt. De Billeder af Corot, Roussseau, Diaz, Rosa Bonheur og Fl., der prydede Salonen, det saakaldte Arbeidsbærelse og Spisefalen, horte til de notoriske gode Bærter af de ovennævnte Mestere; det store Billede af Rubens i Sovestuen var ægte; Lysekronerne og Uhrenene vare Pragtstykker af fransk Industri, og intetsteds kunde man finde bekvemmere Lænestole og Divaner end i de velindrettede, imod Solstraalet saavel som mod Kulde lige vel beskyttede Gemakker i Hotel Forbes.

I en heel Uge efter at Forbes havde taget sit Hus i Besiddelse, gjennemvandrede han hver Morgen sine Sale og Bærelser med bestandig fornyet Stolthed og Fornøielse, som om de skjønneste Sager, han glædede sig over, havde været hans eget Bærk; ogsaa havde han med et tilfreds Smil modtaget de Complimenter for hans fortrinlige Smag, som Enhver, der besøgte ham, fandt sig forpligtet til at opdisse; men snart havde han vænnet sig til Synet af Malerierne, Porcelainerne og Bronzernerne, ligesom han havde vænnet sig til sine magelige Stole og sin talentfulde Kok; og paa den Tid, da vi lærte ham at kjende, d. v. s. fire Uger efter at han havde bosat sig i Paris, var det, der omgav ham i hans Bolig, ikke mere istand til, blot et eneste Dieblit, at fængsle hans Opmærksomhed.

Det Liv, som den tre og trediveaarige Georg Forbes førte, var meget ensformigt, tiltrods for dets

tilsyneladende Mangfoldighed. Han boede de syv Maa-
neder i Paris, men om Sommeren reiste han fra det
ene Fornoielsestid til det andet: man traf ham da i
Trouville, Biarritz, eller i Pyrenæerne, vel ogsaa i
Baden eller Homburg, hvor der endnu dengang blev
spillet. Gengang var han endogsaa vendt tilbage til
de forenede Stater og havde præsenteret sit fornemme,
kolde og blaserede Ansigt i Saratoga og Newport.
Den hele Vinter og Foraaret ligetil Udgangen af Mai
levede han i Paris. Han red hver Morgen en Tour
i Bois de Boulogne, spiste sin Frokost hjemme, gabede
derpaa en Timestid over Aviser, Breve og Romaner,
sov endogsaa ind over dem engang imellem, gjorde
nogle Visitter eller lod sine Heste beundre i Avenue
de L'Impératrice og lod sig endelig see Klokken syv
i Café Anglais eller hos Bignon for der at spise
til Middag; derpaa gik han endelig i et af Theatrene
eller i en af den saakaldte amerikanske Colonies
Soireer. Der gjorde Modrene med vogne Døtre og
unge Enten rivende Tour til ham. Ogsaa traf han i
disse Kredse sammen med Mænd, der sagde sig selv,
at de nok kunde komme til at bede den unge Millionair
om en Tjeneste, og som derfor gjorde sig al Umage
for at more ham. Forbes var imidlertid slet ikke tak-
nemmelig for al denne elskværdige Forekommenhed,
og ingen af hans talrige Bekjendte kunde rose sig af
at staae paa en fortrolig Fod med ham. Han var
nemlig mistroisk, og det hidrorte derfra, at han i

tidligere har nogle Gange var bleven bedraget, hvad der jo ogsaa kan passere Andre; men det havde han aldrig glemt eller tilgivet, og han frygtede bestandig for, at Enhver, der nærmede sig til ham, spekulerede paa hans Pengepung. Troen paa uegennyttigt Venstabskab, der aldrig havde været stærkt udviklet hos ham, havde han for længe siden tabt; enhver Venlighed, saasnart den gik udenfor den almindeligste Hoslighed, betragtede han som et interesseret Smigreri, der gjorde ham endnu mere forsigtig og tilbageholden, end han ellers var. Deraf kom det ogsaa, at unge og anstændige Mænd, der under sædvanlige Forhold maaskee havde sluttet sig til ham med Venstabskab, stødtes tilbage og trak sig fra ham, saa at hans intime Umgangskreds bestandig blev kummerligere og tilfaldt næsten udelukkende bestod af saadanne Folk, der fortjente hans Mistro og hans Ringeagt.

Den sildige Aften tilbragte han i Klubben, hvor han spillede og hyppigt vandt betydelige Summer. Store Tab havde han aldrig at beklage sig over. Han pointerede med sine kontante Penge roligt og forsigtigt. Vandt han, saa var han altid beredt til at sætte Gevinsten paa Spil; men var Lykken ham ugunstig, og han tabte de Contanter, han havde hos sig — i Regelen nogle tusind Francs — stod han gabelende op (han gabelede temmelig hyppigt) og gik ind i Læseværelserne for at læse Aftenaviserne, indtil han seent ud paa Aftenen begav sig hjemad. Han var en

farlig, korrekt, men lidet behagelig Spiller. Man kunde tabe en Formue til ham, men aldrig vinde mere fra ham, end hvad han havde med sig i Lommen. Hans ældste Vefjendte erindrede ikke, at de nogensinde havde seet ham laane Penge ved Spillebordet.

En Aften i December 1860 kom Forbes som sædvanlig Kloften elleve hen i Klubben og tog Plads ved det grønne Bord efter at have hilst tilhoire og venstre. Han havde Aftenen iforveien vundet en betydelig Sum, og en af de unge Herrer, der havde tabt mest, Henry Wetmore, opfordrede ham smilende til at „lægge en ordentlig Bank“. Forbes lod som han ikke horte det, men da Wetmore gjentog sin Opfordring, svarede han blot i en skjodesløs Tone, at det var imod hans Principer at betragte et nyt Parti som Fortsættelse af det gamle; han havde lige begyndt at spille og vidste foreløbig ikke, om det idag vilde convenere ham bedst selv at lægge en Bank eller at pointere imod en Andens.

„Det er meget bekvemme Principer,“ mente Wetmore og trak paa Skuldrene med et spottende Smil.

Forbes saae længe og fast paa ham og svarede derpaa efter en pinlig Pause: „Hvis De er bred over, at De har tabt igaar, kan jeg ikke andet end udtale min Beklagelse derover; den Tanke, at De skulde ville nyde Strid med mig, fordi jeg har vundet, vil jeg nodig give Mu:n; der tilkommer Dem ingen Ret til at foreskrive mig, hvorledes jeg skal spille; ogsaa

tvivler jeg meget om, at det er Deres Hensigt. Men hvis De troer, at jeg skylder Dem Revanche, saa behag blot at nævne den Sum, De vil sætte imod mig, og jeg skal da med Fornoielse være til Deres Tjeneste." Den stakkels Wetmore, hvem man fra alle Sider tilkastede beroligende Dietkast, og som kun med stor Møie havde sammenkræbet de Penge, som han i fireogthve Timer havde skyllet bort, og nu i Nsten maatte betale, forbandede i sit Hjerte sin rige og heldige Modstander. Men denne havde i Formen forstaaet at bevare Netten paa sin Side, og Wetmore folte, at det eneste, han kunde gjøre, var at lade Sagen beroe. Han mumlede derfor ærgerligt, men ikke uhyfligt: „De tager den Sag altfor alvorligt; saaledes var det ikke ment." Forbes talte derpaa sine Penge, spillede endnu forsigtigere end sædvanligt, tabte en Bagatel og gif Klodden henimod to. Efter at han havde forladt Klubben, begyndte Wetmore paaah at beklage sig over ham, og dennegang stemmede Alle i med.

„Hvad der troster mig," sluttede han sin Tale, „er, at Forbes, skjondt han vinder meget mere end nogen af os Andre, dog ikke har nogen rigtig Fornoielse af Spillet. Jeg ærgrer mig vel, naar jeg taber, men derfor morer det mig ogsaa, naar jeg engang tilfældigviis vinder. Forbes kjeder sig altid, og det er Noget, jeg under ham."

Forbes vidste meget godt, da han kjorte hjem, at man i dette Dieblif angreb ham i Klubben, og at der

iblandt alle de talrige Bekjendte, som pleiede der smilende at hilse paa ham, ikke var en Eneste, hvem det kunde falde ind at forsvare ham, naar han var borte.

Da han næste Morgen red sin sædvanlige Tour i Boulogneskoven, fik han pludselig ifinde at tage bort. „Jeg vil i næste Uge tage til Nizza, Florents og Rom,“ sagde han til sig selv. „Maaskee morer jeg mig bedre end her. I ethvert Tilfælde faaer jeg dog nogle andre Ansigter at see end Hr. Wetmore og Consorter. Hele dette Klubsekskab er mig utaaaleligt.“

Da han en Time efter igjen var hjemme, leverede hans Tjener ham to Breve, der nylig vare bragte. Uden at see paa dem lagde han dem hen paa Bordet, og først efter at han havde klædt sig om og med et Blik paa Uhret overbeviist sig om, at han endnu havde et Kvarteer til Frokosttiden, kastede han sig i en Lænestol henne ved Kaminen og læste Brevene. De lod saaledes:

97 Avenue Friedland. Onsdag.

Kjære Hr. Forbes!

Vil De gjøre os den Fornoielse at spise hos os Fredagasten Kl. syv? Med venligst Hilsen

Marie Leland,

fodt de Montemarç.

„Den gode Dame kan aldrig lade være at underrette Folk om, at hun er af fornem Familie og kun har taget den gamle Leland for hans Penges

Styld. Tødt de Montemars! Hvad kommer det mig ved! Men hendes Datter Johanne er en smuk og klog lille Pige; jeg har paa Fredagasten ikke andet for og vil tage mod Indbydelsen."

Billetten blev igjen stukket i Convoluten og lagt tilside.

Det andet Brev var ulige længere. Saasnart Forbes havde kastet et Blik paa Adressen og gjenkjendt Haandskriften, aabnede han det med rynket Bænde og læste derpaa med spændt Opmærksomhed:

Hokodate, den 2den September 1860.

Kjære Georg!

Du vil lade mig vederfares den Retfærdighed, at jeg nu i længere Tid har forstaaet Dig for Efterretninger fra mig. Jeg vilde heller ikke i Dag skrive til Dig, hvis jeg kunde undgaae det. Jeg veed, at mine Breve ikke gjøre Dig nogen Fornoielse og skriver Dig derfor kun ugjerne til. Denne gang har jeg ikke noget Ubehageligt at meddele Dig og beder Dig derfor om ikke at lægge mit Brev ulæst tilside. Da jeg for fire Aar siden ankom til Hokodate, lærte jeg at kjende en ung Englænder ved Navn Gordon Baldwin. Han modtog mig i sit Hus med en hjertelig Venlighed, som jeg ikke havde nogen Ret til at gjøre Fordring paa, og jeg var i hele Maaneder hans Gjæst. Jeg havde i lang Tid ikke været vant til at mode nogen Velvillie, og Baldwins Godhed gjorde derfor

et dybt Indtryk paa mig, og jeg var ham meget taknemmelig for det. Jeg fik ham kjær, og han, der sagtens folte, hvor hengiven jeg var ham, sluttede Venfkab med mig. Jeg var i lang Tid bleven tumlet om som et Skib uden Roer, uden nogenfunde at finde No eller Sikkerhed, og vovede derfor neppe engang at haabe, at Lykken omfjeder havde fort mig i en Havn, hvor det vilde blive mig tilladt at finde Hvile. Det var min Mening at forlade Sakodate om nogle Maaneder, og jeg var af den Grund ikke faa forfigtig i mine Udtalelfer til Baldwin, som jeg ftulde have været. Hvis jeg var for meddelende, var det ikke i nogen ond Henfigt. Jeg vilde ikke ved altfor mistroift at indelutte mig i mig selv fordærve mig Diebliffet. Jeg befidder desværre ikke den rolige Tilbageholdenhed, der udmærker Dig.

Jeg fortalte alftaa Baldwin paa vore lange Ride-ture Et og Andet af mit Liv. Mit Navn fortaug jeg for ham, thi jeg vilde ikke bryde det Lofte, som jeg havde givet Dig. Jeg kaldte mig Graham og sagde til Baldwin, at jeg havde rige Slægtninge, som jeg for beftandig var ftilt fra ved en ulykkelig Hændelse, som jeg maatte fortie. Jeg talte ogsaa om Dig, hvilket Du maaskee vil finde uforklarligt, efterfom Du aldrig selv vilde komme paa den Tanke at tale om mig. Jeg talte kun godt om Dig og rofte Din Skarphed, Din No og Energi. Jeg talte ogsaa om det overordentlige Held, der havde fulgt Dig i dit

Liv, og hvorfor Du hovedsagelig havde din Kløgskab og Fasthed at takke. Om det Forhold, hvori vi staae til hinanden, sagde jeg Intet, men betegnede Dig blot som en Ungdomsven. Du seer altsaa, at det ikke er nogen stor Indiscretion, jeg har gjort mig skyldig i, og det kan aldrig skade Dig, om den stikkelige og lettroende Baldwin antager, at Du maaskee engang har gjort en stakkels Tyr ved Navn Graham en eller anden væsentlig Tjeneste.

Hakodate ligger i en Udkant af Verden. Foruden Japanesere boer der paa denne Plet kun nogle engelske, amerikanse og tydske Kjøbmænd. Fremmede Rejsende forville sig næsten aldrig herhen. I hele Aar saae jeg Intet, som kunde erindre mig om min Fortid, og først lidt efter lidt følte jeg mig vaagne til et nyt Liv. De første Smaaforretninger, jeg gav mig i Kæft med, havde et godt Udfald. Baldwin skaffede mig Credit og Forbindelser paa Yokohama, Schanghai og Hongkong, der tillod mig at prøve min Lykke i større Foretagender. Alt slog an for mig — og jeg besidder for Diebliffet en besteden, vel erhvervet Formue og er et agtet Medlem af den fremmede Menighed i Hakodate. Alt dette har jeg Gordon Baldwin at takke for; uden ham vilde jeg være gaaet tilgrunde, thi mine Midler og mit Mod vare udtomte, da jeg ankam til Yesso.

For nogle Uger siden underrettede Baldwin mig om, at han havde isinde at gjøre en Reise til Europa,

efter at han nu i sex Aar havde opholdt sig i China og Japan. Ved denne Leilighed udtalte han ogsaa dit Navn, som han uheldigviis ikke havde glemt, skjøndt det i lang Tid ikke var kommet over mine Læber. Jeg havde tidligere fortalt ham, at Du boede i Paris, og nu anmodede han mig om, uden at ane, at det kunde være mig ubehageligt, at medgibe sig en Anbefalingsbrev til Dig. Det kunde jeg ikke afslaae uden at blotte mig i hans Dine eller vække hans Mistanke. Jeg havde maaskee kunnet finde paa en eller anden Udflugt, men jeg turde ikke udsætte mig for, at Tilfældet maaskee kunde fore ham sammen med Dig. Jeg har altsaa medgivet ham et Brev til Dig. Tag Hensyn til de Omstændigheder, hvorunder det er skeet, og tilgiv, at jeg har taget mig denne Frihed. Betænk, hvor uendelig meget jeg har Baldwin at takke for, og tag venligt imod ham; jeg har givet ham at forstaae, at det kunde være Dig piinligt at tale om min Fortid, og jeg er ganske sikker paa, at han vil undgaae enhver Uttring, der kunde sætte Dig i Forlegenhed.

Du vil i min Ven lære at kjende det ædleste og bedste Menneſke. Han er nogle Aar yngre end Du, men det uafhængige Liv, han har ført langt borte fra Hjemmet, har modnet ham tidlig; han er af god Familie, men hans nærmeste Baarørende ere døde, og han staaer temmelig alene i Verden; han har et behageligt Udvaltes, er dannet og velopdragen, og Du vil

overalt, hvor Du fører ham hen, have Vre af ham. Jeg bemærker endnu kun for at fuldstændiggjøre hans Charakteristik, at han allerede besidder en ikke ubetydelig Formue, og at hans Forretning i Hakodate, som han under sin Fraværelse har overdraget til mig, har i de sidste Aar indbragt ham 20—25,000 Dollars aarlig.

Og nu siger jeg Dig Levvel, kjære Georg. Jeg venter ikke noget Svar paa dette Brev, og det er heller ikke sandsynligt, at jeg saasnart igjen vil finde Anledning til at skrive Dig til.

Med uforandret Kjærlighed
Din Thomas.

I det Dieblit, da Forbes havde gennemlæst dette lange Brev, traadte Tjeneren ind og meldte, at Frokosten var serveret. Forbes lagde Brevet sammen, stak det i sin Brystlomme og gik med en eftertænksum Mine ind i Spisestuen.

2.

I en af de fornemste Cafæer paa Boulevard des Italiens sad ved et lille Bord, der var dækket til To, en ung Mand paa fem til otte og tyve Aar. Hans Ydre havde allerede vakt Opmærksomhed hos Opvarteren, hos Damen henne ved Bureauet og hos flere af Gæsterne; thi skjøndt man ved det første Diekast kunde see paa den Fremmede, at han horte til det

gode Selskab, saa syntes han dog i denne overdaadige Sal og imellem de elegante Herrer og Damer, der sad ved de tilstodende Borde, ikke ganske paa sin Plads. Han var endnu i Reisedragt, og man kunde see paa den, at den havde trodset Vind og Veir. Han havde et glat, lyst Haar og klare, gjennemtrængende Dine, der bragte Gjæsternes nysgjerrige Blikke uvilkaarligt til at sænke sig. Panden var hoi og indtil en Fingersbred over Dienbrynene, hvor Hatten havde beskyttet den imod Solen, paafaldende hvid. Nesten af det magre, energiske Ansigt var stærkt farvet af Solen og kontrasterede besynderligt til den mælk-hvide Pande, det gule Haar og de lyse Dine. Han havde et langt rødligtblondt Skjæg, et dristigt og ærligt Blik, et lille rundt Hoved, brede Skuldre, et kraftigt Bryst, store veldannede Hænder, og alt dette dannede tilsammen et Hele, der uvilkaarligt erindrede om forbigaaugne Tider. En Færnhjelm og et uhyre Slagsværd havde påsset langt mere til den Fremmedes Stikkelse end den hoi sorte Hat og den lette Spadsferestof, som Opvarteren ved hans Indtrædelse havde ffilt ham af med.

Den unge Mand havde allerede flere Gange seet paa Uhret. Da Klokken slog syv, vinkede han ad Opvarteren, der ogsaa strax var ved Siden af ham og spurgte høfligt, hvad han havde at befale.

„Giv mig en god Diner,“ var Svaret.

„Vil ikke Herren vælge selv?“

„Nei, gjør De kun det og giv mig blot en god Diner.“

„Herren befalede jo, at der skulde dækkes til To?“

„Ja, men min Ven lader ikke til at komme. Dersom han er bleven forsinket, kan De betjene ham bagefter.“

Den Fremmede talte flydende Fransk, men med en umiskjendelig engelsk Accent. Den erfarne Opbarter, der i en halv Snes Aar havde haft Leilighed til at studere de forskjelligste Personligheder, classificerede i sine Tanker den nye Gæst saaledes. „En Lord, der har studt Tigre i Indien, og nu vil jage paa et parisisk Revier.“

Den formentlige Lord havde allerede spist Østers, Suppe og Posteier og var netop ifærd med at lade en mere substantiel Ret vederfares Retfærdighed, da Døren blev vidt aabnet, og Georg Forbes traadte ind i Salen. Han gik hilsende forbi Bureauet og blev staaende foran den solbrændte Fremmede. Denne saae op og sagde, idet han vedblev at spise:

„De kommer noget silde, men De seer, at det ikke har generet mig.“

„Det lader til, at man maa være meget punktlig ligeover for Dem,“ svarede Forbes smilende.

„Nei, det forlanger jeg ikke, saalænge man ikke fordrer af mig, at jeg skal vente. Tag De bare Plads. Jeg har allerede lagt Mærke til, at jeg har betydelig bedre Appetit end De; naar De derfor

sthynder Dem en Smule, saa vil vi nok samtidig naae til Desferten."

Hvoraf kom det, at Baldwin, som han kun kjendte i saa Dage, tog sig Friheder ligeoverfor ham, som Ungen af hans Pariserbekjendte vilde have budt ham? enhver af disse vilde i det mindste have ventet et Kvarteerstid paa Forbes eller i al Fald have gjort ham en Undskyldning; Baldwin derimod havde ikke eftergivet ham et Minut, og den Tanke var aldrig opstaaet hos ham, at han behovede at gjøre nogen Undskyldning — og mærkværdigt nok fandt Forbes hans Dpforsel ikke blot ganske i sin Orden, men mumlede endogsaa: „Jeg beder om Forladelse," hvorpaa den Anden nikkede venligt, som om han vilde sige: „Ungen Marsag."

For sex Dage siden havde Forbes faaet et Telegram fra Marseille, der lød saaledes: „Graham vil have forberedt Dem paa min Ankomst. I Morgen tidlig kommer jeg til Dem. Gordon Baldwin;" og næste Morgen henimod Klokken ti stod ogsaa Hr. Gordon Baldwin i en graa Reisedragt med rund Hat og fint Linued i Bærelset hos ham. Han rystede hjerteligt Forbes's Haand og begyndte derpaa at tale saa roligt og fornuftigt, at Forbes, der i Begyndelsen havde været noget forlegen og kold, efterhaanden blev baade venlig og behagelig. Den første Timestid gik meget hurtig. Baldwin sad i en stor Lænestol og fortalte om Japan, om Graham og om sine egne Forretninger og Planer.

Uf og til fryddrede han sin Tale med en humoristisk, men altid velvillig Bemærkning, som Forbes lyttede til med en for ham ganske ny og oprigtig Fornoielse. Da Tjeneren traadte ind og meldte, at Frokosten var serveret, bad Forbes strax den Ubekjendte om at spise med sig, og efter Maaltidet anmodede han ham om at boe hos sig i de faa Dage, han agtede at tilbringe i Paris. Baldwin havde modtaget denne Indbydelse med den samme lette Utbungenhed, hvormed han ti Minutter iforveien havde modtaget den Cigar, som han endnu var ifærd med at ryge.

Efter den Tid var Forbes og Baldwin baade tidlig og sildig sammen, og et eiendommeligt fortroligt Forhold udviklede sig i kort Tid mellem disse To hinanden faa forskjellige Personligheder. Baldwin fandt dette ganske naturligt og tænkte ikke derover, men Forbes undrede sig derover i Stilhed; han kunde ikke forklare sig, hvoraf det kom, at han nu folte sig som et andet og bedre Menneſte, hvergang han var sammen med Baldwin. Med ham kunde han baade tale og spøge, og han greb sig meer end een Gang i uopfordret, ja endogsaa med Fornoielse at gjøre ham fortrolige Meddelelser. Baldwin forlangte aldeles Intet af Forbes. Det var den hemmelige Grund, hvorfor han gjorde et saa behageligt Indtryk paa den mistroiste og rige unge Mand. Det gif hverken ud over hans Hefte, eller hans Voge i Operaen, eller hans Pengepung. Han ignorerede fuldstændig, at hans Vært

var en rig Mand, og saae ikke andet i ham end en god Kammerat. Det fulte Forbes, og det var ham en ny og velgjørende Følelse at omgaaes med et Menneske, der ikke forlangte nogen Tjeneste af ham, ja hvem han ikke engang kunde gjøre nogen Tjeneste.

„Naa, hvad har De saa bestilt?“ spurgte Forbes, idet han satte sig ligeoverfor Baldwin.

„En god Diner.“

„Jeg haaber, at det maa blive Tilfældet. Hvori bestaaer den?“

„Det veed jeg virkelig ikke, men jeg har en udmærket Appetit og er forberedt paa at blive behagelig overrasket.“

„De har overladt Opvarteren at vælge?“

„Det har jeg.“

Forbes smilte.

„Kan De finde nogen Mening i alt dette Toieri?“ vedblev Baldwin, idet han pegede paa Spisefedlen: Potage Parmentier, Filet de soles Joinville — hvorfor ikke Nemour eller Montpensier? — epigrammes d'agneau.... Nei, saa forstaaer jeg bedre Japanesisk end al denne Rjokkenlatin.“

Forbes svarede kun ved at kalde paa Opvarteren og ved i en kort Tone og med Angivelse af en Mængde Detail at bestille en korrekt Diner. Baldwin horte opmærksomt og med synlig Fornøielse til.

„Hvad De dog veed mange Ting,“ sagde han

smilende. „S det og mange andre Puncter maa jeg have Dem til Lærer.“

„Med Fornoielse. Apropos, har De været hos Skræderen?“

„Ja.“

„Naar faaer De Deres nye Habit?“

„Imorgen Aften.“

„Det er ogsaa den hoie Tid.“

„Saa?“ meente Baldwin og betragtede opmærksomt sine Kjølecærmer, „den Dragt har dog for et Par Maaneder siden kostet mig en heel Capital i St. Francisco. Rigtignok har den siden haft meget ondt Veir at kæmpe imod, baade i Prairierne og paa Atlanterhavet, men jeg finder dog, at den ikke er saa daarlig. Maa ligemeget, fra i Morgen af skal jeg kun optræde som en Elegant.“

Genimod Klokken halv otte traadte en ældre fornem Herre, med en ung smuk Dame under Armen, ind i Salen og tog Plads ved et Bord ligeoverfor Baldwin. Forbes havde ikke lagt Mærke til de Indtrædende fordi han vendte Nyggen til dem, derimod tiltraf Damen sig strax Baldwins hele Opmærksomhed. Det var heller ikke blevet ubemærket ved det andet Bord, og den Reisesendes og den unge Parisersindes Blik havde flere Gange krydset hinanden. Forbes lagde Mærke til, at der foregik Noget bag hans Ryg, og spurgte i en skjodesløs Tone: „Hvad er det, De seer paa saa ibrigt?“

„Et smukt Ansigt.“

Forbes vendte sig langsomt om, men sprang strag op og gik med et høfligt Blik hen til det Bord, som den gamle Herre og den smukke unge Dame havde taget Plads ved. Disse besvarede hans Hilsen med stor Venlighed.

„Deres Fru Gemalinde er altsaa ikke vendt tilbage til Paris?“ spurgte Forbes.

„Nei, vi vente hende først i Morgen, og De seer selv, hvorledes vi benytte vor Frihed. Vi har i fire Dage ikke en eneste Gang spiißt hjemme. Johanne onsker at gjøre sig bekjendt med Parisercaf erne, og som en velopdragen Fader er jeg nødsaget til at følge hende.“

„Er det den Ven, De talte om i Gaar?“ spurgte den unge Pige sagte.

„Ja,“ hvissede Forbes, „og De seer, at jeg ikke har overdrevet: han kommer direkte fra Orkenen, men om et Par Dage vil han see mere civiliseret ud, og jeg skal da tillade mig at pr esentere ham.“

„Han skal altid v ere os velkommen,“ svarede den gamle Herre.

Forbes tog derpaa igjen Plads hos Baldwin og fortalte ham hvissende, at den unge Pige var Frosken Johanne Beland, Datter af den rige Banquier Beland fra New-York.

„Rig eller fattig,“ svarede Baldwin, „saa er hun overordentlig smuk og behager mig særdeles.“

„De skal snart gjøre hendes Bekjendtskab,“ vedblev Forbes, „thi jeg har allerede anmeldt Deres Besøg og skal introducere Dem, naar De onsker det.“

Johanne vidste meget godt, at de to unge Herrer i dette Dieblif talte om hende, men hun var saa vant til at være Gjenstand for Opmærksomhed at det slet ikke afficerede hende. Saa Minutter efter reiste Forbes og Baldwin sig fra Bordet. Forbes gif endnu engang hen til Selandz, medens Baldwin med et noget feitet Buk gif forbi dem.

3.

Saa Dage efter blev Baldwin præsenteret for den unge Pige og hendes Forældre, og det varede ikke længe, før han betragtedes som en af de mest velsete Gjæster i den rige Banquiers Hus. I Begyndelsen af Marts Maaned tog han til London for at besøge en Forretningsven, men han kom langt tidligere tilbage fra denne Reise, end man havde ventet, og nu opholdt han sig allerede et Par Maaneder i Paris uden at lade et Ord falde om, at han snart agtede sig bort.

Det kom Forbes meget tilpas, og han glædede sig virkelig derover. Hans hele Levantaade var paa den behageligste Maade bleven forandret, siden han havde faaet Baldwin i Huset, og han tænkte allerede paa med Uro, at dette muntre Samliv om kortere eller længere Tid maatte høre op. Baldwin havde nemlig kun en

eneſte Gang ladet et Ord falde om, at han henimod Narets Slutning maatte tilbage til Hakodate.

„Hvorfor vil De ikke blive i Europa?“ ſpurgte Forbes.

„Fordi jeg har min Forretning i Japan, og min Formue er anbragt i mit Huſ der.“

„Kan De ikke likvidere Deres Forretning?“ ſpurgte Forbes atter. „Det kan dog ikke være Deres Henſigt at tilbringe hele deres Liv mellem halv civiliserede Japanere.“

„Det agter jeg ikke heller, men jeg maa dog blive der, til jeg har fortjent ſaameget til, at jeg kan leve i Europa og udbære min japanefiſke Forretning.“

„Hvor lang Tid behøver De dertil?“

„Fire, fem Aar, hvis jeg har Lykken med mig.“

„Det er en lang Tid; men hvis det nu ikke gaaer Dem efter Ønſte?“

„Det har jeg aldrig tænkt paa; jeg lader den Dag i Morgen ſørge for ſig ſelv. Kommer Tid, kommer Raad.“

„Naar vil De reise herfra?“

„Henimod Udgangen af Aaret. Naar jeg til Foraaret er i Hakodate, er det tidſnok.“

Det var i Mai Maaned. Baldwin talte ſenere ikke mere om ſin Afreife, ja han ſyntes ikke engang at tænke paa den, og det gjorde han ikke heller. Johanne Belands ſmukke Dine havde gjort det af med ham, og han var op over Ørene forekſtet i hende.

Han sværmede i Ordets egentlige Betydning for den brunoiede, guldhærede og ranke Amerikanerinde, og alle hans Ønster og Forhaabninger vare hos hende. Den Videnskab, han gif og bar paa, gjorde ham ligesaa lykkelig, ulykkelig, let om Hjertet, tungjindig, hoimodig, forsagt og tofsset, som den pleier at gjøre alle Andre, der befinde sig i den samme Situation. Kun i eet Punkt adskilte Baldwin sig fra andre Forelskede: han fladdrede ikke af Skole. Han havde ikke engang gjort Forbes til sin Fortrolige, og dog gennemskuede denne ham fuldstændig, og det gjorde ogsaa Johanne og hendes Forældre, men der behøvedes heller ikke stor Skarpsynethed dertil.

Fru Leland, „født de Montemars,“ var ingenlunde glad derover, men det foruroligede hende ikke heller, thi hun havde den fuldstændigste Tillid til sin Datters Klogskab. Hr. Baldwin var ikke nogen Svigersøn efter Fru Lelands Hjerte; derimod havde den rige Georg Forbes en hoi Stjerne hos hende, og han var efter hendes Mening som skabt for hendes Datter.

Den gamle Hr. Leland var den unge Englænder meget bevaagen, men han havde ikke Noget at sige i Huset. Hans Frue vilde ikke engang tillade ham at tale ud, da han en Aften ganske frygtsomt beghudte at fremhæve den unge Mand's elskværdige Egenstaber.

Johanne var heller ikke stolt af sin nye Seir. Hun var vant til at seire. Baldwin mishagede hende ikke, men den Tanke, at hun skulde kunne gifte sig med

ham, var aldrig faldet hende ind. Hun var endnu kun tre og tyve Aar, og i de sidste fire Aar havde man gjort Cour til hende under alle mulige Former. Hun talte i sin „Samling“ baade sentimentale, lidenskabelige, tungjindige, vittige og forstandige Courmagere. Enhver af dem havde moret hende en Tidlang og var derefter bleven hende ligegyldig, om ikke besværlig. Tre af dem havde ligefrem anholdt om hendes Haand, men hun havde ubetinget og uden at betænke sig givet dem Kurven. Hvad hun egentlig forlangte af sin tilkommende Gemal, og hvilke Egenskaber han skulde besidde for at behage hende, havde hun aldrig gjort sig tydelig. Et stort Navn, en fremragende Stilling en umaadelig Formue vilde maaske have gjort hende betænkkelig; men ingen af de tre Friere, hun havde afsviist, havde nogen af disse Egenskaber. Heller ikke Baldwin formaede at tiltrække sig hendes særlige Opmærksomhed; men hans jevne og naturlige Væsen var hende noget Nytt, der amuserede hende; dog det var ogsaa Alt, hvad der kunde anføres til hans Gunst.

Den eneste Mand i hendes Omgivelser, der af og til bestjæstigede hendes Tanker, var Forbes, der dog ikke havde sin Rigdom at takke for denne Udmærkelse. Undertiden sagde Johanne rigtignok til sig selv, at det kunde være ganske behageligt engang at kunne overstraale alle sine Veninder i Luxus og Pragt, men hvad der dog hovedsagelig hendrog hendes Tanker

til Forbes var den unge Millionair's fornemme og ligegyldige Væsen.

Man finder hiit og her i Amerika Efterkommere af tydske og engelske Emigranter, hos hvem Indflydelsen af et nyt Klima og en forandret Levemaade i faa Generationer udsletter den oprindelige Typus. Deres Forsædres Træt forsvinde næsten ganske. De have smalle og fine Ansigter, en eiendommelig fin Hudfarve, store, kloge og liblige Øine, smaa veldannede Hænder og Fødder og lange og magre Lemmer. Deres Holdning er dristig og ædel, deres Bevægelser ere utvungne og sikkre. De ligne i det Ydre langt mere Descendenter af gamle fornemme Slægter end Efterkommere af disse bredskuldede, undersættige Proletarier, som Nød og Glendighed havde fordrevet fra deres Hjemstavn, og man horer ikke sjældent, at de selv i deres Ungdom have givet sig af med en eller anden Haandtering, som i Europa kun drives af de laveste Folkelasser.

Forbes var en af disse „unmotiveert“ fornemt udseende Folk. Hans Bedsteforældre havde været forarmede Bønder; hans Fader havde opgravet sin Formue i Californiens Guldminer, men den fintbyggede Georg Forbes traadte alligevel op med en paafaldende fornem Sikkerhed og No. Dertil kom, at hans Rigdom udbredte en kunstig Nimbus over ham. Han red de allerstykkeste Heste, han vandt eller han tabte i Spil med den fuldstændigste Ligegyldighed, han forlangte

ikke Tjenester af Nogensomhelst, og der var Ingen, som kunde imponere ham; han var høflig, men hensynsløs, og endelig forstod han den sjeldne Kunst at klæde sig simpelt og med Smag.

Alt dette saae og beundrede Johanne, og i sit Hjerte vurderede hun ogsaa sin rige Landsmands mangfoldige Fortrin; men paa samme Tid maatte hun føle, at hendes smukke Dine kun udovede ringe Magt over ham, og at han var fuldkommen rolig i hendes Selskab. Det grænmede hende mere, end Nogen anede, og mere, end hun vilde tilstaae for sig selv.

„Hvis han ikke var saa rig,“ tænkte hun, „saa vilde jeg i det mindste kunne vise ham, at han behager mig langt mere end alle de naragtige og kjedsommelige Mennesker, der omgive mig. Men jeg vover ikke engang at være venlig imod ham, for at han ikke skal indbilde sig, at det er hans Formue, jeg lægger an paa.“ Hun behandlede Forbes med langt mere Tilbageholdenhed end sine andre Venner og Baldwin i Særdeleshed. For denne havde hun altid et opmuntrende Smil og et venligt Ord. Forbes mærkede det og spottede kun over, at hun vilde gjøre ham stinksyg paa den stakkels Baldwin.

En Aften da Forbes kom tilde hjem fra Klubben, saae han, at hans Gjæst endnu havde Væs i sit Værelse. Han gik ind til ham og saae ham gaae eftertænkfuld op og ned ad Gulvet.

„Hvorfor er De oppe endnu saa langt ud paa Matten?“ spurgte han.

„Sæt Dem ned,“ svarede Baldwin, „jeg har Noget at tale med Dem om.“

„Det behøves ikke. Jeg raader Dem strax til, at De skal ikke gjøre det.“

„Ehvilket?“

„De skal ikke gifte Dem.“

Baldwin saae overrasket paa ham. „Hvem har sagt Dem, at jeg vil gifte mig?“ spurgte han.

„Det har De selv!“ svarede Forbets smilende. „Troer De, at det endnu kan være en Hemmelighed for Nogen, der kjenner Dem, at De er forelsket i Froken Beland?“

Baldwin taug et Dieblif. Derpaa optog han igjen Traaden: „De sparer mig,“ sagde han, „baade for en Fortale og en Tilstaaelse, og det er mig meget kjært. Jeg kan altsaa strax gaae over til denne Aftens Begivenheder. Kort efter at De havde forladt mig hos Familien Beland, fandt jeg tilfældigviis Leilighed til at tale uforstyrret med Froken Johanne. Hr. Beland sad ved et Whistbord, og hans Frue underholdt sig med de ældre Damer; Johanne var, efter at De havde forladt os, bleven siddende i det lille Cabinet, hvor Theen serveres, og der satte jeg mig hen til hende. Jeg veed ikke, hvorledes det gik til, at jeg kom til at tale om min Kjærlighed; men inden jeg selv vidste af det, havde jeg sagt Alt, hvad der saa

mig paa Hjertet. Just som jeg ventede hendes Svar, begyndte man at bryde op inde i Sideværelset. Johanne reiste sig hurtigt og gik ind til de Andre. Gæsterne toge Afsted, og saa Minutter senere befandt jeg mig alene med Hr. og Fru Veland. Johanne lod sig ikke see. Jeg havde endnu Hovedet fuldt af Alt, hvad jeg nyligen havde sagt, og vilde have en Afgjorelse. Jeg fortalte altsaa i saa Ord hvad der var forefaldet mellem mig og Froken Johanne og bad Forældrene om at give mig deres Datters Haand. Den gamle Hr. Veland reiste sig forlegen og sagde: „Det maa De afgjøre med min Kone;“ derpaa gik han hen til Whistbordet og havde fra nu af overordentlig travlt med at indpakke Kort og Settons. Fru Veland, der blev staaende ved Kaminen, holdt en længere Tale, hvori hun lod mig forstaae, at hun saavel af min egen Mund som af Dem vidste, at jeg agtede at vende tilbage til Japan; hun kunde derfor ikke give sit Samtykke til et Giftermaal, der vilde tvinge hende til at stille sig ved sit eneste Barn. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde svare, thi Sagen antog paa engang en yderst profaisk Charakter. Jeg blev forlegen og husker ikke mere, hvad jeg sagde, men imedens jeg talte, saa hun ganske rolig og udeeltagende paa mig. Den gamle Hr. Veland var endnu bestandig beskæftiget med Kortene. Imidlertid vilde og kunde jeg ikke strax give tabt, thi Johanne havde vel ikke modtaget mit Tilbud, men hun havde heller ikke viist det tilbage. Jeg

turde altsaa endnu gjøre mig Haab, og Moderen selv kunde ikke forandre Noget deri. Jeg fik da omsider Mod til at sige, at jeg ikke kunde modtage Fru Lelands Svar, som noget Definitivt eller Afgjorende; jeg bad tvertimod Moderen om at tale med sin Datter og udbad mig Tilladelse til i Morgen Eftermiddag at afhente Svar. Jeg kan ikke sige Dem, i hvilken Grad den kolde og forretningsmæssige Tone, hvori denne Samtale blev ført, pinte mig. Fru Leland svarede: „Jeg skal tale med min Datter, og Deres Besøg vil altid være mig behageligt; men jeg vil aldrig give mit Samtykke til, at mit eneste Barn forlader mig og drager over til en Verdensdeel, hvor jeg maa betragte hende som tabt for mig.“

En længere Pause indtraadte, under hvilken hun vedblev at fæste sine Bine paa mig med den samme ubenlige Pulde. Det var mig som en Drom. Jeg var gaaet hen til Lelands i Aften, ligesom ellers, for at faae Johanne at see, men uden at det havde været min Hensigt at erklære hende min Kjærlighed. Og nu havde jeg talt, havde ikke engang kunnet faae Svar af Johanne, og skulde allerede være nødt til at frasige mig min Dytte. Jeg følte, at det i dette Dieblik ikke var mig muligt at tænke fornuftigt; kun saameget indsaae jeg, at jeg ved et eneste uoverlagt Ord kunde fordærve det Hele. Jeg tog derfor min Hat, og sagde endnu engang: Tillad altsaa, at jeg i Morgen afhenter Deres Svar.“ Nogle Minutter derefter stod jeg ude paa

Gaden, og nu har jeg været her i en heel Time. De seer, at jeg er rolig, men jeg tilstaaer, at jeg ikke veed nogen Uvei. Hjælp mig, Forbes, og siig mig hvad jeg skal gjøre! Hvis Fru Leland i Morgen gjentager det Samme, som hun nylig har sagt mig, hvad da? raad mig!"

Baldwin talte virkelig ganske rolig, men hans Dine havde en feberagtig Glæde, og Stemmen var ganske hæs.

Forbes traadte hen til Kaminen, kastede et Blik paa Uhret, saae i Speilet og purrede med Haanden i sit smukke, krollede Haar. Baldwin tabte ham ikke afsyne.

"Troer De," spurgte endelig Forbes i en rolig Tone, "troer De, at De kan gjøre Regning paa Frosen Lelands Bistand?"

"Hvorledes skal jeg vide det?" svarede Baldwin utaalmodigt. "Jeg har jo sagt Dem, at hun gif fra mig uden at give mig noget Svar."

"Ja, kjære Ven, da veed jeg virkelig ikke, hvad jeg skal raade Dem." Han tændte sin Cigar, der var gaaet ud: "Vent til i Morgen," sagde han, "og hør, hvad Fru Leland har at sige Dem."

"Men naar hun nu blot gjentager, hvad hun har sagt mig i Aften?"

"Ja, De maa vente."

"Videre har De ikke at sige mig."

"Nei, ikke med min bedste Villie."

„Saa er jeg jo lige saa klog som før.“

Derpaa svarede Forbes ikke, og Baldwin, der havde siddet og stirret ned paa Gulvet, reiste sig og sagde: „Det er godt. Jeg vil altsaa vente til i Morgen.“ Derpaa gned han sin Pande og sine Dine og soiede til: „Jeg er dødtæt.“

Forbes ønskede ham Godnat og gik. Et Kvarteer efter laa han gabende i Sengen med Aftenavisen, som han pleiede at læse sig i Sovn med, i Haanden. Ti Minutter efter gled Bladet ham ud af Haanden, han slukkede Lyset og faldt strax efter i Sovn.

Næste Morgen henimod elleve modtog Baldwin, der havde tilbragt en sovnløs Nat og sad bleg og nedslagen paa sit Bærelse, et Brev fra Hr. Veland. Det lød saaledes:

Avenue, Friedland. Mandag Morgen.

Min kjære Hr. Baldwin!

Efter at De havde forladt os igaar Aftes, havde jeg endnu en lang Samtale med min Kone og Datter, og det paahviler mig nu at meddele Dem Resultatet. Jeg beklager oprigtigt, at jeg ikke har noget Godt at melde Dem. Johanne er bort eneste Barn, og De vil forstaae, at vi ikke vil stilles fra hende. Hun er Dem taknemmelig for Deres Tilbud og føler sig æret derved, men hun agter ikke at modsætte sig sine Forældres utrykkelige Ønske. Under disse Omstændigheder vilde det for Dem, saavel som for os, være unyttigt og pinligt, om De i Dag igjen fornøede

Frieriet, saaledes som De igaar yttrede. Vor Beslutning staaer uigjenkaldelig fast. Jeg onsker Dem af Hjertet alt muligt Godt og haaber ogsaa, at vi engang igjen kunne træffes og under andre Forhold fornøje et Bekjendtskab, der har været mig særdeles behageligt. Min Kone sender Dem sin venligste Hilsen, og jeg, min kjære Herr Baldwin, forbliver Deres

oprigtigt hengivne

F. Deland.

Da Baldwin havde læst dette Brev, blev han længe siddende ubevægelig og som forstenet. Klokkeren tolv traadte en Tjener ind til ham og sagde, at Frokosten var serveret, og at Herr Forbes ventede ham i Spisesalen. Baldwin svarede, at han skulde strax komme, men glemte det i samme Dieblid, og et Kvarterstid efter kom Forbes ind til ham for at faae at vide, hvad der holdt ham tilbage. Baldwin rakte ham uden at sige et Ord Brevet, som Forbes kun værdigede et flygtigt Blik.

„Det kan vi altid tale om efter Frokosten,“ sagde han; „kom blot, Klokkeren er halv et.“

Baldwin fulgte mekanisk sin Bært og sad i en halv Timestid stum og maalloos ved Bordet ligeoverfor ham. Forbes havde været paa en lang Ridetour og havde en udmærket Appetit. Da han havde stillet den, var han dog meget villig til igjen at bekvæme sig om sin Vens Hjerteanliggender.

„Giv mig endnu engang Brevet,“ sagde han, da han sad med Baldwin inde i sit Cabinet; „jeg vil nok gjennemstudere det ordentligt, inden jeg siger Dem min Mening derom.“ Derpaa tændte han en Cigar, kastede sig i en Vænestol, lagde sine Been op paa Stolen, der stod foran ham, og efterat han saaledes havde gjort sig det magerligt og et Dieblif med Behag havde betragtet sine smukke smaa Stovler, begyndte han at læse.

„Det Brev har Fru Leland dikteret,“ bemærkede han, da han kom til Underskriften, „det havde den gamle Herre aldrig kunnet skrive — dertil kjender jeg for godt hans Stil. Hun har forresten gjort sig Umage for at synes ligefrem og naturlig. Hendes egne Smaabilletter ere mere afrundede; men Brevet feiler forresten Tugenting. Fru Leland, „fodt de Montemar’s“, har forudsæet ethvert nyt Angreb og iforveien afpareret det.“

„Forbes, vil De gjøre mig en Tjeneste?“

„Med Fornoielse.“

„Saa gaa selv hen til Fru Leland og indlæg et godt Ord for mig.“

„Men, kjære Ven, hvad er der at sige dertil? Fader, Moder og Datter tilhægevisse enstemmigt Deres Frieri. Følg mit Raad; vær fornuftig og lad den Sag hvile.“

Baldwin saae forundret paa Forbes og svarede ikke. Denne følte uden Tvivl, at han, for at skaffe

en Sag ud af Verden, der kun interesserede ham lidt, havde baaret sig lidt plumpt ad, og han vedblev derfor med en vis Usikkerhed i Stemmen og i Talen som En, der søger Udflugter og haaber at finde paa dem, naar han blot taler videre: „Sæt Dem dog ind i Konens Situation . . . hun har maaskee ikke ganske Uret . . . hun vil ikke stilles fra sin Datter . . . hvis De havde en Datter, vilde De sagtens heller ikke gjerne see, at hun gik til Japan . . . kan De ikke formulere et nyt Frieri paa en anden Basis? Kan De ikke sige, at De vil blive i Europa? . . . Maaskee kan paa den Maade Alt arrangeres efter Onste . . . men De maa være Deres egen Advokat og ikke indblande nogen Trediemand i dette Anliggende, thi det kunde maaskee netop gjøre et uheldigt Indtryk. Qui veut va — qui ne veut pas envoie!*)“

„Nei, jeg maa tage tilbage til Japan,“ svarede Baldwin, „mine Interesser vilde lide altfor meget, hvis jeg blev her.“

„De maa bringe et Offer,“ indvendte Forbes.

„Maar det kun dreiede sig derom!“ svarede Baldwin. „Jeg vilde give min sidste Hvid, for at det kunde lykkes mig at omstemme Fru Seland. Men som fattig Mand overer jeg ikke at beile til Johanne.“

Han standsede pludselig og gik estertænkstomt nogle

*) Den, som vil udrette Noget, gaaer selv; den, som ikke vil det, sender en Anden.

Gange op og ned i Bærelset. Derpaa vedblev han, ligesom han talte med sig selv:

„Et Middel er der dog maaffee til at ordne denne Sag.“

„O det er?“

„Hvis Nogen vilde affjøre mig en Part i min Forretning, der virkelig er god og solid.“ Han fastede et frygtfomt Blik paa Forbes.

„Hvorledes lod det sig gjøre?“

„Der er mig endnu ikke ganske klart,“ svarede Baldwin. „Den Tanke er for første Gang paakommet mig i dette Øieblik. Jeg vil overtænke det lidt nærmere og tale med Dem om det i Aften.“

„Ja, gjør det,“ svarede Forbes i en ligegyldig Tone; derpaa saae han paa Uhret og tilsviiede: „Jeg har endnu nogle Bisitter at gjøre, men spiser Klokken syv i Café l'Anglais; der kan vi træffes, hvis De onsker det — i alt Fald vil jeg være hjemme Klokken ni.“ Han forlod Bærelset med et lille Nik og mumlede hen for sig: „Der har vi Master Baldwin; jeg har længe ventet paa ham! Han er ligesom alle de Andre — det er bestandig den gamle Historie.“

Baldwin havde ingen Anelse om, hvad det var for Tanker, Forbes gjorde sig. Han arbejdede hele Eftermiddagen paa at give en Oversigt over sin Formue, og han havde forstjellige Documenter hos sig, der gjorde ham det muligt at støtte sig til bestemte Tal. Han kunde saaledes føre Bevæjs for, at han

havde en Formue paa næsten 150,000 Dollars. Hvis Nogen altsaa vilde indsthyde 50,000 Dollars contant i hans Firma for at blive hans Associé, saa vilde han gjøre en god Forretning. Samtidig vilde han optage sin Ven Graham i Sakodate i sit Firma. Denne Sum af 50,000 Dollars skulde give hans Forretning en større Udvidelse og føre den over til Europa. Baldwin vilde selv overtage Ledelsen af den europæiske Filial.

Dermed sluttede dette Memorandum. I en Skrivelse, der ledsagede det, anmodede han sin Ven Forbes om at forstrække Graham med de 50,000 Dollars. Som Sikkerhed for denne Sum vilde han give en Forstribning paa sine og Grahams Grundeiendomme i Sakodate. Den Rifico, som Forbes kunde lobe ved at forstrække Firmaet med denne Sum, var derfor i Virkeligheden faare ringe.

Baldwin havde arbeidet flere Timer efter hinanden haardt og anstrengt for at faae det omtalte Memorandum og Brevet færdigt. Han var træt og læste sit Arbeide endnu engang igjennem. Det baade beroligede og tilfredsstillede ham. Han var gaaet tilværks med den største Ærlighed og havde ikke forsøgt at stille sine Forhold i et andet Lys end det rette. De meddelte Oplysninger vilde maaskee ikke have tilfredsstillet nogen Fremmed, men Forbes var ikke nogen Fremmed. Baldwin vidste, at han besad en stor Formue, og han gif ud fra, at han gjerne vilde vise

baade ham og hans Ungdomsven Graham en Tjeneste. Da han saae paa Uhret, bemærkede han, at det var forfildt at gaae til Café l'Anglais; han spiste derfor et flygtigt Maaltid i en Restauration i Champs Elysées og gif saa igjen tilbage til Hjemmet.

Forbes lod vente paa sig. Klokken var næsten ti, da han kom. Han gjorde en Undskyldning, som Baldwin ikke horte, og hutes i det Hele i daarligt Humeur.

„Her,“ sagde Baldwin, idet han overrakte ham det lange, tydeligt skrevne Memorandum, „læs dette Document opmærksomt igjennem.“

Forbes, der havde beholdt Hatten paa og saae ud som en Mand, der ikke har nogen Tid at spille, bladede de tætskrevne Sider hurtigt igjennem og var snart tilende med dette Arbeide, der havde kostet den ærlige Baldwin saa mange Timers Anstrengelse.

„Jeg veed endnu ikke, af hvad Art Deres Conclusioner ere,“ sagde han uden at løfte Øinene fra Documentet, som han igjen nerveust bladede igjennem; „men en stor Feil, hvorpaa det Hele let kan strande, kan jeg dog allerede gjøre Dem opmærksom paa. Jeg er ogsaa Forretningsmand.“ Disse sidste Ord bleve sagte i en gnaven Tone, som om de besvarede en Indvending, Baldwin var fremkommet med. Men denne havde ikke sagt et Ord og saae kun uroligt spørgende paa Forbes.

„De anslaaer Deres Formue til 150,000 Dollars,“

vedblev Forbes. „Det er nu ikke ganske rigtigt, naar De vil afhænde Halvdelen for 50,000 Dollars, altsaa med et Tab af 25,000 Dollars. Hvis Transactionen skulde komme istand, vilde De altsaa kun eie 125,000 Dollars; men selv da vilde Leland som en forsigtig Mand endnu stryge Halvdelen, da Deres Formue er anbragt i en Forretning, der i Dag gaaer godt, men i Morgen kan gaae slet. For de 50,000 Dollars, som De vil reise, forpligter De Dem solidarisk sammen med Graham. Skulde De altsaa gjøre daarligere Forretninger, og det maa man være forberedt paa, saalænge man overhovedet gjør Forretninger — saa vilde De muligen være ganske ruineret. Det alene vilde være nok til at bevæge den gamle Leland til ganske at forkaste Deres Status.“

Han saae paa Baldwin med en vis Overlegenhed, som om han havde gjort en meget glædelig Opdagelse, og gjentog langsomt de sidste Ord. Derpaa vedblev han efter en kort Pause:

„Men selv om vi antage, at Leland tager Alt, hvad De siger, for gode Varer — jeg kjender ham, det vil ham ikke, men lad os alligevel antage det — saa vilde Deres Exposé dog ingenlunde tilfredsstille ham. Jeg seer, at De regner paa en sikker Indtægt af 12,000 Dollars, og at De betragter denne Sum som Minimum. Leland vil ikke troe, at De anslaaer Dem selv lavere, end De behøver, og for ham vil disse 12,000 Dollars stille sig som Deres Maximum. Men,

kjære Ben, hvad er 12,000 Dollars aarligt for et saa forfjælet Bagebarn som Johanne? I hendes Forældres Hus depenserer det Dobbelte og Tredobbelte, og de Folk troe dog ikke, at de ere rige nok. Med en Indtægt af 12,000 Dollars eller 60,000 Francs kan man i Paris ikke gjøre store Spring, og der er slet ikke Tale om at holde Heste og Vogn. Men kan De tænke Dem Johanne Veland i en Hjevogn? Umuligt! Tro mig, kjære Baldwin, det gaaer ikke; opgiv det derfor hellere!"

"De vil altsaa ikke hjælpe mig?"

"Jeg vil meget gjerne hjælpe Dem, naar det er mig muligt . . . jeg vil see til, hvad jeg kan gjøre. Men jeg kan ikke love Dem noget Bestemt, og, som jeg allerede har sagt, jeg troer ikke, at min Hjælp kan nytte Dem noget."

"Hvad skal jeg da gjøre?"

"Ja, Hoiſtærende, hvorledes kan jeg vide det?"

"Kan jeg sige til Veland, at jeg vil bestræbe mig for at blive i Europa, naar han paa den Betingelse vil give mig sin Datters Haand?"

"Ja, siig De ham det, det kan jo aldrig skade; men . . . jeg veed som sagt ikke, om jeg kan skaffe Dem Pengene. Jeg maatte i al Fald laane dem selv først. 50,000 Dollars er en stor Sum . . . en Kvart-Million Francs . . . en meget stor Sum! Derksom De vidste, hvilke Fordringer der stilles til mig, og fra alle Sider . . ."

Baldwin saae paa Forbes med et saa eiendommeligt bittert og medlidende Blik, at Ordene bleve jidende i Halsen paa den stakkels Millionair.

„Saa tale vi ikke mere derom,“ sagde Baldwin i en blid Tone; „jeg har taget fejl.“

En Iolelse af Uudseelse og Forbittrelse havde bemægtiget sig Forbes. Han folte, at Baldwin i dette Dieblik saae ned paa ham. Men havde han da Ret dertil? Hvad gif det Hele da ud paa? Det var jo altid den gamle Vise! Han, Forbes, skulde give Pengene til. Var han da ikke god til Andet end at betale og til at hjælpe andre fremmede Mennesker ud af deres Forlegenheder? Hvem havde nogensinde hjulpet ham? Ingen. Han forlangte jo Intet af Baldwin. Hvad Ret havde da han til at fordre Noget af ham? Han havde faaet ham kjær, fordi han ansaae ham for uegennyttig. Men Baldwin var jo slet ikke anderledes end de Andre, han var kommen i Beroring med. Han vilde jo kun benytte ham, Forbes. „Men jeg vil ikke lade mig benytte og udpumpe af Alle og Enhver,“ sagde han ved sig selv. „Den Mands Venstab veier ikke op mod mine 50,000 Dollars. Ikke en Quid giver jeg for det, naar jeg skal kjobe det. Det havde kun Værd for mig, saalænge det ikke var tilfals.“

„De bedommer mig skjævt,“ sagde han hvit; men det vil ikke fore til Noget, om jeg ogsaa gjorde

et Forsøg paa at opklare Misforstaaelsen. Sov vel, Baldwin."

"Godnat!"

Et Par Minutter senere horte Baldwin Vognen rulle, der bragte hans Vært hen til Klubben. Forbes spillede der som sædvanligt, men om muligt med en endnu ringere Interesse, end han pleiede. Hans Forstand havde hundrede slaaende Beviser til Rede for at godtgjøre, at han lige over for Baldwin havde været i sin gode Ret; men hvor koldt hans Hjerte end var, saa sagde det ham dog, at han havde handlet smaaligt og uædelt. Nei, Baldwin var ikke nogen almindelig Eventyrer, som kun gif ud paa at trække ham op! Og ved Siden af ham stod en anden Mand, hvis Billed Forbes ikke kunde forjage, en Mand, der var bleven gammel for Tiden, en Mand med et sorgmodigt Blik og et smerteligt Smil om Munden: det var Thomas. Baldwin havde gjort denne Mand Godt uden at kjende ham. "At jeg ikke reent er gaaet tilgrunde, derfor takker jeg Baldwin," havde Thomas Graham skrevet til Forbes. Som et Samvittighedsbid guabede denne Tanke paa Millionairens Hjerte.

"Han skal faae Pengene," sagde han pludselig, og en velgjorende Varme, som han ikke i mange Aar havde følt Mage til, fyldte hans Bryst.

"Va banque!" raabte han og skjød en stor Bunke Guld og Bancoedler, der laa foran ham, hen paa Bordet. Han tabte. Man var længe om at tælle;

han ventede utaalmodigt og betalte en ikke ubetydelig Sum. Derpaa reiste han sig og fjorte hjem.

Der var ingen Lys i Baldwins Vindue. „Han sover allerede,“ sagde Forbes til sig selv. Han gik ind i sit eget Værelse, men han var i en ophidset Tilstand, og det varede længe, inden han faldt i Sovn. Da Tjeneren om Morgenens lidt senere end ellers kom ind i hans Sovestue, rakte han ham et Brev. Forbes saae paa Adressen, at det var Baldwins Haandskrift. Han rev hurtig Convoluten af, hvad der ellers ikke var hans Manceer, og læste følgende Linier:

Kjære Forbes!

Modtag min bedste Tak for Deres venlige Modtagelse. Jeg har besluttet at tage til London. Deres Tjener siger mig, at De sover endnu, og jeg vil ikke forstyrre Dem.

Deres hengivne

Gordon Baldwin.

4.

Fire lange Aar vare forløbne. Baldwin var nu to og tredive Aar, og Forbes nærmede sig til de fyrgetyve. Fru Beland var død uden at faae sit inderligste Onske opfyldt: at see Johanne gift med Herr Forbes.

Johanne var endnu ung og smuk, men hun var

bitter og utilfreds, og det forraadte hendes fast til-
 lukkede Mund med de smalle Læber, det skarpe Blik i
 de mørkebrune Øine og det strenge Udtryk i hendes
 Ansigt. Livet havde ikke holdt, hvad det havde lovet
 hende. De første friske Ungdomsaar vare svundne.
 Hendes Veninder og Jevnaldrende, hvoraf de Fleste
 hverken vare saa rige eller saa smukke som hun, vare
 blevne gifte og havde i det selskabelige Liv erobret
 sig en Stilling, hvorfra de nu saae ned paa Johanne,
 hvis Overlegenhed de som unge Piger villigt havde
 anerkjendt. Talrige Friere havde endnu for et Par
 Aar siden meldt sig, men hun havde viist dem alle
 tilbage. Grunden vidste kun hun. Den eneste Mand,
 der kunde faae hendes Hjerte til at banke, og hvis
 Hyldest vilde have smigret hendes Stolthed, Georg
 Forbes, bekymrede sig ikke om hende. Efterhaanden
 var Kredsen af hendes Tilbedere bleven tyndere, og
 siden hendes Moders Dod solte hun sig jevnlig alene.
 Vel viste hun sig endnu i den amerikanske Kolonies
 Selskaber, hvor hendes store Skjonhed og Herr Le-
 lands colossale Rigdom endnu sikrede hende en frem-
 ragende Plads; men hun stod dog alene. De ugifte
 unge Piger frygtede for hendes skarpe Tunge, og de
 unge Herrer bleve forlegne, naar hun saae paa dem.
 Mangen en Gang nærmede Georg Forbes sig til
 hende; da istraalede hendes Øine, og de havde da en
 om, bebreidende Bland, men som Millionairen ikke
 lagde Mærke til. Han sad ganske uberørt hos hende,

og medens hun betragtede ham og indprentede sig bestandig dybere de elskede Træk, kritiserede han med impertinent No Damerues Toiletter og gjorde fine spottende Bemærkninger over de unge Herrer. Han behandlede Johanne som en Sevnaaldrende, som en mangeaarig Bekjendt. Henimod Midnat, naar de unge Meenesker bleve muntre, reiste han sig med en undertrykt Gaben og tog hen i Klubben for at spille der endnu et Par Timers Tid. Han havde i de sidste fire Aar næsten slet ikke forandret sig. Han var endnu den samme magre elegante Cavalleer, hvis Ansigt var vel bekjendt for alle habitués paa Boulevarderne, i Boulogneskoven og ved „de første Forestillinger“.

Efter at Baldwin var taget bort, havde Forbes i nogen Tid savnet ham smerteligt, ja han var endogsaa reist til London for at træffe ham der, og han havde ligeledes skrevet ham til, men han havde ikke faaet noget Svar paa sit Brev. Derpaa havde han glemt sin Gæst — han havde jo saameget Andet at tænke paa og sig selv først og fremmest. Fra Tid til anden og med bestandig større Mellemrum dukkede Erindringer om ham op paany, og da folte han sig skamfuld og lille og lod ærgerlig Haanden glide hen over Banden, som om han vilde forjage det besværlige Billede. Vel sagde han til sig selv for at retfærdiggjøre sig og formindske sine Samvittighedsnag: „Seg sparede dog 50,000 Dollars,“ men det troede han ikke paa selv. Han vidste meget godt, at de Penge,

som Baldwin dengang forlangte af ham, ikke vilde have været tabte, og at han i sit ensformige og unyttige Liv havde ladet en sjelden Leilighed til at fængsle et godt Menneske til sig gaae unyttet forbi. Thomas Graham horte han ikke noget om. „Hvem veed, maaskee er han død," sagde han til sig selv, og der overfaldt ham da en uhyggelig Følelse ved Tanken om, at han ikke havde opfyldt det sidste Ønske, som Thomas havde udtalt, Ønsket om at han vilde gjengjælde Baldwin alt det Gode, som denne havde gjort imod Graham. Baldwin havde tilbragt de fire Aar i Japan. Lykken havde været ham gunstig, og han var bleven en rig Mand. Graham, hans trofaste og taknemmelige Ven, havde allerede i tre Aar været hans Associé. Baldwin havde bedet ham at tage i et Aarstid til Europa eller Amerika for at gjøre sig en lang Ferie, men den stille og sorgmodige Mand havde roligt, men bestemt afflaaet dette Tilbud. „Her i Hakodate har jeg endelig fundet Fred, og her vil jeg blive. Der fattes mig Intet, og jeg forlanger ikke at faae det bedre, end jeg har det. Gaa De til Europa, det uuder jeg Dem af Hjertet, og jeg haaber, at alle Deres Ønsker der maae gaae i Opfyldelse. Hvad mig angaaer, da har jeg intet Andet at søge i Verden, og jeg bliver her."

Baldwin havde fortalt sin Ven Graham om sit Eventyr i Paris. Han havde ogsaa, men uden Bitterhed, talt til ham om Forbes's kummerlige Opførsel.

Graham blev ganske bleg, da han horte det. „Georg er kold og mistroisk,“ sagde han, „men jeg anseer ham ikke for slet. Det gjør mig ondt, at hans Mistænksomhed har ført ham paa Wildspor. Jeg havde gjerne tilgivet ham Alt, hvad jeg fra tidligere Dage kunde have at bebreide ham, hvis han havde gjort Dem en stor Tjeneste.“

Baldwin havde bemærket, at det altid var hans Ven pinligt at tale med ham om Forbes. De Erindringer, der knyttede sig til Paris, vare ogsaa for ham selv sorgelige nok. Begge Vennerne berorte derfor aldrig mere den forseilede Reise til Europa.

Med Tiden traadte ogsaa Erindringen om Johanne i Baggrunden; Baldwins Kjærlighed til hende blev roligere, koldere og tabte sig lidt efter lidt. Og saa Ubillien mod Forbes tabte sig efterhaanden. Dette Menneske, som han en Tidlang havde foragtet, var ham nu ligegyldig. Han tænkte sjelden paa ham, og naar han igjen kom til at erindre ham, var det uden Bitterhed. Tiden udjevner Alt.

Baldwin sagde i de sidste Dage af Aaret 1864 Farvel til Graham og Sakodate for at foretage en ny Reise til Europa. Om hans Tilbagekomst til Japan var der ikke truffet nogen bestemt Aftale. „Bliv i Deres Hjemstavn, saalænge det behager Dem der,“ havde Graham sagt til ham. „Jeg glæder mig ved Tanken om, at De der vil finde en behagelig Udspredelse. De er endnu for ung til at begrave

Dem her, saaledes som jeg har gjort. Hvis De skulde synes om at blive i England eller Frankrig, saa lad ikke noget Hensyn til mig afholde Dem fra at udføre denne Plan. Jeg bliver gjerne endnu nogle Aar i Japan; skulde jeg senere længes efter at komme bort, hvad jeg for Diebliffet anseer for meget usandsynligt, saa mærker jeg det nok saa tidligt, at jeg enten kan bede Dem om at aflose mig i nogen Tid, eller at jeg kan ordne Forretningerne saaledes, at de hverken behove at ledes af Dem eller af mig. Bryd Dem altsaa ikke om mig — jeg skal nok komme ud af det her alene. Mor Dem godt, og paa et lykkeligt Gjenhyn!"

Og nu var Baldwin igjen i Europa; han var bleven en stille, alvorlig Mand, der saae ældre ud, end han virkelig var; men fuld af Tillid selv vakte han ligesom tidligere Tillid hos Andre. Han var for saa Dage siden kommen til Marseille med et Dampskib fra Messageries Impériales og havde allerede i nogle Timer været i Paris, hvor han var steget af i et Hotel i Rue de la Paix for at udhvile sig i en Ugestid, inden han gik videre til London. Det var i Marts Maaned.

Saa snart Baldwin i Marseille fatte Foden paa fransk Grund, vilde han gjensee Paris. Han gjorde ikke sig selv Regnskab for, hvad der egentlig drog ham dertil. Han haabede ikke at gjensee Johanne, han onsfede det ikke engang. Han havde aldrig senere for-

hørt sig om hende og troede, at hun var gift for længe siden. I sine Tanker ansaae han hende for tabt og død for sig; men han vilde besøge de Steder, hvor hans unge, varme Hjerte havde drømt en smuk Drøm; han længtes derefter, som man kan længes efter det Sted, hvor en elsket Hedengangen hviler. Han havde klædt sig om i Hotellet og begav sig nu hen til Caféen, hvori han første Gang havde spist til Middag, da han for flere Aar siden besøgte Paris. Boulevarderne forekom ham forunderlig bekjendte, og han hilste paa dem som paa gamle Venner. I Boutiksvinduerne saa han de samme Photographier, som for fire Aar siden havde tiltrukket sig hans Opmærksomhed. Det forekom ham, at han kun havde været borte i nogle Dage, thi Alt stod paa sin gamle Plads, og Intet syntes forandret. Kun han selv var bleven ældre, sorgmodigere og fattigere paa Haab.

Han satte sig hen ved det samme Bord, hvor han og Forbes pleiede at sidde sammen, og see! den samme Opvarter, tilsyneladende med det samme hvide Forklæde, det samme hvide Halsbind og de samme lakerede Dandseskoe traadte hen til ham og spurgte ham i den velbekjendte ligegyldige Tone: „Hvad ønsker Herren at spise?“

„En god Diner,“ svarede Baldwin. Opvarteren gjorde en lille Bevægelse og betragtede nøiere den solbrændte Gæst med den hvide Bænde. Han fjernede sig og bestilte Middagsmaden; derpaa vendte han til-

bage og blev staaende i Baldwins Nærhed; men pludselig traadte han hen til ham og spurgte, idet han med høflig Fortrolighed lænede sig til Bordet: „Venter Herren maaskee Herr Forbes?“

Baldwin saae smilende paa ham og sagde: „De har en god Gufommelse.“

„Jeg glemmer aldrig mine Kunder,“ svarede Opvarteren. Derpaa gik han igjen hen til Kjøkkenet, kom lidt efter tilbage og sagde til Baldwin: „Jeg har gjort en lille Forandring i Deres Menu; jeg husker, at De holdt meget af skarpe Spiser, og jeg har derfor bestilt Sops med Carri.“

Saa Minuter efter kom Forbes; Opvarteren gik ham imøde og sagde: „Man venter paa Dem.“ Forbes saae hen til Bordet, og en pludselig Rodme foer ham op i Kinderne. Han syntes at vakle et Secund; derpaa nærmede han sig Baldwin, som rejste sig, og i et Dieblik stode de Begge forlegne ligeoverfor hinanden. Baldwin var den Forste, der rakte Haanden frem, som Forbes hurtig greb og trykkede med Hjertelighed.

„Det glæder mig at see Dem igjen,“ sagde han; „jeg havde ingen Anelse om, at De var i Paris. Naar er De kommen?“

„For et Par Timer siden.“

„Og hvor er De taget ind?“

Baldwin nævnte Hotellet. Opvarteren havde imidlertid skiftet Forbes ved hans Hat og Dvertoi og

ventede paa nærmere Ordre. „Giv mig den samme Diner som Herr Baldwin,“ sagde Forbes for at blive Opbarteren kvit; derpaa satte han sig ned, lagde Couverten tilrette, tog Servietten for sig og udfyldte paa denne Maade en lille Pause; endelig boiede han sig frem og sagde med en langt større Varme, end der pleiede at være eiendommelig for ham:

„Der har hersket en Misforstaaelse imellem os, Baldwin, hvad der har været mig meget ubehageligt. Jeg søgte Dem, da De saa pludselig forlod mig; men jeg kunde ikke finde Dem. Jeg skrev Dem ogsaa til under Deres Bankiers Adresse, men mit Brev fik ikke noget Svar.“

„Lad os ikke tale om det Gamle,“ sagde Baldwin, „det er forbi.“

„Nei, jeg vilde netop bede Dem om Lov til at oplyse Dem om Et og Andet. Jeg forsiktrer Dem paa min Vre, at jeg samme Aften, som jeg sidste Gang saae Dem, havde fattet den Beslutning at stille den Sum, som De onskede, til Deres Raadighed.“

„Den Beslutning kom noget forsilde.“

„Ja, desværre, og det har jeg ofte angret. Jeg beklager det endnu den Dag i Dag og beder Dem troe, at jeg havde gjerne været Dem til Tjeneste.“

„Jeg troer det,“ svarede Baldwin med den samme rolige og dybe Stemme, som Forbes tidligere saa gjerne havde hørt, og som dengang havde indgydt ham baade Tillid og Venstabskab; men de ærlige Dine,

hvormed Baldwin betragtede ham, vare ikke længere saa livshjrtne og overmodige som dengang. De havde faaet et alvorligt, næsten sørgmodigt Blik. En Følelse af Undseelse og Anger vaagne hos Forbes; han havde gjerne bedt Baldwin om Forladelse og gjerne offret en langt større Sum, end der dengang var Tale om, for at gjøre sin Bilsfarelse ugjort.

„Jeg beklagede meget Deres pludselige Afreise,“ gjentog han.

„Jeg troer Dem, men lad nu den Sag hvile. Hvorledes gaaer det Dem selv?“

Forbes fortalte, at de fire sidste Aar vare gaaet ensformigt hen, uden at der var passeret noget som helst Mærkværdigt. Pludselig brød han af og spurgte, hvorledes Thomas Graham befandt sig.

„Han er bleven min Associé,“ svarede Baldwin, „og har det godt. Det er en brav og paalidelig Mand, som jeg holder meget af, men jeg beklager kun, at Sntet kan glæde ham. Han er altid den Samme: stille, venlig, velvillig og sørgmodig.“

„Naar De skriver ham til,“ sagde Forbes efter en Pause, „saa siig, at jeg har spurgt efter ham, og at det har glædet mig at høre, at det gaaer ham godt.“

„Hvorfor vil De ikke skrive selv? jeg er overbeviist om, at et Brev fra Dem vilde glæde ham meget.“

Det svarede Forbes ikke paa, men gav Samtalen en anden Bending, idet han pludselig spurgte: „De veed vel, at Fru Deland er død?“

„Nei, derom har jeg Intet hørt,“ svarede Baldwin overrasket; „men hvorledes gaaer det da Hr. Leland,“ tilspøiede han tovende, „og Fruen Johanne?“

Den gamle Smerte vaagnede ved Erindringen om den gamle Tid, men det var en Smerte uden Bitterhed. Johanne tilhørte ligesom en Fortid, der var uigjenkaldelig forsvunden med sine skjønne Forhaabninger.

„Hr. Leland er ganske den Samme,“ svarede Forbes, „jeg kan næsten sige, at han er bleven yngre siden sin Frues Død. Han er nu igjen sin egen Herre, og det har han ikke været i tredive Aar. Fruen Leland har saa godt som ikke forandret sig. Hun er rigtignok ikke noget Barn mere, thi hun maa nu være syvogthve Aar, og den første Ungdomsfriskhed er borte; men hun er endnu en paafaldende suuk Fremtoning og den smukkeste ugifte Pige i hele den amerikanske Coloni, der dog virkelig kan opvise adskillige Skjønheder. Det er mærkværdigt nok, at hun ikke er bleven gift. Der har ikke været Mangel paa Friere, men hun har afflaaet ethvert Parti.“

Baldwin taug, og der krydsede sig tusinde Tanker i hans Hjerne. Altsaa var Johanne endnu fri! Hun selv havde aldrig givet ham noget Afslag, — det var kun hendes Forældre, der havde talt. Var det ikke muligt, at hun elskede ham? kunde han maaskee dog finde Sykken der, hvor han dengang havde haabet at finde den? og hvis hun elskede ham? hans Hjerte slog

hurtigere ved denne Tanke . . . , men hvis hun ikke elskede ham? i det Tilfælde var jo Intet tabt, thi Smerten over hendes Tab var jo overstaaet. Han kunde med stor No tænke paa at træffe sammen med Johanne. Han haabede kun lidt deraf, men han frygtede Intet; de Folelser, han nu havde for hende, kunde ikke kaldes for Kjærlighed, — det var snarere en eienommelig Nysgjerrighed. Vilde hun, naar hun gjenfaae ham, blive forstrækket, glad eller ligegyldig? derom vilde han skaffe sig Biskhed.

Forbes anede identvivl, hvad der foregik hos Baldwin, thi han spurgte: „Vil De besøge Familien Veland?“

„Det veed jeg ikke endnu,“ svarede Baldwin, „men det vilde dog interessere mig at see dem igjen.“

„Den Fornoielse kan De have endnu i Aften, hvis De vil følge mig i Operaen. De vil finde Hr. og Froken Veland i minloge.“ Baldwin tovede. „Maa jeg saa hente Dem?“ spurgte Forbes, der gjerne vilde gribe den første Leilighed, der tilbød sig, til at være sin gamle Gæst behagelig. „Om en halv Time kan jeg være i Deres Hotel, og det er akkurat tidsnok.“

Baldwin samtykkede, og strax efter gik de Begge bort fra Caféen. Da de en Timestid senere traadte ind i Forbes'sloge, var den endnu tom, men saa Minutter efter ankom Hr. Veland og Johanne. Hun gjenkjendte paa Diebliffet Baldwin og traadte med et lille Udbrud af Overraskelse et Skridt tilbage; det

varede imidlertid kun kort, inden hun var fuldstændig Herre over sig selv. Baldwin havde altid været hende ligegyldig, og hun havde i mange Tider ikke stjænkent ham en Tanke. Han var for hende en tidligere Bekjendt, en Frier, der havde faaet Kurven, og ilet ikke Andet. Han var gaaet under i Tidens Strom, uden engang at blive beklaget. Hvad vedtom det hende, at han nu igjen dukkede frem paa Overfladen? Hun rakte ham ugenært den smalle, handskebeklædte Haand, nikkede venligt til ham og gik forbi ham for at sætte sig paa en af de forreste Stole.

For den gamle Hr. Veland maatte Baldwin præsenteres paany; men saasnart han havde mindet sig „den unge Mand fra Japan,“ hvad der varede et lille Minut, forraadte han en oprigtig Glæde ved at gjensee ham, spurgte hvissende til hans Befindende og Forhold, og udtrykte sin Glæde over at gjensee en gammel Ven ved det ene „delighted“ efter det Andet. Han paastod, at Baldwin skulde sætte sig ned til hans Datter, og blev tilbage i Vogen med Forbes for af denne at høre, hvad han vidste om sin Ven.

Og Baldwin? hans Bryst var som tilsvoret. Han havde glemt Johanne i de senere Aar, men nu vaagnede igjen i hans Hjerte denne salige Uro, som han altid havde følt i hendes Nærhed. Johanne forekom ham skjønnere end nogenjinde. Hun saae sig skjodesløst om i Huset, som om hun søgte bekjendte Ansigter, og Baldwin havde derfor god Velilighed til at iagttage

hende uden at møde hendes Blik, der vilde have gjort ham forlegen. Hendes Træk vare blevne skarpere og finere, hun var blegere end tidligere, og et Udtryk af Blidhed og Sorgmodighed havde — saaledes forekom det i det mindste Baldwin — leiret sig paa hendes Ansigt og forjaget den tidligere stolte Seiersbevidsthed. Et eneste Moment hvilede hendes Blik paa ham, og det bragte ham til at blegne; det triumferende Overmod, der tidligere havde straalet ud af hendes Dine, var forsvundet, og hun saae nu træt, klagende og ligesom søgende efter Hjælp frem for sig. Ja, Johanne var endnu smukkere end nogensinde.

Tæppet faldt og gjorde Ende paa Baldwins stumme Beundring. Hun vendte sig om til ham og spurgte ham deeltagende, hvorledes det var gaaet ham, naar han havde forladt Japan, og om han nu tænkte paa at blive i Europa?

Baldwin havde fuldstændig glemt, at han for en Time siden kun havde været nysgjerrig efter at vide, hvad for et Indtryk deres Sammentræf vilde gjøre paa Johanne. Hun var rolig, venlig, velvillig og uimodstaaelig elskværdig. Hans uerfarne Hjerte slog hende heftig imøde, og han havde ondt ved at bevare sin Fatning. Og alt det saae Johanne, og hun smilte fortryllende, og saae smilende og fortrolig op til ham.

Da Baldwin efter Theatret, gik tilbage til sit Hotel, tilligemed Forbes, var han ordknapp og adspredt. „De hører ikke, hvad jeg siger,“ sagde Forbes smilende.

„Jeg beder om Forladelse,“ svarede Baldwin, „jeg er noget træt efter Reisen. De spurgte mig, hvor jeg i Morgen vilde spise til Middag — det er mig ligegyldigt! hvor De selv vil.“

„Saa Klokken syv, henne i vor Café. Jeg gaaer om Aftenen en Time tid hen til Sands; maa jeg præsentere Dem der? muligt finder De der nogle Bekjendte, i al Fald træffer De Lelands. Fru Sands er min mangeaarige Veninde, og jeg kan uden videre indføre Dem hos hende.“

Baldwin modtog Tilbudet, og dermed skiltes de ad. Da Forbes gik hjem, spurgte han sig selv, om han skulde invitere Baldwin igjen til at være sin Gæst. Han frygtede imidlertid for at faae et Ufflag, gik tilfængs uden at have fattet nogen Beslutning og faldt snart i Sovn. Johanne drømte samme Nat, at Forbes endelig erklærede sin Kjærlighed. Baldwins Træthed efter Reisen var forsvunden: han gik endnu længe uroligt frem og tilbage i sit Værelse, og alle hans Tanker vare, ligesom for fire Aar siden, hos Johanne.

5.

Baldwin traf, som Forbes havde forudseet, adskillige gamle Bekjendte hos Sands, han blev af disse anmodet om at besøge dem, og modtog forskjellige Indbydelser; saaledes skete det, at han saa Dage efter sin Ankomst til Paris hver Dag var i Selskab og næsten

altid sammen med Johanne. Han havde nu allerede været fire Uger i Paris og fandt bestandig paa nye Paaskud til at opsætte sin Afreise, for ikke at forlade den By, hvor han havde Velighed til at see Johanne.

Baldwin var en rolig og forstandig Mand, og Livet i Udlandet havde udviklet hans Selvstændighed og Fasthed, men hans Hjerte var saa ungt og uerfarent som et Barns. Johanne var heller ikke længer aldeles ligegyldig for den Videnskab, hun havde vaakt hos ham. Hun følte smerteligt, at der var blevet ensomt omkring hende, og hun savnede det Hof af Tilbedere, der tidligere havde flokket sig om hende. Hun havde hensynslost benyttet sig af sin Ret til at afvise sine Friere, og hun angrede ikke, hvad hun havde gjort, men hun bemærkede dog med en vis pinlig Bitterhed, at der Ingen længer beilede til hendes Gunst, og at hun syntes at have tabt den Magt over Hjertene, som hun saa staaanselslost havde brugt, og mange Gange var hun oprigtigt bedrovet derover. Skulde hun aldrig komme til det Maal, som alle hendes Ungdomsveninder havde naaet? var hun ikke smukkere, rigere og klogere end de fleste af dem? hvis hun havde villet anvende Midler og Kunstter ligesom disse, saa havde hun vel kunnet triumfere; men det vilde hun ikke. Hendes Stolthed oprørtes ved den Tanke, at hun, den smukke Johanne Beland, skulde opmuntre Noget; havde hun villet det, saa havde hun for Nar og Dag

siden kunnet fordreie Hovedet paa Georg Forbes; men ogsaa lige over for ham havde hun altid været kold og tilbageholden. Ingen, og allermindst Forbes selv, kunde eller skulde vide hvad der foregik i hendes Sjæl; hun vilde elstes for sin egen Skyld og stjænte sit jomfruelige Hjerte til den, som hun igjen kunde elske, og nu var der Ingen, der syntes at ændse dette Hjerte. Da kom Baldwin. Hun indsaae godt, hvor høit han stod over disse Pyntedukker, iblandt hvilke hun sædvanligt bevægede sig. Hans Blik var stolt, hans Ord alvorligt og mægtigt; men dette stolte Blik blev mildt, saasnart det modte hendes, og hans Ord blev til en Svigten, der neppe vovede at antyde, hvad der rørte sig i hans Hjerte. Ja, han var en Mand, paa hvem hun kunde forlade sig, og enhver Blodsdråbe i ham tilhørte hende, saasnart hun blot vilde.

En Aften, da Baldwin igjen var sammen med Johanne hos nogle fælles Bekjendte, sagde han til hende, at han var nodt til at forlade Paris og om nogle Dage tage til London.

„De kommer vel snart tilbage igjen?“ spurgte hun. Han svarede: „Maaskee“ og tilfoiede efter en Pause: „Tillader De, at jeg i Morgen kommer til Dem og tager Afsked.“

„Ja gjerne,“ svarede hun smilende.

„Froken Beland . . .“ beghyde Baldwin atter, derpaa standsede han, og hun saa noget forundret, men venligt og opmuntrende paa ham. „Altsaa i

Morgen," foiede han til; „jeg skal tillade mig at være hos Dem Altsammen fem.“

Saa Minutter for Tiden stod Baldwin den næste Dag i den samme Salon, hvor han for fire Aar siden havde anholdt om Johannes Haand. Hr. Veland var gaaet ud, og Johanne var alene hjemme. Froken Veland var en selvstændig ung Dame, der, allerede medens Moderen levede, havde nydt den fuldstændigste Frihed til at modtage de Personer, der kom til hende, og som hun onskede at see.

Underveis havde Baldwin tænkt over, hvad han vilde sige til Johanne, men han var ikke kommen til nogen Beslutning; det var hans Forsæt at erklære hende sin Kjærlighed; men hvorledes han skulde gjøre det stod ham slet ikke klart. Hvad skulde han gjøre, hvis Johanne afviste ham, ligesom tidligere hendes Moder? hvorledes skulde han takke hende, hvis hun vilde stjænte ham sin Haand? paa disse Spørgsmaal vidste han ikke, hvad han skulde svare.

Johanne, der sad og læste ved Vinduet i Dagligstuen, gik Baldwin nogle Skridt imode og rakte ham sin lille Haand. Han beholdt den i sin og saae sig frygtsomt om i det store Værelse som En, der søger om Hjælp eller frygter for en Fare. Hun vilde trække sin Haand til sig, men han holdt den fast og sagde:

„Froken Veland, det er nu fire Aar siden, at jeg stod for Dem ligesom i Dag, og henvendte et Spørgsmaal til Dem, som jeg ikke fik noget Svar paa . . .

Johanne, hav Tillid til mig . . . Johanne . . ." Han saae bønligt paa hende, og der laa en uendelig Sorgmodighed, Kjærlighed og Hengivenhed i hans Dine. Hendes Hjerte bankede heftigere. Hvorfor skulde hun forsmaae denne Kjærlighed, der her strømmede hende imode? for Forbes's Skyld? Billedet af ham, hans spottende Mund, hans forskende, ligegyldige Blik og hans trætte, fornemme Ansigt stod et Dieblik for hende og forsvandt med det Samme, og hun saae kun Baldwin staae foran sig med det alvorlige Blik og det trohjertige Ansigt, og hun trak ikke Haanden til sig. Hun saae ned for sig; hun boiede sig ikke hen til ham, men han drog hende blidt til sit Bryst, hun gjorde ingen Modstand, og inden hun vidste af det, hvilede hendes Hoved paa hans Skulder. Hun græd sagte: hun græd over den store Kjærlighed, som hun havde indgydt, og over den Lykke, der stod utydeligt for hende, men som hun oprigtigt haabede paa, og over, at alle hendes tidligere Forhaabninger nu gik tilgrunde. Han kyssede hende paa Panden og sagde rort: „Hele mit Liv skal takke Dem for den Lykke, De skjænker mig i dette Dieblik.“ Derpaa førte han hende hen til Vinduet, hvor hun halv bevidstløs sank ned paa en Stol. Han var nu igjen Herre over sig selv, og skjøndt dybt bevæget kunde han roligt tale med hende. Vilde hun meddele sin Fader, hvad der var skeet, eller skulde han gjøre det? Hun svarede ikke. Antog hun, at hendes Fader vilde modsætte sig deres

Forbindelse? „D nei,“ — disse Ord kom neppe horligt fra hendes Læber.

„Saa har vi jo Tuset mere at frygte, og Alt vil blive godt,“ sagde han.

„Ja, Alt vil blive godt,“ svarede hun, men hun kunde ikke see ham ind i Øinene. Endnu igaar havde hun været Herskerinden, der med et Smil eller en rynket Pande kunde gjøre Baldwin lykkelig eller ul lykkelig. Nu folte hun sig svagere og afvæbnet; hun havde bortskudt sine Pile, hun havde truffet sit Valg, og hendes Skjæbne var afgjort. Det var en ganske anden, end hun tidligere havde haabet. Hun monstrede Baldwin hemmeligt, som om hun saae ham for første Gang. Kunde hun være stolt af ham? Han havde Tuset af dette eiendommelige fornemme Væsen, der havde be- daaret hende hos Forbes, men han var en statelig Mand. Hun behøvede ikke at frygte for, at man skulde spotte over ham eller hende. Hendes Veninder vilde maaskee undre sig over hendes Valg, thi naar Alt kom til Alt, havde hun ikke gjort nogen glimrende Erobring. Havde hun været saa knibst og fordringsfuld for tilsidst at give en Mand Haanden, der hverken havde et beromt Navn eller en betydelig Formue? Hvis hun havde ægtet Forbes, vilde man have fundet det ganske naturligt; men hvem var Gordon Baldwin? En Mand, som Ingen kjendte, og som Ingen brod sig om. Uvilkaarligt trængte der sig et dybt Suf frem fra hendes Bryst, og hun horte neppe paa hvad

Baldwin fortalte hende. Han talte om sit Liv i Japan, efter at han havde forladt Johanne; han fortalte, hvor ulykkelig han havde været, og hvorledes han tilsidst havde tilkæmpet sig No, men ikke Tilfredshed. Han fortalte om den Længsel, der havde draget ham til Paris, skjøndt han var ankommen dertil uden Haab; han fortalte om sin Skræk, da han af Forbes havde erfaret, at Alt endnu ikke var tabt, om deres Gjensyn i Operaen, hvor hun var forekommet ham saa sorgmodig og saa smuk, om hvorledes den gamle Kjærlighed, der aldrig var uddød, var vaagnet hos ham igjen, og om sin ubestrikelige Lykke over endelig at vide sig elsket af hende.

Hun smilte vemodig, og hendes Hjerte var nærved at brikte. Han kunde jo ikke vide, at det i dette Dieblik kun var fyldt af Smerte over hendes tabte Lykke. Den Taare der perlede paa den marmorhvide Kind, det Suk der steg op fra det jomfruelige Bryst, det Smil, der forklarede de tilbedte Træk, Alt sagde ham kun dette Gue: „Hun elsker mig.“

Taffeluhret slog syv, og Baldwin saae forbauset i Veiret. De to Timer vare forløbne som korte Minutter. Hun folte sig træt, elendig, som en slagen Soldat, der paa Flugten kun søger efter Nat og Ensomhed. Han reiste sig op; hun rakte ham Haanden, men hun blev siddende; han boiede sig ned til hende og kyssede hende endnu engang paa Panden. „Vi sees i Aften, min eneste Elskede,“ sagde han.

„Vi sees i Aften,“ gjentog hun mekanisk. Nu var hun alene. - Hun blev siddende ubevægelig i nogle Minutter og stirrede hen for sig; derpaa reiste hun sig og sneg sig stille som en Sovngængeriske op paa sit Bærelse.

Det var altsaa Enden paa hendes stolte Drømme! Hun skulde leve og døe som Fru Baldwin! Hun angrede ikke, hvad hun havde gjort; nei, hun folte endogfaa en bitter og haanlig Glæde derover. „Nu vil da Fr. Forbes endelig kunne indsee, at jeg ikke har higit efter hans forhadte Penge!“ Hendes største Ønske i dette Dieblit var, at han maatte føle dette, og at det ret maatte smerte ham. „Vil han nu, da jeg er tabt for ham, beklage, at han ikke har friet til mig?“ spurgte hun sig selv. Hun rystede paa Hovedet. „Nei, jeg har aldrig været Noget for ham.“ Det var et bittert Ord! — Skulde hun endnu engang frasige sin Lykke! Hendes Kinder blusfede, og hendes Dine straalende. — Skulde hun skrive til Baldwin, at hun havde skuffet sig selv, at hun havde bedraget ham, at hun bad ham om Tilgivelse, og at hun vilde have sit Ord tilbage? Baldwin vilde gjøre Alt, hvad hun forlangte af ham, det var hun vis paa. — Hun stod op og gik langsomt hen til Skrivebordet; men saa sank hun igjen om paa en Stol, skjulte sit Ansigt i sine Hænder og græd. Hvad kunde det nytte hende at gjenvinde sin Frihed? Hun havde jo været fri i mange Aar, og Forbes havde aldrig værdiset hende et kjærligt Blik.

Nei, Gud stee Lov, saa dybt var hun ikke sunket, at hun skulde tigge om hans Kjærlighed. Hun hadede ham. Hun vilde ikke for hans Skyld bortfjerne hele sit Liv. Hun vilde ikke unde ham den Glæde at see hende ældes i Ensomhed. Han havde engang sagt til hende: „Baldwin er det bedste Menneske, jeg kjender.“ Han skulde see, at det bedste Menneske var lykkelig ved ganske at hengive sig til hende. Hun badede sit Ansigt med koldt Vand for at udslutte Sporene af sine Taarer. Den Iskulde, som den føler, der har mistet sit Kjæreste i Verden og bekæmper sin Fortvivlelse derover, bemægtigede sig ogsaa hende. I faa Minutter var hun bleven meget ældre, thi det var forbi med hendes Forhaabninger og Ungdomsdrømme. Hun traadte hen til Speilet for at ordne sit Haar, og et blegt Ansigt med røde Vine stirrede hende imode. Hun nikkede til sit Speilbillede med et uhyggeligt Smil og sagde: „Farvel, Johanne Veland.“ Derpaa gik hun ind i Salen, hvor hendes Fader allerede i nogle Minutter ventede paa hende for at fore hende tilbords.

Forholdet mellem Hr. Veland og hans Datter var ikke af den Besskaffenhed, at det kunde sætte Johanne i stor Forlegenhed at fortælle ham, hvad der var forefaldet om Eftermiddagen. Hun gjorde det efter Bordet paa en rolig og ligegyldig Maade.

„Hvad synes Du om Hr. Gordon Baldwin?“ spurgte hun, da hun rakte Faderen Kaffen, og denne

med stort Velbehag tændte sig en Cigar, en Frihed, som han aldrig vilde have tilladt sig i Dagligstuen, saalænge Fru Leland, „født de Montemars“, levede.

„Det er en charmant Mand, en ganske charmant ung Mand.“

„Vilde han være Dig velkommen som Svigersøn?“

„Barn, hvad siger Du?“

Johanne gjentog sit Spørgsmaal. Den gamle Leland havde nær tabt Kaffeoppen; han satte den hurtigt fra sig paa Bordet, lagde med skjælvende Haand Cigaren ved Siden af, gik hen til sin Datter og saae stum og spørgende paa hende.

„Fr. Baldwin har i denne Eftermiddag anholdt om min Haand.“

„Birkelig?“

„Han vil endnu i Aften bede Dig om dit Samtykke.“

„Det giver jeg ham af mit ganske Hjerte; det havde jeg aldrig villet negte ham . . . min kjære Datter; jeg kan ikke sige Dig, hvor jeg er lykkelig . . . jeg er en gammel Mand og kan falde bort, hvad Dag det skal være. Det har i de sidste Aar forbitret mig at tænke paa, at jeg skulde lade Dig alene tilbage. Nu kan jeg leve roligt og døe roligt. Baldwin er en brav og flink ung Mand, som altid har behaget mig. Jeg har ofte beklaget, at din salig Moder afviste hans Frieri. Min kjære Johanne, mit eneste Barn, min gode Datter . . .“ Han omfavnede

hende omt og var langt mere betagen end hun. Hun skulde fortælle ham, hvorledes Alt var gaaet til, og hun havde ogsaa allerede begyndt at fortælle med saa Ord, hvad der var forefaldet om Eftermiddagen, da en Tjener aabnede Døren og meldte Hr. Baldwin.

Beland gik ham med ungdommelige Skridt imøde, trykkede hans Haand med et glædestraalende Ansigt og sagde blot: „Velkommen, min kjære Son;“ derpaa satte han sig skjælvende ned og var ikke istand til i de første Dieblkke derefter at sige et eneste Ord.

Baldwin var omtrent lige saa exalteret som den gamle Herre. Johanne saae paa dem Begge med et næsten foragteligt Blik. Hun havde udkæmpet sin Kamp, var mat og længtes efter No. Denne Ophidselse i Gemhytterne var hende ubehagelig. Var det Noget at gjøre saa meget Væsen af? Hun horte ligegyldig paa de Fremtidsplaner, som hendes Fader og Brudgom kappedes om at lægge. Hun nikkede blot eller sagde Ja, naar man forlangte at høre hendes Mening. Hende kunde det jo være det Samme, og det syntes hende næsten, som man afhandlede Noget, hvori hun slet ikke var interesseret. Hun levede som i en Drøm, og Alt var utydeligt og forvirret. Var det virkelig hendes Skjæbne, der afgjordes? disponerede man over hende? var hun ikke mere fri? var Forbes tabt for hende for bestandig? Endnu engang fik hun den samme vilde Tanke, der var vaagnet hos hende inde i hendes Værelse. Hun vilde reise sig og

raabe: „Hold inde! J tager fejl! Jeg har bedraget Eder, jeg elsker en Anden!“ Men det syntes hende, at hun saae Forbes smile spottende. Nei, Alt var at foretrække for at see sig spottet af dette Menneske, eller maaskee som Gjenstand for hans Medlidenhed. Baldwin var jo en brav og slink ung Mand — hun vilde gjøre sig Umage for at elske ham — Alt kunde endnu blive godt.

Det blev altsaa besluttet, at Forlovelsen næste Dag skulde meddeles Husets Venner, og at Bryllupet skulde holdes i Juli, to Maaneder efter.

„Hvor skal vi boe? i Paris eller London?“ spurgte Baldwin.

„Hvor De vil,“ svarede Johanne.

„I Paris,“ sagde den gamle Hr. Veland; „der er intet Sted i Europa, hvor et ungt Egtepar kan føre et saa behageligt Liv som i Paris. Jeg er nu vant til Livet her, og det vilde falde mig haardt i min Alder at vænne mig til noget Nyt. Her har vi jo ogsaa alle vore gamle og gode Venner, Sands, Kellog, Forbes og mange Andre.“

„Altsaa i Paris,“ sagde Johanne, og dermed endte denne Samtale. (Sluttes i næste Hefte.)

Et ntrykt Bred fra J. L. Heiberg
til Skuespiller N. P. Nielsen.

(S Unledning af „Prindsesse Isabella“.)

Kjøbenhavn, den 30te Octbr. 1829.

Høifstærede!

Idet jeg herved bringer Dem min forbindtligste Tak for Deres Fremstilling igaar, vil De maaskee tillade mig som Forfatter at forelægge Dem nogle Bemærkninger angaaende Rollen; jeg beder Dem blot at overveie og prøve dem; forresten bliver det naturligtviis Dem selv overladt, om og hvorvidt De finder det rigtigt at følge dem.

Fernando er, saa at sige, den bevægende Puls i hele mit Stykke. Det er ham, som sætter Maskinen i Gang; og det er især Udbillingen af hans forunderlige Charakter, som skal overraske og interessere Tilskuerne. Jeg tænker mig ham ingenlunde som en sædvanlig Gyfker, heller ikke som et overordentlig stet

Menneske, hvorfor jeg ogsaa mod Slutningen snarere har ladet ham belønnes end straffes. Jeg troer tværtimod, at den Usandhed og Juconsekvens, som han lægger for Dagen, findes i de fleste Menneskers Charakter, og at næsten Enhver, som vil randsage sit Hjerte, vil finde Spor dertil. Det er ikke usædvanligt, selv hos agtbærdige Mennesker, at de opoffre en Mængde Hensyn, som ikke burde opoffres, men som en eller anden heftig Lidenskab, især Ergjerrigheden, bringer dem til at overse. Det er heller ikke ualmindeligt, at man balancerer mellem to Kjærligheder, saaledes at man snart føler sig tiltrukken af den ene, snart af den anden Gjenstand, alt efter som Omstændighederne føre det med sig; og er man tillige et lidenskabeligt Gemyt, saa indbilder man sig selv og den, man for Diebliffet elsker, at denne Kjærlighed er den sande, den anden kun en Overgang. Dette Forhold, uagtet det sjældent fremstilles paa Scenen, er i Virkeligheden langt almindeligere, end det modsatte, som idelig fremstilles i vore Skuespil: nemlig at man har en bestemt og uforanderlig Tilbøielighed, som ingen Omstændighed kan bringe til at vikle, ligesaa lidt som Magnetnaalen kan afvige fra Tiltrækningen af Polen. De Mennesker, som saaledes finde deres Ideal realiseret, ere uendelig Faa, i Sammenligning med den modsatte Klasse. Smidlertid er det dog Tilfældet, at Enhver, som har en Kjærlighed, gjerne vil overtale sig selv og sin Gjenstand til at troe, at han er i dette sjældne Tilfælde, som neppe

indtræffer een Gang mellem Millioner. Heraf følge da en Mængde Usandsfærdigheder og Inconsetvenser, som med alt det ikke kunne gjøre Charakteren foragtelig, da man ellers vilde komme til at foragte det hele menneskelige Njon. Hvad nu Fernando angaaer (hos hvem disse Modsigelser ere skarpere tegnede, end de vise sig i Virkeligheden, fordi den dramatiske Kunst maa concentrere, hvad der i Virkeligheden findes adspredt), da antager jeg, at han virkelig elsker Laura, endskjøndt han, fordi hans Ergjerrighed er den stærkere Lidenstkaab, dog misbruger sit Forhold til hende ved at benytte det til et politisk Diemed, og paa denne Maade bliver Forræder mod den, han elsker, hvilket ogsaa Carlos giver tilkjende Pag. 70. Men da han nu begynder at nære Haab om, at Prindsessen har Godhed for ham, saa forelsker han sig i hende, og har, saalænge dette Haab varer, ikke længer Kjærlighed til Laura, men kun Medlidenshet med hende, hvorimod han, hver Gang Haabet betager ham, vender tilbage til sin forrige Kjærlighed, ikke forstilt, men oprigtigt. Seg troer, at dette Forhold er saare almindeligt. Man elsker ofte en Person, fordi man aldeles intet Haab kan gjøre sig om en Andens Gjenkjærlighed, ja fordi denne Tanke aldrig er faldet En ind. Men vaagner dette Haab, saa er det forbi med den første Kjærlighed; og seer man siden, at Haabet bedrog, saa vender man lettelig tilbage til den første Følelse. Hvor almindeligt er det ikke, at en forlovet Mand lærer at kjende et

andet Fruentimmer, for hvem han faaer større Godhed end for sin Forlovede, saa at han tidt i sine stille Tanker onsker: Gid jeg ikke var forlovet. Men mærker han siden, at denne nye Gjenstand ikke elsker ham, saa finder han med Tiden en Trost i at kunne vende tilbage til sin første Følelse. Dette er saare almindeligt, men hos Fernando bliver det paafaldende, fordi han endog saa bryder med sin Elskede, og vender tilbage igjen, og fordi disse Modsigelser finde Sted i saa kort et Tidsrum; men man maa betænke, at det juft derved bliver anskueligere og mere dramatisk. Hvad som imidlertid gjør Charakteren overordentlig vanskelig at fremstille, er, at selv disse modsigende Følelser hos Fernando ei ere ublandede, thi Ærgjerrigheden ligger bestandig i Baggrunden; hans Lidenstabs er bestandig sammensat af Ærgjerrighed og Kjærlighed; hvert af disse Elementer veksler igjen selv: Kjærligheden alternerer mellem Laura og Isabella; Ærgjerrigheden har først til Maal at gjøre ham gjældende hos Hertugen, derpaa at fortrænge denne, og endelig vender den igjen tilbage til det første Maal.

Jeg tænker mig derfor Fernando som et Menneske, der i høieste Grad er lidensabelig; men da hans Lidenstabs sjelden kan komme til Udbrud, og selv hvor dette skeer, dog ikke ganske kan give sig Toilen, fordi han vel tør vise sin Kjærlighed, men ikke sin Ærgjerrighed, saa maa han stedsse freintræde saa alvorlig

og faa imponant, som den der indeslutter en heftig Følelse i sin Barm, uden at kunne give den Luft. Derfor siger han selv til Laura (S. 15): „Men lig den brusende Champagnesaft,“ etc. Selv hvor han er spøgende i sine Udtryk, maa det være med en vis Høitidelighed, som lader os frygte for det Alvor, som ligger skjult bag hans Spøg. Han maa aldrig være smilende og boielig, som en sædvanlig Hofmand, men altid imponant og lidenskabelig tilbageholden. Sine Intriger maa han behandle med den største Vigtighed og med en grublende Alvor, aldrig glide spøgende hen over dem. Han maa ikke et eneste Dieblif være til Latter for Tilskuerne; tvertimod maa han stedse opvække deres Frygt, ja endog — trods alle hans slette Handlinger — deres Agtelse. — Dog — hvor vil jeg hen? De svarer maaskee: „Mein Herr Maler, will er wohl“ etc. Maaskee fordrer jeg meer, end nogen Kunstner kan præstere; men selv om jeg skulde tiltroe Dem det Umulige, saa vil det ikke kunne fornærme Dem.

For at gjøre min Mening tydeligere ved at gaae i Detail, vil jeg da bemærke, at De i den 1ste Act forekom mig at svare til det udfastede Billede af Fernandos Charakter, i det mindste paa saa Afvigelses nær, men at jeg i de to følgende Acter fandt mig mindre tilfredsstillet. Hvor Fernando i 2den Act første Gang taler med Prindsessen (S. 86), maa han vise en lidenskabelig Uengstelse over den mulige Mis-

lykken af hans Plan; han maa for Alting ikke synes at behandle Sagen en bagatelle. Hans afbrudte Replikker: „Jeg kommer“ etc., „jeg haaber“ etc. „det er . . . I veed . . . O Himmel! jeg forstummer!“ maa bære Udtrykket af hans indre Dyrer; og hvor han siger affides: „Jeg tænkte det jo nok; et Fruentimmer kan ikke tie med en saadan Sag,“ maa man vel see ham noget beroliget, men Replikken maa ikke fremsiges som et bon mot. I den følgende Scene med Aurelio (S. 89) maa man see ham sonderknuft, inderlig forbitret, men paa ingen Maade plaisanterende. I den derpaa følgende Scene med Laura (S. 92) maa han være først virkelig skamfuld, siden virkelig angergiven og inderlig, saa elskværdig som mulig, uden al Falskhed, thi uagtet denne jo er i hans Charakter og har ogsaa yttret sig i Replikken: „Nei, Laura, det var ikke mig, men Eder, som brød vort Forhold,“ saa vox hans Falskhed dog hverken her eller noget Sted være tilsyneladende for Tilskuerne; det vil sige, den maa aldrig marqueres eller sandfælig fremstilles for Diet eller Dret; Tilskuerne maa ved deres egen Forstand abstrahere den, ligesom man ogsaa i Virkeligheden, først ved at reflektere over et elskværdigt Menneske, bliver overbevist om hans Sletthed, men derimod, naar han er nærværende, glemmer den over hans elskværdige Personlighed og neppe troer paa den. Ogsaa i Scenen med Laura paa Ballet (S. 118) maa Fernando have et vist høitideligt

Alvor; man maa see, at han selv føler det Stodende i sin Fremgangsmaade, og han maa stræbe at formilde det. Det Vatterlige i hans Replik (S. 124): „Saa! nu er det gjort! det gif langt mere let end første Gang,“ vil nok føles, om ogsaa Replikken siges alvorligt. S. 125, hvor han modtager Ringen, og seer dens store Kostbarhed, kunde jeg ønske hans Forbauselse stærkere udtrykt. — I 3die Act, i Scenen med Isabella (S. 134) maa Fernandos Lidenskabelighed stige til det høieste; man maa see ham saa heftig, saa bevæget, som den, hvis hele Skjæbne afhænger af et eneste Ord. I Begyndelsen ere hans Repliker vel kolde, thi det ligger i hans Charakter-ugjerne at hengive sig til lidenskabelige Uttringer, men Lidenskab maa, mod hans Villie, skinne igjennem hans kolde Ord. Ligesom han kommer sit Maal nærmere, maa hans Ungtelse stige, og hvor han endelig siger om sig selv, at han raser, er forrykt og gal, maa han komme i den stærkeste Affect; i Særdeleshed hvor han falder paa Knæ og aabenlyst tilstaaer sin Kjærlighed, maa hans Lidenskab yttre sig paa det heftigste; han maa nødvendig gribe Prindsessens Haand, kysse den og holde fast paa den, for derved at motivere hendes Anraab om Forsvar. I den følgende Scene, hvor Enrico og Aurelio komme til, hvor Fernando kaster Ringen paa Gulvet, og gaar bort med en Trudsel, fandt jeg derimod Deres Fremstilling hypperlig, fordi De her overlød Dem til Deres Følelse, og ikke gjorde Dem videre

Umage for at vise Hylkeren. Den vanskeligste Scene er maaskee Balconscenen med Laura (S. 150), fordi den er en Gjentagelse af en foregaaende Scene og dog bør være forskjellig fra den. Her vil Fernando nu rigtigt nok forlige sig med Laura, mere af ærgjerrige Hensigter end af Kjærlighed, thi denne Følelse har han nu næsten opslidt, om man saa tør sige. Derfor tillader han ogsaa Luigi at lytte, men denne Tilladelse maa han ikke give med en saadan Tone, som om han spottede Laura. Hvor han siger: „O ja! jeg tænkte nok, hun vilde komme,“ maa han udtrykke sin Beviligelser og sit Haab, men ikke sige det, som om han var Foragt for Laura og hele det kvindelige Køn. Hvor alvorlig hans Mening ogsaa er her, sees af hans Replik: „Jeg fødtes under en usalig Stjerne,“ hvor han virkelig udtrykker og beskriver sin sande Charakter.

De seer, Hoistærede! at mine Bemærkninger ikke gaae ud paa Enkeltheder, men paa en aldeles forskjellig Opfatning af Charakteren. Hos en Kunstner, som Dem, maae Indvendingerne gaae ud paa Hovedsagen, thi hvor denne er rigtig, følger det Øvrige af sig selv. De har selv meent, at Rollen ikke passede for Dem, men kommer det ikke deraf, at De har regnet den til et andet Fag end det, hvorunder den henhører? Det har aldrig været min Hensigt, at De skulde fremstille en Ietsfærdig Hofmand, en ligefrem Hylker og Løgner; tvertimod, jeg har villet, at De skulde spille Fernando

med al den Inderlighed og Varme, som man er vant til at see i Deres virkelige Elskerroller, og at det Slette eller Dubiose i Charakteren ingenlunde skulde marqueres, men blot fremgaae som et Resultat af det Hele. Hvor let kan ikke den udøvende Kunstner, ved at skulle gaae ind i Digterens Plan, afvige lidt derfra og opfatte en Charakter anderledes, end Digteren har tænkt sig den. Mangen Rolle er virkelig saa ubestemt, at den fordrer en Commentar, og det er vel muligt at Fernando er saadan. Jeg troer imidlertid, at De, dersom ovenstaaende Bemærkninger finde Deres Bisald, vil kunne gjøre noget Overordentligt af Rollen og af hele Stykket. Jeg indbilder mig endog, at denne Rolle, saaledes udført som jeg tænker mig den, vil kunne forøge Deres Kunstner-Værd med en ikke ubetydelig Tilvægt. Maaskee er det kun en Indbilding; men i ethvert Tilfælde haaber jeg, at De vil ansee denne Meddelelse som et Beviis paa min Ugtelse.

Erhødigst

S. L. Heiberg.

Hvad er der gjort i Danmark for at lindre de Blindes Lod?

af

J. Moldenhawer.

Naar man skal besvare dette Spørgsmaal, ledes Tanken først og fremmest hen paa Opdragelsen og Underviisningen som Hovedbetingelserne for, at der overhovedet kan udrettes Noget til Gavn for de Blinde, og navnlig bliver da den Tid af de Blindes Liv Gjenstand for vor Opmærksomhed, i hvilken Modtageligheden for Opdragelse og Belæring er størst. Man kan vist neppe tænke sig nogen større Stakkel end en i Ubidighed og Lediggang opvoxen Blind, neppe see noget sorgeligere Syn end en blind Tigger, ført af et Barn eller af en Hund, eller anbragt paa alfar Bei med et Skildt, der angiver hans Tilstand. Det er derfor intet Under, at Menneskene gribes af Medlidenhed ved Synet af en Blind og ved Tanken paa den Blindes Lod, og det er intet Under, at Kjærlighedens Religion har gjort Om sorgen for de Blinde

til en Bligt! Men hvor tidt yttres ikke Medlidensheden sig ved en Utilboielighed til at ville see Gjensstanden for denne Medfolelse? og hvor tidt bliver Hjælpen, som ydes, ikke til en henkastet Stjærb — til de Smuler, som Lazarus opsamlede fra den rige Mand's Bord? Hvor længe, hvor ofte og paa hvor mange Steder er Medfolelsen ikke bleven slovet, ud-slettet eller endog gaaet over til den ikke fjernt liggende Ringeagt? og hvorledes gif det saa med Hjælpen, der jo skulde udspringe af Kjærligheden? Ringeagt og Kjærlighed kunne tilviise ikke gaae i Spænd sammen og drage Læstet. Nei, loft Mennesket overeensstemmende med hans Menneskeværld, saa at der ikke bliver Rum for Ringeagten, stil den Blinde ved Hjælp af Opdragelse og Underviisning i aandelig Henseende paa lige Trin med hans seende Medmennesker, gif hans Liv sædeligt Hold, lær ham at udrette Noget, gjor ham fortrolig med Arbeidets Betsignelse, væk Trangen til Arbeide og hjælp ham i det Hele taget til at bruge en sund Sjæl i et sundt Legeme — og Du vil have ydet ham en sand og virkelig Hjælp og viist ham den sande og rette Medlidenshed!

Det var denne Tanke, der laa til Grund for Oprettelsen af et Blindeinstitut. Derfor skulde Skolen omfatte de sædvanlige Lærefag i Skoler, hvor der tilsigtes en jævn borgerlig Dannelses, kun med saadanne Lempelser, der bleve enten nødvendige eller tilraadelige af Hensyn til Blindheden. Derfor skulde

Legemet udvikles ved Hjælp af Gymnastik og Dands, ligesom der ogsaa ved Bevægelse i det Frie og ved Svøbade om Sommeren, for Drengenes Vedkommende tillige Svømning, skulde sørges for Sundheden. I denne Henseende fik Institutet en særlig gunstig Beliggenhed udenfor Byen og i Nærheden af en Svøbadeanstalt. Sagen skulde indtage en fremragende Plads som et Middel til at yde den Blinde en naturlig Erstatning for den Mangfoldighed af Indtryk fra Skjønhedens Verden, som Andre modtage gennem Diet; og Musik og Haandgjerning skulde virke i Forening med hinanden som Midler til gavnlig Beskæftigelse, fornoielig Tidsfordriv og alt efter den Enkeltes Evner til et Erhverv i Fremtiden; der bestaaer i Institutet ingen Klost mellem Musikere og Haandværkere, — den, der gjor Musikken til Hovedsag, lærer tillige et lettere Haandværk eller Haandarbeide, og manges En, der uddannes til Haandværker, driver tillige Musik, enten blot til Fornoielse eller som et fremtidigt Bierhverv. At de, som uddannes til Organister og Klaveerstemmere, tillige lære et Haandarbeide, har sin store Betydning, deels derved, at det afgiver en gavnlig Afvevling, der for den Blinde har saameget større Betydning, som han i det Hele taget har vanskeligere end den Seende ved at udfylde sin Tid paa afvevlende Maade, — deels derved, at den blinde Musiker ofte ved Hjælp af et saadant Arbeide kan skaffe sig et midlertidigt Erhverv. Man kan der-

for træffe paa det Tilfælde, at en duelig ung Musiker og Organist daglig anvender et Par Timer til at binde Borster. Naar en Blind faaer særdeles meget at bestille som Klaveerstemmer, hænder det vel nok, at Haandarbejdet træder i Skygge eller heelt bortfalder; men der gives dog ogsaa Exempler paa, at det er vedblevet at afgive en nyttig og behagelig Bibeftjæftigelse: saaledes er den blinde Organist i Saxkjøbing stedse beftjæftiget med Rnykning af Taster, medens der læses for ham.

Instituttet, der indviedes d. 5. Novbr. 1858, har altsaa nu bestaaet i henved 19 Aar og i den Tid optaget 252 Born. Da Elevantallet er 70, er der altsaa i Aarenes Løb afgaaet omtrent 180. Af dem have 87 mandlige og 62 kvindelige Elever (ialt 142) affluttet deres Læretid; de øvrige 38 ere enten afgaaede ved Døden eller udtraadte paa Grund af Sygdom, Tunghørhed, Mandsvaghed eller forbedret Syn eller af tilfældige Aarsager.

De afgaaede mandlige Blinde ere beftjæftigede som Organister, Klaveerstemmere, Musiklærere, Musikanter, Kurventagere, Nebslagere, Stomagere, Maatteflettere, en som Reliefbogbinder, enkelte Halvblinde som Arbeidsmænd, nogle, især svagelige Personer, med mindre Haandarbejder som Strikning og Sivfletning. De afgaaede blinde Piger ere især beftjæftigede med kvindelige Haandarbejder som Strikning, Spind, Syning m. m., eller med Borstenbinderi; mange af dem

tage ogsaa Deel i huslige Arbejder, deriblandt en-
 deel heelt blinde; een fuldstændig blind Pige har i en
 længere Aarrække udfyldt en Tjenestepiges Plads hos
 sin gifte Søster og senere hos sin Onkel og besorget
 Malkningen og tjærnet Smør m. m. Enkelte Piger,
 der leve i gode Aaar, anvende ogsaa nogen Tid paa
 Musik og Sprog, og een Pige opnaaede forrige Aar
 et længe nærret Ønske om at blive optaget paa en
 Høiskole, hvor hun kom til at høre til de Flinkeste,
 saa at hun maaskee faaer Leilighed til at uddanne sig
 videre.

Det er Alle bekjendt, at Blindeinstituttets Opret-
 telse væsentlig skyldes Selskabet Kjæden, forsaavidt som
 det nu bestaaende Blindeinstitut afstøtte det ældre af
 Kjæden oprettede Institut, og Staten stjænkede Sel-
 skabet de fornødne Pengemidler til Opførelsen af en
 hensigtsmæssig Bygning, beregnet paa mindst 60 Ele-
 ver. I Forbindelse med det ældre Institut bestod en
 Forsørgelsesanstalt for voksne Blinde af begge Kjøen,
 og denne Anstalt forblev i Kjædens Hænder, dengang
 da Institutet overtoges af Staten. Da der derpaa i
 1862 stiftedes en Forening for at fremme Blindes
 Selvvirksomhed, og da det overhovedet ikke stemmede
 med det nye Blindeinstituts Formaal og Aanden i den
 der ydede Opdragelse at aabne blinde Mænd Udsigt
 til livsvarig Forsørgelse, fastsattes senere, at Udgang
 til den omtalte Forsørgelsesanstalt i Fremtiden kun
 skulde staae aaben for kvindelige Blinde. Omsorgen

for alle dem, der ville arbejde selvstændig og stræbe at ernære sig selv, tilfaldt saaledes den ovennævnte Forening, hvis Virksomhed er af en supplerende Natur, eftersom den træder hjælpende til i alle de Tilfælde, i hvilke den fornødne Hjælp enten slet ikke eller kun ufuldstændigt kan staffles tilveie paa anden Maade. At den Bei, man her i Landet er slaaget ind paa med Hensyn til de mandlige Blinde, er den rigtige, derom vidne de heldige Resultater, den har fort til, idet de fra Institutet afgaaede Elever alle stræbe henimod det Maal, der er sat dem, nemlig efter Evne at bidrage til deres Underhold ved eget Arbeide, og mange endog ere naaede saa vidt, at de ganske ernære sig selv. Enkelte have giftet sig, medens der er andre, som ved deres Arbeide støtte eller endog heelt ernære en Moder eller Søster. Exempler paa en alt i en ung Alder opnaaet Selvstændighed gives der ikke saa af baade blandt de blinde Kurvemagere, Rebflagere, Skomagere og Borstenbindere; ogsaa som Organister og Klaveerstemmere eller ved anden musikalsk Virksomhed have flere af dem vidst at skaffe sig et anstændigt Udkomme. Som et sjeldnere Tilfælde skal jeg anføre, at en af Institutets Elever for flere Aar siden blev antagen som Lærer i Kurvemageri ved et Blindeinstitut i Finland, hvor han efterhaanden har uddannet endeel flinke Kurvemagere og har virket til sine Foresattes fuldkomne Tilfredshed. At de Blinde i Provindserne selv affatte deres Arbeide der paa

Stedet, er det Sædvanlige. Undtagelsesviis sende de det til det af Foreningen for Blindes Selvvirkksomhed oprettede Udsalg af Blindes Arbejder i store Kongensgade (Nr. 44) i Kjøbenhavn, som navnlig benyttes af de der bosiddende Blinde, da Udsætningen i en stor By frembyder langt større Vanskeligheder for den Blinde end i en Kjøbstad eller ude paa Landet. For dem af de blinde Haandværkere, som mangle Plads i i Hjemmet eller foretrække at arbejde i Selskab med andre Blinde fremfor at sidde ene ved Arbeidet, er der i Forbindelse med Udsalget indrettet et Arbejdslokale, hvor der for Diebliffet bestjæftiges 8 Blinde (som Kurbemagere, Borstenbindere, Koftebindere og Maatteflettere).

At det ikke kan nytte at stræbe efter et lignende Maal for de blinde Pigers Vedkommende, er indlysende. Det er derfor af stor Betydning, at der bestaaer en Forsørgelsesanstalt som den ovenfor omtalte, hvor de kunne anbringes, naar de ikke have noget godt Hjem at vende tilbage til. Thi det er i Sandhed en sørgelig Lod, der venter den unge forældreløse Pige, naar hun skal udbydes til Forsørgelse og anbringes hos den Lavestbydende. Man tænke sig saadanne Tilfælde som det, at en ung Pige kommer i Huset hos en Familie, lever der et Par Aar og slutter sig til Folkene, saa at hun lidt efter lidt kommer til at betragte dem som sine Pleieforældre; saa kommer en Anden og tilbyder at tage hende i Huset for

en mindre Betaling, maastee fordi han har seet, at hun kan udrette Noget, og uden videre Omstændigheder bliver hun flyttet fra sit Adoptiv-Hjem til et fremmed Sted. Det er en Udfærd, der minder om Slavehandelen. Og dog har jeg oplevet noget endnu Bærrer. En Mand, der havde en blind Pige i Huset, havde i Samtale med et Medlem af Sogneraadet udtalt Ønsket om at faae et forøget Bidrag til hendes Underhold paa Grund af Dyrtiden; denne Begjering besvarede med, at en anden Mand, der var villig til at modtage hende for den tidligere fastsatte Betaling, indfandt sig i Husbondens Fraværelse og, idet han foreviste en skriftlig Bemyndigelse fra Sogneraadet, fordrede Pigen udleveret og virkelig førte hende bort med sig. Kort Tid efter blev hende den store Gylte til Deel at blive optagen i Kjædens Forsørgelsesanstalt, hvorved hendes Sorg forandrede sig til Glæde. En anden blind Pige skrev mig til, at hun hvert Aar ved et Kirkestævne blev bortliciteret, og bad mig udvirke hos Sogneraadet, at hun nu maatte faae Lov til at blive, hvor hun var, da hun syntes godt om de Folk, der havde modtaget hende sidste Gang. Det er derfor ikke at undres over, at mangen en blind Pige med Vængsel imodseer det Dieblit, da Kjædens gjæstfrie Dor aabner sig for hende, og hun saaledes kan finde et Hjem, hvor hun er beskyttet mod raa og plumpe Tale og ukjærlig Behandling.

Dengang da det nye Blindeinstitut oprettedes,

fastfattes, at de blinde Børn i Regelen skulde optages i en Alder af 10—12 Aar. Den Tid, der laa forud for 10-Mars Alderen, meente man, burde helst henvises til Hjemmet eller til Asyl for smaa blinde Børn. Der blev ogsaa lige fra Begyndelsen af Institutets Virksomhed tænkt paa at supplere dette ved Oprettelsen af et saadant Asyl, og omsider traadte denne Tanke ilibe 3-Marsdagen efter Institutets Oprettelse, idet der d. 6te Novbr. 1861 i Kjøbelselskabets Lokale aabnedes et lille Asyl med en forhenværende Elev af Institutet som Lærerinde og Pleiemoder. Fra dette Asyl, der begyndte med 2 Elever, og hvis Elevantal nu er henved 20, ere omtrent 30 Børn senere overførte til Blindeinstituttet! Asylet har i det forløbne Aar faaet et nyt Lokale, beregnet paa at kunne optage indtil 30 Elever.

Uf Ovenstaaende fremgaaer, at der her i Landet er gjort ikke Lidet for de Blinde, og at Blindeomsorgen i det Hele er ordnet paa en praktisk Maade. Det gjælder nu blot om at arbeide videre paa det givne Grundlag, at det Maal kan naaes, at intet blindt Barn opvojer uden Underviisning, og at ingen blind Mand eller Kvinde savner Sysselsættelse.

De Blindes Sang.

af

S. P. Holst.

Der blomstrer Glæder paa vor Veil!
 Den Tankelose seer dem ei
 Og foldt fra os sig vender;
 Han aner ei, hvor meget Smukt
 Vi gribe paa vor Tankes Flugt;
 Han aner ei den Stjerneskat,
 Der straal'er i den Blindes Nat!

I Poesiens Urtegaard
 Saamangen herlig Viinstok staaer,
 Der styrker og forfrister;
 Vi kvæges af dens ædle Viin,
 Og mangen Perle, klar og fiin,
 Der gjemmes dybt paa Væg'rets Bund,
 Gjør Sjælen dobbelt stærk og sund.

I Tonerne der boer en Magt,
 En hemmelig, der staaer i Pagt,
 I hellig Pagt med Himlen.

Bed dem slaaer Hjertet let og frit,
 De løste os fra Jorden tidt,
 Og i hver Klang, der Hjertet naaer,
 Er Balsam for dets skjulte Saar!

Ja selv fra Livets travle Færd
 — Saa fjern fra os og dog saa nær —
 Naae Toner til vort Øre.

Alt, hvad der tegner godt og smukt
 Og siden glæder med sin Frugt,
 Det naaer til os — det Andet, nei!
 Det Hæslige, det see vi ei!

Og for vor Sjæl et Billed staaer,
 Der ei forandres Aar for Aar,
 Men er og bli'er det samme.
 Mens Alt, hvad Livet har frembragt,
 Maa hvie sig for Tidens Magt
 Og ældes snart, hint Billed staaer
 Dog lige ungt fra Aar til Aar. —

Og det er Billedet af dem,
 Der frede om den Blindes Hjem,
 Der kjærligt ham beskytte,
 Og som en Bolig ham har bygt,
 Hvori den Blinde glad og trygt
 Kan gjenime paa de Skatte, som
 Her blev hans Tankes Eiendom.

Freias Sal.

Af

Carl Nielsen.

Naar Vaargubinden ager
 Paa gyldenfantet Sky
 Til vore friske Strande
 Med Blomsterkrandsene,
 De lette Foraarsvinde
 Hun spænder for sin Arm,
 Og Blomsterhornet hviler
 I hendes skjonne Arm.

Hvor Volgen muntert leger
 Om Klintens hvide Bryst,
 Hvor Sommerspiret kneiser
 Fra Moens hvide Ryg,
 Der forste Gang hun toiler
 Sin Gangers vilde Mod
 Og springer ned til Klinten
 Paa jomfrulette Fod.

Paa Sommerfuglevingen
 Hun kaster Perler smaa,
 Hun lærer Skovens Fugle
 Saa lysteligt at flaae,
 Hun kysser Jordbærblomstret,
 Og Rosenknoppen fin,
 Deraf fik Bærret Sodme
 Og Roserne Karmin.

Men intet Kys i Tiden
 Har saadan Tryllemagt
 Som den, der i det forste
 Vidunderlig er lagt;
 Derfor er Skoven grønneft
 Paa Somfrulandets Kyst,
 Derfor er Rosen skjonneft
 Paa Alintens hvide Bryst.

Den Gang de hoiie Nser
 I Norden fæstet Vo,
 Sin Kongsgaard Odin bygged,
 Hvor Upsals Birke groe,

Og Thor sin Trone reiste
Paa Fjeldet høit mod Pol, —
Skjon Freia valgte Moens
Snehvide Dronningstol.

Der sad hun siden ofte
Alt ved sin gyldne Rok
Og snoed Guldbaand klare
Til Dalens Pigeslok,
Og lærte dem at fange
Saa listigt og saa let
De vakre Ungersvende
I gyldne Sikkenet.

Dog hun, der Jorden glæder
Med Kjærlighedens Dybt,
Opelster Trostabsplanten
I Dannekvindes Bryst,
Hun selv med Smerte nævner
Vortdragne Elfers Navn,
Og haaber paa at trykke
Ham atter i sin Favn.

Derfor paa Havets Flade
Fra Alintens hvide Fjeld
Hun tidt vemodig stirred
I lyse Sommerkveld,

Dg i de stride Volger
 Faldt Taaren gylden, rund,
 Thi svømmer Guld paa Boven
 Endnu hver Morgenstund.

Men da de sorte Munke
 Fandt Veien til vort Nord
 Dg vristed' Ljnidsslangen
 Dg Hamrens Magt fra Thor
 Dg reiste Korsets Mærke
 Med Klokkelyd og Sang,
 Hvor Ufer før holdt Gilde,
 Dg Brages Harpe klang.

Dybt sørged da skjon Freia
 Den guldhhaarfagre Mo,
 Hun frøgted, Kjærligheden
 I Norden skulde døe. —
 Mens Thor med brede Blikke
 Drog lynende mod Nord,
 Hun hylled sig i Skyens
 Snehvide Taageflor —

Og byggede sin Høisal
 Nu mellem Stjerner smaa
 Høit over Klintens Toppe,
 Høit over Volgen blaa,
 Og kun i Nattens Stille,
 Naar slukt var Dagens Sol,
 Besogte hun sin gamle,
 Sin kjære Dronningstol.

Men hvergang Kampens Bulder
 Gjenlod fra Kyjt til Kyjt,
 Hver Gang et Seiersdrapa
 Klang høit fra Havets Bryjt,
 Da Juellers Stjerne tindred
 Paa Volgen blodigrød,
 Da Hvitfeld sloi til Himmels,
 Da Besjels Torden lod:

Da lyste Freias Die,
 Hun tro'de, det var Thor,
 Der atter svang sin Hammer
 Fra Fjeldet høit mod Nord,
 Hun tro'de, det var Heimdal,
 Der stodte i sin Lur,
 Og Brages stærke Harpe,
 Der klang fra Klippens Mur.

Men skjult af Tidens Taage
 Og i dens mørke Favn
 Blev Mindet om skjon Freia
 Og hendes søde Navn.
 Naar Bonden hende skued
 I Kveld med rødde Blik,
 Bar „Klintens hvide Dronning“
 Det Kjendingsnavn, hun fik.

Dog end blandt Stjerner lyser
 Skjon Freias blanke Skof,
 Og aldrig hun forlader
 Den danske Pigeskof.
 Hun søger den i Skoven
 Ved Kilden blank og reen,
 Paa Klintens hvide Toppe,
 Ved Strandens hvide Steen.

En Aften vandred ene
 Ved Bækens blaa Arhstal
 En elskovsfangen Jomfru
 I Skovens tause Gal,

De længselstunge Sufte,
 Der steg fra hendes Bryst,
 Gav Gjenlyd dybt i Skoven
 Og ved den hoi Røst.

Snart Bigehjertets Sufte
 Skjon Freias Dre naaer,
 For frygtfom Mo uventet
 Flug Klintens Dronning staaer,
 Og hyllet hende ind i
 Sit hvide Taageslor,
 Og viser hende kjærlig
 Sin Hoisals aabne Dør.

Med gyldne Straalespoiler,
 Med stjernetron't Portal
 I lysklar Æther hænger
 Skjon Freias Blomstersal;
 Af hvide Lilieblade
 Er hendes Dronningstol,
 Til Hoienloft sig hvælver
 En gylden Morgensol.

I Havens dunkle Gange
 Smaa-Alfer lege Skjul;
 Guldfjedret her sig svinger
 Med Sang den glade Fugl;

I Rosens skjonne Bæger,
 Som aldrig falmer her,
 Sig bugge Diamanter
 I Morgensolens Stjær.

Og Bogens mørke Stamme
 Har ogsaa her sin Rift,
 Men det er Elfskovs-Runer
 Med gylden Straalekrift,
 Thi hver en Elskerinde,
 Hver trofast Ungerfvend
 Gjenfinder her og fæbner
 Sin tabte Ungdomsven.

Og Alt, hvad Kjærligheden
 Kan rumme i sit Skjød
 Af gyldenvinget Glæde,
 Af Freden himmelsød,
 Af Rys og Smil og Favntag,
 Af Leg og munter Sang,
 Dpleves sliq en Aften
 I Freias Blomstervang.

Portrait of a young man, possibly a student or member of a society, wearing a striped shirt.

Skuespillerinden Frederikke Goszmann.

Gordon Baldwin.

En Fortælling af Rudolf Lindau
ved H. P. Holst.

(Sluttet.)

6.

Forlovelsen imellem Gordon Baldwin og Froken Johanne Beland var en Tidlang Hovedemnet for Samtalerne i den amerikanske Coloni. De unge Piger og Pøner omtalte Forlovelsen netop saaledes, som Johanne havde tænkt sig det. Ingen af dem misundte hende, ja de Bemærkninger, der gjordes i denne Anledning, manglede ikke lidt Ironi. For de unge Herrers Vedkommende var Sagen ganske ligegyldig: de havde ingen Fordringer at gjøre gjældende paa Johannes Haand, og de betragtede den Fremmede fra Japan som en modig og bestemt Mand. De ønskede endog saa, at det ikke maatte mangle ham paa Kraft til at tæmme den herskesyge Pøne, som han havde valgt. Nogle Enkelte udtalte den Spaadom, at han vilde følge sin Svigerfaders Exempel og ligesom han blive et Monster paa en Iydig Ugtemand; Andre

mente derimod, at han ikke saae ud som en Mand, der vilde lade sig føre i Ledebaand af Nogen, ikke engang af en Kone, som han elskede. De gamle Her-
rer og Damer, der havde opgivet at speculere paa Johanne og Baldwin for deres Sonner og Døtre, syntes godt om Forlovelsen og gratulerede Brudeparret oprigtigt.

Uagtet Forbes godt havde lagt Mærke til, at hans forrige Gæst igjen havde beghjndt at sværme for Frøken Johanne, blev han dog overrasket, da Forlovelsen blev ham meddeelt. Han havde aldrig tænkt paa at frie til den unge Pige, og han elskede hende ikke, men han indsaae godt, at hun vaade i Skjønhed og Klogskab stod langt over de øvrige ugifte Amerikanerinder, som han kom i Berøring med. Det var heller ikke undgaaet ham, at han ikke var Johanne ligegyldig, skjøndt hun altid havde behandlet ham med den største Tilbageholdenhed. Mandfolk ere i den Retning ligesaa skarpsindige som Fruentimmer og have altid en Forkjærlighed for dem, som synes godt om dem. Mere end een Gang havde Forbes sagt til sig selv, at hvis han nogensinde skulde faae Blyt til at gifte sig, saa vilde han vælge Johanne. Han tænkte paa hende som man tænker paa at forskaffe sig et eller andet kostbart Kunstværk, der kun erhverves ved at bringe store Offre, men derfor ogsaa maa bringe en tilsvarende Sum af Behageligheder. „Hun vilde repræsentere et Hus godt,“ sagde han til sig selv, „og

hun vilde tage sig udmærket ud ved en Diner i Hotel Forbes, eller paa et Bal, eller ved Siden af mig i en Cabriolet." At han muligviis ikke engang kunde erholde denne „værdifulde Gjenstand“, selv om han vilde, var aldrig faldet ham ind, ligesom det ikke kunde falde ham ind, at han ikke skulde kunne kjøbe sig et smukt Maleri, naar han endelig fik Lyst dertil. Det kom kun an paa, om han vilde betale den høieste Priis for det, mente han, og hidtil havde Johanne været ham for dyr. For at erhverve hende vilde han ikke opgive alle de mangfoldige Behageligheder, der fulgte med at føre et ubundet Ungkarleliv; alligevel havde han aldrig opgivet hende i sine Tanker. Hun var for ham ligesom et værdifuldt Stykke, man noterer sig i et Katalog over Gjenstande, der ere tilfals, og han ventede kun paa en Leilighed eller en gunstig Sindsstemning, for at slutte Handelen og gjøre det endelige Skridt. Han havde aldrig taget med i sin Beregning, at Johanne kunde undgaae ham, thi han havde ikke frygtet for nogen af hendes talrige Friere og for Baldwin mindre end for et Par Andre, som hun alligevel havde givet Kurven. Baldwin var rigtignok et godt Menneske, men det kunde umuligt bestikke hans praktiske Landsmandinde; han besad en smuk Formue, men efter Forbes's Begreber var han ikke engang rig — hvorfor skulde Johanne da falde paa at behandle ham anderledes end sine tidligere

Friere? Det havde hun dog gjort, og Gordon Baldwin var nu hendes Forlovede.

I det første Dieblif smertede det ham egentlig ikke, men det fremkaldte kun hos ham en eiendommelig ubehagelig Uro. Han folte, at der fra nu af vilde fattes ham Noget, der havde hørt med til hans Liv. Mange Ting, som han i lang Tid ikke havde tænkt paa, faldt ham nu pludselig ind og stod paa en ubehagelig Maade levende for ham. Han bemærkede med eet, at han ikke mere var ganske ung, og at man allerede begyndte at betragte ham som en gammel Bebersvend. Naar han var i Selstab opfordrede Huset's Frue ham ikke mere til at dandse som tidligere, men Bærten hvissede til ham med et fortroligt Smil, at der i det lille Cabinet var dækket et Whistbord. For første Gang stod det klart for ham, at han med al sin Rigdom ikke havde kunnet tilkjøbe sig en Ven, og at den Ensomhed, som tidligere ikke havde trykket ham, dog tilsidst kunde blive lidt ubehagelig. Erindringer om Thomas Graham, der i lang Tid ikke havde generet ham, dukkede op hos ham. Hvis han havde beholdt Thomas i sin Nærhed, havde han ikke været alene; men imellem Begge laa der en Verden, og de kunde aldrig mere nærme sig til hinanden. Han mønstrede i Tanken de unge, giftefærdige Piger, han kjendte, men han fandt ikke En iblandt dem, der kunde erstatte Johanne. Han var vred paa hende, og det forekom ham, at hun havde handlet hensynslost og

urigtigt. Igjennem flere Aar havde der existeret et eiendommeligt Forhold imellem dem; det skulde hun have „opsagt“ ham iforveien, hvis hun tænkte paa at bryde det. Han havde ikke ventet af hende, at hun skulde kaste sig i Armene paa en Fremmed, men nu var det skeet. Han vilde ikke beklage sig derover, men tvertimod gjøre gode Miner til slet Spil, og derfor gik han strax hen til Baldwin, hvem han traf hjemme, og gratulerede ham tilsyneladende hjerteligt; derfra kjorte han til Avenue Friedland, hvor han afgav et Raart, hvorpaa han med en Blyant havde skrevet sine bedste Lykønskninger. Derfra begav han sig igjen hjem og gjorde sig Umage for at indbilde sig selv, at der ikke var forefaldet noget Overordentligt. Han gabede mere end sædvanligt og fandt den Diner, som man serverede ham i hans Café, uspiselig og erklærede, at han ikke kom igjen, hvis man ikke behandlede ham bedre. Dernæst gik han i Komedie og fandt Stykket, som blev spillet af de bedste Comikere, baade smaglost og kjedsommeligt; ligesaa lidt kunde Spillebordet fængsle ham. Fra Klubben gik han imod Sædvane tilfods hjem, for at faae frisk Luft paa de tomme Quai'er og for at gaae sig træt. Den brede smukke Promenade langsmed Seinen fra Pont Royal til Pont de Sena er om Aftenen næsten mennesketom. Forbed kunde da gibe sine Tanker usforstyrret Luft og spadserede der en god Time frem og tilbage. Stedets Stilhed behagede ham, og han vendte oftere tilbage

til det. Der maatte være foregaaet en ikke ubetydelig Forandring med ham, siden han, der ikke pleiede at drømme, kunde finde Fornoielse i denne ensomme Spadsereetour. Han tænkte paa, at hans Liv dog havde kunnet forme sig bedre, end det nu gjorde, og at man ikke ustraffet foragter en uegenmyttig Kjærlighed og hvad dermed staaer i Forbindelse. Lige overfor Thomas Graham, Gordon Baldwin og Johanne havde han ikke blot været den rige Forbes; men ogsaa dem havde han mistænkt, og nu var det for seent at gjøre sin Bildfarelse god igjen. „For seent!“ Dette bittere Ord blev han ved at gjentage, thi han vidste godt, at Baldwin aldrig siden havde skjænket ham sin fulde Tillid, og at Johanne aldrig mere vilde blive det for ham, som hun havde været. „Jeg eier dog i Grunden meget lidt i denne Verden, tiltrods for at jeg er en rig Mand,“ sagde han til sig selv.

Det var blevet Sommer. De fleste af Brudeparrets Bekjendte vare allerede forsvundne fra Paris eller forberedte sig til at tage til et eller andet Badested. Ogsaa Forbes havde lagt sine Planer for Sommeren, og under almindelige Omstændigheder vilde han allerede have været bortreist; men han havde ikke bobet at aflane Baldwins Indbydelse til Bryllupet. I Regelen faldt det ham ikke svært at sige Nei; men naar han i dette Tilfælde sagde Ja, saa skete det mindre for at være Baldwin behagelig end for at

undgaae Skin af, at han var bleven ubehagelig berørt af det forestaaende Bryllup.

Forbes og Froken Leland spillede for Verdens Dine en Komædie, der skuffede Alle, kun ikke dem selv. Forbes hylkede venstabelig, uegennyttig Deeltagelse og tilbød sin Tjeneste ved alle Leiligheder, hvor det kunde være det fremtidige Egtepar nyttigt eller behageligt; men naar Forbes's og Johannes Dine mødtes, saa var der en bitter Vebreidelse i hans Blik. Den unge Brud tænkte derover om Aftenen og sagde til sig selv med en vis smertelig Triumf, at Forbes nu for silde angrede, hvad han havde gjort eller, rettere sagt, hvad han havde undladt at gjøre; og naar Forbes med Hænderne i Lommen og boiet Hoved gik op og ned af den ensomme Quai, sagde han til sig selv med en vis Stolthed, der dog kun efterlod Bitterhed, at det igjennem flere Aar havde staaet ham frit for at indtage den Plads ved Johannes Side, som Baldwin nu havde berøvet ham.

Baldwin og den gamle Hr. Leland vare de bedste Venner og fuldkommen lykkelige. Ikke en Stygge af Mistanke forstyrrede deres No. Johanne havde frivilligt givet Baldwin sit Ja — det var for dem Begge det bedste Beviis paa, at hun elskede Baldwin: de forstode sig Begge lige lidt paa at gjette psykologiske Gaader. I sin Omgang med Baldwin var Johanne hverken saa om eller meddelende, som han havde ventet sig, men han saae i denne Tilbageholdenhed kun

en ængstelig Tølelse af hendes kvindelige Værdighed, hvorfor han elskede hende endnu mere. Den gamle Leland var heller ikke meget skarpsynet, og hans salig Frue havde heller ikke forvænt ham med Omhed og Kjærtegn. Johannes Opførsel lige overfor sin Brudgom forekom ham i enhver Henseende naturlig og korrekt.

De to Maanedes til Bryllupet gik hurtig, og saa kom den store Dag, der gik som alle andre Dage. Bielsen fandt Sted med behorlig Pragt. Mange af Johannes Veninder vare komne ind fra Landet for at see „den skjonne Miss Leland“ paa hendes Bryllupsdag. Hun var ogsaa virkelig skjon ved denne Leilighed. Man lagde Mærke til, at hun saae bleg ud, og at hendes Blik var fæstet saa usvæbent paa Gulvet, at ikke en eneste af Bryllupsgjæsterne under hele Ceremonien kunde see hendes Dine.

Til Frokosten efter Bielsen var der kun indbudt et lille Antal af de intimeste Venner og deriblandt Georg Forbes. Hans Dine sogte bestandig hen til Bruden, men det lykkedes ham ikke en eneste Gang at mode hendes Blik. Det var som om hun Intet vilde see, og hun saae heller Intet af hvad der foregik omkring hende.

Det unge Par forsvandt strax efter Frokosten, saaledes som det er blevet Mode i den sidste Tid, og var forsvundet i flere Maanedes. Forbes reiste strax efter til Amerika i vigtige Forretninger, efter

hans eget Sigende. Den gamle Leland gik til Trouville, hvor han traf talrige Bekjendte, hvem han med regelmæssige Mellemrum af otte til ti Dage fortalte, at han havde de glædeligste Efterretninger fra det unge Egtepar, der gjorde en Bryllupsreise i Norge og Sverrig og sølte sig saa lykkelige, som to Elskende kunne være det.

7

Egteparret Baldwin var i Begyndelsen af Vinteren vendt tilbage til Paris fra sin Bryllupsreise og var flyttet ind i sin nye Bolig i Avenue de l'Impératrice, nogle hundrede Skridt fra Hotel Forbes. De forte der et tilbagetruffet Liv og saae, med Undtagelse af Georg Forbes, kun faa af deres tidligere Bekjendte. Ungen kunde forundre sig derover, thi de unge Egtefolk vare i dñb Sorg. Faa Dage før deres Tilbagekomst til Paris havde de modtaget Efterretningen om, at Hr. Leland var pludselig bleven syg, og umiddelbart derefter, at han var død. Han havde været en svag, hjertensgod Mand, som Alle, der havde kjendt ham, sørgede over.

Fru Baldwin, hans eneste Barn, arbejdede hans betydelige Formue, men foruden hende havde han betænkt nogle fjerne Paarørende, samt nogle Venner og Bekjendte med meer eller mindre betydelige Legater. Den gamle Bankier, der allerede for flere Aar siden havde truffet sig tilbage fra Forretningerne, havde,

som Folk af hans Slags, bestandig høvt for Die, hvorledes hans Formue skulde anbringes, og hvorledes der i Tiden skulde forfoies over den. Hans Svigersøn og „Sommen af hans afdøde Ven“, Hr. Georg Forbes fra New-York, boende i Paris, vare udnævnte til Executorer i hans Bo.

En Passus i det Selskabs Testamente havde vakt Baldwins særlige Opmærksomhed og var af Georg Forbes bleven hørt med en slet skjult Forlegenhed. Den lød saaledes:

... „Endvidere en Sum af 10,000 Dollars, siger og skriver titusinde, til Hr. Thomas Lansdale, Hr. Georg Forbes's Halvbroder og Søn af den afdøde Major Thomas Lansdale af Baltimore og hans afdøde Hustru Marie Lansdale, født Kelloy, ligeledes af Baltimore og anden Gang gift med Hr. Richard Forbes af San Francisco. Denne Sum af 10,000 Dollars bliver at udbetale til Hr. Thomas Lansdale med den Bemærkning, at jeg under alle Forhold er forbleven hans trofaste Ven.“

Baldwin kastede et sporgende Blik paa Forbes, da den Clausul blev oplæst, men denne undgik at møde hans Bine.

„Jeg vidste ikke, at De havde en Broder,“ sagde Baldwin til Forbes, da de en halv Time efter kjørte bort fra det amerikanske Consulat, hvor Testamentet var blevet aabnet.

„Derom kunne vi tale en anden Gang,“ svarede

Forbes, „det er en lang og ikke synderlig opbyggelig Historie, som jeg ikke er oplagt til at fortælle idag.“

I det Hele syntes Georg Forbes efter sin Hjemkomst fra Amerika kun lidet oplagt til at tale. Han havde altid været en tilbageholden Mand; men siden Johannes Giftermaal var han ligefrem bleven ordnnap og inde sluttet. Reisen til Amerika, som han foretog strax efter sin Vens Bryllup, havde ikke bidraget til at adsprede ham. Hans Landsmænd havde forekommet ham raac og uelskverdige. Mændene syntes ham indbildske og hovmodige af Ingenting, og hos Damerne mishagede ham deres hoirofste og altfor utvungne Tone i deres Omgang med Mændene. Tidligere havde det været ham en behagelig Tidssfordriv at lee og spoge med sine smukke Landsmandinder, nu fandt han deres Væsen altfor fremtrædende og ubeskedent. Han blev kun en Maaned i de forenede Stater og vendte derpaa tilbage til Europa.

Den ti Dages Overfart fra New-York til Liverpool fik ingen Ende. Han onskede, at der maatte reise sig en Storm, for at han dog kunde faae nogen Afvejling; men Himlen vedblev om Dagen at være reen og blaa, om Natten var den vidunderlig stjerneklar, og Havet laa i sin storartede, trykkende Ensformighed som et uhyre Speil for ham. Han holdt af at sidde alene i Forstavnen, langt fra de andre Passagerer, og stirre frem for sig. Det var ikke bestemte sorgelige Tanker, han sad og syksede med, og han

tænkte ikke altid paa, at de Benner, han havde havt i Berden, vare tabte for ham. Kun utydeligt og forbigaaende stode Skikkelserne af Johanne, Baldwin og Thomas for hans Tanke, men en eiendommelig Uro, ligesom Forudsølelsen af en stor Ulykke, der nærmede sig, sammensnørede hans Bryst. „Hvad fattes mig dog?“ spurgte han sig selv opbragt, „har jeg ikke Alt, hvad der behøves for at være lykkelig? jeg er rig, jeg er jo ung endnu, og er det ikke mig mere end de Fleste forundt at nyde Livet? hvad fattes mig da?“ Derpaa kunde han ikke give noget Svar, men hans Bryst vedblev at være sammensnøret, og hvad der ikke lod sig forjage var de ubestemte og mørke Tanker: en usrugtbar Fortid, en tom Fremtid og en glædeløs og haabløs Tilværelse.

Sommeren var endnu ikke forbi, da Forbes laandede i England. London og Paris, hvor han opholdt sig nogle faa Dage, forekom ham dræbende kjedsommelige. I Paris blev han otte og fyrgetyve Timer længere, end han oprindelig havde villet, blot for at betragte, undersøge og tilsidst tilkjøbe sig et stort Billede, som han tilfældigviis havde truffet hos en Kunsthandler. Han befalede, at det strax skulde bringes hen til hans Bolig, hvor han lod det hænge op i sit Sovestue, istedetfor det smukke, hyppige Billede af Rubens, der saalænge havde prydet det.

Det var et hæsligt Billede, som han nu Morgen og Aften havde for Øie. Det forestillede Seneca, der

dryppende af Blod stiger op af Badet og med døende Mund udtaler de Wiisdomsord, som en grædende Discipel nedskriver. Under det affhyelige Maleri stod de Ord: Tædet tamdiu eadem fecisse. (Det trætter altid at gjøre det Samme). Forbes lod dem oversætte for sig, og da han forstod dem, straalede hans Dine, og han sagde med bifaldende Tilfredshed: „Det er et godt Billede og en god Sentents“ — og uden at prutte betalte han den høie Priis, som Kunsthandleren forlangte for dette Sux.

Fra Paris tog Forbes til forstjellige Badesteder. Han fandt overalt de samme elegante Herrer, de samme pyntede Damer, de samme Leievogne og Waade, de samme Leietjenere, Kudske og Skippere. Det forekom ham, som om Alt, hvad han troede at have forladt paa eet Sted, fulgte med ham til det næste. Paa Jernbanerne modtog de bekjendte Portiers ham med de bekjendte Tilraab; i Hotellerne hilste den stereotype „Oberkellner“ paa ham med det stereotype Buf og førte ham ind i det stereotype Værelse med de bekjendte Palisandermeubler, floilsbetrukne Stole og Portierer. I Læseværelset laae den forrebne „Sigaro“ og den med Kaffe tilsolede „Times“, som han ligeledes havde seet paa den forrige Badestation. „Det trætter altid at gjøre, see og høre det Samme,“ sagde han til sig selv.

I Begyndelsen af October vendte han allerede tilbage til Paris; men han gif ikke saa meget ud som

tidligere, han forsomte Klubben aldeles, og hver Aften mellem ti og tolv kunde man finde ham paa den ensomme Quai nede ved Seinen, hvor han gik langsomt frem og tilbage med boiet Hoved og Hænderne paa Ryggen.

En Aften, kort efter at Velands Testament var blevet aabnet, blev Forbes paa sin sædvanlige Spadseretour overrasket af Baldwin.

„Hvad gjør De her paa denne Tid?“ sagde Baldwin til ham. Forbes svarede, at denne Aftentour ved Vandet, inden han gik tilfængs, var efterhaanden bleven ham en Fornødenhed.

„I hele Paris gives der ikke en roligere Plet end denne,“ sagde han; „fra Klokkerne elleve er man her saa usforstyrret, som om man var hundrede Mile borte fra den store By; og dog behøver man kun at gjøre nogle faa Skridt for at være midt inde i det larmende Liv. Denne Contrast behager mig; den forbereder mig i visse Maader paa den Ensomhed, som jeg forefinder hjemme, naar jeg træder ind i min Beboersvendebolig. Men det er ingen Bei for en ung Egtemand. Hvad fører Dem herhen i dette raage Veir?“

Baldwin gav et undvigende Svar, og mere for at gibe Samtalen en anden Vending end for at tilfredsstille sin Nysgjerrighed, der ikke var stor, svarede han: „De skulder mig endnu Svar paa mit Spørgsmaal om Deres Broder. Er De idag oplagt til at

tale? jeg vil ikke være indiscret, men jeg maa i ethvert Tilfælde bede Dem om hans Adresse, da jeg jo skal meddele ham, at min afdøde Svigerfader har testamenteret ham 10,000 Dollars."

"De kjender Thomas Lansdales Adresse ligesaa godt som jeg," svarede Forbes.

"Hvorledes det?"

"Thomas Lansdale og Thomas Graham ere en og den samme Person."

Baldwin var meget forbauset, men han taug. Han anede, at der maatte være forefaldet noget meget piinligt, for at hans Associe i Sakodate kunde bekvemme sig til at antage et falskt Navn og skjule for ham, Baldwin, i hvilket Forhold han stod til Forbes. Men Baldwin vilde ikke trænge sig ind i Andres Hemmeligheder. Hvad der end i Fortiden var forefaldet mellem de to Brodre, saa var Baldwin fuldstændig vis paa, at Graham, som han havde kjendt i otte Aar, fortjente den Tillid, som han havde skjænket ham.

"Det er en sorgelig Historie," vedblev Forbes efter en Pause; han standsede paany og sagde derpaa i en paatagen ligegyldig Tone: „min Broder og min Fader kunde aldrig forliges. Min Fader var meget streng, og Thomas, saaledes som jeg personlig har kjendt ham, var livlig og letfindig. Det kom hyppigt til heftige Scener imellem dem. Saalænge min Moder levede, optraadte hun altid mæglende og forson-

lig; men aldrig saa snart var hun død, maatte Thomas ud af Huset. Han gjorde Gjæld tilhøire og tilvenstre, ikke saa meget paa egne Vegne som for at hjælpe allehaande daarlige Subjekter, som omringede ham. Det var dog ikke det Værste, men han gistede sig uden min Faders Vidende med en Person, der havde loiet for ham og bedraget ham, og som han ansaae for en Helgen. Hun har gjort megen Ulykke, men er for mange Aar siden død i Rod og Glendighed; dog jo mindre der bliver talt om hende, desto bedre. Da min Fader fik at vide, at Thomas havde giftet sig med hende, blev han rasende. Det var en lidensfabelig Mand, der ikke kunde beherske sig, naar han blev vred. Han reiste til Chicago, hvor min Broder havde etableret sig, for at tvinge denne til at ophæve dette Giftermaal. Thomas forgudede denne uværdige Skabning, og min Faders Befaling bragte ham ud af sig selv det er en frygtelig Historie"

Forbes holdt inde for at samle sig. Han havde mistet den Ro, hvormed han talte i Begyndelsen, og hans usikre Stemme vidnede om, hvor stærkt han var bevæget.

„De maa ikke glemme, at der ikke eksisterede noget kjødeligt Slægtskabsforhold mellem Thomas og hans Stedfader min Fader var en stærk Mand og havde fra de gamle Californietider bibeholdt den Vane altid at gaae bevæbnet i Chicago var der

ikke et Menneske, som ikke altid havde Revolveren ved Haanden . . . min Fader var tirret til det Yderste af Thomas . . . min Broder havde viist ham Døren og lagt Haanden paa ham . . . han blev saaret — Gud være lovet, ikke haardt — men han blev saaret. Man søgte at holde hele denne sorgelige Historie hemmelig, og kun nogle noie Bekjendte, og deriblandt Veland, erfoer den. Thomas Vansdale kom sig efter sit Saar, men det gif ham bestandig daarligere og daarligere. Hans Kone trak ham bestandig dybere ned, og dog vilde han ikke gjøre, hvad vi Alle med Ret forlangte af ham, han vilde ikke stille sig ved hende. Min Fader døde uden at gjensee ham og uden at have tilgivet ham. Thomas henvendte sig derpaa til mig, men hvad kunde jeg gjøre? jeg turde ikke give min asdøde Fader Uret, thi han havde ikke Uret . . . saa horte jeg i lang Tid ikke mere om Thomas Vansdale, indtil De for fem Aar siden for første Gang bragte mig Efterretning fra ham. — Der har De min Broders Historie."

Baldwin havde ikke med et Ord afbrudt denne Fortælling og taug ogsaa nu, efter at Forbes havde ophørt med at tale.

"De mener, at jeg har Uret," sagde han mistroisk. "De finder, at jeg har været for haard?"

"Jeg troer ikke, at jeg saa længe kunde vrede sig paa en Broder, som De har gjort," svarede Baldwin

meget alvorlig. „Thomas Graham er en god Mand, og Enhver, der kjender ham, holder af ham.“

„Han var ikke altid saa stille og god. Han var vild og uordentlig . . . min Fader har ti Gange betalt hans Gjæld . . .“

„Han er Deres Broder.“

De vare naaede til en Omdreining, hvor deres Veie skiltes. Baldwin sagde sin Ledsager Godnat og fjernede sig hurtig. Forbes gik langsomt hjem. Ubeskrivelig trist og øde forekom nu hans prægtige Bolig ham. Han gik ind i sit Arbeidsværelse og søgte efter i en Kasse med gamle Papirer, indtil han fandt en Convolut, hvorpaa han selv havde skrevet: „Breve fra Thomas Lansdale. Brændes ulæste efter min Død.“ Han gjennemlæste Brevene opmærksomt, og hans kolde Træk bleve bestandig blødere og sørgmodigere. Hvorledes havde han kunnet modstaae disse rørende Klager og Bønner, der nu saa smerteligt berørte ham? Han lagde Papirerne ned igjen med et dybt Suk og blev længe fiddende ubevægelig.

„Han var min Broder,“ sagde han endelig halv høit, idet han gjentog Baldwins sidste bebreidende Ord. Han var min Broder — og fremmede Folk have frelst ham fra Undergang! Fortiden dukkede op for ham. Han erindrede saa tydeligt, som var det igaar, den Aften efter Moderens Død, da Thomas traadte ind i hans Sovestue for at sige ham Farvel og forlade Forældrenes Hus. Han saae ham staae

for sig med sit blege Ansigt, sit lange lyse Haar og sine store blaa og frygtsomme Dine — det var hans afdøde Moders Dine. „Georg,“ hvistede Thomas, „Du maa ikke sige til Fader, at jeg har været hos Dig, thi han har forbudt mig det. Men jeg maatte dog sige Dig Levvel, enten han tillader det eller ikke. Farvel, Georg, og bliv ved at holde af mig.“ Derpaa kysede han ham, og Forbes følte hans varme Taarer paa sin Kind; saa sneg han sig stille bort. — „Han var min Broder!“ gjentog Forbes. — Derpaa saae han Thomas mange Aar efter i en Gade i New-York. Han saae fattig og elendig ud. Det var et koldt, fugtigt og uhyggeligt Veir, han var thndt og lusliddt klædt og syntes at fryse. „I tre Dage har jeg hver Aften ventet paa Dig her,“ sagde han, „hør mig, Georg, frels mig, jeg er forloren!“ og han, Forbes, havde haft Mod til at sige nei og spørge ham: „Har Du stilt Dig ved din Kone?“ — „Sun er syg, Georg; hjælp mig!“ — „Lover Du mig, at Du vil stilles fra din Kone?“ — „Georg, hjælp mig! hjælp mig!“ — Disse Ord skar ham nu efter saa mange Aars Forlob i Hjertet. Han havde ikke hjulpet. — „Og han var min Broder!“ Det knugede ham nu for Brystet som en Mare, Sorgen derover indhullede ham ligesom i en mørk og iiskold Kappe. Han havde kunnet eie en Broder, en Ven og en Elsket: Thomas, Baldwin og Johanne. Han havde mistet dem Alle, mistet dem for bestandig. Og hvad havde han til-

bage? — en uhyre Formue. Og hvad kunde han bruge den til? til at kjede sig som altid. Taedet tamdiu eadem fecisse! —

8.

Baldwin havde givet Samtalen med Forbes en anden Vending, da denne kom med en Hentydning til de Uygiftes ægteskabelige Forhold. Baldwin holdt ikke af at tale derom. Hans Ægteskab var ikke ligefrem ulykkelig, men den Ulykke, han havde drømt om, havde han ikke fundet. Johanne var somNONE rolig og kold ligesom tidligere; hun var ikke vranten eller egenfindig, saa han havde Grund til at klage, men han hørte hende heller aldrig lee, og hun gik stille omkring, som om en hemmelig Sorg thygede paa hende. Baldwin græmmede sig derover. Han havde ved fuldstændig Uabenhed, ved Opmærksomhed og Omhed og ved en rørende Hengivenhed villet vinde hendes Tillid, men alle hans Bestræbelser vare strandede. Hans Stolthed begyndte at oprøres imod at vise Kjærlighed der, hvor den kun blev gjengjældt med Hoflighed. Mangen Gang følte han sit Blod koge, naar han vilde trykke den iiskolde Skabning til sit Hjerte og tydelig mærkede, at intet Hjerte slog ham imøde; men han betvang sin Forbittrelse, sukkede kun og gik fra hende.

Hvorfor var Johanne ikke lykkelig? Baldwin gjorde Alt, hvad han kunde tænke sig, for at gjøre hende

Glæde. Hun syntes ikke at lægge Mærke til det eller at agte paa det. Hendes Træk oplivedes ikke af nogen taknemmelig Gølelse, intet hjerteligt Ord kom over de strenge Læber, og hendes kloge Dine saae udeeltagende paa Alt, hvad der omgav hende. Baldwin var nedslaaet, urolig og sørgmodig.

„Hvad fattes Dig, min kjære Johanne,“ spurgte han hende en Aften, da han sad alene med hende ved Kaminen. „Er Du syg?“

„Der fattes mig Intet.“

„Du skjuler Noget for mig. Hvad er det? jeg har jo kun et eneste Ønske, og det er at see Dig lykkelig.“

„Der fattes mig Intet,“ gjentog hun. Hun stirrede stift ind i Ilden, og Baldwin saae, at der rullede et Par Taarer langsomt ned af de blege Kinder. Han satte sig hen til hende, tog hende i sine Arme og sagde til hende, som en Moder, der vil berolige et lidende Barn: „Tal dog, min Elskede!“ men hun svarede blot:

„Jeg er altfor angreben. Jeg veed ikke selv, hvad der fattes mig, slip mig!“

Han saae forskende paa hende. „Jeg vil lade Doctoren kalde,“ sagde han, „Du er syg.“

Hun rystede paa Hovedet. Taarerne strømmede ud af hendes Dine, men hun sagde ikke et Ord.

„Vil Du ikke svare?“ spurgte han endnu engang sagte og ømt.

„Hvad skal jeg svare!“ raabte hun lidenskabeligt. „Har Du Noget at bebrejde mig? foier jeg mig ikke efter ethvert af dine Onsker? Klager jeg nogenstinde? hvad vil Du forlange mere? piin mig dog ikke!“

Han saae forbausset paa hende; derpaa reiste han sig og sagde i en blid Tone: „Jeg er meget ulykkelig.“ Han gik ind i sit Værelse, men han følte sig saa beklemmt og gik ud for at faae frisk Luft og berolige sine ophidsede Nerver. Baldwin var en fornuftig og praktisk Mand, der i hele sit Liv havde haft at kæmpe med mange Slags Vanskeligheder og lært, at man ikke overvinder disse ved at lægge Hænderne i Skjodet og lade Tingene gaae sin Gang. Et stort Onde, en truende Fare forsøgede i visse Maader hans aandelige Kraft. Han havde da altid kunnet finde en Udvei, men imod denne Kummer, der nu fyldte hans Hjerte, var han vaabenløs. Han gik i lang Tid raadvild op og ned i den sparsomt oplyste Avenue uden at vide, hvad han skulde gjøre. Johanne var imidlertid bleven siddende ubevægelig paa den samme Plet. Hun havde tørret Taarerne af Øinene og stirrede usravendt paa Glden i Kaminen. Hun havde en kort Tid, strax efter Bryllupet, gjort et Forsøg paa at faae Baldwin kjær. Det lykkedes hende ikke strax, og hun opgav derfor snart dette Forsæt. Nu mishagede Baldwin hende, og hun fandt ham keitet og usleben. Hans tunge Skridt i Værelserne bragte hende til at zittre; han talte hende altfor høit; hans Omhed, som

hun ikke vovede at tilbagevise, men heller ikke kunde besvare, var hende piinlig. „Hvorfor lader han mig ikke i Fred?“ spurgte hun sig selv, „hvorfor piner han mig med sin Kjærlighed?“ hun havde aldrig i sit Liv tænkt paa Andet end paa sin egen Ulykke, og selv da hun gjorde det svage Forsøg paa at elske Baldwin, havde hun kun havt sin egen Interesse for Die. Hun havde sagt sig selv, at det vilde være hende behageligere at leve sammen med en Mand, som hun kunde elske, end med en Mand, der var hende ligegyldig; men Baldwin var og blev hende en Fremmed. Hun forbandede den Time, da hun havde tilladt ham at tage hende i sine Arme. Han havde været forsynet nok til at troe paa hendes Kjærlighed, dengang hun lænede sig til hans Skulder. Hendes Kjærlighed? han havde ikke nogen Aelse om, hvor hun kunde elske! Baldwin blev hende med hver Dag ubehageligere. Hun maatte bide Læberne sammen for ikke at give sin Ubillie Luft, naar han rev Døren altfor raast op og altfor lydeligt gik igjennem Stuen. Hun foer sammen, naar han kastede sig i en Stol. Hun folte sig svag, træt og elendig, men han var sund og stærk, og det ærgrede hende. Hvilken himmelvid Forstjæl mellem ham og Forbes! men ham var det, hun hadede, thi han var Skyld i al hendes Ulykke. Kun Et trostede hende: hun saae tydeligt, at ogsaa Forbes var ulykkelig — og dog kjendte hun strax hans neppe hørlige Skridt, naar han nærmede sig til hende, og hans

dæmpede, rolige Stemme klang som Musik i hendes Døren. „Jeg vilde ønske, at han var død og jeg med, og at Alt var forbi,“ sagde hun hen for sig. Hun hørte pludselig, at der blev ringet paa Døren og blev derved revet ud af sine mørke Dronnerier. Klokkeren var allerede ni. Hvem kunde komme saa til? hun havde hørt Baldwin gaa bort, men hun vidste ogsaa, at han altid gik med en Nøgle hos sig. „Forbes,“ hviskede hun; det var den eneste af deres Bekjendte, der efter Faderens Død besøgte hende om Aftenen; hun havde alligevel aldrig været alene med ham, hun vilde ikke være alene med ham og reiste sig for at flygte. I samme Dieblig aabnede Tjeneren Døren og meldte Hr. Forbes.

Paa et Bord midt i det store Værelse brændte der en Lampe, hvis Lys var dæmpet af en Skjærm. Den belyste kun svagt den nærmeste Omkreds af Bordet og i den øvrige Deel af Salen herskede der et mystisk Halvmørke. Forbes nærmede sig til Johanne med samme Ugeneerthed som sædvanligt og satte sig paa en Stol ved Siden af hende. Han spurgte efter Baldwin; hun svarede, at han var gaaet ud, og dermed gik Samtalen istaae. Pausen begyndte at blive pinlig. Johanne søgte forgjæves efter Ord for at afbryde den. Endelig rommede Forbes sig, men hans Stemme klang hæs, da han begyndte at tale.

„Det er mig kjært, naadige Frue,“ sagde han, „at jeg engang kan komme til at tale uforstyrret med

Dem ligesom i gamle Dage. Jeg har en Oplysning at bede Dem om."

Hun svarede ikke og stirrede ufravendt hen for sig.

„Naadige Frue," vedblev Forbes sagte og roligt, „vil De ikke sige mig, ved hvilken en Feil jeg har paadraget mig Deres Uuaade?"

Hun loftede ikke Hovedet, men saae fra Siden hen paa ham. Hendes Ansigt var i Skygge, og han kunde ikke see det. Han ventede nogle Secunder, men da hun ikke talte til ham, tog han paany Ordet:

„Vi har i en Række af Aar været gode Venner — i det mindste har jeg altid indbildt mig det. Hvorved har jeg forspildt Deres Velvillie? De behandler mig siden Deres Giftermaal som en Fremmed, ja værre end en Fremmed. Jeg har bestræbt mig for at bevare Deres Gunst eller at gjenvinde den, men jeg veed meget godt, at det ikke lykkedes mig, og jeg forsikrer Dem, at det har smertet mig dybt. Jeg ansees imellem mine Bekjendte for et koldt og hjertelost Menneſte. Det bryder jeg mig kun lidt om, thi jeg er kommen i Ny for at være det, fordi jeg ikke har villet lade mig trække op af Alle og Enhver. Jeg tilstaaer, at det falder lidt svært at komme paa en fortrolig Fod med mig, fordi det ikke er min Bane at blotte mig for fremmede Folk. Det er første Gang i mit Liv, at jeg taler om mig selv; men jeg ønsker, at De, naadige Frue, skal kjende mig, som jeg virkelig er. I Regelen er jeg ikke nogen Ven af fortrolige

Meddelselser, og jeg er mistroisk mod dem, der ville indvie mig i deres Hemmeligheder. Jeg har lagt Mærke til, at Folk, der har gjort mig til deres Fortrolige, altid har villet laane Penge hos mig strax efter. Man veed, at jeg i denne Henseende er bleven noget forsigtig, og derfor nærmer man sig nu kun sjelden til mig. Men netop fordi jeg kun har faa, ja meget faa Venner, sætter jeg overordentlig stor Priis paa deres Venstab, der har viist mig oprigtig Velvillie. Jeg har tidligere regnet Dem blandt disse Venner. Har jeg taget feil, naadige Frue? Det vilde være en storre Ulykke for mig, end De troer, og storre, end jeg vover at udtale."

Hans Stemme var blød og dæmpet, som Johanne aldrig havde hørt den. Blodet flød som Ild igjennem hendes Arter, og hendes Hjerte bankede, saa det var nær ved at sprænges. Hvor turde den Mand vove at tale saaledes til hende? han havde forsmaaet hende, da hun var fri, og da hun taknemmeligt havde hengivet sig til ham, hvis han dengang havde friet til hende. Han var Skyld i al hendes Ulykke, han havde drevet hende til Fortvivlelse, og hvad var nu hans Hensigt? spottede han hende, forhaanede han hende, eller vilde han benytte sig af hendes navnløse Glendighed for at gjøre hende til en Gjenstand for sin og hendes egen Foragt?

Hun blev fiddende stum, thi hun følte, at hun alene kunde bevare et Stik af Fatning, naar hun taug

„Vil De ikke svare mig, Fru Baldwin . . . naadige Frue . . . Johanne . . .“ Han boiede sig ned til hende; hun solte hans Aande paa sin Kind, og han vilde gribe hendes Haand.

Hun sprang dobbelt i Veiret, løstede Haanden, udstrakte Armen og pegede forbitret paa Doren.

Han reiste sig fuldstændig forvirret. „Naadige Frue,“ stammede han, men hendes lynende Blik fæstede sig paa ham med et saadant Udtryk af lidenskabelig Forbittrelse og knusende Foragt, at han ikke kunde tale videre. Ydmyget sneg han sig hen til Doren. Hun stod endnu som et Marmorbillede i den samme truende Stilling, og først da Doren havde lukket sig efter Forbes, og han var forsvunden, faldt hun afmægtig tilbage i Stolen. — Men Forbes styrtede som rasende ned ad Alleen. I Nærheden af en Løgte, ikke langt fra Baldwins Bolig, mødte han en høi Mand, der vendte sig om og saae forundret efter ham og derpaa langsomt fortsatte sin Vej. Det var Baldwin. „Har Forbes været her?“ spurgte han, da han saa Minutter efter traadte ind i Salen.

Johanne, der sad ved Kammen og vendte Ryggen til ham, svarede ikke. Han gik hen til hende og saae, at hun sad med halvaabne Øine og hvide Læber og saae ud som et Liig. Han tog hende i sine Arme og bar hende, som om hun havde været et Barn, ind i et kjøligere Værelse, hvor han lagde hende paa en Seng. Han havde i sit Liv seet mange Syge og

Doende, og heller ikke nu tabte han Fatningen. Han indsaae strax, at Johanne var afmægtig, og anvendte nogle simple Midler for at bringe hende til sig selv. Efter faa Secunder slog hun Dinene langsomt op og saae forundret paa ham. „Den Glendige!“ mumlede hun.

„Hvad er der forefaldet?“ spurgte Baldwin noget urolig.

Hun kjendte ham, lukkede Dinene igjen og vendte Hovedet bort, som om hun vilde sove.

Baldwin blev en Tidlang staaende hos hende uden at tale; derpaa spurgte han hende igjen om, hvad der var forefaldet. Hun svarede neppe horligt: „Jeg er træt — jeg kan ikke tale — lad mig i Ro.“ Han folte sig magtesløs lige overfor denne virkelige eller paatagne Svaghed, kaldte paa Kammerjomfruen, der sad i et Sideværelse, indskjærpede hende, hvad hun havde at gjøre, og begav sig strax efter ind i sit Værelse. Men han blev der kun nogle faa Minutter, thi Brede, Mistanke og Skinsyge nagede paa ham. Han havde seet Forbes styrte forbi sig i Alleen med et forstyrret Ansigt, og strax efter havde han fundet sin Kone afmægtig i Hjemmet. Hvad var der forefaldet imellem dem? han maatte vide det, og det strax! Hans Kone kunde eller vilde ikke give ham nogen Oplysning i dette Dieblif — saa maatte Forbes staae ham til Ansvar.

Det var en mild Aften i Marts. Porten stod

aaben, og Portneren havde fjernet sig nogle Skridt og snakkede paa Fortoget med en Nabo. Baldwin gik ud paa Gaden uden at blive bemærket; han gik hurtigt hen til Hotel Forbes og betragtede opmærksomt Vinduerne i det Bærelse, hvor Forbes pleiede at opholde sig, naar han var hjemme om Aftenen. Da Baldwin saae, at der var mørkt, gik han videre, og saa Minutter efter var han nede paa Quaien. Der herskede en næsten uhyggelig Stilhed og ingensteds fik han Hør paa en Fodgænger. Paa Baldwins hoire Haand flød Seinen med sine mørke af Foraarsregnen opsvulmede Bænde. Utallige Lys fra den modsatte Flodbred og fra Broerne speilede sig deri i Bigzag. Tilvenstre saae man de gamle og styggefulde Træer i Cours la Reine, og i det Fjerne hørte man en Rumlen af en hurtigjørende Vogn.

Da Baldwin havde gaaet nogle hundrede Skridt og omtrent var midtvejs imellem Pont de l'Alma og Pont des Invalides bemærkede han i ringe Afstand en mandlig Stikkelse, som Mørket hidtil havde skjult for ham; den lænede sig ned over den lave Steenmur, der begrænses Quaien ud til Seinen, og syntes at stirre ned i Floden. Baldwin gjenkjendte i denne ubevægelige Stikkelse den Mand, som han søgte. Forbes, der hørte Nogen nærme sig med hurtige og tunge Skridt, reiste sig, og strax efter stode de To lige overfor hinanden. En Løgte, der brændte i Nærheden, spredte saa meget Lys, at de tydeligt kunde

see hinandens Træk. Forbes var bleg; Baldwin derimod, der var ophidset af den hurtige Gang og af den Storm, der rasede inden i ham, stod med blussende Kinder og lynende Øine lige overfor ham.

„Hvad har De gjort i mit Hus?“ spurgte Baldwin sagte, men med en uhyggelig Bittren i Stemmen.

Forbes stirrede maallost paa ham.

„Hvad har De gjort i mit Hus?“ gjentog Baldwin høiere — der opstod atter en Pause — „vil De svare mig, Forbes! hører De, vil De svare?“

„De er altfor ophidset til at høre paa mig,“ svarede den Anden med moisomt tilkæmpet Fatning. „Følg mig hjem og vær rolig; jeg skal fortælle Dem det Hele.“

„Jeg vil ikke mere træde over Deres Tærskel. Her skal De svare mig og det strax!“ Forbes begav uvilkaarligt nogle Skridt tilbage. Baldwin greb ham i Skuldrene. „De slipper mig ikke, svar, svar.“

Baldwin var en stærk Mand, og Lidensskaben gav ham Kæmpekræfter. Han rystede Forbes, der var som en Fjer imellem hans Hænder. „Svar!“ raabte han endelig endnu engang i det høieste Raseri. Han stødte til Forbes, saa at denne forfærdet tumlede tilbage og styrtede med Nakken ned mod den lave og skarptantede Muur — derpaa blev Alt stille. Forbes laa paa Brostenene henne ved Muren, og Baldwin bukkede sig over ham og saae ham forskende ind i Ansigtet.

„Forbes!“

Intet Svar.

Forbes' Dine aabnede sig i Dødskamp, Baldwin hørte en uhyggelig Rallen, saae en kort frampagtig Bittren af alle hans Lemmer, og derpaa indtraadte der en fuldstændig No — Dødens No.

Baldwin saae vildt omkring sig. Et Par Secunder stod han vaklende og vidste ikke, hvad han skulde gribe til; da vaagnede hos ham den Raadsnarhed, der aldrig forlod ham i Faren. Han indsaae med fuldstændig Klarhed, hvorledes hans Stilling var. Han hørte en Rumlen af en tung Vogn og saae omtrent hundrede Skridt fra det Sted, hvor han stod, den røde Logte paa en Omnibus. I et Par Spring var han henne paa den modsatte Side af Quaien, i Skyggen af Træerne i Cours la Reine.

Vognen kjørte forbi uden at holde; men henne fra Invalidebroen nærmede sig to Fodgængere. Det var saa stille, at Baldwin kunde høre dem tale. „Hvad er det?“ spurgte den Ene, da de kom tæt forbi Riget.

„Sagtens en fuld Mand.“ De boiede sig ned.

„Nei, hent hurtigt en Sergent de ville; jeg venter her saa længe; Manden er død.“

En af Fodgængerne løb hen ad Concordiapladsen til, medens Baldwin sneg sig bort ad den modsatte Kant og naaede sin Bolig, uden at Noget havde lagt Mærke til ham. Det var neppe en halv Time siden, at han havde forladt den. Portneren gik frem og

tilbage udenfor den aabne Port og røg paa sin korte Pibe. Uden at blive seet af ham smuttede Baldwin ind af Porten; han listede sig sagte op ad Trappen, aabnede forsigtig Døren til Entréen og kom ind i sin Stue, uden at Nogen havde seet ham. Der skilte han sig hurtig af med sin Overkjole, tog en Uvis, der laa paa Bordet, kastede sig i en Lænestol henne ved Kammen, og forst nu, da den truende Fare var forbi, fik han Tid til at overtænke, hvad der nylig var skeet.

Tusinde Tanker stormede ind paa ham, men ikke i broget Forvirring. Begivenhederne fremstillede sig for ham i logisk Orden, saa at han kunde betragte dem roligt og besindigt: Forbes havde fornærmet hans Kone, denne havde kaldt ham „en Glendig“; han, Baldwin, havde været i sin fulde Ret til at forlange en Forklaring over, hvad der var skeet; Johanne havde ikke kunnet give ham den — han havde altsaa været nødt til at søge den hos Forbes; denne havde vægret sig ved at svare, og han havde villet tvinge ham til at tale; han var bleven opbragt, men selv i sit Raseri havde han intet Dieblisk havt til Hensigt at dræbe Forbes. Uvilkaarlig havde han stødt ham fra sig, men Forbes var nu død og der var Ingen, der kunde bevidne hans Uskyldighed. Vilde han angive sig selv som den ufribillige Gjerningsmand, saa vilde han give sig til-Pris for mistænksomme Dommere, der vilde betragte hans sandhedsfjærlige Fremstilling som Løgn og Bedrageri og maaskee behandle ham, en

Ustyldig, som den gemeneste Forbryder. Intet kunde forpligte ham til at udsætte sig for denne Fare, thi hans Sambittighed bebreidede ham Intet, og han havde ikke villet noget Ondt. Skulde han angive sig selv? skulde han træde frem og sige: „Det er min Haand, der har dræbt denne Mand?“ skulde han give sit Navn til Pris for Ondskab og Bagvaskelse? nei, det vilde han ikke. Han vilde tvertimod gjøre Alt, hvad der stod i hans Magt, for at afvende en saadan ufortjent Ulykke.

Han befundede sig først nu paa alle de Enkelt- heder, der gik forud for denne Katastrofe, og dem, der fulgte efter. Ingen havde seet ham gaa bort eller lagt Mærke til, at han kom tilbage, og han havde kun været borte en ganske kort Tid. Det var utænkeligt, at Mistanken for Drabet kunde falde paa ham. „Ingen veed, hvad der er steet,“ sagde han til sig selv, „og Ingen skal faae det at vide.“

I det samme Dieblis blev der ringet heftigt paa Borten og strax efter blev der talt høit ude i Entréen. Han lyttede og horte tydeligt, at Navnet Forbes blev udtalt flere Gange. Han satte Lampen hen paa et lavt Bord, saa at hans Ansigt var i Skygge, og derpaa ventede han nogle Minutter med spændt Opmærksomhed. Strax efter blev Døren til hans Værelse hurtig revet op, og Forbes' gamle Kammer- tjener traadte ind til ham. Baldwins Tjener, der fulgte efter ham, blev nysgjerrig staaende i Døren.

„Hvad er der paafærde?“ spurgte Baldwin roligt.

„Min Herre er bleven bragt død hjem. Han er bleven myrdet.“

Baldwin anstillede sig forfærdet og sprang op for at følge med Ulykkesbudet. Han henvendte forskjellige Spørgsmaal til ham, som han vilde have gjort, naar han slet ikke havde vidst noget af hvad der var forefaldet, og løb derefter ifsomt hen med ham til Hotel Forbes. Døren til Huset stod paa vid Gab og blev bevogtet af et Par Gendarmer. De to Ankomne sagde, hvem de var, og kom uden at blive opholdte ind i den Dødes Sovestue. Paa Sengen laa det halvbeklædte Lig, og ved Siden stode, tre Personer, der med faa Ord præsenterede sig for Baldwin som en Læge, en Politicommissair og hans Assistent. Politicommissairen, der havde ladet Baldwin, som en Ven af den Afdøde, tilkalde, fortalte ham nu, hvad der var blevet ham berettet om Drabet: to Herrer vare for en tre Kvarteer siden komne til ham, tilligemed en Sergent de ville, for at melde, at de havde fundet et Lig paa Quaien mellem Pont de l'Alma og Pont des Invalides. Identiteten var strax bleven konstateret, da den Forulykkede havde en Brevtaske hos sig, der indeholdt, foruden en betydelig Sum Penge, hans Navn og hans Adresse. Politicommissairen onskede nu at vide, om Hr. Baldwin, hvem Tjeneren havde betegnet som en intim Ven af den

Udøde, kunde give nogenfømhelst Oplysning om denne tragiske Begivenhed.

Nei, Baldwin vidste Intet.

„Naar har De seet Hr. Forbes sidste Gang?“
spurgte Commissairen.

„For saa Timer siden“, svarede Baldwin; „da jeg Kloffen henimod ni kom hjem, modte jeg ham i Nærheden af min Bolig, hvor han sagtens havde søgt mig.“

„Hvad sagde han til Dem?“

„Han talte ikke til mig. Han kjendte mig ikke i Morket og gik mig hurtig forbi. Jeg havde talt med ham i Dagens Lob; jeg havde ikke noget Særligt at sige ham og standsede ham derfor ikke.“

„Har han givet Deres Tjener nogen Bested til Dem?“

„Nei, thi saa vilde man have sagt mig det.“

„Med hvem har han talt i Deres Hus?“

„Med min Kone.“

„Hvad har han sagt til hende?“

„Det veed jeg ikke. Min Kone var noget lidende, da jeg kom hjem, og jeg glemte derover at erkjendige mig om Forbes. Han var en jevnlig Gjæst hos os, og hans Besøg havde intet Paafaldende.“

Samtalen antog Formen af et Forhør. Baldwin mærkede det og var paa sin Post. Han satte sig for at besvare ethvert Spørgsmaal overeensstemmende med Sandheden og kun at fortie det, som Ingen vidste

og Tugen skulde vide. Han modspagde sig selv intet Dieblif, og Commissairen, der ikke havde den fjerneste Mistanke til ham, afbrød omsider Samtalen med de Ord, at Hr. og Fru Baldwin, saavel som den Tjener, der havde aabnet Doren for Hr. Forbes, sandsynligvis næste Dag vilde blive afhorte af den Dommer, der kom til at lede Undersogelsen. Derpaa bukkede han for Baldwin og vendte sig til Lægen for at høre af hans Mund, hvad det var for et Saar, der havde hidført Hr. Forbes' Dod. Baldwin hørte med stor Ro paa Doctorens lærde Demonstration, ja, det kostede ham slet ingen Overvindelse noie at betragte Liget. Hele hans aandelige Virksomhed var concentreret paa slet intet at sige eller gjøre, der kunde forraade ham — alt Andet var for Diebliffet Viting. Naar han var alene, vilde han igjen overtænke det Skete. Nu havde han ingen Tid dertil, nu gjaldt det fremfor Alt om ikke at vække nogen Mistanke hos den koldblodige og opmærksomme Politiebedsmand. Han folte uthdeligt, at Alt endnu ikke var paa det Reene, og at der endnu kunde opstaae Misligheder for ham. Disse Tanker stormede ind paa ham, men han viste dem fra sig, thi for Diebliffet gjaldt det kun om at fikke sig sit Tilbagetog. Medens han endnu tænkte over, hvorledes det bedst kunde skee, horte han Commissairen sige til sin Assistent, at de to Politibetjente skulde forblive i Huset, indtil Alt var forseglet. Derpaa vendte han sig igjen om til Baldwin og spurgte, om han

ikke vidste, hvor den Afbøde pleiede at gemme sine rede Penge. Baldwin pegede paa et Skrin, hvori han tidligere havde seet Forbes gemme baade Penge og Papirer. Commisfaiiren aabnede dette med en Nogle, som han tilligemed forstjellige andre Smaa-ting havde jundet i den Afbødes Lommer, og der fandtes ogsaa en betydelig Sum Penge i Bankbilletter og Guld. Medens han beskæftigede sig med at tælle disse i Overværelse af Vidnerne, lagde Baldwin Mærke til en Convolut med fem Segl, der laa nederst i Skrinet. Han tog Brevet og læste følgende Adresse:

Til Hr. Gordon Baldwin fra Hakodate, s. T. i Paris.

Alt aabne efter min Dod.

„Det kunde være en eller anden testamentarisk Bestemmelse“, sagde han, idet han vendte sig til Commisfaiiren; „troer De ikke, at det vilde være hensigtsmæssigt strax at gøre sig bekendt dermed?“

Commisfaiiren samtykkede, men tilsviiede blot, at Brevet senere maatte forelægges Undersøgelsesdommeren. Baldwin havde Intet at indvende derimod, og medens de Tilstedeværende nysgjerrigt flokkede sig omkring ham, brød han Seglene og læste følgende Brev:

Paris den 26de Februar 1865.

Min kjære Baldwin!

Jeg har besluttet at gøre Ende paa mit Liv, og

naar De modtager dette Brev, har jeg udført mit Forsæt.

Baldwin udstodte et Udraab af Forbauselse og læste derpaa disse første Linier for Commissairen.

„Det er meget beshynderligt,“ sagde Politicombedsmanden. „Efter Lægens Ytringer anstaae jeg det for umuligt, at Deres Ven havde begaaet et Selvmord.“

Baldwin læste videre:

Jeg meddeler Dem dette for at gjøre Ende paa alle vildledende Hypotheser og Efterforskninger om Aarsagen til min Død og for at bede Dem sørge for, at den gjør saa lidt Opsigt som mulig. Jeg har altid undgaaet at gjøre Opsigt og mit sidste Ønske er, at det maa tillades mig at gaae ud af Livet saa stille og ubemærket som muligt. Jeg har truffet alle Forholdsregler for at lette Opfyldelsen af dette Ønske. Mit Testament har jeg deponeret i det amerikanske Consulat, og en dygtig Jurist har affattet det saaledes, at der ikke kan opstaae Tvist i Uledning af mine Efterladenskaber.

Grunden, hvorfor jeg tager Livet af mig, er ganske simpel: Jeg kjæder mig. Dette er jo efter Deres Mening ikke nogen Ulykke, men De gjør Dem ikke noget Begreb om, hvor utaalelig Sjælsomhed kan blive i Længden. „Taedet tamdiu eadem fecisse“. Det er den eneste latinske Fløstsel, som jeg kjæder, men den forstaaer jeg tilgavnus. Det kjæder bestandig at gjøre det Samme og at vide, at saalænge man lever,

skal man gjøre det Samme, og at dette Samme er baade tomt og ufrugtbart.

Jeg har ofte beklaget, at jeg for nogle Aar tilbage ikke gjorde Dem den Tjeneste, som De bad mig om. Tilgiv mig og sorg ogsaa for, at Thomas tilgiver mig. Deres Fru har jeg med mit Vidende aldrig tilfoiet nogen Urret. Jeg haaber, at hun ofte og med Venskab vil tænke paa mig.

Efterat jeg nu har taget Afsted med Dem, med Fru Baldwin og med min Broder, er jeg særdeilig med Risten paa dem, der alene have staaet mig nær i Livet, og med hvem jeg onsker at tage Afsted. Hvor fattig har jeg rige Mand dog ikke været! De, Baldwin, var min bedste Ven — og hvor lidt var De dog min Ven! Thomas var min eneste Broder — og i mange Aar har han været død for mig og jeg for ham. Johanne Veland er Deres Kone. En Veninde, der har giftet sig med en Ulden, en Broder, der er tabt for mig, og en Ven, for hvem jeg er ligegyldig — det er alt det, der skulde udfylde mit Liv. Det var altfor lidt!

Jeg er i dette Dieblif. hverken exalteret eller bedrovet; en dyb No, som jeg i lang Tid ikke har kjendt noget til, fylder mit Bryst. Den Tanke, at jeg, saasuart det behager mig, kan kaste Livets Byrde fra mig, giver mig nyt Mod. Endnu for et Kvarteer siden, da jeg satte mig ned for at skrive til Dem, var det min Hensigt at dræbe mig endnu i aften. Nu, da

jeg bestemt veed, at jeg vil dræbe mig, og at Alt er besørget lige til den sidste Scene, saa at jeg kan fuldbyrde denne sidste Gjerning, saasuart det behager mig, nu føler jeg Kraft i mig til endnu at experimentere nogle Dage. Maaskee passerer der mig endnu noget Ngt. Jeg kan roligt vente paa det, thi jeg har Intet mere at tabe og Intet mere at frygte. Livsmæt indtil Overmaal og uden Haab staaer jeg ved mit Livs Grændse — og nu har jeg overskredet den.

Georg Forbes.

Commisfaiiren havde imidlertid været beskjæftiget med at forsegle de aftalte Penge. Han lagde Brevet ind i Pakken; derpaa trak han betænksomt sine Handsker paa, bemærkede, at det var blevet silde, gav sin Assistent endnu nogle Instruktioner og forlod Huset samtidig med Baldwin. Han fulgte denne til hans Bolig, sagde ham der Godnat og tilføiede, at han næste Morgen tidlig vilde være i Hotel Forbes, hvor han ogsaa bad Baldwin om at indfinde sig. Derpaa trak han Kraven op om Ørene, stak Hænderne i Frakkelommen og skyndte sig i et kort Trav hjem til sin Bolig. Baldwin gik endnu engang op ad Avenue de l'Imperatrice og blev i nogle Minutter staaende eftertænksom udenfor sit eget Hus; derpaa ringede han og gik ind.

9.

Det sidste Ønske, som Forbes i sit Brev til Baldwin havde udtalt, var blevet opfyldt. Man havde begravet hans Liig i al Stilhed, og Pariserbladene havde med en usædvanlig Discretion omtalt denne Begivenhed. Politiets Efterforskninger om Aarsagen til hans Død havde ikke ført til noget Resultat. Lægernes Udsagn bekræftede, at Tanken om at Forbes skulde have taget sig selv af Dage savnede al Grund. Paa den anden Side var det vanskeligt at troe paa en Forbrydelse, da man i den Afdodes Sommer havde fundet en betydelig Sum Penge, og da der ikke forelaa det mindste Beviis for, at Forbes blandt sine Bekjendte havde en eneste Fjende.

Baldwins Tjener havde afgivet den Forklaring, at Forbes paa hin skjebuesvangre Aften havde aflagt et Besøg hos Fru Baldwin Klokken henimod ni, men havde slet ikke lagt Mærke til noget Paafaldende i hans Væsen eller Opførsel. Fru Baldwin forklarede, at Fr. Forbes strax havde fjernet sig, da hun havde meddeelt ham, at Baldwin ikke var hjemme. Heller ikke hun havde i hans Væsen lagt Mærke til Noget, hvoraf hun kunde slutte, at der truede ham nogen Fare. Af de to Herrer's Udsagn, der havde fundet Riget, kunde man slutte, at Forbes var død imellem Klokken ti og et Kvarteer paa elleve. Hvor han havde tilbragt den mellemliggende Tid vedblev at være en Hemmelighed. En Politisergent forklarede endelig, at

da han henimod Kloften ti passerede Pont de l'Alma, var der kjort en aaben Vogn forbi i voldsom Galop; men om dette var en Selveicrvogn eller Droschke, kunde ikke oplyses. Lægerne, Politicommissairen og Undersøgelsesdommeren vare enige i den Mening, at Forbes havde befundet sig i denne Vogn, at han var sprunget ud, fordi han befrygtede, at Hestene vare løbske, og at han ved denne Leilighed havde fundet Døden. Denne Forklaring tilfredsstillede Alle, Efterforskningerne sov ind, og den hele Begivenhed var snart efter saa godt som glemt. Kun imellem Baldwin og hans Kone reiste der sig fra dette Dieblik af en uhyggelig Muur.

Baldwin følte, saasnart han var alene med Johanne, at hendes Blik frygtfomt og mistroisk fulgte ham Skridt for Skridt. Selv det svage Skin af Fortrolighed, der tidligere havde eksisteret imellem dem, var nu forsvundet. De gik taus og trykkede ved Siden af hinanden, hver med sin Hemmelighed og sin Mistanke i Hjertet. Han havde endnu ikke vovet at spørge hende om, hvad der var forefaldet ved hendes sidste Sammenkomst med Forbes; Ordet blev siddende ham i Struben, saasnart han i hendes Nærværelse blot vilde udtale hans Navn. Hans gamle Freidighed var borte, og han følte, at han aldrig vilde gjenvinde den, men at han fra nu af vilde have at bære paa en knugende Byrde, saalænge han levede. Han var betagen af en Følelse, som han tidligere aldrig havde

kjendt, Frygt og Forsagthed. Hvis hans Hemmelighed dog kom ud? hvis den uhyggelige og mørke Gjerning blev bragt frem for Dagens Lys? han foer sammen ved denne Tanke; han vilde bort fra Paris; han vilde søge Beskjæftigelse; haardt og anstrængende Arbeide skulde adsprede ham, trætte ham og gjengive ham den Sovn, der siden hin ulyksalige Dag flygtede fra ham. Han længtes efter Nesso og efter de skikkelige Øvere, der havde Tillid til ham, der ikke vidste Noget om, hvad der var forefaldet i Paris, og aldrig vilde faae det at vide. Han vilde undgaae sin Kones forskende og fjendtlige Blik, der forfulgte og pinte ham. Han havde aldrig i sit Liv slaaet Vinene ned for Nogen, og nu bovede han ikke engang at see paa sin Kone. Det var utaaleligt.

Strax efter Forbes's Død havde Baldwin skrevet til Thomas, meldt ham hans Broders pludselige Død og opfordret ham til at komme og tage den store Formue, som han havde efterladt sig, i Besiddelse. Nu kom han paa den Tanke, at han vilde reise til Sakodate for selv at overtage Ledelsen af den fælles Forretning, medens Thomas var borte. Han frygtede ligesaa meget for Thomas som for Johanne. Hvorledes skulde han, naar han gjenfaae sin gamle Ven, kunne fortælle ham Fabelen om Broderens Død? I sine Tanker saae han Thomas's Dine, der altid tillidsfuldt og kjærligt søgte ham, og lige overfor disse ærlige Dine skulde han nu lyve og hyle. Angst-

sveden perlede ham paa Banden, naar han tænkte derpaa. Nei! saa vilde han hellere kunne bære Johannes Mistanke end Thomas's Tillid. Han fattede den Beslutning strax at afgaae til Sakodate. I dette Tilfælde var han næsten sikker paa ikke at træffe sin Ven, da sandsynligviis denne, saasnart han havde faaet Underretning om Broderens Dod, havde tiltraadt Reisen til Europa.

Efterat han havde overlagt alt dette, ventede han, til det blev mørkt. Han skammede sig for sig selv over, at han tog saadanne Forholdsregler; men hvad der var skeet nodte ham til det. Da Lampen stod paa Bordet, udsogte han sig en Plads, hvor han vendte Ryggen til Lyset, og derpaa sagde han til Johanne, der sad bleg og taus og fuldt belyst lige overfor ham:

„Thomas Lansdale vil, saasnart han har modtaget mit Brev, forlade Sakodate; men en af os To, han eller jeg, maa være derovre for at vaage over vore fælles Interesser. Jeg vil derfor en kort Tid vende tilbage til Japan. Vil Du ledsage mig, eller foretrækker Du at blive her?“

Hun svarede ikke, men spurgte blot: „Vil Du forlade Paris?“

„Det maa jeg.“

„Det tænkte jeg mig nok.“

Han gjorde sig Umage for at synes forundret og spurgte: „Hvorledes kommer Du paa den Tanke?“

Hun trak foragteligt paa Skuldrene.

„Svorledes kommer Du paa den Tanke?“ gjentog han. Det kostede ham stor Anstrengelse at faae Mod til at see paa hende.

„Spørg mig ikke — det veed Du meget godt.“

Hendes Stemme havde en eiendommelig truende Klang. Han solte sig dybt ydmyget, men han vovede ikke at forlange nogen Forklaring og spurgte blot endnu engang: „Vil Du følge med mig til Japan?“

„Nei,“ svarede hun, og efter en kort Pause tilføiede hun i en skjodesløs Tone: „Jeg venter om et Par Dage Brev fra min Tante Alice — jeg har besluttet for Fremtiden at leve hos hende.“

Saavidt var det altsaa kommet! Hun vidste, at han havde ingen Magt over hende og at han ikke vovede at gjøre sine Rettigheder gjældende. „Jeg forstaer Dig ikke,“ sagde han sagte; „men jeg vil ikke forhindre Dig i at gjøre, hvad der behager Dig bedst. Jeg har, saalænge jeg har kjendt Dig, aldrig villet Andet end din Lykke.“

Han sagde disse sidste Ord med en ubestrikelig Sorgmodighed, og han følte, at hans Dine svømmede i Taarer. Hvormed havde han fortjent denne frygtelige Glendighed? hvis Nogen havde forskjult den, saa var det Johanne, hvis ukjærlige Væsen havde vaakt hans Mistro, og hvis Udbrud angaaende Forbets havde vaakt hans Forbittrelse. Tanken om at der var tilføiet hans Kone en vanærende Fornærmelse havde

bestormet ham, da han lagde Haanden paa Forbes. Hun skulde jo fremfor alle andre menneskelige Skabninger have tilgivet ham og trostet ham, men det var jo netop hende, der pinte ham mest. Han skjulte sit Ansigt i sine Hænder og græd. Siden Forbes' Død var han bleven et andet Menneske; hans gamle Energi havde forladt ham, og han var bleven pirrelig og svag. Johanne saae hans Taarer og Videlser, men rortedes ikke derover; hun sad kold, ubevægelig og ligesom forstenet lige overfor ham og sæstede sit mistroiske Blik ufravendt paa ham. Endelig reiste han sig og sagde: „Du er meget haard og meget uretfærdig, men jeg vil ikke beklage mig derover. Maaskee kommer der en Dag, da Du vil angre, at Du har miskjendt min Kjærlighed og stødt mig fra Dig. Kald da paa mig, og jeg skal ile til Dig. Nu vil jeg gaae.“

Han forlod langsomt Bærelset, og hun saae efter ham uden at sige et Ord; men hendes stumme Læber bevægede sig, som om de hvistede: „Morder!“

Baldwin var vis paa, at han ikke havde forraadt sig lige overfor sin Kone. Hun kunde ikke vide Noget om den blodige Daad, men hun anede den. Han sølte, at det var forbi med hans Kjolighed, selv om Johanne ikke havde haft nogen Mistanke. Hendes ufortjente Tillid vilde have været ham ligesaa utaalelig som hendes Mistro. Kun Et havde kunnet forsone ham med sin Skjæbne: hvis han havde aabenbaret sin

Rone Alting. Hvis hun havde erkjendt hans Uskyldighed, hvis hun havde haft Medlidenshed med hans Ulykke og hjulpet ham at bære den — ja, da havde han i hendes Nærværelse fundet Fred og Trost. Men Johannes Blik tilbageviste enhver Fortrolighed med Kulde, og han maatte alene bære paa sin Hemmelighed, hvor utaalelig tung den end var ham.

Baldwin benyttede den næste Dag til at ordne sine Sager i Paris paa forretningsmæssig Maade; derpaa traf han Forberedelser til Afreisen uden med et Ord eller Blik at blive afbrudt af Johanne. Hun saae ham komme og gaae, som om hun havde været død og stum. To Dage efter deres sidste Samtale traadte han om Aftenen i Reisedragt ind i hendes Værelse for at tage Afsted. Allerede i flere Timer frygtede han for dette Dieblik, men det gik hurtigt forbi. Hans Hjerte var saa forpint, at Johannes Kulde neppe engang smertede ham. Hun rakte ham ikke Haanden, og da han gik henimod hende for at omfavne hende, traadte hun Iydlost et Skridt tilbage.

„Lev vel! Johanne!“ sagde han, og i en bønlig Tone tilføiede han: „Vi sees igjen.“

Hun nikkede taust; han tøvede endnu et Secund, men da han saae, at de iskolde Træer ikke opvarmedes, vendte han sig bort. Det havde været bedre for ham at staae foran den strengeste Dommer end foran denne Rone, der aldrig havde elsket ham, der i ham kun

faae Kilden til alle sine Lidelser, og af hvem han kun var frygtet og forhadet. Hun vidste, at han havde været udenfor Huset, da Forbes døde. Den Omstændighed, at han skjulte dette, havde først vaakt hendes Mistanke; hans Melancholi og den Uro, der var over ham, bestyrkede denne Følelse hos hende. Efter hendes sidste Samtale med ham var hun fuldkommen vis i sin Sag. „Han er en Morder,“ sagde hun til sig selv; dog vilde hun ikke optræde som Anklagerinde imod ham, thi ogsaa hun havde en Hemmelighed at bevare, og den var bedst skjult, naar hun taug.

Nogle Dage efter Baldwins Afreise kom Johannes Tante, Fruen Alice de Montemars, til Paris. Denne ældre Dame, der var en Søster til Johannes Moder, var ligesaa klog, som hun var fattig, og hun indsaae derfor strax, at hun kunde sikke sig en rolig Livsaften, hvis hun kunde fængsle sin rige Niece til sig. Hun opbød Alt for at gjøre sig behagelig, nyttig og uundværlig, og det lykkedes hende ogsaa nogle Uger efter Baldwins Bortreise at overtale Johanne til at tage med sig til Sydfrankrig og etablere sig der i et venligt Bædested nede ved Middelhavet.

10.

Baldwin havde tilbagelagt den største Deel af Reisen fra Paris til Hakodate og befandt sig nu allerede i nogle Dage i San Francisco, hvor han ventede paa Afgangen af det store „Pacific-Mail-Damp-

skib", der gjorde Tjeneste imellem Californien og China. Med dette Skib vilde han afgaae til Yokohama, hvorfra han turde haabe om kort eller lang Tid at finde en god Veilighed til Hakodate. Baldwin havde baade i New-York og Chicago og tilsidst i San Francisco forhørt sig om Thomas Lansdale eller Thomas Graham — han vidste ikke, under hvilket Navn hans Ven vilde reise; men ingensteds havde han hørt Noget om ham. Thomas synes ikke at være passeret nogen af disse Byer. „Han maa have gjort Reisen over China, Indien og Egypten“, sagde Baldwin til sig selv. „Saameget desto bedre, thi saa er jeg ganske vis paa ikke at møde ham.“ — Han folte sig baade modigere og roligere, siden han havde forladt Johanne. Hvis hun havde elsket ham, vilde hun have fulgt ham, men hun elskede ham ikke og havde aldrig elsket ham. Hun havde været falsk, da hun for Al tret rakte ham Haanden og høitidelig lovede, at hun lige til Graven vilde staae ved hans Side i Lykke og i Ulykke, „for better and for worse“. Selv hans Ulykke skulde ikke have fjernet hende fra ham. Han havde Grund til at være vred paa hende, men hun havde Intet at bebreide ham, thi mod hende havde han aldrig forseet sig. Det gjorde ham godt, at han kunde anklage Johanne og vide sig selv uskyldig lige overfor hende. Han var hendes Creditor og estergav hende hendes Skyld; men anderledes forholdt det sig med Thomas: mod ham havde han forsynet sig svært

og ham bovede han ikke at komme for Die, i det mindste ikke nu — maaskee om mange Aar.

Baldwin forlod San Francisco den første Juli og ankom to og tyve Dage senere i Yokohama. Det stille Liv paa det store Ocean havde virket paa hans syge Hjerte som et vidunderligt Lægemiddel; dog var han endnu bestandig uskiftet til at fatte en glædelig Tanke, men den Angst, der havde pint ham i Paris, var forsvunden. I Yokohama hilste han paa nogle gamle Bekjendte, der spurgte ham, saasnart de saa ham, hvad der fattedes ham og hvad der havde givet ham graa Haar. Han svarede, at han havde været syg, og gav Samtalen hurtig en anden Vending, idet han erkjendte sig om Graham. I Yokohama havde man i to Maaneder ikke haft nogen directe Efterretning fra Hakodate, og Ingen kunde sige ham, om Graham var reist til Schanghai eller Hongkong, men om saa Dage vilde Dampbaaden „Osaka“ afgaae til Hakodate og medbringe Breve fra Norden.

Capitainen paa „Osaka“ var strax villig til at medtage Baldwin som Passageer; denne kunde derfor efter et kort Ophold i Yokohama fortsætte sin Reise og ankom allerede den tredie August til sit Bestemmelsessted. Medens Skibet manøvrerede i Havnen for at finde en god Ankerplads, nærmede der sig en Mængde Baade, hvori der sad chinesiske og europæiske Rejsmænd, som ombord i „Osaka“ vilde søge Breve eller Efterretninger. Iblandt disse Baade gjenkjendte

Baldwin ogsaa sin egen og i den en ung Englænder ved Navn Howell, der i længere Tid havde været Bogholder i hans Forretning. Et Par Minutter efter gif Baldwin hen til ham ved Faldrebstrappen, men Howell veg et Skridt tilbage, da han saa ganske uventet saae sin Chef staae for sig; strax efter spurgte han bekhmret, om Hr. Baldwin havde været syg eller ikke besøgt sig vel. Baldwin svarede det Samme, som han havde svaret sine Venner i Yokohama, og spurgte derpaa, naar Hr. Graham var reist derfra.

„Hr. Graham er i Sakodate,“ svarede Howell, „og om et Kvarteerstid vil De see ham. Han modtog for nogle Uger siden et Brev fra Dem og fattede rigtignok dengang den Beslutning at gaae til Europa, men inden Skibets Ufgang betænkte han sig og har siden den Tid skrevet Dem to Gange til. De har paa Veien krydset hans Breve, thi disse kunde først for en Maaned siden komme til London.“

Medens Howell sørgede for at bringe sin Principals Bagage ned i Baaden, havde denne et Par Minutter Tid til at samle sine Tanker. Sammenkomsten med Graham var nu uundgaaelig, og Baldwin maatte finde sig deri. Han kunde foreløbig ikke gjøre Andet end afvente, hvilken Bending Begivenhederne vilde tage. Tilshneladende rolig steg han i Baaden, Howell satte sig hen til ham, og de ankom strax efter til Quaien, hvor de steg i Land. En Mængde Japanesere hilste paa Baldwin, der saa længe

havde levet i deres Midte. De, som kjendte ham nok til at kunne tiltale ham, henvendte Alle det samme Spørgsmaal til ham: „Har De været syg, Hr. Baldwin?“

Graham sad og læste i sit Bærelse. Han soer med et Udbrud af glad Overraskelse ibevret, da Baldwins velbekjendte Stemme tilraabte ham: „Goddag Thomas.“ Men strax efter veg han ogsaa forstrækket tilbage og spurgte: „Er der passeret Dem noget Ondt, Baldwin? for Guds Skyld, hvad fattes Dem?“

Baldwin stod nogle Dieblkke maalloes, men sagde derpaa: „Det er ikke gaaet mig godt, Graham, dog derom kunne vi tale siden; men hvoraf kommer det, at De ikke er reist bort? jeg troede, at De var paa Veien til Europa, og tog hertil for at udfylde Deres Plads.“

Thomas kunde ikke vende Dinene fra Baldwin. Han mønstrede ham med den samme forskende Omhed som en Moder, der faaer sit Barn bragt sygt hjem til sig. „Hvad fattes Dem, Gordon?“ spurgte han i en blid og bønlig Tone. „Jeg kan ikke være rolig, før jeg veed det.“

Han tog Baldwins hoire Haand imellem sine og saae længe paa ham. Det var netop dette Blik, som Baldwin havde frygtet. „Jeg har maattet skilles fra min Kone,“ svarede han og slog Dinene ned.

„Stakkels Ven!“ Der indtraadte en lang Pause, og Baldwin skjulte sit Ansigt i sine Hænder.

„Stakkels Ven!“ gjentog Graham.

Baldwin folte paa engang, at han for at frie sig selv havde givet sin Kone til Priis for en Mistanke. En saadan Feighed vilde han ikke begaae; han vilde ikke vælte Mistanken over paa hende og spurgte derfor sagte: „Graham, er De min Ven?“

„Ja, det er jeg. Jeg har Ingen i Verden uden Dem. De kan betro mig Alt, hvad der tynger paa Deres Hjerte, og jeg vil gjøre Alt, hvad jeg kan, for at hjælpe Dem.“ Han tøvede et Øieblik og derpaa foiede han til i en hoitidelig Tone: „Saasandt hjælpe mig Gud.“

Udenfor Vinduet i det Værelse, hvori begge Vennerne befandt sig, udbredte den vidtstrakte Havn sig ved Hakodate. Tungt ladede Junker med brune fir-kantede Seil og utallige Fisterbaade gyngede sig paa det mørkeblaa Vand. Med Dinene fæstede paa dette Billede og uden at see paa sin Ven fortalte Baldwin nu med tonløs Stemme Historien om sin Ulykke. Han anklagede ikke Forbes, han vidste jo ikke engang, om denne havde forbrudt sig imod ham; han forsøgte ikke engang paa at undskyldte sig. Han sagde blot, at han havde været vred og ophidsset, at han uden at vide, hvad han gjorde, havde stødt til Forbes, og at denne var faldet. „Jeg bukkede mig ned over ham og saae ham døe, og jeg seer ham endnu i dette Øieblik ligge døende for mig.“

Han holdt inde, og for første Gang siden han

begyndte at tale, saae han frygtfomt paa sin Ven. Denne var liigbleg og stirrede ned for sig.

„Ingen uden De veed, hvad der er skeet,“ vedblev Baldwin, „jeg skyldte Ingen uden Dem nogen Tilstaaelse. Nu har jeg udleveret baade min Hemmelighed og mig selv til Dem; jeg er i Deres Haand. Er jeg skyldig, saa vil jeg rolig tage imod enhver Straf, jeg bliver idomt; er jeg uskyldig, saa fritjend mig og befri mig fra den Dval, som jeg ikke længere kan bære. See, hvor elendig jeg er bleven, Thomas! Hav Medlidenhed med mig. Jeg har lidt det Utrolige.“

Der paafulgte en lang Pause.

„Jeg har Ingen i Verden uden Dem,“ sagde Thomas omsider med et Blik, hvori der lyste al den gamle Kjærlighed og Tillid. Baldwin havde nu gjort Afregning med Thomas, og denne havde tilgivet ham hans Skyld. Han trak Beiret dybt; han var igjen fri.

Johanne lever afberende i Sydfrankrig og Paris som en ung, rig og meget feteret Enke. Hun er bleven from, men det er denne iiskolde Fromhed, der gjør den, som besidder den, berømt vidt omkring, men frygtet i den snevrere Kredts af Venner og Bekjendte. Hendes Hus er monsterværdigt indrettet, og Lyndet skjælver for hende, uagtet hun aldrig skjænder; ingen Fattig vover at nærme sig til hende, men Navnet

Fru Gordon Baldwin pranger med store Summer paa alle velgjørende Subskriptionslister. Hendes Velgjorenhed er alligevel ligesaa blottet for Forsængelighed som Medlidenhed. Hun sender rige Gaver til Skoler, Hospitaller og Fattighuse, ikke for at blive nævnet og berømmet, men fordi hun anseer det for sin Pligt at være velgjørende. Det er hende ikke muligt at interessere sig for den Enkeltes Lidelser: hun kan kun tænke paa sine egne Lidelser, og for at lindre disse giver hun til den lidende Menneſkehed. Hun er ikke slet; hun har aldrig i sit Liv gjort noget ligefrem Strafbart — men hun har heller aldrig uegeennyttigt gjort noget Godt. Om fremmede Menneſter har hun aldrig kunnet bekymre sig — dertil har Naturen nægtet hende enhver Mulighed. Man kan vistnok ikke beundre hende, men neppe heller dable hende — hjertensgode Menneſter ville maaskee endogſaa beklage hende.

Thomas Vansdale har etableret sig i New-York. Hundreder af Fattige velsigne ham, og Enhver, der trænger til Hjælp, forlader ham trostet. Den sidste Ulykke, der ramte ham, var Baldwins Død, og siden den Tid er han bleven endnu mere blodhjertet. Han giver ofte til Uværdige, men han vedbliver at give og meddele efter bedste Skjøn. Det er efter hans Mening bedre at bedrages af Nogle og hjælpe Mange, end at mistroe Alle og staae alene.

Gordon Baldwin er kort efter sin Hjemkomst til

Hakodate død som en Helt. Han har fundet Døden, da han, for at redde Mandstabet paa et strandet Skib fra sikker Undergang, svømmede ind til Land med en Bine; men ligesom han naaede Strandbredden, blev han kastet ind mod en Klippe. Han levede endnu sex Timer efter, længe nok til at erfare, at Mandstabet var frelst, og at han ikke havde offret sit Liv for Intet. Medlemmerne af den fremmede Menighed i Hakodate flokkede sig under Dødskampen omkring hans Hus. De Fromme bad for ham og de Bantroer græd. Thomas Pausdale trykkede hans Bine til. Hans kjærlighedsfulde og tillidindgydende Blik, som Baldwin engang frygtede for, var den Døendes sidste Trost.

Og saaledes ere de Alle vel forvarede: Forbes og Baldwin ere døde og have No. To Mennesker, Johanne og Thomas, tænke endnu paa dem og vide, at der med dem er begravet Noget, som hørte til deres Livs Lykke og som ikke mere kan erstattes. Forresten er det, som om de aldrig havde været til. Thomas har endnu ikke kunnet forvinde Smerten over at have mistet sin Ven; men han er ikke ulykkelig. Han bliver bedraget og spottet af Mogle, men han bliver æret og elstet af Mange. Han gjør Godt og vil vedblive at gjøre Godt til sine Dages Ende. Johanne lever tilbagetruffet, ligesom paa en nogen og ensom Bjergspids, og er paa den bedste Wei til at blive betragtet som en Helgen.

Den arabiske Dannelse i Spanien.

Af

Pastor A. Fabricius.

Ikke længe efterat Araberne havde erobret Spanien, syntes det, at deres Rige skulde opløses ved Uenighed og Borgerkrige. Da forarsagede Ommiadernes Fald i Bagdad, at den sidste af Slægten, Abderramen, efter mangfoldige Farer paa sin eventyrlige Flugt gennem Afrikas Ørkener, tilsidst kom til Andalusien og oprettede et eget Kalifat i Cordova, der snart hævede sig til den største Glands, saa at det endog fordunklede Moderstaten. Der var en bestandig Væddestrid mellem Abbasiderne i Bagdad og Ommiaderne i Cordova om at overgaae hverandre i at fremme Videnskab og Kunst, Industri og Cultur og i at samle de lærdeste og berømteste Mænd ved deres Hoffer. Det er bekjendt, at den arabiske Videnskabelighed og Dannelse paa den Tid, i det 9de, 10de og 11te Aarhundrede, stod langt over de Christnes. De

Efterretninger, som vi især maae se af arabiske Kilder om denne Blomstringstid, synes vel ofte selv at være blomstrende til Overdrivelse og maae derfor benyttes med Varsomhed; men Hovedsagen staaer dog fast, at Kalifatet i Cordova snart hævede sig til en Velstand og en Glands, der forgjæves søgte Mæge i Samtiden.

Det var især under den høitbegavede Abderamen den Tredie (912—961) at det naaede den høieste Blomstring. Fortællingen derom lyder næsten fabelagtig. Det arabiske Spanien skal dengang have haft en Befolkning af 25 til 30 Millioner, medens det nu neppe har 12. Rigets Indkomster, der under de to første Omniader kun beløb sig til 5 eller 600,000 Dukater, skulde under Abderramen den Tredie være steget til den næsten utrolige Sum af 12,945,000 Dukater eller Dinarer. Hertil kom endnu Uzzaque, en Afgift, der blev leveret i Frugter. Indkomsterne af Cordova alene skulle have udgjort 3 Millioner. Af samtlige Indtægter indkom $5\frac{1}{2}$ Million af Skatter, 765,000 af Tolden, og Resten af de Afgifter, som de Christne og Jøderne maatte erlægge. En Trediedeel var bestemt til Armeen, den anden Trediedeel til Byggearbejder, den tredie indgik i Skattekamret.

Silberne til den store Velstand vare mangfoldige. Ugerdhyrningen var brevet til en Grad af Fuldkommenhed, der endnu vækker Beundring, især ved de fortrinlig anlagte Vandledninger. Guld- og Solv-

bjergværkene gave stort Udbytte; de vare de rigeste i Europa, og til deres Drift anvendtes især Krigsfanger. En levende Handel blev dreven paa alle Middelhavets Kyster med Landets rige Produkter, som ædle og uædle Metaller, Silke, Olie, Sukker, Læder fra Cordova og fortrinlige Vaaben som Toledoeflinger. Industrien stod nemlig meget hoit; Guldbroderierne i Umeria, Malaga og Murcia vare berømte ligesom de samme Stæders Glasarbeider, Mosaik og Tæpper. Ædle Stene fandtes flere Steder, saaledes Rubiner i et Bjerg ved Malaga. Det var fornemlig Slaver og Luxusartikler, som bleve hentede fra de store Markeder, især fra Alexandria.

Efter de arabiske Forfattere havde Landet 6 store Stæder, Cordova, Toledo, Saragossa, Valencia, Murcia og Sevilla: 80 Stæder af anden og 300 af tredie Rang. At Guadalquivirs Gebeet skulde have været bedækket af 12,000 Stæder og Landsbyer, er dog aabenbart en Overdrivelse. Hovedstaden Cordova var den største og folkerigste Stad i Europa og havde et Omfang som de største Stæder i vor Tid. Den skal have strakt sig 5 Meil langs med Floden, naar Forstæderne medregnedes, og haft en Bredde af halvanden Meil. Den egentlige Stad var omgivet af en Mur, der var 6 Mile lang, og udenfor den laae 21 Forstæder, som vare brotagne ligesom Staden og om Matten oplyste ved Vøgter. Foruden de mange store Pladser og haver indeholdt den 212,000 Huse, deraf

60,000 større Bygninger, 600 Moskeer, 50 Hospitaler, 80 offentlige Skoler og 900 store Badeanstalter; desuden 85,000 Boder og Karavanserais eller Herberger. Alt dette lyder temmelig utroligt, men vil man sammenligne det med de nuværende større Stæder i Europa, da maa man ikke overse, at man ikke maa tænke sig Huse i det gamle Cordova af mange Stokværk, som nu i Paris og andre store Stæder.

At det gamle Cordovas Befolkning blev angivet til en Million Mennesker, kan da ikke forundre; mere derimod, at denne engang saa blomstrende Stad tæller kun lidt over 20,000 Indbyggere i vore Dage.

I Overslod vare altsaa de materielle Betingelser tilstede, der ere nødvendige for at Videnskaber og Kunster skulle blomstre; thi disse kunne ikke trives i et fattigt Land. Det er de spanske Omniaders Hæder, at have anvendt deres Rigdom i en overordentlig Grad paa at fremme det aandelige Liv i Folket. Den Glands, der herved overstraaede det skjonne Land, „hvis Foraars Blomsterdragt var et Silketæppe, broderet med vidunderlige Farver“, vakte den Fremmedes Beundring, og Digteren mindedes det med Ængsel:

„I mange Lande har jeg dvælet siden, men intet har behaget mig efter Andalusien.“

Den første af Omniaderne, Abderramen den Første, var allerede gaaet i Spidsen for denne Udvikling. Vel gav de urolige Forhold, under hvilke han regjerede, ham ikke Tid og Leilighed til at kunne

virke synderligt for det dengang endnu halv vilde Folks Dannelse, men hans egen personlige høie Dannelse træder os imøde i Skildringen af hans Liv. De Timer, som Statens Styrelse levede ham, var det hans Øyst at tilbringe i de skjonne Haver ved Cordova, og han plantede her med egen Haand en Palme, til hvis Berømmelse han har skrevet et yndigt Digt, hvori han rørende udtaler sin Vængsel efter sit elskede Syrien, sit og Palmens fælles Fædreland. Hans berømteste Værk, der endnu vidner om hans Smag, er den store Moskee, som han lod opføre i Cordova for at befæste sit nye Dynasti og afholde sine Undersaatter fra at drage til det hellige Hus i Mekka. Han vilde i Alt kappes med Abbasiderne og Østerlandet og om muligt overgaae dem. Den gamle kristelige Hovedkirke i Cordova, St Vincenti=Kirken, maatte give Plads for den nye pragtfulde Bygning, som Kalifen begyndte at opføre i sine sidste Regjeringsaar 786, og som hans Son Hisham den Første fuldeudte. Faderen skal have anvendt 80,000 Dinarer, Sønnen 161,000 derpaa, og flere af de følgende Kalifer forskjønnede og udvidede den. Abderramen den Tredie lod det gamle Taarn nedrive og et andet opføre, det samme som endnu sees. Uagtet Cordovas Befolkning hjalp ham dermed, skal han dog have anvendt 260,000 Dinarer derpaa. Desuden byggede han paa den vestlige Side af Moskeen et Hus til Almisseuddeling

og ligeoverfor flere Fattighuse og Forsorgelsesanstalter. Taarnet var tækket med Kobber, og Ornamenterne paa Spidsen dannede meget smagfuldt en ferdobbelt Guldklief; paa Spidsens overste Ende var anbragt et vidunderligt skjont udarbejdet Granatæble.

Det var den første Bygning i Spanien, i hvilken Araberne aabenbarede deres Magt og deres Smag. Den oprindelige Bygning bestod kun af 11 Soilegange, men senere foiede den berømte Almanzor (omtrent 988) 8 til, og der blev i Forhold hertil 19 Indgange. For at denne betydelige Udvidelse kunde skee, maatte han kjøbe mange Huse til Nedrivelse, og han gav ædelmodig Beboerne det Dobbelte af den meget høie Pris, de havde forlangt, og desuden Enhver af dem et nyt Hus. Byggearbejdet blev udført af de talrige Christne Fanger, der maatte arbejde i Lænker. Hele Moskeen blev da 330 Alen lang og 185 Alen bred. Forbausende var den fabelagtige Soilestov, i hvilken Diet fortabte sig og blændedes, og som angives oprindelig til 850 Soider endog af de arabiske Forfattere til 1409 Soider; de ere meget forskjellige og skulle ogsaa være samlede fra flere Lande; saaledes skal den østromerske Keiser have skjænklet Abderramen endeel af dem. Alt straaledede i Ornamenten, især i den Deel, der svarede til vort Chor og vendte mod Mekka; den indeholdt Maksura eller Rummet foran det Allerhelligste, og Mihrab eller det Allerhelligste selv. Her opbevaredes den hellige

Bog Koranen; dette Exemplar var saameget mere anseet, som det efter Sagnet skulde være skrevet af Kalifen Osman selv. Det gjemtes i et Guldfoderal, besat med Perler og Rubiner og forsynet med et Overtræk af Guldstof; og dette lagdes igjen i en Kist af Aloetræ, beflaet med Guldsom. Mihrab dannede en Ottekant, og hver Side var beklædt med en Plade af fint, hvidt Marmor; dens Stupel var dannet af en eneste Marmorblok, der var smagfuldt formet som en Muslingestol. Indeni Mihrab stod den berømte Mimbar, en Slags Prædikestol, der var eneste i sit Slags. Hakim den Unden havde ladet den forfærdige af de kosteligste Træsorter. I syv Aar arbejdede otte Kunstnere derpaa, og hver fik daglig en halv Mitcal i Guld, saa det hele Kunstværk kostede 35,705 Dinarer. Den var beklædt med Guld og Solvplader og indlagt med kostelige Stene. Man paaستاer, at den var sammensat af 36,000 Smaastykker Træ, der vare sammenfoiede som fin Mosaik. Ni Trin førte op til den. Paa den var Kisten stillet, hvorpaa Koranen lagdes, naar Imanen skulde læse Bønnen. Døren til Mihrab var særdeles pragtfuld med Pryddelser i Guld og Farver og foroven omgivet af arabiske Indskrifter i Guldbogstaver.

I Maksura fandtes stjerne Arkader med talkede Buer, der stynge sig phantastisk gjennem hinanden. Overfor Mihrab fandtes Kalifens Sæde; en særdeles

pragtfuld prydet Tribune, og ved Siden deraf det Sted, hvorfra de Troende sammenkaldtes til Bonnen.

Naar dertil endelig foies, at Gaarden foran Moskeen var opfyldt af de skjønneste Haveanlæg, Vandbeholdninger og Springvande, og at 4,700 Lamper hver Nat kastede deres Lys om i den mægtige Bygnings Buegange, hvis mangfoldige Dobbelbuer gjorde Virkningen heraf endnu mere blændende, kunne vi forstaae de arabiske Digteres Henrykkelse over dette Verdens Underværk, der ligesom henflyttede Beskueren til Eventhyrene fra „Tusinde og een Nat.“

De senere ommiadiske Kalifer fulgte Abderramens Exempel og elskede varmt Bygningskunst og Videnskabelighed. Det oprindelig vilde Despoti fra Østlandet havde forandret sig under deres milde Scepter. Ved Siden af Paladser anlagdes Bade, herlige Broer og Brønde, og ved Siden af Moskeer reiste sig Skoler. Edelmod og Tapperhed, Rigdom og Dannelse gik Haand i Haand. Den lærde, milde Abderramen den Anden (822—852) skrev selv smukke Digte og søgte at samle ved sit Hof udmærkede Digtere og Kunstnere, mod hvem han viste stor Gæmildhed. Musikeren Zirhab er et Exempel paa, at Abderramen den Anden bragte sin Kjærlighed til Kunsten store Offre. Han var født i Bagdad og havde lært Musik af den berømte Sanger Isahak Maucili. En Dag spurgte Kalifen Harun al Raschid Isahak, om han ikke havde en ny Sanger at fremstille for

ham. Zirhab blev da anbefalet af ham til Kalifen, der i den Grad blev indtagen af hans dannede Væsen og af en Ode, han sang til Kalifens Pris, at denne haardt bebreidede Ishaq, at han ikke før havde gjort ham bekendt med den udmærkede Sanger. Saasnart Ishaq var alene med sin Discipel, sagde han: „Sag vil sige Dig oprigtig, at jeg er misundelig paa Dig, saaledes som det sædvanlig er Tilfældet med Kunstnere, der øve samme Kunst og ere lige dygtige deri. Du har vundet Kalifens Gunst, og jeg veed, at Du vil kunne fortrænge mig. Det vilde jeg ikke kunne tilgibe Nogen, ikke engang min egen Son, og jeg vilde ikke betænke mig paa at dræbe Dig. Vælg nu, enten Du vil reise langt bort herfra med saamange Penge, som Du vil have, eller Du vil blive her imod min Villie, og jeg vil vove Liv og Guds for at tilintetgjøre Dig.“ Zirhab var snart færdig med sit Valg; han tog Pengene, som Ishaq tilbød ham, og forlod Bagdad. Da Kalifen kort efter spurgte om ham, sagde Ishaq, at han ikke vidste, hvor han var, og at dette indbildske og jaffindige Menneske var reist bort, rasende over ikke at have modtaget nogen Belønning af Kalifen.

Smidlertid søgte Zirhab sin Lykke i Vesten. Da han var kommen til Afrika, skrev han til Sultan Hakam i Spanien, at han onskede at komme til hans Hof, og Hakam blev saa henrykt over dette Brev, at han svarede med en indstændig Opfordring til Mu-

sikeren om at komme til Cordova, og lovede ham en god Modtagelse og fordeelagtige Naar. Zirhab satte da over Strædet med sin Familie, men neppe var han landet i Algeziras, førend han horte den Nyhed, at Hafam var død. Bedrovet over sine stufede Forhaabninger vilde han vende tilbage til Afrika, da opmuntrede Zoden Mansur, en Musiker, som Hafam havde sendt ham imode, ham til at begive sig til Abderramen den Anden; thi han elskede ikke Musiken mindre end sin Fader og vilde uden Tvivl belønne Kunstnere med den samme Edelmødighed. Udfaldet viste, at han ikke havde taget fejl. Saasnart Abderramen havde erfaret Zirhabs Ankomst, skrev han til ham og indbød ham at komme til Hoffet; til Reisen sendte han ham Mulæsker og mange Gaver. I Cordova blev der anvist ham et prægtigt Hus. Efter tre Dages Forløb blev han fremstillet for Kalifen, der foreslog ham glimrende Vilkaar, nemlig 200 Guldstykker om Maanedens og fire Gange aarlig Efterløn, nemlig 1000 Guldstykker ved hver af de to store musulmanske Fester, 500 ved St. Hansdag og 500 Nytaarsdag; desuden 200 Maader Byg og ligesaa megen Hvede; endelig Indtægterne af endeel Huse, Gaver og Marker, der kunde i det Hele svare til en Kapital af 40,000 Guldstykker. Da han havde sunget, blev Abderramen saa henreven af hans Talent, at han siden ikke vilde høre nogen anden Sanger. Der opstod et inderligt Venstabs imellem dem, og ofte

underholdt Kalifen sig med ham om Historie, Poesi og alle andre Videnskaber og Kunster; thi denne sjeldne Musiker havde meget udstrakte Kundskaber i forskjellige Retninger. Han kunde ikke alene udenad Ordene og Melodierne til 10,000 Sange, men han havde ogsaa studeret Astronomi og Geografi, og Intet var mere lærerigt end at høre ham fortælle om de forskjellige Lande og deres Beboeres Sæder. Hertil kom hans Vandrigthed og Smag, hans fine og udmærkede Manerer og en vis Ynde og Elegance, som han forstod at udbrede over Alt, f. Ex. naar han anordnede en Fest eller Middag. Kort sagt, han blev i Cordova betragtet som en ualmindelig og overlegen Personlighed, og han frembragte en heel Ombæltning i Sæderne. Før bar man Haaret langt og skilt i Panden, nu skulde det klippes rundt; før brugte man ved Bordet Guld- eller Sølvkar og linnede Duge, nu skulde man bruge Glas og Læderduge; saaledes vilde Biryab. Han angav som en Modejournal Moden for Klæder; han lærte Araberne nye Retter og Fødemidler, f. Ex. at spise Asparges, og flere Retter bleve opkaldte efter ham. Man søgte at efterligne ham lige indtil de mindste Enkeltheder i hans forfinede Liv, og denne indtagende Epikuræer havde den Lykke at forblive berømt lige indtil de sidste Tider af det arabiske Herredomme i Spanien, ligesom de store Feltherrer og Fyrster. Iøvrigt maa bemærkes, at Biryab ikke misbrugte sin store Ind-

flydelse paa Kalifen, skjondt Folk strømmede til ham og bade om hans Unbefaling. Han blandede sig i det Hele ikke i Politik og gjorde klogt deri ved et Hof, hvis østerlandste Præg gjorde enhver Politikers Stilling usikker og vaklende. Den største af alle ommiadiske Herskere i Cordova var Abderramen den Tredie (912—961). Denne ridderlige og elskværdige Fyrste forbandt med et smukt og anseeligt Ydre en sjelden Landsdannelselse og udstrakte Kundskaber. Medens han feirrig udbiadede Landets Grændser, blomstrede det ved en overordentlig Velstand, jaaledes som ovenfor er beskrevet. En nyere Historiestriver, der noie har gransket i Ommiadernes Historie, begrænses dog Noget de svulstige arabiske Skildringer af Cordovas Glands; han giver den kun en halv Million Indbyggere, 3000 Moskeer, 113,000 Huse, 300 Badehuse og 28 Forstæder, men den var jo altid stor nok til ikke at staae tilbage for Bagdad, den Stad, som Cordova helst vilde sammenlignes med. Dens Berømmelse strakte sig heelt op i Norden; den sagiste Nonne og Digterinde Groswitha, der levede samtidig med dens Herlighed i det 10de Aarhundrede, kalder den i et latinsk Digt „Verdens Prydelse.“

Blandt hans Byggearbejder er Slottet og Staden Azzahra det berømteste, ja det blev næsten Rival til Cordova selv. En af hans Medhustruere var død og havde efterladt ham en umaadelig Formue, som den høifindede Kalif besluttede at anvende til

at løskjøre fangne Muselmænd. Men forgjæves drog hans Udsendinge gjennem de christne Kongeriger; de fandt ikke en eneste, og Kalifen takkede den Almægtige for denne Raade. Da sagde hans Yndlings-sultaniinde Bahra til ham: „Hvorfor bygger Du ikke for disse Penge en Stad til mig, der kan bære mit Navn?“ Han lagde da i November 936 Grunden til en By lidt nordost for Cordoba, der fik Navn efter hende og overgik Alt i Glands. De arabiske Skildringer synes at gjælde et Fæstet. Dygtige Bygmestre, især fra Kunstens daværende Sæde Constantinopel, hentedes; 6000 hugne Steen foruden en Mængde andre af forskjellige Slags opmuredes hver Dag; 10,000 Mennesker, 2400 Muldyr og 400 Kameler anvendtes daglig; 4312 Soiler samledes fra forskjellige Lande, deriblandt mange af rødt eller grønt Marmor, og endeel vare skjænkede af Keiser Leo den Sjette i Constantinopel. I det Indre var den største Pragt udfoldet; Loftet og Gulvet var indlagt Arbejde, tildeels i Cedertæ. Den pragtfuldeste Sal i Residenspaladset — thi Alzahra bestod egentlig af en Samling af Paladser — var Kalifens Sal, hvor Gulv og Vægge vare af Marmor og ligesom Taget rigt smykkede. I Midten af Salen var et stort Springvand i Taspis, omgivet af en Gruppe af tolv Dyr, der vare af massigt Guld og besatte med ædle Stene; af deres Svælg strømmede Vandet ind. Ovenover var en Guldsbane i et Vækk

af udmærket constantinopolitansk Arbejde, og over den hang ned i Loftet en kostelig Perle, en Foræring fra Keiser Leo. At opregne Værelsernes Prydelser og Skatte vilde være uendeligt.

Moskeen lignede Cordovas i Pragt; den skal være bleven opført aldeles seilfrit af 1000 Arbeidere i 48 Dage. Haverne, som Østerlænderne satte saa stor Pris paa, vare henrivende Gunde med sjeldne Dyr og Fugle, vellugtende Blomster og Marmorbade. Midt i Haverne paa en Hoi med en fortryllende Udsigt laa Kalifens Pavillon, hvori han udhvilede sig, naar han kom fra Jagten. Dette Hysthus bares af hvide Marmorsøiler med gyldne Kapitæler; Dorene vare af Ebenholt og Marmor. I Midten fandtes en stor Porphyrmuslingsfal, fyldt med Rvægssølv, som lob til og fra og kastede en blændende Glans fra sig, naar Solens Straaler blandede sig deri.

Man anslog Omkostningerne aarlig til 300,000 Dinarer, og da Bygningen endnu ikke var færdig ved Abderramens Død 961, altsaa efter 25 Aars Forløb, kan det hele Beløb ikke sættes mindre end til den uhyre Sum af $7\frac{1}{2}$ Million Dinarer. Om de Skatte, her vare anvendte, siger en arabisk Forfatter, at „alene Gud i Himlen kunde holde Regnskab med dem.“

Til Kalifens Tjenere — 13,750 mandlige og 6,340 kvindelige — var der bygget en Mængde prægtige Huse. Over Indgangen til Hovedpaladset opstilledes Bahras Billedstøtte, efter hvem Staden fik

Navn af Medina Zahra (o: den blomstrende), skjødte det stred imod Mohamets udtryffelige Befaling, at man afbildede Menneskets Skikkelse — et Forbud, som Kaliferne heller ikke selv overholdt, naar de satte deres egne Billeder paa Mønter.

Da Zahra var kommen til sit Palads og gjennem et Vindue betragtede Egne, stødte det mørke Bjerg, der dannede Baggrunden, hendes Øie, og hun sagde til Kalifen: „Seer Du ikke, Herre, denne skjønne Pige i en Negers Arme?“ Strax gav han Befaling til at Bjerget skulde ryddes, men da man forestillede ham Umuligheden heraf, lod han den mørke Skov omhugge og i dens Sted plante Figen og Mandeltræer, hvis Blomstring navnlig frembød et deiligt Syn fra Paladset.

En Belønning af 400 Dirhems, som Kalifen havde lovet Enhver, der vilde nedsætte sig i den nye Stad, drog en stor Mængde Beboere derhen. Men Uzzahras Herlighed varede ikke stort mere end et halvt Aarhundrede. Allerede i Aaret 1010 trængte Sulimans vilde Berber ind i Slottet, udplyndrede og odelagde det paa det mest barbariske; snart sank det i Grus, og dets Sted glemtes saa ganske, at man kaldte dets Ruiner Gamme-Cordova, og først den nyeste Tid bragte atter for Dagen, at Medina Uzzahras Ruiner fandtes i en stor Forhoining paa en Engstrækning, der til tilhørte Marchesen af Guadalcazar.

Et andet anseeligt Bygningsværk var den store

Vandledning, der førte Vandet fra Bjerget over Buer til Cordova og Haverne ved Azzahra. Ved en stor Vandbeholder i Staden laa en mægtig forgyldt Løbe af Marmor, gjennem hvis Svælg Vandet strømmede ud i Beholderen. Dens Dine vare to funkende Juveler.

I sine sidste Aar levede Abderramen blot i Selskab med Digtere, Kunstnere og Lærde, af hvilke han havde samlet de berømteste omkring sig. Den lærde Abu Ali Kali fra Bagdad kaldte han til Cordova for at opdrage hans Son Hakam. Hofdigteren Ahmed Ben Muhammed besang hans og hans Forgængeres Bedrifter og Kronprinds Hakam gjorde et Udtog af hans Digte i 20 Bind. Lærdom og Kunst fandt rigelig Understøttelse, Enhver Lærd havde Udgang til de Sammenkomster, hvori videnskabelige Spørgsmaal behandlede; de traadte istedetfor vore Akademier. Abderramen selv var ofte tilstede og deeltog i disse lærde Selskaber.

Ogsaa til Kvinderne udbredte han denne høiere Dannelselse. I de sidste Maaneder af sit Liv, som han tilbragte paa sit Yndlingsopholdssted Azzahra, glædede han sig ved at høre Sange af sin Slavinde Mozua, der tjente ham som Privatsekretair, af den ædle Aixa fra Cordova, en af de skønneste, sædeligste og lærdeste af den Tids Kvinder, af Digterinden Safia, Datter af Abdallah el Rayi, og af den yndige og vittige Slavinde Noirate dia; i Selskab med dem tilbragte

han mange Timer i Skyggen af Oranger, Dadler og Druer.

Under al sin Lykke i Krig som i Fred sølte Abderramen dog, at den jordiske Nydelse og Herlighed ikke giver nogen sand Lykke. I sin Dagbog, hvori han gjorde nøiagtig Regnskab for sit Liv, skrev han kort for sit Endeligt: „Jeg har regjeret 50 Aar i Seir og Fred, elsket af mine Undersaatter, frygtet af mine Fjender og agtet af de største Fyrster i Verden. Rigdom, Magt, Ære, Fornoielser havde jeg i Overflod; intet jordisk Gode manglede mig. Omhyggelig har jeg talt de Dage, da min Lykke ikke blev forstyrret; de vare ialt kun — fjorten.“ Dertil har en arabisk Forfatter føiet den Bemærkning: „Mand med Forstand, mærk hvorliden sand Lykke Verden byder, selv under de gunstigste Forhold! Kalifen Abderramen, Lykkens Arving, hvis Storhed og Magt er bleven et Ordsprog, fandt i en Regjering af 50 Aar, 7 Maanedes, 3 Dage kun fjorten Dages ublandet Lykke? Priset være han, hvis Magt er befæstet, hvis Rige er evigt, uden hvem der ikke er nogen Gud!“

Aldrig havde der dog i Cordova regjeret nogen Fyrste, der var saa lærd som hans Son Hakam den Unden (961—976). Denne fredelstende Fyrste befordrede ikke blot Vidensfaberne, men var selv Vidensfabsmænd i Ordets egentlige Forstand. Ved sit Exempel drog han sine Undersaatter med sig; jo

høiere de vare stillede, desto mere søgte de at ligne deres Fyrste og kappedes de om at udmærke sig.

Flere af hans Forgængere havde søgt at forøge deres Bogsamlinger, men ingen dog med en saa lidensfabelig Forkjærlighed for sjældne og værdifulde Bøger som han. I Alexandria, Cairo, Damask og Bagdad havde han Udsendinge, der deels skulde afskrive, deels kjøbe gode Bærker, uden at han brod sig om Prisen. Det var neppe, at han havde Plads til dem i sit Palads i Cordova, hvilket ikke kan forundre, naar man erfarer, at Bibliotheket skal have talt 400,000, efter Andre endog 600,000 Bind, og at Cataloget over Bogtitlerne alene udgjorde 44 Bind. Overalt vare Afskrivere, Bogbindere og Forghldere beskæftigede. Hakam selv havde skrevet Noter til Bøgerne, og han havde i hver Bog optegnet Forfatterens fulde Navn, Familie, Fødested, Fødselsaar og Dødsaar, tilligemed en kort Levnetsbeskrivelse. Disse Noter vare kostelige og høit anseete blandt de Lærde, thi Ingen kjendte Literaturhistorien som Hakam.

Da han havde bestegget Thronen, kunde han ikke længere hengive sig udeelt til Vidensfaberne, men han betragtede stedsse de Titmer, han havde Leilighed dertil, som en Bederkvægelse. Sin Broder Abdelaziz maatte han overdrage Tilsynet med Bibliotheket, en anden Broder Omsorgen for Akademierne og de Lærde fra Asien og Afrika, der bleve kaldte til Spanien og fyrstelig lønede, nogle af dem for at lede hans Søns

Underviisning. Ogsaa i Asien understøttede han berømte Lærde, som derfor viste ham den Opmærksomhed at sende ham deres Værker, forend Nogen havde læst dem i Orienten. Da Hakam havde erfaret, at en Lærd i Irak, Abul Ferad, var sykselsat med at samle Efterretninger om de arabiske Digtere og Sangere, sendte han ham tusinde Guldstykker og bad ham om at sende ham et Exemplar af Værket, saasnart han havde det færdigt. Opsyldt af Taknemlighed skyndte Abul Ferad sig med at imødekomme hans Ønske. For han havde udgivet sin prægtige Samling, der endnu den Dag idag vækker de Lærdes Beundring, sendte han Spaniens Kalif et Pragteexemplar, ledsaget af et Digt til hans Ære og et Værk over Omniadernes Genealogi. Folgen heraf var en Belønning. Intet Under, at baade spanske og fremmede Lærde strømmede til en Fyrstes Hof, hvis Gæmildhed imod dem ikke kjendte Grændser. Han beskyttede alle, selv Philosopherne, der skyldte hans Tolerance, at de kunde drive deres Studier, uden at de behøvede at frygte for at blive Offer for Mængdens Fanatisme.

Alle Videnskaber maatte blomstre under en saadan Regjering; især dreves Historie og Digtetekunst, som Hakam fortrinlig elskede. Vi finde paa ingen Tid saamange Forfattere i alle Fag, og man kan med Rette kalde hans Regjering den arabiske Literaturs Guldalder i Spanien.

De arabiske Historieforfattere behandle kun de

mohamedanske Stater og berøre kun leilighedsviis eller slet ikke de christne Stater, ligesom omvendt de christne Skribenter paa den Tid gjore det samme med Hensyn til de mohamedanske. De arabiske staae over de christne ved deres Noiaagtighed i Genealogi og Tidsregning, men idet de undgaae hines Torhed, er deres Fortælling ofte svulstig og har et poetisk Anstrog, der vækker Formodning om Overdrivelse.

Et betydeligt Værk var allerede udført for Hafams Tid af Beziren Tamam ben Amri, der dode 905 i sit 96de Aar og havde beklædt høie Statsembeder under flere Kaliser. Han skrev nemlig i Vers Historien om Spaniens Erobring, Emirernes og Omniadernes Bedrifter indtil Mohamet den Førstes Regering. Dette meget udførlige Værk blev fortsat af Ahmed ben Mohamet fra Cordova, der dode 940 og besang de fire Kalisers Bedrifter fra Mohamet den første. Af mere historisk Betydning er Masaudis Værk, „gylde Enge“ kaldet. Forfatteren levede i Egypten paa Abderramen den Tredies Tid og har meget udførlig beskrevet denne Kalifs Krige. Hans Værk findes endnu i et Haandskrift, der bestaaer af to tykke Rvartbind i Escoria's Bibliothek.

De største Historieskrivere levede imidlertid under Hafam den Anden. De mest udmærkede Lærde bestjæftigede sig med Omniadernes Historie og fandt al Opmuntring og Understøttelse dertil af Kalifen, der stillede til deres Raadighed sit rige Bibliothek, hvori

der var samlet alle de Hjælpemidler, der gaves til Arabernes Historie. Da Hafam hørte, at den lærde Abdallah ben Mohamet bestjæftigede sig med en Omniadernes Historie, fritog han ham for Krigstjenesten og tilbød ham sin Eiendom Almotilla ved Guadalquivir til Bolig, hvor han kunde arbejde i Ro. Men Abdallah foretrak at arbejde i sit eget Hus og overrakte efter nogen Tids Forløb Kalifen sin færdige Historie.

Den berømte Abul Farad, der allerede er bleven omtalt som Gjenstand for Hafams Gæmlichkeit, døde 967, og en Samling af alle hans Skrifter, deriblandt et stort Værk over Omniadernes Historie baade i Østen og Vesten, blev tilsendt Kalifen. Ahmed ben Said, der havde paabegyndt en Spaniens Historie, fik til Foræring et Hus nærved Paladset Alzahra, for at han mere uforstyrret kunde fortsætte sine Arbejder. For at skaffe Historieforskeren saameget Stof som muligt, fik alle Statholdere og Radier i Riget Befaling til at samle alle Dokumenter og Efterretninger om Mindeesmærker, der havde historisk Betydning og indsende dem til Cordova.

Ligeledes fremkom talrige Arbejder i Genealogi, Chronologi og Geografi og blandt de sidste flere meget fuldstændige Beskrivelser af Spanien med noiagtige statistiske Angivelser af Indtægter og Udgifter, Bjergværker, Koralfiskerier, Edelsteensgruber o. s. v.

I tusindviis søgte de Studerende til Høiskolerne, af hvilke der skal have været 17, ligesom der var 70 Bibliotheker i Riget. Der var en Mængde gode Stoler, hvori der ogsaa undervistes i Grammatik og Rhetorik. Dannelsen var saa udbredt, at næsten Alle kunde læse og skrive, paa samme Tid som de høieste Personer i de christne Lande ikke kunde det, med mindre de vare Geistlige. Da Hakam havde stor Omfarg for de Fattige og vilde, at de ogsaa skulde have Oplysning, oprettede han i Hovedstaden 27 Stoler, hvor fattige Folks Born kunde faae fri Underviisning, da Lærerne fik deres Løn af ham.

Foruden Høiskolerne fremmede ogsaa de lærde Selskaber eller Sammentømster den videnskabelige Stræben. En meget rig og lærd Alfaque i Toledo, Ahmed ben Said pleiede i Wintermaanederne November, December og Januar at samle henved 40 Lærde og Digtere fra Toledo, Calatrava og hele Omegnen i sit Hus. I Salen, hvor de samlede sig, var Gulvet bedækket med Tæpper af Uld og Silke, og Væggene behængte med Silketoi; i Midten var der et stort Cylinderrør, fyldt med glødende Kul, hvorom de sad og varmede sig. Forsamlingen aabnedes med Oplæsningen af et Stykke af Koranen, der blev fortolket og forhandlet af hvem, der vilde. Derpaa forhandlede forstjellige videnskabelige og kunstneriske Spørgsmaal. Undertiden gjorde man Ophold, og da traadte Slaver ind med Røgelse og Rosenvand. Ved

Slutningen af Forhandlingerne nød man et tarveligt, men rigeligt Maaltid, bestaaende deels af Kjødspiser, deels af Bagværk, Mælk, Frugt o. a. Denne Mand udnævnte Kalifen til Overdommer i Toledo, ligesom han gjerne beklædte de vigtigste Embeder med lærde og dannede Mænd.

Da Hakam havde endt Krigen i Afrika, kunde han mere overgive sig til sine Yndlingsbestjæftigelser, den indre Statsstyrelse og Videnskaberne. For at glæde sin elskede Hustru Sobeisa lod han med stor Pragt deres Son, den unge Hisham, erklære for sin Efterfølger. Denne Høitidelighed blev forherliget ved smagfulde Digte, og Forfatterne bleve fyrstelig belønnede.

Ogsaa til Kvinderne strakte sig Kjærligheden til Lærdom og Digtetekunst. Flere af dem havde Hakam taget i Arv efter sin Fader, som Radhya, hvem han kaldte „den lykkelige Stjerne“; hendes udbredte Kundskaber, skjøne Vers og herlige Fortællinger vakte Samtidens Beundring, endog i Osten, hvorhen hun efter Kalifens Dod gjorde en Reise. Fatima, en Datter af en af Slottets Tjenere, skrev en fuldenbt skjøn Haand, og leverede Hakam smukke og gode Afskrifter. Zobna, fortrinlig Digterinde og grundig hjemme i Grammatik, Regnekunst og andre Videnskaber, skrev en ligesaa skjøn Stil som Haandskrift, og anvendtes derfor meget af Kalifen til at skrive vigtige hemmelige Breve. Cadiga sang med yndig

Stemme de Digte, hun selv havde skrevet, og Maryem vibragte i sin Skole i Sevilla med stor Berømmelse mange fornemme Damer Kjendskab til Literaturen. Flere berømte Digterinder fremgik af hendes Skole.

Hakam tog sig ogsaa idrig af den indre Udvikling i Staten i alle Forhold. Landeveie, Vandledninger og Broer anlagdes; Agerdyrkningen fremmedes ved et fortrinligt Vandledningsystem, der endnu er Gjenstand for Beundring, og Havekulturen ved sjeldne Plantninger. Man saa ofte Riddere og Embedsmænd arbejde i deres Haver, og de satte en Vre i at følge deres Herres Exempel. „Denne gode Konge,“ siger en arabisk Forfatter, „forvandlede Sværd og Landser til Spader og Plojern“. Han satte sin Uergjerrighed og Tilfredshed i sit Folks Lykke og Velstand.

Det var ikke muligt andet end at Hakam selv naatte være Digter og ove den Kunst, der næsten var medfødt Araberne og en af Grundvoldene for deres Opdragelse. Flere af hans Digte ere komne til os, deriblandt Sangen til hans Yndlingsfultaninde Sobeiha, da han drog i Krigen.

Omniadernes Glands, der havde naaet sin største Hoide under Hakam den Anden, forsvandt allerede under hans Søn, den uduelige Hisham den Anden. En overordentlig Lykke pleier ikke at vare længe. Saaledes styrtede her i nogle faa Aar den stolte

Bygning sammen, som havde behovet to Aarhundreders Anstrengelser for at opbygges.

Kaste vi et Blik tilbage paa den arabiske Videnskabelighed og Kunst, da maae vi for at forstaae dem, forstaae Araberne selv, dette heftige, lidenskabelige Folk, der af deres Prophet med den rige Indbildningskraft dreves ud af deres Orkener for at erobre en Verden og fylde den med deres Bedrifter; der, berigede med det store Bytte for mangfoldige Lande, hengave sig til Luxus og sandselige Nydelser ligesom Romerne; der kom i Beroring med de overbundne Folks Dannelse, dyrkede Videnskaberne og uddannede sig, saameget det var dem muligt; der med alle Glimt af en ophoiet Karakter og Sjælsstorhed dog mangle Opfindsomhedsevnen, allsaa Spiren til sandt Fremmskridt, ligesom de i deres Videnskab for personlig Uafhængighed mangle den politiske Sands, der danner faste Statssamfund. Deraf hine bestandige, grusomme Thronombæltninger ligesom de forste Kalifers Tid!

Araberne have aldrig haft Mythologi, som Indierne, Grækerne eller Nordboerne; selv Mohamets Lære indeholder kun faa Mystier. Samme Forskjærlighed for det Positive og Virkelige fremtræder i deres Poesi. Den udtrykker kun det Virkelige i en meget let og elegant Form; denne er Hovedsagen for dem, og hvormeget man end kan beundre den, er det dog vist, at den ofte dækker en hoi Grad af Sandse-

lighed. Hvad vi kalde Digt, er for Araberne det samme som Vogn. Man kan være vis paa, at hvor man hos dem træffer virkelig Phantasi, Eventyr og Fæehistorier, er det Oversættelse fra en fremmed Litteratur. Saaledes ere i 1001 Nat alle de yndige Fæehistorier af indisk eller persisk Oprindelse; derimod ere de virkelige Begivenheder arabiske. I Videnskaben finde vi den samme Mangel paa skabende Kraft. Araberne have oversat og fortolket de Gamles Bærker og beriget flere Retninger af Videnskaben, især de exacte Videnskaber, med noiagtige Sagttagelser og skarpsindige Bemærkninger; men de have intet Bæsentligt opfundet. De Opfindelser, man tidligere har tillagt dem, som Algebra og Taltegnene, ere beviislig Ting; de have forefundet i den lærde Skole i Alexandria. Der bliver da kun reent mekaniske Gjenstande tilbage, som Uhrer og Lærredspapiret; men Verden skulder dem ikke nogen stor eller frugtbar Idee.

Det er ikke let at drage en skarp Grændse mellem den arabiske Dannelse i Østerlandet og i Spanien. Begge have alt Bæsentligt tilfælles, lige indtil de Lærdes Personligheder, hvoraf mange have levet i begge Lande; især drog mange østerlandske Lærde til Cordoba. Den Trang, som man endnu i vore Dage sporer hos Andalusierne til at udmærke sig, og som ofte forekommer forsængelig, har vel bidraget meget til, at der her fremstod forholdviis flest Videnskabs-

mænd. Allerede de arabiske Forfattere selv paastaae, at ingen Meeneester overgaae Andalusierne i Lyst til at udmærke sig. „Den Lærde,“ siger En af dem, „er i hoieste Grad anseet, saavel af de Fornemme som af Folket; man vender sig om efter ham, agter ham med alle ydre Tegn, omtaler ham i offentlige Kredse og hædrer ham i Handel og Vandel. Trods dette gives der dog ikke i Andalusien egentlige Universtiteter, men man lærer alle Videnskaber ved Mofkeerne for en bestemt Betaling. Andalusierne studere imidlertid af en indre Drift og for at lære Noget, ikke for at opnaa en bestemt Lønning; deres Iver for Videnskaben bringer dem endog til at opgive en fordeelagtig Voksstilling blot for at lære. Alle Videnskaber blomstre hos dem undtagen Philosophi og Astronomi eller Astrologi. Disse Videnskaber ere vel i Anseelse hos de Fornemme, men man vogter sig for at drive dem aabenlyst af Frygt for det simple Folk, der som oftest kalder deres Dyrkere Kjættene. Theologi indtager kun en underordnet Plads, hvorimod Grammatik er i største Anseelse. De indlade sig med stor Iver paa grammatikalske Undersøgelser og omfatte med samme Interesse deres Grammatik som Retskyndigheden, lige indtil de spidsfindigste Spørgsmaal. Enhver Lærd, hvor dygtig han forresten kan være i sit Fag, som ikke er fast i sin Grammatik, kommer derfor ikke i Betragtning og bliver næsten en Gjenstand for Foragt. Deres rimede Vers, Poesi og Stil høre til det mest Fuldendte og

give Forfatterne Udgang til Hofkredsene. Den Lærde, der ikke tillige har en elegant æsthetisk Dannelse, bliver betragtet som en Klods, der kun er til Besvær. Poesien staaer især i hoi Anseelse, og Digterne erholde aarlige Understøttelser for at forelæse deres Digte ved Hoffet, med mindre det skulde være en forstyrret Tid, da Raahed for et Dieblig træder frem."

Astronomien havde tidlig en ivrig Dyrker i Kaifen Almamun i Bagdad, der levede i Begyndelsen af det 9de Aarhundrede og lod alle græske Bøger over Astronomien oversætte paa Arabisk. Han lod først trække en Meridian i Eggen af Sindschar ved det røde Hav. Lærde fra Bagdad kom snart til Cordova og vakte Kjærligheden til denne Videnskab, der blev en af de mest dyrkede i Spanien. De christelige Tyrster i Spanien fik ogsaa Smag for den, og fra dem udbredte den sig til de andre Lande i Europa. En Mængde astronomiske Navne, som Zenith, Nadir, og arabiske Navne paa Stjerner, som Aldebaran, Deneb, Altair, Rigel, Alkor, Dubhe o. s. v. minde endnu om Arabernes Indflydelse paa denne Videnskab.

Ved deres store Erobringer, deres Dygt til Eventyr og Reiser, deres Pilegrimsvandringer og endelig deres udstrakte Handel havde Araberne god Veilighed til at lære de forskjellige Lande at kjende. Mange Andalusiere reiste alene for at beskrive, hvad de havde seet, og vi have endnu en Mængde af saadanne Reisebeskrivelser, de saakaldte Itinerarier, der ikke alene

angive Stæderne, men deres Mærkeligheder, som Bibliotheker, Akademier, berømte Lærde o. s. v. Det var paa Grundlag af saadanne Itinerarier og geografiske Ordbøger, at senere i det 12te Aarhundrede Scherif Al-Edrisi, der sædvanlig anføres under Navn af „den ubekjendte Arabier“, forfattede sine „geografiske Underholdninger“, der er det betydeligste Værk over Spaniens og de mohamedanske Landes Geografi i den tidlige Middelalder, skjøndt det, vi have, kun er et Uddrag af et større Værk. Efter ham maa man antage, at Andalusierne have kjendt Azorerne og de canariske Øer. Han fortæller nemlig, at der i det 11te Aarhundrede løb et Lastskib ud fra Lissabon med 80 Mand for at gjøre Opdagelser i Atlanterhavet. Med en god Østenvind styrede det først elleve Dage mod Vest, derpaa ligesaa længe mod Syd, og naaede da en Ø, formodentlig en af de canariske Øer, hvor de fandt store, langhaarede Mennesker af rødlig Farve. Kvinderne vare meget smukke, Jorden var dyrket, og Alt antydede et høiere Dannelsesstrin. De Indfødte toge dem tilfange og bragte dem til Dens Konge, der talte med dem ved Hjælp af en gammel Mand, som kunde Arabisk. Da han hørte, at de vare seilede ud for at naae Enden paa det store Hav, sagde han til dem, at dette var umuligt, da han allerede tidligere selv havde ladet gjøre et Forsøg derpaa, men for-gjebes. Da der nu blæste en vestlig Vind, lod han dem binde for Sinen og sætte i deres Skib. Efter

tre Dages og tre Nætters Seilads kom de i Land hos Berberne paa et Sted i det yderste Mauritanien, hvorfra de havde 60 Dagsreiser hjem til Lissabon.

I Lægevidenskaben havde Araberne ret deres Styrke og vare Europæerne langt overlegne. De behandlede de Sygdomme, som de tildeels selv havde bragt til Europa, f. Ex. Kopper og Mæslinger, med Venitivmidler. De arabiske Læger vare saa berømte, at christne Konger og Keisere søgte deres Bistand i vanskelige Tilfælde. I Pharmacien gjorde Abdelmelic Ebn Bohr i Sevilla vigtige Opdagelser. Vi styldte Araberne Kunsten at destillere og Brugen af endeel nye Lægemidler, som Rhabarber, Senneblade, Manna, Moskus, Sirup, Kampher, Naphtha, der ved deres Navne ligefrem minde om deres arabiske Oprindelse. Man mener, at de ogsaa først have brugt Pharmakopoer, og at deres Apotheker vare stillede under Sagkyndiges Tilsyn, der skulde vaage over Lægemidternes Godhed og Priisbillighed. Hermed kom Chemien i noie Forbindelse, en Videnskab, der egentlig kan siges at være skabt af Araberne, ligesom ogsaa at være skabt for dem, da de her ret kunde finde en Tumleplads for deres Lyst til Forsøg. Den blev da deres Yndlingsstudium, og der paastaaes, at de have kjendt Krudtet allerede i det 13de Aarhundrede. Mange chemiske Udtryk ere derfor arabiske, som Alkohol, Alembic, Alkagejt, Aludel, Alkali o. s. v.

De spanske Ord, der begynde med Artiklen *Al* —, vise derved deres arabiske Oprindelse.

Ogsaa Alchemien blev dreven med Videnskab, og forte til flere nyttige Opdagelser, men den fortabte sig enten i forgjeves Bestræbelser for at gjøre Guld og finde de Visers Steen, der kunde forvandle alle Metaller til Guld, eller i phantastiske Forsøg paa at finde Midler til at forebygge alle Sygdomme og forlænge Livet i det Uendelige.

Musiken blev ivrig dyrket og sandt megen Anerkjendelse, som vi have seet af Zirzabs Historie. Araberne elskede især Luthen og Mandolinen, som de skulde have opfundet og indført i Spanien, og hvortil de sang deres rimede Vers. Sproget havde en næsten vidunderlig Rigdom paa poetiske Udtryk; det havde ofte flere hundrede, ja undertiden flere tusinde Ord til at betegne en og samme Gjenstand. Der horte ogsaa en vidunderlig Hukommelse til at kunne erindre en saadan Mængde Ord.

Men det var fornemlig Bygningskunsten, som de dyrkede og gavede et særeget Præg. Oprindeligt havde de saagodtsom ingen, hvorom det hellige Huus Raaba i Mekka vidner; men da de havde odelagt 4000 christne Kirker i det Rige Menestealdere, der hengik med deres Erobringer fra Judus til Atlanterhavet, maatte de til at opføre Moskeer, hvoraf de skulde have reist over 1400, tildeels af Kirkerne Ruiner. Det blev da nødvendigt at lægge Vind paa

Bygningskunsten, og det var især under Omniaderne i Damask, at de første Forsøg stete ved syriske og byzantinske Bygmestre. Men da Araberne havde gjort sig bekendt med græsk Videnskab og Kunst, rejste der sig snart i alle betydeligere Stæder pragtfulde Bygninger, der endnu forbause os; thi deres Varighed er beundringsværdig, og uagtet tusinde Aars Elde viser Bjælkeværket i Moskeen i Cordova ikke det ringeste Spor af at være angrebet eller ormædt.

Snart blev Bygningskunsten en Videnskab og behandlet af de Værde i betydelige Værker.

Paa Susenes Ydre anvendte man kun meget liden Opmærksomhed, men desto mere paa det Indre, der var meget udsælt udstyret med de rigeste Prydelser. De indesluttede, ligesom de nuværende spanske Bygninger, en Gaard, beplantet med Palmer og prydet med Springvand i Midten; thi Vandets Rislen var en uundværlig Hjælpelse for Araberen, naar han hvilede paa de skyggesfulde Steder, og derfor lagde han saameget Vind paa de mange kølende Vandbeholdninger med Springvande i Haverne, hvortil Vandet ofte lededes med stor Kunst.

Den arabiske Bygningskunst er ingenlunde at betragte som noget Oprindeligt, da den har laant fra alle de Folk, med hvilke Erobrerne kom i Berørelse, fra Egyptere, Grækere og Romere; men Araberne forstode at bruge alle disse Elementer til at danne noget Nytt og eiendommeligt Heelt. Orientens Land træder

os ret imode i Kuppelbygningerne og disse Soilehaller med fladt Loft, der gjerne omgive Gaardene, i den lette Sammenstilling af en uendelig Mængde Soiler, hvoraf ofte tre og flere ere forenede i Eet, og i Hesteskobuen. Spørgsmaalet om Hesteskobuens Oprindelse er aldeles dunkelt, og følgerlig tillader det endeel Gissninger. Det kunde ialfald være rimeligt at antage, at Araberne, hvis Religion havde et stærkt verdsligt og sandseligt Præg, har overført i deres Bygningskunst Noget af deres daglige Liv, der for dem havde en særlig Betydning, da de elskede deres Heste fremfor Alt, Noget, der tillige stedse mindede dem om deres glimrende Erobringer, da de som dristige Ryttere foer hen over Verden, knuste deres Fjender under deres Hestes Hove og indtrykte disses Præg i saamange Landes Jordbund.

Ogsaa Spidsbuen anvendtes, skjøndt i en særlig Form. Rimeligviis have baade den og Hesteskobuen udviklet sig af den græske Rundbue, af hvilken den jo let lod sig danne.

Mest eiendommelig er Arabernes skjønne Kuppelhvælvinger fra en senere Tid, med de smagfulde Vikubeceller s. Ex. i Alhambra, og især den overordentlig vdsle, brogede, afvejlende Forziring, som man efter dem kalder Arabesker. Da det var dem forbudt at afbilde Mennesker eller Dyr, holdt de sig til andre Gjenstande og til Indskrifter, og disse sidste gave saa Anledning til, at man søgte at forbinde

Linierne, der danne de arabiske Bogstavtegn, til skjønne, harmoniske Figurer, hvortil de særlig egnede sig. Man maa beundre den vidunderlige Færdighed, som Araberne opnaaede paa dette indskrænkede Gebeet. Hift og her findes Indskrifter af Koranen eller Digte som Hvilepunkter i den brogede Masse Prydelser. Det er ligesom et yndigt Gaadespil, denne forvirrede Mængde Punkter, Linier og Slyngninger, der ofte synes kun at skyde et bizart Lune deres Oprindelse; men man beundrer den lidlige Indbildningskraft, der har frembragt dem, og den tilshneladende Forvirring opløser sig ved nærmere Betragtning i en Harmoni af systematiske Forbindelser.

Medens det Ydre af Bygningerne var uden Pragt, var det Indre udstyret med den største Glimmer. Glandsen fra Guld og Marmor i Soilegangene kastede sit Gjenstirn i Vasfiner og Springvande i Gaardene; over Bæggene var der kastet et odselt, pragtfuldt Smykke af Arabesker, der i den Grad ere et Præg af Østerlandets Landskretning, at de have holdt sig til den Dag idag og gaae igjen i de rige Monstre i østerlandske Toier og Tæpper.

Skjondt det Tiendommelige i den arabiske Bygningskunst gjentager sig i Spanien, har den dog der antaget et særegent Præg, hvorfor man pleier at kalde den spanske-arabiske Bygningskunst med et særegent Navn den mauriske, ligesom man pleier at betegne de spanske Arabere med Navnet Maurere. Den udviklede

af Østerlandets Rigdom, Fylde og Ynde, men forstod dog stedse at haandhæve Maal og Plan og beholdt saaledes en vis Alvor og Befindighed, naabenbart en Paavirkning af Vesterlandets Aand. Den gaaer sædvanlig ikke ud paa at frembringe det Store, det Dyo-
hoiede, men derimod paa at nedlægge en rig Ind-
bildningskrafts overdaadige Skatte i det Indre.

Moskeen i Cordoba fremgik af en excentrist Stræben efter at frembringe en underfuld Virkning, en Hensigt, der bestandig gjorde sig mere og mere gjældende i de senere Udvidelser. Islams phantastiske Kunst strømmer os ret ind i dette Mindesmærke og maatte tilsidst føre til en udelukkende ornamental Kunst, saaledes som den udfolder sig i de senere Partier af Moskeen, som den prægtigt smykkede Dør til Mihrab, den rigt forsynede Kuppel over Mafarah og de phantastisk sammenslyngede takkede Buer i dens Arkader.

Et glimrende Exempel er Taarnet Giralda i Sevilla, der er opført af den arabiske Bygmester Geber efter 1195. Dette firkantede Taarn, der hørte til den mauriske Moskee, er endnu indtil en Tid af 174 Fod den gamle mauriske Bygning med sine prydede Felter, mangeslags veglende Buer i Soilevinduerne og glindsende Teglstene. Alt dette har megen Lighed med Slottet eller Alcazar i Sevilla, som Kong Peter den Grusomme af Kastilien i det 14de Aarhundrede lod opføre samtidig med det

berømte Alhambra, der i det Væsentlige hidrører fra den mauriske Bygningskunst's sidste Periode. I dette Palads, eller rettere disse Paladser, paa hvis Enkeltheder vi ikke her kunne indlade os, da de vilde føre os altfor vidt, er den forzirende Kunst dreven til den høist mulige Grad af Fuldendthed, til Fee-Eventyrenes Glands, til en fritlegende Phantasies Overdrivelser, der dog aldrig glemme Smag og Harmoni. Der gaaer en drommende Ynde gjennem disse Haller lige indtil de rislende Bænde, hvorved Sindet beruses. Det er Maurerdommets mest blomstrende Romantik, der her taler til Sindet og henriver det. Heldigviis ere disse Haller vel bevarede, medens Moskeen i Cordova har lidt meget ved Opførelsen af en christelig Kirke midt inde i den mauriske Moskee — en Idée, værdig det 16de Aarhundredes Inkvifition.

I det Hele var der noget Eventyrligt og Phantastisk i denne stolte Bygning, der som et Feeslot pludseligt reiste sig under Mahomets Efterfølgere. Det Glimrende i det udstrakte Rige fra Indus til Atlanterhavet blænder ved første Blik, men snart viser Skrøbeligheden sig, og Oplosningen indtræder. Saaledes var Østerlandets Aand og den Dannelselse, den skabte, mere et glimrende Skin end en stærk Virkelighed, og dens historiske Betydning har været at blive en Bro, hvorover den langsommere, men stærkere og fastere vesterlandste Dannelselse har vandret.

Frederikke Goszmann,

Datter af en Gymnasialprofessor i Würzburg, er et af disse fødte dramatiske Genier, der lige fra deres første Optræden ere fuldtfærdige og begynde der, hvor Andre pleie at ende. Ligesom Charlotte Wolter debuterede hun i Hamburg, men blev ligesom denne strax kaldet til Burgtheatret. I et Brev har hun skildret sin Henrykkelse og Jubel over at skulle optræde paa dette Tydslands første Theater og i en Alder af sytten Aar at blive knyttet til en Scene, som saa mange Andre hele deres Liv igjennem sukke efter at betræde. I sin hele kunstneriske Retning beslægtet med Léontine Fay, Rose Chérie og Johanne Louise Heiberg godtgjorde hun allerede ved sin første Optræden, at hun er en af disse lykkeligt begavede Personligheder, hos hvem Natur og Kunst i den Grad smelte sammen, at man ikke veed, hvor den ene ender og den anden begynder, en af disse kunstneriske Individualiteter, der blot behøve at vise sig for at seire. Ligesom hendes første Optræden var man paa det

Kene med, at der havde viist sig en ny Stjerne, der vilde fordunkle alle andre. Desværre fik den kun Lov til at glimre i kort Tid. En ung Officeer forelskede sig i hende paa et Bal og vandt hendes Hjerte. Denne Misundelsesværdige var en Grev Profesch von Osten, Son af den baade som Forfatter og Diplomat bekjendte Gesandt i Constantinopel. Frederikke Goffmann forlod Burgtheatret og blev Grevinde Profesch von Osten. Hun boer nu i en fortryllende Villa i Gnunden, hvor hun i sit Cabinet har omgivet sig med lutter Grindringer fra sin korte, glimrende Kunstnerbane. Senere er hun kun optraadt et Par Gange i velgjørende Siemed, og det har naturligviis hver Gang for de glade Wienerere været en Begivenhed, der styrker dem i deres Tro paa, at de dog maaskee ikke har tabt hende for bestandig.

11dg.

Georg Herwegh

Georg Herwegh.

Eftersommer,

originalt Lystspil i 1 Akt.

(Opført første Gang paa det kgl. Theater den 9de Septbr. 1877).

Personerne:

Strand, Bogholder. }
 Frøken Knudsen, Husholderesse. } ved en Fabrik paa Landet.
 Anna Green, hendes Slægtning.
 Waage, Ingenieur.
 En Pige.

(Frøken Knudsens Dagligstue. — I Baggrunden en Udgangsdør; til Venstre en Dør til Værelset ved Siden af, og i Forgrunden et Bord med Stole foran en Sofa; til Højre en Stol og et lidet Bord ved et aabent Vindue. I Baggrunden en Commode, hvorpaa der staaer blandt Andet et Fotograf i Ramme. — Stuen er i al Tarvelighed hyggelig og udenfor Vinduerne sees grønne Træer).

Første Scene.

Strand, Waage, Frø. Knudsen (komme fra Døren til Venstre, Frøkenen sidst).

Waage.

Tak for Mad, Frøken Knudsen!

(Strand kommer først ind og gaaer hen til Sofaen; derefter Waage hen til Vinduet; sidst Frø. Knudsen, som puser i Stuen og observerer Strand).

Strand (forstemt og fraværende).

Tak for Mad og Velbekomme!

(Sætter sig i Sofaen).

Baage.

Velbekomme, Hr. Strand!

Somfruen.

Velbekomme Dem, Hr. Baage! Velbekomme Dem, Strand!

(Somfruen syder i Stuen under det Følgende og iagttager Strand; Baage stiller sig ved det aabne Vindue, seer ud og nyner. — Pause).

Strand (vaagner op).

Sagde jeg Velbekomme til Dem, Hr. Baage?

(Falder igjen i Tanker).

Baage.

Jo Tak! Jo, vi har iagttaget alle Hoflighedens Fordringer. (Seer ud igjen og nyner). Hvor det dog er Sommer i disse Dage, skjøndt Sommeren egentlig nu skulde være forbi. Man kan formelig see paa Træerne, hvor de befinde sig vel i Varmen og brede sig, og Himlen — den er da aldeles italiensk! Den kan vist ikke være høiere og mere blaa derne. Troer De vel, Hr. Strand?

Strand (vaagner op).

Hvad befaler?

Baage.

Seg spørger Dem, om De troer, at Himlen er smukkere i Italien.

Strand vedvarende forstemt).

Jeg har aldrig været der.

Waage.

Ja jeg ikke heller. — (Affides). Hvad er der dog iveien med ham? han er jo aldeles ikke til at faae i Humeur! Saadan har jeg aldrig seet ham. — (høit). Nu kan en Cigar gjøre godt i det heilige Veir. (byder Strand sit Cigarfoderal). De gjør mig jo nok Selskab med en Cigar?

Strand.

Nei! . . . (retter sig) Om Forladelse! Nei, Tak! Tak! Jeg skal ikke.

Waage.

Ja, De maa undskyldte, jeg lægger en her til siden, (lægger den ved Strands graa Hat, som er heusat paa en Stol) for disse to ere de allerjuidste af dem, som De roste forleden. (tager selv den anden Cigar). Og saa maa jeg over og conferere videre med vor høie Foresatte, Statsraaden. (Til Strand). Farvel! (tager sin Straahat).

Strand.

Farvel.

Waage.

Farvel, Frøiue Knudsen!

Frøiuen (hennet ved Bordet).
Kommer De ikke til Kaffen om en halv Time?

Baage.

Tak! Jeg haaber, jeg kan slippe los, skjøndt vi har travlt; for Statsraaden vil reise igjen med Aften-toget, og han skal desuden paa en Kjøretour for at probe den nye Wei; — men, kan jeg, saa kommer jeg; De veed jo, hvor tiltrækkende De selv og Deres Kaffe er. Farvel!

(Gaaer ud ad Baggrundsdøren).

Jomfruen.

Tak! — Farvel saa længe!

Strand (affides).

Den Statsraad!

Anden Scene.

Jomfruen. Strand.

Jomfruen

(affides, betragtende Strand).

Hvad kan der være gaaet ham imod? — Ja han maa opmuntres! — (høit). Var der noget galt ved Hachi'en idag, Strand? De rørte jo næsten ikke Deres Livret.

Strand (vedvarende forstemt).

Noget galt ved Deres Hachi! Hvor kan De spørge saadan? Deres Hachi, den kunde man jo sætte paa det største Taffel. Hvor kan De dog falde paa saadant noget?

Jomfruen (affides).

Det vil holde haardt idag!

(En Avis bliver lagt ind i Vindueskarmen gjennem det aabne Vindue, idet en Karls Stemme udenfor siger: „Værsgo“.)

Jomfruen.

Tak! (henter Avisen og lægger den paa Bordet foran Strand). Her er Avisen for i Dag.

Strand (uden at ændse den).

Na, man kan jo aldrig troe et Ord af hvad der staaer i de Blade.

Jomfruen (affides).

Der maa være noget alvorligt paaferde. Saa maa vi the til det kraftigste Middel; det slaaer heldigvis aldrig feil. — (Tager et Strikketopi, sætter sig paa en Stol ved Bordet foran Sofaen, strikker og siger efter en Pause). Strand, vi talte forleden om forskjellige Tingovre hos Inspecturens, og saa kom ogsaa De paa Tale, og saa var der Mogle, som mente, at Deres Fader havde været Capitain i Marinen.

Strand (som før).

Nei, han var ikke i Marinen.

Jomfruen.

Ja, det sagde jeg jo ogsaa; men de paa-
stod det.

Strand

(med beghyndende Interesse).

Hvem var det, som paa-
stod det?

Somfruen (flaaende det hen).

Na, det husker jeg saamen ikke.

Strand.

Nei, vist ikke, nei! Han var i Landetaten. Han blev jo Major, og man bliver da ikke Major til Soes.

Somfruen.

Nei, naturligviis! — Det undrede mig ogsaa, at Nogen kunde være uvidende derom; for Deres Fader var jo en almindelig bekjendt Mand ikke sandt?

Strand

(noget formildet og under det Følgende mere og mere).

Nei, Somfru Knudsen, „almindelig bekjendt“ — det tør jeg dog ikke sige han var, det er for meget; men — bekjendt i Armeen, det skal De have Lov til at sige.

Somfruen.

Ja, det var han vist!

Strand.

Ja! — Seer De, som ung Lieutenant havde han været umaadelig vittig, og han vedblev altid at være en underholdende og herlig Mand, og han førte jo et meget selskabeligt Hus.

Somfruen.

Ja, der kom jo endogsaa Generaler.

Strand.

Ja, to. Og den ene af dem har staaet Fadder til mig.

Jomfruen.

Hvor var det, Deres Landsted ved Kjobenhavn
laa? Var det paa Norrebro eller paa Vesterbro?

Strand.

Na, nu har de derovre i Kjobenhavn laet saa-
dan om paa den hele Egn, at det slet ikke mere kan
angives, hvor Faders Hus laa.

Jomfruen.

Det vil jeg troe . . . Og saa Deres smukke Søster!

Strand (heelt oprømt).

Ja, hendes Lige har jeg aldrig truffet — hver-
ken i Henseende til Skjønhed eller Væsen! Hun var
saa indtagende, at endogjaa andre unge Piger bleve
forestjede i hende.

Jomfruen.

Ja, hun maa have været noget ganske over-
ordentligt.

Strand.

Ja, naar jeg tænker paa de Tider, naar vi To
om Søndagen spadserede hen ad Farinagsveien!

Jomfruen.

De var da glad?

Strand.

Ja! Og umaneerlig lappet! Jeg gik med Die-
glas, skjondt jeg havde et Syn som en Falk, og jeg
hadde Lommetorflædet en halv Allen ud af Lommen.
(leer).

Jomfruen (affides).

Saa nu har han det godt igjen.

(Muller Strikketspjet sammen).

Strand.

Ja, hun var sod! — Og naar jeg dansede med hende, da var jeg nu heelt overmodig af Glæde. — Ja, at tænke sig nu de unge Tider! Men hvor de dog ligge forstrækkeligt langt tilbage!

Jomfruen.

Ja, i den Henseende har De og jeg da ikke Noget at lade hinanden høre.

Pigen

(stikker Hovedet ind ad Døren tilvenstre).

Jomfru, Glarmesteren!

(Trækker sig igjen tilbage).

Jomfruen.

Godt! — (Lægger Strikketspjet fra sig). Undskyld mig et Dieblif, Strand!

(gaaer ind Døren tilvenstre).

⚭Tredie Scene.

Strand (reiser sig).

Hun er dog et brillant Menneske! Det er ubegribeligt, men blot man har talt med hende i fem Minuter, saa er man strax kureret for alle mulige Uergrelser og Melankolier. Ja, havde vi ikke hende

paa Fabrikken, og havde jeg ikke hende at tye til — —! Og saa skulde jeg være dum nok til at reise herfra! Nei, hun har selv nu lige viist mig, hvor umuligt det er. Nei, min kjære Hr. Etatsraad, det er ganske vist meget smukt og opmærksomt af Dem, ganske vist; men jeg er blot ikke med til det! (Tager et stort Brev op af Lommen). Og nu skal jeg ogsaa komme med mit Indlæg i Sagen! Har jeg været ulykkelig nok ved at skrive det og grændseløs forvint af det bagefter, saa afleverer jeg det nu med en let Haand, for det er rigtigt, — ja, hvor jeg føler tilfulde, at det er rigtigt! og saa skal man ikke bryde sig om Noget! — Naa, afsted med det! — (seer paa Udskriften). Jeg har da husket hans Ordener? — Jo! — (Gaaer hen til det aabne Vindue og raaber ud): Rasmus, hei! — (Rækker Brevet ud gennem Vinduet). Na, spring over og aflever det Brev til Etatsraaden, men sørg for, at han modtager det diebliffeligt!

En Stemme uden for.

Jo vel!

Strand (gaaer op og ned).

Hvor jeg føler mig udmærket tilvoks nu, og hvor jeg er let i Støvlerne! (Seer ud). Sikken et herligt Veir vi have! Der flyver Storken! (Gaaer over og henter Avisen paa Bordet og sætter sig ved det aabne Vindue).

(Begynder fløitende at læse i Avisen).

Fjerde Scene.

Strand. Jomfruen.

Jomfruen.

(kommer tilbage fra Døren tilvenstre).

Hvor den Glarmester er et alvorligt Menneske!
Jeg opleber vist aldrig at høre ham lee.

Strand (lægger Avisen).

Det er sandt, Jomfru Knudsen, — angaaende
alvorlige Mennesker — siig mig, hvordan har egentlig
Deres Slægting det, Deres Halvniece?

Jomfruen.

Anna?

Strand.

Ja, — hvad bestiller hun ude i Stoven? Hun
er der jo den halve Dag. Maler hun?

Jomfruen.

Nei! (Sætter sig paa samme Stol som før, tager
Strikketspiet, men strikker ikke i denne Scene).

Strand.

I dag kom hun jo ikke engang hjem til Middag.
(sætter sig i Sofaen). Hør, lad os tale lidt om det!
Hun er jo i Grunden aldeles forandret.

Jomfruen.

Synes De?

Strand.

Ja! — I Begyndelsen hun var her, var hun
som en Sommerfugl — kan De huske, da hun og jeg

spillede Langbold med min graa Hat gjennem Vinduet derhenne og slog Deres Merium ud? — Og nu — ja, hun er altid mild og sød og i Grunden glad, men ikke saadan glad. Jeg mener, af sig selv siger hun aldrig noget spogende til mig. Jeg har flere Gange villet spørge Dem derom, for det gjør mig rigtig ondt, og kan jeg paa nogen Maade — —

Jomfruen (afbryder ham).

Taf, Strand! Nei, De kan ikke. — Seer De Anna har ikke betroet mig Noget, ikke et Ord, — for i saa Fald vilde jeg være taus som dette Bord; — men da det nu ikke er Tilfældet, og da De og jeg i Forveien har saa mange Hemmeligheder sammen — —

Strand

Ja, vi har en heel Stuffe fuld, kan De gjerne sige.

Jomfruen.

Lov mig at lægge denne Hemmelighed heelt ned paa Bunden af Stuffen.

Strand.

Det skal skee!

Jomfruen.

Saa skal jeg sige Dem det. Det vil ogsaa være mig kjærte at kunne tale med Dem derom. — Ja, det er kun det, at den Eftermiddag for halvfjerde Uge

siden, da Waage var kommen herud til Fabrikken og var saa opmærksom ogsaa at komme over og hilse paa mig, da sad Anna der, hvor De nu sidder —

Strand.

Her?

Jomfruen.

Ja, hun sad der og broderede paa et Sommer-torklæde til en Veninde. Da Waage var gaaet igjen, arbejdede hun i flere Timer uden at sige et Ord, og med meget røde Kinder, og den næste Morgen ganske tidligt saa jeg hende staae og ville hvert et Sting op, som hun havde broderet den foregaaende Eftermiddag — saadan var det broderet!

Strand.

Kjærlighed altsaa!

Jomfruen.

Ja, Kjærlighed med al dens Glæde — og al dens Sorg.

Strand.

Ja, men han?

Jomfruen.

Han elsker hende ikke — i alt Fald ikke endnu. — Der har De Forklaringen!

Strand.

Ja, nu forstaaer jeg det Hese.

Jomfruen.

Hun vil naturligviis ikke for Alt i Verden see sin Kjærlighed robet; derfor slygter hun for ham — og for os Alle paa en Maade, ogsaa for mig, og derfor har hun saa tidt denne yndige stille Skræk over sig.

Strand.

Staffel!

Jomfruen.

Hun passer godt paa. Hverken han eller Folk ellers aner det fjerneste — —

Strand.

Nei, nei!

Jomfruen.

Men De og jeg, som kjender hende noiere, os kunde det jo ikke undgaae, for Anna er en altfor sand og varm Natur, til at hun skulde blive forelsket, uden at det kunde mærkes paa hende.

Straud.

Saa, hun er en yndig Pige!

Jomfruen.

Det har ogsaa forandret hende paa en smuk og fin Maade. De skulde have seet hende igaarstes, da jeg kom herind, og Maanen straaede ned i Vinduet der, og hun stod og tænkte midt i al Glanssen, — hun lignede en Engel!

Strand.

Det vil jeg troe. Ja hun er den yndigste Pige! — — — Mener De, at hun og Baage vilde passe for hinanden?

Somfruen.

Det er umuligt at vide det bestemt; der er jo ingen Tabel for Kjærlighed; men jeg troer det i Grunden.

Strand (affides).

Saa er det sikkert nok! — (høit). Og hun reiser jo snart herfra igjen?

Somfruen.

Ja, om ni Dage er de to Maaneder gaaet, som var bestemt, og hun bliver her saamen ikke et Kvarteer længere.

Strand (ibrig).

Det er for galt! — (reiser sig) altfor galt! Saa hun vilde blive ulykkelig af Kjærlighed, hun med det velsignede Ansigt, hun, som — — — Det er jo en Glæde blot at møde hende og faae et Nik! Nei Tak! Nei, det -- — —

Somfruen (afbrudende).

Ja, De maa nu være rolig!

Strand.

Nei, jeg maa ikke! Nei, det maa jeg virkelig slet ikke! Og De skal da heller ikke bilde mig ind, at De er rolig, Somfru Knudsen. Nei, det er De langt-

fra; men man mærker blot aldrig saadant noget paa Dem.

Jomfruen.

Ja, jeg vilde lige saa nødigt som De opleve, at Anna ikke skulde finde den Lykke hun fortjener, — og den er stor! — men seer De, Strand, netop derfor —

Pigen

(stikker Hovedet ind ad Døren tilvenstre).

Jomfru!

Jomfruen.

Hvad er det?

Pigen.

Det er Bæverens lille Pige, hun, som har været syg.

Jomfruen.

Nei! Er hun blevet rask igjen, det lille Skind! Saa skal hun ogsaa trakteres! (Pigen trækker sig tilbage. — Til Strand). Jeg kommer strax!
(Skynder sig ud ad Døren tilvenstre).

Femte Scene.

Strand.

Nei, det maa ikke gaae saadan — paa ingen mulig Maade! Nei, hun skal hjælpes! Men hvordan? — Og der er ingen Tid at spille; forstod jeg Baage ret, saa bliver han færdig her idag eller imor-

gen, og saa reiser han sin Bei — (heftig) og saa sees de jo aldrig mere! — Hvad kan der gøres? Tale med ham kan man jo ikke. Hvad kan der dog gøres? Og netop idag er jeg saa oplagt til at udrette Noget for Andre, nu jeg har faaet min egen Sag fra Halsen. Ja, kunde jeg her slaae et Slag for vor lille, kjonne Anna! — — og for Waage, min prægtige unge Ven, som er kommen mig saadan imode! — — — Ulykken er, at jeg forstaaer mig saa lidt paa denne Kjærlighed; i min Ungdom var der engang en ung Dame, som, kan jeg sige, havde mit Hjerte i sin Lomme, men der laa det da ikke mere end et Par Dage. — — (pludselig livlig). I min Ungdom — — vi lidt! Lad mig nu bare tænke mig om. (Sætter sig ned paa en Stol). Ja! Ja! Saadan akkurat var det jo med Christian og Therese. (Tænkende tilbage). Jeg kom over til Sjælland — for mange Aar siden — i Bintsen; der gif den lille Therese og elskede Christian op over alle Skyer; men han anede ingen Ting og folte ingen Verdens Ting. Og saa — jeg husker det punktligt — saa kom der en Dag en Vindbeutel til Frokost; han hed? — Hansen, nei Schmidt hed han! Jeg husker det! Han var en rigtig Skovskade, han saae lige strax, hvor kjon en Pige hun var, og gjorde stormende Cour til hende i to eller tre Timer, og da han saa var saa god at ride sin Bei igjen, saa kunde vi alle see paa Christians Dine, at nu havde han faaet dem op, og —

(reiser sig) ikke otte Dage efter drak vi Parrets
Skaal i Havestuen i osende Regnveir! — — Hvor
er min Hat? (tager den og finder Cigaren, som han
tænder). Jeg skrider strax til Værket! Nu skal det
gaae med Damp — fra hans egen Cigar!

(Gaaer ud af Baggrundsdøren).

Sjette Scene.

Jomfruen. Strax efter Anna.

Jomfruen

(kommer ind fra Døren tilvenstre med en Dug).

Naa, Strand er gaaet imens . . . (seer paa Stue-
uhret og siger ud af Døren tilvenstre). Sæt saa Kaffen
ind, Maren! (breder Dugen over Bordet).

Anna

(kommer fra Døren tilvenstre med Hatten i Haanden).

Tak for Mad, Tante! Og endnu engang: om
Forladelse fordi jeg kom for seent!

Jomfruen.

Slet ingen Forseelse, lille Anna! Man kan
jo saa let tage feil af Tiden, naar man gaaer ude.

Anna.

Ja! (lægger sin Hat paa Bordet henne ved Vinduet.
Pigen sætter Kaffetøiet ind, Jomfruen kysler ved Kaffebordet
under det Følgende).

Jomfruen.

Ja, havde jeg Tid, gif jeg ogsaa hver Dag i
Stoven; der er altid smukt.

Anna.

Ja, Skoven! —ovre hos os har vi Stranden den har jeg holdt af fra ganske lille, den er ogsaa altid smuk; men jeg har næsten glemt den over Skoven.

Somfruen.

Har Du? Det maa jeg jo være stolt af!

Anna.

Søen kan nok være blank og fredelig om Aftenen; men saa mild som Skoven om Sommeren, det er den aldrig. Den kan ikke modtage En saa venligt.

Somfruen.

Nei, af den Mening er jeg ogsaa.

Anna

(sætter sig paa en Stol ved Kaffebordet).

Men man maa komme der alene, saa mærker man, hvordan Skoven strax lukker til omkring En og lukker hele Verden ude, og hvordan Bøgene bøie deres Grene ligesom velsignende ned over den, som gaaer under dem. Jeg kan blive staaende længe og see dybere og dybere ind i Skoven og heelt fortabe mig i al den Fred, der er. Og det veed jeg, at naar jeg er reist hjem igjen, saa vil jeg tænke paa Træerne her som paa gode Kammerater.

Somfruen

(bøier sig over hende og kysser hende).

Kom snart igjen og besøg dine Kammerater, Anna!

Anna.

Tak!

Somfruen (affides).

Jeg maa forberede hende paa Faren. — (høit ud af Døren tilvenstre, med Estertryk). Maren, jeg maa have et Par Kopper endnu; Hr. Waage kommer. — (Gaaer tilbage til Kaffebordet). — Ja, Gud stee Lov, vi har Skoven! Du skulde blot være her og see vor Glæde om Foraaret og see, naar Strand kommer slyvende med den første Bogegreen.

Anna

(med tilbagetrængt Bevægelse).

Saa Du faaer Kaffe fremmede idag? (reiser sig).

Somfruen.

Ikke andre end Ingeniuren. Han var her til Middag, og dermed følger jo altid en Invitation til Kaffe. (Pigen bringer Kopperne). Tak! — (affides). Stakkels Anna! — (Det banker). Kom ind!

Syvende Scene.

De Forrige. Waage. Strag efter Strand.

Waage

(kommer ind fra Baggrundsdøren).

God Dag igjen! — (til Anna) God Dag, Froken Green! (lægger Hatten).

Somfruen og Anna.

God Dag!

Waage.

Jeg slap da herover, Somfru Knudsen.

Somfruen.

Ja, det glæder mig.

Waage.

Hvordan leber De, Froken Green?

Anna.

Tak, godt!

Waage.

Ja, jeg maa spørge mig for; for jeg troer virkelig, at jeg ikke har haft Velighed til at hilse paa Dem i to — ja maaskee endogsaa i tre Dage.

Anna.

Ja!

Waage.

Det er mærkeligt, for vi boe dog omtrent i samme Hus.

Anna.

Ja!

Waage.

Og jeg troer ogsaa, at vi begge spadserer meget.

Anna.

Ja!

Waage.

Men saa maa vi have forskjellig Smag og have valgt os forskellige Dndlingsture.

Anna.

Ja, det maa vi.

Strand

(banker paa og kommer fra Baggrundsdøren; han har gjort Toilette, har en hvid Vest paa og holder en mørkerød Rose i Haanden, — hilsende i Usmindelighed).

God Dag! — (til Anna) God Dag, god Dag, Froken Green!

Anna

(vender sig ivrigt fra Vaage til Strand og rækker ham Haanden).

God Dag, Hr. Strand!

Strand.

God Dag! Hvor det er deiligt at see Dem! — (affides). Han er her allerede. (Rækker Hatten. — Spit). Og her er Rosen! (rækker Anna den). Vær saa artig! De kan tro, det var paa ingen Maade let at skaffe den; — men jeg vilde skaffe den og har overbundet alle Hindringer; — her er den!

Anna.

Mange Tak! — Er der noget mærkeligt ved den Rose?

Strand.

Ja, det er jo „General Jacqueminot“, som De talte om forleden.

Anna (forundret).

Tak! — Men jeg kan slet ikke huske, at jeg har talt om den.

Strand.

Ja, De har naturligviis Lov til at glemme, hvad De siger; men vi Andre, vi husker det, hvert et Ord!

Anna (affides).

Hvad mener han?

Jomfruen

(gaaer fra Kaffebordet hen til Strand).

Hvor De er galant idag, Strand. — Hvor har De forresten faaet den General fra?

Strand (hemmelighedsfuld).

Saadan spoger man ikke, Jomfru Knudsen.

Waage (leende).

Nei, det var for dristigt, Jomfru Knudsen.

Jomfruen.

Om Forlæbelse. . . . Saa er Kaffen her! Vær saa artig, vil De tage Plads. — — Herrerne i Sofaen.

Strand.

Nei, jeg beder! Damerne i Sofaen.

Waage.

Ja, naturligviis!

Jomfruen (spøgende ceremonielt).

Ja, Anna, da Du er min Væsgjæst for Tiden, maa Du altsaa sidde tilhøire i Sofaen.

Anna.

Tak! (Sætter sig i Sofaen, nærmest ud mod Tilstuerne, medtagende Rosen).

Strand.

Saa sætter Hr. Waage og jeg os lige over for Dem, Froken Green — (sætter sig paa en Stol ligeoverfor Anna og præsenterer Waage Stolen ved Siden, overfor den Plads i Sofaen, hvor Zomsfruen skal sidde) saa kan vi saa udmærket sidde og beundre Dem, jeg i alt Fald — Hr. Waage svarer jeg ikke for, han kjender saa mange unge Damerovre i Kjøbenhavn.

Waage (leende).

Troer De?

Strand (affides).

Bladjerne fik jeg godt arrangeret! — (hvit). Ja det troer jeg rigtignok!

Waage.

Hvorfor troer De det?

Strand.

Na, fordi — — (tager Bassen med Fløde og Sukker og byder Anna den). Maa jeg have den Vre? Vær saa artig! vær saa god!

Anna.

Tak!

Strand.

Ønsker De ikke mere?

Anna.

Nei, mange Tak! Maa jeg nu ikke holde Baffen for Dem? (tager den af hans Hænder og præsenterer den for ham).

Strand.

Tusind Tak! Jeg siger tusind Tak! Det er en Skam, at De skal have saa megen Uleilighed; men — De gjør det saa nydeligt at man umuligt kan sige Nei dertil, skjøndt man burde. Tusind Tak!

Anna.

Ingen Marsag! — (affides). Hvad mener han dog?

Strand

(Skiller hende af med Baffen og sætter den foran Baage).

Hr. Baage, er De saa god at forsyne Dem!

Somfruen

(affides, endnu staaende op ved Bordenden).

Hvad gaaer der af ham? Og han har jo pyntet sig!

Strand.

Somfru Knudsen, jeg synes, at De nok kunde have haft en eller anden Kage, som Froken Green kunde have faaet et Stykke af til sin Kaffe.

Somfruen (lader som Intet).

Imorgen er det Søndag, saa bager vi.

Strand.

Nei undskyld! Det er altid Søndag, naar Froken Green er her! (til Anna) Ja, vi er saa henrykte

over, at vi stedse har Deres smukke Fotografi derhenne (peger hen paa Commoden) at see paa — og det bliver ogsaa betragtet! — men see vi Dem selv blomstrende og glad, saa er det lutter Søndage, een vedvarende Fæst. Det burde Deres Tante virkelig betænke.

Jomfruen

(affides, meget forbausset).

Men hvad er dette? (sætter sig).

Anna (forstilt spørgende).

De maa ikke bringe Ufred mellem Tante og mig, Hr. Strand!

Strand.

Nei, høre kan jeg ikke! og der hørte da Trolddom til for at faae nogen til at være ufredelig mod Dem.

Anna (affides, forpint).

Hvad skal dette betyde!

Strand.

Troer De, Hr. Waage, at det vilde være muligt at føre Krig mod Frosen Green?

Waage (noget betaget).

Nei, det er vist umuligt.

Jomfruen.

Skal De ud idag, Strand?

Strand.

Nei! Hvorfor? Vil De være af med mig?

Som fru en.

Nei! men jeg synes kun, at De har pyntet Dem.

Strand (med Hentydning).

Ja, det er da saa rimeligt! — — — Men hvad det er for en nydelig Sloise, De har idag, Frøken Green! Synes De ikke ogsaa, Hr. Baage, at det er en sjelden smuk Sloise.

Baage (seer paa Anna).

Jo! (Han kan i nogle Dieblikke ikke faae Vinene fra hende, og sidder derpaa under det nærmest Følgende temmelig ubevægelig stirrende hen for sig).

Anna.

Det er virkelig en ganske simpel Sloise.

Strand.

Ja, det troer jeg, i sig selv simpel, ganske vist; men det kommer an paa hvordan saadant noget bliver anbragt — den fine Smag! Desuden — De behøver heller ikke Broscher og tunge Guldarmbaand med Rubinlaase; De har Dem selv!

Anna (affides).

Nei, jeg begriber ham ikke!

Strand.

Blinder De endnu lige saa smukke Brandse af Kornblomster og Margueriter, som da De var her sidst?

Anna (fort).

Nei, jeg gjør ikke.

Strand (smægtende).

Kan De huske, da De var her sidst?

Anna (saaer det hen).

Ja med største Lethed! Det er jo fire Aar siden.

Strand.

Ja, jeg mener heller ikke ligesvem, om De kan huske det; men om De — — om De — — mindes det — — som vi!

Anna.

So!

Strand.

Mindes det med en dyb Glæde?

Anna.

Ja, naturligviis! De vare jo alle saa venlige imod mig.

Strand.

De skulde confirmeres det Aar; den straalende Ungdomstid var begyndt; men endnu var De dog BARNET, som paa min Fødselsdag bandt en meget stor Buket Fuglegræs, som jeg „havde den Ære at modtage, og mine Canariefugle den — den — hm — den Behagelighed at nyde“ — som De udtrykte Dem saa overgivent og dog saa venligt! — — — Hr. Baage, hvis De ikke har anden Brug for Floden og Sukkeret end til at stirre paa, saa vilde Jomfru Knudsen vist gjerne benytte det.

Vaage (vaagner op).

Jeg beder mange Gange om Forladelse! —
(rækker Jomfruen Bassen). Undskyld!

Jomfruen,

(som hidtil ikke har rørt sin Kop).

Na, jeg beder! Jeg kunde saa godt selv naae
det. Tak, Tak!

Vaage

(driker rask sin Kop ud).

Det er glædeligt, saa Deres Humeur er kommet
sig siden i Middags, Hr. Strand; den Gang stod det
meget laabt.

Strand.

Mit Humeur! — De tager feil; det var nok
snarere Dem, som var i daarligt Humeur og klagede
over den italienske Varme, vi har. — (fortsætter hurtig,
medens Vaage seer forbausset paa ham). Frosken
Green, obre i mit Buur sidder der for Tiden fire
smukke Canariefugleunger — det er franske Unger —
en af dem beder om at blive saa lykkelig at maatte
følge med Dem, naar De desværre forlader os igjen.
De httrede forleden hos Skovrideren Ønstet om at
eie en Fugl herfra; det har De da ikke glemt?

Vaage (libt drillende).

Jeg maa igjen hjælpe paa Deres Sukommelse,
som stadig løber løbst med Dem, Hr. Strand! Det

var en Dompap, Froskenen talte om den Dag. Ikke sandt, Frosken Green?

Anna.

Jo!

Strand (affides, glad).

Nu vaagner han! — (høit). Ja, men en Canarie-fugl er da ogsaa en Fugl, Hr. Baage!

Baage.

Ja, det er paa den Maade en Krage ogsaa og en Ugle!

Strand

(flaaer det godmodigt hen).

Ja, man kan sige saa meget, naar man endelig vil! — (til Anna) Men De maa endelig unde mig den store Glæde at forære Dem en af Ungerne i et „solblignende Buur“, som der staaer i Aviserne, og jeg maa have Lov til at give den et Navn, — et Navn, som baade passer paa Fuglen og Dem!

Anna.

Tak, men — —

Strand (afbrudende).

Nei, De maa ikke afflaae min altfor ringe Gave! Jeg veed, De kan ikke være grusom! De maa betænke, i hvor stor en Gjæld man er, naar man har det Held at kjende Dem, og turde hilse Dem, og kunne tale bekjendt med Dem!

U n n a (affides).

Hvad skal dog det sige?

W a a g e.

Men hvis jeg ikke tager meget feil, har jeg hort Froken Green udtryffeligt udtale sig imod Canarie-fugle, som gjør dette frygtelige Spektakel.

S t r a n d.

Nei, paa ingen Maade!

U n n a (meget forpint).

Jo, Hr. Strand! De skal have Tak; men en Canariesfugl er virkelig for stoiende, til at jeg turde indføre den hjemme; Moders Hoved udholdt den ikke en halv Dag, jeg blev nodt til at hænge den ud, — udenfor — paa den anden Side af Gaden.

S t r a n d.

Saa opgibe vi det naturlighvis!

W a a g e.

Deres Moder er vel ikke svagelig, Froken Green?

S t r a n d (tager Ordet fra ham).

Ja saa opgiver vi Canariesfuglen lige strax — for Deres Moders Skyld! — Hun behøver den ikke; — (med Sentydning) hun har jo i sin Stue den deiligste Fugl, som kan opmuntre hende den hele Dag — til hvis livsglade Triller og muntre Spog hun kan lytte — og blive ung igjen ved at see ind i dens unge, straalende Dine! ja, hun er en lykkelig Kone! Hun behøver saamen ingen anden Fugl!

Anna (affides).

Nei, nu kan jeg ikke blive her længer!

Baage (til Anna).

Boer Deres Moder — — —

Strand

(tager Ordet fra ham og spørger meget beeftagende)

Ja, hvordan lever Deres udmærkede Moder?
Hun har det da stadigt ved det Gamle?

Anna.

Jo, Tak!

Strand.

Og hvordan lever Deres Broder i Gronland?

Anna.

Tak, godt!

Strand.

Og Deres Onkel i Hobro?

Anna.

Tak, de har det godt Allesammen; vi kan en anden Gang gjenneengaae hele Familien; — (reiser sig) men nu maa jeg over til Inspectorens Frue. (Hun lader Rosen blive liggende paa Bordet. De Andre reise sig).

Strand.

Det er da heldigt for mig, at jeg netop skal over til Inspectoren i Forretninger. De tillader vel nok, at jeg følger Dem?

Anna (til Strand).

Tak! — (sthyder sig bort). Tak for Kaffe, Tante!
Farvel!

Strand.

Farvel og Tak for Kaffe! (snaer Baggrundsøren
op for Anna og følger hende).

Somfruen. Waage.

Farvel!

Ottende Scene.

Somfruen. Waage.

Somfruen (affides, efter en Pause).
Nei, det havde jeg aldrig troet, jeg skulde oplevel!

Waage

(meget betaget, men bestræber sig for at skjule det).

Hvad gif der af Hr. Strand?

Somfruen.

Uf Strand? — — Ingen Ting!

Waage.

Nei, Somfru Anubsen, undskyld, De kan virkelig ikke sige „Ingen Ting“; hans Optræden var — med det mildeste Udtryk — overmaade paasaldende. Og Dem forbausede han da ogsaa. De, som ellers er saa veltalende, De sagde jo ikke et Ord, mens vi drak Kaffe

Somfruen.

Sagde jeg ikke noget?

Baage.

Ja, kan De da sige mig Noget, De har sagt?

Somfruen.

Hvem huster saadan sine egne Ord! (affides) Blot han dog ikke havde været her! — (høit) Strand var i rigtig godt Humeur.

Baage.

Ja!

Somfruen.

Ja! I Middags var han forstent; nu var det forbi, og saa gaar man jo altid let til den modsatte Yderlighed, veed De.

Baage.

Nei, den Forklaring kan De ikke være bekendt. — Han var jo aldeles ikke til at være sammen med for os andre. Imod mig gjorde han det ene Udfald efter det andet; det var formeligt, som han ikke tillod mig at være her; og Dem ignorerede han ganske!

Somfruen.

Er De vred, Hr. Baage, saa vil jeg inderlig gjerne bede Dem om Forladelse paa Strands Vegne.

Baage.

Nei, hvor kan De troe! Paa ingen Maade! Nei, det er aldeles ikke det, jeg mener, men — — Somfrue Knudsen, hvad skulde der egentlig være i Veien for, at vi taler ganske ligefrem med hinanden om den Ting; for De saae naturligviis ogsaa, at Strand gjorde

Cour til Froken Green — og det i en Grad, som jeg aldrig har været Vidne til, og paa en Maade, som jeg vel nok tør kalde temmelig aparte. Ja, nogle af hans Uttringer var endogsaa af en saa — — — en saadan Beskaffenhed, at De som Værtinde maaskee burde have — — —

Jomfruen

(seer ud gennem Vinduet).

Der fjører Statsraadens Bogn op — — (affides)
heldigviis!

Naage.

Saa maa jeg derover, inden han fjører ud!
Farvel! (tager sin Hat) Og Tak for Kaffe! (stynder sig
ud af Baggrundsdøren).

Jomfruen.

Ingen Marsag! — (efter at han er gaaet). Jo,
den Kaffe var nok værd at takke for!

Tiende Scene.

Jomfruen.

Lad mig nu have faae No til at samle mine
Tanker; de snurre aldeles rundt! — (siger ud af
Døren tilvenstre). Maren, tag ud! (Sun seer Kofen, som
ligger paa Bordet, tager den, betragter den, ryster paa Ho-
vedet og lægger den paa Commoden). Saa Strand er
blevet indtaget i Anna. (Tager under det Følgende sit
Strikketøj og Avisen og sætter sig ved Vinduet, lægger Avi-

fen paa det lille Bord, beholder Strikketspiet paa Skjødets. Pigen henter Kaffetspiet og Dugen). Det er godt, jeg selv har seet det, for det er saamen endda vanskeligt nok at troe det! Hvordan det er gaaet til — — —! Ja, han var jo rigtignok i Middags i en mærkværdig Stemning, og han betroede mig ikke Grunden, det er meget mistænkeligt, for det er første Gang, han har skjult noget for mig. Var det maaskee det, jeg fortalte ham om Annas Følelser for Waage, der har bragt hans Kjærlighed til Udbrud? Den Idee kunde ligne ham, at ville gjøre hende lykkelig, da den anden ikke vil. Og saa gjorde han Cour; — men det klædte ham rigtignok ikke. Nei ikke en Smule! — (begynder at strikke). Men det er jo forfærdeligt! At Anna skal være udsat for saadan en Behandling her i min Stue, hun, som jeg holder af i den Grad! Og Waage — ja, han var da ikke til at tage fejl af! Det er jo forskrækkeligt! Jeg er ganske vis paa, at han bilder sig ind, at han er forelsket i Anna, blot fordi han har seet Strand være det! (Standser Strikningen, tager Avisen mekanisk). — Nei, hvor det dog klædte Strand ilde! (lægger Avisen, strikker heftigere og heftigere). Og hvad skal alt det blive til? Hvad vil Strand nu gjøre, og hvad skal jeg sige til ham og til Anna? Jeg veed ikke engang, hvad for et Ansigt jeg skal sætte op til dem! Og Waage — han kommer saamen nok igjen for at fortsætte den Samtale, han begyndte med mig, og ham

tør jeg aldeles ikke tale med, for han vil naturligviis spørge mig ud om Anna, og det bliver det aller-galeste! — Naa, jeg maa see at fatte mig! (lægger Strikketøjet fra sig). Jeg vil læse min Avis for at faae Blodet i den vante Pasgang! (tager Avisen og læser mekanisk). „Fra Japan ere Efterretningerne igjen be-roligende“ — (holder op at læse). Strand maa dog kunne sige sig selv, at hun aldrig tager ham. — Hvor kunde det dog falde ham ind! Og i alle Tilfælde, selv om han nu vilde gjøre Cour — paa saadan en Maade skulde han dog ikke gjøre det! Maar man er en saa bundærlig Natur som han, saa maa man ikke saadan — — agere Laps! — Det maa man ikke. — — — Hans Courmageri var da ogsaa derefter — — — Men alligevel — at tee sig saadan, nei det har han ikke Lov til. — (lægger Avisen). Men hvordan har jeg det? (reiser sig hurtigt). Jeg er jo ligebed at blive jaloux! Hvad er dog denne Jaloufi for noget? Kommer den over En uden videre ligesom Koldfeber? — — (tager sig sammen). Nei, lad mig dog ikke blive nødt til at tabe al Respekt for mig selv! Jeg vil have noget Andet at tænke paa — jeg vil — — — lad mig gaae ud og sige Maren op! Hun skal dog siges op, og hun vil nok svare mig paa en Maade, som kan sprede Tankerne — — (Det banter). Tak! Der er den forfærdelige Waage! — — Kom ind!

Tiende Scene.

Jomfruen. Waage.

Waage

(kommer hurtigt fra Baggrunden).

Jomfru Knudsen, jeg maa endelig tale med Dem!
(lægger Hatten).

Jomfruen.

Ja, her er jeg jo.

Waage.

Vil De endnu nægte, at Strand

Jomfruen (afbrydende).

Nei! Nei! Men hvorfor skal der tales saa
meget derom?

Waage

(fortsættende sin egen Tanke).

Ja, for nu har jeg Beviis for Sagen.

Jomfruen

(mere opmærksom overfor hans Ord)

Sæt Dem ned, Hr. Waage! (byder ham Plads i
Sofaen, han sætter sig, hun sætter sig paa en Stol). Maa
jeg spørge Dem, har De det Beviis med Dem?

Waage.

Ja, nu skal De høre! — Det er jo bekjendt
nok, at Fabrikkens Bestyrelse just ikke har viist sig
synderlig paastjonnende mod Strand —

Jomfruen (afbrydende).

Nei, det skal man ikke beskylde den for.

Baage.

Han har jo i mangfoldige Aar gjort udmærket Nytte for en næsten latterlig lille Gage — — —

Jomfruen (afbrudende).

De behøver ikke at sige „næsten!“

Baage.

Men Etatsraaden har omsider følt det, og nu kom der en Veilighed til at gjøre Noget for Strand.

Jomfruen.

Det var mageløst!

Baage.

Da jeg lige nu for et Dieblit siden kom over til Etatsraaden, fortalte han mig, at han imorges havde sendt Strand et Brev fra Bestyrelsen, hvori han udnævnes til Inspektør ved den nye Fabrik, som er bygget oppe paa Sjælland.

Jomfruen.

Det kan jeg lide!

Baage.

Men Strand kan ikke lide det. Etatsraaden viste mig et Brev fra Strand, hvori han svarer, at han ikke paa nogen Maade vil modtage denne Stilling.

Jomfruen.

Ikke vil modtage — — —!

Waage.

Nei! — Statsraaden var en heel Deel irriteret; han havde faaet den Mening ud af Brevet, at Strand var vred over, at man først nu havde tænkt paa ham, og at han derfor satte sig paa den høie Hest og haaned Bestyrelsens Tilbud.

Somfruen.

Strand paa den høie Hest!

Waage.

Ja! Saa snart jeg læste Brevet, saae jeg strax, at det var der ikke Spor af.

Somfruen (reiser sig).

Naturligviis!

Waage (ligeledes).

Derimod var der meget tydelige Spor af, at Kjærlighed er den egentlige Aarsag til, at han ikke vil bort fra dette Sted. Det var det mest beshnderlige Brev, jeg nogensinde har seet. Grunden blev ikke ligefrem angivet; men der stod Udtryk som, at „han ogsaa tillod sig at have et Hjerte,“ og at „Indtægter ikke var noget imod Menneſteværd i hans Dine,“ og at han „kun vilde aande halvt udenfor Thyen“ — og saadan fremdeles. Ja, det var et mærkeligt Uttiſtke; paa samme Tid som det var aldeles høfligt, gif der igjennem det en formelig rørende Stolthed over, at han eiede langt mere, end Bestyrelsen kunde give ham.

Jomfruen (eftertænkfom).

Saa saa!

Waage.

Kortfagt, — en Forretningsmand som Etatsraaden kunde ikke forstaae det, og jeg turde jo ikke forklare ham Sammenhængen, og vred var han. — Den Sag maa De nu see at bringe i Orden.

Jomfruen.

Saa! — (affides, alvorlig). Saa Strand skal bort!

Waage.

Men hvad siger De nu til, at Strand er saa blindt forelsket i Froken Green, at han ikke vil herfra, blot fordi hanovre paa Sjælland ikke har Udsigt til at træffe hende og fortsætte sit Courmageri? Underledes kan hans Brev jo umuligt fortolkes! — Saa, hvad siger De dertil, Jomfru Knudsen?

Jomfruen.

Jeg siger blot: Hvad vedkommer egentlig den Sag Dem og mig? — Man skal ikke spekulere over Andres Hjerteanliggender; det kommer der ikke noget godt ud af!

Waage.

Saa, mig vedkommer den Sag dog temmelig meget — — — (standser lidt forlegen).

Jomfruen (affides).

Saa! Nu kommer det!

Waage.

For — jeg — er ogsaa — forelsket i Anna Green.

Somfruen (ibrig).

Nei, De er ikke!

Waage.

Jo!

Somfruen.

Nei, De tager feil! Det er nu blot, fordi De har seet Strand, saa vil De ogsaa! Men man bliver ikke forelsket saadan: En—To—Tre!

Waage.

Kan De afgjøre, hvor lang Tid Kjærlighed behøver for at blive til, og tør De benægte, at en Forelse kan bryde frem i et Nu og trods alle Beregninger? — Ja, jeg maa tale med Dem derom; De har jo Alles Fortrolighed her, saa maa De ogsaa tage imod min! — Jeg skriver ærligt, jeg har ikke kjendt til Kjærlighed for idag, før jeg horte Strand tale med Froken Green. Hvert et Ord, han sagde, raunte mig pinligt, men med det samme folte jeg en Glæde saa ukjendt og saa stor, at den kun har eet Navn!

Somfruen (affides).

Gid jeg turde troe ham! (høit) De tager vist feil, kjære Waage!

Waage.

Nei! Jeg har en Følelse af, at jeg har elsket hende før nu, men blot ikke vidst af det; derfor er jeg saa sikker i min Kjærlighed. — Jeg synes ganske vist, at det er aldeles umuligt, at hun skulde kunne vælge Strand; men man seer jo bestandig, at ingen Ting er umulig, og det vilde dog være altfor galt! — Hans Alder — og desuden, han er jo i mange Ting noget — latterlig, havde jeg nær sagt.

Somfruen.

Da var det godt, De ikke sagde det! Men De mener det altsaa. Jeg synes saa godt om Dem, Hr. Waage, derfor gjør det mig ondt, at heller ikke De kan see, hvad Strand er værd. Jeg troede, De var klogere.

Waage.

Misforstaa mig ikke!

Somfruen.

Nei, jeg forstaaer Dem! — — — Ved Siden af al sin Dygtighed er Strand et gammelt Varn! —

Waage.

Ja!

Somfruen

(mere og mere bevæget).

Ja, Hr. Waage, og hvis der ikke altid var nogle af hans Slags Folk, som fra deres Barndom har beholdt den Skik at være ligesaa venlig mod en Faare-

dreng som imod den fornemste Mand, saa vilde der være en Deel overseete Stakler her i Verden, som slet ikke fik nogen Ven; og hvis der ikke i enhver Tid fandtes nogle af disse gamle Børn, som aldrig staaer paa deres Ret, men altid kun tænker paa andre, saa kom Verden virkelig ikke et Skridt videre, den blev staaende ganske stille; for alle vi Andre holder paa vor Ret og træder i Veien for hinanden. Nei, disse gamle Børn, som aldrig lære at passe paa deres egen Fordeel, men kun har Deeltagelse for Alt, hvad der hænder Andre, dem kan Verden slet ikke undvære, men til Gjengjæld erklæres de for latterlige! — (affides). Na, han gjør mig aldeles fortunlet!

Baage.

De har Ret! Tilgiv og glem, hvad jeg sagde!

Somfruen.

Sa, tilgiv De ogsaa mig, Hr. Baage! Jeg burde alligevel ikke fare saadan op imod Dem! (De giver hinanden Haanden).

Baage.

Taf! — — — (fortroligt). Men, Somfru Knudsen, siig mig blot en Ting!

Somfruen (forstrækket og forvirret).

Nei, den ene Ting siger jeg ikke; for det er noget om Anna, og jeg kan og jeg vil ikke sige Noget; for jeg veed ikke noget som helst, og jeg er — forsikrer jeg Dem — ligesaa forstyrret som De selv.

Waage.

Men — — —

Jomfruen (afbrydende).

Men det ene siger jeg: Pas endelig godt paa Dem selv; for nu seiler De med temmelig store Seil! Pas endelig paa!

Waage.

Men for jeg gaaer — —

Jomfruen (afbrydende).

Gaaer jeg!

(Gaaer hurtigt ud Døren tilvenstre).

Elleve Scene.

Waage.

Tak, kjære Jomfru Knudsens! De kunde aldrig svare mig bedre! Deres Frygt for at komme til at at sige Noget har lært mig, at jeg tør haabe! — — Men Strand, stakkels Strand! — Ja, jeg vil hen til ham, jeg vil prøve paa at tale ganske ligefrem med ham; hvordan det egentlig skal gøres, det veed jeg ikke; men med ham er det dog maaskee muligt. I alt Fald — det er mig umuligt at gaae bag hans Ryg i denne Sag; han har været min Lærer i den skønneste Kunst. (Tager sin Hat og vil gaae, standser, tager Annas Fotograf fra Commodens og betragter det). Gid vi levede i Holbergs hofflige Tid, da man faldt paa Knæ for den, man elskede! Saa vilde jeg knæ-lende bede hende om Tilgivelse, fordi jeg saalænge

har kunnet møde disse Dine roligt, og jeg vilde ikke reise mig, for hun smilede saa mildt som her, og for jeg havde faaet at vide, hvor lang en Prøvetid, jeg skal underkaste mig! — (Sætter Fotografiet, seer Rosen og tager den). Her er Strands Rose! At den har faaet Lov til at ligge der, er et godt Tegns! — Nu ned igjennem Alleen, ned til Strand! Ja, lad mig komme ud til Solstinet og ud under Lindetræerne. (Gaaer ud Baggrundsdøren).

Tolvte Scene.

Jomfruen

(Kommer langsomt fra Døren tilvenstre, medbringende en hvid Hævehat og Handsker).

Han er saa hurtig, denne Waage! Hvor raff satte han ikke de to Ting i Forbindelse med hinanden, Strands Følelser for Anna og hans Nei til Udnævnelsen! Er den Regning ogsaa rigtig? Ja, det kan jeg ikke have nogen Mening om; for det ene Punkt, det med Anna, det vil jeg slet ikke tænke over. Nei! — Men hans Udnævnelse, den kan jeg tage mig af; den angaaer blot hans Vel, og det har jeg heldigviis endnu Lov til at tænke paa: — Han skal modtage Posten. (Tager Hatten og Handskerne paa). Ja, lad mig nu gaae lidt ned paa Blegepladsen; jeg kan ikke rigtigt faae Veiret her inde i Stuerne. Der-nede er hoit til Vostet, og der flyder Vaen saa roligt, og der flagerer Sommerfuglene saa stilsærdigt omkring

En og bringer ingen Efterretninger, som man blive aldeles forvirret over! — — (bevæget). Farvel, Strand, farvel og lev rigtig vel! — Jeg vil vilde mig ind, at han allerede er reist, for strax at begynde paa at vænne mig til at undvære ham; det vil jeg bruge lang Tid til at lære! — (Vil gaae ud af Baggrundspøren, men standser forstrækket ved at høre Strands Stemme).

Trettende Scene.

Jomfruen. Strand.

Strand

(stikker Hovedet ind ad det aabne Vindue).

Vent lidt, Jomfru Knudsen, nu kommer jeg!
(forbinder fra Vinduet).

Jomfruen (beroligende sig selv).

Naa ja! Der er jo ikke noget at blive forstrækket over! Det er jo ikke andet, end at jeg skal kæmpe lidt med ham om hans Forslyttelse. (Tager Hatten af, lægger den fra sig og trækker under det Følgende Håndsterne af).

Strand

(kommer hurtigt fra Baggrundspøren uden at banke paa, beholder Hatten i Haanden).

Naa, Jomfru Knudsen, hvad siger De? Var det ikke rask gjort af mig? Jeg skal nu forklare Dem det Hele; jeg kom i Tanker om, at jeg engang har seet akkurat de samme Forhold som her, og den Gang var jeg Vidne til, hvordan den unge Mand gennem

Zaloufi blev vækket til en Kjærlighed for hele Livet; derfor gav jeg denne Forestilling. (Sætter sin Hat hen paa en Stol ved Døren).

Jomfruen (affides, befriet).

Det var en Forestilling! — om Forladelse, Strand, om Forladelse!

Strand.

Ja, nu er Baage to Gange min Ven, siden han saa udmærket gif i min Fælde. (Leer).

Jomfruen (affides).

Om Forladelse for min skammelige Mistanke, Strand!

Strand.

Han er brillant! Nu saa jeg ham komme hen ad Veien; han gif med saadanne gevaltig lange Skridt. Han vilde ind til mig; men jeg turde jo ikke see ham og lod sige, jeg var gaaet ned til Soen.

Jomfruen (affides).

Hvor jeg har været en Tosse!

Strand (forundret).

Men De siger jo slet ingen Ting, Jomfru Knudsen! Synes De da ikke, jeg slog godt paa de Iyriske Strenger?

Jomfruen.

Jo, upaaklageligt! — (Affides). Hvor det er deilig
ligt igjen at blive sig selv! — (Hvit med af sin gamle

Freidighed). So Strand! jo vist! Men — — det er
der nu ikke Tid til at tale om.

Strand (stuffed).

Men Tomfru Knudsen — —

Tomfruen.

De har været saa virksom i Dag, Strand! De
har besorget endnu en anden Bedrift, som er al-
vorligere.

Strand.

Hvad er her foregaaet? jeg forstaaer Dem ikke.

Tomfruen.

Strand, hvorfor har De besvaret Bestyrelsens
Udnævnelse saaledes?

Strand (overrasket).

Hvorfor jeg har — — Hvorfra, hvorfra veed
De det, maa jeg spørge?

Tomfruen.

Fra en Fugl, som man siger.

Strand (fortrydelig).

Og den Fugl hedder Waage; det kan ikke have
været nogen Anden.

Tomfruen.

Ja, Waage har sagt mig det; det er hans Hævn,
fordi De har havt ham til Bedste. — Men hør nu
et Par fornuftige Ord, Strand! For det Første:
Statsraaden er vred — og det med Grund.

Strand.

Det er mig saa ligegyldigt som — som — —

Jomfruen.

Ja, De har ondt ved at finde noget, for der er vist ikke meget, som De betragter med Ligegyldighed.

Strand (mildt).

Jomfru Knudsen, den Sag er nu afgjort, og dermed er den forbi; det er jo let at forstaae.

Jomfruen (peger paa Sofaen).

Sæt Dem ned, Strand!

Strand.

Ja gjerne. (Sætter sig i Sofaen).

Jomfruen

(sætter sig paa en Stol lige overfor).

Hvorfor vil De ikke være Inspecteur derovre paa den smukke nye Fabrik ved Skjelskør?

Strand (mildt, bestemt).

Maa jeg foreslaae Dem en Ting? (Reiser sig). Vi vil slet ikke tale om denne Sag!

Jomfruen.

De har dog nu i en Deel Aar pleiet at tale med mig om Alting, og jeg med Dem om Alting.

Strand.

Det er sandt! — (Sætter sig). Jeg vil ikke herfra, fordi jeg her er fuldkommen tilfreds; men jeg

kan jo slet ikke vide, om jeg vilde blive det derovre,
og saa maatte jeg da være en Mar, hvis — —

Jomfruen (afbrydende).

Men Deres Stilling bliver mange Gange bedre;
De kan give endnu mere bort til Andre — tænk!

Strand (saaer det hen).

Sa, hvad!

Jomfruen.

De er ikke længer ung, Strand; naar De nu
snart begynder saa smaat paa at blive gammel, saa
behøver De mere Gage, og, bliver De her til den
Tid, saa bliver det ved at gaae, som nu, at det, De
saaer tilovers til Dem selv, det bliver kun meget lidt.

Strand.

Jeg holder ikke af at høre paa saadant Noget.

Jomfruen.

Det veed jeg.

Strand (bestemt).

Og min Beslutning kan jeg ikke forandre, for
den er fast. (Reiser sig).

Jomfruen (affides).

Jeg giver heller ikke fortabt — for nu forstaaer
jeg Dig, min gamle Ven! — (Spit). Strand, det er
ikke for Deres egen Skyld, De vil blive her.

Strand (meget overrasket).

Hvad for noget!

Somfruen (reiser sig).

Mellem Linierne i Deres Brev stod der — med store Bogstaver — at De heller ikke denne Gang tænkte paa Dem selv. —

Strand.

Jo, jeg gjorde! — (bøntig). Hold op, Somfru Knudsen, og lad mig være i Fred, bring mig ikke aldeles ud af mig selv!

Somfruen.

Vaage troede nu, det var for Annas Skyld —

Strand (gaaer forbi hende).

Lad ham troe det.

Somfruen.

Men jeg veed Grunden; den er — Deres altfor store Trostaa. De bilder Dem ind, at De umuligt kan forsvare for Dem selv at tage herfra, fordi De foler Dem fastgroet til dette Sted, til disse Bygninger og haver og til alle Menneſter her, som har haft en udmærket Ven i Dem; netop derfor troer Deres bløde Natur, at det vilde være at svigte os og begaae en stor Uret imod os, hvis De ikke bragte dette taabelige Offer, — for det er det!

Strand (heftig).

Somfru Knudsen, maa jeg sige Dem — —

Somfruen

(afbrudende, med en vis Høitidelighed).

Nei, maa jeg sige Dem endnu det, at jeg har en-

deel Frygt for, at det maaskee er mig og vort gamle Venstab, som De tager det største Hensyn til; men det er at see feil paa Venstab, og jeg beder Dem ikke, men jeg forlanger — —

Strand

(afbrøder hende med stærk Bevægelse).

Dg jeg forlanger, at Sandheden skal regjere! Seg vil ikke forghldes ufortjent! Det er — ja ganske rigtigt, det er for Deres Skyld ene og alene, at jeg ikke vil bort; men det er at forstaae saaledes, at jeg ikke kan undbære Dem, at hvis jeg ikke kunde see Dem og tale med Dem, saa gif jeg i Stykker og blev til — stet ingen Ting! — — — I Begyndelsen jeg var kommen her til Fabrikken, modtog jeg det ene sørgelige Brev efter det andet om, at alle mine Nærmeste døde fra mig; da folte jeg mig uhyre ensomme til den Dag, De kom hertil. Da blev jeg igjen tilfreds, for aldrig — det skal De vide — aldrig i mit Liv har noget forstået mig som De, Somsfru Knudsen! Hvordan har De ikke altid — — — hvad har De ikke — — — hvor tidt! — — — — Na, jeg kan ikke udtrykke det; det nytter ikke en Smule, jeg prøver derpaa! — — — Men nu er jeg bragt aldeles ud af mig selv, og derfor vil jeg netop sige, at jeg mener det om Dem, at det aldrig nogensinde kunde falde mig ind at fornærme Deres hyperlige Hjerte med et Forslag om et Fornuftgiftermaal; men det siger jeg blot, at hvis De og jeg endnu vare

unge, saa friede jeg til Dem — med Begeistring! — Nu veed De det, og — — — (tager sin Hat). Nu gaaer jeg, for nu har jeg sagt hundrede Gange for meget!

(Gaaer skyndsomt ud af Baggrundsdøren).

Fjortende Scene.

Jomfruen

(Bliver overrasket staaende midt i Stuen).

Det er Tordenveir idag; det ene Lyn efter det andet slaacer ned i denne Stue — det fjerdte var dog det største! — — — (Gaaer hen og støtter sig med Haanden til Ryggen af en Stol). Men man skal jo altid see paa Livet, som det er — ogsaa i Tordenveir! — — — Ja! — — — Ja, see, han siger nu ikke mere!

Femtende Scene.

Jomfruen. Strand.

Strand

(banker svagt paa og kommer meget forlegen og ærbødig fra Baggrundsdøren, gaaer kun lidt frem i Stuen og beholder Hatten i Haanden).

Undskyld, at jeg bøber at komme igjen! Jeg kommer blot for lige strax at bede Dem om Forladelse for mine fornærmelige Yttringer og bede Dem forsøge paa at glemme, at jeg var utilregnelig, hvad man ganske vist aldrig har Lov til at være. Og saa

wilbe jeg lade Dem vide, at, da jeg efter det Passerede naturligtviis ikke bor komme Dem for Die i de første Dage, saa tager jeg over til Pastor Hansen i fire Dage, til Onsdag Aften.

Somfruen

(bliver staaende ved Stolen).

Saa, Strand, for at De ikke skal kjøre den lange Wei forgjæves, bor jeg dog vist siige Dem, at Glasmesteren fortalte, at Pastor Hansen er reist over til Kjobenhavn til sin Søsters Solbryllup.

Strand

(efter en kort Betænkning).

Efter som der — som De veed — ikke er andre Steder, hvor jeg pleier at tage hen, saa maa jeg folgelig blive hjemme. Saa maa jeg endnu mere bede Dem om Overbærenhed; — og jeg vil bede Dem være saa venlig at erindre, at naar jeg ellers kom i Bilberede med Andre eller med mig selv, saa bragte De altid mine Tanker i Orden igjen, og — den Hjælp kan jeg ikke faae denne Gang. (Vil gaae).

Somfruen (affides).

Sol saa stort et Mod bor jeg have! — (Spit). Strand, giber De mig Lov til ogsaa denne Gang at bringe Deres Tanker i Orden, som De kalder det?

Strand.

Inderligt gjerne.

(Nærmer sig langsomt og bedvarende meget forlegen).

Somfruen (vender sig til ham).

De taler om en Fornærmelse, der er passeret, — det er der ikke! — For at gaae lige til Sagen som gamle Venner: Strand, De er forstræffet over, at De har sagt mig, hvor . . . naa, ja, — hvor meget De holder af mig; men — Et maa jeg dog sige Dem — hvis vi havde truffet hinanden i de unge Dage og havde fulgtes ad hidtil, vilde saa vor — — naa ja, vor Kjærlighed, vilde den saa nu være aftaget med Aarene, eller vilde vi nu paa engang finde den besynderlig eller urimelig? — — Jeg tænker, vi er begge af den almindelige Mening, at Kjærligheden aldrig er forbi, men følger med heelt op i den hvide Alderdom. — Derimod maa jeg modsige Dem, naar De siger, at De havde friet til mig, hvis vi havde modt hinanden som unge — det havde De ikke gjort.

Strand.

So!

Somfruen.

Nei! Havde De modt mig, dengang De gif med Deres Søster paa Farimagssveien, med Lorquetten i Diet og Lommetørklædet halvt ude af Lommen, saa havde De mindst af alt tænkt paa at frie til den fattige unge Pige i den salmede Søndagstjole.

Strand.

Virkelig?

Sømsfruen

(mere og mere bevæget).

Ja! — — Nei, den Gang var der ikke blevet noget af det. Jeg har ingen Ungdom haft og ikke kjendt Foraars-tiden, da Hjertet kan slagre i Brystet som en urolig Fugl; noget saadant — det er uendelig dristigt af mig at sige det! — noget saadant skulde jeg først opleve en Sommerdag i denne Sommer. Strand, jeg har jo lovet at gjøre Sagen aldeles klar for Deres Tanker, og jeg skylder Dem Gjengjæld for Deres store Oprigtighed mod mig; derfor betroer jeg Dem, at da De gav Deres „Forestilling“, da sigtede De paa een, men De ramte to. Den Gang De sad og var saa galant mod Anna, da — — da var jeg ikke vel; jeg havde jo umærkeligt lidt efter lidt indbildt mig, at jeg stod Dem nærmest her i Verden.

Strand

(sætter hurtigt Hatten fra sig og griber overvældet hendes Haand).

Sømsfru Knudsen, tusind — — — Nei, jeg kan ikke sige Dem al den Tak, som — — (Talen glipper for ham, — Det banker, han slipper hendes Haand).

Sextende Scene.

De Forrige. Anna og Waage (komme ad Baggrunds-
døren; han holder hendes Haand i sin. I det de komme,
gaaer Strand til Side, saa at de træde ind imellem ham og
Somfruen).

Waage.

Det er os, Somfru Knudsen! — Jeg søgte efter
Fr. Strand, og der blev sagt, at han var nede
ved Søen —

Strand (affides, leende).

Tavist!

Waage.

Der traf jeg Froken Green og saae, at hun
havde grædt — over denne Dags Hændelser.

Somfruen (smilende).

Og dette Syn var Dem for stærkt?

Waage.

Ja! Jeg glemte alt derover, jeg glemte ogsaa
at tie! Og Anna var den mildeste Dommer, som
nogensinde har dømt i en Sag.

Anna

(Slipper hans Haand, gaaer hen til Somfruen og siger affides
til hende)

Tante, jeg kunde ikke nægte, at jeg holdt af ham.

Somfruen (griber hendes Hænder).

Anna, vi To har i den sidste Tid været ligesom
skilt fra hinanden. — (Åbner Armene for hende). Vel-
kommen igjen i mine Arme! (Omfavnar hende).

Waage (alvorligt).

Naa, Hr. Strand, det var vel en Overraskelse.

Strand.

Nei Overraskelsen var ikke saa stor, men nu vil jeg berede Dem en Overraskelse: nu vil jeg være Inspektør.

Somfruen

(holder Anna i sine Arme).

Ja, lad mig omfavne den smukke Skikkelse, som er gaaet om saa stille og har spredt Kjærlighed i Luften for os Alle!

Waage og Anna (forundret).

Os Alle?

Strand og Somfruen.

Ja for os Alle!

(Han ryfter Waages Haand stærkt, medens Anna seer overrasket paa Somfruen, som nisser og derpaa kysser hende).

Libserindringer

af

Statsraad Dr. C. Otto.

D. V. Bang.

Jeg har i over 60 Aar kjendt D. Bang og staaet i flere forskjellige Forhold til ham; jeg betragtede ham tidligere mere som en Modstander af mig, men efterhaanden som jeg kom i flere og flere Berøringer med ham, blev Forholdet ogsaa stedsse venstfabeligere og i de sidste 15 Aar eiede jeg i ham en saare kjær Ven og Omgangsfælle.

Kun et Halvaar førend jeg tog medicinsk Examen holdt han sit første Coursus af Forelæsninger i Pathologi, som han havde overtaget efter sin afdøde Fader, og jeg var den Første, han examinerede. Jeg erindrer godt, at jeg var lidt ængstelig ligeoverfor ham; thi da mine Collegier vare nedstrebne efter

hans Faders Forelæsninger, frygtede jeg, at han ikke skulde tage Alt, hvad Faderen havde doceret, for gode Varer, men dette var ikke Tilfældet; han gik ind paa mig sin fulde Tilfredsstillelse ved et ubetinget laud. Det gjorde mig derfor ondt, at jeg, da min Doctor-Disputats var blevet antaget af Facultetet, maatte erfare, at han tilligemed Howitz var imod, at det rosende Tillægssord „documentum felicitis ingenii“ tilføiedes ved Censuren over Afhandlingen, saaledes som Saxtorph og Serholdt havde foreslaaet. At lidt Ubillie derved vaffes var naturligt. Det er imidlertid muligt, at han kun i det Hele modsatte sig ethvert-somhelst Tillægssord ved de medicinske Doctor-disputater, saaledes som det siden meget rigtig blev Tilfældet, — og hans ovennævnte Bægning forhindrede mig ikke fra paa Disputatsdagen at sige ham som Opponent saa smukke Ting, at han kaldte mig „en Complimentmager“. I de første Aar efter min Tilbagekomst fra min første videnskabelige Reise 1819—1823 lagde han en sand fjendtlig Stemning imod mig for Dagen. Forst anmeldte han i „Bibliothek for Læger“ det af mig udgivne Maanedsskrift „Hygæa“ paa en meget uvenlig Maade, hvorpaa jeg svarede ligesaa skarpt, og, da han paatog sig at tage til Gjenmæle mod en i mit Tidsskrift indrykket Afhandling om Manglerne og Ulemperne ved „Frederiks Hospital“ af Rawert, aabnede jeg mine Spalter for dennes meget udtømmende og bidende Replik, hvorpaa Intet

funde svares. Saaledes stode vi allerede temmelig uvenstabeligt imod hinanden, og ligeover for den Welbre og for Professorens i Facultetet maatte jeg naturligvis trække det kortere Straa, thi i Forbindelse med Saxtorph bidrog han til, at jeg baade efter Howitz's og senere efter Lundings Død uretfærdigt blev tilfidesat ved Besættelsen af den ledige Docentplads i Facultetet, idet han først formaaede Eschricht til at ombytte sit Physikat paa Vornholm med Professorposten ved Universitetet, og dernæst overtalte Lunding, Physicus i Holbæk, til det Samme, ja! endelig aabenbart frænkede mig ved at indstille Möhl, der baade var meget yngre end jeg og ikke, som jeg, havde holdt private Forelæsninger, til Professor-Embedet i Pharmakologien. Da nu ogsaa Möhl kort efter døde, og jeg atter indgav Ansøgning om Posten, udvirkede Bang og Saxtorph — da de nu ikke længer kunde holde mig borte — at der første Gang ved Facultetet aabnedes en Concurrance om det ledige Embede. Eftersom jeg af Grunde, jeg andensteds har anført, ikke kunde eller vilde bekvemme mig til at concurrere, troede de nu uden Tvivl for bestandig at have udelukket mig fra Ansættelse ved Universitetet, men som bekjendt opnaaedes ikke deres Hensigt, da jeg efter Concurrencens uheldige Udfald ved Herholdts Indflydelse hos Kongen først constitueredes som Docent og senere blev udnævnt til Professor. I Mellemtiden — da Möhl var bleven ansat — havde jeg, for dog at

faae nogen Erstatning for den aabenbare Tilfids-
 sættelse, ansøgt Cancelliet om Titel af „Professor“;
 men det var igjen Bang og Saxtorph, der i
 Facultetet og Sundhedscollegiet stemte imod Be-
 vilgelsen heraf. Ifølge alt dette kunde jeg ikke andet
 end ansee Bang for min personlige Uven. Over-
 beviisningen om, at jeg maatte betragte ham som en
 saadan, var det vel ogsaa, der bevægede ham til strax
 efter den fastsatte Concurrence at tilskrive mig et i
 meget venlige Udtryk affattet Brev, hvori han søgte at
 give en Forklaring af sin Fremgangsmaade og for-
 sikkrede mig, at intet personligt Hensyn havde ledet
 ham — et Brev, som jeg besvarede med en Frem-
 stilling af de mig ved Facultetet overgaaede Tilfids-
 sættelser, men som jeg erindrer, at jeg ikke destomindre
 i det Hele ansaae for smigrende, og som bragte mig
 i en mildere Stemning. Senere søgte han at gjøre
 den formeentlige Forurettelse god igjen ved i Sund-
 hedscollegiet at medvirke til, at jeg først blev consti-
 tueret og siden ansat som Læge ved Straffeanstalten.
 Imidlertid vedblev det spændte Forhold imellem os,
 indtil jeg blev ansat ved Universitetet og fik Sæde i
 Sundhedscollegiet. Fra dette Dieblis fandt jeg i ham
 den elskværdigste Collega, og han ophørte end ikke at
 være det, da jeg engang som Læge ved Straffeanstal-
 ten just ikke selv saa ganske viste mig imod ham, som jeg
 burde. Han var nemlig bleven ansat som extraordi-
 nair Directeur i Medicinal-Anliggender ved samtlige

Sygeanstalter i Kjøbenhavn og saaledes ogsaa ved Sygestuerne paa Straffeanstalten paa Christianshavn. Ved denne var der paa min Unbefaling blevet foreskrevet regelmæssige varme Bade for samtlige Fanger, da det faldt Directionen, navnlig dens ved Straffeanstalten især virkende Medlem Justitsraad Petersen ind, at Fangerne, til Trods for mine paabudne Forsigtighedsregler, let ved Badene kunde paadrage sig Forkjølelse, og derfor foreslog han at give Fangerne, saavel de mandlige som kvindelige, en Snaps efter Badet. Dette fraraadede jeg af gode Grunde, men da Petersen nu engang havde sat sig denne Snaps i Hovedet, henvendte han sig til Bang derom, — og denne erklærede, at der ikke kunde være noget derimod at erindre. Men hvad var Følgen? De næste Dage kom den ene Fange efter den anden ind paa Sygestuen, uagtet de ikke fattedes Andet, end at de vare mere eller mindre berusede; man havde ikke ladet det blive ved en Snaps. Krænket ved at man ikke havde respekteret min Erklæring, anførte jeg paa Visterne over de indkomne Patienter som Sygdomsnavnet: „beruset“, „drukken“, „fuld“. Naturligviis vakte dette Opsigt; Bang saae Visterne og blev meget vred paa mig for saaledes med Rette eller Urette at have gjort min Anskuelse om Snapsens Stadelighed gjældende, — og han sagde mig det ved vort første Møde. Jeg undskyldte mig med, at jeg kun paa denne Maade kunde overtyde Bedkommende om Rigtigheden af min

Dom og lod, som om jeg ikke vidste noget om hans afvigende Mening. Jeg tilstaaer, at jeg kunde eller burde have ladet være at give min Følelse af Krænkelser Luft paa foranførte Maade, men Fristelsen var virkelig for stor, og det var egentlig Petersen, jeg vilde revanchere mig paa. Bang var imidlertid for godmodig til at bryde sig videre om Sagen.

Vort venstabelige Forhold befastedes ikke blot ved vore collegiale Facultets-, Sundhedsscollegiums- og Consistorie-Moder, men vandt senere yderligere Styrke ved vor Overeensstemmelse i politiske, anti-national-liberale Anstuelser, som vi længere henne i Tiden i „Augustforeningen“ og andensteds forfægtede Side om Side. Da nu ogsaa vor fælles Ven Haagen stadigen stæbnede os til en P'homme hos sig, og vi begge To gjengjældte Indbydelsen, kom vi tilfidsst hyppigere i hinandens Huse og bleve trofaste Dgangs-fæller. Vi vekslede nu hvert Aar poetiske Gratulationsbreve paa vore respektive Fødselsdage og dannede endelig i Forening med Conferentsraad Wedel og Høiesterets-assessor Obelitz (med hvilke begge jeg boer i Gaard sammen) en regelmæssig P'homme-Klub, der hver Vinter samledes om Tirsdagen præcis Kl. 6¹/₂ og efter et tarveligt Aftenmaaltid (hvorved altid vor fælles Indlingsret: Ublekompot figurerede) opløstes præcis Kl. 10, — en Sammenkomst, der var overordentlig gemyttlig. Bang undlod aldrig hver Gang at sende mig et Exemplar af hans hyppig udfom-

mende medicinske og æsthetiske Smaasrifter; men desforuden leverede han mig stedse i Manuskript til Gjennemlæsning Alt, hvad der flød fra hans Pen i æsthetisk og satirisk Retning, — og det var ikke lidet. Bang var saaledes i de sidste 10 Aar den Eneste af mine forhenværende Colleger, jeg endnu omgikkes med, og han kunde ikke andet end blive mig kjærere og kjærere. Paa hans Guldbrøllupsdag i 1876 sendte jeg ham derfor en poetisk Hilsen gennem „Dagbladet“, som han fra sin Side besvarede med en smuk poetisk Tak. Vore Lykønskninger paa Fødselsdagene skulde desværre i indeværende Aar blive de sidste. Min overgav jeg ham personlig paa Klampenborg Vandkuranstalt, hvor han boede. Uagtet han endnu ikke var fuldkommen helbredet efter det Sygdomsanfald, der ramte ham i den sidste Uge af Juni, var han dog i saa god Bedring med tiltagende Kræfter og Appetit, saa snaksom og munter, at der ikke syntes ringeste Tvivl om hans fuldstændige Restitution. Men det skulde ikke være saa. Hans Onde sad dybere og endte med Døden. Jeg behøver ikke at sige, hvor smerteligt denne har berørt mig. Næst efter hans Familie ville Jaa savne ham mere end den Preds, med hvilken han i saa lang Tid deelte sin bedste Winterfornoielse, og hvis Sjæl han var.

Bang var ikke blot en eiendommelig, men en høist elskelig, ja betydningsfuld Personlighed, baade paa Grund af den Legems- og Aandskraft, han

endnu besad i den høie Alder, og fornødelst hans utrættelige Virksomhed, Charakter og hele Væsen. Han lod intet Dieblif gaae ubenyttet hen, hans Aand maatte stedsse være beskæftiget enten paa den ene eller anden Maade, og derfor udrettede han ogsaa saa uendelig meget i sit Liv. Naar Diskussionerne i Sundhedsscollegiet og Consistoriet enten blev ham for vidtloftige eller vare ufrugtbare for ham, anvendte han stedsse Tiden til at skrive, enten Breve eller — for det meste — Vers, som oftest spogefulde. Alt maatte gaae hurtigt for ham, og ved alle Sager i Facultetet, Consistorium og Sundhedsscollegiet drev han bestandig paa Afgjørelse af og Afstemning paa de Sager, der forhandlede. Al Langtrukkenhed var ham forhadet, hvad enten den viste sig i Tale eller Skrift, og han kunde ordentlig blive opbragt paa den, der gjorde sig skyldig deri. I Modsætning til det almindelige: „Superflua non nocent“ var hans Valgsprog: Omnia superflua nocent, og det maa indrommes ham, at han i Gæt og Alt selv altid lagde den Nørdhed for Dagen, som han fordrede hos Andre. I fuldkommen Overensstemmelse med hans Trang til at benytte og hans Nodbydelighed for at spille Tiden gjorde han Alt med den største Hurtighed. Han gik hurtigt, talte hurtigt, spiste og drak hurtigt! Ved Kortspillet fik hans Medspillende aldrig Lov til at betænke sig; de skulde og maatte tage en hurtig Beslutning, ligesom ogsaa hurtig blande og give Kortene.

Enhver derfor, der trængte til Motion, behøvede kun at spille l'Hombre med ham. Ved dette hans Indlingspil — naturligtviis da det er det hurtigste af alle — var han ganske Liv og Sjæl; hans Sind var under det fuldstændig optaget deraf, og, da han ikke var i den ringeste Grad interesseret, men med lige Munterhed og stedse oprømt tog imod Gevinst eller Tab, var det særdeles morsomt og underholdende at være med ham ved et l'Hombrebord. Han havde dyrket sin l'Hombre fra den tidligste Alder og forsomte ingen Leilighed til at spille den. Flere Gange kom han saaledes om Sommeren til Bedbæk, medens jeg boede der, tog ind hos Haagen og opfordrede denne til strax at sende Bud efter mig, for, ofte i det smukkeste Veir, om end kun ogsaa et Par Timer, at faae en gemytlig l'Hombre. Han havde tidligere et saadant Klubparti med A. S. Ørsted, der var en ndmærket l'Hombrespiller, Salicath og Haagen. I den seneste Tid havde han; foruden Klubben med mig og de ovennævnte Herrer, endnu en anden med Kammerherrerne Wedel-Heinen, Castenskjold og Ahlefeldt. Med sin store Lands-Vilighed forbandt Bang en sjelden Charakter. Jeg har ikke kjendt Nogen, der besad et saa mærkeligt Mod til at sige Andre Sandheden, om end nok saa ubehagelig, høit og ærligt, lige i Vinene. Dette var endog blevet ham til en eiendommelig Bane, og Alle, hvem han kom i hyppig Berøring med, kjendte den saa godt og

tog roligt mod Udtalelser af ham, som de ikke let vilde finde sig i at høre af Andre. Jeg har været Vidne til, at selv de heftigste Mennesker, endog midt i en Strids Hede, ganske jindigt modtog hans ukaldede Dom om den ham aldeles uvedkommende Disput og dens Gjenstand. Han har saaledes ved sin raske og bestemte Optraeden ofte standset trættende Forhandlinger i Facultetet, Consistoriet og Sundhedscollegiet. „Aa! hold dog op at spille vor Tid med saadanne intetsigende Indvendinger mod hvad alle vi Andre mene“, har jeg hørt ham sige til den stridslystne, paastaelige Eschricht, uden at denne, som ellers altid, kom i Harnisk og tog til Gjemme. Det skulde blot have været en Anden af os, der havde yttret det Samme, der vilde da være blevet et ganske artig Spektakel! Engang var Eschricht i Sundhedscollegiet geraadet i en heftig Ordvexling med Thal, og da begge vare meget lidensfabelige, naaede Trætten endog den Hvide, at Thal lod falde Ord om Satisfaction med Baaben eller Næver; alle vi Andre fandt os temmelig uhyggelige derved, men Bang sluttede da den stygge Scene ved at udraabe: „Ira furor brevis est! Lad nu dog det dumme Løi fare!“ Begge taug pludselig!

Hvad der ogsaa characteriserede Bang var hans store Ugenerthed, der, om den end mange Gange gjorde ham desto elskværdigere, dog ogsaa ofte antog Præget af Hensynsløshed. Han behandlede Alle, Høie

og Lave, uden somhelst Complimenter og Ceremonier: han kom og gik ofte uden at hilse eller sige Farvel, tog hyppig sine kvindelige Patienter om Livet og yttrede ofte Ting, de maatte ræddes ved. Man fortæller, at, da han en Tid blev consuleret af Landgrevinden, Prindsesse Charlotte, satte han sig altid, naar han kom, uden videre paa en Stol lige ved Sngesengen, og, da hun meente, at dette var mod Etiketten (!), lod hun ved hans næste Besøg Stolen tage bort, — men hvad gjorde saa han? — han satte sig paa Sengen! — hvilket oprørte hende saaledes, at hun frabad sig hans yderligere Visiter. Jeg veed ikke, om ellers Noget forargede sig over denne hans Digefremhed, men man var nu bleven saa velbekjendt med denne som med hans andre Eiendommeligheder, at det ikke faldt Noget ind at tage dem fortrydeligt op.

Bang beherskedes vistnok af en stor Selvfjærlighed, men, foruden at den ydede ham den som Læge nødvendige Selvtillid, mildnedes og dækkedes den i Almindelighed ganske af hans store Behagelighed og Godmodighed, der i Forbindelse med hans ovennævnte ærlige, naive Charakter, Digefremhed, Munterhed og satiriske, ofte vittige Lune gjorde ham til en høist behagelig Omgangsfælle. Han dannede derfor i sin Tid med Howitz, Rolderup-Rosenvinge og flere aandrige Mænd en Kreds,

der ofte modtes og hvori det ene herlige Landsglimt krydsede det andet til almindelig gjensidig Moro.

Hvad der imidlertid mange Gange har været Gjenstand for Spot hos Bang var hans store Forfængelighed (en Virkning af hans Behagelyst). Han satte megen Pris paa Titler og Ordener, og paa Bekjendtskab til og Umgang med høie og fornemme Personer, om hvis Samtaler og Selskaber han holdt lidt for meget af at fortælle. Denne Svaghed hos ham bliver saameget mere paafaldende, som han tvertimod gav sig Mine af at være ophøiet over alt Saa-dant og flere Gange i sine Sange selv satiriserede derover. Hans virkelige indre Værd stod jo ogsaa høit over al andre Værd, og han var sig ogsaa dette fuldkommen bevidst. Følelsen deraf bevirkede ogsaa, at han altid betragtede de mange enfoldige Udfald og haanende Benævnelser, der udslyngedes imod ham i den national-liberale Presse, i Anledning af hans politiske Taler og Biser i „Augustforeningen“, med sand og retfærdig Foragt. Dette kunde han vistnok faa meget lettere, som han jo besad en saa almindelig Hoiagtelse, der i fuldt Maal lagdes for Dagen ved det Festmaaltid, der gaves ham til Værd paa 50 Aars-Dagen efterat han havde erholdt Doktorgraden. Han havde virkelig ogsaa som Faa Krav paa oprigtig Anerkjendelse, ikke blot paa Grund af hans Kundskaber, Kløgt og Flid, men ogsaa formedelst hans hele Charakter; han eiede alle de Hjertets Egenstaber, der

bidrage til at forstaafe Hoiagtelse. Han solte varmt for alt Skjont og Godt, hadede med hele sin Sjæl alt Slet og Lavt og var i hoi Grad menneskefjærlig, barmhjertig og godgjorende. Ingen henvendte sig forgjæves til ham om Hjælp. Med alt dette havde han ikke, som man skulde vente sig af hans ellers sangviniske Temperament, den Fylde af Varme og dyb Folelse, der henriver og giver sig Luft i Dieblikket, og det var vel ogsaa denne (i Grunden onstværtdige) Mangel, der i Forbindelse med det ham af Naturen skjenede-lette Sind, ydede ham Kraft til at gjennemgaae de Prøvelser, som navnlig i de sidste 10—12 Aar rammede ham. Jeg har seet ham med en sjelden No bære sine huslige Bekymringer, miste den ene kjære, den ene nære Slægtning efter den anden, jeg har beundret den Landskraft, hvormed han i en lang Række af Aar maatte pleie sin dyrebare stedsse ifrantende, ofte i hoi og farlig Grad lidende Hustru, uden en eneste Gang at udbryde i Klager, ja! jeg har gjentagende Gange seet ham med det mørkeste Sind at sætte sig til Phombrebordet og efter nogle enkelte Omgange ganske at hengive sig til Spillet og være den muntreste og genialeste af os. Han fandt under alle Sorger Trost i at skrive, snart medicinske Afhandlinger, snart æsthetiske Sager, — og dog var han altid en sjelden Fader og en sjelden fjærlig Vgtemand. Han trættedes aldrig i paa hver en Maade at opoffre sig for sine Born og

sin Hustru. Børnene og deres Familier hjalp og understøttede han atter og atter, og Hustruen offrede han sine Afstener og glædede hende ved at læse høit for hende. Det laa i hans Charakteer, som jeg her har fremstillet den, at han heller ikke kjendte til Hæftighed eller styg Videnstabelighed; jeg har ikke en eneste Gang seet ham opfarende eller hørt ham bruge brede Ord, hvorimod han i Phombren godt kunde skænde paa og irettesætte sin Makker. Det er imidlertid vel ogsaa paa Grund af denne omtalte Mangel paa varn og dyb Følelse, at der udenfor hans Familie, ikke var en Eneste, han ret fast og inderligen i sit Liv knyttede sig til eller skænkede sin hele Fortrolighed.

Som Amanuensis hos sin Fader, der var Professor i Therapi ved Universitetet og sin Lids mest anseete og søgte Læge, fik Bang tidlig stor praktisk Øvelse og en hurtig Diagnose af Sygdommen, og ved sin naturlige Indflydelse bevirkede Faderen ogsaa hans tidlige Ansættelse ved Universitetet som Adjunkt i Pathologi. Ved Faderens Dod blev han som denne Professor i Therapi. Intet Under derfor, at han snart var istand til at forstaae sig en udbredt Praxis og Berettigelse til senere at udnævnes til Oberlæge ved Frederiks Hospital som Herholdts Efterfølger. Derved fik han endnu større Leilighed til at samle rige Erfaringer og udvikle sin Praxis. Men ikke blot Routine og Erfaring gav ham berettiget Adkomst

til denne. Han var for det Første en sand hippo-
 kratisk Læge der som saadan fornuftigt iagttog og
 fulgte Naturens Vink, og han forordnede saa Læge-
 midler og aldrig de stærkt angribende, uden naar mildere
 Midler ikke hjalp, en Fremgangsmaade, han fulgte
 lige indtil det Sidste. For det Andet havde han et
 ganske mærkværdigt skarpt Blik og diagnosticerede
 hurtigt den tilstedeværende Sygdom og dens Sæde.
 Hans store virkelige Genialitet svigtede ham i denne
 Henseende kun sjelden i tvivlsomme Tilfælde. Paa
 den anden Side kan man ikke andet end indrømme,
 at han ved ubetydelige Under og de mange daglig
 forekommende Tilfælde af let Ildebefindende viste
 temmelig stor Skjodesløshed og Vigegyldighed, netop
 paa Grund af hans Genialitet og Hurtighed i Alt,
 hvad han gjorde og foretog sig. Alt maatte og
 skulde gaae rask fra Haanden. Man fortæller i saa
 Henseende flere og uden Tvivl sande Historier om
 ham hvorledes han ofte ved et Sygebesøg enten
 bladede i en ved Sengen liggende Bog eller sam-
 talede om andre Sager og gik bort, uden at gjøre et
 eneste Sporgtmaal om den Syges Tilstand, — hvor-
 ved det ogsaa engang hændte, at En af hans Pa-
 tients Familie maatte raabe ned ad Trappen efter den
 hurtigt Vortilende og spørge, om det tidligere Læge-
 middel skulde fortsættes eller ikke. Bang var i denne
 Henseende et sandt Modstykke til Herholdt; medens
 denne altid havde og timevis gav sig Tid ved en

Sygeseng, havde hin derimod aldrig Tid; i faa Minuter maatte Alt afgjores, og, forend noget Spørgsmaal kunde stilles ham med Hensyn til Patienten, var han borte! Udeles paa sin Plads var Bang derimod, naar det gjaldt noget Alvorligt eller Farligt; da var han ganske Die og Omhu og Enhver maatte da have Tillid til den Sikkerhed, hvormed han afgav sin Dom og skrev sin Recept. Han konsuleredes derfor hyppigt af sine baade ældre og yngre Colleger i alle farlige Tilfælde, og der var en Tid, da man sagde, at Jngen kunde doe i Kjøbenhavn, „uden at Bang havde berettet ham“. Ved saadanne Leiligheder, hvor han blev tilkaldt, tog han altid det smukkeste Hensyn til sine Collegers Anstuelser og hidtil fulgte Behandlingsmaade. I de senere Aar var hans Praxis aftaget mere og mere og indskrænkede sig i den sidste Tid til meget faa Familier og til Enkedronningen personlig. thi dels var han jo bleven Folk for „gammel“, dels var der opstaaet nye Stjerner, dels kjendtes og frygtedes hans Hurtighed, og dels endelig foretog han sig flere Aar i Træk Sommer-Udflugter til Udlandet. Man skal imidlertid længe lede efter hans kyndige, skarpe, geniale Blik, og vel har han dannet mangen værdig Elev, der gaaer i hans hippokratistiske Fodspor; men der gives Noget i Praxis, som den bedste Lærer ikke kan meddele, — og dette Noget savnes ofte hos Mange! — Som Docent stod han ikke synderlig høit. Med sit

livlige Temperament skulde man troe, at han maatte kunne holde livlige Forelæsninger, men disse syntes ikke videre at interessere ham. Han var i det Hele tor og kjedelig paa Skatthedret, og den eneste Livlighed var at spore i hans hurtige Tale. Det kostede ham uden Tvivl Tvang saaledes en hel Time at holde sig stille paa een Plads. Han holdt heller ikke tidligere frie Foredrag som i de sidste Aar, og disse bleve da ogsaa livligere og livligere. At hans Forelæsninger, hvortil hans trykte Haandbog i Therapien brugtes som Grundlag, alligevel vare meget lærerige, kunde ikke være andet paa Grund af den Skat af Selverfaringer, de bevarede. Dels derved, dels som klinisk Lærer paa Hospitalet dannede han mange udmærkede Elever og udøvede en stor og gavnlig Indflydelse paa den danske medicinske Praxis. Paa chirurgisk Behandling og Operationer indlob han sig aldrig. Som medicinsk Skribent meddelte Bang saavel i sin Haandbog som i sine talrige smaa Afhandlinger mange fortrinlige, værdifulde Bemærkninger og Værdomme, der vidne om hans skarpe Omdomme og store, velbegrundede Respekt for Naturkræfterne i den menneskelige Organisme. I alle sine Skrifter var han tillige udmærket concis; men han forfaldt ogsaa ofte til at blive altfor kort og aphoristisk; hans Hurtighedslyst stinner baade igjennem hans Haandbog og igjennem hans smaa Afhandlinger; dog naturligtvis mindre i disse. I Haandbogen savnes

ogſaa ofte en ſyſtematiſk Ordning af Materialierne. Hans ſidſte, i ſin høie Alder ſkrevne Artikler og Piecer tør uden Tvivl anſees for hans bedſt ſkrevne, ſaaſom „de mediciniſke Stedfortrædere“, „Lægen ſom Spaamand“ o. ſ. v. Hvad Bang derimod mindſt af Alt eguede ſig til, var Kritiken; deri har han viiſt ſig altfor overfladiſt. De enkelte Kritiker, han har leveret i „Bibliothek for Læger“, kunne ſelv ikke taale nogen kritiſk Domſtol. Som bekjendt har Bang ogſaa ligefra ſin forſte Ungdom ſtaaet Apolløs Pyre og er paa anden Maade fremtraadt ſom Eſthetiker. Mangfoldige ere hans Smaa digte, og Sange, ſkrevne ved forſkjellige Leiligheder, under Mærket af Dr. Balfungo eller B—o. Dog har han ogſaa ſkrevet ſtorre Digte; hans længſte og efter min Mening bedſte er „Eva Homo“, en Eſterligning af Paludan-Müller og i ſamme Verſemaal. Ingen Upartift vil fratjende Bang et virkelig Digtertalent; men der fattes ham Fantafi og dyb Følelſe, og hans altfor ſtorre Flygtighed og Hurtighed ſkimtede frem ogſaa i denne Henſeende; han lod altfor meget Pennen løbe afſted. Derfor var det Lette og Satiriſke hans rette Element. Hans Verſe falde ſom ofteſt meget ſlydende og lette, men ere alt andet end feilfri. Jeg har oberhovedet ikke kjendt Mange, der kunde ſkrive Verſe med ſaa ſtor Lethed ſom han; han kunde paa ſtaaende Fod, og medens der ſamtaledes og larmedes rundt om ham, improvisere Nim paa Nim

og han blev ogsaa derved forført til at levere meget, der var middelmaadigt, og til at anvende sit Talent ved altfor mange Leiligheder. Selv i sine sidste Aar viste han, at hans poetiske Mære ikke var udtømt; han har i disse skrevet flere større Poesier, saasom „Unholts Rimkronike“, „Træsnit“, og en Selvbiografi paa Vers, i hvilke alle han spotter med vort hele constitutionelle Liv og de Upeie, hvorpaa det er kommet. Det er Skade, at denne sidste Omstændighed hindrede dem fra at blive trykte. Satiren i dem er baade velbegrundet og skarp. Blandt hans Mindedigte findes der flere meget smukke og vellykkede, saasom Digtene over hans Moder, over den russiske Prindsesse, Prindsen af Hesses Gemalinde, og over hans Son.

Hans prosaiske, æsthetiske Skrifter have mindre Værd end hans Poesier, navnlig ere hans trykte Lytspil, trods deres flydende Dialog, mere eller mindre forseilede; et Par Vaudeviller, navnlig en, han i de sidste Aar skrev, men ikke lod trykke, en Satire paa Valgbevægslerne, staaer blandt hans dramatiske Sager høiest. Hans Noveller og Skizzer, trykte under Navn af „Evend Syde“ og „Max Quint“, ere vel ikke Mesterstykker, men udmærke sig ved Livlighed og god Dialog. Hans sidste Fortælling (ikke trykt) er en Gftrrligning af Niels Klims underjordiske Reise, en meget træffende og list og her meget vittig

Satire, hvori de mange Brost i vort parlamentariske Liv rebses, som de fortjene.

Svordledes man imidlertid betragter Bang som æsthetisk Forfatter, saa vor man beundre, at han, trods sin Praxis, sine Forretninger i Fakultetet og Sundhedskollegiet og sin Deeltagelse i selskabelige Fornoielser, i den Grad kunde beskæftige sig med sin Muse og skrive saameget udenfor sit Fag. Hans overordenlige Aandsbevægelighed og Hurtighed i Alt kan alene forklare det. —

D. Bang var en smuk Mand og blev en smuk Olding. Hans brede og høie Paaude, som Skaldetheden endog klæbte, hans skarpe Blik, de store, tykke Dienbryn, hans udtryksfulde Træk, hans smukke Smil, hans sunde Ansigtssfarve tydede baade paa Klugt, Hjertensgodhed og — et godt Helbred. I det Hele var han ogsaa ualmindelig karig og led i sin høie Alder kun af de almindelige mindre betydelige Alderdoms-Svagheder. Paa Grund af sin Blodrigthed og Congestion til Hovedet var han altid meget tilvoielig til Rosen i Ansigtet. Da denne hyppigt blev fremkaldt ved Nydelsen af Vin, lovgav han denne Nydelse, men dette forhindrede ikke, at han i Selskaber ved den rigelige Nydelse af Vand fattedes i en ligesaa munter Stemning som Andre ved Vin. For en 30 Aar tilbage led han af en farlig Brandbyld i Nakkens; og, skjøndt der i mange Uger udtømtes en overordentlig Mængde Materie og Blod af denne, be-

feirede hans Livskraft dog denne rimeligviis kriticke Sygdom, og han var efter den rørigere og karstere end før. Selv, da han i indeværende Foraar blev angreben af et Underlivstilfælde med Feber og maatte holde sig inde i en fire Uger, gjenbandt han hurtig sit forrige Helbred. Altsaa formaaede end ikke i hans 89de Aar i nogen mærkelig Grad at svække hans Aand!

Hans sidste Vykønstning til min Fødselsdag lod saaledes:

Idag gjensyder „en glædelig Fest!“
 Overalt. Det Bindsedag gjælder;
 Men ude hos Dig er Glæden en Gjest,
 Fordi Du de mange Aar tæller.
 Hvad skal jeg Dig ønske? — naa! gib Du maa
 Bevare Alt, hvad Du eler,
 Og at Du selv maa de hundrede naae,
 Før Døden herfra herfra Dig feier!
 Og gib — deri er jeg interessert —
 Vi mangen en Vinter maa samles
 Hvor af Dig „Tourné“ der bliver begjert
 Og med Settonerne ramles,
 Hvor Haabet paa Casque saa ofte brast,
 Og vunden blev mangen en Solo;
 Men gjaldt det at holde paa Benstab fast,
 Der aldrig blandt os blev sagt Nolo!

Jeg gjengjældte hans Vykønstning med disse Linier paa hans Fødselsdag den 27de Juli 1877.

„Sjov Gange Ti er Støvets Aar?“
 — Ja! det kan være i sin Orden
 Med det Slags Støv, der gaaer og staaer
 Almindeligt omkring paa Jorden;

Men det, som Gud et Kald medgav,
 Der til en større Gjerning stævner,
 Det ogsaa har et større Krav
 Og ganske andre Leve-Gvner!

Det er jo Aanden, frisk og stærk,
 Der sig sit eget Legem bygger
 Og gjennem Livets Storm sit Værk
 Mod Død og Undergang betrygger;
 Ei vorder Vandrer-Foden træt,
 Ei slukkes ud i Diet Glandsen,
 Før hele Aandens Tegnebrædt
 Er udfyldt og har vundet Krandsen!

Vel har Du røgtet tro dit Kald
 I mange, mange Aar og Dage;
 Men før fuldført det ansees skal,
 Der endnu meget er tilbage!
 Din Aand saasnart sit Maal ei naaer,
 Dens Kræfter maae endnu anvendes;
 — Ei Gange ti er dine Aar!
 Først da kan muligt Alt fuldendes!

Egetræets Skjgge.

Af

Christopher Boed.

Huslærer var der paa Herregaarden, en ung Datter havde min Onkel, Landsbhypræsten, og hos ham oplevede jeg som trettenaars Dreng, hvad jeg nu vil fortælle. Omtrent midtvejs mellem Præstegaarden og Herregaarden stod paa det lange Dige langs Veien en gammel Eg; bagved gif den grønne Eng op til Skoven.

En Aften i Begyndelsen af August, sad jeg i Folkestuen mellem Karle og Piger. Der var Larm nok, Samtalen gif libligt, og Datteren udfyldte Pauserne, til pludseligt Røgterdrengen, der sad overstrævs i det aabne Vindue og skar en Pilefloite, raabte ind i Stuen: der kommer Sorte-Beer. Han var Egnens Postbud og besørgeede Vrinder, det var hans Levevei; men han havde Ry som Spaamand og var ligesom

finere paa det end Bønderne, det gav ham Glorie; han var født paa en Søndag og kunde see mere end Andre, derfor frygtede Almuen ham. Den lange Skikkelse med det sorte Haar, de mørke Øine og det taterbrune Ansigt traadte ind ad Døren; der blev dødsstille; han satte sig hen for Bordenden uden at mæle et Ord, drak en Slurk af Ølkanden og maalte Selskabet med Øinene. Alle folte, at der maatte være foregaaet Noget, og man turde knap trække Beiret. Efter en frygtelig Pause sagde han: „Lad mig faae en Snaps!“ da denne var tømt, reiste han sig op, det var altid hans Skik, naar han talte. Han saae unægtelig uhyggelig ud, og det Uhyggelige forøgedes, da Maanestjæret faldt paa hans Ansigt, og hans hvide Tænder skinnede gjennem den aabnede Mund. „Nu har jeg seet det tre Gange,“ sagde han og trak Beiret dybt; Ingen turde spørge, og han fortsatte: „Det er ingen Dienforblindelse; tre Aftener har jeg seet det, i Maanestjær under Egen; og det bethder Noget, enten Godt eller Ondt.“ Karle og Piger rykkede nærmere sammen, og jeg nærmede mig til Røgterdrengen, der dødbleg var gledet fra Binduet ned paa en Dragliste. „Noget er der i Øjære,“ vedblev Sorte-Beer; „naar Skygger Løbe sammen, og man ingen Menneſter ſeer, maa der ſkee noget, — lad mig faae en Snaps —, igaar Aftes ſaae jeg det tydeligſt.“ Jeg kom gaaende Ploffen elleve; da ſtod jeg ſtille under Egetræet for at tænde min Pibe, og da jeg havde ſlaaet Ild, ſaae

jeg det igjen som de andre Ustener. Vige i det klare Maaneskin laae to Skygger, som af Mennesser, ud over Beien, lidt efter gled de sammen til en, og saa blev de væk, — jeg lagde Rort op idag, og enten vil der skee en stor Lykke eller en stor Ulykke." Saa satte han sig ned, tændte sin Pipe og taug. Næsten et Minut, et frygtelig langt Minut, var der stille; saa reiste Sorte-Beer sig atter, drak nok en Snaps og sagde med overbevisende Kraft: „Noget vil der skee!“ Saa gif han sagte uden at sige Farvel. Da Doren var faldet i efter ham, og den sidste Lyd af hans Stridt var hendoet, reiste Uolskarlen sig og sagde med mat Rost: „Lad os nu faae Lys.“ Men der manglede Svovlstikker, og Ingen vilde gaae op efter dem i det mørke Kjøkken, saa listede man sig hver til sit; Røgterdrengen græd, saa en af Karlene gav ham en Drefigen og sagde: „Hvad flæber Du for?“ Jeg gif i Seng, puttede mig ned under Dynen og drømte hele Natten om Sorte-Beer.

Næste Formiddag gif min Vandring til Egen. Men Ingen maatte vide det, og jeg tøvede længe, indtil jeg endelig tog en kraftig Beslutning: nu maatte det skee. Jeg gif langsomt gjennem Gaarden; men paa Halvbeien raabte Onkel til mig: „Kom herhen, Carl!“ Jeg nærmede mig ængstelig. „Hvorfor seer Du saa bleg ud? Hvor skal Du hen?“ sagde han. Som for at modbevise Beskyldningen blev jeg blussende rød og stammede: „Na, jeg veed ikke, —

det er saadant et deiligt Veir." „Du seer mig ud til at have Noget for, — hold Dig fra Verterne og led ikke efter Agerhønsereder i Kørnet, det skal jeg have mig frabedt." „Nei," svarede jeg pludselig glad, „jeg skal blot ud at plukke Blomster." „Hm! altid Noget paafærde," horte jeg Dufel mumle, da han lukkede Vinduet. — Udenfor Vhæn mødte jeg ved en Omdreining Sorte=Beer; han saae paa mig med et underligt Grin, som om han vilde sige: jeg veed nok, hvor Du vil hen. Saa gif jeg ad en anden Bei, til han var af Syne, og endelig saae jeg i det Fjerne Egen. Det var omtrent Middagstid; den brændende Hede, Spændingen og min raske Gang havde gjort mig hed og træt. Men nu var jeg der; jeg satte mig under Træet. Det kjendte jeg jo godt: her løb Noddehækken, der stod den store Brombærbusk; jeg reiste mig og gif bagved Diget. Her strakte Engen sig, hvor jeg tidt havde boltret mig i Høet, og der bagved laa Skoven. Jeg gif atter hen og satte mig under Træet; hvor der var fredeligt og venligt, og her skulde det spøge! Sorte=Beer maatte have været fuld. Jeg hentsank i Drommerier og vakktes forst ved en underlig lyd ovenover mig; det klang som et fremmed Tungemaal, der i underligt uartikulerede, skrigende Ord tonede gennem Luften. Der gif en let Susen gennem Egens Krone, jeg saae op, nær havde jeg skreget: en sort, levende Skj dalede med de sære Ord ned over Træet og blev hængende i det. Det var en Flok Krager;

jeg maatte lee af mig selv: det var Sorte-Beer, som var forrykt, og der var ikke noget Underligt ved det Træ. — Sorte-Beer maatte have været fuld, og saa havde han seet to Skygger for een. Jeg kastede en Steen op i Kragesloffen, saa skræmmedes den bort, og der blev atter stille; men med Et gik der atter gennem Bladene den samme hvissende Susen, som havde Træet en Hemmelighed, det gjerne vilde sige mig. Et Dieblif stod jeg lyttende stille, saa gik jeg hjem. Om Aftenen fik vi Besøg af Huslæreren fra Herregaarden; han var et stille Menneste; jeg havde nok seet ham før, men aldrig saadan som nu, syntes jeg. Der var noget underligt Mildt og Dæmpet over ham; men undertiden kom der over dette Milde noget Hædt og Stærkt, da lyfte hans Dine, og han kunde tale saa forunderligt varmt. Saa lod min Cousine sit Sytoi synke, min Tante strog mig om Panden, og Onkels Ansigt fik en Glæde, som det sjældent havde. Vi fem sad nu der i Lampesjæret, og i en Pause sagde jeg pludseligt: „Hør, Onkel, er der Spøgelse til?“ „Hvor falder Du paa det?“ spurgte han. „Jo, det siger Sorte-Beer.“ — „Passiar, Fruentimmersnat, hvem skulde spøge — Alminstuehistorier!“ „Jo,“ sagde jeg, „ved Midnat, i Maanestien, siger Sorte-Beer.“ „Na,“ sagde Onkel ærgerlig, „I med Jeres Maanestien; Anna gaaer Spadsereure i Maanestien, Mutter er bange for Maanestien, og nu begynder det at spøge i Maanestien, — ja, jeg maa nok lee, hvad

„Sr. Candidat?“ Jeg saae paa Candidaten, men han lo sletikke; tvertimod kom der noget sært Alvorligt og nogle besynderlige Trækninger i hans Ansigt; Anna blev rød over hele Ansigtet og fik pludselig travlt med sine Noder. Noget efter gif Huslæreren. Jeg laa længe vragen den Aften. „Saa Huslæreren troede maaskee ogsaa, at der i Maaneskin kunde see Noget! — see! nu skinnede Maanen saa mildt ind til mig, og hvor underlig Skffelovnen saae ud, det var ligesom den var levende; og see, hvor Thorvaldsens „Nat“ lyste paa Bæggen. — Tys, jeg syntes, der gif en Dør ud til Haven, — nu horte jeg Trin; aa, det maatte være Indbildning, og saa faldt jeg i Søvn. Jeg ventede i flere Dage: i Maaneskin maatte jeg see Træet, for vilde jeg ikke gjense det. Men jeg undersøgte alle Træerne hjemme i Haven, ingen af dem havde dette Forunderlige, de stod saa gemyttlige og ligesom passiarede med hinanden.

En Formiddag stod jeg og saae op i en hoi Poppel; den ragede op over de andre Træer; der gif som en deilig Klang gennem dens Krone, naar den bevægede det solvhvide Løv, og det var, som om den misbilligende rystede paa sit Hovede ad to smaa Uble-træer, der, naar Vindstødene kom, saae ud, ligesom de sloges. Saa rystede det ene Træ sin Krone over mod det andet, og Ublerne faldt, saa rystede det andet igjen sin. Jeg saae op paa Sølvpoppelen: den samme misbilligende Rysten. „Hvad staaer Du her og figger

efter?" løb det i det samme i mit Øre; Onkel stod bagved mig. „Er Du nu paa Jagt efter Fuglereber?" „Nei — det var jeg rigtignok ikke;" men jeg skiftede dog Farve, idet ieg sagde: „Det er saadant et deiligt Træ." „Ja vist, deiligt Træ, deiligt Træ! — Snak har vi nok af," brummede Onkel, idet han gik. Jeg var ærgerlig; der var Ingen, der kunde forstaae mig, — det maatte der rigtignok heller Ingen; men alligevel — aa, jeg fik saadan en Længsel efter Egen. Nu skulde det skee i Aften. „Seent i Aften, Hurra!" raabte jeg og løb som besat gjennem Havegangene, hvor jeg nær havde rendt Onkel overende. Jeg gik tidligt tilfængs den Aften, Tante paastod, jeg var syg og vilde have givet mig Hyldehæc; det slap jeg dog for. Saa lagde jeg mig halvt paaklædt paa Sengen og var nær falden i Sovn; men pludselig slog Kirkehret en, to tre elleve. Det var hoie Tid: Maanen skinnede ind til mig. Hurtig paaklædt, ud af Vinduet. Nu var jeg i Gaarden, Lænkeshunden knurrede, den maatte jeg først klappe; saa ud af Porten, hurtigt gjennem Byen. Det hjalp. Nu laa Beien for mig i det klareste Maanekin; jeg var stetikke bange; jeg havde Lyst til at synge, men taug dog. Jeg syntes der slagrede noget Hvidt, nu forsvandt det, der kom det igjen, nu blev det heelt borte, — aa, det var Sugenting. Min Gang blev dog langsommere, alt som jeg nærmede mig Egen; nu saae jeg den. Hoit ragede den op over den lange Noddehække fra Diget,

som en kneisende Stjæmpe, der monstrede sin Hær. Nu var jeg der. Hvor dog en Sommernat kan ligge skinnende, drømmende over Jorden! Det havde jeg aldrig anet; nu stod jeg under Egen, men alle Spøgelser og alle Skygger glemte jeg for det straalende Syn, jeg her for første Gang saae. Fra Weien saae jeg over Diget: op mod den mørke, alvorlige Skov strakte sig den hvide, dampende Eng; nærved saae de hvide Taager ud som dansende Skikkelser, men længere borte laae de som en blændende hvid Havflade. Og saa Stjernehimlen — og Maanen, jeg havde hørt og læst saameget om den; men det var sletikke saadan; hvorfor sov dog Folk nu, hvorfor vaagede de ikke nu og sov om Dagen? Jeg faldt i Tanker; med Et saae jeg ligefrem for mig. Uden at gjøre mig klart, hvad det var, saae jeg tydelig to Skygger, der rakte over Weien; de nærmede sig hinanden mere og mere, de smeltede sammen. Nu foer det mig gjennem Tanken, og alle Erindringer vaagnede som ved et Tordenflag. Med et Skrig vendte jeg mig mod Diget: en sagte Hvisken, jeg syntes jeg horte mit Navn nævne, og Skyggerne vare forsvundne. Men i min Tanke vare de manede frem og jeg saae efter min egen Skygge: den strakte sig saa underlig; jeg glemte Sommernatten og lob alt, hvad jeg kunde. Tæt ved Byen standsede jeg aandeløs. Der var det Hvide igjen, — saa var der dog Spøgelser! see: der slagrede det, nu svandt det i Skyggen. Træernes Skygger og Husenes

Skygger bleve ligesom større i Maanestinnet. Jeg ilede atter, nu stod jeg i Gaarden, selv Lænkshunden laa som en Skygge. Indad Vinduet, i Seng. Inde i Stuen sad Anna næste Morgen og syede; da hun saae mig, blev hun saa ivrig, at hun stak sig i Fingeren og rødmede over hele Ansigtet. Havde hun seet mig, eller hvad var det?

Senad Eftermiddagen kom Huslæreren; jeg syntes, han skjulte et Smil, da han, efter at have seet mig, næsten lukkede baade Dine og Mund og begyndte at slaae nogle Tangenter an; min Cousine tegnede paa Nuden. Onkel kom ind i Stuen. „Jeg synes, det er ligesom man kommer til en Begravelse,“ sagde han. „Aa nei, Hr. Pastor.“ Candidatens Mund gik som en Kaffeomle; hu, hei, hvor Anna fik travlt! „Gud, hun var blot falden i Tanker,“ -- Hallo; der laa Bandkaraffen paa Gulvet, Candidaten vilde hjælpe, og saa gik Glasset ogsaa. „Commune naufragium dulce,“ sagde Onkel — og saa blev Candidaten rød. Hvad var der dog paaferde med denne Rodmen? Efter Aftensbordet var Tante ude i Kjøkkenet, Lampen stod paa Bordet, Onkel læste, Candidaten sad og talte med Anna. Hvor hun var smuk den Aften: hun sad boiet over sit Arbeide og saae dog ud, som om hun var helt andre Steder henne. Jeg saae med Et opad Væggen: hvad var det? Candidatens og min Cousines Skygger nærmede sig hinanden; Onkels Skygge strakte sig bred og stor ved Siden. Det var jo næsten

som sidste Nat: Onkel syntes mig Egen, Lampen var Maane, — nu heldede Candidaten sig over mod min Cousine, saae paa mig og hvistede, — saa gik Skyggerne sammen; nei, det var jo aldeles det Samme. Uden næsten selv at vide af det, sprang jeg op: „Nu spoger det.“ — „Hvad er nu det?“ sagde Onkel gnavent og saae op. „Det er ligesom ved Egen,“ sagde jeg. Candidaten var nær gaaet bagover og sendte mig et rasende Blik; min Cousine begyndte at hamre løs paa Claveret. „Nei, stop nu lidt.“ sagde min Onkel, „hvad er det nu for en Historie?“ Og nu fortalte jeg Alt lige fra Sorte-Beer i Folketuen, til mig selv under Egen om Natten. Onkel saae strengt op, men dog med Noget, der lignede et Smil, syntes det mig; min Cousine var løbet ud, Huslæreren „syntes, at Lampen osede.“ Sagen blev mig mere og mere gaadefuld. Lidt efter kom min Tante og min Cousine ind; Anna havde grædt, jeg vilde knap troe mine egne Dine. Onkel reiste sig; der blev en uhyggelig Pause, Huslæreren var bleven ligbleg, da gik min Onkel hen og gav ham Haanden, idet han sagde roligt og mildt: „De er en brav Fyr.“ Da saae han paa Onkel med et Ansigt, som jeg aldrig glemmer, og sagde: „Gud velsigne Dem, Hr. Pastor!“ Lidt efter stod der en Flaske Vin paa Bordet. Jeg blev mere forvirret, til sidst spurgte jeg, hvorfor vi drak? Tante klappede mig, min Cousine kyssede mig, Huslæreren saae kjærtiligt til mig, og Onkel sagde: „Fordi det var saadau

en rar Historie, og fordi det er den sidste Aften, Du er hos os." Det var sandt: næste Dag skulde jeg reise. Jeg saae paa dem Allesammen: Huslæreren og min Cousine sad nu lige ved Siden af hinanden imellem Onkel og Tante. Hvad kom Skyggerne og Egetræet dem ved? „Sorte-Beer fik dog Ret," sagde jeg. „Sorte-Beer veed Ingenting," sagde Onkel, tog sit Glas og vedblev: „naar Du engang bliver stor og bliver saadan en Spogefugl, at Du faaer Lyst til at spoge, saa byg din Rede i et andet Egetræ, for her spoger det ikke mere; lad os drikke paa det, min Dreng!" Og saa klinkede han med Candidaten.

I Maaneskin.

Uf

M. B.

See, hvor Maanen stander
 Straalende og puur:
 Rattens lyse Banner
 I den frie Natur!

Næsten hver en Stjerne
 Har sit Die luft,
 Enlig fra det Fjerne
 Straaler Maanen smukt.

Intet Liv sig rorer,
 Alting slumrer thyst,
 Hjertets Slag jeg horer
 I mit eget Bryst.

Verdens Tummel viger
 For den dybe Fred,
 Drommens Engel stiger
 Over Jorden ned.

Drosken stille sover,
Drommer om sin Sang,
Maanen ovenover
Gaaer sin tause Gang.

Maieftætist svømmer
Den i Vethrens Blaa,
Medens BARNET drommer
I den dunkle Braa.

Alferne den loffer
Med sin milde Glæds,
Mellem Blomsterkloffer
Træde de i Dands.

Deres muntre Skare
Leger under Krat,
I den maaneklare,
Stemningsrige Nat.

Og i Sjælen stiger
Haabets Længsel frem,
Udad Tanken higer
Mod et evigt Hjem.

Hisset flygter Freden
Ingenfinde bort,
Jordens Fred herneben
Flygtig er og kort.

Bort kun Natten skjærmer
 Over By og Land,
 Maanen alt sig nærmer
 Horizontens Rand.

Snart vil Natten segne
 Under Dagens Magt,
 Maanens Straaler blegne
 Maae for Solens Pragt.

Tiden aldrig hviler,
 Raakløs slygter den,
 Sommernatten iler
 Bort nu fra sin Ven.

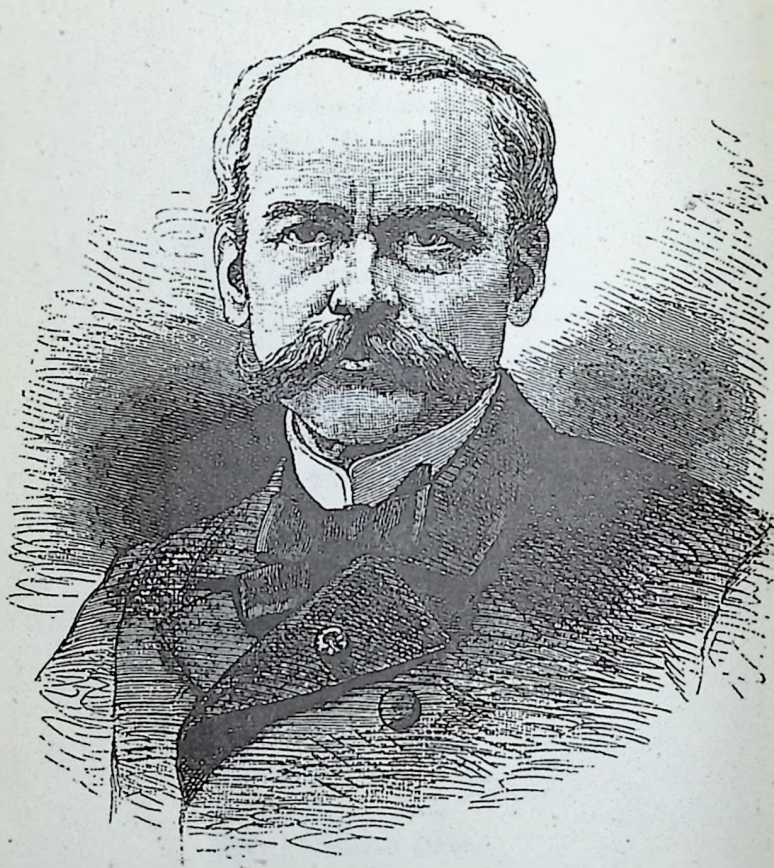
Morgenhønen galer
 I den fjerne By,
 Solens Purpur maler
 Alt den første Sky.

Laf, Du himmelsendte
 Fred i klare Nat,
 Haabet, som Du tændte,
 Har mig ei forladt!

Lad nu Tiden vinde,
 Bringe Sorg og Savn —,
 Hisset skal jeg finde
 Fred i Himlens Havn!

Theodor Bartsch.

Theodor Barrière.

Fra fremmede Literaturer.

Ved N. B.

I. (Efter Reinick).

S Blomsterhavens Gange
 Jeg gif en Morgen glad
 Og saae end Duggen prange,
 Som Berler, paa hvert Blad.

Jeg standsed, for at plukke
 En Blomst, min Hu stod til;
 Men da jeg mig vil bukke,
 Jeg seer et sælsomt Spil.

Torbister, Bier, Fluex,
 En Sommerfuglehær
 Jeg med Forundring sfuex
 Paa engang Blomsten nær.

De lystigt den omfrandsed
 Og kyskede dens Mund,
 De hopped, og de dandsed,
 De sang af Hjertensgrund.

Dg alt imens de leged
 Omkap i broget Kreds,
 Den lille Blomst bevæged
 Sit Hoved veltilfreds.

Jeg kunde ei den plukke
 Dg volde grumt dens Dod,
 Men kun vemodigt sukke:
 Levvel, Du Rose rad!

Saadan den undslap Faren.
 Tilside jeg mig traf,
 Mens jublende fra Skaren
 Det toned: Tusind Tak!

II. (Efter Fr. Rüdert.)

J, hvem Lykken sine Gaver
 Skjænket har i Tusindtal,
 Soger ei til Eders Haver
 I en lille Nattergal?
 Her er en, der venligt beder
 Om en Plads, selv nok saa trang;
 Siig ei Nei — jeg lover Eder
 At betale med min Sang.

Mellem Grenene de tætte,
 Paa en Plads med Fred og Ro
 Jeg min lille Rede flette
 Vil i Hast og fæste Bo.

Kunde blot min Sang Jer røre!
 Turde jeg til Gjengjæld troe,
 Alt I gjerne vil mig høre,
 Er jeg lykkelig og fro.

III. (Efter Robert Burns).

Sover Du alt, mit unge Blod?
 Mig Storm og Regn slaaer haardt imod;
 Dog Elskov lænker Haand og Fod—
 O skjænk mig et Ly for Mattens Vind!

„Var Stormen nok saa stærk og vild,
 „Mig rorer ei din Elskovs Ild;
 „Gaa bort og ei din Beden spild,
 „Nei, nei! — jeg luffer Dig ei ind.“

Hører Du ikke Veiret slaae?
 Udslukt er alle Stjerner smaa;
 Lad mig ei her i Regnen staae,
 Luk op din Dør, vær mild og god!

„Det Malm saa fort, den Storm saa vred,
 „Hvormed en veilos Vandrer stred,
 „Er Leg, mod det, den Arme led,
 „Der sig paa Mandens Ord forlod.“

Regt mig ei, Gulde, din Elskov fød!
 At flye Dig, som Du grusomt bod,
 Mit arme Hjerte bringer Dod,
 Betænk, Du ene Skylden bær'!

„Den Fugl, som nys sad fri paa Kvist,
 „Men ved en Fuglesængers List
 „I Snaren fanget blev tilfaldt,
 „Synger: Vogt Dig, forsigtig vær!
 „Nei, nei! Jeg luffer Dig ei ind,
 „Var nok saa stærk end Regn og Vind.“

IV. (Efter Robert Burns).

Hvo bryder paa min Kammerflaa?
 „O hor mig!“
 Jovist, Du skal paa Timen gaae!
 „Saa doer jeg!“
 Hvad drev Dig, at i Mulm Du kom?
 „Min Længsel.“
 Hvad søger, som en Lyb, Du om?
 „Et Fængsel.“

Dg aabner jeg det, som Du vil —
 „Du bor det.“
 Staaer ei min Nattero paa Spil?
 „Hvad gjør det?“

Hvad vil Du i mit Dueslag?

„Sodt lænkes.“

Dg kurre til den lyse Dag?

„Man tænkes.“

Nei, nei! Du skal paa Timen slye!

„Saa gaaer jeg.“

Men kommer vel hver Dag paaah?

„Forstaaer sig.“

Dog bryder ind Du, fræk og fæl —

„Hvad voves?“

Siig det til ingen Moders Sjæl.

„Det loves.“

V. (Efter Anastasius Grün).

I Havens stille Hgge

Sad Bedstemo'r og Fa'r,

Saa midt deres Dine lyfte,

Ret som en Vinterdag klar.

Med Armene omt omslynged

Sad hos dem min Elfte og jeg,

Mens høit vore Hjerter svulmed

Som Baarens Blomster i Mai.

En Bæt sin Vandresang nynnede

Dg risled med Hast afsted,

Stjerne drog henad Himlen,

Dg vore Blikke drog med.

I Træerne let det rasled,
 Det visne Lov blæste ned,
 Og tyjt forbi vore Tanker
 Drog Tiden med sagte Sjed.

Taus saae paa os tvende Unge
 Det gamle, stille Par,
 Og Livets Dobbeltbilled
 Vor fælles Tante var:
 Det blev ved os erindret
 Om Ungdommens sagre Vaar;
 Vi bragtes til at mindes
 Den Tid, vi intode gaer.

Conclaverne.

Romerhoffet betragtes med Rette som Sædet for den finere Diplomati; under sit milde fromme Ydre skjuler Cardinalen Slangens slibrige Klogskab. Intet Valg har givet saadanne Beviser paa List og Smu- hedsom Bavevalget, og i de fleste Tilfælde er det ikke gaaet for sig i No og Fred. Ni og tyve Aar ligge imellem det sidste Valg, og det ligger nær at for- mode, at Cardinalcollegiet nu ikke er saa ovet som Fortidens, da der ikke sjelden aarlig fandt to Valg Sted, ja endog, som det er beviist, fire i atten Maaneder. Verde Conclavister har berettet om Forræderi ved Bavevalgene, og hele Aftsthykker herom, der ere værdige til at tjene som Studium for den fineste Diplomati, findes i mangen romersk Cardinals Bi- bliothek.

Cardinalerne inddeles i tre Klasser: Bistopper, Præster og Diakonier; i hver Afdeling ere 6 Bistop- per, 50 Præster og 14 Diakonier. Cardinalcollegiet

fastsatte Sixtus V til 70 Medlemmer, der senere forhøiedes til 100.

Gregor X's Valg varede i to Aar, i hvilken Tid den romerske Kirke manglede sit Overhoved. Clemens IV, Gregors Formand, døde i Viterbo, og Cardinalerne, der ikke kunde blive enige om en Efterfølger, vare i Begreb med at forlade Byen, da St. Buonaventura, den hellige Franciscus af Assisis Discipel, raadede Irdbyggerne til at lukke Byens Porte og ikke tillade Cardinalerne at komme ud, førend de havde valgt en Pave. Raadet fulgtes: ikke alene Byens Porte lukkedes, men der sattes Vagt ved Palaiet, hvor Cardinalerne holdt Møde. Ikke engang nu bleve de enige, det trak ud fra Maaned til Maaned, der samlede Stemmer uden at opnaae den nødvendige Majoritet, indtil en stjern Dag Cardinal del Porto erklærede, at saalænge de havde Tag over Hovedet, kunde den hellige And ikke komme over dem og inspirere dem til Valg. Befolkningen i Viterbo optog denne ugudelige Spøg ordret. Cardinalerne vare dog sikkert aldrig komne til nogen Afgjørelse, havde man ikke faaet den Tanke at afknappe deres Maaltider, — Sulten virkede hvad Regn og Slud ikke havde formaaet, og Gregor X blev valgt.

Fra ham udgik den Bestemmelse, at man skulde vælge Kirkens Overhoved ved et Conclave, der kommer af det latinske Ord „clavis“ en Nogle. Cardinalerne lukkes inde paa smal Klost. Enhver, der træder ind,

er Conclavist, men ikke alle Conclavister ere stemmeberettigede. Navnet omfatter i Almindelighed Cardinalernes Vedsagere, der atter inddeles i to Klasser Vennerne, der dele Ensofpheden, og Forretningsmændene som Lægen, Notaren, Protonotaren, den theologiske Raadgiver, Skriftestaderen, Capellanen og Sekretairen. Vennerne yngre som Cardinalernes Privatsekretairer, Agenter o. s. v. saasom de i Reglen ere Ophavsmænd til de fleste Intriger. I Conclavet er en snu, forsigtig Conclavist en uburdeelig Hjælp for Cardinalen.

Udgjør Cardinalernes Tal 60 eller 70, vil den hele Forsamling belobe sig til et Par hundrede. Conclavet holdes i en Floi af Vaticanet, der til dette Brug er inddeelt i Celler, to til hver Cardinal, en til ham selv og en til hans Vedsagere; hver Celle er nummereret og tiltrædes ved Lodtrækning. Cardinalerne mødte selv, og er der tilfældig Vinduer i Cellerne, tilmures disse; naar Conclavets Port lukkes, gives alle indvendige Nøgler i en Decans Varetægt, men de udvendige Nøgler betroes Conclavets Mariskal, en Hæderspost, der er arvelig i Savellis fyrstelige Linie. Ved Hovedindgangen er der en Dor, som omhyggeligt bevogtes af fem pavelige Ceremonimestere, af udenlandske Gesandter og undertiden af Byen Roms Delegerede. Ud denne Dei bringes alle Fodemidler; alt Samkvem med Cardinalerne undersøges og standses, naar det er utilladeligt.

Naar Capitoliets Klokke forkynder det firkelige Overhoveds Dod, er det Cardinal Carmalingo's forste Pligt at undersøge Liget og tage St. Peters Ring af dets Finger, medens det hellige Collegiums Decanus indfalder til Conclave. Forst efter Paven's Ligbegængelse, tiende Dagen efter hans dødelige Afgang, tager dette sin Begyndelse; Cardinalerne mødes for at sværge, at de ville overholde de pavelige Institutioner, høre derpaa Messen i Peterskirken og gaae i Procession til Conclavet, syngende „Veni Creator.“

Den forste Dag har Cardinalerne Lov til at tage hjem og spise til Middag, men Klokken eet lyder Conclavets Klokke, og alle Besøgende ringes ud; Klokken to ringes anden Gang, Klokken tre lukkes Dorene for ikke at aabnes, førend Conclavet er til Ende. Der er tre Maader at vælge paa: ved Compromis, Inspiration og Ballotation. Ved Compromis overdrager Cardinalcollegiet til nogle enkelte Cardinaler at vælge Paven. Valg ved Inspiration indtræder, naar et vist Antal Cardinaler, to Trediedeel idetmindste, udraaber Paven uden foregaaende Aftale. Ballotation bliver nu almindelig benyttet. Afstemningen er hemmelig og foregaaer i St. Pauls-Capellet to Gange daglig. Cardinalerne sidde hver ved sit Bord og strivo med fordreiet Haandskrift midt paa Stemmejedlen Nabnet

*) Cardinal Carmalingo bestyrer under Pavevalget Jusfits- og Finantsministeriet.

paa den Pave, de vil vælge. Stemmesedlerne ere langagtige, og paa Midten er der trykket følgende Ord: „Eligo in summum Pontificium Rm. D. nomine D. Cardin“, under hvilke Vælgeren skriver det Navn, han stemmer paa. Ovenover sætter han sit eget Navn, og underneben et Motto paa Latin og Nummer. Stemmesedlen er saaledes indrettet, at den øverste og underste Deel kan lægges sammen og forsegles med smaa dertil indrettede Segl, saa at kun den midterste Indskrift bliver synlig. Cardinalen sammens folder de to forseglede Dele og gaaer op til Alteret, hvor der staaer en Urne med Laag paa. Efter en stille Bon, aflægger han høitidelig Ed paa, at han har valgt den, han troer vil være Gud velbehagelig, lægger Stemmesedlen paa Laaget og lader den glide ned i Urnen. Er Cardinalen svag og ude af Stand til at bevæge sig, tager en af Optællerne hans Stemmeseddel og lægger den i Urnen, efterat han har aflagt Eden. Er han syg og maa blive i sin Celle, gaae tre Cardinaler til ham med et lukket Skrin som en Pengekasse for at modtage hans Stemme og bringe den til Capellet.

Efter Afstemningen hente de tre Optællere, der daglig ved Lodtrækning vælges mellem Cardinalerne, den tillukkede Urne, og nu begynder Opælsningen. Stemmesedlen aabnes og Navnet læses med sagte Stemme en Gang, to Gange, indtil den tredie Optæller høit og tydeligt udraaber det; Cardinalerne,

der atter sidde ved deres smaa Borde, have en tryktet Fortegnelse paa Collegiets Medlemmer foran sig, og betegne med Streger de Stemmer, der tilfalde de forskjellige Cardinaler. Har Nogen opnaaet to Trediedeel Stemmer er han Pave. Har Ingen opnaaet Tallet, foretages en ny Ballotation. Cardinalerne har at afgive deres Stemme til en ny, ikke desto mindre gjælder de foregaaende for dem, paa hvem de ere faldne, og blive talt sammen med de tiltrædende. Ved Hjælp af Nummerne og Mottoerne kan Optællerne paasee, at der ikke stemmes to Gange paa een og samme Cardinal. I Almindelighed bliver Paven valgt ved anden Omgang. Papam habemus Papa factus est. Der sidder han mellem Cardinalerne, bleg af Bevægelse; de, der ere ham nærmest, trække sig beskedent tilbage; Alle falde paa Knæ, — reise sig og omringe ham; Decanus og den ældste Cardinal spørge, om han modtager Værdigheden og hvilket Navn han vil bære som Pave. Han fores lag Altret, hvor den pavelige Ornat og Tøflerne med Guldkorsket ligger parat; derpaa tager han Plads i St. Petersstolen. Cardinalen og Decanus kysser knælende hans Haand og Fod, han reiser dem op, og kysser dem paa begge Kinder (*osculum pacis*). De øvrige Cardinaler følge efter syngende „*Ecce, sacerdos magnus.*“ Det er den første Ceremoni. Nu gaaer Decanus med Sacristanen, der bærer Korsket, til St. Peters Loggia, for at forkynde den forsamlede Mængde den nye Paves Navn.

Kanonerne fra Engelsborg salutere for det nye Overhoved, og Klokkerne ringe over hele Byen, medens Paven's Hus er åbent for Alle.

Omgiven af Cardinalerne begiver den Nyvalgte sig i Procession fra St. Pauls-Capellet til St. Peter, hvor han iført Tiaren uddeler Velsignelsen til Folket. Saa stiger han ned fra Altret og fores i en Bærestol til Vaticanet. Om Aftenen ere Roms Gader illuminerede, og et storartet Fyrværkeri indvier den nye Regjering.

II.

Cardinalerne kunne inddeles i fire Klasser: papabili, de til Valget nærmest berettigede, Partiførerne, den afdøde Paves Nepoter og Favoriter; de Cardinaler, han selv har kaldet; de fyrstelige Cardinaler, der ere nær beslægtede med Kongehusene, og endelig de simple Valgcardinaler. Conclavets Tvistigheder afgjøres i Reglen af de katholske Nabolande, gennem den afdøde Paves Favoriter eller de neutrale Cardinaler, der ere uafhængige. Spaniens, Frankrigs og Østerrigs Intriger spores nu ikke saameget som i fordums Tider, da disse Lande kæmpedes om Keiserkronen; nu omstunder vil Italien uomtvistelig have den første Stemme. Den afdøde Paves Slægtninge og Favoriter spille heller ikke nu nogen Hovedrolle. Maalet er naturligvis først og fremmest selv at blive

valgt; men kan dette ikke naaes, da at lade Valget falde paa den, i hvis Gunst man staaer, og ved hvem man vil opnaae den største Fordeel. Da Spanien og Østerrig havde Besiddelser i Italien, var det dem ikke alene om at gjøre at faae en Pave, der fulgte deres Politik, men tillige en svag Mand, der ikke vilde volde dem Uro og Bryderi; Frankrig onstede de modsatte Egenstaber, en begrændset Iver uden ultramontan Indflydelse.

At danne Partier spiller en vigtig Rolle i Conclavet, alt gaaer ud paa at samle Mange under sin Fane og at adspilte andre; i Reglen holdes den vigtigste Candidat hemmelig ligetil det yderste Dieblit, idet Partiforeren opstiller Straamænd, som han er overbevist om aldrig ville blive valgte, men som drage Stemmer til sig og forhindre dem fra at falde paa farligere Concurrenter. Det ligger nær at formode, at de Partier, der staae i Spidsen for det Hele, ere dannede udenfor Conclavet; i forrige Tider forsmaaede Keisere og Konger hverken at give Foræring eller Løfter, for at vinde Cardinaler og jikkre sig et Parti, paa hvilket de kunde stole.

Naar Conclavet træder sammen, synes Partierne at være fast sammenknyttede, men det er ikke til at stole paa: en Ubetydelighed kan frembringe en betydningsfuld Forandring. Den mindste Forurettelse, den ringeste Mistanke, tidligere Gunstbeviisninger og Løfter ere glemte i det samme Dieblit; den Candidat,

der blev forkastet igaar, kan idag blive valgt ved Inspiration. Frastald er smitsomt. Et Antal Cardinaler, der er tilstrækkeligt til at danne Majoriteten, kan ved en pludselig Indskydelse falde fra. Det er hændet midt om Natten, at de have holdt Møde og fort deres Pave ned i Capellet, medens de øvrige ere sprungne op fra deres Leie, og styrtede ud af Cellerne i fuld Natdragt, af Skræk for at komme bagefter til at indsætte den nye Pave.

I disse uberegnelige Tilfælde ere Conclavisterne til stor Nytte for Cardinalerne. De vogte paa enhver Bevægelse, ethvert Ansigt, lægge Mærke til den svageste Svigten og bringe den videre.

Baahviler det Partiførerne at være forsigtige, gjælder dette endmere de pavelige Cardinaler, hvis hele Stilling fordrer, at de ikke udsætte sig for Noget, men beskedent holde sig tilbage. Men Ingen spiller en saa vanskelig Rolle som den afdøde Paves Nepot. Han tør ikke stole paa Noget, men maa selv undersøge de Øvriges Sindelag; af alle Cardinaler, der ere kaldede under den foregaaende Pave, kjender Ingen bedre end han deres sociale og finantzielle Stilling, deres intellectuelle Værd, og hvad man kan vente sig af deres Taknemmelighed. For Partiføreren gjælder det at udspeide Andres Hemmeligheder og skjule sine egne og at kjende sit eget Parti, førend han studerer Modstandernes. Som ovenfor sagt, holder Hovedpartiføreren i Reglen Navnet paa den Cardinal, han

onster valgt, hemmeligt; han begynder med at foreslaae snart En, snart en Anden, der kun har ringe Udfigter, for, naar Conclavet er udmattet, naar Cardinalerne og Conclavisterne ere trætte og kjede af Indespærringen og Ensomheden, naar Udfigten til at samle en Majoritet af Stemmer er umulig, at foreslaae Den, som han har i Baghaanden og fremhæve hans overlegne Egenstaber fremfor de Foregaaendes. At spille dette Spil til Ende kræver den fineste Diplomati.

Hver Aften holder Cardinalføreren Monstring over sine Tilhængere, for gjennem disses Meddelelser, Bevægelser og Udtryk at slutte sig til Tilstanden i Conclavet; hvor ubetydelig Forandringen end er, kan den være vigtig nok. Ligesom Spaakvinden tvinger et Kort over paa den modsatte Haand, saaledes har Partiføreren faaet det onskede Valg frem ved at tvinge Modpartiet til at foreslaae det som sit eget. Cardinal Farnese, der aldrig tænkte paa selv at blive Pave, valgte saaledes det kirkelige Overhoved i fem forskjellige Conclaver. I Eugenius den Fjerdes Valg see vi Exempel paa, hvorledes altfor stor Snildhed kan odelægge Spillet. Martin V, om hvem Gadedrengene i i Florents sang lige under hans Vindue:

Papa Martino

Non val' un quattrino

var død d. 20de Februar 1430. Italien laa i Krig, der gjordes Indfald i Kirkestaten. Overalt i Eurova

saae det mørkt og truende ud. Det hellige Collegium var enigt om, at man trængte til en energisk Pave. Et romersk Parti drev hemmelige Underhandlinger til Fordeel for Cardinal Colonna, et venetiansk for Cardinal del Porto, et florentinsk for Cardinal Orsini, medens det spanske holdt paa Cardinal Paolo. Der var imidlertid en Cardinal, om hvem alle vare enige, at han ikke passede til Pavestolen, det var Cardinal Condolinieri. Orsinis og Colonnas Partier, Rom's og Florents' vilde vinde Tid, for at blive enige, men Bullen fordrede to Afstemninger daglig. Cardinalerne i de forskjellige Partier saae sig om efter en Mand, hvem de uden Risiko kunde give deres Stemme. Valget faldt, uden Raadslagning paa een og samme Cardinal Condolinieri, og Folgen blev, at han eenstemmig valgtes ved første Afstemning. Condolinieri blev Pave Eugenius IV.

Efter hans Død den 23de Februar 1447 samledes atter Conclavet. Cardinalernes Tal udgjorde kun 18. Tolv Stemmer vare nødvendige til Valg, og Romerne ønskede atter Cardinal Colonna. Ved første Afstemning opnaaede han ti Stemmer, hans Valg shutes afgjort, thi ved næste Optælling havde han atter ti Stemmer; de to manglede, men kunde han opnaae disse ved en ny Omgang, var han Pave. Det franske Parti henvendte sig til Cardinalerne og gav en Oversigt over Rom's kritiske Stilling og Nødvendigheden af hurtigt at fatte en Beslutning.

„Cardinal Colonna har opnaaet ti Stemmer. Naar kun en enkelt Cardinal vil reise sig og stemme, følger sikkert en anden efter, og vi har da en Pave.“

Efter et Diebligs Betænkning gaaer Thomas de Sarzano, Cardinal af Bologna, der allerede har givet Colonna tre Stemmer, op for atter at stemme paa ham; men Cardinal Dtranto standser ham: „Hvorfor dette Hastværk? Husk, hvilken alvorlig Sag vi ere isærd med! vi see saa lidt, naar Blikket er overfladisk!“

Cardinal Aquileia udbryder vredt: „Hvad De der siger er kun for at forhindre Colonna fra at blive valgt!“

Cardinalen af Bologna svarer:

„De har Ret, Cardinal Dtranto, jeg stemmer paa hvem De onsker!“

„Saa stemmer jeg paa Dem, Cardinal Bologna!“ udbryder Dtranto.

„Seg følger efter,“ siger Cardinal Aquileia. „Seg ogsaa — jeg ogsaa!“ hedder det indtil elleve Stemmer tælles op, saa reiser Cardinalen af San Sisto sig og siger: „Seg, Thomas de Sarzano, gjør Dig til Pave paa denne St. Thomas' Dag.“

Cardinal Colonna forkynder Folket, at den nye Pave er valgt under Navn af Nicolaus V.

Efter Nicolaus's Død var Calistus III Pave i to Aar; han døde og Uneas Sylvius Piccolomini valgtes under Navn af Pius II. Conclabet bestod

atter af atten. Cardinal Rohan, det franske Parties Candidat, opnaaede den guden Dag elleve Stemmer. I den paafølgende Nat gjordes utallige Forsøg paa at formaae Piccolomini til at stemme paa Rohan; men han afflog det, kaldte de italienske Candidater sammen og besvor dem at tilintetgjøre det franske Parties Rænker, hvorpaa syv af Cardinalerne tilbød ham deres Stemmer. Det traf sig, at Rohan Dagen efter blev en af Optællerne. Da Piccolomini steg ned fra Altret efter at have stemt, sagde han: „Har De givet mig Deres Stemme?“ „Hvad et Kryb som jeg gjør, har Intet at sige,“ lod Piccolominis Svar.

Ved at optælle Stemmerne viste det sig, at Piccolomini havde ni Stemmer og Rohan kun sex. Cardinalerne toge Plads i Tausshed og betragtede hverandre med frygtsomme Blikke. Rohan pillede ved Rniplingerne paa sin Ornat, Piccolomini lavede trekantede Hatte af Papir og tilkastede de Cardinaler, der endnu ikke havde stemt, Blik fulde af Doster; Roverigo Borgia besvarede et af disse ved at sige: „Cardinalem accedo; jeg giver Dem min Stemme.“ Nu fulgte en trykkende Tausshed. Piccolomini havde ti Stemmer. For at trække Sagen ud, reiste to Cardinaler sig og forlod Collegiet, men det havde Intet at sige. Endnu een Cardinal gav Piccolomini sin Stemme, og nu manglede der kun een. Spændingen havde naaet Høidepunktet. Da reiste Cardinal Colonna sig. Rohan og Bessarion trak ham i Kjolen

hver fra sin Side for at standse ham. Forgjæves! Colonna streg: „Ogsaa jeg giver Cardinalen min Stemme, og gjør ham til Pave!“

Dette var i det femtende Aarhundrede. So videre vi gaae frem til Midten af det sextende og især mod Slutningen, naaer Maanden at styre et Conclave paa sin hoieste Fuldkommenhed. Spanien, Østerrig og Frankrig kappedes dengang om Overherredømmet i Europa, Farnejerne og Mediceerne om Magten i Italien. Cardinalcollegiet tiltog i Størrelse ved de hyppige Pavestifter af hvilke een, Clemens VIII, udnævnte 50 Cardinaler, saa at Conclavet undertiden bestod af 50 til 60 Medlemmer. Ikke desto mindre var Conclavet fra September 1590 til Januar 1592 i et Tidrum af 16 Maaneder erklæret for permanent. Det hellige Collegium sammend kaldtes fire Gange, og fire Paver døde i denne Mellemtid. Urban VIII blev Pave d. 15de Septbr. og døde d. 27de samme Maaned, Gregor levede kun 10 Maaneder efter sit Valg, Innocens IX beklædte kun en Maaned Pavestolen, medens Clemens VIII, den sidst valgte af de fire, levede 14 Aar, hvorefter Leo XI blev Pave og var det kun i 21 Dage.

De fleste af disse Conclaver vare ligesom Kampen, der førtes med ligestor Iver fra begge Sider. Ikke alene Rist, Snuhed og Krigspuds vare Vaabnene, ogsaa legemlig Styrke blev leilighedsviis benyttet mod gjenstridige Cardinaler. Hovedføreren i disse Conclaver

var Cardinal Montalto, Sixtus V's Favorit, og det lykkedes ham i Almindelighed at faae sin Candidat paa Pavestolen. Et uof saa loseligt Studium heraf vil fore os ind i den europæiske politiske Malmstrom; vort korte Overblik har imidlertid lært os, hvor orkesløst det er paa Forhaand at ville beregne et Conclaves Udfald. Læg 50 Tal i en Kurb, og jeg vil see den, der tør holde paa, at et bestemt trækkes ud. Den Cardinal, man mindst af alle troede skulde blive papevalgt, blev i Reglen den, der kom til at beklæde den ledige St. Petersstol.

(Efter Cornhill Magazine ved T. G.)

Kiana.

Erindringer fra Sandwichsøerne.

Vi havde reist hele Dagen i en brændende Sol, en sand tropisk Hede. Da jeg tidlig om Morgenen var reist fra Kavaïhaé, hvor jeg var bleven landsat fra et af de Smaastibe, der fare mellem Honolulu, Sandwichsøernes Hovedstad, og den store Ø Havaï, besluttede jeg, mig til samme Dag at naae Forpagtergaarden Eva, der laa femten Miil inde i Landet. Min Ven Frank, Gierens Søn, ventede mig der.

Efter i en Time at have klattret op ad de stenede og forbændte Bjergkjæder, der stille Kavaïhaé fra Høifletterne i det Indre af Øen, saae jeg endelig en grøn Eng ligge for mig, som i Horizonten begrænsedes af Eva'stoven, og hvorigjennem flere Vandløb rislede mellem deres frugtbare Bredder. Jeg traf her de Forere, Frank havde sendt os imøde, samt friske Heste til min Tjener og mig, og efter en kort, vel-fortjent Hvile begave vi os atter paa Wei. Efter to

Timers hurtig Ridt naacde vi Udkanten af Skovene, som strakte sig, saa langt Diet kunde række, op ad Skraaningerne ved Mauna-Loa, et kæmpemæssigt Bjerg, der pludselig viste sig for os i hele sin uhyre Høide. Den sneedækte Top sunklede i Sollyset; mælkehvide Stjer hang som lette Snug ned langs Siderne.

Ord kan ikke beskrive Indtrykket af disse Australiens Urskove. En neppe synlig Sti snoede sig foran os. Tilhoire, tilvenstre slyngede Vianer sig fra det ene Træ til det andet, snoede sig om Stammerne, hængte sig fast ved Grenene, hvor de dannede smaa Krandsse eller Kvasse, der endte i Slyngtraade, rede til at gribe fast i hver Kvist eller Blad, de kunde naae. Over bore Hoveder en Lovhælving, hvor igjennem nu og da en Solstraale ligesom legende sneg sig for at kaste en Lykstribe henad Jorden. Store Pandanusstræer med træagtigt Lov slaae deres Grene mod hinanden og frembringe derved en besynderlig Lyd, og deres enorme Frugter udbrede en gennemtrængende Duft. Klynger af blomstrende Orange- og Citrontræer fylde Luften med Bellugt-Haablomster, der om Morgenen ere hvide, om Middagen gule, om Aftenen røde, og som visue i Løbet af Døgnet for den næste Dag at erstattes af tusinde andre, frembringe tilligemed Vinca og Aristolocha en berusende Farvepragt. Stjen, som vi fulgte, slynger sig i maleriske Krumninger. Jeg gik langsomt fremad, for ikke at gaae glip af nogen Udsigt, og jeg nød tilfulde de tusinde

Stjønheder. Lyden af opstræmmede Fugle, der blandede deres frygtfomme Kvibdræn med Stoien af Vingeflagene, var det eneste, der afbrød Stilheden i disse uhyre Skove, der ere friske og smukke som paa Skabelsens Dag.

Dagen var allerede fremrykket, da en Uvsnung aabnede sig for os. Jorden, der var optrampet af Dyr, og simple Barrierer, der vare dannede af fældede Træstammer, tydede paa, at vi nærmede os en Volig. Endnu kun et kort Nid, og vi havde naaet Forpagtergaarden Eva.

Denne Gaard var paa alle Sider omgivet af Skov. Solens fidsste Straaler oplyste en Mængde Udhuse, grupperede om Hovedbygningen, der tog sig beshynderlig nok ud. Det var et stort firkantet Huus af Roatræ, hvis Farve minder om Mahognitræet, kun lidt mere gulagtigt. Træet, der var glat og ligesom udvendig poleret, og Taget af samme Farve, tegnede sig som en mørk Masse paa den blegblaa Himmel. En stor Veranda dannede hele Façaden; den var ffilt fra Veien ved et Blomsterparti og en Muur af lose Steen i Mand's Hvide. I regelmæssige Mellemrum langs Muren og paa den udvendige Side var der opreijt Piller, ligeledes af Roatræ og omgivne med Jernringe. En Snees Heste, heelt opfadlede og bundne med en Lasso, ventede utaalmodig paa, at Folkene, der vare bestjæftigede rundt omkring dem, skulde befrie dem fra de tunge mexikanske Sadler og

slippe dem ud paa Engen, hvor deres Kammerater allerede stredes om en Bunke frist Græs.

Bor Ankomst var bleven meldt; vi ventede, og Husets Herre kom mig imøde for at ønske mig velkommen. Det var en Olding; han var boiet af Alderen og gik besværsligt, men hans Blik var endnu livligt, og Panden hoi og bedækket med hvide Haar. Han gik langsomt, støttet paa sin Son Franks Arm; denne var en ung, smuk Mand af rank Væxt, med et melankolst Blik, men et mandigt og frit Udseende. Begge modtogte mig varmt og førte mig til det Værelse, der var bestemt til mig.

Min Vært var en af de rigeste Mænd paa Sandwichsøerne, og Alt hos ham og omkring ham vidnede om virkelig Velstand. Meer end et halvt hundrede kraftige glindsende Heste græssede paa Engen. En Masse af kanaquiste Tjenere kom og gik, beskæftiget med Markarbeide eller med at drive Hjørde af Røer tilbage til Staldene, hvor de modtoges af Kalvenes utaalmodige Brolen. Tunge Karrer, svært belæssede med Huder, rumlede ad Veien til Kavaiaé. Transporterne gik for sig om Natten, for at skaane Dyrene for Solens brændende Hede.

— „De er her som hjemme,“ sagde han til mig, „og jeg haaber at beholde Dem her nogen Tid. Maaltidet skal være færdigt om en Time; indtil da kan De tage Deres Bad og indrette Dem efter Behag. Frank vil spise med Dem, men mig maa De und-

skyldte, da min Alder tvinger mig til en strengere Diæt, men jeg haaber, at De vil drikke Thee med mig."

Jeg modtog med Glæde hans Indbydelse og blev alene med Frank. Vi havde ikke seet hinanden i over et Aar. Gjentagne Gange havde jeg meldt ham mit Besøg, men jeg var altid bleven forhindret i at holde mit Lofte; vi havde folgelig meget at sige hinanden. Alt medens vi passiarede, betragtede jeg ham opmærksomt; han forekom mig tungsindig og adspredt. Jeg gjorde en Bemærkning i denne Henseende.

"Du tvivler vel ikke om, at jeg er glad ved at see Dig?" svarede han; „jeg har længe ventet Dig, og dersom Noget kan lette mit Sind, saa er det dit Besøg."

"Men hvad Grund har Du da til at være betymret, Frank?" Dersom jeg er indiscret, saa svar mig ikke. Jeg er din Ven, og det staaer til Dig selv, om Du vil skjænke mig din Fortrolighed, i modsat Fald veed jeg at agte din Taushed."

"Jeg har intet Valg," svarede han smilende; „dersom jeg tier, vil Du selv kunne gjætte Dig dertil."

"Hvorledes det?"

"Fasten maaskee eller i det seneste imorgen vilde jeg have forraadt mig. Jeg kan ikke forstille mig, men frygt ikke, i Selskab med Andre end Dig veed jeg at tie og lide. Naar vi har spist til Middag,

skal jeg fortælle Dig Alt; Du kan da raade mig. Jeg veed forud, hvad Du vil sige, men det gjør Intet til Sagen. Du vil maaskee være mere overbærende, end jeg er det mod mig selv."

Min Nysgjerrighed var levende vaakt, da vi satte os tilbords. Maaltidet var overdaadigt, min Appetit fortræffelig, og jeg beredte mig netop til at tilfredsstille den, da vi udenfor horte de stoiende Raab, hvormed Kanaguerne sædvanlig antyde en uventet Begivenhed. Deres pludselige Larmen, Hestenes Trampen, den almindelige Bevægelse, Alt thdede paa Reisendes Ankomst. Vi traadte ud paa Verandaen, netop tidnok til at see en talrig Cavalcade gjore Holdt. Forrest paa en prægtig, kulsort Hest red en ung, indfødt Kvinde. Falkernes usikre Lys tillod os ikke at stjæle hendes Træk, men den Vethed, hvormed hun styrede sin Ganger, de pragtfulde Silkedrapperier, der indhyllede hendes Skikkelse og faldt ned om hendes Been, thi som alle de indfødte Kvinder red hun paa Tver-saddel, den ærbødige Afstand, hendes Folge holdt sig i, Alt thdede hen paa, at den Reisende var af hoi Rang.

Hun sagde nogle Ord til sin Majordomus, som kom henimod os. — „Prindsesse Jane lader spørge, om man kan modtage hende og hendes Folge.“ — „Sig hende,“ svarede Frank, „at hun altid er velkommen, og giv de uodvendige Ordre til, at Alle blive modtagne paa det bedste. Vi ville vente med at gaae tilbords, til Prindsessen vil lade os vide,

om hun vil spise med os, eller om hun onsker at opbartes alene."

Nogle Minuter efter kom han tilbage med den Bæst, at Prindsessen foretrak vort Selskab, og at hun ikke skulde lade vente længe paa sig.

Jeg havde i flere Aar kjendt Prindsesse Jane. Søster til Kongen, Eierinde af en stor Formue og i Besiddelse af en uafhængig Charakter, var hun naaet tyve Aars Alderen uden at gifte sig. Under Tropene er Kvinden i denne Alder paa sin Skjønheds Hødepunkt. Jane var maaskee ikke egentlig smuk, efter hvad vi Europæere forstaae ved dette Udtryk, men alle Kanaquerne ansaae hende derfor, og mange Fremmede beundrede hendes prægtige, sorte Haar, hendes store, straalende Øine, hendes smukke Figur, hendes elegante Former og hendes paa engang blide og majestætiske Blik. som gav hendes Ansigt en eien-dommelig Charakter. Hun var forstandig, koket, sagde man, lunefuld og fantastisk, et i alle Henseender forskjælet Barn, men hun besad en ualmindelig Energi og Villiestyrke, hvormed hun beherskede sin Broder og sin Fader, hvem hun elskede, men hvem hun ikke adlød. De havde opgivet at dominere hende og lode hende følge hendes egne Øyster. Jane benyttede sin Frihed. Absolut Herskerinde blandt alle Hoffets Damer opholdt hun sig kun sjældent i Honolulu og viste sig kun lidt i Slottet. Hun elskede Reiser, Udflugter og dristige Ridt omkring paa Øerne, som hun gjennem-

itrefede i alle Retninger. Den Havai besad især deleshed Tiltrækningskraft for hende. Den var Dynastiets Bugge, og i sin Egenkab som Opbevarer af Forfædrenes Sagn og Sange elskede hun der at opsoge Fortidsminderne.

Det var og er endnu Skik paa Sandwichsøerne i hver Familie at vælge et Barn, sædvanligviis en Pige, hvem man fra Barndommen lærer Forfædrenes Sange. Disse Sange, som saaledes mundtlig overleveres, ere ikke nedskrevne. De forevige i uendelig veglende Rhythmer Forfædrenes Heltebedrifter, Slægtregistre, Forbindelser, Kjærlighedshistorier, Nederlag og Seire. Enhver Generation foier Noget dertil, og efter Begivenhedernes Vigtighed, hvori den har taget Deel, beriger den Repertoiret med een eller flere Stropher, sædvanligviis forfattede af Den, hvem denne kostbare Skat er betroet. Fordum nød han visse Fortrin og en Slags Skattefrihed, men disse Privilegier ere dog forsvundne, efterat Civilisationen har fortrængt Barbariet, hvorimod en overtroisk Helgen-glorie endnu omgiver disse Traditionens Opbevarere. Medens Almuen tiltroer dem en hemmelig Magt, ere de blandt de Fornemmere Gjenstand for en speciel Afgjælfelse. Man raadspørger dem ved vigtige Leiligheder, deres Ord have Myndighed, naar det gjælder Forbindelser eller Etikette. Skjondt en forstandig Mand og meget paavirket af moderne Ideer, havde Kongen ikke fuldstændig kunnet frigjøre sig for Indflydelsen af Nationens

Fordomme, og uagtet han ofte var misfornøiet med sin Søsters besynderlige Maade at være paa, og især med hendes Bægning, naar det gjaldt Ægteskab, nøiedes han dog med venstfabelige Bebreidelser, uden at bruge sin Myndighed.

For mange Mennesker var Jane en Gaade. Den fremmede Befolkning i Honolulu havde hende jævnlig paa Bane; de sukkede om hendes pludselige Forsvinden og hendes ligesaa uventede Tilsynkomst ved Høffet, om hendes Hofetteri og hendes Sigegyldighed, om den taabelige Overgivenesshed eller det ugrundede Tungsiind, som hun veyelviis hengav sig til. Man gjorde hende til Helteinden i en Mængde Historier, men i Grunden vidste man Intet. De Indfødte, som omgave hende, de kanaquiske Kvinaer, som opvartede hende, kunde eller vilde Intet sige; skjøndt i Almindelighed meget sladderagtige, vare de ikke til at lokke et Ord af, naar det gjaldt Brindsessen. De frygtede hende og adlød hende med en blind Hengivenesshed. Man havde haft Veyiis derpaa ti Aar tidligere ved en alvorlig Begivenesshed.

Honolulu er det store Mødested for de amerikanske Handelskibe, og man tæller ofte indtil to hundrede i Havnen paa engang. Ved et Kammeri i et af Byens Bærtshuse havde Politiet anholdt og fængslet nogle drukne Matroser; deres Kammerater fordrede dem frigivne. Ved Øvrighedens Afslag voxede Bevægelsen, og snart beleiredes Paladset af sex tusinde haandfaste, bevæbnede Mænd, Sofolk, der vare hær-

dede ved strengt Arbeide og Færerne i de nordlige Have, som bestemt forlangte, at de Skyldige skulde loslades. Politiet, der var magtesløst, blev hurtig afvæbnet; Tropperne forsøgte at gjøre Modstand, men det forøgede kun Dffrene. Matroserne vare Herrer over Bhen, og Alt var priisgivet denne drukne og forbitrede Mennekehob.

Kongens Fader, Gouverneuren over Den, en energisk Olding raadete alene til en haardnakket Modstand. Kanaquerne skjulte sig modløse i deres Hytter; Høvdingerne, der ikke vovede at trodse Dødsfaren, faae kun Frelse i Indrømmelser. Den gamle Gouverneur steg tilhest, ledsaget af sin Datter Jane, der dengang endnu var Barn; kun nogle faa modige Mænd sluttede sig til ham. Jane, der var fuldstændig exalteret, samlede sine Kvinder om sig og istemmede med dem den store Kaméhaméhas Krigssang. Ved disse Toner vorede Skaren. „Hooanaka, værer Mænd!“ gjentog hun. Det var de sidste Ord, den døende Kriger havde udtalt. Rebet med af dette Barn, hvem de tillagde en hemmelig Magt, bevæbnede Befolkningen sig med hvad den havde ved Haanden og styrkede sig over Matroserne, der forsæredes ved dette pludselige Raseri. Efter faa Timers Forlob flygtede de, slagne og adspaltede i vild Uorden, til deres Skibe. Tumulten var standset. Bigeghldig midt under Faren, spadserede nu Jane rolig gennem Gaderne, der vare overfaede med Viig, og traadte ind i Paladset, hilset

af Manaquerne, der meer end nogenfinde vare overbeviste om hendes hemmelighedsfulde Magt. De iblandt dem, som havde kjendt Regentinden Raahumanu, Raméhaméha den Førstes Enke, og som kun med Gru talte om denne frygtelige Kvinde, der med sin energiske Villie havde fuldendt sin Egtfælles Værk, at beseire enhver Modstand og grunde Rigets Eenhed, hvistede nu om, at Raahumanus Sjæl var levet op igjen i dette Barn.

Sane holdt Ord, og saa Dieblitte efter hendes Ankomst traadte hun ind til os. Jeg havde endnu aldrig seet hende i hendes Nationaldragt, som hun foretrak at bære paa Keiser. I Wien fulgte hun de europæiske Moder, ligesom alle Kvinderne af høi Rang. Denne Aften var hun klædt i en lang Tunica, der hang løst om hende, og hvori hun saae høiere ud, end hun i Virkeligheden var. Den sluttede tæt sammen i Halsen, var af en lysgul Farve og faldt i smukke Folder omkring hendes Skikkelse. Hendes prægtige, forte Haar laae nede over Panden og dannede som en Kamme om Ansigtet. Hun gjorde sig ikke Umage for at skjule en vis Egensindighed, som maatte tiltrække sig Enhvers Opmærksomhed, der saae hende for første Gang. Hun bar f. Ex. en ganske lysgul Haarsletning, som contrastede besynderlig til hendes øvrige mørke Haar. En Krands af Thhareer en Slags dobbelte Jasminer, blændende hvide og med en gjenuemtrængende Duft, var kunstnerisk stnyget i hendes

Haar og dannede et Slags Diadem. Et Halsbaand af de samme Blomster blandet med Haoblomster, der vare gule som hendes Tunica, fuldstændiggjorde hendes Toilette, der med Undtagelse af Stoffets Dvalitet og det elegante Snit var det samme, som alle Kvinderne af hendes Nation vare.

„Goddag, Frank,“ sagde hun, idet hun henvendte sig til vor Vært, som hentes mig at blive endnu blegere; „jeg kjender fra gammel Tid Deres og Deres Faders Gjæstfrihed, og De seer, at jeg ikke undseer mig ved at gjøre Brug af den.“

„Jane er altid velkommen hos os.“

„Og De, min Herre!“ tilfoiede hun, idet hun rakte mig Haanden, „tilgiv mig, at jeg har forsinket Deres Maaltid. Det glæder mig at træffe Dem her, jeg troede, De var i Honolulu.“

„Og jeg vidste ikke, at De var paa Havai.“

„Jeg har ogsaa kun været her kort, jeg har ifinde at støde sammen med min Broder i Kailua naar jeg har passeret Vulkanen. Man siger, at et nyt Udbrud er ivente. Er det sandt? Frank!“

„Jeg troer det. Vi har i de sidste Dage sporet nogle Jordrystelser, og to af vore Folk, som imorges kom hjem fra Toppen af Mauna-Loa, havde mod Syd bemærket en tættere Røg end sædvanlig. Har De fikre Fyrere, Jane?“ tilfoiede han ibrigt.

„Jeg har Kimo med mig og trænger altsaa ikke til Fører. Han kjender Veien ligesaa godt

som De, Frank, og jeg er ikke bange for Pélé, Vulkanernes Gudinde."

"Kimo er altsaa bestandig i Deres Tjeneste?"
spurgte Frank, idet han rynkede Panden.

"Ja tilviise, og jeg haaber, at denne troe Tjener aldrig vil forlade mig. Jeg husker nu, at De ikke holder af ham; hvad har han egentlig gjort Dem?"

"Tutet," svarede Frank, "og naar jeg skal være ærlig, maa jeg indrømme, at han er Dem oprigtig hengiven. Hvorfra min Mistillid til ham, skriver sig, veed jeg ikke; men den er der nu engang, og De deler den ikke."

"Nei, langtfra!" svarede hun med Stolthed; "og hvis De vil som jeg, saa opgibe vi dette Emne."

Conversationsen blev almindelig. Den Reiseroute, Jane havde tænkt sig at følge, var ikke noiagtig den samme som min. Jeg havde ifinde at bestige Bjerget og gaae ned paa den modsatte Side, for directe at naae Kailua uden at passere Krateret. Jane opfordrede mig ibrigt til at følge med hende; jeg kunde ligesaagodt bestige Bjerget fra Kailua, og hvad man fortalte om Vulkanen fristede min Nysgjerrighed, hvorfor jeg uden Betænkning gik iud paa hendes Forslag.

"Og De Frank!" vedblev hun, "vil De ikke gjøre os Selskab?"

"Kan De tvivle derom? Men jeg veed

ikke, om jeg kan reise herfra i dette Dieblif. Min Fader trænger til mig; det er for strengt for en Mand i hans Alder at styre Alt her."

"Godt. Jeg skal tale med ham derom siden," sagde Prindsessen, "thi vi drikke vel Thee med ham, ikke sandt?"

"Han venter Dem virkelig, og han vil være lykkelig ved at gjensee Dem og passiare med Dem om den forløbne Tid."

"Det morer ham, det veed jeg, og jeg holder ligesaameget af at tale med ham. Han forstaaer mig bedre end nogen Anden. Naar vi ere sammen, bliver han ung igjen, og jeg synes, at jeg faaer hans Alder og Forstand."

Franks Blik sagde tydeligt, at han ikke deelte denne Mening. Hvis hun havde speilet sig i hans Dine, vilde hun have seet sig selv baade ung og smuk.

Den øvrige Deel af Maaltidet gik hen med Reiseberetninger, Anecdoter og Planer for den paa-tænkte Udflugt.

Frank talte kun lidt, han var aabenbart optaget af sine egne Tanker og syntes kun at interessere sig for Samtalen, naar han lyttede til Janes Ord. I Modsigning til ham var hun bestandig den samme, venlig, oprigtig, naturlig, men ufolkson, idetmindste tilshueladende for det Indtryk, hun gjorde, og som kun var altfor synligt for mig.

Da Maaltidet var endt, forlod Jane os. Jeg

blev tilbage med Frank for at ryge en Cigar paa Verandaen. Jeg havde kjendt ham i flere Aar. Særegne Omstændigheder havde bragt os sammen, og jeg havde haft let ved at fattede hans frimodige, høihjertede og modige Natur. Født paa Verne af en amerikansk Moder og en engelsk Fader, var hans Barndom og Ungdom hengaaet med Markarbejde paa denne Gaard, som hans Fader havde skabt. Denne havde viist Kaméhaméha den Første vigtige Tjenester. Slaaet af denne Erobrers Geni, havde han offret sig for hans Mission, at fremme Civilisationen, og havde til Belønning modtaget betydelige Forder, som han havde opdyrket. Elsket og agtet af Kanaquerne, hvis Sprog han talte til Fuldkommenhed, beklædte hans Søn Frank imellem dem en Hovdings Rang og Stand. Da han var den Æneste, der var tilbage af flere Born, og da han for nogle Aar siden havde mistet sin Moder, var han Faderens høire Haand, hans Alderdoms Stolthed og Glæde. Frank viste ham til Gjengjæld al den Omhed og Kjærlighed, der staaer i en Sønns Magt. Jeg kunde ikke see andre Feil hos ham, end en Slags Melancholi, som jeg tilskrev det ensomme Liv og Savnet af Omgang med sine Lige. Der kom sjelden Besøg til Gaarden, og der kunde hengaae Uger, uden at en Rejsende betraadte Dørtærskelen.

„Tag med os, Frank, vi kunne da tilbringe endnu

nogle Dage sammen. Jane har bedet Dig derom, og jeg slutter mig til hende."

"Jeg har stor Vigt dertil, men er det forsigtigt?"

"Hvad risikerer Du?"

"Du veed det godt, og jeg behøver ikke mere at tilstaae Dig en Hemmelighed, som ikke længer er nogen Hemmelighed for Dig. Jeg er bange for at elske Jane, for at være en Bold i hendes Hænder; ikke fordi jeg anseer hende for en Hofette," vedblev han med Varme; "jeg har kjendt hende længe, og jeg har studeret hende uden at forstaae hende. Da hun var Barn, tilbragte hun nogle Maaneder her, fordi hun var svagelig, og Luften paa vore Høisletter skulde gjengive hende Helbredet. Vi legede sammen, vi gjennemstreifede disse Skove sammen; Du veed, at vi her tilbringe vort Liv tilhøst. Jane var tolv Aar, jeg sexten, men vi vare allerede driistige Nytttere. Jeg vaagede over hende, jeg ledsagede hende i disse Labyrinthter, som ikke besidde nogen Hemmelighed for mig. Jeg vidste, hvor de smukkeste Haablomster, hvor de smukkeste Pandanusser fandtes: jeg lavede Guirlander, som vi bandt om Halsen paa vore Heste, jeg bandt Krandsse, som hun flettede ind i sit Haar . . . ligesom iasten."

"Veed hun, at Du frygter for at elske hende?"

"Det veed jeg ikke. Dette fortrolige Samliv varede sex Maaneder. Jeg var lykkelig uden at vide

hvorfor; derpaa reiste hun hjem til Honolulu, og jeg blev alene tilbage; men min Lykke var borte med hende. Jeg har senere seet hende igjen; hun er altid den Samme, aabenhjertig, god, naturlig, men"

„Men hvad?"

„Hvordan skal jeg udtrykke mig? Hendes Blik er roligt og fæster sig paa mig uden Forlegenhed, uden Frygt. Jeg rødmer, jeg blegner, men der er ingen Bevægelse at see hos hende."

„Frank, dersom det var mig, vilde jeg ikke være bange for at komme til at elske hende."

„Hvorfor?"

„Fordi Du allerede elsker hende, min Ven, fordi Ulykken allerede er steet, fordi jeg kun veed eet Middel til at vinde din Munterhed, din tabte Lykke tilbage, og det er, at bringe hende til at elske Dig."

„Og hvortil vil det føre? vil hun samtykke i at ægte mig, og selv om hun vil, vil man saa tillade hende det?"

„Hvorfor ikke? Du er rig, ung, smuk. Din Fader og Du selv ere afholdte og agtede af Alle. I Mangel af en Hovding af hendes egen Nation, og hun har givet alle dem Afslag, som kunde gjøre Fordring paa hende, kan Jungen bedre end Du dele hendes høie Stilling."

„Men man har aldrig seet, at en indfødt Prindsesse ægtede en Hvid."

„Saa vil hun blive den Første, det er det Hele."

Jeg seer kun een Hindring for Opfyldelsen af dit Dufte. Tænkter Du ikke paa engang i Tiden at vende tilbage til Europa?"

„Jeg! nei, hvad skulde jeg der? Jeg er født her, jeg kjender intet andet Fædreland; min Moder hviler her, min Fader vil ogsaa faae sin Grav her. See, dernede mellem den Alhinge Træer, som Maanen nu oplyser, har min Fader ladet opføre en Gravhvælving, som allerede gemmer min Moder, mine Søstre og min Broder. Alt, hvad der er mig kjært, er her; jeg vil doe, hvor Gud har ladet mig fødes, under denne smukke Himmel, mellem disse jævne Folk, som kjende mig og elske mig, som de have kjendt og elsket alle Mine.“

„Vel tænkt og vel talt, min Ven. Din Plads er her, og Du udfylder den paa det bedste, det veed jeg; derfor kan jeg kun gjentage, — prov din Lykke.“

„Du udtaler hoit, hvad jeg neppe har bovet at tænke; men jeg vil forsøge.“

Jeg trykkede Franks Haand i min, og vi gik ind for at samles med de Andre.

En munter Latter lod os imøde. Man drak Thee. Siddende paa en Skammel ved den Gamles Fodder, holdt Fane hans Haand i sin og endte netop en Historie, hvorved hun havde forstaaet at opmuntre ham. I Enden af den umaadelige Sal, hvilende paa Maatter passiarede nogle Kvinder af Prindsessens Følge muntert sammen.

„Jeg er kommen overeens med Deres Fader, Frank,“ sagde hun; „jeg opsætter min Afreise til iovermorgen. Der er nogle Forretninger i Kailua, som fordre Deres Nærværelse der. De har hele Dagen idag og imorgen til Deres Forberedelser og til at give de nødvendige Ordre under Deres Fraværelse. For Deres Bedkommende, min Herre, kan denne Forsinkelse ikke være af Betydning, vel?“

Jeg skyndte mig med at bifalde denne Ordning. Frank gjorde ikke den mindste Indvending, men det forekom mig, at Jane utaalmodig slog Dinene ned for den unge Mands bevægede og erkjendtlige Blik.

Man talte om den paatænkte Udflugt. Vor Vært havde i sine unge Dage gjort den samme Reise med Kaméhamóha den Første. Han fortalte os om de frygtelige Kampe, hvori han havde deeltaget i Nærheden af Vulkanen, om den overtroiske Skræk, han indjog Kanaquerne, om Sagnene, som knyttede sig til Gudinden Pélé. Jane var utrættelig i sine Spørgsmaal, hun nærrede en levende Interesse for Alt, hvad der angik Fortiden. Den Gamle blev ung igjen ved at opfriske sine Minder; hans Skikkelse rettede sig, hans Die lignede; den dristige Erobrers Ben og Kampfælde vaagnede i ham. Jane foredrog derefter nogle gamle Nationalfange for os, Krigs- og Kjærlighedsfange, eiendommelige i deres Versform, og fulde af vild Begeistring og en vis melancholisk Ynde. Jeg søgte dengang at samle Materialer til en Dernes Historie,

og jeg opteguede med Omhu de mundtlige Sagn, de eneste Beretninger om Fortiden. Jane vidste det, og tillod mig at nedskrive nogle af de Fortællinger, jeg nævnde.

„Ufstenen var allerede fremrykket. Vi passiarede om Befolkningens Oprindelse, om de store Folkevandringer, som havde fort den malaiske Race over til Verne, da Jane henvendende sig til mig med en sarkastisk Mine spurgte: — „Veed De, hvem der har opdaget Verne?“

„Jeg troer at vide det, og det har kostet mig Umage at sætte mig ind deri. Man har først feilagtig tillagt Cook Wren for denne Opdagelse, senere Unson. De Undersøgelser, som jeg har ladet anstille paa Philippinerne, constatere, at det er en Don Juan Gaetano, en spansk Skipper, som først betraadte disse Der i 1555 og døbte dem li Giardini, (Haverne).“

„Og jeg, jeg troer det paa ingen Maade; den første Europæer, som har sat Foden paa vore Der, var ingen Spanier, det var en Kvinde, en Englænderinde, Kiana.“

„Det er ikke muligt,“ udbrød jeg.

„Muligt eller ikke, saa er det dog Tilfældet.“

„Men hvor er Beviset derfor?“

„Beviset, det er Kianasangen.“

„De kjender den?“

„Ja!“

„Jeg beder Dem, lad os høre denne Sang om

om Kiana! Dersom jeg ikke tager fejl, er det et engelsk Navn, Deres eget Navn, Jane, oversat paa kanaquiff."

"De har Ret, men det er vanskeligt for mig heelt at tilfredsstille Deres Nysgjerrighed, da det er den eneste af vore Nationalfange, der ikke er fuldstændig, Slutningen mangler."

"Og De kjenner den ikke?"

"Nei."

"Og heller ingen Anden?"

"Dersom der er Noget, der kjenner den, saa er det Kimo, min Husshovmester."

"Kubel, saa lad os sporge Kimo."

"Han siger os Intet."

"Hvorfor?"

"Det veed jeg ikke. Jeg har ofte spurgt ham derom, men han undgaaer bestandig at svare mig."

"Lad os høre det, De kjenner af den, maaskee kunne vi gætte os til Resten og finde Oplosningen."

Hun rystede paa Hovedet, men gav tilsidst efter for mine Bønner og fortalte os, hvad jeg her vil nedskrive. Begivenhederne, som følge, have for bestandig indprentet dette Sagn i min Huskommelse.

"Flere Mennekealdre for Konos Fødsel, en af de ældste Hovdinge paa Havaï, opdagede en Kanaque, ved Navn Ili, en Morgen paa Kysten af Kailua et Brag, der var kastet op af Strømmen. Han gik til Hovdingen Waka og underrettede ham om, hvad han

han havde seet. Paa dennes Befaling undersøgte man Kysten, samlede Strandingsgodsset, og i en Fordybning i Klippen fandt man en Kvindestikkelse. Hendes Hud var hvid, hendes Haar blondt. Hun syntes død, men hun var kun besvimet; hun blev bragt hen i en Hytte, hvor hun atter kom til sig selv og forstrækket betragtede dem, som omgave hende. Man talte til hende, men hun forstod Intet. De Indfødte bode hende Cocosmælk, som hun drak, hvorpaa hun igjen faldt isovn af Udmattelse. I flere Dage troede man, at hun skulde døe, men lidt efter lidt gjenvandt hun Kræfterne. Hovdingen havde betroet hende til to indfødte Kvinder, som pleiede hende og holdt af hende, thi hun var god og venlig. Hun græd ofte, mumlede nogle uforstaaelige Ord, knælede, foldede Hænderne og syntes at stirre paa en usynlig Gjenstand i det Fjerne. Uger forløb; Kiana, saaledes kaldte man hende, lærte nogle Ord af det kanaquiske Sprog. Snart var hun istand til at forlange de mest almindelige Ting, rigtig nok med en fremmed Accent, men forstaaeligt. I Begyndelsen gik hun sjældent ud. Befolkningen kunde ikke blive træet af at betragte hende; de havde aldrig for seet en Fremmed. Hendes Ansigt, hendes Hals, hendes Hænder, der vare saa hvide, forbausede dem. Hvorfra kom hun? Bræsterne, som man raadspurgte, erklærede, at hun maatte være Datter af en Gud, og betroet til Stammens Gjæstfrihed.

Bakea kom for at besøge hende; han fandt hende

meget smuk, men han vovede ikke at sige hende det. Han sendte hende de bedste Frugter, den bedste Duff, de Blomster, hun mest hndede. Han lod bygge en Hytte til den Fremmede ved Stranden, thi han havde bemærket, at hun Morgen og Aften kunde tilbringe Timer med at stirre ud over Havet, og ofte saae man hende da i Taarer. Til denne rummelige og velbyggede Hytte lod han bringe sine smukkeste Maatter og Tæpper og Barkstoffer, hvoraf Kiana lavede sig lange Tunikker.

„Bore Dragter,“ tilfoiede Jane, „have den Dag idag samme Snit som Kianas.“

Naar Batea besøgte hende, underholdt Kiana sig med ham; hun lærte hurtigt vort Sprog og talte det med Lethed. En Dag forte man paa Hovdingens Ordre en Maud, der havde stjaalet, til Retterstedet; Kiana bad om Naade for ham. Batea gav efter for hendes Bøn, og for første Gang saae man hende smile.

Men Batea smilede ikke mere. Han var tungsindig; han deltog ikke mere i Spil, Kamp eller Fjendskaber; han brod sig ikke mere om Jagt og Fiskeri. Tidligere saa dristig, saa stolt, kunde han nu tilbringe Timer med at betragte Kiana, naar hun vandrede langs Kysten, og vovede han at nærme sig til hende, var han forvirret som et Barn og kunde næppe fremføre et Ord. Et bestedent Duff af Kiana var ham en Befaling. Han forbød Menneffeoffringer; de fik Kiana til at græde, skjøndt man forrettede dem

langt borte fra hendes Hytte, saa at hun aldrig var Vidne til dem. Undertiden fortalte hun ham besynderlige Ting om en Gud, som vi ikke kjendte, som boede ovenover os, og som havde befalet Menneskene at elske hverandre. Den Dag hun fortalte ham om denne Befaling, syntes Baka for første Gang lykkelig.

Tiden gik. Kiana betragtede sjeldnere Havet, Baka besøgte hende oftere. Han foretog sig Intet, uden først at raadspørge hende, og naar de gik ved hinandens Side langs Kysten, hvissede Kanaquerne indbyrdes: „Baka elsker Kiana,“ — og saa smilte de, fordi de fandt hende smuk, og fordi hun havde en god Indflydelse paa deres Hovding.

Præsterne alene frygtede hende. Baka søgte ikke mere Raad hos dem og forbød dem at offere ved deres Fester. Han undgik dem, og naar de nærmede sig ham, talte han til dem om den nye Gud, som Kiana kjendte. Han var afveglende glad og tungsindig, men naar han var i hendes Nærhed, var han lykkelig.

Kiana elskede ham og lovede at ægte ham. Han svor i Folkets Paahor, i den ukjendte Guds Navn, aldrig at tage nogen anden Hustru end hende, og Kiana lagde sin Haand i hans. Hun knælede ned, og for sidste Gang græd hun, medens hun stirrede ud over Havet; derpaa løftede hun Dineue op mod Himlen, og et venligt Smil bredte sig over hendes Ansigt.

To Aar forløb. Baka og Alle omkring ham

vare lykkelige. Kvinderne frygtede ikke mere, at man skulde rove deres Børn for at offre dem til Krigs-guden Pipi, siden Kiana selv vuggede et Børn i sine Arme, en lille Pige, som hun havde kaldt Malia, paa kanaquiff Marie. Hun var ikke saa hvid som Moderen; efter sin Fader havde hun sort Haar, men deri saae man en en lys Stribt af samme Farve som Kianas Haar.

„Kiana er min Stammoder,“ afbrød Jane sig selv, „og siden den Tid have alle Kvinderne i vor Familie bevaret dette Tegn, der beviser deres Herkomst.“

Da Malia omtrent var fire Aar, blev Kiana angreben af en hemmelighedsfuld Sygdom. Hun blev endnu hvidere og tærdes hen. Beständig træt, kunde hun næppe gaae og tilbragte hele Timer udstrakt paa sin Maatte. Batea forlod hende aldrig. Kianas blide Stemme var som Musik i hans Øren. Hun talte til ham om sin Gud, hun bad ham være god imod sit Folk, skaansom mod de Skyldige, omhyggelig for de Svage. Hun skulde døe, men hun gik bort til et Sted, hvor hun engang vilde møde ham, og hvor hun kunde vaage over ham og tale til ham i ensomme Timer. Batea græd.

Kiana døde. Man troede blandt Folket, at Præsterne hemmelig havde givet hende Gift. Bateas Smerte var frygtelig. Man kunde ikke rive ham bort fra Liget af den, han havde elsket. Paa hans Be-

faling brændte man Hytten, hvori hun havde levet, for hun blev hans Hustru. Paa Stedet lod han grave en Grav, hvori man nedlagde Liget, og han tog det Bøfte af sine Omgivelser, at de skulde lægge ham ved hendes Side, naar han var død. Næret efter hvilede han hos Kiana."

"Tak!" sagde jeg til Jane, som bortkorrede en Taare, „men som det synes, er Historien tilende."

„Nei, thi nogle Dieblikke for Kiana dode, havde hun et Syn. Kun Waka og Rama, den ældste af de to Kvinder, der havde pleiet hende, var hos hende. Hun udtalte tydeligt nogle Sætninger, som slog dem med Forbauselse, og Waka befalede Rama ikke at gjentage dem for Andre."

„Men hvorledes kan Kimo da kjende dem?"

„Kimo er Ramas eneste Efterkommer, og man siger, at Spaadommen, saaledes kalder man den, trods Wakas Befaling er gaaet i Arb i Familien. I ethvert Tilfælde er den Døendes Hemmelighed bleven bevaret som en Helligdom. Der er ikke en Kanaque, som ikke er overbeviist om, at Kimo er i Besiddelse af den, og Kimo har aldrig nægtet det, men han tier."

„Og hvad blev der af Malia?"

„Forældreløs og kun fem Aar gammel blev hun opdraget af Stammens Overste, som paa Barnet overførte al den Kjærlighed, de havde næret for Moderen. En og Allden af dem, som havde besiddet Wakas

Fortrolighed, bevarede vel Mindet om den Gud, Kiana havde dyrket, men disse Indtryk udslettedes lidt efter lidt, saa at de forste Missionairer kun fandt utydelige Spor i Nogle's Erindring, uden at vide, hvor de skrev sig fra. Da Malia blev voksen, ægtede hun Fyrsten af Kona og forenede saaledes de sydlige Der under sit Herredomme. Hans ældste Son, som fulgte efter ham, var Fader til Naméhaméha den Første."

Jeg længtes efter at udspørge Kimo, men det var allerede silde, saa jeg var nødt til at vente til næste Dag. Vi skiltes, men forend jeg lagde mig til at sove, nedskrev jeg Historien om Kiana, hvis Spaadom jeg forgjæves anstrengte mig for at gjætte, og som baade vaagen og i Drømme bestjæftigede mine Tanker.

Andet Capitel.

Solen stod allerede høit paa Himlen, da jeg vaagnede. Støien fra Gaarden, Fuglenes Rividdren Hestenes Trampen, Kanaquernes særegne Sang bragte mig hurtigt tilbage til Virkeligheden. Frank ventede paa mig for at ledsage mig paa en Udflugt der i Omegnen. Forend han tog bort, vilde han give sine Ordre til Arbejderne, der i Skoven vare bestjæftigede med at anlægge en Sandeltræsplantage. Vi toge afsted med et ringe Følge. Den rene, forfriskende

Morgenluft, vore Hestes hurtige Trav, de henrivende Landstaber, der viste sig for os, spredte efterhaanden mine Drommerier, og Billedet af Niana antog dette usikre Omrids, som slumrer i vor Erindring, men som et eneste Ord igjen kan vække, ligesom den slumrende Prindsesse i Fee-Eventhyrene.

Jeg veed ikke af hvad Natur min Kammerats Drommerier havde været, men der var foregaaet en Forandring med ham. Det var ikke meer den frygtfomme, tankefulde unge Mand fra den foregaaende Dag. Hans Panden var opklaret, hans Blik var ikke mere tilsløret. Han styrede med Lethed en prægtig Hejt, hvis kokette Sidespring fremhævede hans Haands Sikkerhed og hans smidige, kraftige Skikkelse.

„Hvilket smukt Dyr, Frank.“

„Ja, Sultan er ligesaa søielig som smuk. Den har ikke været redet i flere Dage, og da jeg har beholdt Zane den, vilde jeg forsikre mig om, at den ikke var altfor vild.“

„Frygter Du ikke for at trætte den?“

„Sultan bliver ikke træt af saa lidt. Den kan reise en heel Dag uden at blive anstrengt og uden at sagnæ sin Gang,“ svarede han, imedens han klappede det ædle Dyrs Hals, som bøiede Hovedet for at naae sin Herres Haand.

„Har Du seet Zane idag?“

„Nei. Hun lod mig sige, at da hun skulde reise

imorgen, vilde hun tilbringe Dagen i Forpagtergaarden og offere den til min Fader. Du maa igaar have bemærket, hvormegen Glæde min Fader fandt i at have hende om sig, og hvor hun, der ellers er saa stolt, er blid og god imod ham."

"Sagen er, at han elsker hende som en Datter, og at hun behandler ham som en Fader."

"Det er sandt," sagde han rødmeende, "og det er ikke første Gang jeg har bemærket det; men da jeg igaar, efter vor Samtale, traadte ind til Fader, gjorde det et dybere Indtryk paa mig . . . Uheldigvis overvinder det ikke Vanstuelighederne, og de ere ikke ringe."

"Saa nævn mig da disse Vanstueligheder?"

"For det Første, at bringe hende til at elske mig, for det Andet, at opnaae hendes Samtykke: see, det er de to vigtigste, og Du, som kjender Janes Charakter, maa indromme, at den anden ikke er den mindste; dernæst gjælder det om hendes Faders og Kongens Samtykke. Jeg veed, at der mellem hendes og min Fader eksisterer et gammelt Venfskab, befestet ved fælles Farer; fra den Side er et lykkeligt Udfald maastee muligt, men Kongen kjender saa godt som Intet til mig."

"Godt, men Du kjender Dronningen, som var din Søsters Veninde. Du veed, at Emma har en stor Magt over Kongen, og at han elsker hende lidenskabeligt. Hun kjender Dig, skatter Dig, og mange

Gaage har jeg hørt hende tale om Dig og din Fader. Hun opstiller Dig som Monster paa en Søn, ja, selv som en Slags Heros, siden Du engang, jeg veed ikke ved hvilken Leilighed, frelst hende ud af en stor Fare."

"Jeg gjorde kun, hvad enhver Anden vilde have gjort i mit Sted. Det er flere Aar siden, at hun tilligemed med min Søster, som dengang levede, og som hun elskede inderligt, trods mit Raad vilde følge vore Kanaquer paa Jagt efter vilde Dyr. Da jeg ikke kunde ledsage dem, bad jeg dem ikke blande sig mellem Jægerne, men holde sig paa en lille Høi, hvorfra der var Udsigt over hele Egnen, og hvor de, uden at deeltage i den farlige Jagt, kunde overvære det Hele. De lovede det, men alligevel var jeg urolig og adspredt. Da jeg saa hurtigt som muligt havde endt mine Forretninger, tog jeg ud paa Eftermiddagen afsted og naaede hurtigt ad Gjenveie Mødestedet. De havde fulgt mit Raad, men istedetfor at stige af, sad de endnu tilhest. Dyrene, der bleve ophidsede ved Jagtskrigene og ved Synet af deres Kammerater, som galoperede rundt paa Eugen og omringede Høien, havde ført de to Uforsigtige med sig, som ikke mere vare Herrer over Hestene. Faren havde ikke været af nogen Betydning, dersom de havde overgivet sig til Dyrenes Instinkt, der vare dresserede til Dreyagt, men de forsøgte selv at styre dem, og det saa ubehændigt, at de forsvandt i en Stovskj, midt blandt de

vilde Hjørde. Kun et Fald, et Feiltrin, og de vare fortabte. Det lykkedes mig at indhente dem. Lyden af min Lasso drev de forstrækkede Dyr til alle Sider, og jeg greb Emmas Hest ved Tommen, netop i det Dieblif, da hun, næsten overvældet af den forvirrede Masse, der omgav hende, var ved at styrte af. Min Søster, der var mere ovet, benyttede sig af en Abning, jeg havde brudt i Hjorden, til at slippe bort og forene sig med Kanaquerne, som da de fik Die paa Faren, diebliffelig fulgte mig. Emma har siden den Tid følt varm Erkjendtlighed mod mig. Efter hendes Bryllup har jeg ikke seet hende, men jeg troer som Du, at naar der tilbyder sig en Leilighed, vil hun være lykkelig ved at være mig til Hjælp."

"Og Leiligheden tilbyder sig nu. Dit Egteskab med Jane gjør hende til din Slægting og bringer hende i nærmere Forhold til hendes afdøde Benindes Broder. Hun har en vis Indflydelse paa Jane, som elsker og agter hende, og saavel i denne Henseende som med Hensyn til Kongen, kan hun være Dig en vigtig Forbundsfaelle. Jeg kan maaskee ogsaa være Dig til Nytte overfor Kongen. Du veed . . ."

"Tak for din Opmuntring og for dit Venstab. Jeg vil gjøre, som Du siger, men det vil blive mig svært at forviise mig om Janes Kjærlighed!"

"Saaledes tale alle Forelskede. De see kun Hindringer, og naar de ere som Du, Frank, saa have de altid Mistillid til sig selv."

„Det er sandt, men Terningerne ere kastede, jeg maa have en Afgjørelse. Jeg elsker hende altfor høit, til at hun ikke tilhidsst maa komme til at elske mig lidt.“

Vi havde naaet Maalet for vor Udflugt. Frank lod mig besee Plantagerne, som allerede strakte sig i en betydelig Afstand. Han fortalte mig, hvorledes hele denne Bjergegn tidligere havde været bevoget med Sandelstov, som fuldstændig var bleven odelagt ved uhyndig Drift. Da dette Træ kunde sælges til høi Priis i China, havde Eierne ikke kunnet modstaae Fristelsen til at drage Fordeel deraf i vanstelige Tider. Han vilde nu tilbagevinde denne odelagte Capital og lod hvert Aar udplante flere tusind unge Træer. Vi tilbragte to Timer med at besee Arbeidet. Jeg beundrede min unge Vens Indsigt og sikre Domme-kraft, hans Venlighed og Taalmodighed overfor Kanaquerne. Han forstod at overbevise dem, at bibringe dem Interesse for sine Planer, at gjøre dem deelagtig i sit Værk, hvis Formaal han gjorde sig Umage med at forklare dem. Det er ham og hans Vige, hvem Savaiøen den Dag idag skylde sin Velstand og sin Uafhængighed.

Efter et let Maaltid begave vi os paa Wei for at naae tilbage til Forpagtergaarden. Frank var utaalmodig, og det var ogsaa ud paa Eftermiddagen, da vi kom hjem. Jane saae os komme; siddende i Be-

randaen ved Siden af vort Vært modtog hun os med et ironisk Smil.

„Vi ventede Dem ikke saasnart, Frank,“ begyndte hun. „Deres Fader sagde, at De først vilde vende tilbage ud paa Matten, da Plantagen har en saadan Tiltrækning for Dem, at De ikke kan løsribe Dem derfra.“

„Ja, til enhver anden Tid,“ svarede han; „men idag vidste jeg, at jeg vilde gjenfinde Dem, og jeg seer Dem saa sjældent.“

„Det er altsaa for min Skyld, at De er vendt tilbage?“ svarede hun, idet hun forsøgte at holde Conversationen i en let, oprømt Tone, der kontrasterede stærkt til Franks alvorlige og oprigtige Mine.

„Ja.“

Hun rakte mig Haanden for at skjule sin Forlegenhed, og vi udveglede nogle Hverdagsfraser. Frank forlod os for at træffe Forberedelser til Ufreisen. Da han kom tilbage, foreslog han Jane, at de skulde gaae ud sammen. Luften, der den hele Dag havde været brændende hed, var nu affvalet; en let, behagelig Vind bevægede jagte de høie Trætoppe, og de øverste Grene boiedes under Vægten af Fuglene, der søgte Ly for Matten. Hun tog hans Arm, og jeg saae dem fjerne sig, medens jeg opsendte varme Ønsker for min unge Ven.

Middagsklokken kaldte dem tilbage efter en Times

Forlob. Jane havde Taarer i Øinene. „Hvad er der iveien?“ spurgte jeg uvilkaarligt.

„Jeg ledsagede Frank til hans Moders og Søsters Grav; han talte til mig om dem, og det har bevæget mig, som aldrig har kjendt min Moder og aldrig har havt en Søster.“

„Frank kunde nok have valgt et andet Maal for sin Spadsjeretour og et muntre Emne for sin Samtale med Dem.“

„Nei, visseelig ikke! og jeg forstaaer ikke Dem,“ udbrod hun, i den utaalmodige Tone, jeg undertiden havde bemærket hos hende, — „nei visseelig ikke, jeg forstaaer ikke, at De kan dable ham. Man taler kun om dem, man har elsket, til dem, man agter og elsker.“

„De har Ret og jeg Uret. Jeg veed, hvor høit Frank ærer og elsker Dem, desuden . . .“

Hun afbrød mig med en Gestus, idet hun betragtede mig stibt, som for at gjætte mine Tanker og finde en skjult Hensigt deri; derpaa tog hun pludselig Øinene til sig med stolt Vigegyldighed.

„Middagsbordet venter os,“ tilføiede hun, „og jeg gjør Regning paa, at De vil vide at vælge et — muntert — Emne for vor Samtale.“

Vi gik tilbords. Jeg søgte at adlyde, men uden synnerlig Held, og uden at jeg kunde gjøre for det, iagttog jeg, mere end jeg talte. Frank saae alvorlig, men ikke tungsendig ud. Hvad Jane angik, syntes hun

momentviis at lægge an paa at drage ham ud af hans No, hun modsagde ham, for Diebliffet efter at lytte opmærksomt til ham. Han underholdt os om sine Planer, om Havais Fremtid, om Civilisationens hurtige Fremstridt, om Stormagternes Begjærlighed. Som Frihedens erklærede Tilhænger saae han med Behjmring den amerikanske Indflydelse voxe, og han stolede paa England og Frankrig for at varetage de Indfødtes Interesse.

„Man er gaaet for hurtigt tilværks,“ sagde han. „Landet er knap fritagen for sin Lehnsplygt, og man finder allerede den constitutionelle Regjering for lidt liberal. Man glemmer, at det endnu ikke er et Aarhundrede siden, at de første Missionairer ankom hertil. Man luffer Dinene for de vundne Resultater. Man maa i Sandhed kun kjende Kanaquerne lidt for at kunne indbilde sig, at de Alle i Hjertet ere Christendommen hengivne.“

„De Fleste ere det imidlertid,“ sagde Jane, „men der er ogsaa Mange, som have forladt deres Fædres overtroiste Skikke uden at antage nogen anden Religion istedet. Nogle holde endnu ved disse, men de skjule det omhyggeligt. Jeg mistænker i høi Grad Kimo for at høre til disse Sidste.“

„Kimo!“ udbrød jeg; „var det ikke ham, De om-
talte igaar?”

„Netop ham.“

„Og De har endnu om Dem een af disse sidste Bøledyrkere?“

„Jeg veed ikke, om han troer paa Bøle, og om han hemmelig tilbeder hende; jeg veed kun, at Kimo ikke deler de fleste andre Kanaquers Mening; han holder sig fjernt fra al offentlig Gudsdyrkelse. Jeg har forgjæves søgt at faae at vide, hvad han tænker i denne Henseende; han forstaaer sig bag en ærbødig Tausshed.“

„Kimo er Dem hengiven, ikke sandt?“

„I Liv og Død. Han har aldrig forladt mig. Hans Moder var min Amme. Kimo ledsager mig paa alle mine Udflugter. Virksom, forstandig, energisk, forstaaer han det mindste Bink; hans Redelighed er endenfor al Tvivl; naar jeg er i Honolulu, er det ham, som styrer mine Pengesager og har Overopsynet med mine Tjenere. Paa Reiser er han en sikker Fører, og aldrig raadvild, som De selv vil faae at see imorgen. Jeg har kun antydet ham vor Reiseroute, det er nok. Vi kunne stole paa ham i alle Smaating og begive os paa Wei, sikkert paa, at Alt er forudseet, selv det Uforudseete.“

„Det er en uvurdeerlig Mand . . . Og han kjender Kianas Spaadom?“

„Jeg tvivler ikke derom, men jeg tvivler i høj Grad om, at De faaer den ud af ham. Kimo har kun een Feil: han holder ikke af de Fremmede. De vil finde ham høflig, ærbødig, men tilbageholden, og hvis

det lykkes Dem at afløse ham hans Hemmelighed, maa De i Sandhed være snild."

"Og hvorfor kan Kimo ikke lide de Fremmede?"

"Det veed jeg ikke; Kimo holder kun af mig, og han nærer for mig en grændseløs Hengivenhed. Kimo taler kun lidt, han er en Kanaque af den gamle Skole, indesluttet, stolt af sin Herkomst og sin Race, haard imod sig selv og Andre. Hans Landsmænd agte ham og frygte ham. Han er meget forstandig, meget skarpsindig, og De vil møde en uroffelig Modstand, det er jeg vis paa."

Alt dette var ikke meget opmuntrende, men jeg lovede mig selv at gjøre mit Bedste. Frank havde hørt til uden at sige et Ord.

Ligesom den foregaaende Dag sluttede vi os igjen til vor Vært. Aftenen gik rolig hen, og vi skiltes tidlig, da vi agtede at tiltræde vor Reise ved Daggry.

Da Solen stod op, havde vor Karavane allerede sat sig i Marche. Benyttende Morgenens friske Kjølighed havde vi tilbagelagt Markveien og naaet ind i Skoven. Vi gjorde et kort Holdt for med et sidste Blik at hilse den gjæstfrie Bolig, vi lige havde forladt. En let Vind førte Lyden af Kanaquernes Aloha-raab til os; vi viftede med vore Rømmetørklæder, og saa Dieblikke efter skjulte Skovens tause Skygger. Horizonten for os. Veien førte i lige Linie ind i Krattet. Kimo tilligemed to Kanaquer førte an; der-

efter fulgte Tjenerflabet, ridende paa smaa magre, men kraftige Heste. Omkring Sadelknappen havde de rullet deres Læderlæsto, som aldrig forlader dem, og som er et frygteligt Vaaben i deres Hænder; en kort, blank Dyr glimrede i deres Vælte, og ud af deres Lædergamascher stak Skæftet af den Kniv, hvormed de give de vilde Dyr Dødsstodet og dræbe Slangerne. Bagved disse red en Skare indfødte Kvinder, det var Jæns Folge. Intet kan beskrive det maleriske Skue af denne Samling Kvinder, med deres lange Drapperier i glimrende Farver, rigt besatte med Blomster og Blade. Omkring Hestenes Hals var stynget Krands af Bregner, der skulde beskytte dem mod Barmen og skjærme dem mod Myggenes Stik. Frank, Jæne og jeg fulgte i nogen Afstand; Kanaquerne, som foran sig forte Muldyrene, der vare belæstede med vor Bagage og vore Levnetsmidler, sluttede Toget.

For at lade mine to Reisefæller ene i hinandens Selskab sporede jeg min Hest og indhentede Kimo. Jeg kjendte ham af Udseende, men vi havde kun udvekslet nogle faa ligegyldige Ord, dengang jeg i Honolulu gjorde Brindsessen min Opbærtning. Han bøiede sig, da han saae mig, og de to Kanaquer, som red ved hans Side, sagtede høflig deres Ridt for at give os Forspring.

„Det er da umuligt at være mere præcis, Kimo: takket være Dig kom vi afsted paa den bestemte Tid.“

„Prindsessen havde givet mig sine Ordre, og jeg har udført dem.“

„Og det var umuligt at udføre dem bedre,“ vedblev jeg uden at afficeres af denne Begyndelse, som kun lovede lidt. „Naar kan vi naae Vulkanen?“

„Smorgen Eftermiddag eller senest henad Aften.“

„Hvor skulle vi leire os idag?“

„I Oaa. Der er god Græsning og frisk Vand. Vore Folk ville snart kunne sørge for det nødvendige Nattely. Paa denne Aarstid finder man Bildgjæs i Overflodighed, og desuden mangler det os ikke paa Levnetmidler.“

„Jeg seer, at man kan stole paa Dig. Du har vel ofte gennemstrefet denne Egn?“

„Ja, meget ofte; den omtales ogsaa i vore Legender.“

„Jeg har hørt af Jane, at Du kjenner mange af de gamle Sagn. Der er i Særdeleshed et, som interesserer mig meget, Sagnet om Kiana, Du kjenner det.“

„Ja, og iforgaars hørte jeg Prindsessen fortælle Dem det. Jeg var i Verandaen.“

„Du har altsaa hørt baade mine Spørgsmaal og hendes Svar?“

„Ja,“ svarede han uden mindste Betænkning. „Hun fortalte Dem, at jeg kjendte Kianas Spaadom, og det er sandt. Hun tilfoiede ogsaa, at jeg sandsynligviis vilde bevare denne Hemmelighed, og det er

ogsaa sandt. Jeg har tilsvoret min Moder, ikke at forraade denne Hemmelighed, ligesom hun selv tidligere har sporet det Samme. Ingen skal kjende Kianas Spaadom, førend den Dag den opfyldes . . ." Han brød af og taug nogle Dieblitte. „Hør mig," vedblev han; „jeg veed, at De er venlig stemt mod min Race, at De forsvarer vore Rettigheder og vor Uafhængighed mod de Fremmede, og jeg takker Dem derfor. Kianas Spaadom er maaskee i Begreb med at opfyldes. Den Dag det steer, hvis jeg endnu er i Live, skal jeg sige Dem den; indtil da maa jeg tie."

Jeg betragtede ham med Forbauselse. Der laa en saa besynderlig Overbeviisning i hans Ord, at jeg følte mig bevæget.

„Lad saa være, jeg ærer din Tausshed, men hust dit Lofte."

„Jeg skal ikke glemme det, og," tilfoiede han med en ubeskrivelig Modløshed, „jeg skal sige Dem, hvad De onster at vide. Gid De ikke maa have Noget at spørge mig om!"

Jeg holdt min Hest tilbage, lod de to Tjenere, som fulgte efter, ride frem, og indtog igjen min Plads ved Siden af Jane.

Hun passiarede muntert med Frank. Begge to unge og forelskede, tænkte de neppe paa de gamle Beggender, men kun paa at nyde Nutiden. Frank havde sikkert ikke spildt Tiden, at domme efter hans Ansigt. Jane

faae fuldstændig lykkelig ud. Var det tilfredsstillt Coquetteri, eller var det noget Mere? jeg kunde ikke sige det.

„Er det lykkedes Dem at vinde Kimos Fortrolighed!“ spurgte hun. „Jeg har seet Dem tale med ham, og Deres Samtale syntes animeret.“

„Jeg har opnaaet at faae at vide, at jeg Intet vil faae at vide, uden i Tilfælde af at visse Begivenheder, som jeg ikke bor onske, gaae i Opfyldelse.“

„Ja, det er ligesaa tydeligt som et Orakelsprog. Hvad vil det sige?“

Jeg fortalte min Samtale med Kimo. Jane lyttede opmærksomt til, Frank smilte. — „Navel,“ sagde jeg, idet jeg sluttede, „hvad mener De derom?“

„Jeg veed ikke,“ sagde Jane, „dog hvis De vil høre mig, saa gaa ikke videre. Jeg er maaskee en Smule overtroisk, men denne Historie om Kiana har altid gjort et besynderligt Indtryk paa mig. En kvindelig Nysgjerrighed har tidligere bragt mig til at forste efter denne Spaadom. Langtfra at bredes paa Kimo for hans Taushed, er jeg ham nu taknemmelig derfor, og jeg har ikke engang lyst til at spørge.“

„Og Du, Frank?“

„Jeg, jeg er en Smule vantro med Hensyn til disse Spaadomme. Jeg har fuldstændig Tillid til Kimo, men jeg troer, at han tillægger disse Ord, der

ere udtalte i Feberphantasier, for stor Vigtighed; tilmed garanterer Intet efter Aarhundreders Forlob for deres Troværdighed. Hvem indestaaer for, at de ikke, ved at gaae fra Generation til Generation, ere blevne forvanskede?"

„Jane ryste paa Hovedet. — „De tager feil. Den mundtlige Overlevering forvanskes aldrig; Ranaquerne nære en overtroist Værsrygt for den, og jeg er vis paa, at Kianas Spaadom er opbevaret correct, og at den vil opbevares saaledes, saalænge Familien ikke uddoer.“

„Hvorledes forklarer De da, at Watea ikke har overleveret den til sine Efterkommere?"

„Malia, hans Datter var ved hans Død for ung til at modtage hans Fortrolighed, og efter vore Stikke kunde hun kun lære den at kjende af ham selv.“

„Men Kimo troer, at denne Spaadom er paa-veie til at opfyldes.“

„Alt beroer paa, hvorledes han udtyder den," sagde Frank. „Spaadomme kunne sjelden rose sig af deres Tydelighed; men lad nu denne Hemmelighed fare, den angaaer ikke os og gjør kun et pinligt Indtryk paa Jane.“

Frank havde Ret, vor Rejsekammerat var virkelig bleven forstemt. Jeg for min Deel angrede den Virkning, min taabelige Nysgjerrighed havde fremkaldt. Vidt efter lidt maatte imidlertid dette Indtryk vige for det prægtige Panorama, der udfoldede sig for os,

da vi ved Udkanten af Skoven naaede Bjergstraa-
ningen. Kimo kom hen til os og sagde, medens han
pegede paa en Alynge Træer, der stod skilt fra den
ovrige Skov: — „Der kunne vi gjøre Holdt; naar
vi igjen begive os paa Wei Kl. 3, kunne vi naae
Dlaa iaften.“

Medens Kanaquerne tillavede Maaltidet, under-
sogte jeg Egnen. Kimo viste mig Stedet, hvor for
tredive Aar siden det Slag var leveret, hvori hans
Fader var faldet. Jeg gjentaldte mig ved hans Be-
retning, hvad Franks Fader havde fortalt om disse
Kampe, hvor Gjenderne stode Mand imod Mand, om-
slyngede hinanden og vred sig i fortvivlede Favntag.
Stillingen var udmærket valgt. Med Undtagelse af
den Alynge Træer, hvorunder vi leirede os, var der
ikke et Træ, ikke en Busk at vine paa hele Sletten,
der var jævn som et Tæppe og bedækket med fint
Græs og Blomster. Paa denne af Solen oplyste
Blads kunde hverken Tapperhed eller Modløshed
skjules for de Kæmpendes Dine. Slaget, der havde
varet fra Morgen og til Aften, havde været forfærd-
ligt. Geirherren Kaméhaméha havde her seet sine
sidste Modstandere bukke under. Kun Enkelte havde
haardt saarede formaaet at slæbe sig til Udkanten af
Skoven, hvor Dagen efter deres Samren forraadte
dem. De forladte Liig bleve fortærede af de vilde
Hunde. Derpaa lagde Naturen sit grønne Dække
over disse sørgelige Levninger, og kun hist og her

stodte Foden endnu paa en af Sol og Regn afbleget Knoffel.

Jeg sluttede mig igjen til mine Reisefæller. I Skyggen af det tætteste Træ havde Kanaquerne udbredt brogede Tæpper og dannet en Slags Divan, paa hvilken Jane sad. Ved Siden af hende, næsten ved hendes Fodder, sad Frank med Hovedet støttet i Haanden og fulgte enhver af hendes Bevægelser. Omkring dem havde Kanaquerne leiret sig i Grupper, og i nogen Afstand græssede de affablede Heite under Slavernes Opsyn.

„De følger Dem ligesom jeg tiltrukken af Reiselivet,“ sagde Jane.

„Ja tilvisse, isærdeleshed i Selskab med gode Venner. Og De Frank?“

„Jeg har altid holdt af det. Mindes De endnu,“ henvendte han sig til Jane, „vore Opdagelsesreiser i Skoven, da vi vare Børn, vor Skræk under de store Træer, vor Henrykkelse, naar vi fandt nye Blomster, de smukke Krandsse, vi bandt, og de røde Granatpærer. De var saa begjærlig efter?“

„Na ja, jeg har intet glemt. De var altid saa god og forekommende imod mig Frank, og jeg var dengang et lunefuldt Barn, som ofte satte Deres Taalmodighed paa Prøve . . . uden at trætte den.“

„Jeg folte mig saa lykkelig ved at soie Deres Blyster og gjætte Deres Onsker. Senere har jeg ofte savnet denne Tid.“

„Ikke nu, haaber jeg, da den er vendt tilbage. Jeg har knap forandret mig siden, og det er det, man bebrejder mig. Jeg forstaaer endnu ikke Nødvendigheden af denne Civilisation, som saa pludselig oversvømmer os. Den skrider saa hurtig frem, at vi har ondt ved at følge den. Da jeg var Barn, lærte man mig Eders Religion, og jeg fandt den smuk; men jeg har siden seet disse samme Hvide, som bragte os Eders guddommelige Lærefættninger, og som kalde sig vore Brødre, bemægtige sig vore Marker, beruse sig i Brændeviin, true vore Hovdinger og mishandle vore Slaver. Jeg har seet de europæiske Matroser oversvømme vor By, nedfable de forsvarslose Kanaquer, foragte vore Præsters Bønner og opfyldte vore Gader med Drukkenskab og Vold. Man har vel sagt mig, og det troer jeg ogsaa, at man ikke kan sammenblende den Enes Forstrifter og den Andens Handlinger, men alt det forvirrer og støder os. Hvad mig angaaer, saa elsker jeg at leve for mig selv; man undres derover, man dadler mig, men jeg nedstammer fra Kamóhamóha, og De veed,“ — sagde hun, henvendende sig til mig, — „at hans Navn betyder: Den Ensomme.“

Kimo afbrød vor Samtale ved at underrette os om, at det snart var paatide at bryde op. Vore Heste vare sadlede, Bagagen samlet, Karabananen satte sig atter i Bevægelse, og da Mørket faldt paa, naaede vi Naa.

Slaverne vare gaaede forud. To Lovhytter,

ligesaa hurtigt som kunstigt opførte, ventede os. Den ene var bestemt til Jane og hendes Kvinder, den anden var forbeholdt os. Takket være Skimos' tause Virksomhed var Alt hurtigt ordnet.

Om Aftenen formaaede Frank Jane til en Spadseretour rundt om vor Leir. De indbode mig til at følge dem, men jeg lod dem snart være ene, hvad de neppes syntes at bemærke, saa fordybede vare de i en Samtale, der skulde opfriske deres Barndoms- og Ungdomsminder. Var Fortiden ikke et Vaand imellem dem, og vilde Fremtiden knytte et endnu fastere? Jeg vuskede det inderligt og fordybede mig i disse Drømmerier. Da de kom tilbage, betragtede jeg dem opmærksomt; Frank var bleg, men fuldkommen Herre over sig selv; Jane hilste mig med et ironisk Smil, og efter en kort Samtale foregav hun Træthed og tog Afsked med os. Jeg blev alene med Frank.

„Nubel,“ begyndte jeg, „er Du nu lykkeligere?“

„Mere forelsket, ja! men lykkeligere, nei! Jeg veed ikke, hvad jeg skal tænke; undertiden synes det mig, som om hun gjaetter mine Tanker, men disse Dieblikke ere sjeldne; hun antager da strax igjen sin stolte Mine og taler med mig om ligegyldige Ting. Hun gjør sig Umage for mellem os at reise en usynlig Muur, som jeg ikke vover at overskride; jeg soles, i hvor hoi Grad hun sætter Priis paa sin Frihed.“

„Fordi hun endnu ikke har mødt den Mand, som har vidst at indghe hende Dnsket om at opgive den.“

Jeg troer, at Du vil blive denne Mand. Du lever i hendes Barndomsminder, Du har bestjæstiget den unge Piges Fantasi. Herfra og til hendes Hjerte er Afstanden mindre, end Du troer."

„Gid Du talte sandt! Uden at jeg veed hvorfor, skjælver jeg, og jeg føler, at Spillet, der spilles imellem os, er afgjørende."

„Det vil det blive, haaber jeg. Jeg stoler paa, at denne Rejse vil fremkalde en Afgjørelse. Naar Veiligheden tilbyder sig, grib da Diebliffet, og lad dit varme Hjerte tale din Sag."

„Om saa Dage vil jeg have vundet eller tabt Alt."

Under denne Samtale havde vi nærmet os Byen To Kanaquer, der afløste hinanden hver Time, vaagede alene over Dyrene. Ubevægelige som Cariatider, støttede mod Træstammerne, udstodte de nu og da en sagte Floiten, som var tilstrækkelig til at kalde de fjerneste Heste tilbage. Udstrakte paa Græsjet, med Hovedet lænede til deres Sadler, sov de Øvrige i en Kreds, og dannede som en levende Vold om Teltene. Jeg vilde springe over dem, da en vidunderlig Følelse pludselig betog mig. Det var mig, som om Jorden svandt bort under mine Fødder, og jeg folte en mægtig Svingning fra Vest til Øst. Det maatte være en Jordrystelse. Disse forekomme saa ofte paa Havai, at man sjælden lægger Mærke til dem. Trærnes øverste Grene bevægede sig og stødte sammen, som om et voldsomt Vindstød havde rystet dem, derpaa

blev Alt igjen roligt. De Sovende bemærkede det ikke engang. Bore to Vagter smilte taust. Kun Dyrene syntes forstrækkede; med Hæserne spændte for bedre at holde Vigevægten stunnede og prustede de og stirrede ængstelig ud imod Horizonten.

„Vi ere i Nærheden af Vulkanen Pélé,” sagde Frank, „den underretter os om sin Nærværelse. Godnat, og sov godt.“

Nogle Minuter efter sov Alt i Leiren, med Undtagelse af Vagten, som regelmæssig skiftede uden at forårsage nogen Stoi.

Da jeg vaagnede næste Morgen, havde jeg ganske glemt denne Begivenhed. Frank var allerede oppe, og jeg saae ham i Samtale med Kimo. Han gjorde Tegn til mig, at jeg skulde komme hen til dem. Saue og hendes Kvinder hvilede endnu.

„Hvad er der iveien, Frank?“ spurgte jeg. „Du synes mig urolig.“

„Na ja,” svarede han, „og dog er der maaskee ingen Grund til Frygt. Kimo har givet mig Beretning om Natten. Efter Vagtens Udsagn har det Stod, vi solte igaarastes, ikke været det eneste; henimod Morgen har det gjentaget sig to Gange.“

„Jeg har ikke bemærket det.“

„Heller ikke jeg; men Kimo, der har været oppe for os, har sagt mig, at det sidste fandt Sted nedensfra opad og ikke horizontalt.“

„Hvuel?“

„Disse Stod ere sjeldne og tyde paa et nærførestaaende Udbrud.“

„Saa vil det hverken være det første eller det sidste, og vi ville faae et smukt Skuespil.“

„Troer Du? Et Udbrud af Kilauea er virkelig smukt at see, og jeg har iagttaget det flere Gange; men hvor vil dette gaae for sig?“

„Fra Vulkanen, som sædvanlig.“

„Nimo tvivler derom, og jeg ogsaa. Naar Stobene ere horizontale, er dette useilbarlig Tilfældet, og vi ville da uden Fare kunne fortsætte vor Reise. Veirede ved Foden af Vulkanen, kunne vi see Lavaen strømme ned og følge sit sædvanlige Spor, ikke i fine Striber, men som en Ildflod. Jordrystelsen tyder paa et heftigere Udbrud, og dette kan ligesaa godt finde Sted paa et andet Punkt. Hvor? Det veed jeg ikke, og vi kunne gaae en frygtelig Fare imøde.“

„Men ere vi ikke ligesaa udsatte, naar vi blive her?“

„Jo.“

„Og hvad siger Nimo?“

„Han troer, at det fornuftigste er saa hurtigt som muligt at naae Vulkanen; efter hans Mening ville vi der være bedst i Læ.“

„Han har maaskee Ret; i ethvert Tilfælde gjøre vi bedst i at stole paa hans og din Erfaring.“

Nimo gjorde Tegn til Kanaquerne, som holdt sig

i nogen Afstand, afventende Udfaldet af vor Samtale. Denne stumme Ordre blev øieblikkelig forstaaet; man samlede Hestene og paaaflyndte Forberedelserne til en tarvelig Frokost. Jane, der var bleven underrettet, kom hen til os, forbauset over den Hast, hvormed vi brod op. Fan Ord sagde hende, hvad det var, vi frygtede; hun syntes ikke forstrækket; mangfoldige Gange havde hun været Vidne til disse vulkanske Phenomener, der ere saa hyppige paa Havaï. Frank lagde ikke videre Vægt paa Kimos Jagttaleser, og han troede, at vi ønskede hurtigt at naae Kilauea for at overvære det sandsynlige Udbrud.

Vi satte os i Marche og naaede snart hen over over Sletten, hvor vi havde holdt Leir. Tretten Mil stilte os fra Krateret. Kilauea er omgivet af tæt Skov, hvorigjennem det er vanskeligt at bane sig Wei. Under Skyggen af disse store Træer vedligeholder Jordbundens Fugtighed og den varme Temperatur en Vegetation af Slyngplanter og Lianer, som danner et uigjennemtrængeligt Krat, og ved hvert Fjed standser den Reisendes Skridt. Kimo havde forudseet disse Vanskeligheder og havde sendt vore Nanaquer i Forveien. Forsnyede med deres Øyer dannede de en næsten fremkommelig Sti, som gjorde os det muligt at naae den eneste Wei, der forbinder Vulkanen med Hiloahavnen. Vi maatte imidlertid stige af og føre vore Heste ved Tommen. Jorden, der var oversaaet med Grene, gjorde vor Gang usikker og

trættende. Frank forlod ikke Jane; han hjalp hende ved hvert vanskeligt Skridt; hun lo af hans Omhu.

„De erindrer ikke mere, Frank, at jeg var og endnu er en sand Skovens Datter. Mit Fod glider ikke mere end Deres. De antager mig for en af disse fremmede Damer, som af og til besøge Bultanen og indbilde sig at have udstaaet utrolige Farer.“

„Og har De glemt, at jeg eensgang i Waipio maatte bære Dem paa mine Arme over Strømmen?“

„Jeg bad Dem ikke derom,“ sagde hun rodmende.

„Nei, De skjændte tvertimod paa mig, da vi først var paa den anden Side.“

„Det huster jeg ikke, og dog, det maa jeg tilstaae, var jeg den Dag bange. Vandet strømmede saa hurtigt, Skummet var saa hvidt, og Larmen saa bedøvende, at jeg tovede, men havde De givet mig Tid, Frank, var jeg gaaet over alene.“ — Og medens hun stottedes sig paa hans Arm, gik de sammen, indtil et Hurraraab fra Kanaquerne underrettede os om, at de havde naaet Hovedveien.

Paa denne besværlige Vandring folte vi endnu nogle svage Stød, men saa ubetydelige, at vi næppe ændsede dem; selv Kimo syntes ligegyldig derfor. Han iagttog opmærksomt Frank og Jane, og meer end een Gang overraskede jeg ham i ufravendt at stirre paa dem. Hans rolige Ansigtstræk forraadte intet Indtryk, men hans Nysgjerrighed var vakt, og da vi vare stegne tilhest, nærmede jeg mig til ham, for at

Inde de to unge Folk være ene. Langt fra at undgaae mig, svarede han paa mine Spørgsmaal og førte selv Samtalen hen paa Jane, senere paa Frank. Han syntes nysgjerrig efter at lære Maalet for denne Reise at kjende, som saa pludselig var bleven bestemt, og paa hvilken han havde seet Følgeser opstaae hos Frank, hvis Tilværelse han aabenbart aldrig tidligere havde anet. Kimo var altfor skarpsindig til ikke at gjætte, at jeg hverken kunde eller vilde sige Noget.

Vi strede hurtigt fremad. Veien blev bedre, og Trærne, der nu stode mere spredte, tillode Lys og Luft at trænge igjennem; hist og her udfoldede træagtige Bregner sig, over tredive Fod høie, hvis Blade tusende bevægede sig ved det mindste Vindpust, Rhynger af Oheloer, oversaaede med smaa gule Bær, og Gouavaer, der dustede stærkt, voxede langs Stien, og tydede paa, at vi nærmede os Udkanten.

„Endnu en Time,“ sagde Kimo, „og vi have naaet Milauéa.“

„Hvor jeg vil opsende et Lakoffer til Pélé,“ tilføiede jeg smilende.

„Pélé,“ svarede han i en alvorlig Tone; „Pélé være os naadig!“

„Frygter Du nogen Fare?“

„Ja, inat var jeg ængstelig; min Frygt var forsvunden, men nu vender den tilbage,“ sagde han,

medens han opmærksomt fulgte Frank's Bevægelser, som, boiet forover i Sæden, behændigt havde plukket en Klase Oheloer, som han nu rakte Sane.

„Hvorfor nu?“

Han tøvede med at svare, da idetsamme et voldsomt Stød rystede Jorden. Dyrene bleve urolige, standsede pludseligt, spidsede Øren og stannede og prøvede frygteligt. Jordbunden hævede sig paa en besynderlig Maade op og ned, det var som om den trak Beiret dybt. Samtidig hørtes en dump Lyd, som et Ocean's Buldren, forst afbrudt og forvirret, derpaa nærmede den sig, vøgede og drog som et skrækkeligt Vindstød hen under vore Fødder, og tabte sig saa i det Fjerne. En dyb Stillehed fulgte efter; man kunde sige, at den ubevægelige Natur ligesom holdt sit Aandedræt tilbage. Ikke et Insekt summede i Græsset. Over vore Hoveder straaled Solen, og den skyfri Himmel forhoiede det Vidunderlige i denne Scene.

„Holdt, og stig af!“ raabte Frank.

„Alle aabløb uden at sige et Ord. Kanaquerne toge Hestene ved Tommerne og fulgte os i Taushed. Stødene vedblev mindre voldsomt, men hyppigere. Kimo gik foran; jeg sluttede mig til ham. Hans Ansigt havde antaget sin sædvanlige Ro.

„Erindrer De Sagnet om Kiana?“ spurgte han pludselig.

„Ja, men hvorfor spørger Du derom, og hvad har det at gøre med hvad her foregaaer?“

„De vil maaskee snart faae det at vide.“

Tredie Capitel.

Vi havde naaet Foden af Klippen. De sidste Solsraaler streifede Afgrunden, og oplyste de lodrette Klippevægge, hvis umaadelige Omrids de aftegnede. Under os gabede en cirkelrund Afgrund, en tre Miil i Omkreds og omtrent tusind Fod dyb. En svag Vuldren, som fra et fjernliggende Hav, naaede vore Øren. I dette uhyre Krater bevægede sig et Eldhav, hvis oprorte Volger udvidede sig og slog op imod de kalkagtige Klippefjeder, som nu og da gav efter for denne frygtelige Hede, og styrtede ned i Krateret, ligesom en Sandbanke, Floden har undermineret. Man horte da en Rislen, som naar Vandet shtyller henover Flintestene. Foran os lukkedes Horizonten i nogle Miils Afstand af det kæmpemæssige Mauna-Loa, der hævede sig op, bedækket med den evige Sne, som Solen farvede rosenrød. Bjergets syntes at trodse den gabende Sø, der i afmægtig Anstregelse, larmede mod dets Fod. Frank maalte med et hurtigt Dietast Afgrunden, og hans Ansigt udtrykte Tilfredshed.

„Alt gaaer godt,“ sagde han. „Vi kunne leire os her uden Fare inat, og imorgen kunne vi gaae

rundt om Vulkanen for at naae Kailuabeien. Jeg har sikkert ængstet mig uden Grund."

"Hvad siger Kimo?"

Vi saae efter ham, men han var forsvunden. Kanaquerne ventede med blottede Hoveder paa Ordre. Vi rettede vore Skridt mod en lille Hoi, som dannede et fremspringende Punkt paa Klippen. Bludselig lagde Frank sin Haand paa min Arm. — „See," sagde han med dæmpet Stemme. Kimo stod paa Hoien og gjorde nogle besynderlige Gestus. Haanden, som han holdt udstrakt mod Klippen, bevægede han langsomt; derpaa lod han en Gjenstand falde, som tabte sig i Rummet, uden at vi kunde see, af hvad Natur den var. Derpaa fatte han sig paa Hug og syntes fordybet i en Slags overspændt Betragtning.

„Lad os gaae bort," sagde Frank. „Han maa helst ikke vide, at vi have seet ham."

„Hvad foretager han sig?" spurgte jeg.

„Han tilbeder Pélé. Sane havde Ret, han hører til Afgudsdyrkerne. Lad os for Diebliffet helst undgaae at tale om denne Gjenstand med ham og lad os derfor være ubidende om, hvad Tilfældet har viist os."

Strax efter kom Kimo hen til os. Hans Ansigt forraadte ingen Sindsbevægelse. Frank fortalte ham sin Plan, som han bifaldt, og ligesom den foregaaende Dag opfloge Kanaquerne to Telte, et til Sane og et til os.

Da vor Frygt for en Deel havde sat sig, kunde vi nu atter nyde det storartede Skue, der viste sig for os. Dagen heldede. En sidste Solstraale ligesom legede paa Bjergets Top og syntes med Bemod at tage Afsted fra den heilige Natur. Denne flygtende Straale funklede, formorkedes, viste sig igjen, og forsvandt derpaa, og Alt laa nu indhyllet i Mørke. I Afgrunden, der var bleven fort, viste Jundsøen sig rød og gjennevigk derpaa alle Farverne fra Orange til Hvidt, saa blændende, at Diet næppe kunde udholde Synet deraf. Jane og jeg kunde ikke løsrive os; saasnart vi havde endt vort Maaltid, samlede vi igjen ved Krateret, hvor Frank sluttede sig til os, efter at have givet de fornødne Ordre for Matten. Jane yttrede Ønske om at forblive næste Dag over paa samme Sted. Frank rystede smilende paa Hovedet.

„De vil ikke,“ sagde hun overrasket. „De er altsaa meget ibrig efter at naae Kailua?“

„Ja, thi jeg er kun halvt beroliget. Det er forsigtigt at nærme sig Havet, og vi ere langt derfra. Udbruddet, som forberedes, og at det vil komme er jeg vis paa, kan affære os Veien. Jeg raader til at reise imorgen ved Daggry for at naae Kona, hvis det er muligt.“

Jane gjorde ingen Indbendinger, og to Timer efter hvilede Alt omkring os. Jeg var alene med Frank, og ogsaa jeg beklagede saa hurtigt at maatte

forlade denne vidunderlige Natur. Frank var oien-synlig adspredt. Jeg vaagede nogen Tid med ham, og det var allerede ud paa Matten, da vi naaede vort Telt, efter at han forst paany havde indskærpet Vagten den strengeste Narvaagenhed.

Jeg sov fast, da min Ven vækkede mig. „Staa op,“ sagde han, „men uden Støi.“ — Intet Spor af Dagningen viste sig i Horisonten. En overnaturlig Ro herskede omkring os; Vulkanens monotone Støi var ophørt, ikke et Vindpust, ikke den mindste Susen i Bladene. Jeg stod op. Frank ventede udenfor Teltet. — „Kom!“ sagde han.

Vi gik i Retning af Krateret, som laa nogle hundrede Alen borte; jeg folte mig som i Dromme. „Ikke et Skridt længer!“ raabte Frank, „vi ere ved Munden.“ Jeg saae ned for mine Fødder; jeg kunde utydeligt skjelne de uhyre Klippevægge, det gabende Svælg, der syntes endnu større i Mørket; men der hvor Krateret om Dagen havde bolget sig, saaes nu Intet. En kvælende Svovldunst snorede Struben sammen; en umaadelig Soile af hvidlige Svovldampe steg op fra Afgrunden, hævede sig meer end hundrede Alen over vore Hoveder og udbredte ligesom kæmpemæssige Arme, der neppe rørte sig i den ubevægelige Luft.

„Vi have ikke et Minut at spille,“ sagde Frank. Et frygteligt Udbrud forberedes, men hvor, det veed jeg ikke. Saalænge Lavaen roger i Krateret, er der

Intet at frygte. Kilauea er en Sikkerheds-Ventil, men naar den tier, er det et useilbarligt Beviis paa, at Lavaen vil bryde sig en ny Udgang. Det samme indtraf allerede i 1862. Jeg var selv Vidne dertil, og Du har hørt, hvor forfærdeligt det var. Vi gaae den samme Udelæggelse imøde. Klokken er kun tre, men vi maa paaskynde Opbruddet. Kimo er allerede underrettet og lader Hestene sadle. Lad Jane og de øvrige Kvinder hvile indtil det sidste Dieblit."

Rundt om os bevægede sig taus Skygger. Man samlede Hestene, og for at undgaae at vække Prindsessen, sadlede man dem i en vis Afstand fra Leiren. Da Alt var rede, lod Kimo kalde paa Jane. I saa Ord satte Frank hende ind i Sagen. Hun horte opmærksomt paa ham og gav sine Kvinder Befaling til paa det Alvagtigste at følge Franks Instruxer. Karavanen brod op. Frank gik i Spidsen, jeg fulgte efter med Jane; Kimo tilligemed nogle sikke Kanaquer sluttede Toget. De skulde, i Tilfælde af at en panist Skrak greb Folkene, forhindre enhver Uorden, samt at Dyrene, der bar Levnetsmidlerne, flygtede. Vi gik i det fuldstændigste Mørke. Frank, som kjendte Veien næsten beundringsværdigt, førte an uden Loven. Vi maatte gaae udenom Vulkanen i hele dens Udstrækning, derpaa bestige Bjergene omkring Mauna-Loa, der i nogle Miles Afstand dannede et bakket Terrain, bagved hvilket Distriktet Kona begyndte.

Med Daggrø havde vi passeret den sydlige Side

af Bjerget og bestege derefter de steile og stenede Skraaninger for at naae op paa Højsletten. En dyb Tausshed herskede omkring os; de urolige Fugle slagrede fra Green til Green; hele denne Verden af Insekter, som ellers summer og brummer under Tropernes varme Sol, forholdt sig tause; ikke en Vind rørte sig, det var som om Naturen var betaget af en usforklarlig Stræk. Atmosfæren var tung og brændende; nu og da forraadte en svag Jordrystelse den ukjendte Fare, som truede os. Pludselig følte vi et heftigere Stød. Paa et Bink af Frank sluttede Kimo sig til ham, de hvistede nogle Ord sammen, derpaa bad Frank os stige af Hestene. Det var paa høie Tid; et andet Stød fik os til at gysse. Store Klippeblokke reve sig løs fra Toppen og glede med et frygteligt Bulder ned ad Skraaningen, rivende med sig i Faldet hvert Træ og hver Busk, de stødte ind paa Veien.

„Mod!“ sagde Frank, „vi kunne ikke blive her. Vi maae naae den Høi, I see dernede“ — og han betegnede os en Bakke i nogle hundrede Alens Afstand, paa hvis Top der hævede sig en Alhugge Cocos- og Pandanusstræer.

Vi gik videre, Jane støttede sig paa Franks Arm. Stødene vedbleve, Træernes Grene spaaiede frem og tilbage, vore Heste vægrede sig ved at gaae frem, og vi maatte forlade endeel af dem. En dump Rullen vedblev uophørlig under vore Fødder, man følte, at et

Jldhav rasede under Jorden, som bar os. Det lyffedes os dog at naae Bakken.

Vore Kræfter vare udtømte. Jorden rystede under os, Alt syntes at dreie sig omkring os. Frank fik hurtigt Hestene affadde og vore Lebnetsmidler bragte i Ly for Solen under Træerne, i hvis Skygge han fik Jane og hendes Kvinder anbragt. — „Vas paa,“ — hviste han til mig, — „jeg skulde tage meget feil, om det ikke bryder løs om et Dieblit.“

Et frygteligt Jordstjælv afløste Kanaquerne et Rødselskrig, derpaa horte vi en Nislen af en frembrydende Strom. Jeg troede, at en Lavine af Steen og Klippestykker rullede fra Bjerget ned paa Sletten. Jeg stirrede i den Retning, hvorfra Stoiien kom. En Jldflod styrtede henimod os. Lavaen havde banet sig Udvei paa Siderne af Mauna-Loa; dens røde og hvidflammede Volger nærmede sig med en frygtelig Hurtighed, rivende med sig Klippestykker, som knustes og sprængtes i denne smeltende Hede. Vanvittige af Skræk, vilde Kanaquerne flygte. Hvorhen? Nogle af de mest Rasede ilede ned ad Bakken for at springe over Beien og naae Sletten. Lavaen var hurtigere end de; den indhentede dem og førte dem med sig, uden at man horte et Skrig. Franks mægtige Stemme standfede de øvrige. Bleg og taus trykkede Jane sig op til ham. — „Vi ere fortabte!“ — raabte hun.

„Fortabte!“ gjentog Kimos Stemme. „Pélé

hævner sig. Vee dem, som have fornægtet hende!"
Og hans Blik fæstede sig paa Jane.

„Ti!" raabte Frank. „Dersom vi ere fortabte, skal det dog ikke kunne siges, at vi feige ere gaaede Døden imøde. Gaa bort." Kimo smilte foragteligt og satte sig ved Foden af et Træ med den Ro, der er Kanaquen særegen, naar han venter Døden.

Frank rakte mig Haanden. „Kimo har Ret," sagde han. „Savaen omringer os, og selv om den ikke naaer Toppen af denne Bakke, hvad der kun er et Tidsspørgsmaal, saa maa vi døe af Sult og Torst i denne kvælende Hede. Naar Hjælpen kommer, hvis den kommer, thi Ingen veed, hvor vi ere, vil det være for sild. Det er tungt at døe i det Dieblit, da Livet synes at kunne blive saa skjunt; men der er en sidste Mulighed tilbage, meget usandsynlig, meget usikker, men jeg vil forsøge den. Jeg betroer Jane til Dig. Dersom jeg døer," tilfoiede han, „saa siig hende, at jeg elskede hende."

Hvor dæmpet han end havde talt, saa havde dog Jane hort ham. „Du elsker mig," sagde hun, og hendes Ansigt straalede af Lykkelighed. „Viid da i denne hvitdelige Time, at ogsaa jeg har elsket Dig; og at jeg for mange Aar tilbage har svoret, aldrig at ville tilhøre nogen Anden end Dig. Jeg haabede, at det skulde blive her i Livet; forlad mig nu ikke, lader os idetmindste døe sammen." Hun styrtede sig i Frank's

Arme, og han trykkede det første, maaskee det sidste Kys paa hendes Bænde.

„Jeg kan leve og døe nu, ligesom Gud vil det!“ sagde han. „Mod! min inderlig elskede Jane, min Husfru! Dersom Du ikke gjenseer mig, saa bevar mig din Kjærlighed og din Tro. Døden er Intet, naar man er elsket.“

Jane folte, at hans Beslutning var tagen. „Farvel,“ sagde hun. „Du er Alt for mig. Vi ville snart gjenfinde hinanden, for aldrig mere at stilles.“

Frank drog mig hurtig med sig henimod Lavastrømmen. Stødene vare ophorte, da Udbruddet begyndte. Ildstrømmen omringede fuldstændig den lille Ø. Den steg langsomt omkring os, medens den tillige underminerede Jordbunden og slugte som et Straa hver Busk, den stødte paa. En tæt, kvælende Røg hindrede os i at maale dens Storrelse og skjulte Veien paa den modsatte Side for os. Det ene Pandanustræ efter det andet styrte om, overfåaret ved Roden, og forsvandt i saa Sekunder. Frank standsede ved et kæmpemæssigt Tokostræ. Det var umuligt at komme videre. Den smeltende Hede brændte vore Dine og sammensnørede vor Strube. Endnu nogle Minuter, og det valkende Træ maatte falde.

„Hvad vil Du, Frank?“

„Bøve Alt, for at frelse hende. Du seer dette Træ, det er mit sidste Haab. Det vil styrte herover

denne Strøm, som jeg troer dyb, men snæver. Jeg vil forsøge at springe over. Det er at overskride et Hølvæde i et Sekund. Dersom det lykkes mig, dersom jeg kan gjenfinde en af vore Heste og naae Eva, kan jeg mulig bringe Eder Hjælp. Dersom jeg omkommer, fremsthynder jeg kun for faa Dieblikke den Død, som uundgaelig venter os her. Jeg kan dog ikke," raabte han i Fortvivlelse, „lade hende omkomme her uden en Anstrengelse."

Jeg forsøgte forgjæves at overbevise ham; han horte mig ikke. Med Diet fæstet paa Strømmen, iagttog han dens Stigen. Træet vakkede.

„Farvel, min Ven; siig hende, at jeg doer for hende og med Tanken paa hende."

Træet boiede sig; den umaadelige Stamme modstod endnu nogle Dieblikke, derpaa hældede det majestætist og styrtede tvers over Strømmen. Frank foer frem og forsvandt i Røgen. Jeg horte en forfærdelig Knagen, en Knittren af de brændende Grene, et Skrig, og Alt blev stille. Jeg vendte Dinene bort, mit Hjerte snorede sig sammen. Ligeved mig opdagede jeg Kimo, som havde været Vidne til denne Scene. Hans Ansigt forraabte en grusom Tilfredshed, som fik mig til at gys. Vore Dine mødtes, derpaa fjernede han sig uden at sige et Ord.

Da jeg kom tilbage til Jane, fandt jeg hende hedsunken i den dybeste Fortvivlelse.

„Stakkels Frank," sagde hun, „han har offret mig

fit Liv, ligesom han besad mit. Uhykkeligviis vil Udskillelsen ikke vare længe."

Timerne forløb tunge og tause; Lavaen steg langsomt, men den steg, og Barmen blev mere og mere utaaelig. Genimod Aften lod jeg uddele Levnetsmidler og Vand. Takket være Franks Forudseenhed, vare vore Fødemidler frelst og bragt i Sikkerhed paa Toppen af Bakken. Jeg saae med Stræk, at vi i det Høieste havde nok til to Dage, selv ved at iagttage den strengeste Oekonomi.

Alt som Natten faldt paa, aftog Barmen en Smule. Ved Daggry steg jeg et Stykke ned ad Bakken. Lavaen var stegen flere Alen. Dens røde Volger rullede og pladskede uophorlig. Røgen var mindre kvælende, men man kunde dog ikke see den anden Vred. Denne Dag var en lang Dødskamp. Bladene paa Træerne torredes hen, de visne, forbrændte Grene gave os ikke mere tilstrækkelig Skygge. Mine Kammerater ventede Alle modløse den uundgaaelige Død. Det lykkedes mig dog hos Enkelte af dem at vække saamegen Energi, at jeg fik dem til at opføre to Hytter af Grene og Kviste til Kvinderne og til os selv. Hvor Natten lod længe vente paa sig! Hvor forfærdelig den var, var den dog at foretrække for Dagen, naar Solen fordobblede vore Lidelser.

Sane var beundringsværdig resigneret; modnet ved Kjærligheden og ved Faren, udviste hun en Sjælsstyrke, en uroffelig Tro, som jeg aldrig havde vidst

hende i Besiddelse af. Hun talte til mig om Frank, som ventede hende i en bedre Verden. Hun mindedes Alt, hvad han havde sagt hende; hun var lykkelig og stolt over at have været elsket af ham, og i Særdeleshed lykkelig ved at have tilstaaet ham sin Kjærlighed.

Den anden Nat var tilende. Jeg vaagnede af en tung og feberagtig Sovn. Mauna-Loa farvedes af Morgenroden, Floden strømmede bestandig. Den var atter stegen nogle Fod, men jeg kunde nu, da Nogen havde fordeelt sig, see over til den anden Bred. Der var ingen Mulighed for Frelse for os. Skjondt Lavafloden strømmede mellem to Høie, var den af en Størrelse, saa at man maatte opgive hvert Haab om at komme over. Ved min Side stod Kimo, han maalte den med et vildt Blik.

„Det er Gudernes Villie,“ sagde han.

Jeg smilte foragteligt. Vore Timer vare talte. Ildfloden steg bestandig, Strømmen førte den i Retning af os, og Vakken, der langsomt undermineredes, gav lidt efter lidt efter. Der var Intet at gjøre, Intet at forsøge, og vore Præster aftog, i samme Grad som Faren voxede.

„Og hun!“ udbrød jeg, idet jeg pegede paa den knælende Jane.

„Hun har villet det, Kiana har forudsagt det.“

„Kiana?“

„Ja. Jeg kan nu tilfredsstille Deres Nys-

gjerrighed. Imorgen, i aften maaskee ville vi tilhøre Pélé. Hor nu Kianas Spaadom: „Jeg har elsket Dig,“ sagde hun til Baka, „og der vil komme en Dag, da vor eneste Efterkommer vil elske en Mand af min Race. Dersom hun bliver hans Hustru, vil Havas Guder have levet deres sidste Dag, og min Gud vil seire over dem.“

„Og denne Kvinde, denne Kianas eneste Efterkommer, det er Jane.“

„Ja. Og han, Frank, er død.“

Jeg fjernede mig med sonderknust Hjerter, da et Skrig af Jane fik mig til at skjælve. Hendes udstrakte Haand syntes at pege hen mod noget Overordentligt. Jeg ilede hen til hende, hendes Blik var istift fæstet mod Horizonen.

„See!“ sagde hun.

Langt borte, meget langt borte paa Sletten reiste sig en Stovsly, hvor man nu og da saae Skygger bevæge sig. En Ujævnhed i Terrainet skjulte dem igjen for vore Øine, men nogle Dieblikke efter kom de igjen tilsynne. Vi kunde skjælne en Rytter, som i en rasende Hætt foer fremad, flere fulgte efter ham. De sthyrede henimod os.

„Frank, det er Frank!“ raabte Jane.

Var det Frank, og kunde hun gjenkjende ham i en saadan Afstand. Vi fulgte Alle, næsten ubevægelige dette svimlende Nid, disse Ryttere som i fuldt Fiirspring nærmede sig os. Jane havde ikke taget

feil. Frank red i Spidsen for sit Følge; han standfede paa den anden Side Floden. Hans Blik søgte særlig hende; hun forstod ham, traadte frem foran de andre Kvinder og rakte Armene ud imod ham.

„Frelst, og af ham!“

Frank steg af Hesten. Vi saac ham vakle, men ved en voldsom Kraftanstrengelse rettede han sig atter. Hans Følge havde indhentet ham. Efter en kort Raadslagning spredtes de for at undersøge Bredderne af Floden, som skilte os fra dem. Kort efter gjorde de Tegn til os, at vi skulde begive os hen til Toppen af Bjerget, til det Sted, hvor Lavaen deelte sig i to Arme for paa begge Sider at omringe Høien. Der var Kloften virkelig mere skraa, Strømmen hurtigere og voldsommere, men paa den anden Side snævrere. Vi kunde kun underhandle ved Tegn, da Lavaens Snittren ikke tillod Stemmerne at naae over til os. Haabet om Frelse, der igjen oar vaagnet hos dem, havde gjengivet Kanaquerne hele deres Kraft, de opfattede hvert mindste Vink. Paa et Tegn af Frank klattrede en af dem, den Yngste og smidigste med Behændighed ud paa et stort Pandanustræ, som hævede sig flere Alen over Strømmen. Han naaede hurtigt de øverste Grene og ventede der. Frank, der holdt Die med ham, kastede nu fra en Slynge, som han havde snoet om sin høire Arm, med sikker Haand en Steen, der som en Kugle gjennemborede Toppen af Træet. Kanaquen boiede Hovedet og greb derpaa en

tynd Snor, der var fæstet til Stenen. Et kraftigt Surraraab hortest fra den modsatte Bred. Langsomt, forsigtigt, ved Hjælp af sine Kammerater trak Kanaquen Touget til sig, og efter det fulgte et andet og stærkere, slettet af Havens Trevler, der ere bekjendte for deres ualmindelige Seighed. De Indfødte fabrikerer deres Lassoer deraf, som selv trodse de vilde Thyres Modstand. Derefter bandt han det fast til den største Green. Den samme Maneuvre foretoges paa den modsatte Bred af vore Redningsmænd, og snart forbandt det udstrakte Toug vor Ø med den anden Side af Veien. Vi saae endelig en Kanaque paa Franks Ordre fastgjøre en Tridse til Touget, medens hans Kammerater hurtigt lavede et Slags Sæde af afhuggede Grene, som de anbragte paa Tridsen ved Hjælp af Touge. Frank vilde selv først forsøge Overgangen, men hans Kammeraters indstændige Bønner og hans udmattede Tilstand tvang ham til at opgive det. Den Yngste vovede sig ud; vi fulgte Alle aandeløse og beklemte dette farlige Forsøg. Touget boiede sig under Vægten af ham, og da han var midtveis, befreb det en frygtelig Bue. Han avancerede besværlig, holdt tilbage af et andet Toug der var snoet om Livet paa ham, og som kun syntes at oprulle sig med en frygtelig Langsomhed. Et Dieblik syntes han kvalt af Lavaens Varme, som strømmede nogle Alen under ham, men med en energist

Kraftanstrengelse hævede han sig atter op, og snart var han udenfor Fare, midt iblandt os.

„Og Frank!“ var Janses første Ord.

„Han er saaret, udmattet af Træthed og Angst, men frygt ikke for ham.“

Snart var det andet Toug fastgjort; man strammede dem begge, og Redningsforsøget begyndte. En efter en vovede Kanaquerne sig ud, derefter Kvinderne. Nu var der kun Jane, Kimo og jeg tilbage.

Jeg tabte ikke Kimo affyne. Han syntes tilintetgjort; men jeg frygtede, at hans Fanatisme skulde vaagne med fornøjet Styrke. Hvad vilde han foretage sig? Gjentagne Gange havde jeg bedet ham passere, men han havde hver Gang rystet paa Hovedet.

„Nu Du,“ sagde jeg til ham.

„Nei, jeg venter tilfidsst.“

Jeg havde lovet at ledsage Jane, men jeg vovede ikke at lade Kimo bag os. Jeg troede ham istand til Alt, og desuden vilde Tougene maaskee give efter for Vægten af To paa engang eller idetmindste voies saa stærkt, at vi risikerede at blive kvalte.

Jeg trængte ind paa Jane. Hun tovede, men et bydende Tegns fra Frank overvandt hendes Modstand; hun vovede sig ud, Siddende ved Foden af Træet holdt jeg Die med Kimo, rede til at dræbe ham ved den mindste Bevægelse; men han forholdt sig rolig. Jane passerede, og nogle Dieblkke efter saae jeg hende kaste sig i Franks Arme.

„Du følger efter mig, Kimo,“ sagde jeg til ham, da jeg forlod ham.

„Ja.“

„Strax efter?“

„Maaskee, der maa bringes Bóló et Offer.“

Hvad mente han hermed? Jeg svævede over Afgrunden; to Minuter, der forekom mig som to Aarhundreder, forløb, førend jeg naaede den anden Bred.

Jeg saae endelig Kimo stige ud paa Træet. Han greb Touget, tilbagelagde uden Bausfeligheid den halve Wei; derpaa standsede han. Hvad foretog han sig? Touget boiede sig langsomt, det svingede frem og tilbage. Et Angstisfrig undslap os. En Snagen lod sig høre, og en menneskelig Stikkelse, med udstrakte Arme, forsvandt i den frygtelige Afgrund.

Kanaquerne forjikkrede, at de havde seet Kimo overføre Touget, som holdt ham.

Jane og Frank have været gifte i otte Aar. Himlen har velsignet deres Forening. Tre yndige Børn, to Sønner, af hvilke den ældste er min Gudson, og en Pige, der hedder Kiana, udgjøre deres Stolthed og Glæde. De elste hinanden inderligt, og det er aldrig uden Sindsbevægelse, at min Tanke vender tilbage til dem. Min Nysgjerrighed er tilfredsstillet; jeg kender nu Kianas Spaandom. Har Kimo bedraget mig? Jeg troer det ikke; sand eller opdigtet, saa er Spaadommen gaaet i Opfyldelse, og Havais Guder ere besejrede. C. de Barigny.

Literatur og Kunst.

Spielhagens nye Roman „Stormflod“, der her nylig ligesom de tidligere er udkommen i dansk Oversættelse paa Andr. Schous Forlag, er ganske sikkert det Bedste, denne Forfatter har skrevet siden „Hammer og Ambolt“. Man finder i den tre Hovedmotiver. Det første er Grundervæsenet. Laskers Tale frembringer her Katastrofen; et stort Bankierhuus falder, og Alt i Nærheden bliver draget med ind i dette Fald. Det andet Motiv er Stormfloden, der anretter stor Skade paa Den Nygen. Disse to Motiver ere vævede ind i hinanden derved, at der til de Svindlerforetagender, i hvilke det omtalte Huus er indviklet, ogsaa hører en Nordbane, der skal føre til en projekteret Krigshavn paa Den. Romanens egentlige Helt, Kapitain Reinhold Schmidt, har allerede paa Forhaand gjort opmærksom paa Faren for en Stormflod; den indtræder i Bogens Slutning virkelig og forstærker Virkningen af Krakken. Det tredie Motiv endelig er den politiske Modsætning mellem to gamle Stivnatter, en aristokratisk General og en Demokrat fra Otteogfyrre, der nu har sponget sig op til rig Fabrikant, men dog bliver sine gamle republikanske Grundsætninger tro. Mellem de to Familiers yngre Medlemmer udvikler der sig Kjærlighedsforhold, og desuden blive begge, trods selve Familiehernes Hæderlighed, ved Slægtninge indviklede i Grubderiet. Det er Skade, at Spielhagen ikke er bleven ved disse tre med stor Kunst sammenarbejdede Motiver, men for Udsmykningens Skyld indfører en temmelig uhyggelig Jesuit, der overalt har Hænderne med i Spillet. Denne melodramatiske deus ex machina kan maaskee gjøre stor Virkning paa de mindre kritiske Romanlæsere, men burde dog helst være bleven udenfor. Helt og Heltinde ere dennegang fuldstændig ulastelige, den sidste endog saa faare elskværdig; selv den strengeste Moralitet kan Intet finde at indvende imod dem. Ogsaa Figurerne ere næsten

alle særdeles vellykkede, navnlig den uforlignelige Tante Nille. Af de tre Hovedmotiver fremtræder Stormfloden som det mest glimrende. Spielhagen har paa dens Omraade allerede tidligere præsteret noget Fortræffeligt, men han har denne gang overgaaet sig selv. Billeberne af den oprørte Natur kunne dristigt stilles ved Siden af Dickens' bedste Skildringer. Det andet Motiv, Forholdet mellem Adel og Borgerstand, viser forsaavidt et stort Fremskridt i Digterens politiske Dannelselse, som han behandler det med gjenueengaaende Belvillie. Tidligere fik man af Spielhagens Romaner det Indtryk, at Berden ikke kunde komme paa en grøn Green igjen, før alle Aristokrater vare drevne ud af den. Denne gang blive ogsaa de gode Sider ved Aristokratiet dragne frem. General Werben er en komplet Fædersmand, ved Siden af ham optræder en høist udmærket Major og en ikke mindre fortræffelig Præsident. De høiere Stænder ere værdigt repræsenterede og kunne være fuldstændigt tilfredse. Maaskee er Spielhagens stærkeste Sympathi paa den stovsindede Republikaners Side, men han maa dog til Slutning gjøre adskillige Indrømmelser, blandt Andet ogsaa den, at man i Kamp med oprørte Fabrikarbeidere ikke kan undvære Politiet. Hvad endelig Grændervæsenet angaar, mangler naturligtviis danske Læsere en Deel Betingelser for fuldstændig Forstaaelse, men det har jo dog desværre ogsaa forgrenet sig saaledes til os, at ligeledes denne Part af Romanens Indhold læses med Interesse. Alt i Alt er det en med stor Modenhed og Kunst strevet og saare fængslende Bog.

— To af vor Literaturs smukkeste lyriske Digtsamlinger, Chr. Winthers „Digte, gamle og nye“, og Bødtkers „Digte“, foreligge til denne Jul i nye, særdeles smagfulde Udgaver. Winthers Digte, der blandt Andet indeholde de uforlignelige „Træsnit“ og mange af hans smukkeste Ungdomsdigte, fremtræde herved i syvende, Bødtkers i fjerde Oplag. Til den sidste Bog har Hr. Arntzen skrevet en lille, paa personlige Oplysninger af den afdøde Digter baseret biografisk Skildring; til den første er der hos Bogbinder Carl Peterjen blevet komponeret et Bind, der i Elegance overgaaer den Masse af Bind, man i den Retning faaar at see hos os. Gruers bekjendte Billede af Digteren, der er Vidue til en „Træsniitscene“, er her trykt i Guld paa hvid Grund.

— Paa Zn. Nees Forlag er der under Titlen „Fra Erik af Pommerns og Christoffer af Bayerns Tid“ udkommen en Oversættelse efter Svenskeren Starbæk. Det er en historisk Roman, der vil læses med saameget større Interesse, som den stadig drager danske Lokalteter og bekjendte

danste historiske Personligheder med ind i den spændende Handling, i hvilken isørrigt en ung, tapper Ridder, Niels Bossou Sture, er Hovedfiguren, og Kampen om Stureslægten's hemmelighedsfulde Halsbaand, der bringer det's Eier al Verdens Lykke, Hovedhandlingen. Fortællingen er udsmykket med en Mængde romantiske Episoder i Ingemanns Stil, men har ved Siden deraf ogsaa megen sand historisk Kolorit og adskillige godt tegnede Figurer. Særlig staaer Rigsforstanderen Carl Knutsen som en klar og fra Forfatterens Haand veludført Type paa den Tids Stormænd, hvorom der fortælles, han er hverken skildret som nogen Engel eller nogen Djævel, men som et Menneske af Kjød og Blod med menneskelige Feil og Fortrin, der stadig holde hinanden Stungen. Ogsaa om den ridderlige Erik Pukes Skjæbne, om den hemmelighedsfulde „grønne Ridder“, om den smukke nordiske Kvindetype Karin og mange flere læser man med Interesse. Det store Publikum, der har levet og drømt med Ridderstiktelserne i Ingemanns historiske Romane, vil her gjenfinde Figurer af samme Stof som deres Yndlingshelte, om end hele Maanden og Fremstillingsmaaden i Starbæks Fortælling er af noget mere moderne Snit.

— I Oversættelse ved Otto Borchsenius er udkommen „Romerste Dage“ af Victor Nydberg. Foruden de her i Maanedsskriftet tidligere omtalte „Sagn om Apostlene Peter og Paulus“ indeholder dette med Forfatterens Biografi og Portræt forsynede Arbejde en smuk Samling Skildringer fra Italiens klassiske Hovedstad, særlig en mesterlig lille Opfats om den mileviske Venus og en Række plastiske Karakteristiker af romerste Keisere. (Aldr. Schous Forlag.)

— P. Fabers Viser og Vers ere udkomne paa D. B. Problemstys Forlag. I vor Tid, hvor der trykkes Løst og Fast, forekommer det os dobbelt påtrængende at undersøge, hvorvidt denne Samling er en væsentlig Berigelse for Literaturen. Saameget er vist, at den bedre end alle Charakteristiker vil fastholde og forplante Billedet af en eiendommelig elskværdig Personlighed, som i Danmarks Trængselstid reiste sig et Monument, „der haver den Skjæbne, det aldrig vil dø“, og det er meer, end man kan sige om mange Monumenter.

F. W. Haeberle

F. W. Hackländer.

Susannes Mand

af

George Vautier.

(Oversat af M. A.)

I.

Na ja, det er ganske rigtigt, jeg gifter mig. Jeg har holdt det hemmeligt for Dig, som burde have havt det at vide fremfor nogen Anden, Dig, der er min bedste og ældste Ven; deri har jeg handlet ilde, og jeg beder Dig om Forladelse.

Jeg gifter mig. Paa Mandag møder jeg hos Mairén, paa Tirsdag holder jeg Bryllup, og Onsdag Morgen haaber jeg at vaagne som Medlem af det store Broderskab. Hvor jeg vil have ondt ved ikke at tage Virkeligheden for en Drøm! Jeg har ikke villet have Dig med til Brylluppet; derfor har jeg ikke meldt Dig det. Det er efter modent Overlæg, at jeg har udeluffet Dig. Ganske vist burde Du have havt en Hædersplads under de Ceremonier, der ere Begyndelsen til et nyt Liv for mig, men din Nærværelse vilde have kaldt Miuder tillive hos mig, som vilde

have forstyrret mig i høieste Grad, og som jeg for enhver Priis onsker at glemme; Du vilde have spillet Banquos Lands Rolle ved Hoitidsbordet. Længere hen, naar jeg er bleven sikkrere i min nye Stilling, naar jeg uden Rædsel vil kunne træde Gjengangerne under Dine, vil jeg bede Dig besøge os.

Men hvad tænker jeg paa? Nu har jeg i ti Minutter fortalt Dig om mit Ægteskab, og jeg har endnu ikke forestillet Dig min Hustru. Jeg ægter Mademoiselle Susanne de Saintenois. Du kjender hendes Moder, antager jeg; Du maa have truffet hende hos Baronessen. Der saae jeg hende sidste Vinter. En skjon Morgen sagde Baronessen, der aldrig lod nogen Veilighed til at friste mig til at gifte mig ubenyttet, uden videre Omsvøb til mig:

„Mademoiselle de Saintenois er virkelig yndig; det er ret en Kone for Dem.“ — Jeg svarede hende kun med en Stoggerlatter. Baronessen er udholdende; hun kom flere Gange tilbage til dette Thema, indtil jeg tilsidst klart og tydeligt maatte sige hende, at jeg ikke tænkte paa at gifte mig.

Sommeren kom; jeg pakkede min Badsæt og gav mig paa Veien med Félicien. Du har faaet at vide, hvad der passerede paa vor lange Reise, men man har sikkert ikke fortalt Dig Noget om den stakkels Féliciens besynderlige Humeur; forresten maa Du da ogsaa kjende Noget dertil, da Du saae ham inden din Afreise til Afrika; hvergang han traf et Varn

paa vor Wei, sank han hen i en kjærlighedsfuld Begeistring eller i melankolske Dromme. Det synes at være en meget udbredt Sygdom blandt gamle Ungkarle; tag Dig iagt! den er smitsom, det har jeg maattet erfare. Kan Du tænke Dig mig, naar Félicien nødte mig til at standse ved alle de Kollinger, vi modte, til at beundre dem og omfavne dem? — „Gift Dig,“ sagde jeg til ham, „saa kan Du selv faae Born.“

„Det kan jeg ikke.“

„Hvorfor? Du er fri; Du har en udmærket Stilling. Du er jo en af de forste Læger i Paris.“

„Jeg har tidligere været altfor optaget af mit Arbejde. Nu er det for jildigt. Ja, dersom jeg var saa ung som Du!“

Man skulde troe, at Skjæbneu havde blandet sig i Sagen og for at gjøre Nar af os havde fort os sammen med Alverdens Bryllupsreiser og Hvedebrodsdage. Medens Félicien paa Gjæstgivergaardene henrykt iagttog al Slags Bornebrovl, lyttede jeg for mit Bedkommende til de Nys, man horte fra alle Proge. Dersom de Nygifte vidste, hvilke Lidelser de paa den Naade tilfoie de Ugifte, vilde de maastee være saa medlidende ikke at lade dem see saadanne Ting. Rort sagt, tilsidst lignede jeg fuldstændig min Kammerat: jeg kunde ikke uden at blive rort betragte de Ugtepar, som reiste afsted Haand i Haand og tilkastende hinanden kjærlige Blikke; jeg greb mig selv i at tænke

mig ind i Egtestanden med rosenkinede Børn, der straffe deres smaa Arme ud imod mig, eller i at holde moralske Foredrag for mig selv.

Det morer Dig, ikke sandt? Jeg indrommer, at Tilstaaelsen maa tage sig loierlig ud i min Mund, men vær oprigtig! Har Du ikke undertiden selv følt nye Længsler opstaae hos Dig? Har Du ikke opgivet din glade Skepticisme? Du spiller endnu Spradebasjen, men tilstaa kun, at disse løse Kjærlighedsforbindelser ikke glæde Dig mere, at denne Frihed, som vi i vor Ungdom betragtede som vort hoieste Gode, ikke længere har nogen Tiltrækning for Dig, at Du ofte, naar Du vendte hjem fra muntre Selskaber og traadte ind i dit Ungkarleværelse, hvor Jngen ventede Dig, har maattet julle med Prædikerens mismodige Røst: „Vanitas vanitatum!“ Det er Krisen, kjære Ven.

Jeg var midt i Krisen, da jeg vendte tilbage til Paris i Begyndelsen af Vinteren. Jeg gjenoptog atter mit verdslige Liv, mine Fornoielser og mine Kjærlighedsforbindelser i den Tanke, at de skulde bringe den Melancholi, Félicien havde sat mig i Hovedet, i Forglemmelse, men jeg bragte min Træthed og min Kjedsommelighed med mig overalt. Jeg gjenfæaae Mademoiselle de Saintenois og kom til at hufte paa Baronessens Mand. Forlang ikke, at jeg skal fortælle Dig, hvad der foregik. I tre Maaneder levede jeg i en Drøm, uden at spørge, hvortil den skulde

fore mig, og uden at forstaae, hvad der foregik med mig. Jeg vaagneede en Morgen, da jeg henimod Klokken fire kom fra en Cotillon, og gik over Concordiabroen, idet jeg trykkede en lille dustende Bufet, der var bleven mig overladt i et Haandtryk, til mine brændende Læber. Jeg stod længe lænet til Rækværket og betragtede det rindende Vand, i hvilket jeg troede at see Billedet af mit svundne Liv, der langsomt forsvandt for aldrig mere at vende tilbage. Ja hvad skal man sige? i visse Diebliske er man Digter. Om Middagen lob jeg til Baronessen, der triumpherende samtykkede i at være min Gesandt. Samme Aften fik jeg at vide, at mit Tilbud var modtaget. Og fra det Dieblik af er jeg det lykkeligste og mest forbausede Menneske. Jeg kan ikke faae i Hovedet, at jeg nu ogsaa skal gaae over i Egtemændenes Leir.

Det lykkes mig at faae Madame de Saintenois til at holde sig hjemme; Gud veed, hvilke ondskabfulde Vittigheder og taabelige Commentarer hun ellers vilde have faaet at høre. Hun vilde have Bryllupet feiret med stor Stads i Madeleinekirken, men heldigviis har hun en lille Eiendom i Poitou, og jeg fik hende overtalt til at holde det paa Herregaardsviis. Imorgen drage vi altsaa til vore Guds og holde Bryllup i vore Vasallers, Undervasallers og Trælles Kred, blandt skikkelige Forpagtere, hvis godmodige Ansigter ikke kunne minde mig om Fortiden; men førend vor Afreise maatte Contracten igaar underskrives i et Sel-

skab paa to hundrede Personer. Med Hensyn hertil havde det ikke været mig muligt at opnaae den mindste Indrømmelse. Jeg har med et Smil paa Læberne maattet trodse alle Complimenter og al Forbauselse. Jeanne var der ogsaa; hun traadte ind ved sin Mand's Arm; hun var meget bleg, og da hun kom henimod mig, sammensnøredes min Hals af en piinlig Fornemmelse. Jeg elsker hende ikke mere, det kan Du være rolig for! Men jeg havde ikke seet hende, efterat mit Brylup var blevet bestemt, og jeg solte oprigtigt, at jeg havde Uret imod hende. Hun trykkede mine Fingerspidser og sagde med nedslagne Øine til mig: „Jeg gratulerer Dem, gid De maa blive lykkelig“

Jeg veed ikke hvorfor, men dette Ønske fik mig til at gysse. Jeg solte mig som en Dødsdømt, jeg saae de ondskabfulde og nysgjerrige Blikke omkring os og fremstammede nogle Ord. Hendes Mand afbrød mig og slog mig fortrolig paa Skulderen. „Jeg var overbevist om, at Du ogsaa vilde naae saavidt, min kjære Gaston; gid Du maa blive ligesaa lykkelig som jeg.“ Han op slog en fylldig og velklingende Latter; han har aldrig havt den fjerneste Mistanke og bilder sig ind, at ingen Egtemand bliver elsket høiere end han, og det er meget naibt, at han ønsker Andre sin Lykke. Du kan ikke tænke Dig, hvilken Virkning det gjorde paa mig.

Jeg skjælvde nyhlig, da jeg i Begyndelsen af dit Brev læste det mundgaaelige: Tu quoque, hvormed

man fra alle Kanter forfølger mig som med en Trusel. Jeg gifter mig, bed for mig!

II.

Jeg havde faaet Dig til at love, at Du skulde tilbringe din Permission hos mig i Sauves, og nu har jeg pludselig maattet forlade Sauves for at besøtte mig i Paris. Er det da skrevet i Stjernerne, at vi aldrig mere skulde faae hinanden at see? Nu har jeg været gift i to Aar og er Fader til en stor Dreng, og endnu kjender Du hverken min Hustru eller min Son.

Siden jeg vendte tilbage fra Florents, har Du kun faaet meget korte Breve fra mig; Du kan ikke forestille Dig, Du egenkjerlige Bebersvend, hvor liden Tid man har tilovers, naar man elsker sin Hustru! Jeg har ikke kunnet fortælle Dig hverken om Madame de Saintenois's forfærdelige Brede, da hun saae vor Bryllupsreise, til hvilken hun ædelmodig havde indrommet os tre Maanedes, blive forlænget i det Uendelige paa et fortryllende Sted, der truede med at fængsle os for bestandig, — eller min Henrykkelse over det nye Liv, der pludselig aabenbarede sig for mig, — eller det Indige ved det Tilflugtssted, hvor jeg i det skønneste Land af Verden glemte de Grindringer, der forfulgte mig, — eller min dybe Bevægelse ved det første Haab om at blive Fader, — eller vor Hjemkomst umiddelbart for den store Begivenhed, — eller vor Indsigt-

ning i denne yndige poitouste Eiendom, hvor jeg havde holdt Bryllup, — eller min Glæde, da jeg for første Gang holdt min lille Pierre i mine Arme, medens han stir Ansigter, som jeg fandt yndige, og udstødte Brøl, der for mig vare som Paradiset's skjønneste Harmonier. Da Pierre blev født, opslag Madame de Saintenois sin Bopæl hos os, og tiltrods for al Folkesnak komme vi fortræffeligt ud af det; sidste Onsdag opstod den første Uenighed imellem os. Vi vare alene efter Frokosten, da hun uden Omsvøb spurgte mig: „De har da vel ikke i sinde at tilbringe hele Deres Liv i denne Konne?“

Jeg maa tilstaae, at jeg blev saa forbausset over dette Spørgsmaal, at jeg i Forstningen ikke vidste, hvad jeg skulde svare.

„Hele mit Liv, nei“

Hun benyttede sig af min Overraskelse og gik lige løs paa Maalet. „De vil da bosætte Dem i Paris i Vinter, ikke sandt?“

Jeg havde faaet Tid til at overvinde min første Forvirring og skyndte mig med at afbryde hende for ikke at blive oversløiet: „O, det har ingen Hast, jeg tvivler meget om, at Paris vil faae mig at see igjen i Vinter. Jeg har det meget godt her hos min Hustru og min Son.“

Min Svigermoder er ikke taalmodig: det er hendes mindste Feil. Hendes Kinder farvedes af en Rodme, der tydede paa Strid, og hun rettede sit Dieglas paa

mig: „Er det Deres Alvor? De vil leve her som en Vild?“

„Som en Vild, nei paa ingen Maade; men Ensomheden og det rolige Liv her behager mig. Jeg seer ikke, af hvilken Grund jeg atter skulde kaste mig ind i Paris's Hvirvel.“

„Af den bedste Grund i Verden. Fordi Susanne kun er to og tyve Aar gammel, og De ikke kan holde hende indespærret i en af Provindserne.“

„Susanne har sit Varn.“

„Ja det er alle Egtemænds Raisonnement. De troe, at de have skjænkent en Kvinde hele Livets Lykke, naar de have betroet hende at passe et Pattebarn.“

„Det forekommer mig dog, Madame . . .“

„Susanne vil blive en fortræffelig Moder; det er den Opdragelse, jeg har givet hende, mig Borgen for; men jeg har ikke opdraget hende til at være Amme eller Lærerinde. De har tilbragt to Aar ene med hende, det er nok; det er Deres Pligt som Egtemand at føre hende tilbage i Verden og ikke for deres Lyst til Ensomhed at berove hende den Lykke, der venter hende der.“

Lykke! Det havde jeg ikke tænkt paa. Jeg noides med at mumle: „Hvilken Lykke?“

Borgnetten stød Lyd; jeg indsaae, men altfor sildig, at jeg havde gjort mig skyldig i en feitet Udæfskning. „Hvad behager? Hvilken Lykke? Naar man hører Dem, skulde man troe, at min Datter var dum

og styg. Hvilken Lykke? Den, antager jeg, som en smuk og aandrig Dame er berettiget til at haabe."

"Jeg kjender Verden, og jeg veed altfor godt, hvortil den Lykke, som De synes at længes saameget efter, fører, til at jeg skulde onste min Kone den."

"Forstaaer jeg Dem ret, gjør De Dem skyldig i en uforstammet Dumhed. Høre min Datter og jeg da til en Familie, der lader haant om sine Pligter?"

"Jeg veed af egen Erfaring, at Verden for unge Damer er fuld af Snarer, i hvilke de hæderligste og bedst bevogtede kunne falde."

Jeg talte i stor Sindsbevægelse. Madame de Haintenois gjorde et Tegn med Haanden til mig for at paabyde mig Tausshed. Det var Susannes Stemme; hun vendte hjem, idet hun nynnede en landlig Bise, med hvis Dumkvæd hun hver Dag lullede Barnet i Sovn.

"Jeg har kun eet Ord at sige Dem," tilføiede Madame de Haintenois hurtigt. "Siden De paabe-
raaber Dem den Erfaring, Deres Ungkarleliv har givet Dem, maa De ogsaa vide, at Kjedsommelighed er den værste Raadgiver."

Susanne traadte ind. Hun standsede paa Dørtærstelen og kastede et nysgjerrigt Blik paa os. "Hvor De ere alvorlige! Hvad har De talt om?"

"Vi talte om Politik," sagde Madame de Haintenois, idet hun atter begyndte at læse i sine Aviser.

„Din Mand er en paastaaelig Person, der ikke vil tage imod Fornuft.“

Kjedsommelighed! Min Kone kjedede sig altsaa? Dette behændigt udkastede Ord havde bragt mig i Oprør; jeg var hele Dagen takfuld til stor Forbauselse for Susanne, der ikke kunde forstaae, at man i den Grad kunde være optaget af Politikken. Jeg besluttede at komme paa det Nene med Sagen og overgav mig i flere Dage til de smaaligste Undersøgelser. Ved nærmere at undersøge Tingene var jeg nødt til at erkjende, at denne rolige og ensomme Tilværelse ikke kunde have nogen stor Tiltrækning for en ung Kvinde, der endnu ikke kunde have lært at sætte Priis paa Hvilens Værd og Glæder; jeg saae tydeligt, at om end min levende Kjærlighed og hendes nye Moderpligter for Diebliffet dannede en Skranke for Kjedsommeligheden, vilde de dog i Længden ikke kunne forhindre den fra en smuk Dag at indfinde sig. Jeg veed altfor godt, hvormeget jeg har havt Kjedsommeligheden at takke for, til at jeg ikke skulde være paa min Post. Imorges har jeg sagt Susanne, at vi tage til Paris. Min Svigermoder triumpherer, og jeg, kjære Ven, er et Bytte for den sorteste Melankoli.

Men jeg taler kun om mig selv og glemmer Dig. Du veed, at Du skylder mig tre hele Uger af din Permission. I Saaved eller i Paris, det kommer ud paa Det. Saasnart jeg er kommen i Orden, skal

jeg sende Dig min Adresse. Du vil maaske forst reise til din Søster i Rennes? Jeg er ikke berettiget til at modsætte mig det, men jeg forbyder Dig udtryffeligt at tage igjennem Paris uden at gjøre Besjendtskab med min Hustru og Son.

III

Jeg kommer ligesra Hotel du Louvre: jeg havde haabet at træffe Dig der endnu, men man siger mig, at Du allerede har forladt Paris uden at vente paa Aftentoget. Hvilket ærgerligt Uheld! Havde Du da saadant et Hastværk med at gjense Rennes, at Du ikke kunde skjænke mig nogle Timer. Den Modtagelse, Du fik imorges i mit Hjem, maa ganske vist have været en ubehagelig Overraskelse; Du blev betragtet som en ubeleilig Gjæst istedetfor at vi skulde have modtaget Dig med aabne Arme som en Ven, der i mange Maaneder er bleven utaalmødig ventet. Og Du har ikke kunnet gjette, at jeg, saasnart mit onde Lune var overstaaet, løb efter Dig for at give Dig en Forklaring, bede Dig om Forladelse og i Triumph ore Dig tilbage til min Families Skjod, der ventede Dig? Du reiste pludseligt bort, maaskee fortørnet paa mig, og overlod mig til mine Selvbebreidelser og min Forlegenhed.

Du kom lige midt ind i en Strid. Vi vare alle irriterede, og vore Hjerter bankede. Det var Uret af mig ikke oprigtigt at fortælle Dig, hvad der gif for

sig, men jeg kunde ikke give Dig nogen Forklaring i min Kones Nærværelse: det vilde have været at fornye den Diskussion, som din Ankomst havde gjort Ende paa. Nu skal jeg betro Dig det Hele. Der blev danset hos Baronessen igaar. Jeg hader disse Baller, som jeg for holdt saameget af, og Intet kan oprøre mig saameget, som at overlade min Kones Skuldre og Liv til den Første den Bedstes Omsavnelse. Det kan Du ikke forstaae, Hebersvend! Det forlanger jeg ikke heller, at Du skal kunne, men naar jeg hader denne afskyelige verdslige Skik, er det netop paa Grund af den Fornoielse, som Du og dine Lige finde deri, og som jeg selv fandt deri, dengang jeg hørte til Eders Laug.

Man dansede altsaa: jeg aad min Harm i mig i den lille blaa Salon og bevogtede med stjaalne Dietst de Dansendes Hvirvel, hvor Gontran havde fort Susanne med sig; denne Gontran har en Mine som en Seirherre, der ophidser mig i høieste Grad. Der kommer En hen til mig; det er Jeannes Mand. Vi passerede venstfabeligt sammen; som jeg ofte har sagt Dig — Du kan nu lee af det, saameget Du vil — er jeg hans meget gode Ven. Jeanette passerer forbi os, hvirvlende sig i en Husarofficers Arme, som i mine i gamle Dage. Hun seer paa sin Mand, derpaa seer hun mig lige i Ansigtet for første Gang efter mit Giftermaal, og da hun seer os sammen spiller der et særegent triumpherende Smil paa hendes

Læber. Hun er forbi, hendes Mand har Tøtet seet, men jeg føler mig oprørt i mit inderste Hjerte, thi jeg har fuldstændig forstaaet den Følelse af tilfredsstillt Hævni, der fylder hende ved at see mig, nu da Døren er kommet til mig, i Selskab med hendes Mand at vente paa min Kone, som Gontran valtsfer omkring med. Jeg vender pludselig Ryggen til den stakkels Mand, som Tøtet aner. „Du seer ud, som der var gaaet Dig Noget imod,“ siger han til mig, „feiler Du Noget?“

„Nei, men jeg gaaer.“

„Jeg følger med.“

Han seer altsaa ikke, at hans Nærværelse er en Straf for mig, at jeg i hans glade Ansigt læser det skræffelige Mene Tekel Upharsin, hvis Mening hans Kones Smil har ladet mig forstaae? Skjæbnen blander sig deri; den Straußervals, Orkestret spiller, er den samme, under hvis Toner jeg gjorde min første Kjærlighedserklæring.

Jeg opdager Susanne siddende i et Hjørne; Gontran staaer ved Siden af hende og bringer med straalende Dine al Slags Passiar tiltorvs; hun horer leende paa ham. Det er Dumheder, det er aabenbart, men jeg kjender saadanne Dumheders Magt. Jeg afbryder kort Conversationen, tager Susannes Arm og standser meget uhøflig den smukke Sladderhank midt i hans skjønneste Foredrag. Istedetfor at ærgre sig smiler han; min Bredde morer og smigrer

ham. Den Uforskammede troer, at jeg gjør ham den Uret at være jaloux! Susanne spørger mig ængstelig: „Hvad er der paa færde?“

„Ikke Noget.“

„Du er ikke fornøiet, det seer jeg nok. Skulle vi tage hjem?“

Jeg tog uden Betænkning mod Tilbuddet. „Ja, lad os det.“

„Men Du har endnu ikke sagt mig . . .“

„Det skal jeg nok. Naar vi ere komne hjem.“

Vi kom da hjem og sad meget fredeligt i Krogen ved Kaminen. Underveis havde jeg tænkt mig om og indseet, at jeg havde Uret. Jeg tabte derfor ogsaa strax Contenancen, da hun meget frimodigt spurgte mig: „Vil Du saa sige mig Grunden til, at Du saaledes forlod Ballet?“

„Det er en Bagatel, som jeg allerede har glemt.“

„Du har en Hemmelighed, som Du ikke vil betro mig.“

„Nei.“

„Tal ikke Usandhed; jeg veed Alt.“

Hun truer mig smilende med Fingeren: „Du er ærgerlig, fordi din Ven Gontran gjorde Cour til mig.“

Jeg vilde nægte det, men min Forvirring gjendreb alle mine utydelige Benægtelser.

„O Du sthygge Skinshye,“ vedblev hun. „Hvor Du fortjener at blive straffet!“

„Spøg ikke; for Guds Skyld.“

„Vær Du kun rolig; din Ven Gontran er en Tøsse, og jeg har ikke hørt et Ord af alle hans Historier, der ere til at falde i Søvn over.“

Hun omfavner mig saa venligt og leer saa naturligt, at jeg føler mig fuldstændig beroliget. Jeg leer tilfids med, og vi tilbringe en fornøielig Time med hinanden.

Alt, min stakkels Ven, det har jeg rigtignok maattet bøde for imorges. Jeg var urolig og nervøs uden at vide hvorfor. Da jeg blev ene i mit Værelse overfor mine Bøger, spurgte jeg mig selv, om jeg ikke havde gjort en rigtig dum Streg ved at aabne min Frygt og selv aabne Døren paa Alem for Fjenden. Hvad skal man sige? Jeg havde Hovedet fuldt af Historier fra gamle Dage, der uophørlig komne mig i Tanker og forstyrre min Ro. Henimod Middag kom Madame de Saintenois. Efter en høitidelig Tausshed sagde hun til mig: „Gaston, jeg har faaet Noget at vide, som det er min Pligt at udbede mig en Forklaring over. De spillede igaar Aftes den Skinske overfor Susanne.“

Jeg afskar hende Ordet og var fast. „Undskyld min Frue, det er en Sag mellem min Hustru og mig.“

„Deres Hustru! Skulde man ikke troe, at Susanne udelukkende tilhører Dem, og at jeg ikke længere er hendes Moder? Susanne er min Datter, og jeg

har idetmindste ligesaa megen Ret som De til at tale med, hvor det gjælder hendes Lykke."

"Hun er ikke ulykkelig."

"Nei, Gud være lovet. Saavidt ere vi ikke komne endnu; men Deres Skinsyge er paa gode Veie til at gjøre hende ulykkelig."

"Jeg er paa ingen Maade jaloux, men jeg er blot ikke altid i Humeur til at finde mig i, at man gjør Cour til hende."

"Med saadanne Ideer burde De have giftet Dem med en eller anden Cendrillon, der vilde have været lykkelig ved at tilbringe sit Liv i Kaffelovnstroen. De har faaet en smuk og elegant Kone; De burde være stolt over hendes Lykke. Da Susanne var hos mig, var det min største Fornøielse at see, at der blev gjort Cour til hende."

"Jeg er hendes Mand, og jeg haaber, at De vil indrømme, at Forholdet ikke er ganske det samme."

"Det er smigrende for en Mand at see sin Kone omringet af Tilbedere."

"Det smigrer aldeles ikke mig."

"Jeg antager ikke, at De kan have meent, at Susanne ved at blive Deres Kone skulde tabe sin Skjønhed, eller at Deres Venner skulde høre op med at lægge Mærke til hende. Hun er netop bleven smukkere, og for hver ti Elskere, hun fordem havde, kan jeg nu tælle hundrede . . ."

D moderlige Forsængelighed! Det var en An-

ledning til Stolthed og Triumph for hende, og hun saae ikke, hvor hun pinte mit Hjerte! Jeg standsede hendes Ordstrøm med en Gebærde. „Jeg gjentager Dem, Madame, at disse Detailler ere overflødige. Det var urigtigt af Susanne at meddele Dem en lille ægtefabelig Strid, som endte med at vi begge lo.“

„Susanne har handlet ret; en Datter bør sige Alt til sin Moder, og denue Sag er vigtigere, end De troer. Susanne er saa godmodig, at hun er svag; men heldigviis er jeg hos hende; jeg skal skaffe hendes Rettigheder respekterede.“

„Hvilke Rettigheder? De bruger imponerende Udtryk, Frue.“

„Jeg taler, som jeg bør gjøre, og det forundrer mig, at De ikke svarer mig alvorligt; thi alt dette er i Sandhed meget alvorligt. De har for Deres Giftermaal nydt Verdens Glæder i Overmaal, og nu er De træt og kjed deraf, men det er ikke Tilfældet med Susanne, og De kan fornustigviis ikke tænke paa at forhindre hende fra at deeltage i de Fornøielser, De selv har havt.“

Jeg betragtede Madame de Saintenois uden at kunne sige et Ord, saa stor var min Overraskelse og min Skræk; mit Ansigt maa sikkert tydeligt have robet mine Tanker, thi hun rejste sig og sagde meget harmfuld til mig: „De har virkelig en Maade at see Tingene paa, der gjør al Diskussion overflødig.“

Jeg har opfyldt min Pligt. Overvei De nu mine Ord."

Hun gik, og jeg var ganske forbløffet. Saa kom Du; Du syntes, at jeg var guaven og takkefuld. Da jeg kom for at melde Susanne dit Besøg, fandt jeg hende hos Pierre med Vinene fulde af Graad; jeg indsaae let, hvad der var foregaaet: hendes Moder havde faaet hende til at troe, at jeg var en ny Blaafkjæg. Jeg kunde ikke betvinge en utaalmodig Ghebærde, og jeg troer virkelig, at vi vare komne alvorlig i Strid, hvis Du ikke havde været tilstede. Forstaaer Du nu det Hele, og tilgiver Du os? Efterat Du var gaaet, havde vi en lang Forklaring. Freden er sluttet, Himlen klar, jeg springer i Vognen for at faae fat paa Dig. Reist! Det var meget ilde gjort af Dig, og det skal jeg ikke glemme Dig.

IV.

I Morges modtog jeg dit Brev fra Rennes. Du skriver, at Du traf Félicien, for Du tog fra Paris, at han beklagede sig bittert over mig og i gaadefulde Ord talte om en Mistanke, jeg havde fattet. Saa bliver Du vred og sender mig en Afhandling paa fire Sider om Benskabet. Du præker godt, men Du er meget rask til at fordomme. Hør mig og dom saa selv!

Bed min Tilbagekomst fra Italien tilbragte Félicien nogle Dage i Sauves, stadig et Bytte for

den os bekjendte Melankoli og indtaget i alle de Børn, som Tilfældet fører paa hans Bei. For hundrede Gang sagde jeg til ham: „Gift Dig!“ og for hundrede Gang svarede han: „Det er altfor silbdigt; jeg har ladet den beleilige Tid gaae forbi“ . . . Han fortalte mig, at da han nu var rig nok til at opgive sin øvrige Praxis, havde han udelukkende helliget sig til Børnesygdomme og havde saaledes skaffet sig Udgang til at leve i den lille Verden, han elskede. Det forbausede mig derfor ikke heller, at han kom ansættende, da min Son blev født; han havde haabet at blive Gudfader, men vi havde allerede valgt en Dufel til min Husfru, og han reiste bedrovet bort. Saasnart vi kom til Paris kom han igjen; han vilde vaage over Pierres Helbred, der var saa udmærket, som det kunde være; jeg gav ham mit Samtykke dertil. Nu mødte han hver Dag med en Udholdenhed, der i høi Grad morede Susanne og Madame de Saintenois, der begge vare henrykte over den gamle Ungtars faderlige Godmodighed; i Førstningen morede det ogsaa mig, der betragtede det som en Slags Mani hos ham.

En skøn Dag fik jeg en besynderlig Idee; jeg jog den fra mig, men den kom igjen; jeg stred imod, men jeg kunde ikke forhindre mig selv i, at det, der først var forekommet mig ganske naturligt, nu forbausede og foruroligede mig. Jeg vovede hverken at tale om min Mistanke eller tilstaae den for mig selv. Jeg modtog Felicien med tvungne Miner, hvis Udtryk

jeg med Willie forstærkede i det Haab, at han vilde kunne forstaae en halvbaedet Vise; men han forstod det ikke eller vilde ikke forstaae det. Da han gif en Morgen i forrige Uge med det Løfte, at komme igjen den næste Dag, tog jeg endelig en raft Beslutning og sagde stammende til ham: „Hvorfor imorgen? Pierre er ikke syg.“

Han betragtede mig overrasket. Jeg vendte Vinene bort for ikke at møde hans bebreidende Blik.

„Hvad mener Du med det? Finder Du mine Besøg altfor hyppige?“

Hans Bevægelse var saa oprigtig, at jeg følte en taabelig Øyst til at række ham Haanden; men i samme Dieblis horte jeg Susannes Stemme i Salonen ved Siden af, og Mere behøvedes der ikke for at vække de forrige Ideer tillive igjen. Hvad sagde jeg til Félicien? Jeg veed det ikke. Jeg forsøgte at bevise ham, at Susanne var altfor ung og altfor smuk, til at denne fortrolige Dngang kunde vedbare uden at give Anledning til Bagtalelse. Jeg bragte mig selv i Forlegenhed med mine Phraser; han horte opmærksomt paa mig.

„Jeg vil vide det Hele. Er der blevet sagt Noget?“

„Nei.“

„Saa er det Dig, der har Mistanke til mig?“

Jeg loi. „Jeg har ingen Mistanke, og jeg vilde ikke have talt saaledes med Dig, hvis jeg havde nogen

Grund til at beklage mig over Dig; men det er min Blygt ikke at udsætte min Kone for Bagtalelse."

Han trak paa Skuldrene og gik; jeg saae nok, at min Forklaring ikke forekom ham aabenhjertig, og jeg stammede mig derover. Den næste Dag kom han ikke, og siden har jeg ikke seet ham igjen.

I disse sidste Dage har jeg vejelviis følt Samvittighedsnag og Tilfredshed, idet jeg snart har lykønstet mig selv til det Bovestykke, jeg havde udført, snart har gjort mig selv heftige Bebreidelser. Dit Brev har sat mig i stærk Bevægelse, det vil jeg gjerne tilstaae, men det har ogsaa nodt mig til fornyet Overveielse. Jeg troer ganske vist ikke Félicien istand til længe forud at pøuse paa et Forræderi, men jeg veed af egen Erfaring, hvorledes man kan blive rebet hen af en eller anden tilfældig Begivenhed. Du lægger mig til Last, at jeg ikke har uindskrænket Tillid til hans Venstab, og Du bruger for at bevæge mig ene og alene Ordet: „en thveaarig Ven!"

Du har altsaa glemt, at jeg var en Ven af Jeannes Mand? Jeg troer, at Féliciens Venstab er fuldkommen ærligt og paalideligt, men veed Du da ikke, at jeg var en Ungdomsven af Jeannes Mand og var ham inderlig hengiven?

Forklar det, om Du kan, og svar derpaa, om Du vover det.

V.

I alle de Skjænd, Du giver mig, søger jeg for-
gjæves det Svar, jeg ventede. Du taler som Peber-
svend, min kjære Ven, og Egteskabet lærer En saa-
meget. Du spørger mig, hvad der fattes mig i at
være fuldkommen lykkelig; Intet: jeg er i Besiddelse
af Alt, hvad der behøves dertil, men jeg føler ligesom
Samvittighedsnag over Fortiden og er bange for at
blive straffet.

Man er fem og thye Aar gammel, man er for-
elsket, man har sin Videnskab, sit varme Blod, Exemplet
og sine Omgivellers Overbærenhed til sin Undskyld-
ning; man seer ikke ud over det Nærbærende: at elske
en Andens Hustru og blive elsket igjen af hende, synes
det ikke at være den naturligste og uskyldigste Ting i
Verden? Men længere hen, naar man er gift og
sidder mellem sin Kone og sin Son, naar man har
erfaret, hvad Du endnu ikke har erfaret, naar man
kjender de Baands Magt, som Egteskabet har knyt-
tet, og man saa tænker paa Fortiden, opdager man,
at man har gjort en slet Streg uden at tænke
derover.

Det var efter vor Tilbagekomst fra Florents, at
jeg i Sauves første Gang tænkte derover; jeg var saa
lykkelig, at jeg var bange for min Lykke, jeg tænkte
paa, at jeg tidligere eller sildigere kunde komme til
at forsvare mig mod en hemmelig Elfers feige An-
greb, der vilde bekæmpe mig enten for at tilfredsstille

sin Forsængelighed eller for at udfylde en ledig Time, og jeg gjenkjendte i Forstningen ikke mig selv i det Portrait af den indbildte Fjende, som var Gjenstand for min Afsty. Hvor ofte har denne Tanke ikke i den sidste Tid forstyrret min Glæde? Jeg har Sambittighedsnag, virkelige Sambittighedsnag, kan Du forstaae det? Det har jeg haft, siden jeg er bleven Ægte-
 mand og Fader, siden jeg har fundet min hoieste Lykke i den Tilboielighed, jeg uværdig har berøvet Andre uden at have Bevidsthed om det Ende, jeg gjorde. Ja dersom de Unge blot vidste! Min Broder forekommer mig nu saa stor, at jeg frygter for, at der forestaaer en Straf. Kan Du forstaae det, uden at finde mig altfor urimelig? Jeg kæmper derimod, saa godt jeg kan, og bruger hundrede forskjellige Raifonnementer. Alt hvad Du siger mig, har jeg tusinde Gange sagt mig selv. Susanne er ikke koket, hun har Æresfølelse og elsker mig oprigtigt; hvorfor er jeg da urolig? Jeg satte mig nylig hen med dit Brev i Haanden og gjorde mig selv med høi Røst alle de Spørgsmaal, som Du har benyttet for at berolige mig: „Er Du ikke en god Ægtemand mod din Hustru?“ „Jo.“ — Men min fordomte Sukommelse tilføiede øieblikkelig: Jeannes Mand var ogsaa den bedste Ægtefælle mod hende. „Er Du ikke forvisset om Susannes Kjærlighed?“ „Jo ganske vist, men Jeanne har ogsaa elsket sin Mand.“ „Af hvilken Grund skulde din Hustru foretrække den Første den

Vedste for Dig? Er Du sthg, dum eller gnaben?"
 „Nei, men hvorfor foretrak Jeanne mig for sin Mand, som jeg i ingen Henseende kunde maale mig med; jeg kan nok gjøre mig selv denne ydmygende Tilstaelse.“

Du finder, at jeg har alle mulige Aarsager til at være rolig. Jeg er fuldkommen enig med Dig — naar jeg tilfældigviis kan løsrive mig fra Erindringerne om en Fortid, som jeg nu først begynder tydeligt at kunne see tilbunds i. Dog lad os ikke tænke Mere derpaa. Jeg er ogsaa snart færdig med mit Papiir og har kun to Linier tilbage til at fortælle Dig, at jeg har besøgt Félicien iforgaars. Jeg gif hen til ham, jeg trykkede hans Haand, men jeg var saa forlegen, at jeg ikke var istand til at sige Noget; men hans kjærlige Blik beviste, at han forstod min Venstabelighed. Er Du fornøiet med mig? Han har dog endnu ikke fornøyet sine Besøg, og det takker jeg ham for. Hvad skal man sige? Du gjorde da vel ikke Regning paa at helbrede mig paa cengang?

VI.

En heel Maanedes No. Jeg gjør Fremstridt, ikke sandt? Jeg troede, at den gamle Adam var død; men af! han er atter kaldt tillive i de sidste Dage. Jeg har en lang Beretning at give Dig; Du har villet være min Skriftestader; kjæder jeg Dig, maa Du kun tænke paa dit Venstabs for mig.

Da jeg sidste Torsdag kom ud fra Justitsministeriet, hvor jeg var gaaet hen med en Ansøgning fra en Slægtning paa Landet, lagde jeg Mærke til Félicien, der gik over Vendômepladsen. Klokken var omtrent tre; det er netop paa den Tid, at Susanne hver Dag gaaer ud med Pierre for at lade ham springe om i Tuileriernes Alleer. Han gik med lange Skridt henimod Castiglione-gaden. En Nysgjerrighed, som jeg forgjæves bestræbte mig for at forjage, fik mig til at følge efter ham. Han naaede Tuilerierne, gjorde nogle Skridt paa Asphaltpfortouget, saae paa sit Uhr, og styrende til Venstre fordybede han sig imellem de firkantede Plantninger, idet han opmærksomt betragtede de Grupper af Born, der legede omkring ham, og standsede for at beskue de tykke pludskindede Smaa-børn eller kjæle for Dreugene, der trillede deres Tøndebaand mod hans Been. Han søgte aabenbart Nogen, som han var vis paa at finde, som maaskee pleiede at træffe sammen med ham der. Bludselig saae jeg ham bukke sig for at omfavne en lille Dreng, som han tog op paa Armen: det var Pierre. Jeg krob sammen bag et Træ som en Røver, der staaer paa Lur efter den forsinkede Vandringsmand, som han vil affordre Pungen eller Livet. Félicien var en Snees Skridt fra mig og havde stadig min Søn paa Armen, som han fik til at hoppe og lee. Pigen, der sad ned, reiste sig og kom nærmere. Hvor var Susanne? Mine Øine søgte hende, og da jeg ikke op-

dagede hende, blev jeg først glad, men hurtig indfandt den Betragtning sig: han venter hende vist, nu kommer hun. Jeg iagttog enhver af hans Bevægelser. Han trak Kræmmerhuse med Godter op af sin Lomme til Pierre, som han efter en halv Sues Minutters Forløb satte paa en Stol, hvorpaa han hurtig gik bort henimod den store Allée, idet han dog ofte vendte sig om for at tage mod de Rys, Barnet sendte ham paa sine smaa rosenfarvede Fingerspidser. I dette Dieblis opdagede jeg, at jeg var Gjenstand for en Flok Barnepigers Opmærksomhed, der hvissende og leende monstrede mig med ondskabssfulde Blikke; jeg indsaae det Latterlige i min Stilling og gik.

Længe vandrede jeg om paa Lykke og Fromme uden at kunne faae den Sindsbevægelse, der havde grebet mig, til at lægge sig. Der var virkelig ikke Noget i alt det, jeg havde seet, der burde vække min Bekymring; da jeg kjendte Féliciens Mani, kunde jeg ikke være vred paa ham, fordi han havde givet efter for Fristelsen til at omfavne min Son; men jeg antog Enkelthederne i denne lille Scene for Beviser paa, at det var en næsten daglig Bane. Det havde Susanne ikke fortalt mig Noget om; der var altsaa en Hemmelighed mellem hende og Félicien, som jeg stod udenfor. Og hvorfor var hun ikke hos Pierre? Hvor var hun?

Den følgende Dag begav min Kone og min Son sig paa den sædvanlige Tid paa Veien til Tuilerierne.

Jeg gik nogle Dieblkke efter; jeg vilde atter stille mig paa Lur for at see, om Felicien kom igjen, og om Susanne ligesom den foregaaende Dag gik bort, men da jeg i lang Afstand saae de store Kastanietræer, betoges jeg af en saa heftig Brede mod mig selv, at jeg vendte om. Susanne kom hjem henimod Klokken fem; jeg spurgte hende saa roligt, som det var mig muligt: „Blev Du hele Tiden hos Pierre?“

„Ja.“

„Du var ikke et Dieblkk borte fra ham?“

„Jo, jeg gjorde nogle Indkjøb i Nærheden.“

Hun gik altsaa hver Dag bort paa samme Tid. Ak! jeg kjender kun altfor godt, hvilke bekvemme Paastud denne Forpligtelse til at gjøre Indkjøb, som de klokeligst have forbeholdt sig selv ved Fordelingen af Husboldningsarbejderne, hder Damerne.

Den følgende Dag stod jeg uroligere op end nogensinde. For at blive befriet for mine Bekymringer tog jeg den Beslutning ikke at lade mig afholde af nogensomhelst Skrupler, men bruge de nødvendige Midler for at faae Sandheden at vide. Jeg gik tidligt ud og gav til Paastud, at jeg havde Forretninger i et af de længst bortliggende Kvarterer i Wien. Klokken tre var jeg ved Tuilerierne. Jeg saae Susanne komme og skjulte mig bag en Tjkning i Nærheden af det lille Bassin. Hun satte sig ned, men efter en halv Times Forløb overlod hun Pierre til Barnepiggen, reiste sig og styrede Coursen til Rivoli-

gaden; jeg ilede efter hende; hun gik hurtigt, saa at jeg havde ondt ved at følge hende. Hun naaede Micheliengaden: jeg fulgte hende i Hælene, og da jeg ikke vovede at lade hende faae et altfor stort Forspring i denne Sværm, og paa den anden Side var bange for at blive seet, stodte jeg flere Gange mod de Forbigaaende og blev tiltalt mere eller mindre hoffligt, men jeg var altfor beskjaeftiget til at høre, hvad de sagde. Paa Hjørnet af Montpensiergaden syntes hun at betænke sig og standsede; for ikke at blive opdaget var jeg nødt til at tye ind under Théâtre français's Buer. I dette Dieblik folte jeg mig naglet til Jorden af en heftig Sindsbevægelse; paa Fortouget, hvor Susanne gik, saae jeg Gontran komme. Jeg stod aandeløs, ubevægelig og stirrede paa dette Menneske. Han var kun et Par Skridt fra Susanne. Han gik forbi hende, tog sin Hat af og hilste ærbødigt; hun boiede Hovedet, og de fortsatte deres Vej i modsat Retning uden at vende sig om. Først folte jeg mig ubeskrivelig trøstet, men derpaa betoges jeg af en grusom Vengstelse. Var denne Digeghdsighed maaskee ikke en Vist for at skuffe mig? Jeg var imidlertid godt skjult. Da Gontran var ude af Sigte fortsatte jeg min Vej. Jeg kom netop tidsnok til at see Susanne forsvinde i en Port paa Hjørnet af rue Neuve des Petits-Champs. Jeg stod fængslet til Stedet som en Dumrian og betragtede Huset fra øverst til nederst; der boede en Modehandler i første Etage, en

Possementuager i aunden; Gangen var mørk. Hvad skulde jeg gjøre? Træde ind, udsørge Portneren? Bente uden at faae Noget at vide, uden at kunne gjætte Noget? En stor Haand med en gul Handske vækkede mig af min Forvirring, idet den faldt tungt ned paa min Skulder, medens en velbekjendt Stemme med en svingrende Latter raabte til mig: „Nu har jeg grebet Dig, skinsyge Egtemand!“

Det var Jeannes Mand. Han, i et saadant Dieblid! For jeg kunde komme mig af min Overraskelse, stak han sin Arm ind under min og trak mig med sig. „Gontran havde nok sagt mig, at Du var jalou; det vilde jeg ikke have troet. Følge efter sin Kone!“

Jeg gjorde et benægtende Tegn. Han svarede ivrigt: „Jeg har fulgt Dig i et Dvarteers Tid. Jeg veed Alt.“

„Men“

„Jeg har seet det Hele, siger jeg Dig. Du er ufornuftig, det maa en Mand ikke være. Folger jeg efter Jeanne? passer jeg paa hende? Jeg har Tillid til hende, og jeg veed, at hun er ude af Stand til“

Jeg skjælvede. Han saae paa mig. Jeg veed ikke, hvilket Udtryk mit Ansigt havde, men dette Møde, denne Fortrolighed, som Omstændighederne gav et saa latterligt og paa samme Tid et saa smerteligt Præg, satte mit Jnderste i Bevægelse. Han forstod ikke min

Sindsbevægelse og vedblev roligt: „Jeg lagde nylig Mærke til, hvor oprørt Du blev, da Gontran mødte din Kone. En Ven! Du nærer Mistanke mod en Ven!“

Denne Gang boiede jeg Hovedet.

„Du blegner,“ sagde han, „Du rødmer, Du har Feber. Naa, jeg kan berolige Dig med to Ord. Din Kone er hos sin Modehandler. Jeg kjender Huset; Jeanne kan aldrig komme derfra; hun tilbringer hele Dage der. Naar de gode Damer ere bestjæftigede med deres Bynt, glemme de Alt.

Han brød paany ud i en høi Latter. Jeg be-
tragtede ham forbausset. Skulde man beklage eller misunde ham? Jeg vidste, hvor Jeanne i hele to Uar havde tilbragt sine Eftermiddage, naar hun løb, som om hun tænkte paa sin Bynt. Jeg erindrede nu, at hun ofte havde fortalt mig om en Modehandlers Magasin, som hun løb igjennem for ikke at vække Mistanke, og som hun slap ud fra af en Bagdør. Og det var der, at jeg havde seet Susanne gaae ind! Jeg slap pludselig Jeannes Mand's Arm; vi vare i Nærheden af square Louvois, og jeg gik op af den til hans store Forbauselse. „Vil Du igjen indtage din Observationspost? hvad? det er dumt af Dig.“

Jeg svarede ham kun ved et Tegns af min Haand, der ikke var meget tydeligt at forstaae. Jeg hører endnu hans høie Latter. Han morede sig over mig, han fandt min Skinshge latterlig! Jeg vendte tilbage

og undersøgte Modehandlerens Hus; jeg saae de to Dore; jeg tilbragte en heel Time med at bevogte dem. Susanne var aabenbart gaaet. Da jeg saae, at mit lange Ophold begyndte at vække Naboernes Nysgjerrighed, besluttede jeg mig til at gaae tilbage til Tuilerierne, for at vente paa hendes Tilbagekomst. I Nærheden af Gitteret blev jeg fanget af et Par smaa Arme, der omsavnede mine Been.

„Fader! Fader!“

Jeg var i Nærheden af min Kone og min Son, der vare i Begreb med at forlade Haven. Susanne var altsaa uopholdelig vendt tilbage; det beroligede mig. Da jeg gik ved Siden af hende taus og nedboiet under Vægten af saamange Sindsbevægelser, lagde jeg Mærke til, at Pierre var en uhyre Sprællemand.

„Hvem har givet Dig den?“

„Fr. Félicien.“

Jeg kunde ikke holde en vred Gebærde tilbage. Susanne gjættede sikkert, hvad der fik mig til at knytte Haanden; thi hun skyndte sig at tilfoie:

„Fr. Félicien var hos Pierre, medens jeg var fraværende; han fordærver vor Son, han træffer ham aldrig uden at give ham Legetoi eller Godter.“

„Han seer ham altsaa tidt i Tuilerierne?“

„Ja ofte; Du veed, hvor meget han holder af Born. Han har nogle smaa Patienter i faubourg Saint-Germain, som han seer til hver Eftermiddag.

Naar han gaaer igjennem Haven, opholder han sig ofte lidt hos Pierre."

"Det har Du aldrig fortalt mig."

"Jeg seer ham meget sjældent; han kommer i Almindelighed paa den Tid, jeg ikke er her."

Og med den største Nøglighed tilfoiede hun: "I Dag har jeg blot gjort et lille Besøg hos min Modehandler. Seer Du ikke, at jeg har byttet Hat paa Veien? Hvorledes synes Du om den nye? Siig mig, om den er smuk."

Vi kom hjem. Efterhaanden slappedes mine spændte Nerver. Siddende i min lille Salon imellem min Kone og min Sou tænkte jeg over det, der var foregaaet siden Morgenstunden; jeg spurgte mig selv, om jeg ikke havde været et Bytte for et hæsligt Mareridt, om jeg ikke havde forbeglet Fortiden med Nutiden, om jeg ikke havde spillet den grusomste og latterligste Rolle. En heftig Ringen paa Klokken rev mig ud af disse trosterige Drommerier; jeg kom til at skjælve, som om jeg tydeligt folte, at der var Fare paa færde. Madame de Saintenois traadte ind: "Jeg kommer fra Madame de Berceuil," sagde hun til mig uden nogen Indledning, idet hun gik henimod mig med en udfordrende Mine.

"Jeanne!"

Det pludselige Angreb havde fravristet mig dette Udbrud; heldigviis horte Susanne det ikke, da hun var beskæftiget med Pierre, der vilde krybe op paa

Stolene for hurtigere at komme til at omfavne sin Bedstemoder.

Madame de Saintenois fik et Stød; derpaa rettede hun sit Dieglas paa mig og gjentog i en truende og ondskabssfuld Tone, som jeg aldrig skal glemme: „Seg kommer fra Jeanne . . . ja, Jeanne.“

Seg mælede ikke et Ord.

„Hendes Mand kom netop hjem,“ sagde hun, efter at have glædet sig over sin Triumph, „og fortalte leende, at han havde overrasket Dem paa Gaden, hvor de fulgte efter Susanne, udspejdede hendes Skridt, og ved Deres Skinshyge gjorde hende til Gjenstand for Bagtalelse. I Forstningen vilde jeg ikke troe det, men han forsikrede det hoit og dyrt, saa at jeg var nødt til at give tabt.“

„Fr. de Verceil har sagt Sandhed.“

Seg gjorde et Skridt henimod Susanne, men Madame de Saintenois spærrede mig Veien. Hun var purpurrod; havde hun kunnet knuse mig med et Blik, vilde jeg have været Støv i det samme Nu.

„Det er altsaa sandt; De tilstaaer det?“

„Seg skal give Susanne Forklaring, hvis hun forlanger det, men kun hende alene.“

Der begik jeg en Uforsigtighed; det havde været bedre at lade Stormen drive over. Seg vil ikke gjentage alle de Bebreidelser, hvormed jeg blev overbældet; Madame de Saintenois talte saa flydende, at det var umuligt at standse hende. Den stakkels Pierre,

der blev forstrækket over hendes Gebærder, slygtede grædende hen til sin Moder, der bleg og med taarefyldte Dine søgte at trøste ham, medens hun bestandig saae spørgende paa mig; hendes stumme Vebreidelse gjorde langt stærkere Indtryk paa mig end Madame de Saintenois's heftige Tale. Istedetfor at berolige min Svigermoder opirrede min Koldblodighed hende desværre, og jeg horte hende sige: „Det vilde ikke være mere end billigt, om det gik Dem, som De er bange for, og dersom Susanne vilde følge mit Raad“

Denne Gang forgik Taalmodigheden mig, og hvis min Hustru ikke havde lagt sig imellem, troer jeg, at jeg havde givet hende et meget uærbødigt Svar. Jeg blev selv bange for min Brede og forløb dem for at lukke mig inde i mit Værelse, hvor jeg med feberagtig Hestighed vandrede op og ned af Gulvet. I det Dieblid jeg havde faaet No i Sindet, skulde denne uheldige Strid atter bringe mig i Forvirring og Oprør. Efter en halv Times Forløb kom Susanne ind; hun var meget bevæget.

„Min Moder er nylig gaact; jeg har beroliget hende. Du vil ikke være vred paa hende, vel? Du veed, hvor høit hun elsker mig; hun lod sig henrive af sin Hestighed; hun hverken onsker eller mener det, hun sagde.“

Susanne standsede, som om hun var forstrækket over at skulle gjentage den latterlige Trusel, der var

udflynget imod mig. Derpaa skiftede hendes Ansigt pludselig Udtryk, hendes Dine bleve næsten bonjaldende, og hun gik henimod mig og sagde til mig:

„Gaston, svar mig oprigtigt, er det sandt, hvad Hr. de Berceil har fortalt min Moder?“

Som en overbeviist Forbryder svarede jeg halv sagte: „Ja.“

Det faldt mig ikke ind at benægte det; jeg vidste, at jeg ikke kunde skuffe hende ved en plump Usandhed.

„Du følger mig paa Gaden; Du udspionerer mine Skridt; Du troer altsaa, at jeg bedrager Dig, at jeg har en Elsker?“

Det var kun efter en sorgfuld Betænkning, at hun udtalte de sidste Ord.

„Nei.“

„Hvorfor da denne Mistro? hvorfor dette Spioneri, for at kalde Tingen med sit rette Navn? Har jeg givet Dig nogen Grund til at tvivle om min Trofskab? Tal Gaston, hvad har jeg gjort, hvad har Du at bebreide mig?“

„Jeg har Intet at bebreide Dig.“

„Men saa?“

„Du kan ikke forstaae mine Følelser. Jeg er bange.“

„Bange for, at jeg skal blive Dig utro? Du troer altsaa, at jeg ikke elsker Dig?“

Hun skjulte sit Ansigt i sine Hænder, og jeg saae to store glimrende Taarer langsomt rulle ned af hendes

smalle Fingre. Mit Hoved brændte, og jeg havde meget ondt ved at samle mine Tanker. Jeg gjorde en kraftig Anstregelse for at gjenbinde den Smule No og Klarhed, jeg havde tilbage: „Jeg veed, at Du elsker mig, men jeg veed ogsaa, at unge, smukke og fortryllende Damer som Du let blive henrebne af Fornoielser, af Poketteri, af Lyst til det Ubekjendte. Jeg kjender Verden, jeg har seet den bag Coulisferne, og jeg har mistet min Tillid til den.“

„Du anseer mig altsaa ikke for en hæderlig Person.“

„Jeg har seet hæderlige Personer give efter for Forførelser.“

„Ah!“

I den Maade, hvorpaa hun udtalte dette „Ah!“ var der noget Foragteligt, der betog mig Mælet.

„Jeg veed ikke,“ sagde hun til mig, „hvem Du hentyder til, og jeg bryder mig ikke om at vide det; men jeg havde haabet at besidde en ganske anden Plads i dit Hjerte end de Personer, Du omtaler; jeg havde ganske vist ikke ventet, at Du havde omfattet din Hustru og dine Elskerinder med den samme Følelse“

„Susanne! Det er ikke“

„Hold for Guds Skyld op. Du gjør mig mere Ondt, end Du troer; Du faaer mig til at tvivle om Dig og om mig selv.“

Jeg vilde forklare Susanne, hvad der foregik i

min Sjæl; jeg sagde kun det Halve, da jeg ikke bovede at tilstaae Alt; jeg var keitet og brutal; hun forstod mig ikke.

„Dine Theorier gjøre mig bange, sagde hun til mig, og jeg forstaaer dem ikke. Endnu engang: har Du nogen Mistanke til mig?“

„Jeg har allerede sagt Dig: jeg har ingen Mistanke, men jeg er bange.“

Der herskede nogle Dieblikkets Tausshed, der forekom mig som et Marchhundrede. Hun krollede i Tanker nogle paa mit Vord hentastede Papirer sammen. Vi horte Pierres Stemme i Bærisset ved Siden af; han kjedede sig over at være alene og kaldte paa sin Moder. Hun gik langsomt henimod Doren.

„Hvor gaaer Du hen?“ spurgte jeg hende.

„Jeg vil lege med min Dreng.“

Hun græd ikke, men da Doren blev lukket, horte jeg en Gulken, der skar mig i Hjertet. Jeg veed ikke, hvad det var for en Skamfuldhed, der holdt mig tilbage og hindrede mig fra at opsøge hende.

Der er gaaet fire og thye Timer, og jeg er stadig lige forstyrret. Susanne havde rodet Dine imorges, men hun har ikke sagt Noget, og jeg har klogelig været stum; Madame de Saintenois kom i Dagens Løb, og der blev ikke gjort nogen Hentydning til Gaarsdagens Begivenheder. Hvorfor er Du ikke i min Nærhed? Saa kunde vi have talt om det Hele;

og Du kunde have givet mig gode Raad. Hvorfor kommer Du ikke igjen?

VII.

Hvilken overraskende Nyhed, Du der bringer mig! I Slutningen af Maanedten holder Du Bryllup med din Cousine Solange! Det var altsaa derfor, at Du havde saa travlt med at komme bort fra Paris, og derfor begravede Du Dig saalænge paa Landet. Din skønne Philosophi, der inspirerede Dig til at prædike for mig, skal altsaa udsættes for Egteskabets Provelser? Nu vil jeg snart faae Hævn over Dig. Egteskabet er Wiisdom og Lykke. Du vil blive lykkelig, men, imellem os sagt, Du har ikke hidtil levet som en Helgen, Du har tilegnet Dig Andres Guds, nu vil Touren komme til Dig at føle Sambvittighedsnag og blive straffet. Ja, jeg veed, at Du vil see, men den leer bedst, der leer sidst.

Jeg kan see, hvorledes Du, naar vi gaae sammen i Theatret, pludseligt reiser Dig, fordi din Kone tre Gange i Rad har ladet Spidsen af sin Biste gaae hen over sine Læber, og Du med Et er kommet til at huske paa, at det var det Tegn, hvormed man i gamle Dage ligesom Mandens Næse lod Dig vide, at man ventede Dig; Du vil boie Dig ud over Ranten af din Bøge for at opdage den skjulte Fjende, og naar Du kun har seet Bigeghldige og hører din Kones forundrede Latter, vil Du sætte Dig ned igjen, stam-

fuld, rasende paa Dig selv, ærgerlig over den Erindring, der har bragt Dig i Oprør, beroliget, men endnu plaget af en Smerte, der i et eneste Minut har knust dit Hjerte, og jeg vil ganske sagte sige til Dig: — Det har jeg overstaact; jeg veed, hvor ondt det gjor.

Du vil føle en ubestemt Trusel i dine bedste Benner's Complimenter i Anledning af din Kones Skjønhed, og Du vil gribe Dig selv i at forbaude det, der har vakt din Kjærlighed til hende.

Det vil hælde Dig, at naar hun viser Dig et nyt Kjærtegn, et uventet Udbrud af hendes Tilboielighed, en levende Omhyggelighed for Dig, vil Du komme til at tænke paa, hvad Fordeel Du i gamle Dage har haft af de kjærlige Kunstgreb, som alle sthyldige Kvinder benytte for at dylse deres Vgtemænds Narvaagenhed i Sovn under Rosenlænker; Du vil hviste: „Hvad er der paaferde?“ Og naar et Dieblis's Eftertanke har ladet Dig indsee det Forhadte og Uretfærdige i din Mistanke, og Skyerne ere forjagede fra din Pande, vil Du finde din Hustru ærgerlig og bedrovet over din Kulde; Du kan ikke forklare hende Noget, men en heel Times Kjærlighed vil være gaaet tabt. Ak! disse forspildte Timer faaar man aldrig tilbage; enhver af dem tager Noget bort af Tilliden og Lykken.

Denne Erfaring gjor jeg i dette Dieblis; efter vore sidste Forklaringer er Susanne bedrovet og

taufesuld; vi have flere Gange været uenige, og forleden Dag sagde hun grædende til mig: „Jeg veed nok, at Du ikke elsker mig mere!“

Det er Madame de Saintenois, der har sat hende det i Hovedet, og som i Aaledning af, at jeg har troet at burde afflaae nogle Indbydelsler, har skildret mig for hende som en skinsyg Tyran. Der er en Slags Tvang imellem os, som er traadt istedetfor den tidligere yndige Hengivenhed. Susanne tilgiver mig ikke den Frygt, jeg har tilstaaet hende. Jeg vilde ønske, at jeg kunde bortføre hende og min Sou, fore hende med til Florents og begynde nye Hvedebrodsdage langt fra Paris og dets Saloner. Men Madame de Saintenois vilde slutte sig til os. Tilhører Susanne ikke ligesaameget hende som mig, er hun ikke hendes Eiendom, hendes Stoltthed, hendes Glæde, har hun ikke født hende til Verden, ene og alene for at man kunde beundre hendes Mandrighed, Skjønhed og alle de Gaver, hun har fra sin Moder? Madame Saintenois er Prokurator; hun vilde, om det behøvedes, lade Retten domme mig til at finde mig i, at man gjør Cour til min Kone!

Jeg er en Egoist; jeg fortæller Dig minie Bekymringer, som om Du ikke stod i Begreb med at gifte Dig; Du har i dette Dieblif Andet at tænke paa end mine Beklagelser og mine Spaadomme. Du er den kjerligste Ven; Du glemmer, at jeg var saa uartig at skjule mit Egteskab for Dig, og vil have mig til

at være din Forlover. Jeg tager med Glæde derimod og skal efter dit Ønske give Mode Dagen for Contractens Underkrift; det er mig en sand Venstabspligt.

VIII.

Jeg er ifærd med at skrive et Brev til Dig, hvoraf Du ikke vil forstaae ret meget, — undtagen at jeg er vendt om, og at Du ikke maa vente mig. Jeg skriver disse Linier paa et vaklende Bord i en lille Landsbybanegaard, som jeg ikke veed hvad hedder, og hvor jeg nylig er staaet af. Jeg kunde finde paa en Undskyldning, indbilde Dig, at en pludselig Sygdom havde forhindret mig fra at fortsætte min Reise, men jeg holder mere af ikke at narre Dig.

Da jeg gav mig paa Vej til Dig, tog jeg med Middagstoget fra Paris. Ved min Ankomst til Banegaarden stødte jeg paa Jeannes Mand, der i landlig Dragt tog ud for at besøge sit Gods. Det lykkedes mig at slippe fra ham. Dette Mode havde sat mig i nogen Sindsbevægelse; jeg tilbragte de første Timer af Reisen med samvittighedsfuldt at læse Aviserne; da jeg havde læst hele det Forraad af trykte Sager jeg havde med, gav jeg mig til at tænke; ved at tænke paa dit Bryllup mindedes jeg vort Ungdomsvenstabs og den glade Tid, da vi uafhængige og muntre kun tænkte paa vore Fornoielser uden at have nogen Bekymring; for mine halvslukkede Dine viste sig den lille Bennesløf, som Døden allerede har formindstet, Livets

Begivenheder adspaltet og hvoraf Du og jeg samt Félicien ere de sidste Resten. Kan Du gjette, hvilken besynderlig Tanke der faldt mig ind? Jeg spurgte mig selv, hvorfor Félicien ikke ligesom jeg skulde være tilstede ved Contractens Underskrift. Jeg huskede paa, at Du i dit sidste Brev allerede havde sagt mig, at han vilde nøies med at være tilstede i to Dage ved selve Bryllupet, da hans smaa Patienters Helbreds-tilstand ikke tillod ham at være længere fraværende fra Paris. Denne Forklaring, som jeg i Forstningen havde fundet meget rimelig for den, der kjender hans Mani, opvakte pludselig en afskyelig Mistanke hos mig, som fik mig til at gysse, og som jeg skammede mig over.

Toget standsede, og jeg saae Jeanettes Mand stige ud. Han saae igjen efter mig, men jeg holdt mig skjult; han gik smaaanvinnende hen til Vognen, der ventede paa ham udenfor Banegaarden. Saaledes reiser han hver Maaned hen for at see til sine Forpagtere, sorgløs, tillidsfuld og lykkelig. Medens han fjernede sig, satte vi os i Gang, og jeg faldt tilbage i mine Drømmerier; denne Gang bestjættede de sig med Jeanne. Den Utaalmodighed, hvormed vi ventede disse Smaareiser, der gav os tre Dages fuldstændig Frihed, vor Glæde og Sindsbevægelse og den kildrende Følelse af Skræk, hvormed vi hver Time kunde frygte hans Tilbagekomst, Alt dette viste sig atter for mig som et Pust fra min Ungdom . . .

Derpaa fik jeg en besynderlig Idee, jeg blev paa en Maade vækket. Det var et affhyeligt Blændværk, kjære Ven! Jeg forjikkre Dig, at jeg gjorde Alt for at bekæmpe det. Jeg læste mine Aviser for tyvende Gang, jeg prøvede paa at indlede en Samtale med mine søvnige Rejsekammerater, men de svarede mig kun med Genstabelsesord eller med en Brummen; jeg reciterede Digte, jeg forelagde mig selv uopløselige Opgaver; Alt forgjæves. Hvad skulde jeg gøre? Skulde jeg bringe denne piinlige Feber med til min Reises Maal? Skulde jeg udsætte mit bedrobelige Ansigt for din Spot? Hvilken Skam for mig, dersom jeg ved et Uheld forraadte mine hemmelige Grublerier! Jeg fik pludselig en Idee: hvorfor skulde jeg ikke vende tilbage til Paris, i Aften komme uventet til mit Hjem for at overraske Susanne i hendes søde Søvn ved Pierres lille Seng, omfavne dem og imorgen tage afsted med Morgentoget, for bestandig befriet fra mine onde Tanker, som dette Beviis maatte forjage? I store Sygdomme udfordres der kraftige Lægemidler. Ved den første Station, vi kom til, stod jeg af uden at betænke mig og uden at spørge om, hvor jeg var. Jeg venter nu her paa Toget, der om et Dieblit skal føre mig tilbage til Paris. Imorgen Eftermiddag vil jeg være hos Dig; vi ere gaaede glip af nogle Timers venstabelig Passiar, men var ikke kjed af det; tænk hellere paa, at jeg vil komme fornøiet og parat til at lee med Dig over den Taabelighed, der holder

mig tilbage idag. Den vil heldigviis være kort; siden jeg har taget min Beslutning, er jeg bleven rolig. Gud, hvor jeg skal sove godt inat, og være lykkelig imorgen!"

IX.

Vil det lykkes mig at give Dig en Beretning om det pinlige Drama, der endnu faaer mig til at ryste af Sindsbevægelse? Mine Dine fyldes med Taarer, og min Pen kan neppe bevæge sig paa Papiret. Jeg lo igaar for mig selv over min Varnagtighed og var i Sandhed meget langt fra at ane en saadan Oplosning som den, der ventede mig. Pløkken var over elleve, da jeg atter befandt mig paa Paris's Steenbro; paa Weien havde jeg opfundet en ikke usandsynlig Historie for at forklare min Tilbagekomst. Jeg havde øvet mig i at fortælle den i en meget naturlig Tone; jeg var kun bange for ikke at kunne udholde Susannes frimodige Blik, for at komme til at rødme og lade hende opdage den stammelige Hemmelighed i denne lille Komædie. For at udsætte dette vanskelige Dieblif, gif jeg langsomt hjem tilfods, repeterende min Vektie, og forud glædende mig til den OVERRASSELSE og de Skjs, der ventede mig.

Endelig er jeg i min egen Gade, foran mit Huus. Jeg seer op: Vinduerne i Susannes Salon ere oplyste. Hvad bethder det? saa sildigt! Hvad er der paafærde? Jeg ringer, farer ind af Døren

uden at give Portneren Tid til at kjende mig igjen. Jeg løber op ad Trappen, aabner Døren, lytter, hører Lyden af Stemmer; jeg løber lige til Salonen: den er tom, men paa en Stol ligger skjodesloft en Herrehat og en Stof henkastede, — det er Féliciens Stof, en Spanskkrøststof, som jeg selv har foræret ham for mit Bryllup. Mine Aelsker have altsaa ikke be- draget mig! En Raslen af Skjorter faaer mig til at vende Hovedet om: Susannes Kammerpige kommer ind. Da hun seer mig, udstøder hun et forfærdet Ud- raab. „Herren er kommet hjem! Herren veed alt- saa“

„Jeg veed Alt. Svar mig og vær fremfor Alt stille. Er Hr. Félicien her?“

„Ja.“

„Hvor længe har han været her?“

„Fruen sendte Bud efter ham Klokken sex.“

„Hvor er han?“

„I Fruens Værelse.“

„Du maa blive her. Jeg forbyder Dig at gaae herfra og gjøre Alarm: det gjælder dit Liv.“

Jeg gjør Pigen ganste bestyrtet og forstrækket. Jeg gaaer og lukker hende inde. Jeg løber ind i mit Værelse og tager en Pistol ned fra Vaabenrækken. Mit Hoved brænder, jeg er nær ved at kvæles af Gulken; jeg gjentælber mig forvirret Dagens Belym- ringer. Det var altsaa intet Blændværk! To Mi-

nutter forløb i en skrækkelig Pine, der forekom mig at vare to Aarhundreder. Ak! jeg troede ikke, at man kunde lide saaledes! Jeg vaagnede op; min Smerte er virkelig; det er nødvendigt, at jeg faaer Ende derpaa. Jeg lader Pistolen og iler til Susannes Bærelse. Doren staaer paa Klem. Jeg standser paa Dørtærskelen. Félicien boier sig næsten knælende over den store blaa Seng; Susanne staaer ved Siden af ham. Jeg strækker Armen ud og lægger Fingeren paa Aftrækkeren.

Félicien reiser sig op, holdende et Bonnetørklæde for Munden. „Frelst“, siger han halv sagte.

„Men De er maaskee dødsens“, siger Susanne.

De vende sig om og faae Die paa mig; et dobbelt Skrig høres; Pistolen falder mig ud af Haanden: paa Sengen seer jeg min lille Pierre liggende bleg med lukkede Øine. Jeg styrter frem, men Félicien holder mig tilbage: „Denne Pistol! Du har troet“

Han trækker paa Skuldrene og støder mig foragtelig fra sig. Susanne er allerede i mine Arme. „Gaston! hvad tænker Du paa? Han har nylig med Fare for sit eget Liv frelst vort Barn.“

Mandeløs fortæller hun mig med nogle Ord, at Pierre, hvis Tilbedefindende man i et Par Dage har skjult for mig for ikke at forsinke min Reise, efter min Afreise er blevet angrebet af Strubehoste, at Félicien har pleiet ham lige fra Begyndelsen og har maattet

skjære ham i Halsen, og at han lige i dette Dieblif har frelst ham fra Doden ved at udsuge Saaret med sine Læber. Jeg hører taus og forstenet af Sindsbevægelse paa hende. Det var den Mand, jeg anklagede! Bludselig vender min Son sine store blaa Dine imod mig, kalder med et Smil paa mig og strækker Armene ud imod mig. Jeg løber hen til ham, omfavner ham og brister i Graad. Han kjærtegner sin Moder og mig i Forening. Efter fem Minutters Henrykkelse reiser jeg mig op og gaaer hen til Felicien, der i et Hjørne af Værelset med Ryggen imod mig koldblodig undersøger Pistolen, som han har taget op fra Gulvet og nu viser mig med et bittert Smil. Uagtet hans Modstand trækker jeg ham hen til Sengen, lægger Barnets Arme om hans Hals og siger „Tilgiv mig!“

Taarerne strømmede ned af hans Ansigt: „Jeg tilgiver Dig; lad os ikke tale mere om det,“ siger han.

„Men Du selv . . . Du er i Fare.“

„En gammel Ungkarl, der ikke er til Nytte for Noget, har Lov til at doe.“

„Men jeg vil have, at Du skal leve for min Son“

Han smiler gennem sine Taarer. „Jeg skal nok leve, det kan Du være vis paa! Der vaager et Forsyn over Lægerne.“

Derpaa løb Alt rundt for mig, og jeg besvimeede.

Jeg befandt mig meget ilde i nogle Timer; men

jeg velsigner denne Lidelse; thi den har helbredet mig. Pierre har det meget bedre, han er uden Fare; iovermorgen reiser jeg med Félicien, vi kunne komme tidsnok til at overvære dit Bryllup. Du vil ikke tale til mig om det Foregaaende, vel? Jeg vil glemme Alt, men for sidste Gang seer Du, at jeg havde Ret, og at der virkelig er en Straf? Denne sidste Lidelse og Smerte har rigelig udfonet den Brode, jeg havde begaaet; nu er jeg rolig. Jeg har afslagt et fuldstændigt Skriftemaal for Susanne; da den første Sindsbevægelse var forbi var det nødvendigt, at jeg forklarede min Dpforjel. Hun horte taus paa mig, og da jeg var færdig, sagde hun: „Jeg beklager Dig.“

Nei, jeg er ikke at beklage, thi saasnart Pierre er bleven rask, reise vi til Florents: Susanne har lovet mig ved List eller Magt at erholde Madame de Saintenois's Samtykke. Vi ville opholde os der saalænge som muligt, og jeg indestaaer Dig for, at naar vi vende tilbage, vil Saaret have sat Ur og ikke blode mere.

Stjernekyggeren Heppo.

Novelle af Paul Gené.

I en By i Lombardiet, hvis Navn her ikke skal nævnes, fordi den Historie, vi fortæller, først har tilbragt sig for ikke ret lang Tid siden, levede et Ægtepar og deres eneste Datter saa tilbagemtrukket, at man ansaa Manden, der holdt Hone og Barn afsluttet fra alle Andre paa en saa menneskefjendsk Maade, for en tyrannisk Særling og i hoieste Grad havde Medhuk med de to Offre for hans egenfindige Luner. Som Son af en rig og anseet Borger i Byen, der havde ladet ham omhyggelig opdrage og studere Jura ifølge hans eget Ønske, var han tidlig naaet til en Selvstændighed, der blev Gjenstand for en heel Deel Misundelse, havde efter Faderens Død overtaget denne Advocatforretning, og kun fire og tyve Aar gammel ægtet den smukkeste Pige i Byen, en prægtig, livsglad Blondine ved Navn Gioconda. En vis Stolt-hed og Afmaalt-hed, der allerede havde været eien-dommelig for ham som ganske ungt Menneske, og som

var ham mere til Fordeel i de modne Mænds Dine end hos den livs- og latterlystne Ungdom, havde heller ikke tabt sig under Forlovelsen. Venner og Naboer skjød Skylden for dette den unge Mands næsten til Tungvind grændsende Alvor over paa hans Gang til natlige Studier, hvilke han drev i et lille Observatorium under Fædrehusets Tag. De lovede sig en gunstig Forandring, naar han først var kommen sammen med sin smukke unge Dine, hvis straalende Dine sagtens vilde see muntreere paa ham og gjøre hans Dage og Nætter mere fornøiede end de fjerne, tause og gaadefulde Lys paa den stjernerbesaaede Himmel.

Det unge Par havde strax efter Brylluppet, der paa Grund af Sorgen efter Faderen maatte feires i al Stilhed, begivet sig paa Reiser, havde til Forbauselse for alle Bekjendte befundet sig saa vel i Paris, at det en Stund endogsaa syntes, som om den unge Advocat tænkte paa at flytte dertil for bestandig, men var alligevel efter halvandet Aars Forløb vendt tilbage til Hjemmet med en allerkjæreste lille kvindelig Arving, hvis store, kloge og fornøiede Dine allerede vakte Alles Beundring.

Men Frankrigs og dets Hovedstads lette Luft syntes ikke at have ovet sit sædvanlige Tryk paa de to Nygifte. Doctor Guiseppe eller Beppo, hvortil Navnet forkortedes, betraadte sit Hus med den samme tause Mine, som han havde forladt det; kun var An-

figtet en Smule blegere og Skyggen under Dinene en Smule mørkere. Og hvad den unge Moder angik, saa syntes der slet ikke at skulle blive Noget af Bennernes Forudsigelser om, at hun vilde gjøre det lyst i Huset og med sin glade Ungdom føre Manden bort fra hans ensomme Studier. Hun selv var fuldstændig forandret, men dog endnu stadig en meget smuk Kvinde og i Manges Dine endnu mere indtagende, efterat hun havde faaet Barnet ved Brystet. Men heller ikke hende horte man hverken lee eller spøge, og selv naar hendes lille Beppina, der var bleven opkaldt efter Faderen, smilede til hende med den vaaguende Sjæls uimodstaaelige Guldsalighed, kunde man ofte istedetfor straalende Moderlykke see Giocondas Dine fyldes med Taarer. Man fik at vide, at Doctor Beppo strax efter Tilbagekomsten havde indført en streng Dagsorden og med stor Iver atter begyndt paa sin længe forsømte Praxis. I Stueetagen laa hans Arbeidsværelse, hvor han modtog Clienterne, hans Contoir og Værelset for Skrivelserne. I første Etage var Dagligstue, Spise- og Modtagelsesværelset, hvilket sidste var rigt udstyret med alle slags kostbare Parisermobler og forskjellige Kunstfager, der imidlertid kun afgav en tom og glædeløs Pragt, da man aldrig saa noget muntert Selskab træde over Tærskelen. Under Etage boede den unge Kone med Barnet, Pigen og den gamle Tjener, der allerede var bleven graa i Tro og Ære hos den salig Fader. Og over disse Værelser, hvilke

Husets Herre aldrig betraadte undtagen for daglig at kaste et Blik paa Buggen, befandt sig Mansfarbrummet, der var blevet indrettet til astronomiske Diemed og hvor der, ligesom i den Tid Doctoren var ugift, fandtes hans tarvelige Jernseng, Arbeidsbordet og Bibliotheket.

Var nu Branzoens Time slaet, hvilket først skete Klokken sex, efter Contoirtid, gik Advocaten op paa første Sal og satte sig tilbords med sin smukke Hustru, betjent af den gamle Kristide, der maatte hente Maden fra Kjøkkenet i anden. Etage. Middagen var altid rigelig og arrangeret med en vis Sands for Elegance; dog varede den aldrig over en lille halv Time, i hvilken Tid de to Vgtesjæller forte en lige-gyldig Passiar, som den gamle Djener af og til fik Lov til at tage Deel i. Husets Herre reiste sig først, hilste sin Hustru med en let Haandbevægelse og lod hende faa Resten af Aftenen alene, for selv at læse Bladene paa en Café og passiare en Timestid med Bekjendte. Dette var den Tid, da ogsaa Fru Gioconda modtog Besøg; som Skik og Brug fordrede, kom der stadig kun Damer til hende, og selv disse Besøg bleve Mar for Mar sparsommere, da hun kun viste ringe Interesse for Nabolagets Snaak og Navne-krogsbegivenheder og heller ikke besvarede Bisitterne flittig og punktlig nok. En indbudt Gjæst viste der sig aldrig ved hendes Bord, og hun selv modtog heller ikke nogen Invitation; hendes Helbred var Skyld deri,

sagde hun, skjøndt Alle vidste, at den ene Uges Barselsfeng havde været hendes første og sidste Sygdom. De mere Fortrolige vovede da at drille hende med, at hun kun foregav dette for ikke at forraade den sande Grund: hendes Iver for at tage Deel i Mandens Stjernefiggeri; man vidste meget godt, at Uhyet oppe i Observatoriet ofte ikke blev slukket hele Natten, og at Grunden til at Doctoren altid kom saa punktlig hjem fra Caféen var den, at han ikke vilde forsomme nogen vigtig Constellation.

Til saadanne Bemærkninger taug den smukke Frue, og hendes Ansigt voxede mellem Purpur og Dødningsbleghed. Hun havde ingen Veninde, som hun havde betroet sig nærmere til; hendes Moder var død flere Aar, før hun blev forlovet, og hendes eneste Søster var Nonne i et temmelig langt borte liggende Kloster, hvorfra hun trods de ingenlunde strenge Ordensregler kun sjældent kunde komme hjem paa Besøg til Fødebyen. Saaledes vænnede Fru Gioconda sig da lidt efter lidt til den tause Luft i Ægtefællens Hus, og naar man spurgte hende, om der ikke manglede hende Noget, og hvorledes hun var tilfreds i Ægtestanden, svarede hun regelmæssig, at hun ikke ønskede Andet end at beholde, hvad hun havde, at kunne gjøre sin Mand saa lykkelig, som han fortjente det, og at de Bønner, hun hver Nat sendte op til Gud om at Datteren maatte trives og blomstre, at de maatte gaae i Opfyldelse.

Det sagde hun i Begyndelsen med et Suk, som hun forgjæves søgte at undertrykke, men med Tiden horte man heller ikke dette Suk længer.

Thi hendes moderlige Bon syntes i Virkeligheden at blive hort. Den lille Beppina voxede sig saa smuk og indtagende, at hun aldrig voldte sine Forældre den mindste Sorg, og selv mens hun endnu blev baaren omkring paa Armeu, kunde endog fremmede Menneſter ikke blive trætte af at see paa hendes ſtraalende Dine og den lille leende Mund. Da hun var ſexten Aar, var hun allerede en fuldt udviklet Kvinde, der syntes vel ſtikket til at gjøre unge Menneſter forrykt i Hovedet. Hun var ikke ſaa ſtor og ſtadselig af Væxt, ſom hendes ſmukke Moder, hvem hun heller ikke ellers lignede ſynderligt undtagen i Temperament. Thi ogſaa Fru Giocanda havde ſom ung Pige været bekiendt for ſin friſke Datter og ſin noget fantaſtiſke Karakter, ſkjøndt der ganſke viſt nu kun hos den ſtille Frue var lidt at ſpore af begge Dele. Datteren havde heller ikke Moderens bløde, blonde Haar, men en Fylde af ſvære, brune Fletninger, ſom hun bar om Hovedet i deres naturlige Skjønhed uden at lade dem vanzires ved hoiſe Friſurer og plumpe Bukler, ſkjøndt denne Uſtit netop dengang var den hoiſte Mode. Anſigtsfarven havde i de forſte Aar været en Smule for brun, ſkjøndt de ſmukke, ſorte Dine og Læberneſ Rodme og

Blodet, der let foer op til Kinderne, sørgede for, at der straaledede Lys og Fld nok ud af Barnet. Med Tiden blev Teinten imidlertid blegere og fik den zarteste Elfenbeensglands over sig, og samtidig blinkede det blaaligt Hvide, hvori hendes Dine svømmede, endnu ligesaa fugtigt som i Barneaarene, og i det lille Øre, der syntes ligesom formet af Vox, hang der en rød Koraldraabe i en Guldring, som om en Maler rigtig omhyggelig havde sat disse Farver sammen for at gjøre Billedet af denne unge Pige til et lille Mesterstykke. Hun vidste ogsaa ganske godt, hvor smukt hun tog sig ud, og syntes ikke at have nogen større Sorg end den, at Leilighederne til at lade sig beundre kun kom saa sjeldent. Naar hun gik med sin Moder til Messen eller fulgte med hende ud for at gjøre Indkjøb, lod hun ofte sine hurtige Blik svæve bedende omkring, ligesom de spurgte, om da virkelig ikke nogen Engel fra Himlen vilde forbarme sig og fra hendes Hjemis snevne Morke og Byens ensomme Gader føre hende ud i den lystige, vide Verden. Hendes Sang forraadte, at hun helst var lobet og floiet; hendes Bevægelser talte om en Livslyst og et Ungdomsovermod, der kun med Besvær blev holdt tilbage, og selv naar hun knælede paa sin Stammel i Kirken, holdt hun ikke i fem Sekunder ad Gangen Blikket fæstet paa Donnebogen, men saae snart paa Billederne og snart paa den høie Svælving, som om

hun misundte Kirkesvalerne, der lydbloft skjød omkring deroppe mellem Buerne og Steengefimsen.

Man kunde virkelig heller ikke fortænke det gode Barn i, at hun længtes efter noget mere Glæde og Frihed, end der blev hende tildeel under Forældrenes Tag. Ungdom kom der næsten aldrig i de klosterlig stille Værelser, med Undtagelse af nogle Nabodøtre, der ogsaa altid kun i Moderens Nærværelse turde tale om fornoielige Ting med Beppina. Paa Son- og Feste dage, naar Veiret loffede ud, forte Signor Beppo sin Hustru udenfor Byen, og Datteren fik da Lov til at gaae bagefter ved Siden af Pigen, den gamle Cassandra. Undertiden blev der ogsaa taget en Løge i Theatret, naar man gav en Opera. Da sad det smukke, unge Barn, der saa gjerne vilde have ladet sine mørke Dine stinne i Skjæret fra de mange Gasflammer, paa en Plads heelt tilbage i Skyggen og udgjød ofte hemmelige Taarer af Sorg og Misundelse, naar hun i andre Løger saae sine Veninder, der, omgivne af pyntede unge Herrer, smilede, koketterede og drev en meget veltalende Leg med Bisten. Hun havde af og til, naar Moderen engang imellem overraskede hende i et Ulfald af lidenskabeligt Tungvind, lettet sit Hjerte med Klager over, at hun blev holdt strengere end alle hendes Bekjendte. Moderen havde da blidt taget hende i sine Arme, kysset Taarerne bort og søgt at berolige hende med, at Faderen onskede det saaledes, og at, hvad han vilde, var altid det Bedste for hende;

desuden vilde hun jo ikke komme til evig og altid at blive hos dem. Saa kunde hun indrette sit Liv, som hun helst vilde. Stigt havde Fru Giocanda dog aldrig formaaet at sige uden et stille Suk og tilsidst blandet sine egne Taarer med Barnets. Men derved var i Pigens Sjæl den hemmelige Tølelse af Magt til Faderen kun bleven yderligere bestyrket. Hun folste, at ogsaa Moderen manglede Noget for at være lykkelig, at Faderen, skjondt han aldrig henvendte et uventligt Ord til hende, dog heller aldrig havde noget varmt og omt at sige sin tro og opoffrende Livsfagerinde samt ligesaa lidt syntes at være hende taknemmelig, fordi hun havde født ham et saa smukt og indtagende Barn. Ogsaa ligeoverfor dette viste han kun liden Fadersvaghed, skjondt det var og blev hans eneste; hendes muntreste Gudfald blev ikke belønnet af noget Smil, hendes Sang og Klaveerspil fik kun en tarvelig Opmuntring, og naar hun om Aftenen, for hun gik til Hvile, sagde Faderen Godnat, berørte han med sine alvorlige Læber hendes Pande saa adspredt og koldt, at det ofte isuede hende heelt ned til Taaspidserne. Han havde valgt de bedste Lærere til hende, og det var med Alvor han vaagede over hendes Studiers Fremgang. Ligeledes forcerede han hende ved enhver Anledning en Mængde smukke Sager, og hendes lille Stue oppe i anden Etage, ved Siden af Sovestuen, som hun deelte med Moderen, blev misundt hende af alle Veninderne, der stadig paastod,

at selve Prindsesse Margherita ikke kunde have det elegantere hos sig. Men hun forekom sig selv i denne Herlighed som en Fugl i et forghyldt Buur og harmedes kun saameget desto mere paa Faderen, fordi denne hans Godhed gjorde det til en sort Utaknemmelighed af hende, at hun alligevel ikke var tilfreds og fra Dag til Dag maatte holde mindre og mindre af Dp-havsmanden til denne skjulte Ulykke.

Denne Tilstand varede til ind i hendes sextende Aar og tog — til voxende Bekymring for Moderen — saa kjendeligt til, at det ofte ikke mere lykkedes den unge Pige at holde gode Miner ligeoverfor Faderen og skjule sin Bekymring. Den alvorlige, indadvendte og stærkt bestjæftigede Mand syntes fuldstændig at overse disse Storme i den ungdommelige Sjæl. Han gik rolig som ellers sin Vej og stjede ligesom med Flid en Forklaring med sin Hustru, der meer end cengang havde besluttet at ville tale med ham om Beppina og den Pligt, de havde til at søge et passende Parti for hende.

Da indtraade der pludselig, uden Anledning fra hendes Side, en Forandring i den unge Piges Stemning, der dog rigtignok forekom Moderen endnu mere betænkelig end det tidligere Tungvind.

Man hørte hende, der i den sidste Tid knap havde givet en Tone fra sig, pludselig igjen høre sine Dnblingsfange, ogsaa naar hun ikke sad ved Klaveret, men med et eller andet Haandarbejde i den

ensomme Stue. Undertiden under sex Dine, ved Frokost eller Middagsbordet, brast hun pludselig i Latter og trak sig, naar man spurgte hende om Grunden, ud af Forlegenheden med en fuldstændig intetsigende Forklaring. Blomsterne paa hendes Balkon, som hun kun altfor ofte havde forsomt, blev nu passede paa det omhyggeligste, og hun tilbragte mange Timer mellem dem, vuggende sig i en Gyngestol og med en Bog i Haanden, der dog rigtignok tjente som Paaskud for et tankeløst Drommeri. Huset laa i en ensom Deel af Byen, mellem gamle uddøde Patricierboliger ligeoverfor et Palais, der i flere Aar havde været ubeboet. De unge Kavalerer fandt Veien altfor lang til at uleilige sig herhen ene og alene for to sorte Dines Skyld, tilmed da Doktor Beppos Datter gjaldt for at være ligesaa utilgængelig som hendes Tante, Nonnen. Følgelig fattede Forældrene i Begyndelsen ikke nogen Mistanke, fordi Balkonen nu igjen kom i Flor og blev Datterens Yndlingsplads. Men en Moders Dine er ikke lette at skuffe. Fru Gioconda var saameget mere overbeviist om, at der var hændet hendes Datter noget, som ganske naturligt venter ethvert sextenaarigt Hjerter, da hun paa en af de sidste Spadseretoure havde lagt Mærke til et ungt Menneske, der med et ganske besynderligt Udtryk fæstede sine fyrige Blik paa hendes Beppina og syntes at have noteret sig den Tid, da hun gik til Messen eller om Søndagen selvferde pleiede at forlade Huset.

Paa en saadan Eftermiddag maatte ogsaa Faderen have bidt Mærke i det unge Menneske, der aabenbart var en Fremmed. En Bevægelse af hans Arm forraadte for Fru Gioconda, at hendes Mand blev rystet af en pinlig Tanke, og da hun selv, hver Gang hun modte det unge Menneske, folte allehaande smertelige Grindringer leve op igjen i sin Sjæl, kunde hun ikke faae Mod til at meddele Høgtfællen sine tidligere Sagtagelser. Hun kastede et hurtigt Blik tilbage paa Beppina, som gif der med et straalende Blik, næsten som forklaret. Men da den unge Fremmede gif forbi ved en Andens Arm, tilshueladende uden at lægge Mærke til dem, blev hun enig med sig selv om, at hun maaskee let kunde gjøre Dudet værre, hvis hun aflokkede Datteren et Skriftemaal om en Følelse, som hendes unge Hjerter maaskee endnu ikke var blevet sig selv bevidst.

Saaledes gif ogsaa den næste Uge, uden at der skete Noget, undtagen de regelmæssige Moder ved Kirkegangen. Da Faderen den næste Søndag erklærede, at de idag maatte opgive deres Spadseretour, fordi en vigtig Proces ikke tillod ham at helligholde Sviledagen, kastede Moderen et forskende Blik paa Datteren, i hvis Miner der imidlertid istedenfor den ærgerlige Skuffelse, som hun havde frygtet for, kun udtalte sig en venlig Tilfredshed. Moderens bekymrede Hjerter beroligedes ved Haabet om, at hun dog maaskee havde taget feil, og at denne nye Sty i hendes i iforveien

ikke meget glade Liv vilde drage usfadelig forbi. Søster Perpetua, Nonnen, var netop i Besøg hos dem og havde taget Deel i deres Maaltid. Med hende traf Fru Giocanda sig tilbage til sit eget Bærelse for i Stilheden at tale om alstensk Familiefager. Faderen gik ned til sine Akter, Casjandra holdt sin Siesta i Djokkenet, Aristide tog af Wordet, og Beppina fløi, idet hun nynnede en Barcarole, op paa sit Bærelse for paa Balkonen mellem sine Blomster at drømme den lunre Eftermiddagstime hen.

Gaden var endnu mere stille og øde end ellers. Det graae Palads med sine luffede Jaloufier stirrede ligesaa spøgelseagtigt over til dem, som om det var et Herberge for onde Aander; paa en Binduesgesims i Huset ved Siden af laa der en hvid Kat, og Stilheden rundtom var saa fuldstændig, at man med lange Mellemrum troede at høre Dyrets Snorken. Længere nede paa Gadehjørret foran den lille Café saae man den eneste Gjæst, en ældgammel Mand, tage sin Middagshvile, idet han nikkede over en Avis, og ligeoverfor ham sov den lille Opvarter paa en stjæb Rørstol, medens Solen trængte ind igjennem de store Guller i den dybt nedrullede Markise, og utallige Fluer tumlede sig i dens Straaler. De saa Butiker, der fandtes i denne Deel af Byen, vare luffede ikke paa Grund af Søndagshvilen, som her var ubekjendt, men

fordi det skutes ganske haablost, at nogen Kunde skulde forville sig herhen idag og paa denne Tid.

Men trods den trykkende Stilhed og Ensomhed, der bredte sit spogelseagtige Landepust rundtom Advokatens Huus, kunde man dog gjennem Bitterværket paa Balkonen i tredie Etage see det unge Ansigt blomstre og blusse mere end Nellikerne og Granatblomsterne, der voxede rundt omkring. Huset havde kun Morgensol. Til Siesta fandtes der ikke nogen tidligere Blads end deroppe foran Beppinas lille Brindsessebun. Hun laa i sin Gyngestol og holdt en Nellike, som hun lige havde plukket, op til sin fine Næse, der sittede, idet den indsugede Duften. Paa hendes Skjod holdt hun en lille Mappe af rodt Læder, hvori hun allerede fra lang Tid tilbage gemte sine hemmelige Papirer, hvoraf jo selv den strengest bevogtede Pige pleier at besidde nogle. Den lille Nøgle til Mappen bar hun bestandig paa sit Bryst ved Siden af en Medaillon, som var indviet af den hellige Fader, og som forestillede Billedet af den ubesmittede Jomfru. Men idag havde hun sorgløst udbredt det hemmelige Arkivs Indhold i sit Skjod; thi da hun traadte ind i sit Værelse, havde hun lukket Døren efter sig og kunde ogsaa uden at gjøre dette være sikker paa ikke at blive overrasket, idet begge hendes Forældre havde nok at gjøre. Fra Tid til anden lod hun sine store, straalende Blikke hvile paa et af de bestrebne Blade foran hende, men ikke for at læse, hvad der stod skrevet med en rask og smuk Haand. Hun kunde jo hvert Ord udenad; nei det var kun for at overbevise sig om, at hun i Virkeligheden eiede denne Skat og ikke blot havde drømt om den. Over Gang hun tog et af de smaa Blade i sin Haand, blev Kindernes Rødme endnu stærkere, og omkring Læberne spillede der et henrivende Smil midt imellem

Datter og Graad, saa at man kunde see hele Rækken af hendes faste, smaa Tænder, som om hun netop skulde til at bide i en fristende Frugt. Men nu saa hun atter forskende gjennem Valkongitteret ned paa den lange, ode Gade, Spidsen af hendes Fod bevægede sig utaalmodigt op og ned, en Skygge af Angst og Utaalmodighed fordunklede hendes smilende Dine — i næste Dieblif var det, som om der foer et let Stød gjennem den hele Skikkelse, og Stolen kom i en saa stærk Gyngen, at den var nærved at tabe Rigevægten. Men hun tog sig hurtig sammen igjen, ja trykkede sig endog længere tilbage i Puderne og dullede med Hovedet, for at man ikke skulde kunne see hende nedefra. Thi der, endnu langt i det Fjerne, kom den, der hurtigt jog hendes unge Blod fra Hjertet op i Kinderne. Endstjøndt han allerede paa Afstand havde fæstet sit klare Falkeblif paa det gamle Huus, kunde han endnu ikke have opdaget hende, som hun sad der bag Blomsterbussene og omgivet af sit luftige Buur. Men hun saa tydeligt nok hans smukke, lidt overmodige og selvtilfredse Ansigt med det lille sorte Mundskjæg, den hvide Hals, der løselig var omslynget af et lyst Silketørklæde, og hver Fold i hans moderne Dragt. Straahatten bar han i Haanden, saa at hans krusede Haar saa endnu mørkere ud mod den blege Bænde; i den anden Haand holdt han en lille Stof, hvormed han af og til mod Brostene slog Takt til en Verbist Melodi, som han stjødelsøst nyttede ved sig selv. Det var i det Hele taget en indtagende Skikkelse, dog mere i Datterens end i de Modres Dine, der allerede vide, at den Text, der staaer i Skjæbnens Bog, ikke altid kan underlægges en Opera-melodi.

Da han havde naaet Huset, blev han staaende og stirrede med indtrængende, ja næsten med udfor-

drende Trods op til Balkonen. Hans Ansigt for-
morkedes, da han endnu ikke kunde opdage det, som
han søgte der. Han hostede et Par Gange; men Intet
vorte sig bag den svævende Haves Jerngitter. Da
greb han Hammeren paa den lukkede Dor, holdt den
endnu et Dieblik nolende i Haanden og lod den saa
med en raft Beslutning slaae tre faste Slag mod
Metalpladen.

I dette Dieblik faldt der en rød Melike ned lige
foran hans Fodder, og en dæmpet, sød Pigelatter lod
gjennem den stille Luft ned til ham. Han besvarede
den med et sagte Udraab, bukkede sig efter Blomsten
og havde netop faaet Tid til at tage den op og gemme
den i sin Brystlomme, da Døren aabnedes, og den
gamle Aristides magre Skikkelse viste sig paa Dor-
tærstelen forat spørge, hvem Herren søgte.

Døren lukkedes atter bag den Besøgende, og
Gaden, der ved dette korte Mellemspil var bleven
forstyrret i sin Søndagshvile, sank atter tilbage i den
gamle, rugende Stilling.

Men oppe paa Balkonen var det forbi med al
No. Det ensomme Barn havde atter kun fiddet et
Dieblik, da hun hørte Tjenerens Stemme og frygtede
for, at han fra Gadedøren skulde kunde see hende og
fatte Mistanke om, at hun selv var med i Spillet
ved dette Besøg. Hun foer da i Veiret, hurtig som
en ung Kat, samlede Bladene sammen, der vare
gledne ud af Mappen, da Blomsten var bleven kastet
ned, var hele Skatten tilbage i Bærelset og skjulte
den i en hemmelig Skuffe. Hun kunde imidlertid ikke
finde No nogensteds, hun gif fra Skrivebordet til sit
Speil, derfra til en lille Bogreol, der hang paa
Væggen og indeholdt lutter Bøger, i hvilke hun aldrig

fastede noget Blik; Faderen havde selv søgt dem ud til hende, og der var ingen Romaner imellem dem; derpaa klappede hun en udstoppet Skjodehund, hun som ungt Barn havde forgudet og begrædt med tusinde Lærer, men hvis blinde Glasøine nu for første Gang forekom hende uhyggelige.

Hun gik endelig atter ud paa Balkonen og lænede sig, med Armene lagt aver hinanden, til Brystbærnet. Dog var hun i heftig Sindsbevægelse, og hun rystede saa stærkt, at hendes Nakkehaar bevægede sig, skjøndt Luften nu var fuldstændig stille; hendes Tænder bed i de fulde Læber, de smaa Fodder stampede mekanisk i Balkonens Steengulv, og hendes Bryst aandede saa hurtigt, at Granatbussen, hun stod ved, gængede frem og tilbage, som om en Scirocco bevægede dens Ørene. Hun lyttede da atter ind i Huset gjennem den lukkede Dør, men hvad kunde hun vel haabe at faae at høre, da Besøget havde gjældt Faderen. Dog hvis Alt kom, som hun ønskede og ventede, maatte Stilheden derude snart tage en Ende og Faderens afmaalte Skridt lyde paa Trappen — eller maaskee, hvis Madonna var særlig naadig, hngre og mere stormende, der tog alle Trapperne i tre Spring.

Altting bedblev imidlertid at være stille.

Hun smuttede endelig bort fra Døren og ud paa Balkonen igjen. Og hendes Aelse havde dennegang ikke stuffet hende. Næppe havde hun lænet sig til Brystbærnet, saa gik Gadedøren derude op og faldt strax igjen i. Men den, der var kommen ud, blev staaende ubevægelig. I hvilken Forsatning han befandt sig, kunde hun ikke strax see, da Balkonen sprang saa langt frem. Men endelig bevægede Skikkelsen derude sig, gjorde nogle Skridt ud paa Gaden, blev atter staaende og knyttede Haanden.

„Banetto!“ hvistede hun.

Ynglingen vendte hurtig Hovedet om og saae op til Balkonen. Hans Ansigt bar Spor af en heftig Bevægelse, Svenden perlede paa hans Pande, Læberne vare blege og fortrukne. Det Tillokkende ved hans friske, forvovne Ungdom var pludselig vejet fra ham.

„Zanetto!“ gjentog Stemmen oppe paa Balkonen. Den lod, som om den vilde vække en Sovende, og i Virkeligheden svævede ogsaa hans Blik saa besynderligt omkring, som drømte han og vidste ikke, hvor han var.

„Godnat!“ udbrod han endelig med sammenpressede Læber. „Addio, Beppina! Gaa i Kloster! Madonna være med Dig!“

Samtidig gjorde han en Bevægelse, der antydede, at Alt var ude, og hvert Haab forbi. Men i det næste Dieblit syntes en letfærdig Trods at bemægtige sig den unge Mand's Sjæl. Han løstede Hatten, svingede den et Par Gange i Luften og satte den derpaa skjævt paa igjen. Derefter greb han i Lommen, tog den røde Nellikke frem, kyskede den tre Gange med theatralisk Pathos, plukkede den itu og spredte Bladene ud for alle Vinde. I dette Dieblit kom en Mand med en tændt Cigar hen ad Veien. Zanetto gik hen til ham, bad, idet han tog til Hatten, om Ild og forlod saa, idet han blæste den blaa Damp af sin Cigaret hen for sig, med langsomme, ligegyldige Skridt Huset, uden en eneste Gang at vende Blikket tilbage til Balkonen, hvor et ungt Ansigt i raadsvild Fortvivlelse stirrede efter ham.

Hvad var der skeet? Hvad havde de talt sammen om? var det endnu den samme Himmel, der for en halv Time siden havde seet ned paa den stille Gade? de samme Blomster, bag hvilke hendes Rødme og Utaalmodighed havde skjult sig tillige med hendes skalkagtige Salighed over usynlig at være den Elskede

faa nær? Havde han virkelig villet sige, at Alt var forbi for bestandig? og at der for ham ikke laa mere Vægt derpaa end paa Levningerne af en itu-plukket Blomst og paa den henveirede Afke af hans Cigaret? Det var jo umuligt! Det kunde dog ikke være Slutningen paa en Lykke, hun selv i hele Uger havde levet af som det Gæste, der i denne tomme Drommeverden var sandt og virkelig, og om hvis Uforgængelighed hver Dag havde overbevist hende mere og mere!

Hendes stakkels unge Hoved truede med at sprænges, og hendes syttenaarige Hjerte laa pludselig som lammet, tungt som et følelsesløst, dødt Legeme i hendes Bryst; dets Slag syntes at staae stille, Vinene brændte uden at blive kjølede af nogen Taare, og hendes Tænder klappede sagte mod hinanden. Saaledes lod hun sig som en Afmægtig, men med fuldstændig vaagen Bevidsthed, synke ned i sin Stol, trykkede Hænderne for Ansigtet og laa der uden nogen klar Tanke, uden nogen tydelig Følelse, med Undtagelse af den ene: han har ikke engang vendt sig om efter Dig.

Da hørte hun, at der blev banket paa hendes Dor, og hun foer i Veiret. Hun kunde ikke tage mod Nogen nu. Hvis det var Moderen, vilde hun sagtens slaae sig tiltaals med den Tanke, at Datteren var falden i Søvn i den lumre Eftermiddagsluft. Men der blev saa banket igjen, og nu hørte hun Faderens Stemme, der sagde: „Beppina, luk op!“ Faderen, som hun af alle Mennesker nu mindst vilde træde imøde! Hun stod lænet op til den aabne Balkondør med tilbageholdt Aandedræt og lyttede efter, om han ikke vilde gaae igjen, naar Alt vedblev at være stille. Han bankede paany. „Seg veed, at Du er derinde;

luk op!" sagde han i sin sædvanlige faste og rolige Tone, som Ingen kunde modstaae. Da pressede hun sin lille Haand mod Hjertet; hendes Ansigt blev mørkt, næsten fjendtligt, hun trak Veiret dybt, som En, der har fattet en tung Beslutning, og gik saa langsomt hen for at slyde Slaaen fra.

Men hun saae ikke paa Faderen, da han traadte ind, hvor trodsig hun end havde foresat sig at træde ham kjæft imode. Hvis han havde stormet vredt ind og havde overvældet hende med Bebreidelser, havde hun maaskee faaet Mod til at sætte sig til Modværge mod hans tyranniske Villie, der gjorde hende ulykkelig. Men han kom ganske rolig, som han pleiede at gøre, naar han vilde erkjendige sig om, hvorledes det gik med hendes Studier eller bringe hende en ny Bog. Hans Ansigt, som hun rigtignok ikke saae, var en Smule blegere og sorgmodigere end ellers. Man kunde endog fristes til at troe, at han havde grædt; Sagen var den, at af den megen Læsning og det natlige Stjerneliggeri var hans Dine i den sidste Tid blevne angrebne og røde.

Han gik et Par Gange frem og tilbage i Værelset, medens hun med Hovedet sænket ned mod Brystet og med Hænderne støttede mod Bordet stod der, som om hun var fuldstændig ene og dromte. Hans Ansigt vedblev usravendt at være fæstet paa hende, og han foer med Haanden hen over det bukkede Haar, der allerede begyndte at blive graat i Spidserne, medens det forte Skjæg, der gjorde det just ikke smukke, men gode og kloge Ansigt endnu blegere, ikke viste noget Spor af Alderdom.

"Beppina," sagde han endelig, idet han blev staaende foran Balkondøren. „Du veed uden Tvivl, hvorfor jeg idag er kommen til Dig. Der var Noget hos mig, med hvem jeg idag har talt for første og

og sidste Gaug. Han vil ikke oftere betræde dette Huus, saalænge jeg boer i det. Men da han har fundet Midler til bag min Ryg at nærme sig min Datter og vegle Breve med hende, ja maastee mere end det —"

Han standsede og saae paa hende.

Hun rystede heftigt men neppe kjendeligt paa Hovedet og blev staaende paa det samme Sted, som om hun var lænket til det.

"Jeg vil ikke gjøre Dig nogen Vebreidelse," vedblev han; „hvad der er steet bedrover mig, fordi det maa volde Dig en Sorg, som jeg gjerne vilde have sparet Dig for, men som maastee er ligesaa sund som uundgaaelig. Hvis Du havde haft mere Tillid til din Fader —"

Hun rystede over hele Kroppen, men hendes Læber pressede sig kun fastere mod hinanden.

"— eller til din Moder, saa havde Du ved den første af disse hemmelige Tilnærmelser aabnet dit Hjerte for os, og vi havde da sagt Dig, at Du ikke turde tage mod noget nyt Brev eller nære Ønsker og Forhaabninger, der aldrig kunne gaae i Opfyldelse."

Den unge Pige gjorde en voldsom Anstrengelse for at ryste de Lænker af sig, som hendes Faders Nærhed lagde paa hende.

"Hvorfor ikke?" spurgte hun neppe hørlig.

"Fordi — fordi det er umuligt! Beppina — mit stakkels Barn — hvor tungt det end berører Dig, saa vær dog forsikret om, at det heller ikke er faldet din Fader let at volde Dig Smerte. Naar han har maattet gjøre det, saa har han haft meget alvorlige og tvingende Grunde dertil, hvilke han imidlertid ikke kan meddele Dig. Jeg veed, at Du i Stilhed ofte har baaret Nag til mig, fordi Du troede, at jeg uden Grund nægtede Dig det og det, som Du meente at

have Net til, eller som vilde have været Dig kjær. Maaskee har Du, fordi jeg ikke er meget gavmild med Ord og Kjærtegn, tvivlet om mit Hjerte. Der er hændet mig meget i Verden, mit Varn, som har gjort mig mørk og stille. Jeg veed, at der gives Fædre, med hvem deres Døtre er mere tilfredse, end Du er med din, der lee med dem og spøge med dem og lade dem faae deres Villie i Alt. Maaskee indseer Du dog engang, at det kun var til dit Bedste, naar jeg undte Dig mindre Frihed, end Andre har. Jeg kjender din Charakter; Du er som et Træ, der i den hede Jordbund skyder hurtig i Beiret og maa passes godt og bindes op til en fast Stof, hvis det ikke om Natten skal blive knækket af et pludseligt Vindstod. Endnu et Par Aar, og jeg tør haabe uden Fare at overlade Dig til Dig selv. Vil Du, mit Varn, endnu en kort Stund stole paa, at jeg mener det godt med Dig?"

Der kom intet Svar fra den fuldstændig i sig selv hensunkne Pige, der havde sænket Dinene stibt ned mod Jorden og ogsaa syntes at overse den Haand, som Faderen strakte ud imod hende.

Han gjorde atter et Par Skridt som for at give hende Betænkningstid. Da hun haardnakket taug, sagde han i en noget eftertryffeliger Tone:

„Over dine Tanker og Følelser har jeg desværre ingen Magt; jeg har allerede for længe siden maattet opgive Haabet om at styre dit Hjerte, og maaskee ligger endeel af Skylden hos mig, da jeg mangler Evne til at indgyde Dig Tillid. Men over dine Handlinger, Beppina, over din Gjoren og Liden er der givet mig Magt, og paa den vil jeg ikke renoncere. Der tør fremtidig ikke være Tale om noget Samkvem mellem Dig og denne unge Mand. Hvorvidt han samvittighedsfuldt vil holde sit Ord og

fremtidig ikke blot selv holde sig borte fra Dig, men ogsaa lade være at sende Dig Breve og mundtlige Budstaber, veed jeg ikke. Men Cassandra skal endnu idag forlade Huset, hvis det, som jeg formoder, viser sig, at hun har været Mellemmanden. Og Du, mit Barn, maa love mig, at Du, selv om Du ikke strax kan banlyse denne Zanetto af dine Tanker, dog aldrig mere vil sende ham noget skrevet eller mundtligt Bud, aldrig mere søge Leilighed til at see ham, og hvis Tilfældet alligevel skulde fore Jer sammen, vende dit Blik bort fra ham som fra en fuldstændig Fremmed. Vil Du, love mig det, min stakkels Datter?"

Hun vendte pludselig, som om hun vilde rygte en Bænke af sig, sit Ansigt om mod Faderen, der havde lagt sin Haand paa hendes Skulder. Et Dieblisk saae hun ham lige i Øinene, og hendes farveløse Læber skjælvede.

„Nei!“ udstødte hun halvhoit, „dræb mig! kast mig i et mørkt Fængsel! aldrig vil jeg svigte ham! Jeg — jeg kunde det ikke, selv om jeg ogsaa vilde!“

Derpaa sank hendes Blik atter ned mod Jorden, en mørk Rødme foer hende op i Kinderne, og tunge Taarer perlede frem under Dienlaagene; hun famlede, som om hun havde mistet ethvert Herredomme over sine Sandser, omkring efter et Støttepunkt og styrte under hoi Gulken ned i den lave lille Sopha, der stod midt i Værelset.

Faderen blev en Stund staaende ubevægelig og saae paa den ulykkelige unge Pige.

„Stakkels Hjerte!“ sagde han endelig. „Stakkels unge Liv! Men det er forgjæves. Intet Ord kan beværge denne Storm. Det ene skal Du kun høre, hvis Du endnu er istand til at høre mig: det, jeg her er nødt til at gjøre, vil jeg engang love at forsvare for min Skaber og Dommer, skjøndt jeg ikke er mig nogen Skyld derved bevidst. Du har ikke

lært at elske din Fader, Beppina; dog kjender Du ham tilstrækkeligt til at vide, at han urokkelig gjør, hvad han anseer for rigtigt. Du vil ikke forlade dette Huus, for jeg atter kan tillade det. Denne Dør lukker jeg og aabner den først igjen, naar jeg af din egen Mund faaer den Forsikring, at Du vil være mit lydige Barn, selv om Du ikke kan love at elske mig. Kom til Dig selv, min stakkels Datter! Denne overvældende Sorg" —

Doren gik pludselig op, og Moderen traadte ind. Hun kastede et bestyrtet Blik paa den Sulkende og paa det mørke Udtryk i hendes Mand's Ansigt. „For Guds Skyld, hvad er der?“ vilde hun spørge, men en Bevægelse af Manden bragte hende til Tausshed.

„Jeg har sagt hende, hvad jeg turde,“ sagde han sagte. „See at faae hende rolig igjen. Det er som vi frygtede,“ tilfoiede han endnu mere dæmpet. „Ligheden har ikke stuffet os. Stakkels Barn!“

Med disse Ord gik han ud af Doren og sendte sin kone et Blik, i hvilket der laa dyb Sorg, men ikke nogen Skygge af Bebreidelse.

Hun horte ham gaae ned ad Trappen. Men hun selv stod som et livlost Billede midt i Bærelset og holdt Panden i begge sine Hænder, som efter et bedøvende Slag, der for et Dieblit havde berøvet hende Bevidstheden.

Hun kom imidlertid hurtig til sig selv igjen. Den Gulken, der fra Sophaen lod til hendes Øre, vækkede hende til Bevidsthed om hendes Moderpligt. Men da hun nærmede sig det ulykkelige Barn, knælede ned paa Tæppet ved Siden af hende og stungede Armen om hende, idet hun omt kaldte hende ved Navn, forfærdedes hun over den Hestighed, hvormed den Grædende foer op og stodte hende tilbage.

„Hvad vil Du, Moder?“ raabte hun ude af sig

selv. „Vil Du ogsaa plage mig og give mig gode Ord, medens Du dog kun volder mig Smerte? kalde mig dit stakkels Barn og samtidig rive Hjertet ud af Brystet paa mig? Gaa, gaa til ham, med hvem Du har sammensvoret Dig om at bringe mig i Graven, før jeg endnu har faaet at vide, hvad det vil sige at leve. Naar det kommer fra ham, undrer det mig ikke og smerter mig heller ikke. Han kan ikke see og vil ikke see noget fornoiet Ansigt. Han tænker kun paa sine Stjerner og glemmer de stakkels Stabninger, der leve paa Jorden og er afhængige af ham. Han veed ogsaa, at han gjør mig ulykkelig og vil ikke have det anderledes, thi han kjender intet Andet end sine ensomme Tanker; han har aldrig været ung og har aldrig ønsket og haabet, elsket og lidt. Moder, Moder, hvorledes har Du dog kunnet elske ham! Hvorledes kan det gaae til, at dit Hjerte ikke er blevet bange for ham, og at dit unge Blod ikke har gyst for hans Kulde? Jeg — jeg hader ham, jeg har altid hadet ham, men længe troet, at det kun var Vrefrygt eller Frygt, der skræmmede mig tilbage for ham. Først nu, da han forkyndte mig min Dødsdom med saa blid en Stemme, som om han bragte mig Himlens Naade, først nu seer jeg klart i mit Hjerte og forstaaer, at jeg har hadet ham ligesaa Barn. Moder, jeg doer af dette Had, og det skal være min Hævn. Fader skal opleve, at Fortvivlelsen, Skrækken for ham har gjort det af med hans Datters Liv. Og saa, Moder, saa kan Du sige til ham, at han ikke mere skal kigge op til Stjernerne, fordi der boer der en stakkels Sjæl, der har taget sin Sorg og sit Had med over i Evigheden. Naar han da endnu har Hjerte til —“

„Mit eneste, elskede Barn,“ afbrød Moderen hende, idet hun blidt trykkede hendes kjærtegnende

Haand til sine Læber, „forshud Dig ikke saaledes, giv ikke din stakkels Sjæl til Priis for saadanne ugudelige og taabelige Tanker, som Du haardt vil angre, naar Stormen først har lagt sig. Hade! — din Fader, der aldrig har gjort Dig Andet end hvad der var godt, der har kjøbt din Lykke og din Fred med langt større Besvær, end Du aner, og ogsaa, hvor Du ikke forstaaer hans Handlinger, kun har fortjent Kjærlighed og Vrefrygt og evig Tak af Dig! Og Du, uhyfslige Barn, Du kan nære saa fjendtlige Tanker imod ham og anklage ham med saa vandvittige Ord, Altsammen for en Lykke, som Du kun har drømt, og som maafee —“

„Siig Intet imod ham, Moder, hvis Du ikke virkelig vil drive mig til Vanvid!“ udbrod hun grædende. „O Moder, Du kjender ham ikke, Du veed ikke, hvorledes denne Drom om ham har fylbt hele min Sjæl. Jeg har været fangen i sexten Aar, og skulde saa ikke ansee ham for et Bud fra Himlen, der vil føre mig til Friheden, ham, der endelig kom for at erobre Lykken til mig, Luft og Vds og Kjærlighed — Alt hvad et stakkels Menneske behøver — og jeg skal give Ufsald paa min Frelse — skal stille finde mig i atter at blive bunden paa Hænder og Fodder, finde mig i ikke engang med mit Blik at kunne sige ham, hvorledes jeg lider — nei, Moder, det vil jeg aldrig indvilge i. Jeg er ingen Hjelgeninde som Du, Moder! Et Liv som det, Du har udholdt i de mange Aar, vilde være mig bitterere end Doden, og det maa Du vide, at hvis I tænker paa at tvinge mig ved Magt, saa er Balkonen, Gud være lobet, hoi nok til, at jeg med et Spring kan gjøre Ende paa al Sorg og Trældom.“

Der blev en Stund ganske stille efter disse Ord. Den unge Pige laa, udmattet af sin Smerte, paa

Sophaen, med Ansigtet trykket i det vaade Lomme-
torflæde, uden en eneste Gang at see paa Moderen,
der endnu stadig knælede paa Tæppet ved Siden af
hende. Da hørte hun pludselig denne hviſte til hende:

„Bliv kun liggende mit Barn og græd din Sorg
ud. Hvad Du har oplevet er sorgeligt, men endnu
langt sorgeligere er det, som din Moder nu har at
ſige Dig. Jeg haabede, at Du aldrig behøvede at
faae det at høre, ſkjøndt det mere end een Gang laa
mig lige paa Tungen, naar dit Hjerte ſatte ſig op
mod din Fader. Du kjender ham ikke, mit Barn,
ſom din ſtakkels Moder nu i ſynten Aar har lært
ham at kjende. Der var en Tid, da jeg heller ikke
kjendte ham. Din Moder var ogsaa engang et muntert,
ungt Barn og din Fader allerede dengang et alvor-
ligt Menneſte, der kun lo, hvor der var Grund dertil,
ikke ene og alene for at lee ſom den taabelige Ung-
dom, og din Moder — men nei, nei! jeg kan ikke!
det er for bittert ſaaledes ligeoverfor ſit eget Kjob
og Blod —“

Hun taug og trykkede Dinene, der pludselig
fyldtes med Taarer, mod den unge Piges Skulder.

Barnet reiste ſig langſomt i Reivet og ſlyngede
Armene om den Grædende, medens hendes egne
Taarer pludselig ſtandsede. „Siig mig kun Alt,
Moder,“ hviſtede hun. „Det forandrer jo dog Ingen-
ting. Men hvor ofte har jeg ikke, naar jeg ſaae Dig
ſaaledes gaae ſtille omkring og uden Klage — og jeg
ſaae godt, hvorledes Du tog Dig ſammen for at ſmile
til Fader og han — han forandrede ikke nogen Mine
— kjære Moder, hundrede Gange var jeg lige ved
at falde Dig om Halsen og beſværge Dig: Siig mig,
hvorfor Du er ſorgmodig, hvorfor Du ikke taler til
ham ſom andre Koner, forklarer ham, at han gjør

Dig ulykkelig, Dig og din Datter — og altid naar Du saaledes smilede som en Helgeninde —

„Stille. stille Barn,“ sagde Fru Giocanda afværgende. „Du veed ikke, hvad Du siger. Og nu maa det være. Jeg skylber ham og Dig det, der komme saa hvad der komme vil. Men jeg vil sætte mig, og sæt Du Dig paa mit Skjod, saaledes som Du ofte har siddet som lille Pige, naar jeg fortalte Dig Eventyr for at troste Dig over et Stykke Vegetoi, der var gaaet i Stykker. O mit Barn, havde jeg havt en Moder, da vilde maaskee mit Livs sørgelige Eventyr have faaet en anden Udgang. Men Fader havde ingen Magt over mig, han forgudede mig, fordi jeg var meget smuk, og fordi alle Mennesker roste mit blonde Haar for ham, og mine straalende Dine, og gjentog mine muntre Indfald for ham. Og jeg selv var stolt af, at Jegen havde Noget at sige over mig, at jeg hele Dagen kunde pynte mig og lee og slynge, og der var ikke noget eneste ungt Menneske i hele Byen, som jeg ikke med mine Ord og Blik kunde faae til at gjøre Alt, hvad jeg blot vilde. Desforuden var jeg velhavende, og jeg havde Alt, hvad mit Hjerte begjærede: smukke Klæder og Smykker og en Bolig, der var endnu langt smukkere og rigere, end din, mit Barn. Og dog forekom det mig, som om Alt kun akkurat var, som det skulde være; for et saa smukt Billede var den kostbareste Namme kun netop god nok, og jeg ansaae ogsaa mig selv for altfor god og kostbar til at finde nogen af mine mange Friere værdig et saadant Alenodie, skjøndt jeg heller ikke gav Nogen fuldstændig fri. Thi det smigrede mig at have saa stor en Hofstat.

„Og seer Du dengang kom din Fader som ung Doktor i Surraen tilbage fra Padua. Jeg havde kjendt ham for flere Aar siden, vi boede en Tidlang i et

af Nabohusene, indtil Gaden forekom mig for ensom og Huset for forfaldent, og jeg bevægede Fader til at kjøbe et langt smukkere, der laa ved Corsoen. Men dengang havde vi leget sammen som Naboborn, og jeg havde allerede som ganske Lille været stolt af, at Beppo, der var den mest stille af alle Legekammeraterne, adlød det mindste af mine Bink og altid taalmodig lod sig mishandle af mig. Da han saa kom tilbage og havde studeret færdig, opsogte han os strax igjen. Men jeg syntes ikke om ham. Jeg fandt ham hverken smuk eller artig. Han var den Æneste, der ikke smigrede mig og endogjaa, naar jeg blev altfor overgiben, trak paa Skuldrene og fjernede sig. Det irriterede mig. Jeg opbod alle mine Kunstere for at erobre ham, og der behøvedes slet ikke synderlig Uleilighed eller List til det; han var i al Æmnelighed meget mere forelsket i sin Ungdoms Legekøster, end nogen af mine andre Tilbedere. Da jeg mærkede det, søgte jeg slet ikke nogen Medlidenhed, men kun en kold, skadefro Triumph og behandlede ham ligegyldigere end nogen som helst Anden. Han forandrede dog ikke derfor noget Dreiblik sit Væsen, han smilte kun saa underlig ved sig selv, naar jeg kaldte ham ved hans Ægenavn, Stjernefiggeren Beppo, og haanende sagde, at den, der vidste saa god Bessed om Himlen, ikke kunde finde sig tilrette paa Jorden. Trods al den Spot, jeg lod regne ned over ham, kom han næsten daglig til min Fader, der allerede havde staaet i alle Slags Forretningsforhold til hans, hvilket nu gik over paa Sonnen. Min Fader var Konsul for en fremmed Stat og havde meget udbredte Bankierforretninger. I alle dem stod den unge Advokat ham bi. Hvormange unyttige Tal han end skriver op for at beregne en Stjernes Bane, sagde Fader, veed han dog ogsaa ganske god Bessed om Coursfedlen og sine

Lovbogens Paragrafer. Du skulde ikke være saa kold imod ham, Giocanda. — „Jeg er ikke noget Stjernebillede“, svarede jeg knibst, „og i Solen tager han sig slet ikke godt ud. See blot, hvor sort han er; det er, som om han havde begravet Fatteren og nu bar Sorg over den.“

Jeg undgik da bestandig min Fader, og ogsaa ham, naar jeg vidste, at jeg vilde træffe ham alene. Men engang, da han traf mig i Haven og fordi jeg troede, at han gjennemstuede mig heelt ind i min inderste Sjæl, overoste ham med kaade Drillerier, saae jeg, hvorledes hans rolige Ansigt antog et meget smerteligt Udtryk. „Jeg beklager Eder, Giocanda“, sagde han, „J er ikke, som J burde være, men mit Hjerte vil dog altid føle det samme overfor Eder som nu. J vil aldrig finde nogen mere trofast Ven end mig.“

Da hørte jeg pludselig op at lee, men disse hans gode Ord irriterede endnu mere mit barnagtige Sind. Jeg trængte ikke til nogen Ven og mindst til en, der talte om, at jeg ikke var, som jeg skulde være.

Jeg var meget forbittret paa ham og ærgerlig over mig selv, fordi jeg ikke kunde finde Noget at svare ham — Taarerne traadte mig i Øinene. Men samme Aften begyndte jeg at tale med Fader om ham og sagde, at jeg ikke mere vilde see ham, da han opførte sig alt Andet end høfligt. Og hvis han ikke kunde forbyde ham Huset, skulde han idetmindste erklære ham, at hans Nærværelse var mig forhadet og al Uleilighed for at forbedre mig til ingen Nytte.

Men min Fader gav mig ikke som ellers altid beredvillig Ret, endnu før jeg havde talt ud. Hans Ansigt havde et alvorligt Udtryk, han blev en Stund staaende taus og erklærede mig derpaa, at jeg gjorde høilig Uret i at afvise Doktor Beppo. Han var den

Æneste i Byen, der vidste noiagtig Bested om, hvorledes det stod sig med Faders Forretninger. Han var ogsaa den Æneste, der anstrengte sig for at forhindre, at vort Huus faldt, og endnu samme Morgen havde han anholdt om min Haand, og den var bleven tilfagt ham, hvis han kunde faae min Indvilligelse.

Det var, som om Jorden aabnede sig lige for mine Fodder, og som om en pludselig Svimmelhed truede med at styrte mig ned i Afgrunden.

Jeg svarede ikke et Ord, men gik fortvivlet tilbage til mit ensomme Værelse og lukkede hele Natten ikke noget Dø. Givte Ufsald paa Alt, hvad der hidtil havde udfyldt min Tilværelse, fortsætte Livet som en fattig, beklaget, maaskee endogsaa forhaanet Pige og høre mine Rivalinder juble, eller for bestandig boie mig under denne mørke, ordknappe, strenge Vens Magt, og for at redde Skindet af Lykke, som jeg kun kunde tænke mig glad og leende —

Den unge Pige, der havde lagt sit Ansigt til Moderens Bryst, trykkede hende fastere til sig, og et Suk rystede den unge Skikkelse, der havde fiddet fuldstændig ubevægelig paa Skjodet af hende. „Moder,“ sagde hun, „hvad maa Du ikke have lidt!“

„Kun hvad jeg havde fortjent!“ sukede Moderen og berorte med sine Læber sagte Barnets mørke Haar. „Men jeg var endnu ikke ydmyget nok. Jeg vilde endnu ikke troe paa, at der ikke var nogen anden Frelse. Da Doktor Beppo den næste Morgen kom, lukkede jeg mig inde i mit Værelse. Han havde en lang Samtale med min Fader og lod faa mig bede om at høre ham blot i ti Minutter. Jeg var koldere og mere afvisende imod ham end nogensinde. Naar jeg skulde sælges, vilde jeg dog ikke med nogen Mine indvilge i min Fornedrelse. Men han syntes at oversee Alt det. Han vidste, sagde han, at mit Hjerte

endnu holdt sig lukket for ham. Saalænge jeg endnu havde havt en rig Medgift ivente, havde han ikke vovet at tilbyde mig sin Haand. Og jeg skulde heller ikke nu bestemme mig overilet. Uegennyttighed var jo den mindste Fortjeneste, en ærlig Ven turde tilskrive sig, og i det Tilfælde, hvori han befandt sig, kunde der ikke engang være Tale derom. Hans gamle, inderlige Tilboielighed for mig gjorde Besiddelsen af mig til en Skat for ham, som han ikke kunde opveie med Alverdens Millioner, hvis han eiede dem. Men en retsaffen Mand's ægte og urokkelige Kjærlighed var ogsaa en værdifuld Besiddelse, og han kunde ikke opgive Haabet om, at jeg engang vilde lære at vurdere den og i Sammenligning med den agte mange andre Gaver ringere, som han manglede.

Han rakte mig derpaa Haanden, i hvilken jeg uden noget Ord, der kunde tyde paa Samthkke eller Afslag, lagde min kolde Haand, paa samme Maade, som man tager Afsted med et ligegyldigt Besøg.

Fra denne Morgen var det ude med min Fred og min Munterhed. Han kom nu daglig uden nogen sinde at tale til mig om Kjærlighed. Og heller ikke Fader talte derom. Men jeg vidste, at de Begge betragtede mig som en forlovet Brud, og naar jeg sagde det Ord for mig selv, gik der en kold Gysen gennem mig.

Da kom der en Dag —

Hun standsede. Datteren følte, hvorledes Moderens Hjerte begyndte at banke heftigere, hendes Kne rystede, og der gik et Par Minutter hen, før hun fik Kraft til at tale videre.

„Barn,“ sagde hun med neppe hørlig Stemme, „jeg vilde give Resten af mit Liv hen, hvis jeg kunde blive sparet for at fortælle Dig om det Sørge-

lige, der endnu, skjøndt jeg for længe siden har gjort Bod for det, bestæmmer mig saa dybt for mig selv. Men din No afhænger deraf, og ikke sandt? Du vil ikke lade din Moder undgjelde for, at hun for din egen Sykkes Skyld har tilstaaet Dig, hvor svag hun var!"

En lidensfabelig Omfavnelse hindrede hende i at tale videre. Datteren skjulte sit Ansigt saa fast ved Moderens Bryst, at deres Dine ikke modte hinanden.

„Der kom en Dag en ung Venetianer til min Fader, en rig Juvelerers Son. Han havde et Creditiv paa vort Huus, der dengang udadtil endnu stod i fordums Flor. Det var et smukt ungt Menneske med temmelig frie, selvbevidste Manerer og vel erfaren i Alt, hvad der kan behage forsængelige Piger. Da han første Gang saae mig paa Gaden, blev han staaende med en Bevægelse af ærbødigt Beundring, som om han mødte et himmelsk Væsen. Jeg følte, hvad jeg endnu aldrig havde følt: en stor Fare og en Veruselse, som jeg kun med Besvær kunde skjule bag min Bifte. Men endnu samme Aften traf jeg i min Faders Huus den Fremmede. Det varede ikke tre Dage, saa havde han lagt sit Hjerte for mine Fødder og jeg tilstaaet ham, at han var min første Kjærlighed.

Fader var ikke indviet i Hemmeligheden, men jeg tvivler ikke om, at han gjennemskuede den Tilstand, hvori mit stakkels Hjerte befandt sig og aldeles ikke var tilfreds med denne Bending af Tingene. Han havde Intet havt imod Beppos Hjælp, selv om det skulde koste mit Livs Sykke, men hvis det stillede sig heldigere, hvis han kunde blive befriet fra sine mislige Forhold af en Svigersøn, der var efter hans Datters Sind, var han gjerne rede til at gjøre skeet uskeet og tage det Ord tilbage, som han havde givet

den ældre Ben. Kun vilde han som forsigtig Forretningsmand ikke overile sig, men lade det blive modent, der var besluttet i Himlens Raad.

Hans ulykkelige Datter var mindre klog og forsigtig. Da hendes hemmelige Elskede efter sex Uger, der vare svundne hen som i Dromme, tog Afsted for, som han sagde, først at indhente sin Faders Minde og derefter paa Længselens Vinger ile tilbage til sin Brud, blev jeg, omendstjøndt jeg endnu ikke anede hele min Ulykke, tilbage som en evig Fortabt. Dag for Dag lukkede jeg mig inde i mit Bærelse, selv Fader turde jeg ikke see i Dine, som stod min Ulykke og Brode skreven paa min Pande, og naar jeg horte Doktor Beppos Stridt i Huset, rystede jeg af Angst, som om min Dommer kom for at tilintetgjøre mig med et ubarmhjertigt Blik."

Hun taug igjen. Barnet paa hendes Stjød sad med tilbageholdt Vandedræt uden at give nogen Lyd fra sig. Kun hendes Arme trykkede Moderen fastere til sig.

"Jeg maa skrifte tilende," vedblev denne til Slutning. „Og den nærmer sig da ogsaa nu. Jeg skrev daglig til ham. At han ikke strax svarede mig, smertede mig, men jeg var dog uden Bekymring. Han vil afvente et heldigt Dieblit til at meddele sin Fader det, tænkte jeg. Saaledes henrandt to dræbende lange Uger. Endelig kom der et Brev fra Benedig. Han havde ikke engang saa megen Medlidenshed med mig, at han aabenbarede mig det Strækelige lidt efter lidt. Han skrev ganske ligegyldig, at de smukke Dage, vi havde oplevet sammen, desværre havde været for korte, og at de jo aldrig skulde vende tilbage. Han var nødt til at gjøre en lang Reise i sin Faders Orinde, han kunde aldeles ikke sige, naar han kom tilbage, jeg skulde ikke være saa taabelig at vente

paa ham, men i Guds Navn tage imod den vakkre Doktors Haand — han havde lært Beppo flygtig at kjende — og reent glemme, at der gaves et Menneske i Verden, som maaskee kunde have gjort mig lykkeligere, — naar det havde været skrevet saaledes i Stjernerne.

Det var, hvad han havde at sige mig, skjøndt jeg i mit sidste Brev under Taarer havde tilstaaet ham, at jeg bar et Pant paa vor Kjærlighed under mit Hjerte! —

De Dage, som nu fulgte, — de sovnløse, graadfulde Nætter — o mit eneste Barn, hvor dyrt har jeg ikke maattet betale Dig!

Og dengang troede jeg ikke, at jeg kunde overleve den Dag, da jeg første Gang skulde see Dig i Dinene og i dem læse min Stjændsel, min Jammer! — Da det stod klart for mig, at jeg var overgivet til Ulykken, og det af ham, hvem jeg havde saa ubesindig offret Alt, hvad jeg besad, kom der en isnende No over mig. Jeg kunde endog saa see min Fader i Dinene og veyle et Ord med min nu saa frygtede Ungdomsven uden at forraade mig. Jeg havde Kraft til at gennemføre min Rolle, saaledes at Stjændselen heller ikke skulde plette mit Navn, naar jeg først havde sørget for, at den ikke mere kunde ramme mig selv. Thi at jeg maatte forlade Verden, stod fra det første Dieblif urokkeligt klart for mig.

Men jeg veed ikke, hvorlænge jeg endnu vilde have tovet. Jeg var saa ung og havde engang havt Livet saa kjær.

Der kom imidlertid et Dieblif, som paa eengang afgjorde min Stjæbne.

Det var en Eftermiddag langt hen paa Sommeren, Dagene begyndte allerede at blive korte. Beppo havde spist hos os, kun vi Tre ved et lille Bord.

Han gjaldt i Byen for min Forlovede, omendstjondt der ikke var Noget offentligt bekjendt. Da jeg traadte ind i Spisestuen, havde han betragtet mig med et Blik, som bragte mit Hjerte til at banke voldsomt. For første Gang vovede jeg ikke at see aabent paa ham, men jeg folte under hele Maaltidet hans Dine fæstede paa mig, og den Smule, jeg tvang mig til at faae ned, var mig bedskere end Gist.

Jeg skyndte mig op paa mit Værelse og brast i Taarer. Jeg horte derfor ikke, at Nogen aabnede min Dor og traadte ind uden at banke paa. Beppo stod for mig. Jeg kunde ikke stjæle hans Træk igjennem mine Taarer, og vinkede hurtigt til ham, at han skulde lade mig være alene, da jeg ikke befandt mig vel. Men han blev og taug en lang Tid.

„Gioconda“, sagde han endelig, „har I Intet at betro mig? veed I da ikke, at I ikke har nogen bedre Ven, Ingen, som vilde være saa beredt til at gjøre Alt for Eder, hvad der var nødvendigt til Eders Lykke? — Alt — Alt —!“ gjentog han to Gange med en Stemme, som gik mig gennem Marv og Been.

Jeg rystede kun heftig paa Hovedet.

„Overvei det vel, Gioconda; Natten bringer ofte gode Raad,“ vedblev han, „for Eder — og mig. Tro mig, man finder sig meget bedre til Rette her paa Jorden, naar man kjender Lidt til Stjerneerne.“

Saaledes talte han endnu en Stund, og forlod mig saa — ulykkeligere endnu end tidligere. Jeg fik for første Gang Dinene op for, hvilket Menneiste han var, og hvor blindt og vanvittigt jeg havde bortkastet det sande, ægte Guld for en glimrende Glasflise, som kun skjar hele mit Liv i Stykker.

Men saa meget mere uudholdelig blev den Tanke mig da ogsaa, at jeg skulde være ham taknemmelig for Noget, ham, som jeg havde krænkert saa dybt. Jeg

ventede, til det var blevet mørkt, og gif saa, kun med et Slør over mig, igjennem vor Have — vi boede dengang i Villaen udenfor Byen — og derpaa, som jeg havde gjort saa mangen Aften tidligere, videre og videre bort imellem Murene, indtil jeg kom heelt ud i det Frie. Ikke en Vind rørte sig, i det Tjerne horte man Flodens Mumlén, — den kalder paa mig! tænkte jeg og sthyrede mine Skridt hen over Markerne, som laae i Stygge af Morbærtræerne, saa at jeg troede, at jeg var ganske ubemærket. Engang forekom det mig aldeles bestemt, at der fulgte Noget efter mig. Men da jeg standsede og vendte mig om, var Alt igjen stille. Jeg kom da ned til Floden. Jeg stod længe og saae ned i den, indtil de første Stjerner skinnede op til mig fra den mørke Flade. Hele mit usalige Liv drog forbi mit Blik ligesom dette Vand; da jeg igjen saae de falske Dine fæstede paa mig og horte den Stemmes Hvisten, som havde bedraget mig, fhyldtes min Sjæl af en saadan Væmmelse for denne vanærede Tilværelse, at det shntes mig som en himmelsk Velgjerning at kunne affhylle hele denne Besudling af Legeme og Sjæl ved et dybt, evigt Bad. Jeg havde slet ingen Ghfen mere at overvinde; god Nat! sagde jeg hoit for mig selv, derpaa drog jeg Sløret tæt for Ansigtet, for rast og i Blinde at gaae det korte Stykke imellem Hørene.

Paa een Gang solte jeg en Haand paa min Arm. Jeg udstødte et Skrig saa fortviblet, som om det var en Ulv, der havde anfaldet mig. Men jeg vidste i samme Dieblik, hvem det var, endnu før jeg havde vendt mig om.

„Du maa følge med mig, Gioconda,“ horte jeg Beppo sige — det var første Gang han sagde Du til mig. „Du er fra Sands og Samling; hvilken Syffe, at jeg tilfældig kom forbi. Vi vil gaae hjem.“

Han holdt endnu stadig fast i min Arm, jeg

folte, at jeg ikke havde nogen Willie mere, at han var den Stærkeste. Saa fulgte jeg ham villieløst, uden at bekymre mig om, hvor han førte mig hen. Han havde sluppet min Arm, og Ungen af os sagde et Ord. Forst da vi henover Havenne fik Die paa Villaen, sagde han, ligesom hentastende: „Har han lovet Dig at ville gjøre Dig til sin Hustru?“

Jeg kunde kun svare med et Nik. Derpaa var han igjen taus, indtil vi havde naaet vor Havn. Da stod han stille og sagde: „Endnu Gæt, Gioconda! Jeg forlader Dig ikke, for Du ved din Salighed har tilsvoret mig, at Du ikke oftere vil betræde denne eller nogen anden lignende Bei, førend jeg inden tre Dage er kommet tilbage. Jeg har en Forretning i Venedig. Lovet Du mig at afvente min Tilbagekomst? Efter den er Du atter Herre over din Willie.“

Jeg kunde ikke gjøre Andet end løfte Vinene mod Himlen og hviste et Ja!

„Det er godt,“ sagde han, „jeg troer Dig. God Nat!“

Derpaa forlod han mig.

Jeg var som lamslaaet, al min Sjælsstyrke var gjort til Intet, jeg folte ikke engang Smerte, Haab eller Frygt; det var næsten, som om jeg dog ikke længere tilhørte denne Verden, som om det kun var mit Legeme, han havde holdt tilbage fra at styrte ned i Dybet, medens Sjælen var sunken til Bunden.

Tre Dage forløb i denne strækkelige Tilstand. Jeg foregav et Udebeholdende, for at kunne blive paa mit Bærelse, da jeg ikke engang kunde udholde at være i Nærheden af min Fader. Jeg laa fra Morgen til Aften paaklædt paa min Seng og forekom mig selv som et Lig, der kun venter paa at blive sænket i Jorden.

Den fjerde Dags Aften soer jeg op af en let

Slummer, som havde overvældet mig, da jeg aldrig kunde lukke et Øie om Natten, men vandrede rastløst op og ned som en Dødsdomt. — Beppo stod ved min Seng.

„Du har holdt Ord,“ sagde han. „Tilgiv mig, at jeg ikke er kommen tidligere. Han legede Skjul med mig en Stund, men tilsidst fik jeg dog Hold paa ham.“

„I har —?“ raabte jeg gysende.

„Nei, jeg har staaet ham, hvor nodig jeg end vilde. Sandelig ikke for hans egen Skyld. Men den Usling — han har en ung Kone og en Dreng paa fire Aar! En Enkes og et faderløst Barns Ulykke turde jeg dog ikke læsse paa min Samvittighed.“

I et Kvarteer talte Ingen af os et Ord. Jeg laa med sammenpressede Læber for ikke at skrige, medens glødende Taarer brændte i mine Øine. Han havde stillet sig ved Vinduet og syntes aldeles fordybet i at betragte Stjernehimlen.

Endelig vendte han sig om imod mig.

„Du er nu Herre over din Billie“, sagde han. Jeg veed ikke, hvilken Beslutning Du vil tage. Men jeg er uforandret den Samme som før og vilde ansee mig selv for en feig Usling, hvis jeg vilde lade Dig bære din tunge Byrde alene, skjøndt jeg engang har tilsvoret Dig evig Trofast. Men Du bør heller ikke være feig og kaste Dig fra Ulykkens i Syndens Arme, blot for at undfly Dig selv. Du maa leve, Gioconda, for Dig selv og for en Andens Liv. Ikke for mit, forstaae mig ret. Jeg tør ikke mere haabe paa nogen Lykke med Dig. Men selv om Du ikke mere kan være Min, som jeg forstillede mig i mine Dromme, — jeg er dog for evig Din. Du skal bære mit Navn, og dit Barn skal kaldes mit. Forresten — vandre vi Livets Bei Side om Side, men

jom to hinanden fremmede Mennesker. Dette er, hvad jeg har læst i Stjernerne. Jeg vil give Dig Matten til Betænkningstid. Imorgen tidlig gaaer jeg til din Fader for at spørge, om han er villig til at paaskynde Brylluppet. Han vil da spørge Dig om dit Svar, og siger Du Ja, er vi inden otte Dage gifte og underveis. Aldrig skal et Ord eller et Blik erindre Dig om, at jeg engang har næret Forhaabninger om at blive mere for Dig end en Broder, som hjælper sin Søster igjennem Livet, i gode saavel som onde Dage! — —"

Moderens Stemme var stedsse bleven sagtere, nu døde den ganske hen. En mat Dæmring hvilede allerede over Værelset, Aftenvinden viftede ind igjennem Balkondøren og kjolede Moderens og Datterens hede Ansigter, som de sad der lænede tæt og inderlig op til hinanden.

„Nu veed Du Alt!“ hviskede Moderen, idet hun trykkede et langt Kys paa sin Datters Pande. „Men nei, Et endnu veed Du ikke, det Sorgeligste, det som angaaer Dig allermeest. Moderens Sønd bliver hævnnet paa Datteren: Den, som Du har skjænket dit Hjerte, er hiin falske Mands Son — —“

Et halvkvalt Skrig fra Pigen afbrød hende. Hun sprang op fra Moderens Skjod og faldt i næste Dieblik om paa Tæppet, som om en Kugle havde gjennemboret hendes Hjerte.

Forfærdet styrkede Moderen hen til hende og anstrengte sig for at løfte hende op og igjen under tuffinde Kjærtegu drage hende til sit Hjerte. Men Pigen stodte hende saa lidenskabelig bort og bonfaldt med saa hjertegribende Gestus og halvtudtalte Ord om at maatte være alene, at Fru Gioconda endelig, for at berolige hende, gav efter og gik ind i Naboværelset, hvor Beppinas Seng stod ved Siden af hendes

egen. Hun havde lukket Balkondøren og kun ladet Døren imellem de to Værelser staae paaklem, hun var bleven greben af en hemmelig Angst for at det stakkels unge Bæsen skulde gjøre Ulvor af sin Trusel og foretage et eller andet fortvivlet Skridt for at undflye denne Storm af ullyksalige Følelser.

Hun satte sig ned paa sin Seng og pinte sig med Tvivl, om hun ogsaa havde handlet ret i at lægge den mørke Skjæbne aaben for hendes Blik, som hun hidtil havde været skaanet for at kjende. Men endnu for hun var kommen til Klarhed herom, aabnedes Døren, og Beppina stod paa Dørtærstelen.

„Moder,“ sagde hun i en fuldstændig fattet Tone, „jeg beder Dig, vær ganske rolig. Jeg — jeg vil blot et Dieblik gaae ned til Fader. Jeg kommer strax tilbage. Men først —“

Hun sprang hen til Sengen, slængede sine Arme om Halsen paa Moderen og kyskede hende saa heftig paa Munden, som hun vilde kvæle ethvert Spørgsmaal, der kunde komme fra den.

I næste Dieblik var hun ude af Værelset. —

Underneben, i Stueetagen, sad Advokaten i sit Bureau foran en Pult, som var aldeles bedækket med Aktstykker og Skriverier. En Lampe hang ned fra Loftet og belyste den ensomme Mand's stille Træk, som imidlertid syntes intet mindre end fordybet i sine Akter. Han sad lænet tilbage i Stolen med et Papper i den ene Haand og Dinene trykkede til med den anden, ligesom overvældet af Sovn eller vaagne Drommebilleder.

Da bankede det sagte paa Døren. Han troede, det var Fru Gioconda, der kom for at tale med ham om denne Dags Begivenhed. Men da han reiste sig for at gaae hende imøde, studsede han uvilkaarlig.

Det var Beppina, som nu blev staaende nær ved Dørtærskelen i den ydmygste Stilling.

„Fader,“ sagde hun, „jeg forstyrrer Eder, jeg skal ikke opholde Eder længe, kun indtil jeg — indtil I har sagt mig, at I — har tilgivet mig den Synd, jeg nu saa længe har gjort mig skyldig i overfor Eder.“

Hun havde endnu ikke talt ud, for hun allerede laa for hans Fodder, opløst i en saa heftig Hulken, at man ikke kunde skjelne et Ord af Alt, hvad hun mere fremstammede.

Faderen boiede sig ned til hende og løstede hende som et lille Barn op i sine Arme.

„Vil Du nu endelig komme til Fornuft,“ sagde han med bevæget Stemme. „Men hvorledes skal jeg kunne tilgive Dig, naar jeg ikke veed, hvori Du har forbrudt Dig? Maa Du ikke bode saa haardt for at Du har bortskjænkert dit Hjerte uden mit Samtykke, at din Fader ikke mere kan vrede sig paa Dig, kun beklage Dig? Og forresten —“

Han vilde trykke hende til sit Bryst og kysse hende paa Panden. Men hun gled ham som en Slange ud af Hænderne og laa, inden han kunde hindre det, igjen for hans Fodder.

„Nei,“ udbrod hun, „der er Meget at strifte og gjøre Bod for, og naar I horer det, vil I aldrig mere trykke mig til Eders Hjerte. O Fader, jeg har hadet Dig! — fra den første Time, jeg fik Forstand og kunde sammenligne og tænke, har jeg hadet Dig, fordi Du ikke var som Andre. Hvis jeg havde seet Dig do, vilde jeg blot have tænkt: vi ere forløste og befriede; nu vil vi begynde at leve! Og Du — Du — som jeg ansaae for en haard, ukjærlig Mand, som gjorde sin Hustru ulykkelig og behandlede sin Datter som en Fange — Du har været en Helgen, Du har — o, Gud, — naar jeg kunde tale

— kunde finde Ord — jeg er ikke værdig at ligge her i Stovet ved dine Fodder —“

„Er Du fra Forstanden, Beppina?“ raabte Faderen i en meget alvorlig Tone. „Staa strax op, saml dine Tanker og siig mig, hvad denne overspændte Tale skal bethyde. Du veed, jeg er ingen Ven af Deklamationer, og jeg kan aldeles ikke forstaae Meningen med dine Ord. Vil Du adlyde mig? Jeg er haard, jeg veed det, og naar jeg var det ligeoverfor Dig, saa har jeg havt Grund dertil. Du har altfor rask og let Blod i Aarerne, som maa tæmmes itide, for at det ikke skal stifte Ulykke. Derfor har jeg, som sagt, været streng imod Dig, og da jeg som Fader er ansvarlig for din ungdommelige Sjæl, maatte jeg ogsaa finde mig i, at Du hemmelig har anseet mig for en Tyran. Men hvad Du taler om Gad, er Daarskab, Barn. Du maa først lære, hvad det er at leve, først lære at skjelne godt og ondt. Da først vil Du erfare, at et rejsfærdigt Menneske kun hader det Onde, og at han, selv om han ikke strax har Bevidstheden derom, i Bunden af sit Hjerte maa elske det Gode. Og lad det nu dermed være nok for idag. Du veed, at jeg har travlt.“

Pigen havde reist sig op, hun havde tvunget Taarerne tilbage, men over det blege unge Ansigt laa der en fugtig Dug, mens hun nu med besfeden Holdning stod ligeoverfor den strenge Mand.

„Tilgiv,“ sagde hun, da han taug stille; „nu skal jeg gaae. Jeg har nu lettet mit Hjerte for, hvad der tyngede det; I maa saa tro deraf, hvad I vil. Jeg skal søge at glemme Fortiden og prøve, om jeg kan tilgive mig selv. Fra denne Dag af er der intet Menneske i Verden, som jeg elsker saa varmt og inderligt som Eder, min Fader. Jeg vil ingen anden Tanke have, end hvorledes jeg skal

funne gjengjælde Eder Alt, hvad I har gjort for mig, ingen anden Villie end Eders. Endnu havde jeg en Bon paa Hjertet, — det vilde være Eder let at opfylde den."

"En Bon, Barn?"

"Alt I en Tid lang vilde lade mig være hos Tante Perpetua. Det falder mig saa tungt at være ganske alene med mig selv og Alt det, jeg har oplevet og erfaret. I Klosteret veed I mig jo godt anbragt, — og naar Tiden kommer, vender jeg tilbage derfra."

"Har Du talt til Moder om dit Ønske? Villiger hun det?"

"Jeg har ikke villet sige Noget om det til hende, førend jeg vidste, om I vilde tillade det."

"Det er godt, Barn. Gaa op til din Moder og spørg hende ad. Jeg gaaer ind paa Alt, som synes hende ret og godt. Og staa Dig saa disse underlige Tanker af Hovedet. Du hade mig! Det er næsten ligesaa eventyrligt, som hvis jeg havde Dig! God Nat, min stakkels Beppina!"

Han drog hende ind til sig og trykkede hende til sit Bryst, idet hans Mund streifede hendes Pande. „God Nat“, sagde han endnu engang, idet han vinkede til hende med Haanden. Derpaa saae han det stille, udmattede Ansigt vende sig bort og uden at svare et Ord forsvinde gennem Døren.

Han forblev endnu en Time hjemme, men uden igjen at tage fat paa sit Arbejde. Det var, som om han ventede paa Noget; thi medens han i urolige Tanker vandrede op og ned, stod han undertiden stille og lyttede op i Huset. Men han hørte stadig feil; Ingen nærmede sig hans Dør, hverken Pigen eller Moderen. Da gik der et smerteligt Udtryk hen over

hans Ansigt, og han fortsatte sin rastløse Vandring i det snevre Rum.

Ved den sædvanlige Tid forlod han Huset for at gaae hen paa Caféen. Han talte der ikke med Nogen, men satte sig hen i et roligt, affides Hjørne og fordybede sig i „Perseveranza“'en. Klokken Ti reiste han sig, nikkede en Hilsen til sine Bekjendte og gik hjem.

Da han gik op ad Trappen til sit ensomme Observatorium i øverste Etage, hørte Beppina ham; hun laa vaagen og forgrædt i sin Seng ved Siden af Moderen og havde først slukket Lyset, da hun hørte Faderens Skridt nede paa Gaden. „Sover Du, Moder?“ spurgte Barnet hvistfende. „O Moder, saaledes er han kommet hjem hver Aften i hele 18 Aar.

Der kom intet Svar paa disse Ord. De havde Begge tilbragt Nesten af Dagen temmelig taus sammen. Paa Beppina's Bøn om at maatte komme til Tanten havde Fru Gioconda blot nikket indvilgende. Det syntes hende bedst for hendes stakkels Barn, at hun for en Tid forlod det Hus, i hvilket Alt maatte forekomme hende saa skrækkelig forvandlet. Desuden vilde hun ogsaa, naar hun var hos Tanten, være staaet for et Gjensyn med ham, som hun ikke mere turde smile til.

Den næste Dag gjorde hun derfor allerede om Morgenen Alt færdigt til Datterens Afreise. Rufferten var snart pakket, den lille Bogn, som pleiede at bringe Advocaten ud til hans Clienter paa Landet, holdt for Doren Kl. 11, Kristide sad paa Bukken og Tante Perpetua paa det bløde, udstoppede Sæde. Da Pigen allerede havde revet sig ud af Moderens Arme og modtaget Faderens Kys paa sin Pande, vendte hun sig endnu engang om og hvistfede hastig Fru Gioconda et Par Ord i Øret. Derpaa sprang hun op i Bognen,

traf Sjøret for Usigtet og græd saa heftig, at Folt, der kom forbi, maatte tro, at det var et stakkels Barn, som modstræbende fortes bort fra Fædrenehjemmet for at bringe Himlen sit unge Hjerter som Offer.

„Hun erindrede Dig om Noget, som Du skulde sige mig; jeg hørte det tydelig. Hvorom dreier det sig?“ spurgte Faderen, som med næppe tilbagetrængt Bevægelse stod og saae efter den Vortdragende.

„Alt Du ikke maa lade Cassandra undgjælde,“ sagde hans Hustru frygtsomt, idet hun vendte sig om og gik ind, for ikke længere at udsætte sig for Naboenes nysgjerrige Blikke.

„Gjør med hende, som Du selv vil,“ svarede Advocaten, idet han fulgte efter hende. „Du veed, Du er Hersterinde i Huset. Det vilde jo ikke have været nogen Forbrydelse, — naar blot ikke —“

Han taug og gik, med en Hilsen til sin Hustru, ind i sit Arbeidsværelse.

Dagen forløb, som om Intet var hændet, kun stod der en Plads tom ved Bordet, og istedenfor den gamle Tjener bar Cassandra Fadene ind fra Kjøkkenet, med saa røde, ophovne Dine, at man let kunde see, at hun trods sin Frues overbærende Godhed var sig sin Skyld bevidst og tilstreb sig selv, at den unge Pige kom i Kloster.

I Mørkningen kom Aristide tilbage med Bognen; Klostret laa kun saa Mile fra Byen. Han medbragte Hilsner fra den ærbørdige Søster og Signorina'en til Alle i Huset; desuden havde han et Brev til Herren, som denne tog med ned i sit Studerekammer og der først aabnede og læste.

Han gik ogsaa idag hen paa Caféen, skjøndt Fru Gioconda saa maatte tilbringe denne første Aften muttersalene. Men han blev der kun i fem Minuter for at tale med En, som ventede ham. Derpaa gab

han en anden Aftale til Paaskud, forlod de oplyste Bærelser, der gjenlød af hoivrostet Samtale og gav sig til at vandre ene omkring i de mest affides Gader i Byen. Han gik og saae enten ned mod Jorden eller op paa Stjernerne, som han vidste saa god Væfthed om. Uden at ville det kom han ud i Udkanten af Byen, vandrede derpaa endnu et Stykke omkring i det stille, natlige Landskab, og da han kom til en lille Bænk, som stod foran en Havedor, satte han sig og lænede Hovedet tilbage til Muren og fordybede sig saa længe og alvorlig i sit Himmelftudium, at han syntes snart at have forglemt alt Jordist.

Han faldt dog ikke veent hen, og da han horte Uhret paa det nærmeste Taarn slaa Ni, reiste han sig hurtig og gik tilbage til Byen. Et Kvarteer efter aabnede han Doren til sit Huus.

Den lille Lampe paa Trappen, som hver Aften stod og brændte efter ham, syntes at see sporgende paa ham, hvorfor han kom saa tidlig hjem iaften. Hans Haand rystede, da han tog den ned fra Hylben for at lyse sig op af Trappen med den. Han gik langsommere end sædvanlig; paa Affatsen i første Etage maatte han staae stille og trække Veiret. Da han derpaa havde naaet anden Etage, hvor Fru Gioconda og Datteren havde Soveværelse, standsede han igjen. Han satte Lampen fra sig, Flammen slækkede urolig, da der stod et Trappevindue aabent, og den friske, kjolende Natteluft frit strømmede ind. Han lyttede en Stund. Derpaa trak han Veiret dybt og bankede paa den nærmeste Dor.

„Er Du oppe endnu, Gioconda?“

Doren blev strax aabnet. Det saae næsten ud, som man ogsaa derinde havde slaaet nær ved Dørtærstelen og lyttet ud paa Trappegangen.

„Klokken er ikke mange endnu,“ sagde Hustruen,

som stod for ham med nedslagne Øine, fuldt paaklædt.
 „Er Du ikke rast, siden Du er gaaet fra Caféen for
 din sædvanlige Tid?“

Han svarede ikke. Hans hele Sjæl syntes at
 tale ud af hans Øine, som med et sælsomt Udtryk
 hvilede paa den stille Kvindes smukke, sænkede Dienlaag.

„Gioconda“, sagde han endelig, „jeg — jeg har
 endnu villet sige Dig et Ord, — endnu idag — det
 har været min Hensigt hele Dagen igjennem — jeg
 veed ikke, hvorfor jeg ikke bragte det over mine Læber.
 Du har gjort det Overmenneskelige: for at Barnet ikke
 skulde hade mig, har Du sagt hende — hvad vi evig
 vilde dølge for hende. Hun er et godt Barn, hun
 veed, at hun nu kun maa elske Dig i saa meget høiere
 Grad. Og dog — maaskee havde det været bedre
 — maaskee havde man paa en mildere Maade —“

Han taug stille; hans Hjertes Slag vare saa
 stærke, at han folte dem helt op i Tindingerne. Han
 haabede, at hun vilde komme ham til Hjælp og svare
 Noget. Men hun var i lige saa høj Grad beflemt
 og besippet som han. Blodet var faret hende til
 Kinderne og havde ogsaa gjengivet det skjønnede, endnu
 ikke ældede Ansigtets bløde Former Ungdommens Farve.

„See her, hvad hun har skrevet mig til,“ sagde
 han endelig, idet han tog Beppina's Brev op af Lommen.
 „Vi kjender hende jo begge og veed, at hun trods sit
 muntre, til Overmod tilboielige Blod, ikke let stifter
 Sind, naar hun engang bliver alvorlig. Og nu skriver
 hun mig Det til.“

Han rakte sin Hustru Brevet, hun gik hen til
 Lampen og læste, idet hun boiede sig ned over Bordet,
 følgende Ord:

„Jeg har dog bedraget Dig, Fader! Tilgiv mig,
 det er det Sidste, hvormed jeg skal gjøre Dig imod.
 Jeg kommer aldrig mere tilbage til Eder; jeg kan ikke

oftere betræde Eders Huus med Bevidstheden om, at jeg er Skyld i, at Dykken ikke har taget Bo der. Du vilde have tilgivet Moder hendes Skyld imod Dig, naar ikke det daglige Syn af mig stadig havde erindret Dig om den. Hvorledes skal jeg nu længere kunne leve imellem Eder? O Fader, jeg elsker Moder for hoit, til at kunne udholde et Liv, som er Skyld i hendes Ulykke. Og Dig, Fader — Dig, som jeg for-guder, — nei, jeg vender ikke tilbage til Eder. Jeg vil her i Klosteret søge at finde den Fred, som Verden ikke kan hde, og Eders Kjærlighed — selv om jeg ogsaa ikke er den værdig." — —

Brevet sank Moderen ud af Hænderne, for hun var kommen til Ende dermed. Hendes hede Taarer styrte ned paa det. Men førend hun kunde fatte sig og atter vende sig om til sin Mand, folte hun sig heftig omslynget af to Arme.

"Gioconda!" stammede han med en af Bevægelse kvalt Stemme, — „min Hustru! Skal vi blive ved at gaae hver sin Vej og lade Barnet staae ene og forladt, gjøre det forældreløst, medens vi endnn leve ligesom vi have tilbragt det halve Liv som Enkemand og Enke?"

En Gulken fra den dybeste Grund af den ædle Kvindes Sjæl var hele Svaret. Hun styrte som tilintetgjort ved dette Overmaal af Dykke ned for hans Fodder. Men han løstede hende op i sine Arme og trykkede hende til sit Hjerte for aldrig mere at slippe hende igjen.

Det var atter blevet Sommer. Foran det gamle Klosters Port holdt Doktor Beppo's lille Bogn, til hvilken de ærvædige Søstre, med Tante Perpetua i Spidsen netop havde fulgt deres unge Gæst Beppina, med megen Beklagelse over, at det nu dog ikke blev

til Alvor med Verdensbarnets Indtrædelse i Klofret, tiltrods for den himmelfke Naade, som i Begyndelsen syntes at fylde hendes Sind.

Den unge Piges Ansigt var i dette Proveaar blevet alvorligere og modnere, men hendes Dine lyste klare og uden Taarer, hvor meget godt hun end havde nydt hos de fromme Søstre. Da hun endelig havde overstaaet Afsteden og den vakkre Kristide lod Bidsken knalde for at opildne de Brune til et muntert Trav, var hendes første Spørgsmaal, hvordan Forældrene havde det?

„J vil slet ikke kunde gjentjende Eders Fader, Signorina,“ sagde den Gamle, idet han dreiede sig halvt om til Frokenen. „Alle sige, han er bleven et halvt Dufin Aar yngre, siden Underbærket stete, og J fik en lille Søster. Nu, Eders Moder er jo endnu en ung Kone, og jeg, som kjender hende saa godt, kan fortælle, at hun endnu har hele sit smukke, blonde Haar, ja naar hun gaar rasst paa Gaden, vilde man saamænd let kunde anse hende for ti Aar yngre. Men den lille Giocondina — Cospetto! hun er ligesom hun var dreiet, den lille Tingest, og saa er hun saa fornuftig, som om hun var tre Uger gammel, istedenfor tre Dage; men at see Hr. Doctoren lee, naar han bærer det lille Væsen omkring paa sine Arme — J vil gjøre store Dine, Signorina. Hele Huset er forvandlet. Kun Get vil J maaske ikke synes om, J skal sove oppe i Eders Pappas lille Værelse. Skal Signorina'en ogsaa lære Stjernefiggeriet? tillod jeg mig at spørge; thi nu tør man allerede riskere en Spøg hos Herren. Han svarede: jeg troer ikke, hun vil have Noget derimod. Hun veed, at Meget, som synes os mørkt nede paa Jorden, klares for vort Blik, naar vi kjender lidt til det deroppe. Er det virkelig sandt, Signorina?“

Literatur og Kunst.

I gamle Dage bragte H. C. Andersen saa at sige hvert Aar en af de smukkeste Gaver til Julebordet. Nu er den Tid desværre forbi; man maa enten nøie sig med nye Udgaver af hans ældre Bøger — vi skulle i saa Henseende henlede Opmærksomheden paa det for ganske kort Tid siden udfomne nye Opflag af „En Digters Bazar“ — eller med Bidrag til hans Livs Historie. Umiddelbart efter Brevene foreligger der da ogsaa nu til denne Jul et saadant Bidrag, nemlig en Fortættelse af hans „Livs Eventyr“, der omfatter Tidrummet fra 1855 til 67. Det følger af sig selv, at man i denne Bog finder saare Meget, som vil interessere, ikke alene angaaende Digterens ydre Livstilfælfelser, men ogsaa mange Træk, der hjælpe hyperligt til at behjse hans Personlighed. (Reitzels Forlag.)

— De originale historiske Romaner ere sjeldne nutildags, og man modtager derfor ogsaa de enkelte, der see Dagens Lys, med større Interesse end Fortællinger i Almindelighed. De have et baade bredt og taknemmeligt Publikum. At dette vil tage „Styrismanden og hans Brud“ af Henning Foz under sin Beskyttelse, selv om Kritiken hist og her skulde finde Indvendinger at gjøre mod Forfatterens Ungdommelighed, tør næppe betvivles, da der i Bogen er tilstrækkelig baade af Romantif og Handling. Handlingen er henlagt til Kong Niels's Regjeringstid. Knud Lavard og andre bekjendte historiske

Personligheder fra samme Periode optræde i Fortællingen. (Reitzels Forlag.)

— Paa Andr. Schous Forlag har Anton Nielsen udgivet en Suite af tre Fortællinger under Fællestitelen „Brydninger i Folkelivet“. De give ganske smukke Billeder af italienske Typer, og om de end ikke udmærke sig ved nogen særlig Styrke i Compositionen, læses de dog med Interesse paa Grund af den jævne, fordringsløse Fortællemaade, der er Forfatteren eiendommelig. Italienst er ikke hans stærke Side.

— Paa Reitzels Forlag foreligger en samlet Udgave af Emil Aarestrups Digte, besprøget af F. L. Liebenberg. Det er nok at minde om mesterlige Smaastykker som „Distraction“, „Fjeldspringet“, „Torsten og Trine“ osv for strax at orientere. Aarestrups Digte hører til de smukkeste lyriske Samlinger fra vor Literaturs Guldbalder.

— Arabesker af Sophus Baudiz er en valter lille Samling Reiseskildringer fra Tydskland og Norditalien, skrevne med ungdommelig Stemning, med Blik for Naturskønhed og heller ikke uden Øyne til at karakterisere de forskjellige Egne, Forfatteren besøger, samt disses Beboere. Smukke Smaanoveller ere indfattede i disse Skildringer. (Reigel.)

— I Oversættelse fra Originalsproget har Hr. Em. Hansen introduceret en ny russisk Forfatter J. Gontscharoff for det danske Publicum. Han hører til samme udpræget realistiske Skole som Turgenjew og mange moderne franske Novellister, ja den foreliggende Roman „Saadan gaaer det“ røber maaske endogsaa endnu større baade Tilbøielighed og Øyne til at tegne skarpe og slaende Virkelighedsbilleder. En ung Mand ude fra et af Gouvernementerne kommer ind til St. Petersborg for at skabe sig en Carriere. Han kommer med Hovedet fuldt af Lyrik, Forestillinger om evig Kjærlighed, urokkelig Tro paa Menneskene osv., men mærker snart, at Alt i Hovedstaden ikke just er ganske som i

hans Forestillinger. Skuffelse følger paa Skuffelse, navnlig ved Hjælp af en i Livets Skole fuldt opdraget Onkel, der tager sig af den provindsielle Brodersøn, Kjærlighedshistorie paa Kjærlighedshistorie, Fortvibvelse paa Fortvibvelse, og Alt-sammen druknes det efterhaanden igjen i Tidens og Livets Strøm, indtil Provindsstyrkeren er en complet Pendant til sin St. Petersborger=Forretningsonkel. Alt dette er ikke hynderlig lyst, men det er fortalt med et overlegent og modent Talent, for hvilket Læseren uafbrudt maa bpie sig, og som gjør Fortællingen baade interessant og lærerig, ikke mindst i Egenstaaelse af Bidrag til Kjendstaaelse af russiske Forhold og russisk Selskabsliv. (Schous Forlag.)

— Alphonse Daudet er i de senere Aar ogsaa hos os bleven saa udpræget en Jndlingsforfatter, at de til denne Juul paa Dansk (ved N. S. Berendsen) oversatte Fortællinger og Skitser af ham kan være sikre paa et udbredt Publicum. Samlingen indeholder omtrent et halvhundredes fine Smaaafstykker, i hvilke snart den rørende, snart den humoristiske Tone er den overveiende. Hvor smaa af Omfang de end kan være, henter man dog altid fra dem en Fjælde af Stemning eller et fortræffeligt lille, karakteristisk Billede af Nutidsfigurer, særlig af Parisertyper. I den første Genre fremhæve vi særlig de patriotiske Billeder fra Frankrigs sidste Historie, i den sidste saadanne fortræffelige smaa Birkeligheds-skizzer som „Photographen“ og „Aben“. (Andr. Schous Forlag.)

— Paa Schubothes Forlag foreligger anden forgydede Udgave af den hyperlige Samling „Islandske Folkesagn og Eventyr“, som Carl Andersen har udvalgt og oversat efter Jon Arneson. Baade som et Slags Supplement til Sagalitteraturen og som Bidrag til Indblik i det islandske Folks Liv og Tænkemaade har dette Arbejde særdeles meget Værd og fortjener Paaagtelse overalt.

— Livets Strøm af Hessa Stretton er en af varm kristelig Følelse gennemtrængt, ganske elskværdig Fortælling, der navnlig vil være god Lecture for Ungdommen.

— Fyrrethve Fortællinger af danske og norske Forfattere, udvalgte for Ungdommen af Skolebestyrer M. Bruhn, hører til vor nuværende Literaturperiodes lange Række af Anthologier. Den skiller sig dog fra de fleste af disse ved sit ganske specielle Indhold, idet den kun bringer Fortællinger, som egne sig til Læsning for Ungdommen. Udgiveren har siensynlig paa dette Omraade faaet samlet det Bedste, den danske og norske Literatur kan præstere. (Hoffensberg, Jespersen & Traps Etabl.)

— Ligesom de to foregaaende Aar foreligger ogsaa for 1878 den „store nordiske Almanak“. Den er denne gang ligesom tidligere fuld af humoristiske Billeder, men adskiller sig fra sine Forgængere derved, at der ved Siden af den lette, humoristiske Text ogsaa findes Bidrag af mere Gehalt, væsentlig fra Holger Drachmann, Sophus Schandorph, Professor E. Holten og Dr. med. Philipsen. (Næes Forlag.)

— Derovre fra Grændsen, Streiftog over det danske Thermophlæ (Als—Dybbøl) i April Maaned 1857 af Holger Drachmann er mere end en almindelig Reisebeskrivelse, og Forfatteren har aabenbart ogsaa tilstræbt at give mere. Af Naturfildringer, Raisonnementer og Sligt er der i Bogen adskillig Fortræffeligt, men det er dog ikke det, der giver den dens Betydning. Den vilde langtfra have havt det Krav paa almindelig Interesse som nu, hvis den ikke havde indeholdt den fortræffelige Figur, som Forfatteren vil have mødt paa sin Aftenvandring til Dybbøl, Skorstensfeiersvenden, der er et Slags dansk Fændrik Staal. Desværre slipper han og hans Historier saa hurtigt igjen, men maastee, — og det er det, vi ville haabe — tages de senere engang paany op af Forfatteren. Hele hans Talent egner sig aabenbart netop

ypperligt for at berige vor Literatur med flere Pendanter til de fortræffelige Skildringer af „Whisten i Skandien“ og „Lieutenanten“. Foruden disse findes der ippvrigt ogsaa flere særdeles smukke, mindre Digte i Bogen, fremfor Alt de spønderjydske Pigers Berzelsang: „De vog dem, vi grov dem en Grav i vor Have“. Som et Exempel til Esterfølgelse fortjener Bogens smagsfulde Udstryelse at fremhæves. (Ghlden-dalske Boghandels Forlag.)

— Af Paul Hehse foreligger der i Richard Kaufmanns Overtættelse til Julen et Bind „Nye Noveller“. Hehse er for dette Maanedsskrifts Læsere en saa god Bekjendt, at vi aabenbart kun behøve at henlede Opmærksomheden paa denne nye Samling, for strax at skaffe den fuldt op ikke alene af Læsere, men ogsaa af Kjøbere. Den indeholder i Virkeligheden flere af Forfatterens fortræffeligste Noveller. Som Julepresent egner den sig særlig paa Grund af det sjeldent smukke Pragtbind, der er blevet componeret til den, og til Trods for hvilket Bogen alligevel sælges ualmindelig billigt. (Nécs Forlag.)

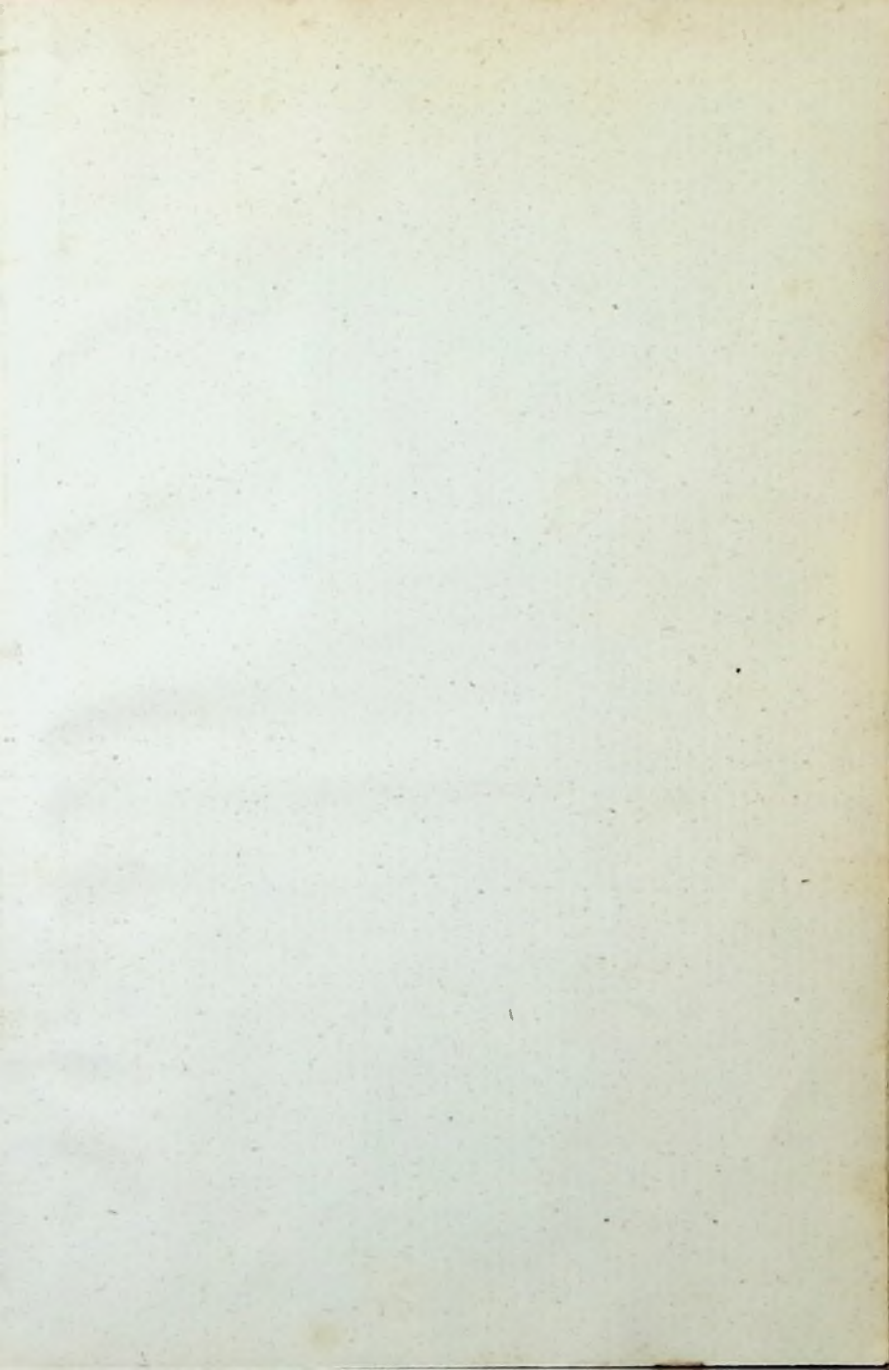
— Paul Konevka's ypperlige Silhouettebilleder hører til de Kunstværker, der have gjort mest Lykke herhjemme i den senere Tid. Den første Samling af dem, Billederne til Shakespeares „Sommeruatsdrøm“, foreligger da ogsaa allerede til denne Jul i andet Oplag samtidig med, at der indbydes til en ny, billig Subscription paa hele Værket. Endvidere er der udkommet en femte Samling „Den sorte Peter“, udmærket morsomme Børnebilleder, til hvilke følger Drachmann har skrevet hvilke Smaavers som Text. (Nécs Forlag.)

— Ogsaa iaar har Carl Andersen gjort det presentføgende Publicum Opgaven lettere ved at bringe en ny Samling — den femte i Rækken — af sine valgte smaa Genrebilleder paa Julemarkedet. (Gads Forlag.)

— „Feltmarskalk Moltkes Breve“, der i en Oversættelse efter „Deutsche Rundschau“ ere udgivne paa Dansk, har den dobbelte Interesse at være skrevne til en dansk Dame og at skildre mange Forhold og Tilstande i Rusland, som det netop under de nuværende Begivenheder kan være interessant at blive bekendt med. (Sandrup's Forlag.)

— Af den svenske populære Novellist Peter Thomasson, der spiller omtrent samme Rolle i vort Naboland som Thyrregod og Anton Nielsen hos os, foreligger der et Bind smukke smaa Fortællinger i dansk Oversættelse. (S. Thieles Forlag.)

— Louise M. Alcott's „Unge Kvinder“ er en tilstrækkelig baade stemningsfuld og morsom Bog, til at alle Damer med stor Interesse vil see sig selv i Speil i den. Den har de samme høitskattede Fortrin som dens Forgjænger: „Pigebørn“. (Priors Forlag.)

HOVEDBIBLIOTEKET
GENTOFTE KOMMUNEBIBLIOTEK

Magasin

05.6 For Romantik og
Historie
bd. 19 (1877)

ex.1
M